

Gay copy *Bibliotheca*
U Z A O

Scerafinske (nascki) goruchie gliubavi,

u. Anu. tri put svezan *They*

To Jest

KRATKO, ALI TEMEGLITO

popisfagnie pocsetka, ukoregniemia, i
rasciregnia davnascgniegh poglavitogh, iliti Archi-
Brattinstva konopnogh pojassa Patriarke svetoga Ocza Fran-
czescka, uzdighnutogh odavna u Czarkvi i manastiru male Brattje Redovni-
askogh obsluxegnia, sinovah istogh Patriarke, Provincie srebrno Boffanske,
u Kraglievskomu, i slobodnomu Gradu Budimu, poglavitegmu
Macxarske zemglie.

Ano 1801 **UTRI DIJLA RAZDIGLIENO** *16 Junij*

Od Koib

V. D. Conv. M. Theres.

PARVI MECHIE PRID OCSI, KOREN,

pocsetak, rasciregnie, otaištva, i duxnosti potribitogh
obsluxegnia, Brattinstva. Drugi tomasci oprosetegnia, i daje
mloghe lipe, i potribite nauke zdravom karštianskom virovagniu, ufagniu i
Bogogliubnom dilovagniu kriptih. Trechi pripisuje zakon vladagniu, posebitom, i
opchienom, Brattinstva; i broi oprosetegnia, kojase s'obsluxegniem istoga dobivaju.

SVE PRIPRAVGLIENO, SLOXENO, I POD

tlacs dato, s'trudom, is' perom O. F. LOVRE BRACSUGLIE-
VICHIA, Zavitnika spomenutogh gori Rëda, i Provincie, Sctioca poghla-
vitogh svetoga Bogoslovstva, u Skuli, i manastiru svetogh Ocza Franczescka, istogh
Rëda i Provincie, u imenovanom Gradu, godine Issukarstove 1730.

PRIPIJSANO I PRIKAZANO NA POSCTEGNIE, FALU,

i diku istogh uzviscenogh, i po svem svitu slavno-glasnogh Brattinstva; osso-
bito skupglienih, sjegignienih, i svezanih s'pojassom istoga, pod vladavju i upravlie-
gniem Provincie srebrno Boffanske, s' koiziuje trosckom tlaseno.

S' DO USSCHIEGNIEM STARESCINAH.

U Budimu, po Ivanu Giurgiu Nottenstein, Sctampaturu.

RT-80

a

Fiber
0274.

H.

M. V. P. Capistrano Surin / Br.

donó dedit M. V.

Provia Argentina Rosina

ipma Menfis July Ao 1746. In Contu

Bajensi

De Orientali Eccla, et Photio vid. fol. 21.

Item plura fol. 95.

U Z A O

Scerafinske (našcki) goruchie gliubavi,

tri put svezan

To jest

KRATKO, ALI TEMEGLITO

popisfagnie pocsetka, ukoregniernia, i

rasciregnia davnascgniegh poglavitogh, iliti Archi-

Brattinstva konopnogh pojassa Patriarke svetoga Oca Fran-

czescka, uzdighnutogh odavna u Czarkvi i manastiru mále Brattje Redovni-

askogh obsluxegnia, sinovah istogh Patriarke, Provinczie srebrno Boffanske,

u Kraglievskomu, i slobodnomu Gradu Budimu, poglavitegmu

Macxarske zemglie.

U TRI DIJLA RAZDIGLIENO

Od Koib

V. D. Conv. M. Thores.

PARVI MECHIE PRID OCSI, KOREN,

pocsetak, rasciregnie, otaištva, i duxnosti potribitogh

obsluxegnia, Brattinstva. Drughi tomasci oproscetegna, i daje

mloghe lipe, i potribite nauke zdravom karštianskom virovagniu, ufagniu i

Bogogliubnom dilovagniu kripostih. Trechi pripisuje zakon vladagniu, posebitom, i

opchienom, Brattinstva; i broi oproscetegna, kojase s'obsluxegniem istoga dobivaju.

SVE PRIPRAVGLIENO, SLOXENO, I POD

tlacs dato, s'trudom, is'perom O. F. LOVRE BRACSUGLIE-

VICHIA, Zavitnika spomenutogh gori Rêda, i Provinczie, Sctiocza poghla-

vitogh svetoga Bogoslovstva, u Skuli, i manastiru svetogh Oca Franczescka, istogh

Rêda i Provinczie, u imenovanom Gradu, godine Issukarstove 1730.

PRIPIJSANO I PRIKAZANO NA POSCTEGNIE, FALU,

i diku istogh uzviscenogh, i po svem svitu slavno-glasnogh Brattinstva; osso-

bito skupglienih, sjegignienih, i svezanih s'pojassom istoga, pod vladavju i upravglie-

gniem Provinczie srebrno Boffanske, s'koiziuje trosckom tlaseno.

S' DO USSCHIEGNIEM STARESCINAH.

U Budimu, po Ivanu Giurgiu Nottenstein, Sctampaturu.

Plemenita Brattjo i Sestre Brattin- stva, Gospodari, i Gospoje moje

Na Rìm i vas svît, s'kakvomje dusnoxe-
gl-
nom pomgniom vazda radio, i koi trùd
i korist ucfinio u vinogradu Isfukarstovu
Rèd màle Brattje svetogh Ocza Franczesc-
ka; ošlobito, s' sluxbom Evangeoskih svojih nadni-
csarah, Redovnicske svoje darxave, iliti Provinczie
frebrno Bosanske: navlastito u Bosni, i Dalmaczii, u
Slavnoi, u Harvaczkoi, i Kragnskòdi zemgli; u Ser-
vii, i Rasczii, u Bulgarii, i Moldavii; u Vlasckoi, i
Kara-Vlasckoi; u Ruskoj, i Pruskoj; u Erdegliu, i
Macxarskoj Zemgli; u Maczedonii, i Albanii, iliti
Arnautluku, u Sczitii, i Istrii, i u mloghim drughim:
buduchi, svidocanstvah toga, pune czarkovne Iscto-
rie, i mloghe u Protokolu Aposctolskomu svetoga
Petra u Rìmu, zabilixene, za vicsgniu uspomenu,
pissane od razliki Papah, vladaoczem recsene frebrno
Bosanske Redovnicske darxave, kgnighe: u koima,
falechi gniov pravo Aposctolski duh, priporucsuju Ka-
tolicfansku viru, i ovce pasce Isfukarstove: dajuchi-
him, za svarsceniu takogh nastojagnia pomgniu, mlo-
ghe

ghe stolu Apostolskomu i poglaviczam czarkve svete, vlastite oblasti: i scagliuchi za gniov trùd mloghe Apostolske darove, ine izbroine skoro Boxjehg pomilovagnia milosti, za zdravu, i obilatu, u divjim, i pustoscnim Zemgliam, pràvi Issukarstovih ovaczah pascu. Kako, komuje marsko, ili neima vrimena traxitihi, privarchiuchi mloghe velike, sabragnia dokoncfagniah Apostolskogh stola, kgnighe; moxe zasebicze viditi u Blagaju duhovnome: *in Thesauo perpetuo Indulgentiarum* oca posctovanoga fra Ivana Ancfichia; koije sverecfene sabragnia kgnighe primetnuo, i sctoje od Bosfanskih Fratarah, od godine Issukarstove 1235. Reda Franczesckanskoga 28. Gargura Pape devetoga godine 9., kadfu Franczesckani naipri doscli u Bosnu i Macxarsku zemgliu, i pocfela darxava Redovnicska màle brattje *obsluxitegliab* srebrno Bosfanska; nascao, izvadio, i ujedne na pôse kgnixicze metnuo. Ine samofu vinograd Issukarstov uregivali, svoiski radechi i cfuvajuchi, da ne poghine, nit od roda xeglnoga priftane dobrà loza; nittiju otrovne kifce odpadnicskih naukah, kojefu sve durma ifcle iz czarnì oblakovà razlikih opakih nevirstvah, koifuju fasvih stranah nassili bili; spàle, i ofufce: nitti tucfa tescKogh progonstva, filnih odpadnikah, fatare. Vechie i rafagivali, gulechi iz zarasli parlogah divje loze; a iz pustoscnih pogliah, targnie i dracsje: i prifagiujuchi, i rafagiujuchi, pitomu zdravogh roda lozu: pripovidajuchi to jest brez priftanka, s' pràvim Apostolskim

Ātolskim duhom, Āsistī nauk i zakon Issukarstov; i obrachiajuchi Āsesto na istoga obsluxegnie protivnike, mechiuchihi pod posluh czarkve Rimske: kako potvargiuju istah svidocanstva, i svidocsi sto i sedam razlikih narodah, i zakonah, kohimfunavištili Evangielie Issukarstovo, i pripovidali svetigniu katolicfiansku czarkve Rimske. Nittisu ighda, ughledavsci razdar-te vukove, pobigavsci ostavili ovce: vechiese za gni, kako pominaju iste kgnighe, zijd od tucfa Āfinili, protivā svakoi silli, dajuchise za gni u sincxire i u bugaghie; u tavnicze, i pod palicze; pod sabglie, i pod buzdovane; jošc igiuchi dragovoglno na viscala, i na kōcze, da ne poghinu ovce. Ova AposĀtolska gliubav i xeglia moiħ starih, czichia napridka duhovnogħ, i vicsgniegh spassegnia duscaħ gliudczkih; i vasc veliki devoczion Rēdu svetoga Ocza Franczešcka, pogliubgliena brattjo i sestre u Issukarstu i u Oczu Franczescku! ganulaje slabost moju, da uzmem trūd ovoga dila; ufajuchi dachie bitti za veliku korist duscaħ, koimje svetignia mila; znajuchi, kolikeje pokornā Franczešckanska vrichia svete uĀfinila: pristajuchi k' otomu i vascā xeglia i moglba, kojamejena trūd vechma ofslobodila, i ufagnie moje boglma utvardila; znajuchi, da sĀto ko xeglno hochie, ne ofšichia u onomu nikakve tegochie; naivechiabo tegochia u svakom poslu ješt marskochia. Toje sva svarha ovoga moga trūda; da, kako xeli Pavao od svoiħ kolossana (a) budu pokorna vascā ūda, koiziu filla odvrachia duscu

(a) Coloss. 1. v. 10.

od

od svakoga dobrogh dila. I mislechi, kojemchiuga
svitlom obrazu na posćtegnie prikazati, i uzviscenom
cśelu pripiffati, da zarad slabosti pera, i siromańckogh
mògh kijpa, igiuchi na svitlost, ne oštane u tmina;
nĩsam mlogo glavu trudio, ni vogliu obirajuchi mu-
cśio: Zasćto promislivści, da svako posćteno dilo nai-
vechju fàlu i posćtegnie imade od svarhe za kojuje ucśi-
gnieno; barzofam dośudio i odredio, sćtośom za vascu
koriśt ucśinio, vascceghga uzviscenogh dvora, i skup-
pa svitlosti i posćtegnju prikazati: toliko vechina, zna-
juchi, daje ona prizadovoglna dati licze svakoi slabo-
śti, imajuchi zrake velike milośti, i od oca, i od
brattje, i od plemena, i od dilovagnia, i od zemglie,
i od neba, i od ſvetignie, i od ſvake dĩcśne slave: ne
mankajuchi vascem Brattinskomu dvoru, ni Pape, ni
Kardinali, ni Biskupi, ni Czeřari, ni Kragli, ni
poghľavicze, ni Plemichi, ni Sveczi, ni Koimu dra-
go kripośni junaczi: a svarhu ſvega ſjajuchife na va-
ścemu oczu drago kamegnie vicśgniega Kraglia, pri-
ſlavne ranne ſina Boxjega, i czila prilika gniegova Bo-
xanſtvenogh kijpa. Primate dakle ſ' gliubavju uzao
gliubavi, kogavam ſ' pràvom gliubavju prikazuje, xe-
lechi da vafś ſ' vicśgniom gliubavju ſvexe u poſſido-
vagnju blaxene slave.

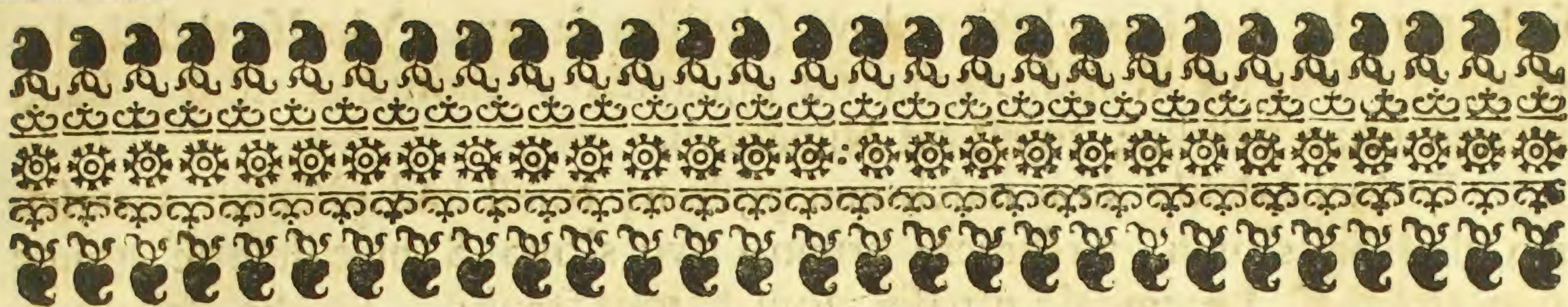
Vaśc u Iſſukarſtu i Franczeſcku

Ponizni bratt i ſluga

Fra. LOVRO BRACSUGLIEVICH

Sćtiocz ſvetoga Bogoslovſtva.

O P O M E N A

Za pravo, dobro, i Lako sčtiti ove kgnighe.

KAkose jeziczi megiu sobom u ricši, i u imenih stvarih ne udaraju, takose malo koi, s' drughim, u glassu izgovaragnia vlastiti imenah, i ricših, slaxe: imajuchi niki krupno, niki tanko; niki oscetro, niki slatko; niki tescko, niki lako; ili saskvim, ili mloghi ricših izgovaragnie: Zato, ne imajuchi vlastiti slovah, svaki drugacše slaxe u svoi jezik latinska slova, za ucfiniti gläss vlastitogh izgovaragnia.

Buduchi dakle dase u nascem jeziku, ovo slovo S, u nikim ricsma izgovara po naravi svojoj, tojest tanko; kako u ovim, *sladak, sub, sam*: a u nikim krupno; kako u ovim, *suma, serbet, saran*. Takogier i ovo drugo slovo G, nigdase izgovara krupno; kako u ovoi ricši, *Angieo*: a nigda tanko, kako u ovim, *mloghe, raghe*. Po isti nacšin ova slova L. N. nigdase izgovaraju po naravi svojoj, tojest tanko, kako u ovim ricsma, *lin, lagan, lud, neima, nie, nechiu*; a nigda debelo, i slatko, kako u ovim, *liudi, liubar, niegov, niezin*. Takogier ovo slovo C. nigdase izgovara tanko, kako u ovoi ricši *car, novac, novca*: a nigda krupno stisnuto, kako u ovim, *covik, coban, cirak*: a nigda debelo oscetro, i kao zvecsechi, kako u ovim, *macar. ancar, sincir*: a nigda krupno slatko, i kao razliveno, kako u ovim, *ducian, moguc, beciar*. Josć visce: slova glasfovita, tojest A. E. I. O. U. nigdase, u istom latinskomu jeziku, izgovaraju kratko, i barzo: kako u ovim ricsma, *Adam, evo, igi, odkud, uzmi*: a nigdase protèxu; kako u ovim, *Ana, Eva, Ivo, Bogh, udo*.

Zato za dighnuti smetgnju u sčtivegnju, vaglia, kako u izgovaragnju, tako i u pijšsmu razlucitihi. Sčto razliczi, razlicšito cšine. Macxari tako, a drughi, drugacše. Od nasci, u ovi strana, mloghi slide macxare. Ali nemoxemo u tomu pravie, i pofaglienie ucfiniti, nego slaxuchi latinska slova, za nascko izgovaragnie, onako, kakosu nasca vlastita slova, tojest Boffanska, iliti farbska za to sloxena: Buduchi da
svaki

svaki narod, koi ima vlastita slova (koliko ja znam) kadse s' tugi slo-
vi sluxi u svoi jezik, slidi nacin od pijssagnia s' vlastitima slovī, kako
imamo blizu priliku; tojest od Nimaczah.

Buduchi dakle da u nasckomu pijssmu; tojest kad piscemo s' nasci-
ma vlastitim slovih, za izrechi krupno ovo slovo S. mechiefe sc' gnime
ovo slovo C. I premdaje u nasci slovi bascka tankò, bascka debelo S.
nisctamagnie debelo S. ima priliku od S. i od polak C., s' traga: ovo-
boje tankò nascko S. c.; a ovo debelò, Ila ovo C. ũ. Alise neima me-
chiati C. pria gniega, vech odma posli: kadbose pria metne, i
sc' gnimse slaxe, onda cfini debelo C. kakochiemo sad rechi. A za iz-
rechi debelo i slatko ova slova L. N. mechiefe sc' gnima ovo slovo G.
kojese u nasckom pijssmu zove gerv. ali ne posli, vech udigl pria gni. I
kadse slàxu s' slovom A. ili s' slovom E. ili s' slovom O. ili s' slovom U.,
prid sobom: to jest posli sebe; vaglia vazda megiu gni metnuti slovo I:
Jer tako lipsce, i pristalie izlazi gniovo slatko, i kao razliveno izuff-
chiegnie; i razlucfujuse od svojega izgovaragnia, u drughim nikim rics-
ma; u koima premdaje pria gni slovo G. i sc' gnimase slàxe; nisctane-
magnie ne izgovarajuse slatko, vechie tanko; kako u ovim ricfma: *glub,*
glava, gladan, gnoi, tojest trulost: à dogodse moxe vaglia tako slova u
slagàgniu, za izgovaragnie ricfih, uregivati, da jedno drugo ne smeta;
nittise isto smeta u glàssu, koi ima cfiniti u jednoj ricfi, od glàssa koi cfini
u drugoj ricfi; toboje zanàt, koise u uregiegniu svaki drughì stvarì bi-
lixì, i fahli; navlastito kad neima tomu posebitogh vlastitogh halàta, ve-
chiefe s' maistoriom mudre pameti cfini. Odkud, moguchi josć u izgo-
varagniu debelu, i tanku slova S, po recfeni nacin, bitti smetgnia; kako
i u izgovaragniu debelu, i tanku slovah L. N.; zarad C., koje daje slovu
S. debeo glass, i zarad I, kojè dàje slovom L. N. debeo sladak: Kako
kadse slovo C. slàxe s' slovom kojèje prid sobom, a ne kojeje za sobom,
na priliku u ovoj ricfi, *dopusschiegnie, tiscchiegnie*. I kad slovo I ulazi u
rics, ne za glassfamo, vechie i za zlamegnie naravno ricfi; a za gnim ne
slidi ni A, ni E, ni O, ni U, na priliku u ovim ricfmah: *digni, ggnizdo,*
diglisu. Zato vaglia daglie od toga znati, da kadse slovo C. slaxe s' slo-
vom, kojeje prid gnim, a ne kojeje za gnim; buduchi za gnim slovo
S, i izgovarajuchise tanko; vagliaga metnut dvostruko, kako u ovoj ricfi,
dopusschiegnie: Akolise slovo S, kojeje za gnim, izgovara debelo, vaglia
metnuti prid gnim dva C. jedno kojechiefe sloxiti, sc' gnime, a drugo,
kojechiefe sloxiti s' slovom, kojeje prid sobom, kako na priliku u ovoj
ricfi: *tiscchiegnie*.

A kad

A kad za slovom I ne slidi ni A, ni E, ni O, ni U; a rics s'zlamenovagniem svojim nofsì, dase slovo L, ili N, kojeje udigl prid gnim; to jest pria gniega, i slovo G, kojeje prid ovim, obadva izreknu cisto, i tanko; onda vaglia megiu slovom G, i slovom L ili N, metnuti ovo slovo H: kako na priliku u ovoi ricsi: *dighni, prighni, saghni*. I kadgod rics noffs dase slovo G izrekne tanko, navlastito kad za gnim udigl slidi slovo E, ili I, vazda vaglia megiu gni metnuti slovo H: kako u ovim ricsma: *mloghe raghe*: kadbo za gnim slidi A, ili O, ili U, lakose brez drugoga megiu gnima slova tanko slàxe, i izgovara; kako na priliku, *svetoga, mlogo, slugu*. Zato kadse s'ovima slovì A, O, U, udigl slàxe, i izgovara krupno, vaglia vazda, megiu gni metnuti ovo slovo I; kako na priliku, *lagia, ddogio, tugu*. A kadse slovo G u ricsi na kraju s' traga izgovara tanko, vazda vaglia za gnim metnuti slovo h; kako na priliku u ovim ricsma *Bogh slogh*; za razlucfegnie od izgovàragnia svòga u drughim nikim ricsma, u koimase i na tràgu izgovara krupno; kako na priliku u ovoi ricsi, *vog, pog, dog* amo. A kad za slovom I neslidi ni jedno recsenih gori slovah, a i slovo L ili N, kojeje udigl za gnim, to jest pria gniega, izgovarase krupno slatko; i G, kojeje za ovim, izgovarase tanko; onda vaglia prid L, ili N metnuti dva G, jedno, kojechiefe izrechi tanko, a drugo kojechie dati slovu L ili N debeo sladak glàs; ilmu metnuo megiu dva G slovo h, il nemetnuo; kako na priliku, *ghgnilo, ghgnizdo*, ili *ggnilo, ggnizdo*. Pak da i neimamo ovakomu slagagniu latinskih slovà u nase jezik, priliku od slagagnia naseih vlastiti slovà, josbi bilo pristalie, i razloxitie, ovakoih slàgati; zascto nase jezik s'glasfom izgovaragnia vlastiti ricsih naivechie udara s'Talianskim jezikom; oni bo kao i mi u nikim ricsma, recsena slovà izgovaraju tanko, a u nikim krupno, i debelo slatko. A onihi za tako razliko izgovaragnie slaxu kako gori rekko. Nittise mogù u tomu pogarditi kako malo znani, jer oni od toga imadu glàsne skule, i u gnima varlo razumne mesetre, koi s' velikim, i mloghim procizniegniem, cisteh, i zavarascuju gniov jezik.

Za razliko slàgàgnie slova C, po razlikom istoga izgovaragniu kakofam gori rekao, neima prilike u slàgàgniu nasekih slovà; jer u naseki slovì, basckaje slovo tanko C, kogafam gori priliku metnuo; bascka debelo stisnuto, kogaje ovo prilika v; bascka krupno slatko. A Talianczi, s' koimase u glàsu izgovaragnia ricsih, udaramo, samo C, krupno stisnuto izgovaraju, darxebo damuje to naravni glas: a gdise tanko izgovara, mechiu dva zz: a gdi krupno slatko, me-

B

chiuh

chiuh k' gniemu ovo slovo h. Csetvarto istogh izgovaragnie, u vlastite ricfi gniova jezika nigdi ne ulazi, premda Franczuzi G osctro izgovaraju; kako i Dubrovcsani, kad govore Talianski.

Menise ovi nacfin, za razliko slagagnie latinskoga C, u nasckom govoregniu, po razlikom istoga recsenome izgovaragniu, nai prilicnii vidi. To jest, kadse izgovara tanko, primetnuti k' gniemu slovo Z., jer mechiatiga sama za tanko izgovaragnie, kako nikì cfine, nemoxe bitti brez smetgnie u nasckom govoregniu; jer po obicfaju latinskoga jezika csestobise svaki zatar-kao, izrechiga kao K, takobose izgovara u latinski, kadgodje za gnim, ili prid gnim A, ili O, ili U; sceto u nasckomu nemoxe vazda bitti, jer mloghe ricfi nosse, dase i megiu ovima slovih, toliko prie, koliko posli gniega stojechi, izrekne tanko, kako *Otacz, Otczu, Otcza*. Kadse izgovara debelo stisnuto, primetnuti k' gniemu s' prida slovo S, kako u ovoi ricfi *cfovik*. Kad krupno osctro, i kao zvecsechi, primetnuti k' gniemu, takogier s' prida, slovo X, kako u ovoi ricfi *macxar*. Kadse izgovara debelo slatko, primetnuti k' gniemu, takogier s' prida, slovo H, kako u ovoi ricfi *frichia*.

Ovako dakle vaglia slàgati latinska slova u nasc jezik, navlastito gdi imamo priliku od slagagnia nascki slovah: da ne uzimamo na sebe czigansku pogardu, koi, i imajuchi s' cfim kod svoje kuchie xiviti, nisctanemagnie igiuch te proffe po tugi vrati. A Pak takose sluxe s' latinski slovih, danafcgni dan, u svoi jezik, poglavitii i mudrii narodi svita, kako Nimczi, za izgovaragnie krupno slova S (u gnibo neima izgovaragnia debela slatka, slovah L N, ni krupna stisnuta, ili krupna osctra, ili krupna slatka, slova C, ni krupna G) Talianczi, i scpagniuli. I takofuse sluxili nasci stari, kakose vidi u kgniga, kojesu na scampu dali, navlastito u pogargiegniu svita O. M. P. fra Mihe Radnichia. I takofu sloxena u ovi kgniga; da, za priliku debelogh S, ne piscese *suma, serbet, saran, vechie, scuma, scerbet, scaran*. A za priliku tankogh G ne piscese, *mloge, rage, vechie mloghe, rage*. A za priliku izgovaragnia krupna slatka slovah L. N., ne piscese, *niegov, niezin, liudi, liubarv; vechie gniegov, gniezin, gliudi, gliubarv*. A za izgovaragnie tanko slova C., nepiscese *Car, novac, novca, vechie Czar, novacz, novcza*. Nitti za izgovaragnie krupno stisnuto istoga, *covik, coban, cirak, vechie cfovik, cfoban, cfirak*. Nitti za krupno osctro, *macar, ancar, sincir, vechie macxar, ancxar, sincxir*. Nitti za krupno slatko, *ducian, mogiuch, beciar, vechie, duchian, moguch, bechiar*.

Zlamegnia od protezagnia, i hitra iliti kratka izgovaragnia slovah,
latinski

latinski jezik ima svakomu vlastito; to jest drugò dugòmu, a drugò kratkomu, premdahi obicainim nacsinom ne mechie u sčtampu, svarhu takih slovàh, izvan oni knigàh gdi to ucsi, igdi daje imena stvarih. Ali neucsechise to ossobito u nascem jeziku, vagliàhi obicainim nacsinom mechiati svarhu slovà. A da nie mlogo fearagnia u pìssmu, mechie se samo jednogh izgovaragnia zlamegnie; ili dugogh, ili kratkogh, mogu chise po tomu za dosta znati, kako vaglia svako izgovarati; zasčto sli dì, da svarhu kojeghgod slova nie tokogh zlamegnja, na priliku dugogh izgovaragnia, kratkose, iliti hitro izgovara. Ja u ovi kgniga mechiem zlamegnie dugogh izgovaragnia, kako cšine i Talianczi; kojeje ovo \. Svarhukogsegod dakle slova u ovi kgniga nàgie ovo zlamegnie, onose dugo izgovara, to jest protexè, akobi i nebilo ovako okrenuto, vechie drugacšie, na priliku ovako /, ili ovako |; to jest, ilmu bilo uprav metnuto, ili nagh nuto na livu, il na dešnu stranu. Koje zlamegnie vaglia varlo paziti; jer u mloghim ricšma, nedavsci kojemgod slovu vlastito kolikoistvo, drugò zlamenuje, nego imàde, to jest nego nošsi govoregnie; kako u ovim ricšma, *kad dugh*; koje, akose protèghne, u parvoi A, a u drugoi U, parva zlamenuje miriscav dim; a druga dùxnu stvar. Akolise hitro, i kratko izreknu, parva zlamenuje vrime, na priliku rekavsci, *kadje to i to bilo*; a druga zlamenuje dugacsku stvar; na priliku rekavsci, *dugh cšovik*, to jest dugacšak. Mloghi, za zlamegnie dugogh izgovaragnia, mechiu dva pùt isto slovo, na priliku kaa d, duugh: ali i to cšini smetgnju razumu; jerse i tako moxe kratko izrechi, izrekavsci cšisto dva pùt isto slovo; ili odvechie dugo. Pakje to mloghim mùdrim mar sko, marzechi mloghi zato na Franczuzki jezik, koi po tri po cšetiri slova mechie, za izrechi jedno.

Naiposli imase znati, da u latinski jezik, od sàmi neglassoviti slovah, kakasu sva, ossim ovih pèt A. E. I. O. U., nigda ne bìva glas sovita rics, to jest s' zlamenovagniem kojegod istinite stvari; nitti zato ima u gniemu i jedna taka rics, nitti u govoregnju razumnom dolazi. Ali nie tako u drughi jeziczi, ni u istom nascemu, bivsci u gniemu dosta ricsi, koje (premda niki obicšaju, pišcuchi, mechiati u gni kojegod glassovito slovo) izgovarajuse s' samima neglassoviti slovi: kako na priliku ove ricsi *Grk*, *krst*, i mloghe drughe, koje niki ovako pišcu *Gark*, *kerst*: Alie lipšce, i pofahglienie, piššati onako, kakose govori; jer sčtogodje od višce, nie fahglieno, vechie kugieno: *Superflua sunt vitanda*. Zato ja u ovim kgnigam pišcem onako, kako govorimo, i

izgovaramo nascke rìcsi: jer kakose moguh izgovarati, onakose moguh
i u kgnigah sčiti.

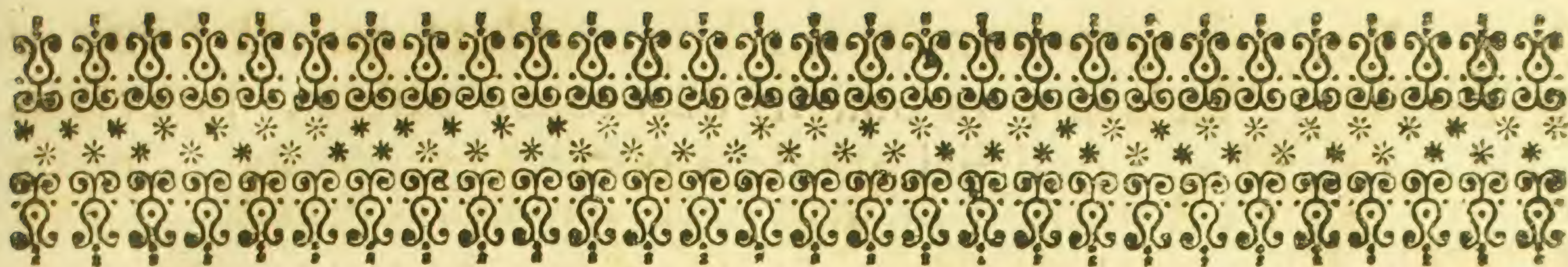
Ovo zlamegnie §, kojese latinski zove paragraf, nenahodim dase
u nascki jezik moxe drugacse zvati, nego cserek

Ona slovah, kojaše u ovim kgnigam nahode ovako zatvorena (a)
scagliu u misto, gdje temegl, i razlogh onogh govoregnia i nauka,
u komuse nàgiu: Kojachie mista vazda sa strane na istomu listu bitti
zabilixena.

Bogo-

Bogogliubnomu sctioczu xivot i zdravje.

Priategliu sctiocse nemoise strasciti od nadpissa oviziu kgnigah, koimaje pocsetak od konopcza; jertiga ne prikazuju duscmanski, na zavezagnie u suxagnstvo, i izgubgliegnie xivota; vechie pravo priateglski, da povuku pomgniva sctiocza u pravu slobodu, kojaje sinovah Boxji; i utvardega, s' uzlom slatke gliubavi, u svetom opchiegniu, komuje istinita, i stanovita plachia xivot vicsgni, s' uxivagniem nebeske slave, kojuje pripravio od vika Bogh svemoguchi onima, koi na svitu, ne s' svitom, vechie s' Bogom opchie, u povoglnom, i zdravom dilovagniu priatnepokore. Akolitie slabbo ovo svidocsanstvo malanih kgnigah, primetni velikè Isctorie od csestiti sinovah Czarkve svete, i potvargienà popissagnia xivotah blaxene brattje, Reda svetoga Patriarke Franczescka, nachichiesc ne izbroinà, vlastitogh kuscagnia, potvargiena svidocsanstva; dachiescse pria umoriti, nego izbroiti, kojeje, svake rùke, musckogh, i xenskogh plemena gliude izvukao; nìke iz duboka blatta varlo griscna xivota; nìke iz ne odkupni poghibilih vicsgniegh spassagnia; nìke iz priosctre vatre vrimeniti mukah cd ocisschiegnia: i sve doveo u blaxeno stàgnie karstianskoga ufagnia: i darxao kruto, dogodji nie svezao s' vicsgnim uzlom Boxanstvenogh jedinstva. Niebo ovo konopacz, kogaje oplela zlobba paklena, i csinechi od gniega zamke, zapelaih na zemgli tilesnogh ràskosschia, pokrivajuchi zelenom travom od izbraznosti, da pùtniczi u Rai vicsgniega uxivagnia, razpuštivsci tìlo, spletu noghe karstianskoga hoda; tojest smetu xivot karstianskoga obsluxegnia, i upàdedusca u zamku paklenoga suxagnstva.

stva. Vechieje ovo konopacz, koga oplete milost Boxja u Jeruzolimu, kadano, za odkriti diavaoske zaside, pokvariti paklene zamke, i ocistiti gliudma put nebeskoga Raja, posla jedinorogienoga svoga, i pustiga svezati u vartlu Getsemanu na gori od maslinah; svezana vuchik' Anni, k' Kaifi, k' Irudu, i k' Pilatu: privezati k' stupu, i osetro bitti; okruniti s' tagniem, i natovariti s' krixem; pak okrugniena pod krixem, zavarzavsci za vrat s' konopczem, vuchi nemilo na kalvariu, i ondi, dovukavscimu duscmanski na vartgline ruke i noghe, pribitti na krix s' clavli. Sve od same, i prave gliubavi, za obznaniti gliude od privare diavaoske, kojaje u tilesnomerazkosschiu; i naucfitihi, kako se ima traxiti prava slava, i vicsgnie spassegnie. I buduchi himba paklena ovu istinu zatarpala, Boxju gliubav u sarczi gliudczki ugasila, i duxnu spomenu gniegove milosti pomarssila, i pamet laku sinovah Adamovi s' laxmah svojim zasunula; izagie xiva prilika Issukarstova, Franczescko od Assiza, koji sve ponovi na gori Alvernu, kako je prorokovao Ixaia, kadano recse: *& erit pro zona funiculus, pro crispanti crine calvitium, & pro fascia pectorali cilicium*: to jest: *bitichie tada recse, na misto svilena pojassa, konopacz; na misto ugojeni kosah, gola glava; na misto tkanicze i oplechka, sincxir osctar od guozgia*: Ucfinivsci Franczescko tri Reda, muscki i xenski glavah, koji za uspomenu svojegh primilogh spassiteglia, za uzviscegnie gniegova zakona, i za gliubav gliudczkoga plemena, koje garczasse u poghobilnim vodam svitovgniega xitka; pocsescese oblaciti u vrichiu od pokore, strichi kosse, i passati s' konopczem, s' tolikim napridkom gliudczkoga spassegnia, i svetignie u czarkvi Boxjoi, da u malo vrimenta napunisce mloghe kgnighe svetih Isctoriah, i kalendare Boxanstvenih officziah, iliti sluxbah; povukavsci u svoje drustvo Czeslare i kraglie, Erczeghe, i poglavicze, gospodu i plemichie, mlade, i stare, siromahe i bogacze. Toliko, da sixto Papapeti ovoga imena, videchi toliko obilnu

vetvu

xetvu na ovoi gnivi czarkve svete; tojest Rèdu màle brattje; za ucšinitiu svimà opchienu, tojest i onima koi od svoih do-
barà u vlastiti kuchia xivù, nemoguchi svi bit Redovniczi; dade pocšeták jednoj Bogogliubnoj skupšćini u Affizu, pod imenom pokornoga Brattinstva, koje svèza s' konopnim po-
jassom svetoga oca Franczescka, i odredimu za basćtinu sve priatne plodeh recšene gnive, Reda màle brattje; pripisšav-
šćimu dio od švega blaga, kojeje do sada na gnioi urodilo, i do skončagnia svìta urodi; ghnojechiga svarhu toga s' mlo-
ghima novim oprosčtegnih, i natàpajuchi s' neizbroinim iz nova blagošćovih. I metnuvšćiga pod vladagnie i upravgli-
gnie istoga Rèda, dade oblast, zapovid, i nàredbu istoga Re-
dovnikom, da taku milost Pùku navisšćiuju, i po svem svì-
tu razglasuju, i na dio basćinstva svoga mušcko i xensko zovù; i piscuchihi u drusćvo Brattinstva svojega, recšeno duhovno blago obilno razdigliuju: kakochiesc u drugomu poglavju ovi kgnigah boglma razumiti, kad prosčtiesc isto-
ga Pape kgnigu. Kobise dakle štrascio od kgnigah, koje ta-
ko zdrav nauk uzdarxe; po koimase tako veliko blago naho-
di, u koimase tako frichian konopacz plete, i tako cšestit uzao vexe; koje ukazuju pùt u pràvi xivot, i uxivagnie. Doisto bratte, ako i hole pameti imasc, neimasc od gni bixa-
ti, vechiese gni varlo darxati, i dragovoglno svilen pojaš odpasšati, a s' konopczomse, kojeghti prikazuju, opasšati; jer onì slabbo darxi, zasčto slava švitovgnia kao dim czazne; a ovi nepopušćhia, jerje voglia Boxja u gniemu, buduchi Bògh zabacsena i pogaxena svìta ovoga obrao, da smete, i smuti uzvisćena od gniega: *infirmi mundi, & contemptibilia ele-
git Deus, ut confundat fortia* (b) Primi dakle dragovoglno kgnighe kojeti upravgliam, i od pràve xeglie tvojega naprid-
ka na švitlost dàjem: i kad pocšmesc xiviti od duha s' koim za-
dagniuju, molim spomenise i siromaha pišćza u tvoih

Bogogliubnih dilih. Vale

(b) 1. ad Corinth. 1. v. 27.

EX

CENSURA THEOLOGORUM.

EX ordinatione nostri Ministri Provincialis, librum Illyrico idomate, cui titulus UZAO &c. Compositum a Rev. P. Laurentio à Buda Lectore S. Theol. Generali actuali, perlegi, in eoq̃, præter multiplicem doctrinam ac eruditionem, usui vel doctorum valituram, etiam devotionis incentiva non tepida reperi. præter hoc, quod nihil contra bonos mores, Ecclesiæ dogmata, principumq̃ reverentiam inveniam. quapropter non modo prælo dignum, sed & aviditate confratrum Archi-Confraternitatis S. P. nostri Francisci, in quorum præcipuè commodum ad lusem aspirat, meritissimum censeo. Datum Budæ in Conventu S. P. Francisc. 1730. Junii 20.
Fr. STEPHANUS VILLOV, S. Theol. Lector General. actualis.

Infra scriptus ex Commissione Adm. Rev. P. Joannis à Straxemano nostri Ministri Provincialis, Librum hunc intitulatum UZAO Serafinske goruchie gliubavi &c. tribus partibus constantem, à R. P. Laurentio Bracsuglievich à Buda, SS. Theol. Lectore Generali actuali, Illyricò Idomate elaboratum, perlegi; quem, nedum ab omni errore, qui esset contra fidem orthodoxam, bonos mores, Principumq̃ debitam venerationem, omninò alienum: verum omnibus sinceræ devotionis amatoribus, & viam salutis planam facilemque querentibus, plenum optimis Regulis, & sanâ Doctrinâ, vel maximè nostræ D. Patris Francisci Archi-Confrat. confratribus & consororibus cordigeris, utilem, & multum necessarium reperi. Quapropter luce publica dignum censeo. Dabam Budæ in Conventu S. Francisc. in aquatica Civitate 27. Junii 1730.

Fr. PETRUS CHARAPANCSICH de Mostar,
SS. Theol. Lector General. actual. in p.

F A C U L T A S

Admodum Reverendi Patris Ministri Provincialis.

FR. Joannes de Straxemano Ordinis Minorum Observantium S. P. Francisci, Concionator Generalis, SS. Theologiæ Lector sexenalis, ex Diffinitor, & actualis Minister Provincialis.

Dilecto nobis in Christo R. P. F. Laurentio Bracsuglievich, ejusdem Ord. & Provinc. Alumno, SS. Theol. Lect. General. actuali, salutem in Domino sempiternam.

Cum opus Illyrico Idiomate à te compositum, cui Titulus est: UZAO Serafinske (nascki) goruchie gliubavi, tojest &c. à duobus Theologis nostri Ordinis, quibus id, ex ordinatione Reverendissimi Superioris Generalis, commiseramus, revisum, & approbatum fuerit; tenore præsentium, quantum ad nos spectat, concedimus tibi facultatem, benedictionemq̃ impartimur, quatenus, servatis, servandis, illud typis mandare possis. Datum Vellicæ in Conventu nostro S. Augustini die 12. Martij 1730.

Fr. JOANNES de STRAXEMANO Minister Provinc.

FACULTAS ORDINIS.

Fr. Crescentius Krisper, Ordinis Minorum,
Strictioris Observantiæ S. Theologiæ Lector Emeritus,
scriptor Ordinis, & in hac Cismontana Familia observantium,
Reformatorum, ac Discalceatorum &c. Vice-Com-
missarius Generalis &c.

Cum opus compositum à Patre Fratre Lau-
rentio Bracsuglievich de Buda, Provinciæ
nostræ observantis Bosnæ Argentinae Conciona-
tore, ac Lectore Generali; cujus titulus est: Uzao
Scerafinske (*nasckii*) goruchiè gliübavi, tri
pùt Svezan. Tojest &c. à duobus Patribus Theo-
logis, quibus id commissimus revisum, & appro-
batum fuerit: vigore præsentium facultatem ei-
dem concedimus, quatenus, servatis servandis,
illud Typis mandare possit. Datum Romæ ex
Aracæli die 16. Septembris 1730.

Fr. CRESCENTIUS KRISPER,
V. Commissarius Generalis.

FACULTAS DELEGATA ORDINARIJ
Imprimatur.

TOBIAS ERTL, Collegii Socie-
tatis Jesu Budæ Rector, m. p.

In Dato Facultatis P. Provincialis erratum est, non enim 12. Martij sed
22. Julij data est, ibidem, & eodem anno.

PROTESTATIO AUTHORIS.

Illud, quod Catholica veritas docet, utique, dum huic labori me acingebam, ob oculos versabatur, candide lector; in nullo videlicet suam, sed in omnibus DEI gloriam, propter quam unicè omnia sunt, & sine qua totum universum nihil est; Salutemque animarum, oportere intendere, ac toto conatu quærere, omnique studio promovere, rationalem creaturam, cujus illa specialiter ultimus, in quo duntaxat vera vita, salus, & gloria obtinetur, naturæ & gratiæ finis est. Nec aliud, velim, putes, quia, fateor, non fuit, hujus operis motivum. Neque, si quæ in eo non sat cohære adverteris, continuo credas, ab erronea processisse mente; qui omnia, & singula, eo contenta, censuræ, & correctioni S. Matris Ecclesiæ Catholicæ Romanæ semper stare volo. Si quid proinde in eo laude dignum, tuoque profectui utile repereris, laudes, gratesque rependè primo omnium Authori, DEO ter optimo maximo. Si quid minus consonum, aut dissonum, id meæ imputes debilitati.

V K A Z A L I S C T E

I N D E X,

Boglavjäh, cslanakäh, i csèrèkah ovi kgni-
gäh.

D I O I.

*Boglavje I. od temeglia i korina prifabglienogh Arki-Brat-
tinstva konopnogh pojassa svetogh ocza Franczescka.*

§. I.

Ranczescko prìma ranne od Issukarsta.

§. II. Franczescko prìma od Issukarsta oproscè-
gnie Boxanstveno Porczyunkule.

§. III. Franczescko pocfima trechi Rèd, i Brat-
tinstvo pokornikäh.

Pogl. II. Izvadak kgnighe Papine, od pocsetka Brattinstva.

§. I. Brattja màla obsluxitegli imaduh ossobitu, i posebitu
oblàst, uzdzati svakdi Brattinstvo.

Pogl. III. Od otàistväh konopnogh pojassa svetogh ocza Fran-
czescka, i kakose ima darxati.

§. I. Brojeje otàistvah.

§. II. Kazujese kakose ima prìmati, i darxati pojass.

D I O II.

Pogl. I. Od oproscètegnia, sètoje, i kakose razumi.

Cslanak I. Od Azne czarkve svete, i od Garcskoga odmetnisc-
tva,

§. I. Sčtoje Azna czarkve svète.

§. II. Garcskoga odmetnisčtvá zlobba, i filla.

Cslan. II. Od Lutoranskogh i Kalvinskogh odpadnisčtva, i nauka.

§. I. Czarkva katolicfanska ima imat jednu vidovnu glavu, iliti poglavara na mišto Isfukaršta.

§. II. Czarkva katolicfanska, u kojojije nauk, i zàkon vicsgniegh xivota, samoje jedna, i u svih cslanczih vire, i sakramentih zàkona, jednà, iliti jednaka.

§. III. Czarkva pràva katolicfanska nije nigda pomankala.

§. IV. Lùtor, i kalvin bilisu laxglivi Proroczi, i hignczi.

§. V. Lutoranskie zàkon framotan.

§. VI. Cslanakje vire katolicfanske, daje u czarkvi pràvoi Isfukarštovoì Azna duhovnoga blàga; i da Rimski Papa ìma oblašt dilitiga.

§. VII. U velikoìsu poghiobili onì, koi malo màre za oprosc-tegnie.

Pogl. II. Od razlikosti oproscčegniah.

Cslan I. Od oproscčegnia punogh.

§. I. Pocšetak i temegl oproscčegnia svetogodišcgniegh.

§. II. Ràzlikost oproscčegnia svetogodišcgniegh od oštali puni oproscčegniàh.

Cslan II. Od oproscčegnia nepunogh.

§. I. Velikefu pokore naregìvane u izpovidi, za smartne gri-heh, iz pocšetka czarkve svete Evangeoskogh zàkona.

§. II. Kakoje czarkva sveta providila u sadašcgnim malani-n-pokoram. I veliko brez-obraštvo onih, koi ni to ne obsluxuju.

§. III. Odgovàraše na jednu sumgniu.

§. IV. Kakoše razumi odpùščiegnie trechiegh, ili cšetvar-togh dijla grihah; i oproscčegnie cšetardešniczàh.

Cslan. III. Od oproscčegnia vicsgniegh.

§. I. Odgovaràše na jednu sumgniu.

Cslan. IV. Od oproscčegnia vrimenitogh.

§. I.

- §. I. Jedan pravoirni moxe drugoga dugh pokore zadovol-
ne , za izpovigiene griheh , pravdi Boxjoi izplatiti.
- §. II. Prilika pokòrnika u izpovìdi.
- §. III. Pravovirni jedan drugoga nemoxe oprostiti od griha,
- §. IV. Ne samo xiv xivoga, vechie i xiv martvòga moxe po-
koru izplatiti.
- §. V. Zasctoje pokora izpovidgnia, u grihu smartnomu u-
csigniena, primgliena: a oprosctegnie, za onoga, koi-
je u smartnomu grihu, nije primglieno.
- §. VI. Moxese u smartnomu grihu primiti oprosctegnie za
drugoga, akoje u milosti Boxjoi. Scto se boglma uka-
zuje, odgovarajuchi na jednu sumgniu.
- §. VII. Blaxeni u Raju mogùh namoliti Boga, dase smiluje
griscnikom ; ali nemogùh po pravdi izplatiti gniova
duga.
- §. VIII. Trostruka vridnost svakogh dobrogh dila.
- §. IX. Sctoje, i od koliko rukù odluka, kojaje potribita, da
bude dilo vridno. I kadju vaglia ucfiniti.
- §. X. Odgovarase na jednu sumgniu.
- Cslan. V.* Od oprosctegnja stajalisctah.
- §. I. Jerse zovù oprosctegnja stajaliscta: i kojaje razlikost me-
giu gnima, i drughima oprosctegnì.
- Cslan. VI.* Od oprosctegnja na cfas smarti.
- §. I. Dvostruk nacin, dopusschivat oprosctegnie za cfas smar-
ti, i dokle durà ovo oprosctegnie.
- §. II. Brattja i Sestre nascegh Brattinstva, mogùh dobiti opro-
sctegniena cfas smarti, ibrez odriscegnia oprosctegn-
skogh.
- §. III. Odriscegnie oprosctegnsko neimase davati udigl posli
izpovidgniegh ; vechie vaglia csekat, dok bolesnik za
smart zastupi. I kakose ima tada vladati mislnik.
- §. IV. kadse dopusschia oprosctegnie na cfas smarti po meda-
gli, ili po kojoj drugoi svetoj stvarì, istinitijeje, da

ne svarscuje s' parvom smartnom boleščiu. I kako ima bolesnik na čas smarti k' Bogu uzdišati.

- §. V. Ono što na smarti vaglia činiti, iz daleka vaglia obiknuti.
- §. VI. Kako vaglia karštianski virovati.
- §. VII. Czarkva katolicanska, tomacechi viru karštiansku, moxe odregivati, i naregivati nove cslanke virovagnia.
- §. VIII. Nije dosta pravovirnomu samo zatvoreno, iliti sborito virovati sve istine katolicanske.
- §. IX. Razlogh i zlamegnie prave vire Boxje.
- §. X. Nišmo duxni svakomu vazda kazati, koješmo vire, i zakona
- §. XI. Czarkvaje sveta zabranila prigovarati se s' nevirniczi od vire i zakona, kako i štiti gniove kgnighe. I zašto to. Gdi i od tomacegnia i pravogh razuma svetoga pišma.
- §. XII. U kojojisu poghibili, koise prigovaraju s' nevirniczi, i štiju gniove kgnighe.
- §. XIII. Svetoje, i po nauku Isukarštovu zabranila czarkva to činiti.
- §. XIV. Pravedanje skup, i sud, koije czarkva Rimska postavila, da izvišia od vire, i kara odpadnike.
- §. XV. S' razlogom i drughe mloghe kgnighe zabragňuje czarkva štiti. I kakav grih čineh, koji brez dopušćiegnia štiju, i u kakvu krivinu padaju.
- §. XVI. Koisu naivechma u recsenoi poghibili. I koije načini pravo moliti Boga.
- §. XVII. Odgovarati na njih protivne razloghe, i vechma potvargňuje razlogh recseni, Bogomolegnia.
- §. XVIII. Od laxglivi svetaczà.
- §. XIX. Tri puta karštianskogh napridovagnia.
- §. XX. Od oholi Boxji prosgliakà.
- §. XXI. Duxnost i pravda sluxbe izpovidnikàh, i opacina njih pokornikàh.
- §. XXII. Kako se izpovidnik ima nositi s' priprošćiti na izpovidi, i paziti, da se ne privari.

§. XXIII.

- §. XXIII. Koi u izpovidi pravo, i priprošito svoju zlochiu ne kazuju, u svoju glavu laxùh. I kakose izpovidnik ima sc'gnima vladati.
- §. XXIV. Svitt pravih Bogomogliaczàh, i istiniti slugàh Boxji, koise odvechie boje svoje slabosti.
- §. XXV. Nemoxese nigda, brezvelikogh griha, vira, i zakon Issukarstov prid kimu drago zatajati.
- §. XXVI. Kad, i kako vaglia karštianski ufati.
- §. XXVII. Kad, i kako vaglia karštianski Boga gliubiti.
- §. XXVIII. Potvargiujese sčtoje gori recseno od pomgnie, kojase ima imati s'bolesniczi, na clas smarti.
- §. XXIX. Od zariczagnia bolesnikàh.
- Pogl. III.* Od priprave za primiti oproščegnie.
- §. I. Izpovid potribità za dobiti oproščegnie.
- §. II. Dobrà dila, za dobiti oproščegnie.
- §. III. Polaxegnie czarkavàh, za dobiti oproščegnie.

D I O III.

*Dajuse vladalisčta, i brož blago duhovno poglavitogh
Brattinstva konopnogh pojassa svetogh oca Franczeska.*

- Pogl. I.* Od vladalisčtàh Brattinstva, i kojasu oproščegnia uprav Brattinstvu dopùsschiena.
- Cslan. I.* Od vladalisčtah poglavitogh scerafinskogh Brattinstva.
- Cslan. II.* Broi oproščegniàh, i drugih milostih duhovni, kojasu u prav Brattinstvu dopùsschiena.
- Pogl. II.* Od oproščegniàh, i drugih duhovnih milostivih darovah, dopùsschienih Redovnikom, blàghim dnevom svetih, czarkvam, czarkvenim redovnicским sluxbam, priategliom i dobrocsinioczem, Reda S. oca Franczeska
- Cslan. I.* Broi oproščegniàh, i duhovnih milostih, dopùsschienih uprav Redovnikom.
- Cslan. II.* Broi oproščegniàh dopùsschienih svim pravovir-
nim

nim u blàghe dneve svetih Reda svetogh ocza Franczescka; i drughi svetkovinah.

Cslan. III. Broi oprosćegniàh dopuścchienìh czarkvam Reda svetogh ocza Franczescka, u stanovite dneve priko godine.

Cslan. IV. Broi oprosćegniàh kōjasu dopuścchiena na czarkvene redovnickske sluxbe.

Cslan. V. Broi oprosćegniàh dopuścchiegnìh priategliom, i dobrocsinioczem Reda S. ocza Franczescka.

Pogl. III. Od oprosćegniàh, kojasu u svetoj zemgli, u Rimu, i u Galiczii u czarkvi svetoga Jakova Aposćtola.

Cslan. I. Broi oprosćegniàh svete zemglie.

Cslan. II. Broi oprosćegniàh, kojasu po svem Rimu.

Cslan. III. Broi oprosćegniàh, svetoga jakova u Galiczii.

Pogl. IV. Od oprosćegniàh, kojasu dopuścchiena na ràzlike molitve, i druga Bogogliubna dila, ucsigniena toliko u czarkvam Franczesckanskim, koliko drughìh Redovah, i u drughi czarkvah offim Redovnicksi, i izvan czarkve.

Cslan. I. Broi oprosćegniàh dopuścchienìh na ràzlike molitve, i druga Bogogliubna dila, ucsigniena u czarkvam Redovnickskim.

Cslan. II. Broi oprosćegniàh dopuścchieni na ràzlike molitve, i Bogogliubna dila u kojoimu drago czarkvi, i izvan czarkve ucsigniena.

Pogl. V. Od otaištva, kojasu izvarscena u svetome oczu Franczescku. Od offobiti milosti, s' koimagaje Bogh svemoguchi nadàrio, i kojeje zarad gniega Rèdu gniegovom podilio.

Cslan. I. Otaištva, kojasu izvarscena, u svetome oczu Franczescku

Cslan. II. Milosti offobite, skoimagaje Bogh svemoguchi darovao

Cslan. III. Milosti, kojeje Rèdu gniegovom Bogh podilio.

UZA O NADOVEZAN,

I ovisu nadpissi u drugomu diilu, svarhu gori zabilixenii

U Pogl. I. Cslan. I.

§. I. Od duhovnogh pricseffchiegnia.

§. II. Broi oprosčègniah, i milostivih povlastiiczah, koja nie digao Redovniikom Pavao V. Pàpa.

Cslan. II. Od povlasticzah : *de Privilegiis*, od kolikofu rukuh, i kejesu dighnute, kojeli niisu Redovniikom.

§. I. Sčtoje, i od koliko rukuh Povlasticza.

§. II. Kojesu poghinule, kojeli niisu s' xiivim ušma dàte Redovniikom povlasticze.

§. III. Oblàsti, i milosti Aposčtolske Boffanskoj Provinczihi dàte.

§. IV. Od opchiegnia Redovniikah u povlasticzam i drughim milostma czarkve Svète.

Cslan. III. Od Povlastiiczah, s' pecfatniczam; tojest s' piismom pod Parstenom Ribàrskim, *per Bullas*, ili drugacjie ucfignienim, *aut in forma Brevis*, dopùsschienih od stolla Aposčtolskogh Redovom, i Redovniikom.

§. I. Broi, i nova vriidnost xivih ùstah Redovniicskih povlasticzah.

§. II. Potvargiegnie piisanih Redovniicskih povlasticzah.

§. III. Kojeje Redovniicske povlasticze Sàbor Tridentinski pomarfio, kojeli nie : gdi i od oblàsti Papinè svarhu Sàbora.

U Cslan. gori II. ovdi IV.

§. I. Oposčègnia u dàm kogamu drago Svetòga, Reeda S. O. F. i drugih profeechih Redòvah.

§. II. Oposčègnia u Svetkovine poglavitihi Svetih Reeda S. O. F. gdise i xivot svakoga kratko kazuje.

§. III. Broi oprosčègniah na Svetkovine Iffukarštove, u czarkvam Redovniicskim.

)(

§. IV.

§. IV. Oprośtègnia u czarkvam Prośeechih Redòvah, na Svetkovine pricisłè Diviczè Marie u opchieno.

§. V. Oprośtègnia u czarkvam Prośeechih Redòvah, na Svetkovine Svetih Aposłolah, u opchieno.

§. VI. Oprośtègnia u Prośeechih Redòvah czarkvam na ofłobitie i poglavitie Svetkovine priko godinè, u opchieno.

§. VII. Oprośtègnia u czarkvam Prośeechih Redòvah na sve obicłaine Svetkovine priko godinè, s' nikima nauczii svarhu togà.

§. VIII. Oprośtègnia u iłtim czarkvam u sve nediglie obicłainè i ofłobitè priko godinè. Gdi i od Svetignie Nediglie, i drughih Karłłchianskih dnèvah, i drughii razlikii naukah.

§. IX. Oprośtègnia u Prośeechih Redòvah czarkvam priko korizmè.

§. X. Oprośtègnia u Prośeechih Redòvah czarkvam, svakii dàu u opchieno, i u nikè ofłobitè obicłainè dnevě priko sve godinè.

§. XI. Oprośtègnia u czarkvam Prośeechih Redòvah na dàu iłtih posvochiegnia, i u dnève Svetkovine Svetih, kohim su posvechiene, i na posłtegnie prikazane iłte czarkve.

U Cslan. gori IV. ovdi VI.

§. I. Oprośtègnia, koia se dobiivaju, sluscajuchi, i dajuchi govoriti misłe u Prośeechih Redòvah. czarkvam.

§. II. Oprośtègnia, koja se dobiivaju łtojechi na Boxanłtvenoi sluxbi, iliti officziu, i na Prediki; i devoto sluscajuchihi u czarkvam Prośeechih Redòvah.

§. III. Oprośtègnia, hoja se dobiivaju s' Prośeechih Redòvah habitom, s' pokopagniem, i s' drughima devoczionih u gniovim czarkvam.

U Cslan. gori V. ovdi VII.

§. I. Oprośtègnia podigliena Prośeechih Redòvah Dobroclinio-
czem.

§. II. Oprośtègnia podigliena Roditegliom i Priategliom Pro-
śeechih Redòvah.

§. III.

§. III. Oproščègnia milostivo podigliena svim Pomochniikom,
i uzovniikom Proseechih Redòvah, Provincziah, Mana-
stiiirah, i Redovniikah.

U Pogl. III. Cslan. I.

Putovagnie I. Iz Jasse u Jeruzolim.

Put. II. Po Gradu Jeruzolimu.

Put. III. Po varhu Siona.

Put. IV. Priko Potoka czedronskoga.

Put. V. Po pùtu xalosnomu Kriixa u Gràdu

Put. VI. Po dolini Jozafata.

Put. VII. Po planini Masliinah.

Put. VIII. Takogier po planini Masliinah.

Put. IX. K' Betanihi, i k' Betfagi.

Put. X. K' slavnomu Grobbu Issukarstovu.

Put. XI. Oko czarkve prislavnoga Grobba.

Put. XII. K' Svetom Gràdu Betlemu.

Put. XIII. K' Sčtali Betlemskoi.

Put. XIV. Oko Betlema.

Put. XV. Na Barda Judie.

Put. XVI. U Kasčteo Emaus.

Put. XVII. K' Jordanu.

Put. XVIII. U Ebron.

Put. XIX. Iz Judie u Galileu do Nazaretta.

Put. XX. Iz Nazaretta do Potoka Jakovglieva.

Put. XXI. Po Damafcku.

Put. XXII. Iz Jasse na Planinu Liban.

Put. XXIII. Po Gradu kairu, iliti Missiru.

Put. XXIV. Na Planinu Sinai.

Put. XXV. Po Aleksandrihi.

U Cslan. II.

§. I. Riimska stajalisčta i istih oproščègnia.

§. II. Oproščègnia Riimska u czarkvam stajalisčtah, i dru-
ghim &c.

§. III.

§. III. Oproščègnia' druga sedam Riimkih czarkvah.

§. IV. Druga oflobita oproščègnia u razlikim czarkvam Riimkim.

II Pogl. IV. Cslan. I.

§. I. Broi devoczionah rāzlikih, na kojafu uprav Scerafinskoma Reedu &c.

§. II. Broi devoczionah, na kojafu uprav Scerafinskoma Reedu, i ostalim zagliubav istòga. dopuščiena oprošč. po Sv. tigni Jeruzolimskih &c.

§. III. Broi oproščègniah dopuščienih uprav Scerafinskoma Reedu, za xalosnii Proceffion Kriixa Issukarstova.

§. IV. Broi molitavah, i dobrih diilah, s' koima Redovniczi Scerafinskii i gniovi Priategli, dobrocfinioczi &c. mogu dobiti, i koja dobiivajuh po milosti opehiegnia s' drugim Redovma, i Brattinstvii.

Cslan. II. Od temeglia, pocsetka, i nācfina xalosnogh Proceffion na na pùtu Kriixa.

§. I. Pocsetak xalosnogh Proceffiona na pùtuh Kriixa.

§. II. Napridovagnie xalosnogh Proceffiona.

§. III. Plod xalosnogh Proceffiona,, i koristi naucsnii istomu.

§. IV. Nācfin xalosnoga proceffiona na pùtu Kriixa Issukarstova.

II Cslanak. gori II. ovdi III.

§. I. Oproščègnia, i drughè Boxje milosti, kojese, gdigodmu drāgo slufcajuchi missu, dobiivajuh.

§. II. Oproščègna koiafe s' rāzlikim molitvam, i Bogogliubn dilii dobiivaju svakdi, i od svakoga.

§. III. Oproščègnia koiafe dobiivaju po Kruniczam, Roxarion Krixichiem, i medagliam, blagosovglienim, od Riimskoga Pāpe ili od onii, koimje oflobito dopuščio Papa blagosivathi, i diliti,

U Z A O SCERAFINSKE GLIUBAVI DIO I.

Franczescko ne iscte samo xiviti, vechie
nàstoi xivotom svoim drughim Koristan bitti.

POGLAVJE I.

*Od temeglia, korìna, pocsetka i rasciregnia prifabglie-
nogh Archi - Brattinstva konopnogh pojassa svetogh oca
Franczescka.*

I.

Aku gliubav Boxju, i xegliu napridova-
gnia karstianskoga imade svèti otacz Franczescko,
sve vrime svojegh pokornoga xivota; da, ko-
liko jakost stvorena moxe i slabost gliudczka do-
pusschiuje, podpuno obslùxi, ne samo zapo-
vidi Boxje, negò i sva ponukovagnia Evangioskà. Od-
kud ovako pivà od gniega gniegova scerafinska czarkva, u dan

gnie-

gniegove blàghe svetkovine: *Franciscus Evangelicum nec apicem vel unicum transgreditur, nec jota.* Franczesko Evangielosko ne pristupa slovce ni jedno. Megiu tim oslobituje pomgniu imao, obsluxiti ono, scto sveti Mattie u pogl. 22. pisce: *gliubi Boga tvoga iz svega sarcza tvoga, iz sve duse tvoje, i iz sve pameti tvoje: a iskarniega tvoga tako samoga sebe.* I stimsenje ucinio dostojan, primiti od Boga svemoguchiega dva oslobita privelika dàra, iliti blagodarne milosti. Jednu za tebe istoga, a drugu za svoga iskarniega.

§. I.

Franczesko prima ranne od Issukarsta.

2. **Z**A sebe doisto onda primi, kadano nasc primilostivi, i pridraghi ipassitegl, i gospodin Issukarst svojih pet prisveti ranah u gniegovom tilu ponovi, otvorivscimu doisto passi, i probivsci ruke, i noghe; ne s' kopjem i s' clavli, vech s' stailom jakc kao smart gliubavi, s' kojommu i ranni tiilo i uxexe sarcze, veli sveti Bonaventura. Sctose dogodi na planini, Alvernu u Talianskoi zemgli, na koju svake godine uzlazasce, i za csetardeffet danah na gnioi stojechi, vass se Bogu davalasce, i posschiasce na posctegnie svetoga Mihovila Arkangiela, s' tolikim uxgagniem duha svojega, i uxivagniem milosti Boxje, dasu iz blixgni mistah cseto pribivaoczi gledali, gdi varh planine vass sijase i kao u plamenu gori, a on dighnut sa zemglie u aer, s' razkriglienim rukam k' nebu Boga moli, na priliku Moisie na planini sinaju.

3. Ovdi, na dvi godine prie nego duh svoj Bogu pridade, stojechi po svojem svjetomu obicaju, postechi, i promiscgliavajuchi Boxanstvo, takomuse sarcze u gliubavi Boxjoi uxexe, da sassvom xestinom svoga Scerafinskoga sarcza zaxeli na krixu raspèt bitti, na priliku svoje gliubavi Issukarsta. I stojechi u toj xegli, evo jedan put u jutru rano, oko svetkovine uzviscegnia prisvetoga krixa, na planini recsenoi Boga molechi, ugleda jednogh scerafina, koi scest ognieviti krilah imadiasce, i s' vissina nebeski k'gniemu igiasce, koi priblixavscise, ne samo krilat, vechie i u priliki clovika na krixu rozpeta ukazamuse, i sc' gnim otajan priateglski razgovor imade. A kad od gniega odstupi nebesko vigiegnie, ostamu sarcze i pamet sassvim uxexena u gliubavi scerafinskoj,

rafinskoj, a tiilo nakichieno s' rannam propetoga spafiteglia svoga Issukarsta, kòga prilika bitti xegliasce: tako damuse odmah na rukù, i na nogù pocfesce ukazivati prilike czarnicavalàh, koih varhovi na drugu stranu viràu, i toliku karv iz tìla prolivàu, damuje csesto u gnioi, i sviticze, i siromascka odichia topilase, kako svidocseh, imenovani sveti Bonaventura, i sveti Autun od Padue.

Koje csudo gliubavi Boxje, nighda donle ne vigieno ni csu-
veno, siodechi slùga Boxji Franczescko s' Alverna, mlogo s' ve-
chiom slavom, nego Moisie s' sinaja; nossechi priliku sina Boxjega,
ne na dafski upenganù, vech u svojemutìlu s' parstom Boga xivo-
ga izrizanu, pokrivaøje kolikoje mogao dàr Boxji, da na gniega
nepriategl rukùh ne prùxi; i da u svomu humiglienstvu stanovito Bo-
gu slùxi. Ali Bògh, koi velikà svojegh mogùchstva i milosti di-
la vazda ocfituje, za vechiu dìku svoje slave; ranne gniegove
svètè, s' koimagaje skrovito zlamenovao, ocfituje svoju milost
i gliubav po gnima ukazao, ucsinivsci sc' gnima mlogà zlamegnià,
i csudeffa; zarad koihije czarkva sveta i potvardila, i blàgdan ta-
koga dàra svake godine po svem svìtu csiniti odrèdila, na sedam-
naest missecza Ruina; trechi dan po uzviscegnju svetoga Krìxa.

§ I I.

Franczescko prìma od Issukarsta oproscègnie Boxan- stveno Porczyunkule.

Dàr koi za iskargniega svoga prìmi, nije drughi, nego ono o-
bilatò oproscègnie, s' veliki zlamegni potvargieno, i csu-
dnovato po svem svìtu razglasceno, imenom Porczyunkula; ko-
jese tako zove, jerga prìmi u jednoj czarkviczi blizu Affisa, u do-
lini spoletanskoj, tako imenovanoi od Talianskogh gràda spole-
ta, tri dni hoda daleko od Rìma. Kojaseje czarkvicza i prie zvala,
i dan današcgni zove, Gospe od Angielàh, zarad mlogo putàh csu-
venogh u gnioi nebeskogh Angieoskogh pivagnia: u kojuseje sve-
ti otacz Franczeszcko, ostavivsci kuchiu svojega ocza, i pogardiv-
sci svìt, pritishuo bio, doisto po ossobitom Boxjem nadanùchju,
kako u mìsto, kojeje davno Bògh pripravio, odredio, i obja-
viomu, dachie ono mìsto bitti temegl i pocsetak Rèdu Evangieos-
koga ubosctva, koi je po gniemu u czarkvi svojoj odlucio uzdigh-
nuti,

nuti, da vinograd Evangieoskoga obsluxegnia, koga sìn gniegov nafsàdi, urèdì, i na parviròd dovede, jer jurve biasce, od gliudczke lakkè ùmi, i himbene voglie, opùsschien, i porastao travusèti-
 (c) *Ad* je (c). Zato nazvà Patriarka svètì, vinogradlia Boga svemo-
Galat. 6. guchiega, isto misto, *Porziunkula*; to jest dìlak; darxechi dobro
v. 8. na pameti nauk Evangieoski, nossechi na tìlu xìvu priliku mesètra, istoga, koiga ucsì; da, bivsci zazvan na csàst, sìnne na nainixe
 (d) *Luc.* misto (d): i jerje jurve bio obrao za basètinu svoju, u dobru Is-
14. v. 10. sùkarstovu, humiglienstvo. I dìlak recse, jer bì pocsetak màle
 (e) *S. Gre* Brattje; ali koi iz malakna imediauh narasti veliki, (e) i dìlakse
gor. lib. 4. gniov uzmlóxi, kako sime pravednoga Abrama, od kogaje do-
moral. 54. scao blagoslov na sve nàrode od svìta: zasèto xivot Evangieoski, koi ondi pocsè, imadiascese od onuda pustiti, i rasciriti, kako je sada rasciren po svì strana zemalskogh okolisca: i velikò oprosètegnie, koje ondi za vass narod gliudczki izprofsì, imadiasce dochi u sve czarkve gniegova Rèda.

6

Stojechi dakle Franczescko kod recsene czarkvicze, i uprav-
 gliajuchi k' Bogu dagniom i nochiom vrùchie molitve, i uxgane
 xeglic, za pokoregnie griscnikah i obrachiegnie nevirnikah na pràvi
 pùt spassegnia; Evo jedan pùt dogiosce k' gniemu u scpigliczu,
 koju za pribivagnie svoje kod czarkvicze biasce sàgràdio, Angie-
 li, koiga ponukovasce i rekoscemu da dogiè u czarkviczu, u ko-
 joiga csèkàsce Issùkarst, s' mlosètvom dvorinah nebeskih. Fran-
 czescko znajuchi, da to nìje porùgagnie himbeno duhovàh pak-
 lenih, vech objàvlieganie istinito Angielàh Boxji, dixese, i pogie
 za gnima u czarkviczu, u koju ulizavsci, vidì Gospodina Issùkar-
 sta u pristogliu na otaru Sakramenta, komu na desnu stajase gnie-
 gova prisveta Maika, a na lèvu mlosètvo Angielàh, i nebeskih dvora-
 nàh: prid koim pavsci na zemgliu, i poklonivscimuse, csuh od
 gniega ove milostive rìcsi: *Franczescko prossi sèto hochiesc da ti dopù-
 stim za spassegnie duscàh gliudczkih.* A on pogledavsci u pricistù Di-
 viczu Mariu, po gniezinu ponukovagniu zaiskà, da kogod iz-
 povidivscise pravo, u onu czarkviczu unìgiè, i devoto u gnioi po-
 moli, od svih grihàh oprosètegnie dobie. Sètomu Gospodin, na
 pri-

priporuku, i moglbu svoje prisvete maike, odmah dopusti, i re-
če da otigie k' gniegovome poglavitom namisniku Rimskom Pa-
pi, da i on to potvardi, i svoi czarkvi navisti i na znagnie dade.
Scto Franczescko humiglieno, barzo, i pomgnivo sve opravi, i
kako drughi jozip u Egiptu, i Moisie u pustigni, otvori hambare
manne nebeske, i izvede izkamena xive vode.

S. III.

Franczescko pocsima trechi Rød pokornikàh.

PAk xeledi da brez toga blàga niko ne ostane, da u zemgliu 7
tekuchiu s' mlikom i s' medom sve uvede; da na cfast obil-
nù pritili jizbinàh (kojuje u gniegovoi Porczyunkuli pripravio Bògh
svemoguchì za pìr duhovni svojegh sìnà (f), na komu zarucuje, (f) *Matth*
i vinfaje sc' gnime dusce xeglne vicsgniegh spassegnia i uxivagnia; 22. v. 2.
i poslao gniega na pìr zvati) sve siromahe, slabbe, i kgliaste do-
vedè; pocse misliti, kako na pokoru sve dovesti, brez kojese ta-
ka cfast nemoxe uxivati: kako od svitogni izpraznostì sve odvra-
titi, koje nedadu dusci svoju rànu uxivati, vechie usiluju sebi slù-
xiti, ili u plugu kao xivinu, ili u kolu kao budalu, ili u pogliu
kao slùgu (g). Zato josć za xivota svoga, izvan pokore, koju (g) *Luc.*
pripisà i naucsi u manastirì csniti, ucfini trechi Rød, koisc moxe 14. v. 18.
i u kuchiah obsluxivati. Odkud ovako piva od gniega, u duho-
vnoi sluxbi gniegova posctegnia, scerafinska czarkva

Rèda tri Franczescko zapocsè.

Màle brattje parvi daje recse.

Drughi, uboghih gospojah.

Kojenosu ivète klàre broja.

Trechi daje pravi pokornikàh

Zderxajuchi xenu i csovika.

Ovoga trechiega Rèda zavitnikom dade sveti otacz Fran- 8
czescko, za zlamegnie ocito pokornoga xivota, nossiti, i passa-
tise s' konopnim pojassichiem, na priliku onoga s' koimseje on pas-
fao, i današcni dan pascu gniegovi nàslidniczi parvoga Rèda. I
ovi trechi Rød mloghim svetim oczem Papam bij vigien mlogo pri-
kladna

kladan za uzviscegnie svète czarkve katolicfanske, i varlo koristan
dušcam za napridovagnie u Karstianskim kripoſtma : oſſobito Ni-
koli IV., Leonu X. Sixtu V. ; koifuga za to s' oblaſtiu Apoſtol-
skom, nadahnuti od Duha ſvetoga, i potvardili ; davſcim u nikè
zapovidi, i naredbe, koje zavitniczi iſtoga imaduh obſluxivati, po
gnima xiviti, i ſvetoga oca Franczeſcka nàſlidovati.

- 9 I takofeje ovi ſvèti Rèd u Czarkvi Boxjoi, do malo vrimenta,
primio, i ukorenio, daſu s' velikom nalogom u gniega zapiffiva-
liſe, ne ſamo vinſani (za kojeje u prav, po ſvidocſanſtvu Leona X.
Pape, ſveti otacz Franczeſcko ovi trechi Rèd uſinio) nego i div-
czi i divoike, s' takim duhom, daſſuſe poſſeli oblaſiti u pokor-
ne vrichie, kako i u parvom, i drugome Rèdu; i xiviti zajedno u
opchieni, cſinechi i obſluxujuchi tri zàvita, kako i oſtâli Redo-
niczi; tojeſt ſirómaſtvo, cſiſtochiu, i poſſluh : divczi na jednu,
a divoike na drugu ſtranu. I takofu u tomu napridovali, daſu
naipoli od Czarkve izproſſili, dahimſe tai xitak potvardi, i da o-
ſtanu u manſtiri kao i drughi Redovniczi ; kakofeje i dogodilo.
I takofu iz trechiega Rèda izaſſe dvi varſte ſvarhſcenih Redovnikah;
jedna muſckih, a druga xenſkih glavà ; koje i danas u Czarkvi
ſvetoi obilno czvatuh. Premda ſviſkuppà; tojeſt i ovi, i oni koi
ſamo pojaſſ gniegov noſſè, i po ſebi u ſvoì kuchia xivuh, ſamo
jedan Rèd cſine; tojeſt trechi ſvetoga oca Franczeſcka.

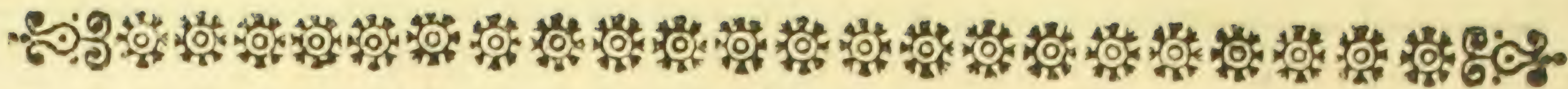
- 10 I premdaje ſaſſvim, tizim, joſc trechi Rèd oſtao, kakogaje
ſveti otacz Franczeſcko urèdio, i recſeni Pape potvardili (za onè
tojeſt, koi nemogu u manſtiri ſtajati, ni u opchieno xiviti, ka-
kofu vinſanì) i dan danaſcgni u velikom dévoczionu i czini ſtoì,
navlaſtito u ſcpagni, i Portugàlu, gdi nie drugacſie cſuti ſvetògh
Franczeſcka imenovati, toliko od ſvitovgni gliudih, koliko od dru-
ghih Redovà Redovnikah, ſebicze, nego : *naſc ſveti otacz* : jerje varlo
màlo nàchi, kòì nìsù u ovomu gniegovome trechiemu Rèdu. I
ne ſamo da noſſe pojaſſ, nego i po jedan ſckapular velik kao o-
plechiak, od gniegova habita, koi u tolikoi czini darxe, da kad
vidè fratra, padaju na kolina, pak onako habit gliube, kako-
ſam ſam gledaó, i ſtìdechìſe habit gliubit davao. Joſc ne ſamo
to, nego mloghi, navlaſtito poſcetenè udovicze, i devotè divoi-
ke; nìke ugledno liče ſvitovgnie hodichie; a nìkè i kroi ſvitov-
gni

gni hagline, oštavgliaju, pakse fassvim pokornom vrichiom svetoga Franczescka zaogarchiu: i cšinechi od svojih kùchià pùstigniu, a od ucxerà scpigliu, jaduju kao Garlicze famicze, xalosno tìlu i svìtu, ali ugodno dusci i nebu, xìvuchi fassvim s' jegigniène s' vogliom Boga svemoguchiega, i uxivajuchi podpun mìr nutargniega cšovika, s' cšestim nebeskim natàpagniem svojih duscàh; kakosam vechie putàh kuscao, s' moim velikim zacšugiegniem, i s' duhovnim nasłagiegniem; docšekivajuchi isteh na duhovneh razgovore.

Nisčta nemagnie: Sixto V. Papa, za ugoditi vincsànim (ko- II
him, još tako, nie lakko svagda obsluxivati, jerfu razlikih zemagliàh, razliki obicšai; i vincsànifu duxni noššiti brime vincsàno-
ga opchiegnia, i jedno drugomu ugàgiati, kako veli sveti Pavao
(b); i drugda po vogli drùga noššitise, i oblàcšiti, kako je cšinila (b) 1. ad
sveta Elizabeta Macxarska, dokje muxa imala; premdaje noššila Cor. 7. v. 3
na sebi pojaš svetoga Franczescka) koibi gdigod, ili kadgod, brez
svoje krivine, moghli patiti sčtetu ovoga velikogh duhovnogh do-
bitka, koise cšini s' trechim Redom svetoga ocza Franczescka) da-
de pocsètak i uzdixe jedno Brattinstvo, pod konopnim pojašom
istoga svetogh Patriarke. Sčtoje pofahlio, i dopuštio, i Leon X.
dajuchi oblaš Redovnikom parvoga Rèda recsenogh Patriarke, da
mogù dàvati, i dšliti svoi pojàs; koliko svitovgnim gliudma,
toliko Redovnikom drugih Rèdovàh; buduchi i sveti Franczescko
daoga svetomu Dominiku, koigaje s' velikim devoczionom noššio
pod svojim habitom tia do smarti. Nisčta nemagnie, do Sixta V.
nie bìlo ocšita, uregienogh, i utemeglienogh kako je šada, Brat-
tinstva; buduchiga on parvi, u Affizu, gdje sveti otacz Francze-
scko rogien, i gdimu šada tìlo sveto odpocsìva, tako zapocseo,
ùredio, i utemeglio; i štarešcinam scérafinskoga Rèda oblaš daò,
da mogù svagdi, i u svakomu mištu, po jedno tako Brattinstvo
uzdighnuti, i namišti. Pak naiposli, trechie godine svojegh A-
posčtolskogh vlàdagnia, a nascega odkupgliègnia 1587, oczu
pripoščtovanomu fra Franczescku od Toloze, u ono vrime svega
koligogh Rèda svetogh ocza Franczescka Generalu, toješt Pogla-
varu i vladaoczu, i oštalim gniegovim slidnikom; ponovio, i
potvardio podpunu oblaš, uzdizati i poštavgliati recsenò Brattinstvo,
u svì czarkvà, i manastirì svoga Rèda, u koì prie nie bìlo: ka-
kochieše iz slidechie gniegove kgnighe podpuno razumiti.

POGLAVJE II.

*Extract; to jest Izvadak iz Papine knjigbe, od
pocetka, i postavglienia poglavitogh Franczeskanskogh
Brattinstva.*

Sixto Biskup, sluga slugah Bozji.
za vikovicsgnju uspomenu.

¹² **B**Uduchi dakle mi, za ukazati kolikogod gliubav nascu, czichia toliko sveta oca; i za vechie narescenie czarkve one poglavite u Affizu, manastira male Brattje, gdi pod velikim otarom tilo svetoga Franczeska odpociva. Za rascirenie sluxbe Bozje, i uzmlonexenie dobrz dila. Kako takogier i za posctegnie istogh svetogh Franczeska, i ustanovichiegnie pravovirnih spassegnia: jedno poglavito Brattinstvo, od muskiz, i xenskih glavah, koje pojass, kako brattja spomenutogh Reda imadu, od starescinah istoga primaju, i s' devoczionom, pod imenom, i Zazivagniem svetoga Franczeska, na svomu tiilu nosse; od vlastite i same nasce voglie, uzdighnuli, i namistili. I takogier, da ovoga poglavitogh Brattinstva sdruxena brattja i sestre vechi uzrok imadub, dobra spassonosna dila csiniti, gnima dopustili, oni dan, u koi, skruscivscise, i pokajavsci od svojih grijah, csisto, i pravo izpovidese, i sveti i slavni Sakramenat otara prime, i s' blagossovglienim od starescinah istogh Reda pojassom opascub, i u recseno Brattinstvo unigiu: kako i akobi na csass smarti, posli prave izpovidi **IME ISSUSSOVO** s' ustma ili sarczem zazvali, oprosctegnie podpuno od svojih grijah dopustili: i ovo poglavito Brattinstvo u cselo svojih drugih prilicnih Brattinstvab metnuli: istoga Brattji i sestram dali,

dàli, i podilili svakolika oprosčegnia, i odpusschiegnià gribàb, kojasu Rèdu màle brattje svetoga Franczescka od Rimski Papab ikada dopusschièna, i još dosad nìsu pomarscena, i na tragh uzeta. Kako i, pouzdani u milosardje Boxxje, i u oblàst gniegovih svetih Aposčtolab Petra i Paula, ossim oprosčegniab kojasu spomenutom Rèdu data na cšass smarti; kolikogod putà budu na obicšainom svakogh missecza Brattinskome pobodu, tojest proczeSSIONu, istoi brattji i sestram takogier dopustili podpuno oprosčegnie i odpusschiegnie svòu gniovih gribàb. A onim, koji u ovom Brattinstvu nìsu, a budu na recsenome proczeSSIONu, stob godinàb naregienih, ili drugacšie duxnih pokoràb milosardno u Gospodinu odpusschiegnie dàli. Takogier, kolikogod putàb brattja i sestre ovoga Brattinstva budu na proczeSSIONi drugib Brattinstvab, ili uzstoje na sluxbi, tojest officiu Blaxcène Divicze Marie, ili uzpratte prisveti Sakramenat otara; ili pomogbnu koga tuxna i nevoglina siromaba; ili pomire i ujedinene nepriateglie: kolikogod putà jedno od ovi dilàb ucšine, toliko putàb po isti nacšin milosardno u Gospodinu dopustilibim stob godinab naregienih, ili drugacšie duxni pokoràb odpusschiegnie: i da mogùb ove milostì i oprosčegnia i za dusce martvi, kojisu u gliubavi Boxxjoi s' ovoga svìta poscli, dobiti, dopustili.

A da svi pravovirni Issukarstovi, u ràzlike misti svìta sto- 13
jechì, lasegnie mogù dobiti i uxivati ove ossobitè milosti; i za svoju karštiansku gliubav, s' kojom dragbe voglie, màlu brattju svetoga Franczescka, po obilnu davagniu lemozine, svaki dan rànè i uzdarxaju, od istih, duhovnà dobrà, za duxnò spoznanstvo svojih dobrocsinstva, imati; buduchi nass dostoino molio nass pogliubglieni Franczescko od Toloze, General Ministar, tojest poglaviti sluga obsluxitegliab svetogh Franczescka; dajemo s' ovom sadašegniom nascom milostivom knigom oblàst, istomu Franczescku od Toloze, i Tomi od Masse, u ovì stranà kommessaru Generalomu; i svim doscastim u napri-
dàk

dak Generalom Ministrom, i kommessarom (onima po svem kolikom Rèdu; a ovima, samo u gniovi darxavi) da mogu u svojih manastirih, na svakom mjestu (gdi Conventuali Minorite nisu prije toga tako Bratinstvo uzdignuli, ili neimadu manastira) Bratinstvo pod konopnim pojassom zapocimati, i uzdizati, i diliti istoga brattji i sestram svojih neshetnih oproscigija i odpuschiegija grijah, savsvima darovima i milostima, kojisu recsenome poglavitom Bratinstvu dopuschiene, i date, ilise u napridak dopuste i dadu. Ali hocemo, da konopni pojas, koga brattja i sestre imadu nositi na sebi, bude blagosovljen od poglavara i starestinah Rèda observantskoga; tojest obsluxitegliah svetoga Franczeska: razumechi po poglavari i starestinam, i Guardiane, i Presidente. Dato u Rimu, kod svetoga Marka, na 29. Avgusta, iliti Kolovoza, godine Issukarstove 1587., a nascega Apostolskog vladagnia, godine trebie.

S. I.

Brattja mala obsluxitegli imadu osobitu i posebitu oblast, uzdizati svagdi Bratinstvo.

- 14 **P**O stavglienoi gori kgnighi Sixta Pape V., Brattja mala Conventuali imadu u prav, i posebitu oblast, uzdizati Bratinstvo pokornikah svetogh oca Franczeska: a brattja mala obsluxitegli samo imadu oblast uzdizatiga, gdi recseni Conventuali nisu uzdighli, nittise nahodi u mjestu gniov manastir. Ali Benedikt XIII. svete uspomene od dva mjeseca, nebuduchi visce od gnigove smarti; koje digao Conventualom, iliti Minoritam, sve potvoreno starestinstvo svarhu obsluxitegliah, s' otvorenom kgnigom svojom, koja pocima *Peterna sedis Apostolica &c.* datom na 1725. 26. Prosinca, Papatstva svoga godine drughe; daoje obsluxitegliom uprav osobito, i posebito taku oblast, u istoi kgnighi; ukazujuchi, potvargiujuchi, odregiujuchi, naregiujuchi, i zapovijedajuchi, daje u tomu, svarhu toga, i za to, pravi, osobiti, i posebiti

posebiti uprav starešina, Generao svega kolikogh Rèda svetogh ocza Franczescka, tojest triu gniegovi Redovàh; kojije Generao obsluxitegliah, kako isti u istoi kgnighi potvargiuje, i imenuje-ga; premda u prav vas Rèd ne vlada, buduchi bascka Generao Conventualah, bascka kapuczinàh, obadva nixà od obsluxiteglisko-ga, buduchi svaki istinite varste Redovnikah u Rèdu Generao, jedan tojest Conventualah, a drughi kapuczinah, kakohi isti Papa imenuje; a obsluxiteglski svega Rèda. I zato zapovidà, da onì Redovniczi Rèda Franczesckansga, koi nìsu vladavi Generala sve-ga Rèda uprav podloxni, gdi nàgiu skupsčtinu trechiega Rèda jurve uzdighnutu, i postavglienu, ne tentaju uzdighnuti drugù, nitti uzdighnutu k' sebi uzeti: akolibi ista skupsčtina hotilase sil-no od parvoga manastira odkinúti, i odmetnuti, i k' gnima pri-stati; i priloxitse; dase neima visce megiu trechim Rèdovma sve-togh Franczescka, od czarkve potvargienim, broiti; nitti zato i jednu milost od dopusschienì, i potvargienì od czarkve takom Rè-du, visce imati i uxivati, csinechi, zatakve, sve nikakve.

15

Nittise moxe rechi, dase to razumi od trechiega Rèda kako Rèda, ne kako Brattinstva u Rèdu; buduchi doisto, po tomacse-gniù istoga Pape, u istoi kgnighi, trechi Rèd razlicit od Brattin-stva. Nemoxese rekko to rechi: zasčto isti Papa, u drugoi svo-joi kgnighi, koja pocima *singularis devotio*, i koju pomina u tre-chioi, ovoga pocsetka: *Dilecti filii &c. qui pacem &c.* csisto i raz-borito govori, odregiuje, i potvargiuje, da nije gniegova odlu-ka, da Conventuali imadù u Rèdu svetoga Fránczescka i jednu i ikakvu oblast, ili kojumu drago milost od czarkve, vechiu nego obsluxitegli: i akobiše u kojoj od dosadašcni milostivi kgnigàh stola Aposčtolskoga, nascla igda koja rìcs, ili zatvoreno govore-gnie, koja, ili koje dàje koju milost, ili oblast duhovnù Conven-tualom pria ili offim obsluxitegliah, iliju vechma prùxa na gni, nego na obsluxiteglie, veli: *mìju marssimo, i od nikakve vridno-sti odsele csinimo, i za taku bochiemo dase odsele darxi, basc kako daje nie ondi.* Josc od obsluxitegliah prùxà sve milosti Rèda na Con-ventuale, i kapuczine; a ne od gni na obsluxiteglie: i pruxaju-chi govori: *Gdi, i u csemu, i kako ne bìva krivo obsluxitegliom, i nascoi kgnighi: Paterna sedis &c. Kojusmo dàli istim obsluxitegliom svar-bu trechiega Rèda.*

E

Conven-

- 16 Conventuali hochie rèchi nascki manastirliè : i takofu prozvani, jer kadsufe od gni odilili obsluxitegli, koisu obsluxivali Regulu, kakojuje Franczescko od Issukarsta uzeo; onisu ostali u veliki manastiri, a obsluxitegli izascli iz gradovà, i prikladna svo-
mu obsluxegniu mista i manastire obràli. Onimaboseje mucfno ucfnilo Regulu obsluxivati, kakojuje Issukarst dao, i sveti Fran-
czescko pripissao: zatofu popùsschiegnie iskali, i czarkvahimje do-
pùstila, i potvardila; ali parvorogienstva niehim dàla, buduchihim-
ga Franczescko na smarti uzteghnuo: jer doscavsci k' gniemu za
ocfinski blagosov, Ilia parvi Generao, i parvi razpustitegl Rèda; i
Bernardo de quintavalle, kojiè virni sin svoga ocza bio; i stavsci
Ilia na desnu, a Bernardo na livu: sveti otacz Franczescko, da
dògie desnà rùka na Bernarda, prikarstioje ruke, kao jakov Pa-
triarka blagosivajuchi svoje sinove; i takòì blagosovio.

POGLAVJE III.

*Od otàistvà, iliti otaini zlamenovagnià konopnogb
pojassa: i kàkose vaglia sc' gnim sluxiti.*

§ I.

Brojese otàistva pojassa.

- 17 **K**Ojasu otàistva, i scto duhovno zlamenuje konopni pojas sve-
toga ocza Franczescka, tomacsi istoga Sixta petoga Pape sve-
tignia, u svojoj otvorenoi kgnighi. Tojest: dasè po gniemu zla-
menuje. Po parvo, ono scto Bògh svemoguchi po Proroku Ozeu
(i) *Ozea* obechia, i navisti (i) govorechi: jachiu gnì vùchi s' uziczam Ada-
11. movim, i s' uzli gliubavi. Tojest: jachiu gliude samnom svezati,
i k' menihi pritèghnuti s' darovma gniove naravi; s' darovma moje
milofti, i s' darovma vicsgnie slave. S' darovma gniove naravi po
fatvoregniu: s' darovma moje milofti po odkupgliegniu: a s' da-
rovma vicsgnie nebeske slave po saràgniegniu i spàsiegniu. Koje
tri privelike Boxje gliùbavi milofti; tojest da nafsje na svoju sli-
ku i priliku stvorio; da nafsje od vraxjègh suxagnstva odkupio,
i da namje vicsgniu slavu u Raju pripravio, i zadovolgnupomoch
u gniu

u gniu dõchi podilio; imaduh brattja i sestre ovoga Brattinstva u svojem pojašsu varlo promiscgliavati, i s' tim vazda na pameti darxati velikù duxnost, koju imadù, Bogu svemoguchiemu spoznani bitti.

Po drugo zlamenuje konopni Franczesckanski pojas uziczu drugoga Adama, koju oplete Bògh svemoguchi od nàravi Boxje i gliudczke, po upùchiègniu sina svoga u gliudczku narav, s' koim-je svezao sobom cšovika, ne samo u uzlu duhovnome jakè gliubavi; nego i u pràvome bistvenoga s' jegigniegnia naravi Boxje i gliudczke, u jednome sobstvu, kojeje Issukarst nasc gospodin, drugi Adam, po komusmo sve dobili, sčtošmo po parvomu izgubili: koije opet svezao, sčto parvi s' Bogom razveza: a razvezà sčtoje bila Eva s' diavlom svezala s' sčtrangam paklenim poxegliègnià tilesnì, putti, ocšiu, i ohološti xivota; s' koimaje tako bio diavao narod gliudczki k' sebi pritegao, dagaje brez i jedne muke u tilefnome smradu darxao, i u miru possidovao. Ali kadse upùti u narav gliudczku kripošt Boxja; tojest sin gniegov, uze diavlu oruxje, raztarxe gniegove mrixe, i iztiraga iz possidovagnia, kojeje duscemanski bio obvladao: pak utvardi ocšinsku vladav Boga svemoguchiega, s' meki gaitani svojega slatkogh jarma; tojest s' xivom virom, s' tvardim ufagniem, i s' goruchiom gliubavju: jerje gospodin uslišcao siromake, i svezane svoje nie zabaczio. (k)

(k) Psal.
68.

Po trechie, s' konopnim pojašsom svetoga Franczescka mechieše prid ocš pravovirnim karštianom veliko dilo gniova odkupgliègnia, koje ucšini sin Boga xivoga, Issukarst nasc gospodin, koì hotti, da nàs izbavi od ùzávraxji, po rùke pogani gliudih, i opakih griscnikà, gliuto vezan, osčtro mucsen, i nemilo umoren bitti. Svezascega, povedosce, i pridadosce Poncziu Pilatu sùdczu (l)

(l) Matt.
27.

Po cšetvarto: konopni pojašš Scerafinskoga Rèda, s' trima svoim uzlovi, opomina nas triu duhovni ùzàh; tojest duxnosti, koje imamo. Parvu czìchia Boga svemoguchiega Drugu czìchia nàs ištì. A trechiu czìchia izkargniega. Czìchia Boga svaki ima duxnost, svarhu svega gliubitiga, svako posčtegnie nošštimu, i cšiniti; i u svimma gniegovim zapovidma, naredbam, naukom, i ponukovagniem ocšitim, koja nam daje po svoim slugam, i namisnikom: i skrovitim, kojanam daje po svojem duhu uprav,

- prolvitgliujuchi otaino naseu pamet , i ticsuchi farcze ; zdrayo, dragovoglno , i hitro sluscatiga : jer dragovoglno davaocza miluje
- (m) 1. ad Bògh (m). Sctomuse cfini, obsluxujuchi isto i czichia od gniega
Corint. 9. postavglieni megiu nama starescinà, czarkovni, i svitogni, ilnu
bili zli, ili dobri, kojescmo zato po isti nacin duxni sluscati, i
- (n) 1. Pe- posctovati (n). Czichia sebe istoga svaki ima duxnost, nastojati
tri 2. za dobrì dilì, i od dobra csigniegnia nigda ne pristajati, vechie
- (o) Ad sve napridovati (o) za faràniti duscu svoju : i zato darxati vazda
Gal. 6. pripassane, i dobro stèghnute bokove svoje (p) : tojest darxati vaz-
- (p) Luc. da u uzdi tilefna ochiutegnia , koja protiva dusci vojuju, i xelè
13. (q). Czichia iskargniega svak ima duxnost, gliubitiga kako sebe
- (q) Ad istoga. (r) I zato sctogod sebi nèchie, da ni iskargniemu svomu
Gal. 5. 17. ne cfini,
- (r) Matt
22.

S. II.

*Kazujese kakose ima primati, i darxati Brattinski
pojass.*

20 **K** Akose ima prìmati, i nositi ovi pojass. U parvo imase znati, da ima bitti blagosovglien, i primglien od jednogh starefcine (koje imenuje Papina kgniga) Rèda Franczesckanskoga ; ili od jednogh misnika istogh Rèda, naregiena, i odregiena od starefcine ; jer tako hochie Papina kgniga.

U drugo iziskujese i pristoi, da u oni dan, u koji ko hochie ovi sveti pojass primiti, izpovidise, i priesesti : pak Bogogliubno, i humiglieno, klècfechi na kolini, pojass prìmi iz ruku misnika, i s' vlastitimse svojim rukama opasce ; a misnikmuga, rekavsci molitviczu samo s' prida fastavi i sapnè. Posli toga opassani otigic nà stranu iz prid otara, pak klekavsci, i poklonivscise u duhu svetome oczu Franczescku ovako molechiga ugovor sc' gnim ucfini.

21 O sveti scerafinski ocse Franczescko, evo ja nedostoi- ni uticsemse danas k' xestokoi vatri tvoje scerafinske gliu- bavi, i tebe za mojega pomochnika i poruka kod Boga svemoguchiega obiram, i ponizno molim, da potvardisc ovo danafcgnie moje Bogogliubno odregiegnie, i pri- milcm u broi tvoì slugah, i uzamiscime pod tvoje mo- guchie

gùchie ocfinsko obràgniegnie , ocfistisc moje sarcze od
svitovgni poxegliegnìa , a pamet od pràzni mìsli lakke
svitovgnie ùmi ; i podiliscmi uxgagnie tvojegh scera-
finskoga duha , i naucsilcme pràvoi mudrosti kojaje u
pogargiegniu svitovgni naslàgiegnìa ; da dragovoglno ,
uzamisci krìx Issukarstov , nigdaga s' legià ne smetnem ,
vehie xeglno s'tobom do smartinossim , i dostoinu po-
koru za moje grihè ucsinim. A jatise evo danass obe-
chiajem , da te nechiu nigda ostaviti , vechie do smarti
za mojega ocza i pomochnika darxatii posctovati ; i sas-
svom jakòsschìu moje slabbe pomgnie nastojati , tvoi
dùh sliditi. Nittichiu igda suprot tebi , i tvojem svetom
Rèdu i scto govoriti , magnie , csiniti : josć u tomuvas
bitti , da ni moì podloxniczi igda , i scto reknu , il ucsi-
ne , sctobi protiva tvojem , ili tvojega Rèda posctegniu
bilo, Posluscai goruchi scerafinu gliubavi Boxje , xiva
priliko sina gniegova , moguchi upravitegliu humiglie
nogh stada tvojih malanì sinòvà ; virni pomochnicse tvoì
devoti slugah : posluscai moje pravoxeglne moglbe , i
prìmi Bogogliubne zàvite ; dassè ja vazda vesselim imaju-
chi takoga ocza , a ti uxivasc , ucsinivscime dostoinim
basctinikom tvojega xivota , i dionikom vicsgnie slave ,
koju uxivasc Amen.

U trechie imase znati , da nie dosta ovi pojass u kuchi imati, 22
i darxati , ili kod sebe u cxepu nossiti , vechiega vaglia na sebi ,
opassavscise sc' gnime , nossiti ; drugacise nemoxese dio milostih , i
oprosctegniàh , kojasu Brattinstvu dopusschiena , imati ; jer to izis-
kuje Papa u svojoj kgnighi , s' kojomje ovo Brattinstvo utemeglio ,
i s' oprosctegniga nadario ; velibo : *buduchi mi uzdighnuli jedno po-
glavito Brattinstvo musckì i xenskì glàvà , pravovirnih , koi opassani od
starescinà Rèda s'obicsainim pojassom istoga Rèda , od devoczionaga nossè.*
Alise to neima razumiti , da , dogodivscise kadgod zdrav , i prav
uzrok , nemoxese odpassati , i za koje vrime od sebe na stranu

metnu-

metnuti; buduchi da isti zàvitni Redovniczi s' svoim habitom i pojasom mogù to ucsiniti.

U cšetvarto obznagniuješe, da kadše izdere parvi blagoššovglieni pojas, iliga ko izgubi, moxese i ne s' blagoššovglienim sluxiti: jer za dobichie milostì i oprosčtegniàh Brattinstva, samose iziskuje, daje parvi blagoššovglien, tojest s' koimše opasce, kad u Brattinstvo unìgie, i zapisce. Nisčta nemagnie, kadše moxe cšinit blagošovvit, prilicsnieje vazda blagošovglien nosit.

23 U pèto i naiposlidgnie neka zna svaki, da premda nije od potrebe dase ovi pojas ocšito nosì, pascuchise sc' gnime po naigorgnioi s' dvora haglini; nisčta nemagnie nikose neima od toga štidi, vechie vechma u tomu dicsiti: zasčto istinaje dase sarczem viruje czichia pravde; alise s' ušma izvanski zlamegnià cšini izpovid na spassegnie (s). Navlastito pristoiše, i svudše obicšaje ocšito nositiga na obicšaini missecsnì proczeššionì: i nosšilifuga ocšito Rimski Pape Gargur deveti, i Martin cšetvarti, i okrugnieni kragli, jakov, i Alfonsus od Aragonie; Friderik i Rubert od Sicille, s' mloghima drughim Erczezi i zemalski vladaoczi. Od drughe velike gospode, i gospoja, koihje vele vechi broi, i negovorim. Od duxne molitve rechichiese doli u vladalisčtma.

(s) *Ad Rom. 10.*

D I O II.

Parššasu tvoja boglià od vinà, puna pomàstih pridraghieh naiboghieh (t)

(t) *Can-
ticor. 1.*

P O G L A V J E I.

Od oprosčtegnia, sčtoje, i kakoše razumi.

24 **O** Prosčtegnie nie drugò, nego odpùššchiegnie pokore vrimenite, duxne za grihe ucsigniene, ali oprosčtene; dopùššchie-
no izvan Sakramenta, cšoviku koije u milosti Boxjoi, od starešcine czarkovnoga, iz Azne czarkve svète. Tako tomacše o-
prosčtegnie svi Bogoslovci.

Sčto

Sčto za razumiti, imase znati, da griscnik, po grihu smartnomu, cfinise krivacz, i duxan pokori za krivinu. Krivina stoi u uvrìgiegniu Boxjemu, s' koimse cfini nepriategl, i gubì milost gniegovu, i gliubav. Pokora stoi u vicsgnioi muki, koju ostaje duxan u paklu tarpiti. Krivinase dixè sc' gniega po Sakramentu izpovidi, kadga vridno prìmì, pravo izpovidivscise; jerse pogniemu ucfini priategl s' Bogom, dobivsci milost gniegovu, i gliubav. Alimuse pokora ne dixè, vech samo promigniuje iz vicsgnie u vrimentù, koju ima podniti: il na ovome svitu u xivotu tilesnome, tarpèchi dragovoglnò istoga tughè, i nevoglie; i primajuchi humiglieno sve protivne dogagiaje, josè i povoglnò kigniechise, i mucsechi. Ili na onomu svitu u Purgatoriu, tojest cistilisctu, iliti mistu od ocisfchiegnia.

Po grihu màlomu takogier bìva kriv Bogu, i duxan pokori ²⁵ za gniega; ali ne onoliko, koliko po smartnomu, jerse po gniemu ne cfini nepriategl s' Bogom, nitti gubì gniegovu milost i gliubav; vechie ostugiegniuje u gniegovoi sluxbi, i gliubavi; koibose u gniemu nahodi, ne sluxi, nitti gliubi Boga s' onom hitrinom, i xestinom kako pria. Nitti po gniemu postaje duxan vicsgnioi pokori, vechie sàmo vrimentoi. Ali kose pomgnivo ne pazi màli grihàh, lakko padà u velikè, zascto cscto sitno sagraiscegnie cfini zao obicfai, koi sebicze vucse.

Krivina màloga griha dixese i s' izpovigiu, i s' skruscegniem i s' osckropgliegniem svetom vodom, i s' udaràgniem u parssa, i s' svimà drughim dili karstianskoga Bogogliubstva. Ali ne vazda; zascto kadse ko sckropi svetom vodom, il udarà u parssa, scalechise i smiuchi, ili s' vitrenom pamechui, ili mislechi na drughe stvàri povoglnò, ili nepomglivo; nisctamu ne pomaxe. Zato kadse cfinè ovà dila, vaglia uzdighnuti pamet k' Bogu, i iskati oprosciegnie koje xelisc, naiposli od grihà u opchieno: ili, kako ucsì dubokì naucfitegl, i moi mesctar scèt: ucfiniti to s' odlukom posctegnia Boxjega, i tvojega duhovnogh napridka.

Duxnà pokora za ovi grih, plachiasè kako i za smartni oprosschien po izpovidi.

C S L A N A K I.

Od Azne Czarkve svète, i od Garcsko-
ga odmetnisctva,

§. I.

Sctoje Azna czarkve svète.

CZarkva svèta kako Matt gliubezniva, koja varlo u sarczu dar-
xi potrebe dicze svoje; za pomochi finove svoje i kchieri, u
izplachivagniu tesckoga dùga, koisu s' grìsì svoi ucsinili; vadì iz
Azne svoje blago, pàk himga dìli, i dàje, da s' malim trùdom, ako-
ga vrùchie ucsineh, oprostese dùga, i ofslobodè od odsùgiègnia
u tescke muke od ocissschiegnia.

- 26 Azna czarkve svète, iz koje tako korisno blàgo primàmo,
nie drugo, nego priobilnà vridnost dilah Issukarstovih, i pricisste
Divicze Marie, i saviscà izplachiegnia svètih Aposctolàh, mu-
csenikàh, pokornikàh, i ostalih pravednih slugàh, i sluxbeniazàh
Boxji. Scto za razumiti imase znati, da Svakoga pravednogh
csovika dila, jessu vridna, i zadovoljna. Jessu vridna, jer zaslu-
xuju xivot vicsgni, i naknagiuju milost Boxju, i slavu dohodnu.
Jessu zadovoljna, iliti zadovolgliva, jer zadovolgiaju pravdu
Boxju, izvarscujuchi duxnù pokoru za grihè smartne i nesmartne,
koihje krivina jurve oprosschiena po izpovìdi, ili izvan izpovìdi
po pràvom skrùscegniu, ili po drughì Dili, *kako ozgor rekko od m-
li grihà*: a pokora nie josc sasvim pomarscena. (s' pràvom izpo-
vigiu dixèse i pokore sctogod s'vràta, ali ne sva, premda magniè,
i vechiè, po magniem, i vechiem, ili studenièm, i xesschiem skru-
scegniu, viri, ufagniu, i gliuhavi: po jacsèm, ili hargiaviem od-
riczagniu grihah: po tvargièm, ili slabièm obechiagniu obrachie-
gnia: dragovoglaniem, ili mucsnièm zagargliegniu naregiene po-
koricze: po dubgliem, ili plichiem humiglieustvu u primgliegniu
ponukovagnia i pokàràgnia gliubeznivogh, koje dàje, i csinì iz-
povidnik,

povidnik. Koje sve kriposti vaglia da ima vazda pokòrnik, il u dilu, il u vogli i odluki, kadse izpovìdà, naiposli zatvoreno, ako ne otvoreno. Govorim od sviu u opchieno; jer skruscegnie, ili naiposli strah, i xalost; dragovoglstvo u zagargliegniu pokoricze; humiglienstvo u primgliègniu ponukovagnia, i pokàràgnia; odriczagnie grihah, i obechiagnie obràchieghia, vaglia da ima vazda u dilu. Josc kadbi ovè kriposti u izpovìdi u dilu u varhjunacski biile, morebit dabise sva pokora pomarffila: alifu mlogo rigi takì junàczy, nego bìli gavranevi; zasctoje varlo mucsno, premda nie nemoguchie).

A buduchi Bogogliubnà dila lvetih Aposctolah, i ostalih 27 pravednih Boxji, kako kòga, vechiè, negosu krìvi bìli, pravdu Boxju zadovoglila, i na platilaju A pricfista Divicza Maria, koja nikakva nigda griha nie ucfinila, nit iztocsnoga od oca Adama na lebi imala; onaje vechiè i junacskie nego svi svèti, i Angieli, ujedno, i svaki na pòse, Bogogliubnih dilah ucfinila. A Issukarst gniezin primili, i prisvèti sìn, nasc pridraghi, i prigliubeznivi Gospodin, i odkupitegl, koije, s' jednom sàmom kapgliom svoje prisvète karvi, mogao vàs gliudczki nàrod odkùpiti, i za sve gniove zlochie pravdu Boxju do koncza zadovogliti, i vas gniov dùgh podpuno naplàtiti; onje svu svoju karv prolio, i tolikim strascnim mukam xivot svoi tilefni podloxio, pak naiposliga za gliude poloxio, i na krìxu umrò. A kamo josć drugà gniegova dila, kojaje u svojem xivotu, za trideset i tri godine, ucfinio; kamo molitve; kamo putovàgnia; kamo pripovidàgnia; kamo pošti; kamo klècfagnia; kamo poslùh; kamo ubosctvo; kamo humiglienstvo, i ostalih, gliudczkih, karstianskih, i Boxanstvenih kripostih dila; kojasu tolike vridnosti, da nikì govore, da neimaduh mire, ni svarhe u dostojanstvu.

Doisto sve onò, sctosu svèti za svoi dùgh odvisce ucfinili; 28 scto pricfistoi Diviczi Marii nie ni malo vaglialo; sctoje za odkupgliegnie gliudczkoga nàroda Issukarst savisce ucfinio, nie zaludu otisclo, nittiseje izgubilo, vechie sàffvom czìnom u kgnighe ràzlogah pràvde Boxje upissano: i od togaje milosardje gniegovo Czarkvi svojoj Aznu ucfinilo, da siromahe svoje pomàxe, i od nevogliah, u kojefuih grisi gniovi uvàlili, ofslobàgià: davsci
F kgliucs

- kgliucs, tojest oblast, poglavaru iste, Rìmskom Biskupu, koije Pàpa, tojest Poglavicza sviuh gniegovih namissnikàh, i poglaviti pastir gniegova stada; kako pràvi Aposćolski sliditegl na pristògliu svetoga Petra Aposćola, kòga Issukarst ucsinì temegliom czarkve, s'voje, i obechia i odrèdi svarhu ovoga temeglia uzdi-
 (u) *Matt* ghnutiu, sazìdati, i utvarditi. (u) Sćtose doisto nemoxe druga-
 16. v. 18. cšie razumiti, nego dachie svi, koise u odkupglienom u pùku gniegovu do svarhe svìta pravo uzobìraju, da na Petrovu stolu sidèh; ne svaghdi gdi je on sidio, i pravovìrni pùk Boxji vladao; vechie gdie vlàdàgnie s'voje svarscio, i pridavsci oblast s'voju priporùcšio, i s' mucšnom smarchiu s'vojom utvardio, i potvardio; kakomu je Issukarst naredio, kadgaje poglavitim namissnikom s'voim ucsinio, govorechi (x): *A ti kadgod Petre, obarnuvšise, potvardi, i uteme-*
 (x) *Luc.* gli brattju tvoju. Sćtose doisto onda dogodì, kadano, bixechi iz Ri-
 22. v. 31. ma od progonstva, i fritavsci Issukarsta, upìtaga, kud igiè; i od-
 32. govorivšimu, da igiè u Rìm za podnìti opet muku; razumi, da je gniegova voglia, da u Rìmu ostavì pristoglie oblàsti kojumu je dao; i s' mukom s'vojom i smarttju potvardiga, i utemegli: za-
 tò obarnuvšise, i povarnuvsci u Rìm, podnese muku, i na prìli-
 ku svoga mesćtra, na krìxu starmoglavcze propet umri; bivsci prie toga ucšenikom s'voim czarkvu priporùcšio; koju je takki Li-
 no od Etrurie, Talianacz, misćto gniega vlàdati pocšeo; doisto ne protiva, nitti priko gniegove voglie, premdaje on, priporu-
 cfujuchi czarkvu, na klementu Rìmglianina rùke s'voje stavio, i Biskupomga ucsinio; (y) koije nisćtanemagnie cfak trechi posli gnie-
 (y) *Tert.* ga Pàpa bio, buduchiu pria gniega Lina i klèta vladali: zasćto-
 de *Præs.* mu ovi nišsu vlàdagnie priotèli, vechie je on ad s'voje voglie, na-
 32. & *E-* dobivscihi u humiglienstvu, prid sobom vlàdati pustio, koisu sve-
piph. hær. tomu Petru za xivota pomochnìczi u vlàdagniu bìli bivscihi mlo-
 27. *apud* go pria s'voje smarti zato Biskupe ucsinio, i na svomu misćtu ostav-
spond. in gliao, kadje s' svetim Pavlom iz Rìma izlazio, i u dagliè zemglie
Bar. odlazio, dogodivšise gdigod potriba gniova kipa, i lica.

29 Zato zalùdu odpadniczi, za oboriti katolicšansko virova-
 gnie Petrove oblàsti u Rìmski Biskupi, laju, himbeno navisschiu-
 juchi, dasu Lina, i klèta s' opàkom sillon nepravedno na Petro-
 vo misćto stali. Toliko vechma nebuduchi sveti Petar rekao i za-
 povidio.

povidio, da klementa parvi za gnim vladalacz czarkve svete bude: vechie sàmo, posvetivsciga, i ucsinivsci Biskupom, za vladagnie czarkve priporùcio, kako i onu dvoiczu, znajuchi gniegovu svetigniu, i pravo Aposćolski dùh. Tojest da mogù i gniega za svoga pastira uzeti, ili kao pomochnika u vladagniu Aposćolskomu czarkve svete sluscati.

§ I I.

Garcskoga odmetništva zlobba i silla.

ODkudse ocito poznàje, koliko krivo blùdè Garczi, i s'gni- 30
ma mloghì nascegh slavnogh nàroda privarenì pùczy; nevirujuchi, nitti prìmajuchi dokoncfagnie tolikih sàborah svetih otaczah, daje Rìm odregienò od Boga misto, za prìstoglie duhovnoga vlàdagnia czarkve svète; i dassu onì, koise u Rìmu pravo obìraju, i na ovo prìstoglie postavgliajuh, pràvi sliditegli svetoga Petra, i sàmi oni istinitì poglavari czarkve svète, i vikàri Issukarstovi: a ne Antiokia, ili Aleksandria, nitti Antiokenske, ili Aleksandrinske Patriarke; koisu pria czarigradski, za ossamdeset skoro godinah odpadnicski to darxàli, i pùk od Rìma odvrachiali: zascto premdaje sveti Petar obadve ove czarkve utemeglio, prosvitlivsci s' naukom svètoga Evangieglija i jedno, i drugo ovo misto, i narèdivsci u gnima slùghe zakona Issukarstova; josć za nikò vrìme, tojest sedam godinàh, u Antiokii stajao, i czarkvu svètu od onuda vladao: niese onamo visće povratio, vech u Rìmu, nakon dvadeset i pèt godinah, kakoje u gniega doscao, xivot svoi svarscio; da ondi, gdi je bìla glàva sviuh nevirstvah i bludnostih, postane glàva pràve vire i svètignie.

Ovuje istinu nebo s' cšudom Garkom i svim iztocsnim pùkom 31
potvardilo; kojeseje dogodilo (kako pomina svèti Gargur Pàpa, piscuchi konsćtantinu velikomu, iliti kostadinu Czeffaru) (z) po- (z) Greg.
sli smarti svetih Aposćolah Petra, i Pavla, godine Issukarstove l. 3. Ep. 30.
69. Petrova Papastva 25., Neronova czefsàrstva 13.; kadano istocs- ad Censť.
nim karstianom, hotiuchi tilessa svetih Aposćolah Petra i Pavla Aug.
ukraști, i iz Rima u istòk odniti, nebo zabrànì ucsiniti, koje,
bivscihi uzeli, i poneli, kadsu posćli dvi miglie priko gràda, i
F 2 i dosćli

i dolci na katakumbe (tojest misto gdifuse karstiani od progontegliah pod zemgliu krili , i mucsenike svète pokopavali) pušti strašne gromove , i mùgnie ; od kòì uplašeni, i prištrašeni, pristadošce od devòtogh lùpesctva, i tilešsa svètà ondi ostavišce; koja uzamšci Rìmgliani opet na svoje misto postavisce. Kojeje doisto ocšito zlamègnie vogliè Boxjè, da u Rìmu poghlavicze gniegova zàkona stojeh, gdie parva glàva oblašt Aposctolsku ostavila, i smarttju svojom potvardila. I doisto nie za drugo ucfinila Petra s' glavom doli u Rìmu na krìxu umrìti, nego jer glavna oblašt gniegova imadiasce u Rìmu ostati, i do svarhe svìta stajati.

32 Premdase i s' ràzlogom ocšitim moguh istocšni odmetnìczi svèzati, i u odmetnisctvu ufatiti; ovako sc' gnima ràzloxechi. Posli smarti svètoga Petra Aposctola, ilje bìla gniegova glavna Apostolska oblašt u Biskupì Rimski; ili nie bìla. Nemoguh rechi da nie bìla, ne rekavšci, daje istok za pèt stotinah godinah brez vire Petrove bio; jer po bilixegniu istih gniovi pìšaczah, za tolikoje vrìmena vas istòk Rìmuse klagnaio, poznajuchi, i darxechi za pràve Petrove naslidnike, i Iffukarštove nàmìšnìke, Rìmske Biskupe : k' gnimase uticsùchi za nauk, u svì mucšnih razpravgliegnì vire katolicšanske: i u svì duhovni parba, i prigovàragnì k' gnima na sùd dolazechi: gnimase u svakoi nepravdi tùxechi: po gniovim nàredbam sàbore skupgliajuchi: gniove pokliffare, kad nìsu sàmi moghli dòchi, zovùchi, i prìmajuchi: i od gni potvargiegnie sàborskih dokoncfagniah isctuchi; i u svemuse po gniovom nauku vladajuchi. Jošc mlogo i mlogo putàh ocšitò u sàborì ispovidio, i od nevirnikah brànechise potvardio, daje Rimska czarkva mat sviuh czarkavàh a Rimski Biskup Poglavicza sviu miššnikah; kako billixe isti Istocšni pišczi.

Ako reknuh daje bìla, nemoxe i sada, i do svarhe svìta ne bit; buduchi Iffukaršt Petru obechiao; da gniegova vira nèchie nighda pomankati: kakochieše doli protiva Luteranom, i Calvinom razgovetnie ukàzati. I tako od potrebeje da il czarkvu Rimsku za pràvu mesctriczu nauka Iffukarštova poznaduh; ili reknu dasu toliko vrìmena brez vire i zàkona pravògh Iffukarštova bìli: ili potvardè dasu jedno s' Lutherani, i s' Kalvini, koi govore daje vira Petrova nakon pèt stotinàh godinà pomankala.

Pakšu

Pakfu Garczi i Antiochii, i Aleksandrii ostavili, a obrali 33
 czarigrad; da, što nisu mogli odarxati s' razlogom, odarxè od-
 padnikàh svojih czeffaràh fillòm. Csemuje poczetak dao Anatolia
 Biskup Czarigradzki, koi, stavsci u vraxju ohološt, i ucinivsci-
 muse zato malo, bitti u czarigradu Biskupom, nebivsci u svemu
 Istoku najstarijim Patriarkom, parvim za Rimskim Pápom; odlù-
 csi to tirati, i Patriarke Aleksandrinskogh, i Antiokenskogh, ni-
 xe sebe metnuti; koisu to posctegnie od czarkve svète imali, dasu
 parvi oczi u Istoku biili, s' imenom, i s' oblastju rogienih poklif-
 Sarah stola Aposctolskoga *Legati nati*. I rogienisule zvali, jer su
 to imali u prav po dostojanstvu onih czarkavàh, zarad posctegnia
 svetoga Petra Aposctola, koihije Issukarstu rodio, i u zàkonu gnie-
 govu utemeglio.

I bivscise skupio u kalcedonii sàbor od scèst stotinàh, i tri-
 desèt Biskupah, za Leona velikoga Pape, i valentiniana trechie-
 ga, zapadgniegh, a Marciana Istocnogh, Czeffaràh, godine
 Issukarstove 451. leonova Papastva 12. recsenih Czeffaràh, parvo-
 ga 27. a drugoga 2., protiva Eutichii, Arkimandriti czarigrad-
 czkomu, i Dioskoru Patriarki Aleksandrinskomu, koisu sàmo jed-
 nu nàrav u Issukarstu poznàvali, i pripovidali. I bivscise frichno
 sàbor svarscio, odsudivsci jedno - kupno svi oczi, i proklevsci,
 kako odpadnika od pràve vire, Eutikia, i Dioskora. I otiscavsci
 sùdczi, i poklifsàri Rimski svaki na svoi konak, ostadosce Bis-
 kupi Istocni s' himbenim dogovorom, kòga megiu gni metnu A-
 natolia, maistor od sve himbe: i isti dan, kràdom skrovito, uci-
 nisce dvadesèt i sedam novih kanonah; tojest nàrèdbah, iliti do-
 sùdah; megiu koima parva biasce, da Czarkva Czarikradczka od-
 se bude parva za Rimskom.

Što cšuvsci Poklifsàri Pàpini, opet sutradan u sàbor døgio- 34
 sce, i protiva tomu stadosce, i rekosce; jerse s'tim velika ne-
 pràvda cšigniàsce Czarkvi Aleksandrinskoj. Koja nepravda i Pà-
 pi Leonu tesckase vidì, i zatoju ne potvardi, nitti i što od tri-
 naestògh himbenògh harfuzkògh figiegnia dokoncfano dopùsti;
 primivsci dragovoglno, i potvardivsci suakolikà dokoncfagnia dva-
 naest parvih figiègnia; govorechi svarhu togà, da, davsci czar-
 kvi czarigradzkoj starecinstvo, i parvu oblàst u Istoku; Biskupi
 iste,

iste, metnuvscise na zlo, i u oholost, imajuchi kod sebe czeffara, moghlibi lakko dighuuti od posluha Pàpina puke Istocsnè, i odiliti czarkvu Istocsnu od zapadgnie, u kojojje glàva vire Issukarstove: kakoseje idogodilo: Jer Anatolia pogazivsci svitt Leona Pàpe, koimuje dao, odgovarajuchi na gniegovu oholu ùm, pocseogaje zlobno u Istoku ozloglascivati; koisu s' Papom za pràvdu stajali, protirivati, i s'slùxbah czarkovnih skidivati; a odpadnike uzdzati, za imati drùstvo himbè, i fillè; da otmè, sèto nie mogao s'razlogom dobiti: àlimuje varlo lomio i tukao Leon Papa, kojie ofsim drugoga i zato dostoino veliki prozvan.

35 Nisèta nemagnie, premdaje Anatolia u svojoj oholosti tùxan umrò, i po svètigni Gennadie, kojie na gniegovo misto fio, czarigradse umirio; niemu na smarti oholòst u Istoku sàssvim poghinula, vechie sàmo u martvilo pala, ucsinivscise paklenà hala, kojaje malo posli opet oxivila, kakoseje svetomu Biskupu Gennadii zafàlila, kadmuseje malo pria smarti, u czarkvi, s'varlo rùxnom prìlikom ukàzala i pobigavsci barzo od gniegà, reklamù: *barzo-chiuse ja opet povratiti, i s' svima nàcsinè czarigrad podbùniti, i czarkvu katolicsansku smùtiti* (a) kakoje doisto i ucsinila, ulizavsci u Akàczuu, kojie za Gennadiom u czarigradu Biskup bio, godine Issukarstove 471., simplicia Pàpe godine 5.: i pristàvsci k'gniegovoi oholosti opacsina zenòna czeffara czarigradczkoga, czarkvu svètu tescko uznemirio; sàbor svèti kalczedonski zabàczio; Leona Pàpu, koigaje potvardio, iz broja Papah pomarssio; Poklissare simplicia Pape, doscavsci u czarigrad, u tavnicu metnuo; i s' mukam uffilovaò, da podpisu gniegove opàkè i himbenè voglie; pak naiposli Istocsnu czarkvu sàssvim od zapadgnie razdìlio, i u nevìrstvoju metnuo, pobivsci, i protiravsci duscemanski sve, koisu protiva gniemu s' Papom darxali; izpissavsci iz broja Papàh, i Papu felicza, koigaje kako odpadnika ocfito u Rimu prokleo: i josè za xivota svoga cfinio, dase gniegovoi prìliki pùk u czarkvi klagia (b)

(a) Theod. Suidas, Niceph. & alii apud Spond.

(b) Suidas apud Spon.

36 Poslì togà, nakon 40. skoro godinah nevìrstva, i duscmanstva Akàczina, i opakih czarigradczki czeffarah (u koje, nemoxese za dosta kazati kojesu zlochic, i opacsine u Istoku ucsigniene, protiva czarkvi Rìmskoi, i pravovirnim Issukarstovim) otarh Bogh svemoguchi zuze svoje czarkve, i utisciju od gniezine materinske xalosti,

xaloſti, godine Iſſukarſtove 518. Papaſtva Hormizde 5.; davſci na priſtoglie czeſſarſtva czarigradczkoga Juſtina dobroga Czeſſara; a na priſtoglie duhovno iſtoga miſta, Ivana Biſkupa, koi uzèſce na ſarce nemir czarkavah, i izgubgliègnie tolikih duſcàh, primivſci dragovoglnò ocfiſkò i Apoſtòlſkò ponukovàgnie Pàpe Hormizde; i skupivſci ſàbor od 40. Biſkupàh, dadòſce dùxnò poſètègnie ſàboru kalcedonskomu, i Papam, kojeje Akàczia bio zabacziò; a iſtoga Akàcziau pomarſiſce iz broja pràvih Biſkupàh czarigradczkì, i umìriſce Iſtok s' zapàdom, metnuvſciga pod poſluh Rimſkoga Pàpe; bivſci pria toga, govorechi Ivan Biſkup miſſu prid czeſſarom, vas pùk na glàs u czarkvi za mir s' czarkvom Rìmskom vùknuo.

Ali ni òvdi ne poghinù ſaſſvim paklena hala oholoſti Anato- 37
line, premdaje texè, nego pria pala, buduchi u martvilu triſta i cſetardeſſet godinàh lexàla, a vira katolicfanska s' jedinſtvom czar-
kavah u Iſtoku czvala. Ali, o xaloſti! kolikoje dugliè ſvezana
lexàla, tolikoje s' gliuchiom ſillom uſtala, uniſcavſci u Focziu,
Mihaila trechiega czarigradczkogh czeſſara vèchnika, cſovika veli-
ka roda, i nàuka, ali opaka xivota. Sètoſe dogodi godine Iſſu-
karſtove 858. Pàpe Nikole I., s' Sillom Barde Czeſſarova uicza;
koſu naipri iſtu ſvoju Czeſſar mater, a Barda ſeſtru, Bogaboje-
chiu Czeſſariczu Teodoru, jerhije cſèſto kàrala zarad gniova opà-
kogh xivota; oſtrigàvſcijoi koſſe, zatvoriliu u manſtir megiu ka-
lugiericze. Potomtoga, nektiuchi Barda ni Ighnàcziau ſvètogh cza-
rigradczkogh Biſkupa tarpiti, koiga kàràſce, i prokligniàſce zarad
gniegova opakogh xivota; oſſobito jer biàſce otirao ſvoju xenu,
da uxiva ſnau; oſſvadiga krivo kod Czeſſara, kako daje nepriategl
czeſſarſtva, i cſiniga protirati s' Biſkupata, a metnuti na gniégovo
miſto recſenoga Fòcziau, koi gniemu u xivotu jednak biaſce, prem-
da Adum biaſce; i u ſcèſt danah cſiniga od ſvitovgniega cſovika
poſvetiti za Patriarku, po nikomu odpadnìku od vire ſirakuzan-
skomu Biſkupu, imenom Garguru, kogasu iſti iſtocſni occhi s' Biſ-
kupata skinuli, zarad gniégova odpadniſtva; i davſci od toga
ràzloghe Nikoli Papi, moliliga, da to potvardi, i prokunega;
kakoje i ucfinio.

Posli toga, Foczia, daſè utvardi boglma u Patriarkſtvu, ſku- 38
pi

pì sàboru u czarigràdu, da prokunè, i odsùdi Ighnàcziiu Ali mlo-
ghì kòì pràvdu xegliauh Biskupi u tomu sàboru vapisce za svèti-
gniu i pravdu Ighnàczie; a protiva opacfini, i nepràvdi Fòczinoi
vìkasce; koje sve Fòczia cfinì nemilo izbitti, i u tavnìczu metnu-
ti, pridavscihi u rùke svitognie; ali fassvim tìzim pùk po gràdu
protiva gniemu vìkasce. Zato Fòczia na vîscu himbupamet dixè;
odredi tojest poklissàre u Rim k' Pàpi, s' kgnigama svoim, i Cze-
sarovim poslati, prikazujuchi Pàpi, daje potriba ucsiniti sàbor
u czarigradu, protiva Prilikoruxczem, tojest protiva onim odpad-
nikom, koi prìlike rùxe. Zato da dàde tomu svoi blagosòv, i
poscagliè poklissàre.

Toje prikàzao, ali je drugò himbeno mislio; tojest da Ighnàcziiu
s' potvorenom Pàpinom oblastiu odsùdi, i prokunè. Pàpa primiv-
sci kgnighe, i razumivsci s' drughe stràne, kojaje nepravda Ighnà-
czii ucsigniena; posla Poklissàre, zapovidivscihim, da protiva Igh-
nàczii u sàboru nìšta negovore, i da Fòcziiu za drugo nepozna-
duh nego za jednoga svitovgniegh csovika. Kad Poklissàri u cza-
rigrad dògiosce, skupise sàbor od 318. Biskupah, u komu razu-
mivsci Foczia, i Czesar, da Poklissari imaduh zapovid, Focziu
za Patriarku ne poznati, s' pritgnomhi usilovasce podpissati, da-
je Ighnàczia pravedno s' Patriarkstva skinùt: alisu pak vrativscise
u Rim, takì podpiss' s' dostoinom pokorom plàtili, kako i oni koi-
su Akaczine opàke voglie, i himbe podpissali.

- 39 Kad Pàpa Nikola cfuh, i razumi gniovu himbu, skupi ko-
liko mòxe Biskupah u Rìm, pak prokle ovi himbeni vraxji sàbor,
piscuchi velikoga ghgniva kgnighe Foczii i Czesaru, dajuchihim
na znagnie da nechie ni za glàvu tu nepràvdu ostaviti: pijssa zato
na sve stràne u Istok svima koje znadiasce da xegliu pravde u sar-
czu imadiauh, priporocsujuchi, ponukujuchi, i molèchi, da rùke
pruxè, tu nepravdu satarti, i pravednoga Ighnàcziiu na svoje mi-
sto povratiti: csemu Bògh svemoguchi pomoch dade, pokaravsci
Czesara, i Bardu: Czesar tojest, pobojavscisc od Barde, jerse
biasce odvechie uzdigao, cfiniga ubiti po rùke nikoga svoga dvo-
ranina Basilie, iliti vassilie; pak istoga vassiliu na mîsto gniegovo
metnù. Vassilia kako parvi vèchnik, poznavsci boglma czesarove
opacine, pocsemu prigovàrati dase zla ostane. Czesar, koga
vechie

vechie Bogh zabaczio biasce, pocse vassilii prìtiti, dàchiemu kao i Bardi svojemu Uiczu ucfiniti, ako on hotio bude mesčtar gniegov bitti: ali vassilia pritecse i ubì gniega, i czessaromse na mišto gniegovo ucfini: pak taki Fòcziu protirà, zatvorivsciga u jedan manastir megiu kalugiere; a Ighnàcziu iz izaghnàgnia povràti, i na svoi Biskupski stò metnù.

Ali za malo na gniemu sidì, jer vragh, koi pràvdu nenavidì, naucsì drugoi himbi Fòcziu, i Czessara privari. Davscibose Czessar u ovu izbraznòst, daje od velika roda rogien, po obicfaju oniziu, koi iz niska na višfoko izàgiu, kakose dogodi gniemu. Fòczia csuvsci to, ucfinì jednu veliku isčtoriu od gniegova roda, laxuchi daje od velika plemena; ali s'takom maistoriom upijšsa, da nikko drughi, ofsim gniega istoga, procfatit ne mogadiasce. I csinì kgnighe u rùke czessara dòchi, i razumiti odasčta kgnighe govore. Czessar xelèchi veliko svoje pleme csuti, a ne nahodechi drugoga kochiemu pròsčtiti; csinì Fòcziu u dvor dòchi, koi prosčtivscimu, stecse kod gniega toliku milost, da bivsci umrò Ighnàczia, opet gniega na mišto istoga metnù (c), protiva svojoj zàklètvi, koju- (c) Nice-je ucfinio u sàboru (koi je, ina gniegove moglbe, skinuo i proti- tas apud-
rao iz czarigràda Fòcziu) govorechi: *nèchie nighda, vech ako po vrà-spond.*
gu, koi svako dobro kvàri, Fòcziasse višce, za moga xivota, u czarigrad povràtiti.

A kojeje opacfine, protiva martva Ighnàczie grobu, i gniegovo rodmini, i protiva od gniega posvèchienim misnìkom, Biskupom, i drughim naregienim czarkovnim sluxbenìkom, ucfinio Fòczia, s' dopùšchiegniem istoga czessara; nemoxese izrechi. Alije sve s' dòstoinim, premda ne zadovolgnim pokaragnma plàtio, i Fòczia, i Czessar vassilia; kako bilixi Niczeta Garcski pijšsacz: i plachia dan današcgni vass Istòk, kogaje tako smeo svohim zlo-
chama Fòczia, dassè do današcgniega dnèva nie kako vaglia razabrao, premdaje opet posli Fòczia protiran bio iz czarigràda, od Leona sijna vassilina, koi je za gnim czessar bio. I premdaje czarkva svèta po svaki nàcsin ràdila; mloghe sàbore csinila; sve nacfine tentala, da opet Istòk s' zapadom ujedini; da one tolikò xalosno privarenè ovcsicze od razdarti s' ovcsjim koxam pokriveni vukovàh, koi suhi s' vraxjim svojim dahom zadanuli, u tór Isfukar-
G stov

stov dovedè: nighda nije moghla stanovita mîra ucfiniti, premda-
fufe viſce pùtah posli toga ſjegignièali; kako kadje recſeni Leon
opet Fòcziu sbàczio, i za mir ſtipanu Papi VI. piſſao; za pri-
varene od Fòczie Biskupe molio, i daje on parva glàva, i opchie-
ni sùdacz zakona, ſaſſvim Iſtokom izpovidio.

42 Kakofu i u naiposlidgniemu ſvòmu ſjegigniègniu ucfinili,
kojeſeje dogodilo u sàboru Florentinskomu, godine Iſſukarſtove
1438., pod Eugeniom cſetvartim Pàpom; na koi da dogiu Gar-
czi, draghehimje voglie Pàpa dao vas haracs za pùt, kakofu is-
kali, ne sàmo Biskupi, vechie i iſti gniov Czeſſar Ivan Paleologh,
koije takògier na sàbor doſcao, kako i Sigismund Rimski iliti
zapadgni Czeſſar, i iſti Pàpa glavom. Gdie vas meidan, i sloboda
data Garkom, govoriti za nàuk, koihimje oſtavio Fòczia, i
drughi poglavari gniova odmetniſtva protiva czarkvi Rimskoi:
alihinje tako podpuno na ſve gniove ràzloghe odgovoreno, i ta-
ko cfiſto, i temeglito ukàzàna himba gniovih oholih vògiah, ſvo-
ja privara, i iſtina katolicſanska nàuka czarkve Rìmske; oſſobito,
da Duh ſveti izhodi od ocza i od ſijna, a ne od ſama ocza: daje
dobro, i iſtinito poſveteliſtè u prìſnu: daje Rìmski Biskup glàva
czarkve katolicſanske Iſſukarſtove: i da ima miſto, u komuſe du-
ſceh pravednih cfiſtè. Tako rekko cfiſto, i temeglito, daſſu ſvi
gniovi parvi naucſitegli, koifu u diſcputi bijli, nìmi oſtali. Ali
ſve za lùdu; jer premdaſufe ujednili, i viru katolicſansku, kako-
je Pàpa pripiſſao, izpovidili, niſu jediſtva odarxali, vech dokſufe
u ſvoju zemgliu vràtili, opetſe u twardoglavſtvo i ſillu metnuli,
obravſci, pria ſluſcati nìma laſccza, nego puna rìcſi iſtine meſcra:
tojeſt pria Màrka Biſkupa od Efexa (kogafu s' vlaſtitim ocſima,
u ſvima ſvoim ràzlozi, i ricſma, kojeje u prigovaragniu od iſtine
katolicſanske rekao, u laxi i privari uſachiena vidili, premdaſu u
gniemu kao u parvomu gniove czarkve naucſitegliu, naivechiè u-
fàgnic imali) nego czarkvu Rìmsku, kojahimje priobilno lax gnio-
vi naucſitegliah ukazala, i iſtinu katolicſansku temeglito prikaza-
la, i ſaſſvomhi gliubavju kako pràva matt odmetnika ſijna docſe-
kala, i zagarlila.

43 Ali nebuduchi ſille protiva iſtini, ni vèchia ſuprot Bogu, pu-
ſtiohije Dùh Boxji, koi czarkvu ſvetu vlada, upaſti u duſcman-
sku

sku Tursku fillu, protiva kojoj nišu hotili uzeti pràvu smiru, buduchi dosli na sàbor, i ujediniše s' Rìmom; vechma, da od gniega izmàme pomoch protiva Turcfinu, nego od xeglie poznati i primiti pràvu viru, kojaje bìla jedina pomoch protiva gniovom nepriategliu; nebuduchi po dogagiàju na gnise Turcfin digao, vechie doisto po Boxjem pokàragniu, jerfu zabaczili gniegovu viru; ukazavsci ocito poganinu dahije ostavio: Zascto kad dògie pod Czarigràd s' voiskom, i bivsciga mlogo vrìmena za lùdu bio; isto jutro u koje biasce odrèdio dighnuti voisku, i vratitse od kude docfao, vidi prid zoru, gdje iz Czarigrada dixe jedan oghgnievit stùp, i za gnim izleti golùb; i vidivsci recse: Bòghi gniov ostavi, udrimo dobichiamo; kakose i dogodi, bas na duhove (god. Isfukarstove 1453. za Memeta sèdmoga Turskogh czara; kojie malo posli; to jest na 1463. ili kako drughi darxeh na 1474. i Bosnu offvoio) za ocito gniovo ponukovagnie, da jer neimaduh Duha gliubavi (koga u Istinu zlamenova oghgnievit stùp) nitti Duha istine (koga doisto zlamenova golùb) tohimsè dogodi. Ali Garczi otvardnùti, volisce i Turskoise filli utechi, kakose i dan danacsgni uticsù, negose istini podloxiti, i s' glàvom svojom ujediniti, brez koje doisto nemoguh xivota imati: a glavase pràva duhovnoga tijla Isfukarstova, to jest gniegove czarkve, ne vlàda s' duhom ohološti, sille, i nenavidosti, kako vidismo gori dasuse vlàdali koisu czarkvu Istocfnu od zapadgnie odilili, i gniezina glàva bijli; buduchi Isfukarst rekao: *ucsite od mene, jabo sam krotak i humiglien* (d) Nis- (d) Matt
cta nemagnie brattjo mì molimo s' dùxnòm gliubavju vrùchie za 11. v. 29.
gni Boga, nebilihimse josc smilovao, i omekscavscihim sarcze, a otvorivsci ocfi, priveohi u krìlo matere istine i vicsgniega spassegnia; to jest pràve czarkve katolicfanske, kojaje doisto Rìmska.
Joscchiesc od ovoga nàchi doli u §. IX. poglavja II. Cslanka VI. Ovogh istogh diila.

CSLANAK II.

Od Lutoranskogh, i Kalvinskogh odpadništva i nàuka.

NEmoxese rekko drugacše razumiti sazìdagnie, i utvargiegnie duhovno czarkve svète, koje ucini Isfukarst nasc Gospodin svarhu kamena, tojest svetoga Petra; nego dachie svi, koise u odkupglienomu pùku gniegovu, do svarhe svìta, pravo uzobiraju, da na Petrovu stolu u Rìmu sidè, istu oblàst imati, koju Petru dade, kada recše: *Sčogod zavexesc na zemgli, bichie zavezano i na nebu; a sčogod odvexesc, i odriscisc na zemgli, bichie odrisceno i na nebu* (e). Zascitobi drugacše s' xivotom svetoga Petra bijla svarscila i vira pràva Boxja megiu gliudma na zemgli: a (f) *Luc.* Isfukarstje rekao Petru: *jassam za teba molio Petre, da ne pomanka vi- 22. v. 31. ra tvoja.* (f)

44 Nittije prilicno da budè kako Lutorani, i Kalvini govore: tojest, daje sàm Isfukarst glàva czarkve svète: tako da Biskupi u svojih czarkvah drugoga upraviteglia u zakonu neimaduh; nit dasu drugomu izvan gniega na zemgli podloxni u stvarma od vire: josc da ni magni od Biskupah duhevnì pastìri, nit isti karstiani u svojih kuchiah imaduh drugogh naucsiteglia, tomacsiteglia zakona. Jerje, vele, pijsmo svèto, u komusc vas nàuk od vire uzdarxi, tako otvoreno, i razgovètno, daga svak, koga sctie, ili sctiti cšuje, moxe brez tomacsiteglia razumiti, i sva otaištva koja su u gniemu lakko poznati, i nauk potribiti za spassegnie, s' samim sctivegniem, ili s' sluscagniem, nausciti: i to (nadomechiuh josc gore Pelagiani, i polupelagiani, gniovi sloxniczi protiva czarkvi Rìmskoi) brez osfobitè milosti Boxje. Scto daje làx, vidichiesc doli u drugom poglavju ovoga diila.

S. I.

*Czarkva katolicfanska ima imat jednu vidovnu
glàvu, iliti poglavara na mïsto Iflukarſta.*

Nle rekko prilicfno da tako budè; zasèto premdaje Iflukarſt sàm 45
glàva parvà, i pràva czarkve ſvète, i vladalacz poglaviti iſtè, (g) 2. ad
buduchi on otacz, koijuje rodio (g), i kadje od gnie k' ſvomu o-
czu poſcao, obechiaio, daju nèchie oſtaviti ſirotom, vechie opet
k' gnioi dòchi (h), i ſc' gniom do ſvarhe ſvìta bitti (i): ne ſamo
po ſtanovitoi miłoſti ſvojoi u ſvèti Sakramenti, vechie i po iſtini-
tom bichiu ſvojega kìpa u priſvetomu Sakramentu otàra; joſc i Du-
ha ſvetoga uticſiteglia, koi od ocza, i od gniega izhodi, koije
Duh iſtine Boſje, dati, da u gnioi u vìke pribiva, tojeſt do ſvar-
he ſvìta (k); i ſvakoiju iſtini ucsì (l), i protiva ſvim protivnikom
bràni (m) (sèto do iſto czarkva Rimska ne tàì, vechie ſve tvaro
darxi, i ſveſardno izpovìdà) Alije ovo iſtina koju oſima ne vi-
dimo, vechie sàmò s' virom Boſjom virujemo; koje premda kri-
poſt u dilu oſſichiamo, hele uzroka gniezina, tojeſt Iflukarſta, u
vlaſtìtom kipu s' rukom ne darximo; jerſeje u Sakramentu ſveto-
mu otàra ſakrio pod obilicſje kruha i vìna; a miłoſt ſvoju u dru-
ghi ſvèti Sakramenti, pod obilicſje drugih podobnì tilesnih ſtvarih. A
onje czarkvu ſvoju pràvu (kojaje sàmò jedna; i za zlamegnie to-
ga jeſt zabrànio u Sakramentu xenitbe (koi s' vincſagniem muſc-
ka i xenska zlamenuje, i otaiſtveno prikazuje duhovno zarùcſe-
gnie czarkve s' Iflukarſtom) (n) vincſavatſe s' vechiè xenah od jedne) (n) Ad
ne ſamo u duhu otaino urèdio s' miłoſtchiu ſvojom; vechie i na
oſfigled ſagràdio, i utemeglio, i vidovnoju utvargienu ſtavio; bu-
duchi daje ſve Sakramente ſvoje miłoſti, i otaiſtva blaxenoga ne-
beſkogh uxivagnia, od rìcſih i tilesnih ſtvarih uſinio: kako, za
priliku, karſètegnie od vode, i od ovi rìcſi: *ja te karſtim &c.* I
taki zakon oſtavio, da kogod ne uzme na ſebe ovih tilesnih zla-
megniah, nitti uz ima zàvit i xegliu, uzetihi, nechie bitti zlamе-
novan u dùſci ſc' gniegovom miłoſtiu, nitti imati ſc' gnime dio u
kraglieſtvu nebeſkome. Kakobiſe dakle moghlo nevirovati, daje
glavnu

(g) 2. ad
Corinth. 6.

v. 16. 18.

(h) Joann.

14. v. 18.

(i) Matt.

28. v. 20.

(k) Joann.

14. v. 16.

(l) Joann.

16. v. 13.

(m) Luc.

12. v. 11.

12.

(n) Ad

Eph. 5. v.

22.

glavnu oblast svoju u jednoj vidovnoj glavi u carkvi svojoj ostavio, kadseje od ociju gnjezini uklonio.

- 46 Doisto darxechi daje u svemu ostalomu, kako rekko, vidovnu ocima ucini (što i isti odpadnici izpovijaju) ne moxese virovati, vechie s' samom opakom i himbenom vogliom darxati, dajoi nie, na misto svoje, jednogh vidovna u tijlu poglavara dao, odredivsci svakomu, koga ona obere, istu oblast, koju je gniemu otac nebeski dao, dopustiti. Ili vaglia rechi, daje, ili brez glave bio, ili vice glavah na svojem gliudczkomu tijlu imao (odashta štobi ruxnie i pogardnie bijlo? kakà, nittisu, nitti moguh bitti dila Boxja) zashtoje na priliku svoga cfovicfanskoga tila carkvu svetu uredio, kako fvidocsè Ivan Evangelishta, (o) *Joan.* i Pavao Aposhtò. (o) Nittije za drugo u tiluse megiu gliudma na 2. v. 19. zemgli ukazao, nego da pristao tilesnim gliudma zakon, za vics-
Ad Eph. gnie spassegnie, dade; po komu tojest vladajuchise nighda od putà 5. v. 23. istine ne zàgiu, nitti od svoje prave svarhe zabludè.

Koje vladagnie da nie ustanovitio s' odregiegniem osobitogh svakomu nadanùchia i objavgliegnja, u onomu štoje za vicsgnie spassegnie, kako govore Lutorani, i Kalvini; vechie s' virnim i dragovoglnim podloxegniem jednomu Poglavaru, komuje samu, objavgliegnje, nadahnùchie, i upravgliegnje osobitò svojega Duha, u svemu štoje od vire, i za viru Boxju, utvardio; da nighda ne pomanka od istine vicsgnie: tako, da štogodse po gniegovu nauku i naredbi ne ucini; ili od vlastite voglie ucignieno on ne potvardi; za Boxanstvenuse istinu ne darxi, nit po takom csigniegnju xivot vicsgni ufà; akobi i od kojemu dràgo skupštine dokoncfano bijlo. Daje rekko ovako, a ne onako, vladagnie carkve ustanovitio, ukazuje prilika istogh tilesnogh xivota, na kojegaje miru uregieno: u komu vas xivot ùda od glàve uzimaju; zato kadse glàva odsicse, ili od tijla, na komuje glàva, koje ùdo odpàde, xivota vice neimàde.

- 47 Daje rekko tako zakon ovì ustanovitio, i utemeglio. uka-
 (p) *Luc.* zuje on isti daglie, govorechi po svetomu Lùki (p): *ja vama ure-*
 22. v. 19. *giujem zakon onako, kakoje meni ùredio otac moi nebeski kragliestvo:*
 tojest Rai nebeski; u komu doisto (izpovijaju isti odpadnici)
 ima nixi, i visci korah, a u cselu sviù stoi Issukarst, kako glàva,
 i pogla-

i poglavar svih obranih; od koga svi svitlost blaxenu redom uzimaju: tako da od gniewa uprav sam parvi kor svitlost uzima, pak nixim redom dodaje; u svakombo koru ima visce Redovah (tose razumi od slave dohodne, jer bistvenu slavu blaxenstva svaki ima, gledajuchi uprav u Boxanstvo) Tako je dakle u czarkvi boinoi na zemgli, koju veli daje uredio na priliku one slavne na nebu. dakle u gnioi ima nixi, i visci oblatti, a jedna naivisca, koja je glavna sviu; koja sama svitlost Boxanstvene istine uprav uzima, pak nixim redom dodaje. Scto i naucitegi narodah, obrani sud Boxji, Pavao Aposcto svidoci, govorechi (q), daje Issukarst u (q) *Ad* czarkvi svojoj nixe ucfinio Aposctole, nixe Proroke, nixe Evan- *Eph. 4. v.* gieliste; nixe Pastire; i zapovidio, da svaka dusca podloxna bude *11.* oblastma viscim (r). Joscje i Duh sveti navistio, govorechi po (r) *Ad* Ixaihi (s) *metnuchiu jeruzolime na bedene tvoje csuvare, koichie vikati, Rom. 13.* tojest pripovidati, i csuvatite dagniom, i nochiom; i bittichie pastiri *v. 1.* po sarczu mojemu (t), koichie tijlo moje izpugniati, i zavarsciva- (s) *Isaia* ti (u); tojest u jedinstvu pod jednom glavom darxati (x), i csu- *62. v. 6.* vatiga dagniom, i nochiom: tojest s' svoim naukom sva uda u je- (t) *Jerem.* dinstvu s' glavom darxati, u vrime mira i progonstva; da kogod *3. v. 15.* gni uzslusca, nigdase s' glavom ne rastane: jer sctogod uzgovo- (u) *Ad* re, i uzucse, nechiè od sebe govoriti, ni uciti (y); vechie od *Eph. 4. v.* Duha oca mojega, koije u gnima: i zato veli, koi govori, ista *12.* istina Issukarst (z); *ko vas ne slusca, mene ne slusca; ko vas pogargiuje, (x) Ad* mene pogargiuje; a ko pogargiuje mene, pogargiuje onoga, koimeje poslao. *Eph. 5. v.* Dakle Issukarst u svojoj pravoj czarkvi ne vlada svakoga na pose, *23.* vechie po starescinam: Dakle u gniegovoi czarkvi vaglia daje je- (y) *Matt.* dan parvi starescina. *10. v. 19.*

(z) *Luc.*
10. v. 16.

S. II.

*Czarkvaje katolicfanska samo jedna, i u svi cslan-
czy vire, i Sakramenti zakona, jednaka. I potvar-
giujese bogima, sctoje gori receno.*

A da buduh receni Pastiri vazda gniegovi; tojest Issukarstovi, *48*
i Duh oca gniegova u gnima; molì oca svoga nebesko-
ga,

- (a) *Joan.* 17. v. 11. ga, dahi darxì u jedinstvu (a), da buduh jedìni, kako oni u jednom Boxanstvu. I to molì, ne sàmo za gnì, vechie za sve, koi
- (b) *Ibid.* v. 20. gnì uzsluscajuh, i po gniovom nàuku uzviruju (b). I to za zlamegnie svìtu dàje, za poznati dassu gniegovi, i Duh gniegov u gnima;
- (c) *Matt.* 12. v. 25. tojest jedinstvo: ucsechi na drugomu mistu, daje kraglietvo vraxje naskladno (c). A da to razumì od jedinstva pod jednom glàvom ùregiena, ukazuje, kad po svetomu Pavlu zapovìdà (d),
- (d) *Ad Heb.* 13. v. 17. da sluscamo starefcine duhovne i tìlesne. I to ne sàmo pod jednom glàvom otàinom, i nevidovnom, kojaje on; vechie i vidovnom, kojase od gliùdi uzima, i obìra na misto gniegovo (e),
- (e) *Ibid.* 5. v. 1. kakoje on obrao svetoga Petra, i narèdiomu, da to obìragnie, obarnuvscife, megiu brattjom svojom u czarkvi utvardi (f)
- 48 Odkud ocfito slìdi, za potvargiegnie parvoga csereka, da czarkva pràva Issukarstova, koja sàma ukazuje pùt spassegnia, i dàje nàuk xivota, i kojaje sàmo jedna; nìe urègiena, i utvargiena, s' obechiagniem nadanùchia Boxjega svakomu na pòse, u onomu sètoje od virè, i za viru; vechie samom jèdnomu. Da u gnioi nìe svaki po sebi naucsitegl zàkona, i tomacsitegl svetoga pìssma;
- (g) *Matt.* 23. v. 8. vechieje sàmo jedan mesčtar sviù. (g) Dasse u gnioi nedàje skrovi-to, i otaino svitlost Evangieoska; vechiese mechiè na jedan ocfit
- (h) *Matt.* 10. v. 27. cširàk(h), daju svak vidi, ko u gniu ulazi. I ovi cširàk ocsite zrake od sebe pùsschia, koi bucxake i nùghle profvitgliuju. Tojest, Duh svèti, kojije svitlost, kojà odkriva otaištva Evangieoskà (i), i svìti
- (i) *Joan.* 14. v. 26. s' svitlostiu istine Boxje u czarkvi Issukarstovoi, i profvitegliuje tmine stvorenoga, i debelogh gliudczkogh razùma; on ne uci svakoga na pòse, otaino, otaištvom istine Evangieoske: vechie, kako mesčtar vire, stoì u samom jednom cšoviku; onomu rekko koi fidì na mistu Petrovu, kojije svaki pràvi Rimski Biskup: i po gniesmu, glàsom, i obicšajom gliudczkim, vladà czarkvu svètu, ocfito ucsechì, sèto imamo virovati; i na glàs ukazujuchi, sèto nam vaglia cšiniti, da spasseni budemo. Zato kogod ovoi i ovakoi vladavi dusce nìe podloxan, nitti sluscà ovoga cšovika; u onomu nìe istine Boxje, nit milostì Duha svetoga; vechie proklestvo, i
- (k) *Matt.* 18. v. 17. odsùgiegnie vicsgnie, veli svèti Mattie (k). I po zraczì, koise od ovoga svitgniaka prùxaju: tojest, po Pastìrì, missnìczi, naucsitegli, i pripovìdaoczì, koje ovi cšovik cšini, i scaglie; svitlost svoju

svoju pùsschia : tojest nauk Issukarstov, i milosti Boxje dijli (1), (1.) Psal.
na prosvitglienie, i saràgniegnie sviùh bucxakàh, i nùgalàh: 18. v. 6.
tojest sviùh priprostitih, i sebicsnih gliùdih na svemu kolikom o-
koliscu zemglie. Onije dakle pùk pràva czarkva Issukarstova, i
pravo viran u zàkonu Evangieoskomu; koi ovako darxi, i viruje.
Dakle je czarkva Rimska, kojaje ovako uregiena, pràva Issukarsto-
va. Dakle izvan czarkve Rimske neima vicsgniegh spassegnia.

S. III.

*Czarkva pràva katolicsanska Issukarstova nije
nighda pomankala.*

A sèto govore Lutorani i Kalvini, daje istinom Issukarst u po- 50
csetak ovako czarkvu svoju urèdio, buduchi doisto Petra Po-
glaviczom u gnioi ucsinio, i narèdio Aposctole, tojest Biskupe,
i naucsiteglie, i pripovidaocze, za pomochnike u dilu, kojemu-
je priporùcio: tojest u izigivagniu czarkve gniegove; iliti u ra-
scirivagniu vire, i zàkona Evangieoskoga (m). Ali, vele, ova
czarkva nie visce nego pèt stotinah godinah duràla; buduchi na- (m) Ad
kon toliko vrimenta vira Petrova pomankala; i parvà czarkva Issu- Eph. 4. v.
karstova, od vërne zàrucsnicze ucsinilase ocitnicza, i odpadnicza: 12.
nittie od tada, tia do Lùtora, i Kalvina, ocite czarkve i zàkona
Issukarstova na svìtu biilo. Tako daje sviit visce od igliadu godi-
nah brez svitlosti Boxanstvene bio, i brez pùta vicsgniega spaf-
sègnia.

Toje doisto ocitnia od ostalih gniova làx, i gorà i strascnia 51
od drugih psoft, suprot Bogu i Issukarstu: zasèto iz toga slidì, da-
je Bògh laxacz, a Issukarst laxgliv Prorok; i tako da nittje pràvi
Messia, obechiàni Patriarkam u stàromu zàkonu; nitti Bògh: jer
nitti Bògh moxe varati, nitti pràvi Prorok lagati. A Bòghje po
Proroku Ixaihi (n) obechiao, dachie nà bedene jeruzolima, tojest (n) Isaià
czarkve svoje, metnuti csuvàre, iliti naucsiteglie, da nighda ne 62. v. 6.
pristanu vikati; vechie ob dan, i obnoch vicsù; tojest pripovida-
ju istinu, do svarhe svìta. I na drugòm mistu po istom Proroku
rekaò (o) dachie kapie gniegova gràda u vèk otvorene bitti, da (o) 2. v. 2.
nevìrni pùczi vazda mogùh unichi, i na poznagnie pràve vire dò- & 35. v. 8.
chi. *ibid.*

- (p) 33. v. chi. Josèfè zaklignie, po Ezekielu (p), s' s'voim vicsgnim xivo-
 11. *ibid.* tom, da neima naslågìegnia u smartì griscnìkah, vechie hochie
 dassè obràte od pùta svoga zlòga, i xivù. I na drughì mloghì mi-
 stì pìssma stàròga, i novoga zàkona, s' prilicsnim ovim nàcsini,
 obechiaje, i zakligniese. A Issukarstje obechiao Petru, kako oz-
 gor rekko, da vira gniegova nechie nighda pomankati: i na dru-
 (q) Luc. gom mistu rekao: (q) ja opet velim: *nèchie pròchi*, tojest pomanka-
 21. v. 32. 33 ti *pùk ovì*, iliti czarkva, *dogodse s've ne svarsci*, tojest do svarhe svì-
 ta: *nebochie i zemglia pròchi*, a *rìcsi moje nèchie prochi*, vechie u vi-
 (r) 1. Pet. ke stajati (r), kakoje gori recseno. I dagliè potvargiuje, govo-
 1. v. 8. rechi: (s) *tìsi Petar* (ova rìcs Petar, nascki iztomacsena, hochie
 (s) Matt. rechi kamen) i *na ovomuchiu kamenu ja jazìdati czarkvu moju*, i vrà-
 17. v. 18. ta tojest silla *paklena nechie gniu nighda nadvladati*, daju fatare.

52

Dakle ako ighda, tojest u kojegod vrime nie bìlo na svìtu o-
 csita pùta vicsgniegh spassegnia, iliti naucsitegliah pràvogh nauka
 xivota, poznànih svemu svìtu; Bòghje u svemu sèto rekko varao
 gliude, mlogo obechiàjuchi, a nisèta ne darxechi. Akoje ighda
 czarkva Issukarstova, kojuje na Petru ostavio, i utemeglio, urè-
 divsci kako gori rekko, i odpadnìczi izpovìdaju, pomankala u
 virnosti, i na svìtuje nestalo za toliko vrimenta; Issukarstje lagaò.
 A kudchiefe od toga vechià pfošt suprot Bogu, i gniegovom Issu-
 karstu, koije istiniti Bògh, kako i oni odpadnìczi potvargiuju:
 koije pravi sìn ocza nebeskoga, kògaje poslao, ne da ìgni i varà
 svìt, vechie dassè po gniemu svìt farànì (t)

(t) Joan.
 3. v. 16. 17.

§. IV.

Lutor i Calvin bilisu laxglivi Proroczi, i ìgneczi.

53 **P**Ak akofu Lutor i Calvin Czarkvu Issukarstovu opet uzkrissili,
 i uzdighli; jer ne darxe onako, kakoje on naipri urèdio, i
 narèdio; iliseje zaer boglma pridomislio: sètobi drugà nova pfošt
 bìla suprot gniegovome Boxànstvu; jer ni tada nebi bio Bògh,
 zasèto Bògh nebi bio Bògh, dassè pridomisliti moxe, buduchi od
 bìchia Bogu, od vika imati cisto vazda na ocìu, kako vaglia, ka-
 ko moxe, i sèto moxe u vike bitti. Nittiseje on, davsci novì zà-
 kon,

kon, a ostavivši stari, pridomislio: jer stari zakon nie dao za vas
vik svita, (u) vechie samo urèdioga za priliki novoga, kogaje (u) *Gen.*
od vika i za vas vik svitu odredio: a kasniega dao, ne od slabo- 49. v. 10.
sti znagnia i moguchstva, vechie od pravedne voglie svoje, za po-
karagnie gliudczke zlochiè. Nittise stvâri na svitu promigniuju
po vogli Boxjoi uprâv, vechie po nâravi i po vogli stvorenoi:
jerje Bôgh odrèdio pustiti, da nâravcfini sêto moxe, a voglia sêto
hochie.

Dakle nisu uskrissili czarkvu Issukarstovu, vechie utvardili bogl- 54
mâ himbenu fillu vraxju, da sataru czarkvu katolicfansku. Za-
sêto akoje, kako sada Rim darxi, Issukarst Czarkvu svoju urèdio,
i utemeglio u pocetak: nebuduchi Rim, posli kakoje svèti Petar
u gniemu umrò, nighda drugacîe darxao, vechie vazda, sasvim
paklenim progonstvom neznaboxacz Czeffarah, doksu u gniemu
zapovîdali, kako sada, put vicsgniega spassegnia ucsio, i zakon
Issukarstov, kakogaje svèti Petar ondi usadio i utemeglio, jednako
vazda izpovîdao, i ocîto pripovîdao, sasvim daje brez pristanka zato
progogniè bio, i svaki danmu ulicze s'karvju karstianah natâpane bile.

Akoje rekko, kako sada Rim darxi, Issukarst zakon svoi
urèdio; s'istom svojom spravom odpadniczi grâgiu svoju obâ-
raju, i ocîtuju sêto u sarczu imaduh: tojest, ne gliubav Boxju,
i iskargniega vechie opacînu. Da neimaduh virnost svetih Aposc-
tolah Petra i Pavla, koîsu s'karvju svojom Rim posvetili, i czar-
kvu u gniemu utemeglili: vechie himbu i zlobbu dvaju staraczah,
himbenih ofsvaditegliah cîste xuxane, kojase nighda nie svomu zâ-
rucniku iznevirila; vech ozloglascena bila, jer nie pristala pute-
nome duhu sîdih bludnikah (x) kako czarkva Rîmska od Lutora (x) *Dan.*
i Kalvîna; jer nisu kod gnie moghli izkagnivati svoi poganî xegliah, 13. v. 21.
u koîmasu kako sîdi pâgni gorili, kakosu s'svoima odscicîenî zâ-
konî ukâzali, u koîmasu na vas mah ûzdu blûdnofti pustili, po-
gazivsci i zâvite, kojefu od sâme svoje prostè vogliè bili Bogu
ucfinili. Da nisu svidoczi, kojeje obrao, i odredio Issukarst, da-
mu izvedu svidocsânstvo od gniegovogh gliubeznivogh zâkona na
dan sùdgni u jeruzolimu (y): vechie dva krivâ svidoka (z) koi re- (y) *Act.*
kosce prid Pilatom, da razhara czarkvu Boxju. Da nisu Proroczi 1. v. 8.
duha Boxjega, obrani od kolina jûdina, blagoslovglienogh sîna (z) *Matth*
jakov- 26. v. 68.

jakovglieva; kojeje metnuo cšuvàre na bedene svojega gràda jeruzolima; i koi po sarczu gniegovom stràxe: vechie ìgnczi laxglìvì Pùka Izraelskoga, koi kakose otiscte od kolina Judina, u koje-muje kolinu bijla czarkva stàroga jeruzolima, i veliki Mišnik, nà-
 (a) 3. Reg. mišnik Boga xivoga (a); dogiošcemu Proroczi, koimu lagàuh, 11. v. 32. i varàuga, govorechi, rekkaoje Bògh, scto Bògh nie bio rekkao.
 (b) Ezech (b) zatošu lagàli u glàvu svoju, kojuhimje zato proxdarla vatra, 13. v. 6. kako i igncze pùka Izraelskoga.

§. V.

Lutoranske zàkon sramotan.

55 **P** Ak davsci daje czarkva Issukarstova nighda pomankala bìla; nie-li vechia prìlika, i razloxitie virovagnie, daje u Rìmu opet uzdighnuta, koije zakon duscevnogh spassegnia urèdio, kakoje od Issukarsta u pocsetak uregien bio: koi uci i pripovìda, dassè trà-xì i slìdi naslagicnie duhovno, a ne tilefno; i zato naregiuje i zapovìda, dassè tilo, kojese duhu protivì, pedipsaje s' postom, i s' drugim mucsniim pokoram. A ne u Altenburgu, ili Jeni, gdi-se Lùtor, zàvitnik nikada cšistochie u jednome svetom Rèdu, s' katarinom Bore, zavitnom duvnom, bludno garli, i svojim pria-tegliom pišce, dagaje gliubav katarinina kao s' sinxirom svezala:
 (c) Lut. da od gniezine gliubavi pria smarti na nošila lexi (c): i zato pri-
 tom. 2. Alt povìda, dassè xivot Angicoskì od gliùdi na zemgli provoditi ne-
 pag. 170. moxe; zascto cšistochiu, velì, (d) u tìlu nie moguchie darxati
 tom. 2. Jen. brez velikoga cšuda Boxjega; tojest mirakula: i zato pišce u ilti
 fol. 114. kgniga (e), da zàvitovati cšistochiu, jest zàvitovati smart; i zato
 (d) Tom. velì, daje zàvit cšistochie vraxje dilo. Jošc niese ni stidio metnu-
 4 Alt. pag. ti ocšito u kgnighe tomacšegnia svetoga pišma, (f) da od xen-
 14. ske gliubavi nie niscto draxe na zemgli.
 (e) pag 185 Cšemuse nie cšuditi, buduchi tolikè drughe, i tako pogardne sramote
 (f) Co- od naslagicnia putenòga zapìšsao, (g) da nesmim upìšsatihi ni rechi-
 ment. sup. Pak naiposli pišce svomu vèrnomu ucšeniku Filippu Melanktonu, pria
 Prov. 31. negoseje s' katarinom svojom vincsao, da vechie nemoxe podnositi
 v. 10. šllu gliubavi gniezine (h). A kakosise laxcse fàlio Erczegu od Mo-
 gunczie,

gunczie, da imadesc dār cšistochie, i dachie tvoje vincsàgnie, s' privarenom katarinom, bitti kako vincsàgnie svetoga jozipas'blaxenom Diviczom Mariom? (i)

4. Alt. pag.
169. tom.
2. Jen. fol.

Sada ti proczini sctiocse, jeli ovo zàkon Issukarstov, ili karm-ski, vechma nego Turski: sctiuchise u svetome Evangiegliu, (k) daje Issukarst czarkvu svoju, u priliki svoje prìsvete maike, diviczu divczu priporucio; a ne jednomu bludnome jarczu, koji stidimse rechi s' cšim smardì; i kogà tescko gledà, i sardito zabaczuje Bògh svemoguchi, (*) kako jedno od triù zàlah, koja naivechma uvri-giujuh ocsi gniegove. Doisto da i nie ocšitì zlamegniah, zdravi razlogah, sloxni svidocsanstva u pišsmu, i istiniti objavlgngniah Boxji, daje czarkva Rìmska pràvà Issukarstova: josc ne samo ne-bi ktio, vechie i stidiose, imajuchi sam naravni razum u glavi, xi-viti u ovakoi poganoi skupšctini; buduchi dassu istì razùmni ne-znaboxczy vazda taki nauk i xivot psovali. Stoi dakle stanovit moi sctiocse, i zafagliuju varlo Bogu, da teje cšinio roditse u zàkonu Rìmskomu, ilite dovecu u gniega: a bixi kao od pakla, od op-chiègnia s' Lutorani, i s' Kalvini, i s' svima drughim, koji nìsu podloxni czarkvi Rìmskoi; jersu doisto odpadniczi, i prokleti od Boga svemoguchiega, kako je gori recseno.

113.
56
(b) Tom.
Epist. Lu-
ther. edit.
caelest. fol.
335.
(i) Tom. 3.
Alt. pag.
140. tom.
3. Jen. fol.
140.
(k) Joan.
19. v. 26.
(*) Eccl.
25. v. 3.

Od Martina Lutora, i drugih odpadnikah himbe, i gniovih naslidnikah privare, nachichiesc josc doli, u pogl. II. Cšlan. VI. navlastito u §. VII. XI. XII. XIII. XIV. i XV., ovoga istogh diila.

Sada vrachiajuchise na stavglieno poglavje.

§ V I.

*Cšlanakje vire katolicšanske, daje u czarkvi prd-
voj Issukarstovoi Azna dubovnoga blàga; i da ima Rìmski
Pàpa oblašt dijlitiga.*

REkko i velim, daje Bògh svemoguchi, sve ono, sctoje u kri-posnì Bogogliubni dilì priteklo dugu svetih Aposctolah, mu-cšenikah, izpovidnikah, pokornikah, divàcz, i diviczah: sctoje brez i jednoga duga zasluxila pričistà Divicza Maria: sctoje sa-
višce

više, za odkupglienie gliudczkoga nàroda, ucfinio nafc fpaffitegl. Sve rekko dao czarkvi fvojega Iffukarfta za Aznu. (Azna czarkve fвете, premdanie tolikogh bogaftva i czìne, dabi moghla uzdighnuti potribu, i firomasctvo neizbroinìh ovakìh fvitovah, ili
 ( ) *Per* neizbroinogh mlosctva na jednome fvitù: (1) jeft nìfctanemagnie *Scot. in 3.* tolikogh, dabi moghla mlogo milionah više, negochie bitti do *d. 19. q.* fvarhe na ovomu fvitù, gliùdì pomochi, i mlogo higliadah ovan. *Art.* ki fvitovah odkupiti) i dao od gnie kgliucs gniegovom poglavi-
Ad primũ tom nàmisniku, koije Rimski Biskup, Papa i otacz sve czarkve *argum. §.* na mìfto Iffukarfta: da on otvorà, i zatvorà, dijli, razregiuje, i *Ad fecun-* odregiuje, kako vidì potribu fvoih firomahah. Scto ucfini onda, *dum &c.* kadano recfe Petru: (m) *pàfi ovce moje:* odlucivsci, koliko, ka-
 (m) *Joan.* ko, i komu odrèdi, i dade on, vazda onako, za onoga, i za *21. v. 17.* toliko dũga prìmiti: to jeft toliko pokore za grihe iftoga odpufti-
ti. Matthæuc. caut. Conf. l. 1. c. 27. prop. 37. dam. ab Alex. VII. Tit. Indul. n. 51. & n. 52.

Tòtie, i takofe razumi oproscetgnie, koje Czarkva Rimska dijli. I da tu oblafì Rimski Papa imà, cslanakje vire katolicfanske, protiva Lutoru; koi, kao prama fvojoi glàvi, kako oni, koi nechie nighda proscetgnia ad Boga imati, pocfeoje naipri protiva Rimskomu proscetgniu pripovidati.

S. VII.

U velikoifu poghibili onì, koi malo mare za oproscetgnie.

58 **I**Stinaje, dachie onì, koi nepoznaju, nitti izpovidaju ovo velikò milofardje pràvde Boxje, imati sùd brez milofardia. Ali doifto i onì, koi, virujuchi, i izpovidajuchiga, ne cfine od gniega czìne, ftoje u velikoi poghibili, daga nighda nedostighnu: zascto firoma, koi zabaczuje i gazì gliùbav fvojega dobrocfiniocza, i u jednom komadichiu kruha, koi malo vaglia, i malo pomàxè, fam fvojom rùkom zatvora vrata gniegove milofci, kojamufe u na-
 pridak nechie lakko otvoriti i u velikoi potribi. A sctofe nechie dogoditi onomu, koi vechiè vridnofci dàr gazì? sctoli onomu, koi pogargiuje prive like czìne blago? koi ne poznaje ne izrecfene vridnofci

vridnosti milosti? kakonoje prosčtegnie, koje dijli czarkva kato-
licfanska; koje stoì vas trùd, i karv Issukarstovu, i tolike muke
i pokore obranih sìnovah Boxji: koje ofslobàgià dūsce pravovirnih
od priosčtri mukah u oghgnii od Purgatoria, u komubise za je-
dan sam grih mlogo stotinah, a za sve mlogo higliadah godinah
mucfile. (Tose razumì dabi u purgatoriu imalitaku muku za jedan
smartni grih, kojabi odgovarala mloghim stotinam godinah po-
kore na ovomu svìtu; a za sve mloghim higliadam: jer pokora u
Purgatoriu ne stoì u mlosčtvu godinah, vech u osčtrini mukah) (n)

(n) Alex.

Alec. par.

4. Th. 9.

83. mem-

bro 7. D.

Tho. lib. 4.

d. 20. B.

Ant. p. 1.

tit. 10. cap.

10.

Takkisu svi onì, koi lakko i csčsto ostavgliaju molitvicze,
na koimaje oprosčtegnie: koise linc, ili stide ucfiniti dilo naregie-
no za dobitak kojeghgod oprosčtegnia: koi malo màre propustiti
brez izpovìdi i pricseščiegnia blàghe dneve Boxje, i svetih Box-
ji, koisu nadareni s' oprosčtegnì, i varlo csčsti današcgni dan u
czarkvi svetoì: a ossim togà, mloghe molitvicze, i pripisana s'
velikim brojom Bogogliubnà dila, od varlo mala trùda, sva na-
darena s' ovim blàgom; kakochiese u napridak u ovim kgnigam
viditi.

A Bòghbi dao da i današcgni dan ne dura, s' toliko ve-
chiom xalosschiu, koliko s' vechiom sčtetom dūscah, i s' vechim
pogargiegniem milosti Boxje; plac jeremie Proroka (o): pùti sion-
ski placu, jer neima kòbi s' gnima probodio, i na blàghdan u jeruzolim:
tojest u czarkvu, dohodio. Zasčto u dneve svecfane, ako i nìsu
zapovidgni, istom dijilise na gni oprosčtegnie, ko se ne izpovidi,
i ne pricsešti, na blàghdan ne dolazi, premda u czarkvu ulazi: jer
obicfainim nacfinom, oprosčtegnia, kojase dijle u blaghe dneve
svetkovinah Boxji, i svetih, dopusščiujuše s' dugom izpovidi
pricseščiegnia, i molitve, za uzviscegnie czarkve svete; za iz-
koregniegnie nevirstvah, i obrachiegnie nevirnikah; i za s' jegi-
gniegnie karstianski kragliah, i Poglaviczah: ossim svetkovine Gòs-
pe od Angielah, iliti Porziunkule, u kojuse ne iziskuje izpovid
i pricseščiegnie, za dobiti koliko toliko pùtah gniezino oprosčte-
gnie: vechie sàmo daje cšovik u milosti Boxjoi, i da unìgie sva-
kì pùt u czarkvu, i ucfini recfenu molitvu.

59

(o) Thren

1. v. 4.

Alìchie sve takè, ako ne ucfinè drughi odlukàh, doisto stigh-
nuti oblasc one zapovidi, koju dade Issukarst po Mattiu, (p)

(p) Matt.

govo. 7. v. 6.

govorechi : *nemoite dāvati psom svètigniu, ni mechiati prid svignie dragò kamegnie.* A tobi još xalosnie bilo, dāsse dogodi brattji i sestram ovoga Brattinstva: dabise oni svake mlade nediglie (oproščegnie od svih grihah, u mlade nediglie, dopušschienoje s' dūgom izpovìdi, i pricseščiegnia, kakose je vidilo gori u kgnighi Papinoi) i na sve blāghe dneve czarkvè svètè, i svetih triù Redovah S. O. Francescka, u kojeje oprosčegnie; ne izpovidali, ne imajuchi prava, i zdrava uzroka; i negovorili molitavah, nit cšnili dīlah; kako dohoditi na proczeššione svoje, i drughè; pohoditi bolesnike, pomāgati siromahe, pratiti marcze, navlastito od Brattinstva; ucšiti ne umitne; i chi na predike; sluscati misle; i drugà, kojachienam u napridak jedno po jedno kazati doscašta poglavja. Ali ja nevirujem dachiese, naiposli odsēle, nāchi takè brattje, i sestara u nāscemu Brattinstvu.

P O G L A V J E II.

Od razlikosti oproščegniah : to jest od koliko rukū ima oproščegniah.

61 **D**uh svēti, darove Boxanstvene milosti ne dāje sve svakomu; (9) 1. *Ad* vechie dijli, dajuchi jedan jednomu, a drugomu drughi (9): jednomu vechiè, drugomu magnie: u ovo vrēme ovi; u drugo drughi: sada ovoliko, posli toliko. Tako i czarkva svētà, koju ovi Duh vlāda, ne dijli s' jednom mirom oproščegnia; vechie imà rāzlike mire: od koichiemo u ovom poglavju govoriti; jer je potreba ovo znati, za razumiti kolikose blāga czarkovnoga dijli, kadse ili s' otara oproščegnie navisschiuje, ili u kniga iz Rīma sētie.

Oproščegnie dakle drughdase dāje puno: drugda za vazda, kojese obicšaje zvātì vicsgnie: drugda za niko vrēme, kojese zato obicšainim nacšinom zovè vrīmenito. Drughdase dāje za cšassmarti samo. Drugda za i u ime niki czarkavah, kojese zovu staczioni; to jest stajalisčta; koje zato, po obicšaju, i zoveše oproščegnie stajalisčta. A da pomgniv sētiocz lascgnie upamti ovu rāzlikost oproščegniah, svakogamuse na pōse, s' razboritim rēdom, mechiè prid ocš tomacšegnie; kako slidi.

Cslanak

C S L A N A K I.

Od oprosćegnia punogh.

OProsćegnie puno od trie ruke: tojest. Puno sasvim, koje 62
mì obicfaemo zvati od svih grihah; jer sviu koliki grihah u-
cfignieni pokore dixè: tojest i onih koisu izpovigieni, i onì koi-
su zaboravglieni u izpovidi, zarad slabosti pameti, ili za koì dru-
ghi dogagiai (koise u istinu moxe dogoditi) nìsu svi kazani, i o-
cfitovanj u izpovidi. zascto kakose u ovì dogagiai, rekavsci: *jase*
ocse od ovih, i od svih znanih, i neznanih moih grihah, iz svega sar-
cza kajem, i xalim dassè sviu nemogu spomenuti, ili neimam vremena
kazatihi; od svih od izpovidnika odrisci: tako za sve i duxnu po-
koru izplati s' ovim oprosćegniem, primivsciga doisto. Josè ne
sàmo to vechie dixè i dugh naregienih pokorah od izpovidnikah,
kojesu brez zlochie zaboravgliene, ilise kroz koì drughi zdrav uz-
rok nìsu moghle izvarsciti (r). Odkud, da koi, primivsci ovo (r) *Bonae*
oprosćegnie, umre pria nego izvarsci pokoru naregienu u izpo- (s) *Ex-*
vidi, nebi ni profcao kroz ogagn od Purgatoria, vech u prav u *trav. can.*
Rai otisciao, izvan dabi poslì oprosćegnia opet bio sagriscio. (s) *de pœnit.*
& remiss.

Alise ovo razumi od pokore koja se daje u izpovidi za pokaragnie 63
grihah: a ne od one koja se daje za likariu protivagrihom: izpo-
vidniczibo obicsaju, i duxnifu, navlastito onima, koì grisce, ne
od slabosti, vech od zla obicfaja, ili od male pomgnie czichia
napridka duhovnoga, a velike czichia timàra tilesnoga; ili jerse
nahode u griscni prigoda, koje nìsu u gniovoi oblasti, dahi ostave,
i od sebe otissnu. Ovimsu rekko duxni izpovidniczi davati taku
pokoru, kojachiehim ne sàmo dighnuti s' vrata sctogod duxni mu-
tah vrimeniti za ucfigniene grihe; nego i bittihim likaria da u na-
pridak lakko ne upadaju u iste grihe. I dugh izvarscegnia ove po-
kore oprosćegnie ne dixè. Nisctanemagnie vaglià i onù drugu,
kadse moxe, izvarsciti; zascto premda neimasc scta sc' gniom za gri-
he plachiat, kadsì ovo oprosćegnie primio, buduchiti ono svu,
sasvim duxnu pokoru od svih ucfignienih grihah s' vrata dighnulo:
I imasc

imasc sčto sc' gniom od Boga dobiti; tojest vechiù milost: i sčto kod gniega zasluxiti; tojest vechiù slavu u Raju. Odkud ovaje rãzlikost megiu oprosčtegniem, i pokornì dili, il narègienì od izpovidnika, il ucfignieni od svoje voglie, na ovomu svìtu: da oprosčtegnie sàmo dixè s' nàs Dùxno pokaragnie, za ucfigniene grihe: a ovà dila, i dixù s' nàs pokaragnie, i dobivajunam vechiu milost od Boga, i zasluxuju vechiu slavu u Raju (1).

(1) *Helen-
sis. Caut.*

Conf. Mat

thauc. l. 1.

c. 27. prop.

37. dam.

ab Alex.

7. Tit. In-

dul. n. 11.

Drugoje oprosčtegnie puno ne fassvim: tojest, koje dixè vas dùgh, ali ne svaki, vechie sàmo vas niki: kako na priliku kad kgniga Pàpina veli: *Dopusschiamo oprosčtegnie sviu naregienih pokorah:* tose razumi svih narègienih pokorah od izpovidnikah, kojessmo u vas xivot, ili zaboravili, ili nìsmo moghli do sada izvarsciti: a ne sviu pokorah kojessmo po pravdi za sve nasce grihe dùxni.

S. I.

Pocsetak i temegl oprosčtegnia svetogodiscniegh.

64 **T**Rechieje oprosčtegnie puno svetogodiscnie; iliti jubileo, od ricfi xudinske *Jobel*; tojest godina odpusschiegnia. Kojeje naipri pocseo dopusschivati Bonifacio ovoga imena Pàpa VIII: i odrèdio, dassè svakòsto godinah prìma, od svih, ko nakon toliko godinah dogiù u Rìm, pohoditi czarkvu svetoga Petra (u). I toje ucfinio, naipri za posčtegnie stola Aposčtolskoga; tojest glàve czarkve katolicfanske kojaje u Rìmu, kakoseje gori vidilo: pak za potvargiegnie pravovirnih u viri; i dassè vechma uxegù u gliubavi Boxjoi, pohodechi grobove svetih mucsenikah. Sčtoje posli Klement VI. (x) cseffchie ucfinio, odredivsci dassè svako pedeset godinah to prosčtegnie dobiva. Pak naiposli Pavao II. spu-
stio na dvaest i pèt; tojest daje svako dvaest i pèto godisčte svèto; i takose danafcgni dan darxi.

(u) *Ex-*

trav. An-

tiquo-

rum.

(x) *Ex-*

trav. uni-

genit.

65

Ovosu oprosčtegnie narèdili, i odrèdili recsenì Pape u czar-
kvi katolicfanskoi, po priliki stàroga zàkona Boxjega u xudin-
skomu pùku; u komu, kàkose sčtie u kgniga missnicski, (y) jest
bìla nàredba, svako pedeset godinah slaviti blaghdan sviu milostih,
kojehimje Bògh cfinio, pomàgajuchihi ossobito u ocfiti potriba, i
ofslo.

(y) *Levit.*

25.

ofslobagiajuchi od suxagnstva dufcmanskoga u rukù svoih nepriategliah, i brànèchi od nàghle fille svoih protivnikah. I tifu blaghdan slavili za jednu czilu godinu, kojaseje zvala *Theruba*. A *Theruba* u gniov jezik hochie rechi rògh jednoga kozlichia, kako to-macfi Cardinal Toletus. *Instruct. Sacerd.* Itakosuju zvali, jerbi one godine, i kadgodbi slavili uspomenu kojegh svòga ofslobogiegna, s'rogom jednoga kozlichia fazivali pùk u czarkvu na blaghdan. I to zasctoje po kozlichiu bìlo parvo ofslobogiegne u gniovom pùku; kadano Abram hotiuchi zaklati svoga sina Ixaka, daga prikaxe Bogu na posveteliste, vidì za sobom kozlichia, i cfuh glàs iz neba, da nekoglie Ixaka, vech uzme i prikaxe kozlichia: i tako bì ofslobogien Ixak od macfa svojega ocaz Abrama (z). Ove-(z) *Gen.* bi godine mirovala zemglia od posla. Dobrah prodàna opetbife 22, v, 13. vrachiala svojim parvim gospodarom. I koibife od gniova pùka nahodili suxgni, ovebife godine odkupglivali.

Ovo oproscetgnie za veliku potribu obicfaju Rimski Pàpe drugh-66 da i izvan svetogh godiscta dopusschivati, kad jednom, kad drugom kragliestvu, ili mistu: A svetogh godiscta scagliuga po svem svitu, za one koi nisu mogli u Rìm dòchi: ali ne s' døgom onoliko dobrih dilah, kakoje bilo u stàromu zàkonu; buduchi da obicfainim nacfinom sàmo zaduxuju dati lemozinu koliko koi moxe; trì dni postiti, i pohoditi trì czarkve, ili jednu tri put, ako neima više czarkavah; ili trì otara u jednoj czarkvi: i izpoviditise i pricfestiti. I ko ovì dilah ne ucfini, doisto nedobiva ovo oproscetgnie.

§ II.

Ràzlikost oproscetgnia svetogodiscgniegh od ostàli puni oproscetgniab.

MEgiu parvim punim oproscetgniem i ovim trechim famoje 67 ovà ràzlikost, da ovo trechie, tojest svetogodiscgnie, dà- e oblast griscnjku da moxe obrati i uzeti kogamu dràgo od od- egienih izpovidnikah, daga odrisci od svigniegovi grihah; tojest od oni (akohi ima) od koi u drugo vrime nebiga mogao odri- sciti,

sciti, nego ili sàm Pàpa, ili sàm Biskup, ili sàm izpovidnik Aposćolski (ima nikì ofsobiti izpovidnikàh, koise dàju czarkvam, koje imadùh kojugod ofsobitu svetigniu ili uspomenu : i po obicfaju zovùse Aposćolski, jer imadùh ofsobitu oblast od stola Aposćolskoga, u odriscivagniu griscnikàh) ili sàm vlastiti duhovni starefcina. Imabo grihàh, koi zarad svoje ofsobitè zlochic, i grubochiè, ofsobitimfu izpovidnikom ofstavglieni: ali svetoga godisc-ta svimse odregienim, i naregienim obicfainim izpovidnikom svarhu gni oblast dàje, da mogù i od gni odrisciti, i nikè zàvite prominiti: izvan onè grihà koifu, ili po zakonu, i od ovoga prosc-tegnia uzteghnuti; ilihì Pàpa u kgnighi ovoga prosc-tegnia, za koi ofsobiti uzrok, razborito ufteghne. Takoje i od zàvità; tojest nikise ni s'ovim prosc-tegniem nemogù prominiti; po istom razlo-gu: kako zàvit vicsgnie cfistochie, iliti divicfanstva, kadse tojest do smarti darxat zavituje. Zàvit Bogogliubnogh putovagnia u Rìm, za pohoditi czarkvu svetoga Petra: u Jeruzolim, za poho-diti svètu zemgliu: i u Gàlicziu, za pohoditi czarkvu svetoga ja-kova Aposćola: ovebo zakon vadì i iz ovoga oprosc-tegnia ob-làsti.

C S L A N A K I I.

Od oprosc-tegnia Nepunogh.

68 **O**prosc-tegnie ne puno jest, koje ne dixè dùxnù pokoru za sve grihe, vechie sàmo za dio grihah; ili dio pokore za sve grihe. Po dijlu grihah razumise polovicza, ili trechi, ili cfetvarti dio grihah. I tako oprosc-tegnie dopùsschieno po ovi nacfin, dixè sàmo dùxnu pokoru za onè dio grihah koi imenuje kgniga. Po dijlu pokore za sve grihe razumise dio vrimenta, u kojebi cfovik zadovoglnu, dùxnu po dosugiegniu czarkvenomu, pokoru ucfinio, il za jedan, il za sve svoje grihe, na ovomu svìtu: (a) za raz-likost od oprosc-tegnia punogh, koje dixè svu dùxnu pokoru i po-dosugiegniu czarkvenomu na ovomu svìtu, i na onomu svìtu u pur-gatoriu po dosugiegniu pravde Boxje(b). Koi dio vrimenta drughdase cfini s'brojom dànah; drughda s'brojom godìnah; drughda s'brojom cfetar-

(a) Fel.

pot. p. 4.

c. 8. n. 3785

(b) Id.

Ibid.

cfetardefsniczah ; drughda s'brojom dānah, ili godinah i cfetardefsniczah zajedno: budūchi daffe drughda dijli oprosčtegnie od toliko dānah ; drughda od toliko godinah ; drughda od toliko dānah, ili godinah i cfetardefsniczah zajedno.

Po cfetardefsniczi razumise cfetardefset dānah. I kako s'opro- 69
sčtegnie od toliko dānah, ili toliko godinah, dixese pokora, kojubi toliko dānah, ili toliko godinah imao visce cfiniti, ili dovarsciti, za jedan, ili za sve grihe, na ovomu svitu. Tako s' oprosčtegnie jedne cfetardefsnicze dixese pokora, kojubi za cfetardefset danah imao cfiniti : a od visce cfetardefsniczah, kojubi za visce cfetardefsniczi brojeva danah imao cfiniti. Ali, kako je gori recseno, pokora, toliko odregiena po zākonu, koliko duxnā po sūdu pravde Boxje za ucfsigniēne grihe, nemirise u purgatorius' brojom danah, i godinah, vechie s' vechiom, ili s' magniom osc-trinom mukah : odkud na ovomuje svitu pokora duxā, ali je na onomu xeschia, i osc-tria: zato da kogod umre ne ucfinivsci pokoru od defset godinah, kojamuje naregiena, nebise u purgatoriu mucfio za defset godinah; alibi tako osc-tru muku podnio na priliku za defset nedigliah, dabi podpuno odgovorila pokori od defset godinah na ovomu svitu. Koliko ko po prāvdi Boxjoi biva du- (c) Id.
xan stajati u purgatoriu za ucfsignieni grih, sām Bogh zna (c). *ibid.*

Na ovomu svitu zākon ne odregiuje, nitti naregiuje tako osc- 70
tru pokoru za grihe, zasčto cfovik, na ovomu svitu, vaglia da cfini i drughe posle, koisu za xivot tilesni : a da ima cfiniti toliko osc-tru pokoru za svoje grihe, da kojubi za godinu danah polako izvarscio, izvarsciu u nedigliu danah, tesckobi i sčto drugo mogao cfiniti, buduchi da u grihe csesto upadamo. Paksmo dūxni cfuvati i uzdarxavati xivot nasc tilesni vrimeniti na ovomu svitu; a varlo osc-tro i xestoko kigniegnie tila, udi mlogo xivotu tilesnomu. Zato ne vaglia nagheliti vech iz tia pokoru na ovomu svitu cfiniti; jerbise drugacse moghla lakko i omraziti, pak sasvim zabacsena bitti: odkud naghlost u pokori moxe i od duha paklenoga bitti, jer diavao svakojako nāstoi da pokoru omrazi.

Alise je toga dana scgni dan malo bojati, jerse malo vidi 71
i obicfaini pokornikāh. Pōst i triznost tescko ighdi misto naho-
dē: sirote, uboghi, i nevoglni pribiause od nemila do ne draga,
i gla-

i gladni, i xèdni, i goli, i bossi. Pravda malo odkuda cziluglavu iznossi. Missaje svaka priduga. Svetkovina svaka poklade. Pri- dika ili neima svarhe, ili sluxi za kolivku dassc barxe zaspe, i slagie harcse; ilije skula od prigoaragnia nikim naucfitegliom, koi neznadu ni ocsefasca na pràv. Zemgla, ako nedàje ploda, prokletaje. Nebo, ako nehodi po chiùdi, psovanoje. Bolest i drughe nedoskuticze, akose malo prodùgliè, ili cseffchie dolaze, odma steku vraga za likara, i pomochnika. Possao svaki, ako do koncza za rukom ne igie, odmaga sarcxba dàvi. Ista molitva, ako nie draga i slatka tilesnomu sarczu, odmaje zapùsschiena, i zabacsena. Csesta izpovid i pricseffchiegnie jest pokladni obraz od porugagnia. Xenitbaje svinski kartogh od tilesnogh naslagie- gnia. Lemozina, ili lexi u dubokoi tavnici od lakomosti, ilie sluxbenicza od izpraznosti, ili strila od sarditosti.

§. I.

*Velikesu pokore naregiwane u izpovidi, za smart-
ne gribe, iz pocsetka czarkve svete.*

72 **J**Osc tako danasgni dan ugagiaju gliudi tilesnomu xivotu, da i po-
koriczu, kojase u izpovidi naregiuje, akoju izpovidnik malo ve-
chui narèdi, priko sarcza primaju, kasno i slabbo izvarscuju, i
igliadu potvoreni ràzlogah donose, daju izvarscit nemogu. A
sètobi cfinili dahimse naregiuje pokorakako zakon czarkovni zapo-
vìda, i kakoseje iz pocsetkà czarkve cfinilo, kadanoseje za jedan
(d) *Concil* priprostit smartni grih od sedam godinah pokora naregivala (d).
Elib. can. Za prigliubodinstvo, od deset godinah, (e). Za svetokvaregnie
s. iliti sacrilegio, od dvanaest godinah (f) I to vrime nie prohodi-
(e) *Ibid.* lo u sàmim pokornim molitvam, vechieje vaglialo u nìke dnève
can. 64. svake nediglie postiti: vaglialoseje s' osctrima gvozdenim sinxiri
(f) *Synod* po голу tìlu passati: u nìke vaglialoseje do karvi frustrati: csesto
Rom. sub na goloi twardoi zemgli spavati. Akoseje i hole griscnik u kuchi
slu. dis. 82 dobro imao, obilate lemozine cfiniti. A za trechi recseni grih,
can. Pres- akobi koi posvechieni Bogu u gniega upao, navlastitos' prigodom
biter. duhovnoga opchiegnia; imaoje, svarhu recseni pokorah u imeno-
vano

vano vrime, ili do smarti pišćicze putujuchi sveta mišta pohoditi, ili posli duga putovagnia, do smartise u jedan manastir zatvoriti (g).

Tosu svakchie rechi tescke i varlo osčtre pokore biile, nisc-73
tanemagnie josc nìsu s' onom mirom izmirene, s' kojomje po prav- (g) Aug.
di Boxjoi svaki grih dostojan bitti pokàran, (b) i s' kojomchiega in Psal. 37.
Bogh u purgaturiu kàrati, buduchi da govori sveti Augustin, i Greg. in
Glossa, svarhu pišćme Davidove 7., kojaje ad kamatnikah, dassc Psal. 8. Be-
Bogh vechie naplachiuje od grihah, negoje bìlo krivine u gnima. lar. tom. 2
Sčto potvargiuju, nasc Aleksandro Ales, sveti Toma, i sveti An- lib. 1. de
tun Florentinski (i). Zato i posli recseni pokorah, kojefu upo- Indul. cap
csetak naregivane, i posli onih, kojese sada u izpovidi naregiuju, 9.
ne igiese u prav u Rai, vechie vazda ostaje josc sčto tarpiti u pur-
gatoriu; izvan dabi, izpovidivšice, ili pokajavšci, primio oprosc- (b) Card.
regnie od svih grihah, i tako taki s' ovoga svìta poscao; ondabo Tol. lib, 6.
nisčta ne ostaje višce tarpiti, kakoje gori recseno. c. 23. n. 5.
Scot. in 4.
d. 19. q. un
Art. Ad
quæstio-
nem mo-
tam &c.
§. Contra

§. II.

*Kakoje czarkva svèta providila u sadašćnim ma-
lanim pokoram. I veliko brezobrazstvo onih, koi ni to ne
obsluxujuh.*

SAdaje czarkva svèta umìnula od onih velikih parvašćni poko-74
rah, a uzmloxila oproščegnia, naredivšci, i za dobichie ovi- illud
ziu, malana, i varlolakka, dila; ugagiajuchi s' materinskom gliu- quod dic
bavju svojoj diczi, da nit na ovomu svìtu imadù velik trùd, nit- tum est.
tihim za oni svìt ostane koi dugh. Odkud za ofsloboditse od of- (i) Alex.
sùgiegnia u muke od ocššchiegnia na onomu svìtu, drugoga na- Alen. p. 4.
cšna neima, nego: ili cšniti pokoru, ne samo kojase u izpovidi Th. q. 83.
naregiuje, akobise i onolika i onaka, kako u parvo vrime nare- memb. 7.
givala; nego vazda, i kolikosegod moxe višce: i ne samo podno- S. Thom.
sechi draghe voglie nevoglie, kojenamse brez nasce voglie dog- l. 4. d. 30.
giaju po vogli Boxjoi, od nehore neba, zraka, i zemglie; ili po S. Ant. p,
Boxjem dopùšchiegniu od zli gliudì, i duhovà pakleni: nego josc 1. Tit. 10.
od iste svoje voglie mucsechi vazda vlastita poxegliegnia duha i cap. 10.
tila,

tiila, ne samo u onomu sčtoje savišce xivotu, nego i u onomu sčtoje potribito istomu, istom ako nie s' glavnom sčtetom istoga; silujuchihi po svaki nacfin, da hode i opchie po pùtu kripostih. Illi ne propuffchiati nighda ni jednoga oproscčtegnia: a kadje razloxita zaprika, ili silno zabragniegnie, terga nemoxemo dobiti; xalimo zato, i podnesimo tu sčtetu s' uštarpgliegniem, i prikaximo Bogu cšisto sarcze, i pràvu xegliu: jer premda s' tim nechiamo primiti plod oproscčtegnia, izvan dabi bìli u Brattinstvu; zasluxichiamo da naš Bogh drughi pùt utisci, i u napridak razcšini take zaprike i zabragniegnia.

75 Koga ovi nauk ne cšini misliti, nitmu krèchie sarczem, nit-
ti promigniuje voglie; po mojemu sùdu, ili neima pameti u glàvi, ili neima u pameti vire Boxje: jerje cšlanak vire Boxje protiva Lutoranom, da na onomu svìtu ima mišto od ocsššchiegnia, u kojemu, kako kujuncxia srebrom, i zlato, cšisti Bogh svemoguchi s' vatrom onè, koji od gliudczkoga naroda sa zemglie u gniegov nebeski Rai gori dolaze (k). A oczì svèti i svi Bogoslovci ucsè, da ista vatra cšisti obràne u purgatoriu, koja mucsi proklete u paklu. A razum naravni svituje, da kadse moxe s' magnim arcšom opraviti, i ještinie sčtogod kùpiti, dassè ne cšeka vrime, u koje obicšainim nacfinom czina skàcse višsko; a pravda po tanko sùd cšini, i s' tim velik aracs nošsi. Doksmo na ovom svìtu, za naš stoì na sùdu prid pravdom Boxjom isto gniegovo milosardje i vlastiti sin, naš odkupitegl i spassitegl gospodin Issukarst, po koima i imamo ovdi tolikà oproscčtegnià i milosti (l). A na onomu svìtu milosardjehiese okrènuti u sùd, a Issukarstchie bitti sudacz protiva onima koise nišu hotili sluxiti s' gniegovom pomochiu na ovom svìtu; i takochie vagliat stajati u onim priosčtrim mukam, dogodse sve do kòncza ne izplàti (m), sčto se moghlo na ovom svìtu i ne ofšitivsci izplatiti: kakose dogàgia svakom duxniku, koji nehata plachiatì svojih dugovah dokga zaimeniczi milostivo cšekaju; a kadga steghne pravda, onda ne ofšane na gniemu ni koscu-glia. Ali nevirujem, dachie brattja i seštre našcegh Brattinstva, kada prìme ove khnighe, tako malo-umni bitti.

(k) Ma-
lach. 3. v.
3.

(l) 1. Joan
2. v. 1.

(m) Mat.
28. v. 34.

S. III.

Odgovarase na jednu sumniju.

S' ovim ostaje smeten smih nevirnikah, a smetnuto zaslugiegnie
mloghih pravovirnih virnikah (rugajuse nevirniczi, a mloghi 76
pravovirni csude, kadse navisschiuje oprosctegnie od toliko iglia-
dah godinah; kako od dvadeset, od pedeset, od sto igliadah
godinah. Razlogh, oni od smiha, ovi od csudanosse ovi: zas-
to, vele, govoriše, dà oprosctegnie dixè onu pokoru, kojubi
csovik il na ovomu, il na onomu svitu ucsinio za svoje grihe: a
csovik ni jedan, posli potopa vodenoga, ne xive igliadu godi-
nah na ovomu svitu: nittichie svit stajati dvadeset igliadah godi-
nah, magnie pedeset, a josć magnie stò igliadah godinah:
vidimobo vele, koliko svaki dan narav pomankaje. Dakleje
budalasćina, vele, od toliko igliadah godinah oprosctegnie diliti) jer-
se oprosctegnie ne dopusschia sàmo za dighnuti onu pokoru, ko-
jubi csovik ucsinio na ovomu, il na onomu svitu; vechie i koju-
bi imao ucsiniti, ne samo po sùdu czarkvenome, vechie i po sùdu
Boxjemu, premda nechie imati vrimenta ucsinitiu, izvan dabi pod-
nio tescku i xestoku muku, kako mloghi mucseniczi, i pokorniczi:
zasćto u jeduu sàmu godinu moxe csovik ucsiniti visce od igliadu
smartnè grihah: a metnimo dahih ucsini toliko u deset godinah,
ili u dvadeset, ili u vas xivot svoi; josć nebi imao vrimenta, iz
tiha csinechi, ucsiniti za gni zadovolgnu pokoru: zasćto za toli-
ko grihah, po sùdu czarkvenome, imaobi csiniti za sedam iglia-
dah godinah Pokoru; a po sùdu Boxjemu josć visce, kakoje gori
recfeno, buduchi da Bogh ne kara sàmo grih po texini koju ima
od sebe, kako tako dilo, zarad uvrigiene pravde gniegove, u po-
sctegniu svomu, ili iskargniega; vechie i po naslågiegniu, koje-
je imao griscnik u takomu dilu, veli sveti Ivan u ocitovagniu (n). (n) Apo-
Odkud za isti grih jedan tarpi vechiu muku u purgatoriu, nego cal. 18. v. 7
drughi. A pravda Boxja ne naplachiuje dugh svoi u csistilisćtu, s'
projom godinah mucfnogh xivota, vechie s' osćtrinom mukah:
tako u jedan dan moxe naplatiti mlogo misseczi duxne pokore;
u jednu nedigliu, pokoru od mlogo godinah; a u jednu godinu
K od

od vechie igliadah godinah; a u jednu igliadu, od mlogo, i mlogo igliadah godinah.

S' ovimse naukom vladà czarkva svèta u dijlegniu oprosčegniah; koije doisto ràzloxit: a oni ozgor recsenih smihacšah, i zacšugienih glavah, nie nego tilešna zašina, koja gdi nemoxe istinu zadaviti, ondi navlači na gniu maghlu od privare; da gledajuچی ne vide, a sluscajuchi ne razume (o). Pak kolikochie još svit stajati, naravno znagnie nemoxe dokucšiti, jerto stoi u vogli, (p) a Bogh nikomu nie još ocšitovao.

§. IV.

Kakose razumi odpusšchiegnie trechiegh, ili cšetvartogh dijla grihah, i oprosčegnie cšetardeššniczah.

77 **K** Adse s' oprosčegniem dopusšchia odpusšchiegnie cšetvartogh, ili trechiegh dijla grihah, tose razumi od krivine grihah màli; ali ne po oprosčegniu (jer, kako je gori recšeno, prosčegnie ne dixe krivinu grihah; vechie pokoru duxnu za krivinu) vechie po onih Bogogliubni dili, kojase pripisšuju za dobitak oprosčegnia; kako molitve, post, lemozina, i druga. Koja dila premda i po sebi izvan oprosčegnia, kadsu karštianski ucšigniena, dixu krivinu màli grihah; nemogu po sebi, izvan oprosčegnia, ni s' oprosčegniem, brez ofšobitogh odrègiegnia czarkve, dighnuti krivinu tolikih grihah. A czarkva sveta, kako ima oblàšt naregivat i sprave svetih Sakramentah; i odregivati, da iste, kako voda, molitve, blagoššovi, skruscegnie, poluskruscegnie, i drugà; dixu krivinu màli grihah: tako ima oblàšt odrediti, da priprave za oprosčegnie dixu krivinu sviù, ili polovicze, ili treghiegh, ili cšetvartogh dijla màlih grihah (q).

78 Naiposli imase znati, da kadse s' oprosčegniem od toliko godinah dopusšchije oprosčegnie od toliko cšetardeššniczah, ove cšetardeššnicze ne razume od danah svarhu vrimena dopusšchieni godinah, vechie od danah istoga vrimena. Što za razumiti imase znati, da kadsuse velikè pokore naregivale, kako je gori

(q) Palud.
d. 20. q. 4.
S. Anton.
1. p. tit. 10.
cap. 3. §. 1.
Tolet. Instr. sacerd.
lib. 6. cap.
24. num.
5.

rì recfeno; toješt od toliko godinah; nie fvegà onogh vrimenta u jednakom trùdu pokora slidila; vechiefeje u nikè dneve vaglialo vechma kigniti; kakofe nahodi u dokoncfagnma sàbora Rimsko-ga pod filvestrom Papom, (r) koi zapovìda, da koiſe pokore od (r) *ſyn.* toliko godinah doſtojan nàgie, za parva tri miſſecza ni skim ne op- *Rom. ſub* chi, i ſamimſe ſukim kruhom, i s' vodom u dneve poſlene ràni; *ſilv. diſt.* a u dneve ſvecfane ſamo nikoliko malani ribiczah uzme, graha skua, 82. *can.* i maloſe vîna napie (premda to nie bìlo ſebicze za ſvakoga nare- *Presbiter* gieno, vechie sàmo akobi bìo cſovik, koi nie uſſilovan, za dar- xati ſvoju kuchiu, ſvaki dan teſcko poſlovati) A odſele nebi tako oſcetra pokora bìla. Na miſto ovih danah jeſſu nadometnu- ta godinam oſſobità oprosčtegnià od cſetardeſſniczah (s).

(s) *Tolet.*
loc. cit.
num. 4.

C S L A N A K I I I.

Od oprosčtegnia vicsgniegh.

OVofe oprosčtegnie ne zove vicsgnie po vicsgniem duragniu, 79 buduchi da ſvìt nechie u vike durati: vechiefe zove vics- gnje, jerje jedan pùt za vazda dopùſſchieno. Odkud po ſvojemu bìchìu imalobiſe zvati vazdaſcgnie; ne vicsgnie: aliſe ovako zo- ve za razlučegnie od vrimentitoga. I tako ovo oprosčtegnie, po za- konu czarkovnome, ne priſtaje s' ſmarchiu onoga koigaje dopùſſ- tio: alì ſvaki slidechi Papa, kadbi hotio, mogaobiga uzteghnu- ti, buduchi ſvaki ſvarhu zakona czarkovnoga (t).

(t) *Ex Cle*

Ovoſe oprosčtegnie drughda dopuſſchiuje s' oſſobichiegniem *ment.* Du kojeghgod jednogh dneva u nedigli, ili u miſſeczu, ili u godini: ili dum. §. s' oſſobichiegniem kojegod jedne ſvetkovine i vlaštitogh dneva za- *Nos au-* jedno: ili s' oſſobichiegniem sàme ſvetkovine; i tada, kadſe pri- *tem.* miſti ſvetkovina, primiſtiſe s' gniom i oprosčtegnie, akoſe primi- ſti ſvetkovina s' dopùſſchiegniem ſtareſcine, koije dopùſtio opros- čtegnie, ili koi ima oblaſt dopùſtiti, potvarditi, i uzteghnuti. Ali nie tako kadſe sàma ſluxba, iliti officie ſvetoga, po dogagia- ju, primiſti.

I tako kadſe jedan pùt ovako oprosčtegnie dopùſti, kadgod 80 oni dan, ili ſvetkovina dògie, oprosčtegnieſe, uſſinivſci dilo pri- pìſano,

pìsano, dobiva, dogođ koi slidechi Papa od svoje voglie razboritoga ne uztèghne; ili czarkva (akoje czarkvi u prav, ili dnevu i svetomu u takoi ossobitoi czarkvi, dopùsschieno) sasvim ne razhori, i obori: ali oborivscise, i razhorivsci, dassè opet na istom mistu, i na posètegnie istoga svetoga (akoje oboma skuppa dopùsschieno, iz nova uzida, i sazida, josè dabise i na drugom mistu istome svetomu na posètegnie uzidala, istobi oprosètegnie, brez novoga dopùsschiegnia, u gnioi bìlo; kako vechi dio naucsitegliah zakona duscevnogh darxi (u).

(u) *Mastr*
Th. mor.

Ovakoje oprosètegnie Gòspe od Angielah, iliti Porczyunkule, drughi dan missecza kolovoza, tojest Augusta. Oprosètegnie Gòspina zacsechia, ossini dan missecza Prossincza, i priko sve ossmine. Oprosètegnie na svetkovinu S. O. Franczescka, csetvarti dan listopada, i na svetkovine poglavitih svetih gniegovih triu Redovah; i na blaghdan Brascancseva, iliti Tìla Issukarstova, koise vazda slavi u parvi csetvartak po prisvetomu Troistvu: i oprosètegnia kojasu priko ossmine istoga blaghdana: i mlogà drugà.

81 A drughdase dopùsschia ovo oprosètegnie brez ossobichiegnia i jednogh dneva, ili vrimenta: i tadase svaki dan dobiva, i svaki pùt, kadgodse czarkva, ili otar svetoga, komuje dopùsschieno, pohodi, i ucini dilo pripisano. Takvoje oprosètegnie Porczyunkule; ali sàmo u kapeliczi Gòspe od Angielah u Assizu, u kojoji gaje sveti otacz Franczescko od Issukarsta izprossio: u drughimboje czarkvam gniegova Rèda, toliko koliko pùtah, samo drughi dan kolovoza, kakoje gori recseno.

§ I.

Odgovarase na jednu sumgniu.

82 **O**Vdi ulazi jedna sumgnia: Tojest, jeli onda oprosètegnie vazdascgnie, kada Papa u kgnighi dopùsschiegnia, nitti veli, *za vazda*, nitti, *za toliko vrimenta*; nittije u uzroku, za koi dopùsschiuje, nit u stvaru na kojuga mechie, koje dokoncsagnie vrimenta: vechie samo veli, na priliku: *dopùsschiamo, i odregiujeemo, da kogod pohoditi bude tu czarkvu, ili otar, ili kapelu; i uciniti to i*

to dilo, dobie oproščegnie od svih grihah, ili, oproščegnie od toliko godinah. Ali Bogoslovci, i dušnoslovci jednokupno daru, da se i tada razumi oproščegnie vicsgnie, iliti vazdasgnie; izvan dabi bilo u zakonu czarkvenome koje tomascgnie, i dokoncsagnie od toga: jer tada, ne tomascgnie Papa sam u kgnighi, vaglia vazda gniegovo milostivo dopušćegnie po zakonu i nacinu obicsainom stola Apoštolskoga razumiti (x).

(x) Navarrus
Henric.
Fab. disp.
38. de pen.
cap. 6.

CSLANAK IV.

Od oproščegnia vrmenitogh.

Oproščegnie vrmenito zove, kojeje za nikò odregienò, i 83 i dokoncsanò vrime dopušćhieno: kako na priliku za toliko urah, za toliko danah, ili za toliko nedigliah, ili misseczi, ili godinah: koje vrime kada svarsci, proščegnie pristane, i sssvim prògiè.

Ovo dokoncsagnie vrmena drughda u kgnighi dopušćhiegna razborito stoì; kàko kad kgniga imenuje toliko urah, ilì toliko. *Kako gori.* Alife tada ne razumi, da kolikogod putah ko u to vrime, prìpisana dila ucini, i u czarkvu dògie, toliko putah oproščegnie dobie: Zasćose to vrime ne dàje, dassè vechie putah oproščegnie dobie; vechie dassè svak, za dobitga jedan pùt isti nito, moxe dobro pripraviti; i da, akobi u jednu ùru, ili dan, ili nedigliu, ili missecz, ili godinu, pravo zapricsen bio, ne izgubi proščegnia, imajuchi vechie vrmena.

A drughda kgniga vrmena razborito ne dokoncsaje, ali josć 84 s' dokoncsagniem oproščegnie dàje, i za vrmenitose uzima, i razumi: kako kadse oproščegnie mechie na krunicze, na krixè, na medaglie, i na czarkvu u prav, i kadse dopušćhia dobivagnie oproščegnia kojemgod jednom czoviku u kipu: tadase vazda razumi oproščegnie vrmenito, premda u kgnighi dopušćhiegna nikakva dokonczagnia vrmena neima; nebuduchi recsene stvarivicsgnie, vechie sve vrmenite: kruniczabose, i svako gniezino zarnicze, krix, i medaglia s' vrmenom tare, karsci, razbia, i sssvim pokvari,

pokvarj, ilife izgubi: a czarkvafe, kakomu drago jako i tvaro fazidana bila, moxe razhoriti, oboriti, i fasvim pomankati, ili od starosti, ili od naghlosti protivnih vrimenah, ili od filna prongstva dufcmanah Boxjegah posctegnia; kako u ovi zapadgni strana, ofsobito po nafckoi, i macxarskoi zemgli, imamo dofta pri-likah, videchi, i nahodechi po bardih i poglih, cfeftc zidine i temeglie posvechienenih nighda miftah, kojafu bila dicsni dvòri Boxjegah posctegnia, utocfiscta griscnikah, i blagaih duhovnogh gliudczgogh bogaftva; a fada fcpiglie, i buffie razdarti i otrovni xivinah.

85 Cfovik takogier u kipu fvaki mre, a martvimfe miloft dobivat proscctegnie ne dàje, jerga po febi dobit nemoguh, buduchi izvan ftàgnia od zasluxegnia, i fagrisccegnia. odkud oproscctegnie, ili boglie: miloft dobivat oproscctegnie, jefť dār ovoga xivota; to jefť gliudih pùtnikah, koifu posli karsctegnia fagriscili; i izpovidivsci grihe, ili, nemoguchi izpoviditi, pokajavscife, nifu zagni duxnu pokoru ucfiniti. Niscta nemagnie nifu izvan ftàgnia pomochi, i izplachiegnia svoih dugovah, offim dabi u paklu bili, odkud neima odkupa: jerhi moguh xivì pomochi, buduchi cslanak vire katolicfanske, koi izpovidamo s'onima ricsma virovagnia Aposctolskoga: *svetih opchiegnie*, da pravovirni pravedni moguſe megiu fobom pomagati u potribam duhovnim dufcah svoih, primajuchi i odlucfujuchi jedan za drugoga oproscctegnia, prikazujuchi

(y) *Astef.* po miffniczi na otaru posveteliscta, i odregiujuchi pokornà vlastitogh trùda dila, kako molitve, poſte, i druga. Scto ucsè jednokupno, tomacfechi recfeni cslanak vire, ne sàmo Bogoslovci u Tit. 37. skulah (y), vechie i svèti oczi u svoim ſlavnim uspomenam (z). I Art. 1.

(z) *Aug.* ima temegl u ſvetomu piſſmu (a). I jefť razlogh naravni, po pri-trac. 32. in liki zemalskoga tìla, na kojega nacfin jefť ſaftavglieno i uregieno Joan. Chri duhovno tilo czarkve svète, kako je gori recfeno i ukazano pro-foſt. Hom. tiva Lutoranom, i Kalvinom: zascto u zemalskomu tìlu

41. in 1. ad ſvako ùdo drugo pomaxe, i jedno od drugoga pomoch imade. Cor.

(a) *Jacob.*

5. v. 16.

Ad Rom.

15. v. 30.

§. I.

Jedan pravovirni moxe drugoga dugh pokore zadovoglne, za izpovigiene gribe, pravdi Boxjoi izplatiti.

JOsc ne samo jedan drugoga moxe pomochi na sùdu pravde Box- 86 je, molechi Boga, dasse gniegovome iskargniemu brattu smiluje, i priporucujuchiga csesto, milosardjemu izprosi (tako tomace nevirniczi, i hochie dasse razume spomenutà mistà pìssma svetoga) nego i izplachiujuchi pràvdu Boxju, cfinечи dùxnu pokoru (b) Gal. 6 ru jedan za drugoga; ili zadovagliajuchiu, po ràzlogu sùda, s' v 5. 2. ad primglienim za bratta svojega oproscetegnma; ili s'recsenim, ali pla- Corint. 5. chienim za gniega missam; ili s' datim obilatim lemozinam; ili s' v. 10. Psal. csestim i xestokim sùvagniem gliubavi Boxje u farczu. Scto od- 61. v. 12. padniczi nechìe da viruju, zarad onih rìcsi Pavla Aposctola: svak- (c) Cate- chie svoje brime noffiti; i drughi (b). Niscta nemagnie naukje ovo chis. Pij V. katolicfanski, buduchiga metnuo u kgnighe istoga Pio V. (c): sctiu- de Sacram- chise u istim, na svarsi poglavja od svetotainisctva, iliti Sakra- pœnit. in- menta izpovidi, da jedan pravoviran, i pravedan karstianin moxe fine. za drugoga, ne samo namoliti, i izproffiti milosardje, i milost, (d) Scot. da Bogogliubno odsele xivè, i s' vlastiti dili izplàti dugove za kri- quodl. 20. vine proscastoga xivota: vechie i platiti za gniega, zadovoglivsci Art. de Boga po ràzlogu pràvde gniegove, prikazujuchimu za svojega is- primo est kargniega pokornà i Bogogliubnà dila vlastitoga trùda, ili prima- sciendun- juchi, i odlucfujuchi za dugh gniegov blàgo trùdah Issukarstovi i D. Thom. blaxenih u Raju. I takose veli ima razumiti u pravo i czarkvi Box- 4. d. 20 q. joi onì cslanak virovagnia: svetih opchiegnie. i Art. 2.

Koi nauk slìde i mochno brane svi naucfitegli Bogoslovskih 87 skulah, navlastito nasc duboki mesctar sckot, S. Toma, S. Bona- D. Bonav. ventura, i Aleksander Alef. (d) Izvan da po istom naravnom ra- ib. d. 15. p. zùmu, davsci, da jedan drugoga moxe pomochi, molechi za gnie- 2. Art. 1. ga, slidi vechma, daje istina, daga moxe pomochi, dajuchi, ili q. 4. Alex. odregiujuchi dobra svoja dila za gniega (darxechi, kako je istina kato- Alex. 4. p. licfanska, da dobrà dila, ucsignienà s' milosfchiu Boxjom, jessu zado- q. 24. voglna naplatiti podpuno pràvdu Boxju, za ucsignienajoi uvrigiegnia: m. mb. 4. zascto Art. 4.

zasčto drugacše nebiju niko mogao ni za vlastite svoje grihe zado-
vogčiti s' svoima dobrim dilih) vidimobo da kod gliudi pria i lasc-
gniese dobie oprostegnie krivcem, plativsci za gni duxnu globu;
nego, samo molechi dahimse prosti: jer tako ostaje u duxnom
strahu, i vechiem posčegniu pravda: a akoše to pristoi pravdi
gliudczkoi, koliko vechma pravdi Boxjoi? Illi zaer Bògh vechma
màri za svoje milosardje, nego za svoju pravdu?

S. II.

Prilika pokornika u izpovidi.

88 **N**Ittije ovi nauk protivan onomu govoregniu svetoga Pavla, i
drugim, u imenovanim mistam svetoga pisma, na koja os-
slagniaju svoje protivne nauke odpadniczi: jeršu onà govoregnia
od naplachiegnia kojechieše cšiniti na poslidgziem opchienomu sù-
du Boxjem, za grihe, koje nisu griscniczi izpovidili, njttise od
gni pravo pokajali: koi istinom nechiè ni od kuda na oni dan po-
mochi imati, vechiechie sva stvoregnia protiva gnima k' Bogu za
osšvetu vapiti. Odkud i ne ucsi czarkva svèta katolicšanska, nit-
ti mih ovdi govorimo, da jedan s' drugoga moxe grih dighnuti,
izpovidajuchi za gniega gniegove grihe, ili kajuchise za gni brez
gniega. Nego joše naregiuje, da niko u izpovidi tughih grihah ne-
kazuje: akolibi nemogao svoi vlastiti grih za dosta istomacšiti,
nekazavsci, komuje drugh u grihu bio, rekne samo: *s' jednim ni-
kim, ili nikom: jedan nikà, ili nikà*: kazavsci u kakvomje stagniu,
svitovgziem ili czarkovnom; zàvitnom il nezavitnom: vincšanom,
ili prostòm: pravovirnom, il nevirnom: dicšigniem ili gliudczkom:
mušckom, ili xenskom. Tako da nighda ne kàxe imena svojega
druga, ni kuchie, ni mista, ni nàroda, joše ni kràgliestva, ititi
darxave: jerbi tada mormorao u istoj ispovidi. Joše da, i ona-
ko kazujuchi druga, nighda gniega ne krivi, ni osšvagia, vechie
samoga sebe: jer drugacše ispovid nebi bila osšvagine, i odrì-
czagnie, vechie skuxàvàgnie, i ogovàràgnie svojih vlastitih grihah.

89 A ispovidniku naregiuje, da (osšim ostalih zaprikah) nighda ne
odrišcuje griscnika, Ako nije. 1. za dosta i podobno prid gnim.

zato

zato po kgnigam poslaniczam nemoxe niko ni izpoviditise, ni odriscen bitti. 2. Ako on isti glavom prid izpovidnikom svojih grihah nekazuje; ili s' ricsma, i s' glàsom kako moxe izpovidnik csuti; ili s' zlamegnih, kako moxe razumiti: kakose izpovidaju, koisu rogieni nìmi, ili u bolesti, i na cšass smarti zanimili; i dux-nisu takose, moguchi, izpovidati (e). Zato dati na izpovidi iz- (e) Scot. 4. povidniku svoje grihe u pišsmu, dañ on sctie, nektiuchi sam ka- d. 17. q. un zivati ili sctiti, sàmo od stida, ili za koi drughi prilicfan rãzlogh, Mast. in na priliku jer tepà i dobro ne izgovara; nie dopùsschieno; kako Th. mor. darxi skula poghla vità u czarkvi Boxjoi, i nahodise ù isti nauczi & com. stola Aposctolskoga (f). Nisctanemagnie ucsinivscise tako, izpo- (f) Scot. vidje dobra, i odriscegnie darxi (g): kako i kadse ko po tomacfu 4. d. 15. q. izpovidi (premda niko nie duxan po tomacfuse izpovidati, jer 1. & com. od toga neima zapovidi ni Boxje, ni czarkovne: (b) zato ako ne- scotis. Item chie, dostaje, da u takom dogagiaju, tojest kad neima izpovidni- Extrav. ka koi zna gniegov jezik, ispovidise Bogu, s' odlukom izpovidi- cap. quem tise cšoviku parve prigode: ili dasse ispovidi po zlamegni, kao pœnitet. nimacz, buduchi zaprikanàravna, s' ricsju ispoviditise) istom kad- d. 1. je griscnik prid izpovidnikom, i csuje gdimu grihe gniegove sctie. (g) Scot. 3. Akomu nekazuje grihah, ofsvagiajuchi samoga sebe, i odricza- 4. d. 17. q. juchise istih: zato koi u izpovidi skazuje svoje grihe kao jednu pri- un. in fine. povidku; ili dàje krivinu vragu, ili nešrichi, ili potribi, govo- (h) Scot. 4. rechi da nie mogao drugacše ucsiniti; nie dosta pripravglien za d. 17. q. un odriscegnie.

Art. Ad

4. Ako ne dõgie k' gniemu kao likàru duhovnome, i neka- 90 zuje svojih grihah po varsti, s' brojom naiposli prilicfnim, ako ne- argum. moxe s' istinitim: zato ispovidagnie grihah, kojese cfini prid sùd- Trid. Sess. czi, toliko svitovgni, koliko czarkovni, nie dio svetotainisctva, 4. cap. 5. iliti Sakramenta izpovidi: odkud s' takom ispovigiu nemoxe niko bitti odriscen od krivine, u kojuje upao, po svojem zlom dilu, prid Bogom; vechie samo od krivine, u kojuje po kojemgod ocšitu zlu dilu upao prid czarkvom: kakose odriscuju onì, koisu za- rad ocšitogh nevirstva, ili zarad drugogh kogh prokleta dila, u- pali u proklestvo i zapriku duhovnom opchiegniu svetotainisctvah, i ostalih milostih i darovah Boxji u czarkvi svctoi; kako i svitov- gniem bechiagniu s' ostalim gliudma (po ofšobitom dopùsschiegniu

L

czarkve

czarkve svete, moguh drughda griscniczi odrisceni bitti od ovih, i prilicnih zaprikah, okobi i skrovite biile: kaku oblãst imaduh starefcine Redovãh, svarhu svojih Redovnikah, kad polaze, i izkuscavaju, po zakonu czarkvenome svoje podloxnike od obsluxe-
 xegnia Redovnickogh; odriscujuchihi tada od svih imenovanih zaprikah, akobi i nebile na svitlost izasle, i na sud dosle) za-
 to da sudacz na izpovid iztisnutu s' filom razlogah pravde parbene: ili misnik na ispovid opchieniu, kojase obicfaje rechi prid pricseff-
 chiegnie, rekne: *jate odriscujem od tvojih grihah*, ucfiniobi tesccki grih
 (i) *Tolet. Instr. Sa-* svetokvaregnia; tojest *sacrilegia*; jerbi zaludu rekao (i). Kadse
cerd. lib. 3. dakle fama opchiena izpovid rekne, ilmu biilo prid pricseffchie-
 6. 6. gnie, ili u drugom kojem dogagaju, samose moguh rechi one molitvicze, koje prid odriscegniem izpovidnik govori.

5. Ako nie protressao, i pomgnivo izkuscio xivot svoi od smartni grihah posli poslidgnie ispovidì: scetose ima s' takom pom-
 gniom ucfiniti, s' kakvomse izvigia od jednoga velika i mucna,
 (k) *Scot. 4* a varlo korisna, i xeglina posla (k). Zato koi igiu na ispovid od
d. 17. q. un obicfaja, i kao od reda, ili gledajuchi drughe, samo gotovi rechi
Art. de scetohim u usta dogie, ili kazati scetoh ispovidnik upita; doisto ni-
 secundo su pripravglieni za odriscegnie; nittih ispovidnik, poznavsci to,
 Articulo ima ighda na ispovid primiti, i odriscegnie rechi; vechieih vazda
 dico v. poslati, da to naipri ucfine, davscihim nauk potribiti, ako od pri-
 Respon- prosctine nisu toga ucfinili.

91 Nittie zadovolgian ogovor niki, koi obicfaju rechi, navla-
 deo qd stito nasci: *jase ocse neznam po sebi ispoviditi, jer neznam kgnighe.*
 omne de Zascto sceto ko nezna kgnighe, samo nemoxe ucfiniti toga kako
 quo ha- jedan kgnixevnik; scetose od gniega i ne iziskuje, nittije duxan
 betur me takose pripraviti, buduchi da czarkva sveta to naregiuje, i naucfi-
 moria, tegli tomasc, da ima ucfiniti kako ko moxe, naiposli po jakosti,
 kriposti, i svitlosti kojumu daje nauk potribiti karstianski, koga
 svaki karstianin vaglia da znade; i akobi koi neznao, za to samo,
 premdabi sve grihe svoje podpuno kazao, nie podoban ispovidi
 karstianskoi; nitti moxe ighda pravo, i zdravo odriscen bitti, iz-
 van privelike potrebe; kako na skoncfagniu xivota, ili poghibili
 ocfitoi od skoncfagnia. Josc ni tada akose nekaje sceto nezna, i
 ne obechiaje, Sasvom pomgniom, izascavsci iz poghibili, sta-
 vitse

vitse na tii nauk: ili akose, buduchi zanimio, s' podobnim rãzlogom ne darxii, damuje xao sãto neznã potribitõgh nauka; i da ima prãvũ xegliu znatiga.

Kada tii protresesc, i izkuscasc xivot tvoip po Boxjim i czarkvenim zapovidma, i po ostãlii cslanczi nauka Karsschianskoga; dabitni jedan, nit i kakav grih na pamet ne doscao, ucsiniosi tvoju duxnõst, i tadati vaglia pomoch, kojuti dajẽ izpovidniik, pitajuchite; i podpuno mechiefc pod oblãst kgliucfah czarkvẽ Svõtẽ sve grihe tvoje, rekavsci: *jase ocse od ovoga*, ili oviziu (ilmuga bio od sebe, ili po piitagniu izpovidniika kazao) *i od svih znanii, i neznanii, ucsignienii s' mii-segliu, s' riicsju, i s' dilom, mãlii, i velikii grihah moih, iz Svega sarcza kajẽm, i obechiajem, odsele pria umriti, i u pakao na vas viik pochii, nego-se na grihe od moje voglie povratiti.*

Od ovoga vidii josc doli, u cslan. 6. §. 21. ovogh istõgh diila i poglavja: i u pogl. 2. cslan. 1. §. 1. trechieg diila.

§. III.

Pravovirni jedan drugoga nemoxe oprostiti od griha.

CZarkva dakle Katolicfanska sãmo ucii, i mih ovdi govorimo, 92 da jedan pravoviiran i pravedan karsschianin moxe drugoga pomochi, plachiajuchi za gniega s' svoima pokornii i Bogogliubnii dilii, ili *kãko gori*, dũgh; tojest dũxnũ pokoru za ucsignienẽ grihe, od koiseje pokajao, i izpovidio: a ne, dixuchi s' gniega grih: s' ovim rãzlogom: (1) jer kako nikko ne griscii po tugioi vogli (kãdse ko (1) Card. doisto, i fasvim fillõm natirà na kojẽ izvansko zlo dillo) na nutar- *Lugo disp.* gniebo dillo nemoxe nikko izvan Boga vogli fillu ucsiniti (ne griscii 26. sec. 1. u onomu dillu) vechie svak od svoje samẽ vogliẽ (grih iztocfnii neima prilikẽ) takõ, i za to nemoxe nikko ni prost bitti od griha nego po svojoj sãmoi vogli. Tolikose povoglstvo i dragovoglstvo ne iziskuje u naplachivagniu dũga, poslii pomiregnia; videchi u vladagniu tilefnome, i vrimenitome na ovomu sviitu megiu gliudma, koifu brez mirẽ magnie milofardni, da poslii pomiregnia, i pogodbẽ csesto primajuh jamacze, za naplachiegnie dũga, ili harcfa, koiseje s' svadgniom ucsinio. I toje velika fãla pravdẽ; miscati tojest

(m) 1. Co- vazda na sùdu s' s'voim dokoncfagniem milofardje, kadgod moxe
 rinth. 4. v. bitti brez gniezinè glavnè sctetè i pogargiegnia : a sctogodje pofa-
 7. Jacob. 1. glieno megiu gliudma, ozgorje, i na priliku biichia i vladagnia Bo-
 v. 17. xanstvenògh. (m)

93 Pak Pavao ondi govorii, dachie svak svoje brime noffiti: tojest, da
 nikko nechie tugim grihom dùxan bitti, ni za gnii mukku tarpiti na
 onomu sviitu, ako ni po jedan nàfin nie od gnii uzrok bio. A ne,
 da jedan za drugoga nemoxe dùga platiti na ovomu sviitu, cfinechi
 za gniega dùxnu pokoru od svoje draghe vogliè, po duxnoi gliu-
 bavi iskargnskoj. Jer, drugacjie, nebi ni Issukarst mogao s' s'voima
 dilii za griscnike dùgh izplatiti; sctoje velika pfoft rechi; jer tadà,
 nitbinam missa, ni fvetotainiisctva, tojest Sakramenti, ni oproscètè-
 gnia za to vagliala; buduchi cslanak virè, da nas s'va ovà pomaxuh
 po kriposti i jakosti diilah Issukarstovih. Pavao dakle ondi hochie
 rechi, dachie svak sàm za svoje grihe izpovigienè na onomu sviitu u
 cistilisctu mukku tarpiti, ako na ovomu Sviitu, po sebi, il po drugo-
 mu dùga ne izplàtii.

§. IV.

*Ne sàmò xiiu xiiuoga, vechie i xiiu martvoga dù-
 xnu pokoru moxe izplatiti.*

94 **N**Itti sàmò xiiuii xiiuim moguh ovù pomoch dati, vechie i xiiuii
 (n) 2. Ma- mærtviim, koifu u milosti i gliubavi Boxjoi s' ovoga Sviita
 chab. 12. poscli. Odascta, ne sàmò imamo nauk u piismu svetomu; (n) ve-
 (o) Concil. chie i cslanak virè u zàkonu Issukarstovu, (o) protiva Arianom,
 Cart. 3. c. koi toga nechiè da razumè: (p) i protiva sadafcgniega vrimena od-
 29. Cart. 4. padniikom Luteranom, i Calvinom, koi cistiliscte dùscah ne dar-
 c. 79. Tol. xè, nitti viruju; vechie velè da svaka dùsca, s' ovoga sviita uprav
 2. c. 12. A- igiè ili u Rai, ili u Pakao. Sctoje sàbor Tridentinski, protiva
 rel. c. 12. ovim odpadniikom po duhu Svetomu ofsobito Skupglien, u
 Brach. 1. c. Tridentu gràdu od Tirola u Nimacskoi zemgli, godine Issukar-
 39. Lat. stovè 1545., za Pavla III. Pàpe, i Karla V. Riimskogh Czeffara,
 sab In 4. c. kojega kuchia i dàn danafcgni s' Riimskim Czeffarstvom vladà; nit-
 69. Trid. tie od gniegà, do sadafcgniega Karla VI. koi slavno u Becsu na
 pri-

pristogliu fidi, kruna Czeffarstva iz gniove kuchie izafcla, kojuhim Bogh svemoguchi do svarhe svîta na glavi utvardio, davsci vazda xeglnogh basčtinika. *Sess. 25. (p) Aug. Har. 53.*

Sčtoje rekko sàbor ovi sveti u figiegniu 25. prokleo, kako nauk tminah, a ne svitlosti; buduchi svidocfanstvo svitlosti u pîss- mu svetomu, da u slavu nebesku ne ulazi i sčto omachieno; nitti ona slava podnosi, dassè u gnioi i sčto i koliko tårpì; jer tada nebi u gnioi bilo czila blaxenstva. Nitti za grihe màle, i za duxnu pokoru grihom smartnim pravo izpovìgienim, ili skruscenim, i ko u pakao igie; zasčto grîssi màli, i dugh pokore ne dixù milosti Boxje; a s' milosschiu Boxjom niko u pakao ne igiè. A gliudi u ovomu xivotu čsèsto grîsce: mloghi, pravo izpovidivscise, i pokajavsci, s' ovoga svîta pohode, ne ucsinivsci ni pokore od izpovidnika naregiene; nit primivsci oproscčtegnie od svih grihah; jer mloghi nittisu u kojemu Brattinstvu, nitti drugacšie imaduh od czarkve svete milost, da na cšass smarti, pokajavscise, prìme oproscčtegnie od svih grihah. *Epiph. Har. 75.*

Pak moxese lako dogoditi, da u istoi smartnoi bolesti koi màli grih ucsine; nittihim za tim ostane vrime, da s' koim nutar- gnim kriposnim ganuchiem k' Boguse obràte, i ucsignienogh griha krivinu pomarše, i duxnu za gniega pokoru dighnu: jer moxese dogoditi, da odma izvan sebe izàgiu, i taki umruh; ilise k' Bogu ne obràte s' potribitom xestinom: kakose dogagia onizim, koi fu iz daleka pocšeli, i naucsilì jaram lakì Issukarstov pomgnivo nošiti, i po brazdi humiglieno uprav hodi, kriposno xivuchi: vechie sve do poslidgnie bolesti razpusčteni bili. Jerse tada takih vo- glia nàgie nevisčta u zanatu karštianskomu; a sarcze varlo vlaxno, i nepripravno da odma planne, i vlagu zemaglskoga tìla ofšusci, zato famo pìsčti, i dim velikoga straha, i smutgnie iz sebe pùš- chia. A milost zakona Issukarstova stvorenu vogliu ne siluje, vech po gniezinu hotegniu, u odragnienim, spassegnie vicsgnie diluje; (q) nitti obicšaje sasvakim na smarti cšudo cšiniti. *(r) Vide Art. in ista*

Pak i cšinechi xestoke pokore (koihsè sada malo na svîtu vi- di) za ucsigniene i izpovigiene grihe, vazda ostaje još sčto za gni tarpiti na onomu svîtu, ne primivsci na cšas smarti oproscčtegnie od svih grihah; kakoje gori recšeno. Dakle vaglia da ima na o- nomu nes &c. *95 96*

nomu svìtu jedno mìsto, ossim Raja, i pakla, u koje igiu oviziu dusce, i ondi stoje, dok duxnu pokoru za grihe svoje odstojè; ili dok czarkva s' blagom svoim dugovagnie gniovo ne izplati, koje- su doisto ùda dusce onè; ne odsicsena od gniezinogh tìla, kako one kojèsu u Paklu; vechie sàmo mucsena: zato se doisto gliubav, i milosardje karstiansko, koje ùda ovoga tìla skuppa vexe, i za-
 (s) *Astefanus scotis.* jedno darxi, i onamo prùxa (s): zato doisto pomoch od svojega tìla moguh imati: ne po razlogu odriscegnia sùda milostivogh
lib. 1. Tit. czarkve, per modum absolutionis & iudicij, kako moguh bitti o-
 17. *Art. 2.* proscchieni xivì; jerse onamo sùd gniezin ne prùxa: vechie po razlogu izplàchiegnia gniova dùga s' blagom svoje Azne: *per modum suffragij, offerendo de Thesauo Ecclesie satisfactiones per modum pretij condigni:* Kako se doisto pomaxuh, i fassvim oprascchiaju od muke, kad se za koju oproscetgnie puno odluci. S. Th. 4. d. 21. q. 2. Ar. 3. Mast. disp. 24. q. 3. n. 46. Dian. p. 9. tr. 2. resp. 3. &c. contra Laym. & alios.

§. V.

Zasctoje pokora izpovidgnia, u grihu smartnomu ucsigniena, primgliena, a oproscetgnie, za onoga koi je u smartnomu grihu, nie primglieno.

97 **J**Oscje istinitia pomoch primglienogh oproscetgnia za martve, nego za xivè; zasctofu martvi u purgatoriu vazda u milosti Boxjoi; a xivì, za koga ko odluci primiti oproscetgnie, moxe ne bit
 (t) *In Ex-* u milosti Boxjoi, brez koje proscetgnie niscta ne pomaxe, (t) *travag.* da izvarscegnie u grihu smartnomu pokore, od izpovidnika u izpovi-
 Unigeni- di naregiene, pomaxe: (u) s' ovim razlogom: jer gdi ne ulazi milost i
 tus. *de pæ-* dragovoglian poklon sùdcza, vechie sama pravda; onda kadgod se u-
 nit. & *re-* cfini, done se, i dàde sctoje po pravdi naregieno, sudacz prìma
 miss. za onoliko, koliko je u sebi vridno sctoje ucsignieno, i done se.
 (u) *Scot. no.* Ali gdi ulazi milost, i dragovoglian poklon, ako se s' cfi-
 4. d. 15. q. tom rùkom i s' ughlednim obrazom ne done se i prikaxe, *od onoga*
 1. *Art. de* za kogaje; sudacz ine ghleda, vechie mlogo putah bàczi i s' nogam
 quarto di- pogazi. Odkud obicfaju nasci rechi: zaludumu cfast kad neima
 citur. draghe voglie. Tako-

Takogier sčto se s'popuščiegniem pravde Boxje daje, ona ne pri- 98
ma, ako nie s' milostju, i s' dragovoglstvom gniezinim prikazano od ono-
ga za kogaje: kako ni mi ne primamo sčtonam sirota, kojusmo pomo-
gli s' milosardjem, done se, i prikave s' nascom framotom; negose
osc rugamo, komuse tako dogodi; govorechi: *pomozi sirotu na
svoju sramotu.* Premda tai odgovor nie nama zadovolgian uzrok
uzteghnuti ruku od milosardja: jer mi hve vaglia da cfinimo za
gliubav Boxju; a Bogh nighda nikomu nevrachia framotom dobro
cfiniegnie, vechie vazda s' vicsgniom slavom, i posčtegniem; prem-
daje oni u komuga posctujemo i gliubimo, nespoznani. I po o-
vojje istini ona nascka opchiena rics: *cfin dobro ne kaise.*

Nie tako, kadse sčto brez i jednogh popuščiegnia pravde
Boxje naregiuje: po priliki zemalske pravde, po kojoj, kako vi-
dimo, ko i na framotu globu plachia, oduxujese: odkud i jest
opchiena rics: *platiciesca na svoju sramotu.*

Ovakaje razlikost megiu izplachiegniem duga po oproste- 99
gniu, i izplachiegniem po izvarscegniu naregiene pokore u izpo-
vidi: oprosteenieboje milosardje Boxje i velik dar i poklon gnie-
gove milosti: i tako daje se s' popuščiegniem pravde gniegove:
est dispensatio in jure Divino. A pokora izpovidnia nie smiscana s'
osfobitom milostju, nittise naregiuje s' milosardjem Boxjim (prem-
dase naregiuje osctria, i tihija, magnia, i vechia; kako je ko od
sebe u vogli na nutra pokoran, i skruscen: koibosu od sebe po-
kornie, i skruscenie voglie, magniahimse pokora daje i za naive-
chie grihe) vechie po famoi pravdi brez i jednogh popuščiegnia:
non est dispensatio in aliquo jure Divino (x).

Odkud sčto se sada ne naregiuju u izpovidi pokore na svu mi-
ru texine grihah, nechie rechi, daje ono sčto pritexe poklognie-
no; vechie to czarkva svetà cfini kako matt, da polèpni, i slab-
bi tarbussi s'assvim kùlla ne izgube k' duhovnoi rani dusce svoje: a
tvarda i okorna sarcza s'assvim vrata ne ulome, pogazivsci sveto-
tainisctva, to jest Sakramente (y): radechi tako, da od plascivi,
ili xalosni, ucfini skruscene, i svarscono Bogogliubne: *ex attrito,*
contritum. Tako da s' dokoncsagniem pokoricze, koju naregiuje *secundo*
ispovidnik na sùdu skrovitom svetotainisctva izpovidi, sùd prav-
de Boxje cfini ovo dokoncsagnie: *ako od tvoje dràghe voglie ne dopla-*

(x) *Mastr.
Th. mor.*

*Disp. 23.
de Ind. &
suff. q. 4.
Art. 2.*

(y) *Scot.
4.d.15 q.
1. Art. de
princ. §.
Hac mi-
tisc sericordia*

tise sčto grìssi pritexu, upasschiec opet u scake, techiesc odplakati, sčto niši ktio odpivati. I doisto muka kojaje u pokora, kojese cšine na ovomu svìtu jest jedno pivagnie, prama mukah, kojesu u cšistilisc-tu, tojest purgatoriu, na onomu svìtu.

S. V I.

Moxese u smartnomu grihu dobiti oproscčegnie za drugoga, akoje u milosti Boxjoi. Sčtoše boglma ukazuje odgovarajuchi na jednu sumgniu.

100 **A** Life ovo iziskuje, tojest milost Boxja, u onomu koi hochie i xeli primit, i uxivati oproscčegnie; ne u onomu koi hochie dobiti: jer i s' smartnim grihom u duscì moxese dobiti oproscčegnie, i korisno ucfiniti svako dilo, koje ima vridnost po doštojanstvu dilah Issukarstovi, kako missa &c.: istom akoje u milosti Boxjoi oni za kogase dobivaju. Josc i onah dila, kojase, premda neimadù vridnost po dilì ucfignienì od Issukarsta, cšine na ime i po zapovìdi drugoga. Odkud molitve kojese govore u missi, i u drughim Bogogliubnim sluxbam naregienim od czarkve, od misnika griscnika: kako i izvaršcegnia Testamentatah, kòjase cšine po zapovìdi Testamentnika, sàgragiujuchi czarkve, ili kapele, ili otare, ili zaodivajuchi sakrisčtie, ili cšinechi uboghim lemozine; vagliadu, premda Basčtiniczi, ili Tutori, ili svidoczi zaklèti;

(z) *Mastr fide jussionarij*, u grihu smartnomu izvaršcuju (z).

ibid. q. 5. I ne samo vagliadù za namolegnie, kako nikì darxe; vechie *Art. 2. To-* i za naplachiegnie, kako mloghi drughì vele, i menise vidi pri-
let. Instr. licšnie istini: istom akoje onì, na kogase ime ili zapovid cšini, u
fac. lib. 6. milosti Boxjoi, kakoje vazda czarkva svèta, tojest opchiena ka-
cap. 26. n. tolicfanska. A akoje Testamentnik u grihu smartnomu pošcao s'
5. ovoga svìta, izvaršcegnie gniegova Testamenta igie na ime czar-
kve, za onu duscù, za kojuje on duxan bio moliti, i zaduscbine
cšiniti; ili za koju odredi pravda Boxja. Jer za namolegnie vaglia-
du i griscnikom, imajuchi tolike prilike od tescskih griscnikah,
koisu s' dobri dili, kojasu cšinili u svojem griscnom xivotu, prigh-
nuli Boga, dahim dade milost pràvogh pokajagnia od svojih zlo-
chiah, i opacšinah.

Samoje

Samoje sumgnia, vagliaduli onda, kadse zapovid, ne samo 101
 suho izvaršuje; tojest brez i jednogh trùda (kako kadse recsene
 zaduscbine, u Testamenti naregiene, cšine od dobra ostavglienogh
 gotova: ili kad gospodar dade, i zapovidi slughi, da ucšini lemo-
 zinu. Tadabo, kako rekko, doisto vaglia dilo zapovidniku i
 gospodaru, za izplachiegnie dūga svoga, akoje u milosti Boxjoi;
 premda sluga u grihu smartnomu izvaršci zapovid. Jošc mloghi
 govore, da akobi gospodar posli kako dade i zapovidi slughi,
 pria nego on izvaršci, upao u grih smartni, vagliatlobimu ono dobro
 dilo za izplachiegnie, istom akoje bio u milosti kadje zapovidio i
 dao dase ucšini lemozina (a)) vechie kadse izvaršuje s' vlastitim (a) *Mastr*
 trùdom; kako kad starešcina zapovidi kojemgod svomu podloxni- *ibid.*
 ku, dase za svojega bratta iskargniega, martva, ili xiva, fru-
 tra, ili posti, ili na kolini toliko vrimenta klecš, ili na twardoi
 zemgli lexi, ili koje drugo prilicno dilo cšini.

I mloghimse vidi, da premda Bogh svemoguchi vogliu sta-
 rešcine prīma, ništanemagnie pravdase gniegova s' takim dilom
 ne naplachiuje vechie sàmo milofardje rasciruje, da griscnika po-
 miluje, davšcimu pomoch dase skrusci, i pokaje, i u milost gnie-
 govu dogiè, pak odsele dūgh svoi izplachiuje, po sebi, i po dru-
 gomu, imajuchi milost, koja mechie u czinu kod pravde Boxje
 dila ucšigniena s' gniezinom pomochiu: jošc i istim dilom mart-
 vim; tojest dilom dobrim ucšignienim u smartnomu grihu, xivot
 làje; buduchi da po milosti Boxjoi s' duscom zajedno oxivgliuju
 dila, i u broi duxne plachie ulaze; koja pria te czine nišu ima-
 a, vechie sàmo pomagala dase blago štecse, s' koimse dūgh
 plàchia.

Ali ja ne sumgnim rechi, da i ovako izvaršcegnie zapovidi 102
 tarešcine, navlastito Redovnickogh, za izplachiegnie dūga mart-
 vih, i drugih pomilovanih Boxji, vaglia, akoje starešcina u mi-
 losti Boxjoi; jerje gniegova voglia poghlaviti uzrok onoga dila,
 buduchi da podloxnik ne cšini po ganuchiu vlastite voglie, i ka-
 toje gniemu drago; vechie jer, i kako starešcina zapovida, u ko-
 ega oblasti jest doisto podloxnika voglia, i duxangaje pod smart-
 ni grih, akomuje po zakonu podloxan, slušcati, kadmu pod sve-
 i pošluh zapovida. Odkud premda podloxnik s' svojom snàgom
 M dilo

(b) S. Bonav. 4. d. 45. Art. 2. q. 2. D. Th. 4. d. 45. q. 2. Art. 1. quæstion. 3. Fab. disp. 37. cap. 3. Branc. disp. 26. Art. 14.

dilo cfini, i ne fillom vechie dragovogлно slufca; nifctanemagnie gniegovaje voglia, u dilovagniu od posluha (po razlogu dicfno-dilftva dufcno-fpaffnogh, *moraliter in genere moris*) famo halàt, a ne maiftor; buduchi dà kako pero, ili cfekics, onoliko, i onako cfini u rukodilftvu naravnome tilesnom, koliko i kako maiftor fc' gnim micfe i upravglia: tako podloxnik u pràvom posluhu onoliko i onako cfini, koliko i kako ftarefcina naregiuje, i zapovida. Odkud fvi mefctri duhovnogh fpaffonosnogh xivota

ucfe, da poslufcnik, navlaftito zavitni, ima fufvim febi martav bitti, ne slidechi ni malo, ni ùm fvojegh razuma, ni hotegnie fvoje voglie, navlaftito kadmu ftarefcina offobito fctogod zapovida.

Dakle kako dilo zanata naravnogh, i rukodilftva tilesnogh ne uzima czinu dobru il hargiavu od dobra il hargiava halàta, s' koimje ucfiniemo; vech od maiftora, koije s' halatom miczao, i upravgliao: i kako dobar maiftor i s' hargiavim halatom moxe dobro dilo ucfiniti; ili naipofli boglie negobi zlocfct maiftor ucfinio. Tako dilo s' posluchom ucfiniemo neima czinu glavnu po dobroti, ili zlochi dufce podloxnika, koigaje ucfinio, vech ftarefcine, koije zapovidio. Tako darxi famnom nafc fveti Bonaventura, fveti Toma od Aqvina, i drughi (b)

103

Toje rekko navlaftito iftina od dilah zapovigieni podloxnikom zavitnim, koifu ocfito prid fvom czarkvom odreklifc fvoje voglie, i s' zakletvom ucfiniliu vogliom ftarefcinah, zavitovavfci da vechie voglia gniova nebude nighda druga od voglie ftarefcinah, u izvanskom dilovagniu (nutargniebo dilovagnie sàm Bògh sùdi) i czarkva fвета taki zàvit potvardila; a Bògh primio, koi fve prima fcto czarkva odregiuje, kakoje obechiao fvetome Petru. Dakle u posluhu ovaki podloxnikah doifto vogliu ftarefcine prima, kako vogliu vlaftitu. Zato fctogodbi dilo vaglialo po vlaftitoi vogli, bivfci miloft Boxja u vlaftitoi dufci, vaglia u posluhu po vogli ftarefcine, bivfcimu dufca u milofti Boxjoi. Tako da razlikoft naravna kipa podloxnika, u takom dogagiaju, *de materiali fe habet*: tojeft izvan bichia vridnofiti dila: zascto *moraliter*; tojeft na sùdu mudro-razumnom (na komfe mire dila za duhovnu korift, ili fctetu dufcah) ondaje *formaliter*; tojeft biftveno, jedan kíp, kadje jedan pocfctah dilovagnia; tojeft jedna voglia. I tako donefceni

nesćeni razlogh, ne samo ima rećenu istinu u kakvomgod dilo-
vagniu podloxnika, na zapovid starećine; vech i u onomu, ko-
jese zove *opus personale*; tojest kojese ćini uprav s' kripošćiu ta-
koga kipa; kako kad podloxnik s' snagom svojegh kipa dilo za-
povigieno ćini: zasćto voglia starećine, po ovomu sùdu, s'gnie-
govom vogliom miće.

Pak zaduxegnie i oduxegnie, iliti zavrigiegnie, i privrigie- 104
gnie, jednako igiuh; a svi naucšitegli govore, da podloxnik do-
bar, od samogh priproštitogh posluha ućini koje zlo dilo, nebi
on u tomu griha imao, vechie starećina koje zapovidio. Dakle
da podloxnik zao, na zapovid droboga starećine, i za dobru
duću, dobro dilo ućini, nebi zaludno dugu bilo.

Sveće ovo razumi, kadbi podloxnik griscnik bio: zasćto kad-
su obadva dobra, po obodvoiczeće dobroti i gliubavi dilo pro-
zigniuje, i brez sumgnie jest boglie i jacsè. Zato da starećina
u grihu smartnom zapovidi, dilobi zarad dobrote podloxnika,
koigaje ućinio, za izplachiegnie duga dobre dućce vaglialo;
premda zarad gniegove zlochie, kadje dobar starećina, nebi ne-
vaglialo: zasćtoje dobro po naravi prostranie nego zlo: i na
svakomse karštianskom pravednom sùdu zlo vazda štiskuje, i ma-
akfaje; a dobro rasciruje: *odiosa restringuntur, & favorabilia ampli-*
antur.

S. VII.

*Blaxeni u Raju moguh namoliti Boga, daće smiluje
griscnikom, ali nemoguh po pravdi izplatiti gniova duga.*

SVèti i blaxeni u Raju mole, i moguh namoliti Boga, da opro- 105
sti dugh pokornim martvim i xivim duxnikom: ali oslobodi-
hi, izplativsci za gni, nemoguh: *impetrare possunt, satisfacere non*
possunt (c). Razloghje: jer za izplachiegnie hochieće dila mucs- (c) S. Bo-
a; a blaxeni u Raju nemoguh nikakve muke imati; jer blaxenstvo *nav. & D.*
ve muke na dvor tirà. Sami dakle gliudi pùtniczi ovo moguh, *Th. ibid.*
ioiziu xivot svaku muku pati. Nittie ovo suprot nascem mesćtru *q. 3. Art. 3*
ckotu, koi u 4. kgnigam, prigovaragniu 15. iziskivagniu 1. cslan- *ac Branc.*
M 2 *ku disp. 25. de*

Purg. Art. ku 3. *de tertio Dico &c.* ucsi, da ne samo s' mucsni, vechie i s' ne mucsni dobri dili moxese duxna pokora izvarsciti, i dugh naplatiti. Zascto on ondi po nemucsni dili razumi ona, kojase cfine brez tesckogh i gorkogh tilesnogh kigniegnia, i pedipsagnia: kako moliti Boga, ponizivatise u duhu, jedinitise s' vogliom Boxjom, uxixati sarcze u gliubavi gniegovo i iskargniega, i druga prilicsna: koja, istinom, prama posta i ubosctva; prama klecsagnia, i na kolini puzagnia; prama nochnogh bdegna, i tvarda lexagnia; prama osctra oblacsagnia i guozdena stezagnia; prama karvava scibagnia, i koxe fadiragnia; prama u pustigni stajagnia, i po scpi-glia veragnia; jessu kao med prama pelina. Nisctanemagnie nisu sasvim brez muke, kako ni med brez gorsfine.

Nittie ovo povogino tomacsagnie, vechie razloxito govore-gnie: zascto je u ovomu xivotu svake kriposti mucsno dilovagnie: (d) *Mastr virtus in arduo posita est (d)*: zato s' svakim dobrim kriposnim di-
Th. mor. lom moxese duxna pokora izvarsciti, i dugh martvih duscah iz-
disp. 24. q platiti. Ali urednim nasinom imaduse vazda mucsna tilu dila za
3. Art. 3. pokoru naregivati, veli isti nasc mesctar na istomu mistu.

(e) *Scot.*

quodl. 20.

Art. de

primo

sciendum

S. VIII.

Trostruka vridnost svakogh dobrogh dila.

106 **A** Ko pitasc, vagliali scto pomoch duhovna, drugomu data, i onomu kojiu daje. Imasc naipri znati, da u vridnosti svakoga dobrogh dila imaduh tri dijla. Dio oslobiti i bistveni *spe-*
cialissimus, & essentialis. Dio opchieni: *Generalissimus.* Dio frid-

(f) *Com.* gni: *Gradus medius (e)* Takogier svako dobro dilo u milosti Box-
apud Bo- joi ucsignieno, jest zasluxglivo, i izplatglivo: *Meritorium, & satis-*
nac. disp. faetorium: to jest s' svakim dobrim dilom zasluxujemo xivot vics-
6. q2. punc gni, i izplachujemo dugh ovoga xivota za grihe koje u gniemu
1. cfinimo. Kako izplatglivo, jednokupno govore naucsitegli, (f)

da vaglia samom onomu, za kogase oslobito odregiuje. I tako va-
 glia drugomu, kadse za drugoga odredi, kakobi vaglialo samom
 sebi, dase za sebe odredi. Kako zasluxglivo, vaglia i onomu,
 koji odregiuje; po onima ricfma Davida okrugnienoga Proroka:

molitua-

molitvachiese moja u krilo moje vratiti : oratio mea in sinu meo convertetur.

Ali lipsce, i s' razgovetnim razumom odgovara nasc duboki 107
naucitegl fckot, po recsenome razdigliegniu vridnosti dobroga
dila. Tojest: daje parvi dio vazda onoga, koi cfini dilo, akoje
u milosti' Boxjoi. I takoje gniegov, daga cfinimise, veli, nemo-
xe drugomu odrediti, i dati, brez griha; jer svaka uredna gliu-
bav pocfima od sebe: *ordinata charitas incipit ab ego*: i svakje s'
takvom gliubavju duxan vechma gliubiti sebe, nego drugoga (g) (g) Scot.

Odkud onà zapovid Boxja: *gliubi iskargniega tvoga kako sebe ibid.*
istoga, ovakose razumi: tojest, da sve ono, scto mislisc, xelisc,
i cfinisc sebi, mislisc, xelisc, i cfinisc tvojemu brattu iskargnie-
mu: a ne, vechma gniemu nego sebi, ili pria gniemu nego sebi,
u iste varste dobru; kako tilesnome i tilesnome, duhovnome i
duhovnome. Tojest: svakje duxan vechma brinutise s' svojim ti-
lesnim xivotom, nego s' tilesnim svojega iskargniega; s' svojim du-
hovnim, nego s' duhovnim svojega iskargniega. Zato i nie ni-
ko duxan cfiniti lèmozinu od onoga sctoje vlastitom xivotu potri-
bito; uzamsci za potribito ono, brez sctase nemoxe xiviti, i posc-
teno xiviti, brez oholosti, lakomosti, proxdarlstva, i drugih iz-
praznostih (gardobabo xivota igie parabar s' smarchiu xivota:
honor æquiparatur vitæ) A ne za sve ono scto po koigod nacfin va-
glia xivotu: jer tada nebi niko, iscto, ighda odvisce imao (i ta-
kobi ne razumna i zaludna biila zapovid Boxja, koi na toliko mi-
stah u pissmu svetomu zapovida, dase od odviscega nascemu xivo-
tu cfini lemozina i pomaxu siromasi) Sctoje czarkva sveta prokle-
la (b). Zato onà opchienà nasca rics: *scto doma vaglia, na dvorse*
ne daje, s' razlogom ovake potrebe, nie nauk istine, vech privara
lakomsctine. (b) Prop. 12. dam. ab Innoc. XI.

Nie tako u razlike varste dobru: kako kadje svoja potriba 108
tilesnà, a iskargniega duhovna: Zascto nevaglia, za kojumu dra-
go sctetu tilesnoga xivota, pustiti u scteti, ilu sctetu duhovni xi-
vot, toliko svoi, koliko iskargniega svoga: jer svaka dusca, i xi-
vot gniezin, koije vicsgni, vechie vaglia, nego sve koliko dobro
tilesno ovoga svita; pacse nego mloghieh ovakieh svitovah. (i) I (i) Matt. 6
toje naivechie dilo gliubavi brattinske: I za toje Isfukarst dobio v. 25.
ime

ime vicsgnie, i ucsignien kragl slave nebeske; jerje za spassegnie vicsgnie brattje svoje postavio i izgubio xivot svoi tilefni. Scto varlo imaduh upamtiti onih, koi za offvetu, ilmu s' miscgliu, ili s' ricsju, il i s' dilom pridaju vragu bratta svoga, i xelemu to, ili nemare scto zlo csini, i k' vragu igie, negose jos tomu vessele. Kako i roditegli, i priategli, koi mechiu u poghibio vicsgniega izgubglienia duscu svoju, ili xalostechise priko nacsina, i razloga, zarad porribah tilefnih svojih; djcze svoje, ili priategliah svojih; ili radechi, i nastojechi s' vrasctvom, ili zlocinstvom ozdravitihi, i obogatiti.

Drughie dio vridnosti dobroga dila, veli, czarkve svete: to jest sve opchiene katolicsanske: neimabo ni jedan pravovirni, ighda, i koga izmetnuti iz svoje molitve, i dobrogh csigniemia. A trechi dio, veli, jest onoga, za koga molitegl, iliti dobrocsinilacz offobito odluci, i odredi svoju molitvu, i dobro dilo: i doisto vechiu pomoch ima, negobi imao, s' samim opchienim

(k) Scot. dijnom (k).

quodl.cit.

A kad ni za koga offobito ne odredi, onda trechi dio igie u

(l) Mastr. Aznu czarkve svete. (l)

cit.

§. IX.

Sctoje i od koliko rukuh odluka, kojaje potribita, da dilo bude vridno; i kadju vaglia csiniti.

109 **A** Lije boglie vazdaga za kogagod offobito odrediti; jer tako i po ovom istom trechiem dijlu svojega dila ima molitegl iliti dobrocsinilacz svoju vlastitu korist, koju drugacse nebi imao: Zascto odreglegnie onoga dijla za svojega iskarniega, jest novo dilo gliubavi, drugo od onoga dijla; s' koim zato zasluxuje molitegl sebi vechiu milost Boxju, i xivot vicsgni (m), naiposli kad csini dilo s' odlukom sadafcgniom: *cum intentione actuali*: ili s' odlukom pria ucsignienom, i ne pritargnutom do dila namiscglienogh, s' drughima poslè i odlukam; kako kad ko, odlucivsci, i odredivsci ucsiniti za kogagod, ili komugod na posctegnie jedno dilo, pripravgliase, i ucsini possao, brez i jedne misli od onoga, za koga, ili komu na posctegnie csini: kojase zove *intentio vir-*

(m) Fab.

disp. 37.

cap. 1. n.

17.

tuialis

ualis (n) ; jerje doisto iz pocetka ucsignienà odluka uzrok ta. (n) Scot.
kogh dilovagnia, premdaje cisto u pameti, i u vogli nie, kadse 4.d.6.q.6.
liluje. I s' ovakom morebit odlukom odarxagnia i potvargiegnia Art. dis-
ire i zakona Issukarstova (veli duboki naucsitegl sckot (o)) jesu sve-tinguitur
i mucseniczi podneli muke : jer osctrina mukah mechie izvan se-comūiter
ve vogliu i pamet; i takoje mucno u tesckim mukam imati cisto de inten-
na pameti odluku od podnoscegnia za viru i gliubav Boxju: zato-tione &c.
e, veli, gniovo ustarpglivo podnoscegnie u mukam, bio plod (o) Scot.
odluke pria mukah ucsigniene, podniti sve dragovoglno, za viru, ibi. §. Hoe
gliubav Boxju. modo in-

Niscta nemagnie govore nikì, da ipo odluki proscastoi, istom IIO
ko nie promigniena, i odrecsena: per intentionem prateritam non tendens i-
etractatam; premdaje pritarghnuta s' drughima posli i odlukam, read S. Ja-
a dostasu odregiena dila za iskargniega, i primgliiegnia za gnie-cobum &c
govu pomoch; ilmu biila odlucsena dila svojegh vlastitogh trùda,
zasluxegnia, ili dila trùda, i zasluxegnia Issukarstova, kako mis-
e, ili oproscetegna &c. (p). Tako da vele: ko parvi dan missecza, ili (p) Mast.
parvì dan nediglie, ili parvu ùru dneva odredi za kogagod sva svo-Thea. mor
à dila onoga missecza, ili nediglie, ili dneva; za dostasu za gnie-d. 23. q. 5.
ga odregiena, i Bògh za gniegovu pomoch prima, akobise priko Art. 2.
missecza, ili nediglie, ili dneva i ne spomenuo visce svojegh odre-(q) Mast.
giegnia; nittiga ighda, cscinechi dila, ponovio; istom akogase super 4.
nie ni odrekao, ili s' protivnim odregiegniem smetnuo. Premda disp. 4. q.
od dostoinogh sluxegnia, i primgliiegnia svetotainisctvah; tojest 7. Art. 2.
Sakramenatah, darxe s' opchienom umju, fviu naucsitegliah: to
jest, da za sluxiti i primiti dostoino i korisno koi Sakramenat, nie
dosta ova odluka i odregiegnie; vechieje potribita jedna od dva-
u parvih (q)

Alì da dilo bude po odluki i odregiegniu dobrocsiniocza pri-ibid.
glieno, vaglia dase odluci i odredi pria negose ucfini i svarsci: IIR
zato ko pria ne odredi, kolikomu drago posli ucsignieno vechie
dilo odregivao; ne igie kud on odregiuje; vechie igie u Aznu
czarkve svete (r); iz koje nemoxega drughi izvaditi, i naminiti,
nego ko ima oblast diliti oproscetegnje. Nittie, za istinito odlu-
csegnie csigniegnia, i odregiegnie dila, potriba cfiniti odluku s'
jezikom, ili s' ganuchiem sarcza; buduchi za dosta ucsigniena s'
samom

(1) Sbo- samom vogliom (1): nebuduchi odluka, i odregiegnie drugo,
gar. Tra. nego prosto hotegnie razumne voglie: *actus liberi arbitrii* (1): to-
99. cap. un jest, s' odlukom cfiniti, i dilo odrediti, nie drugo, nego s' dra-
n. 16. ghe voglie cfiniti, i hotiti drugomu pomoch dati. Zato xivine,
(1) Scot. 2 premda jezik i sarcze imaduh, ne cfine i scto s' odlukom, jer vo-
d. 33. q. un glie razumne ne imaduh. I kadse izvanska tilesna ùda u posao
Art. Re- mechin, zlamegnieje da voglia dilo hochie, premdabi pamet vo-
spondeo §. gliu u poslu i nepominala: *licet actus reflexo non advertat se velle, &*
Hoc ergo ad quem finem velit (u): Zascto kadje cšovik u sebi, ùdase tilesna
modopro- ne micšu brez voglie; nitti voglia razumna i scto zapovida, brez
prio. &c. kojegod svarhe.

(u) Sbog.

ibid. n. 15.

Carav. l. 1

fund. 1. n.

167.

§. X.

Odgovarase na jednu sumgniu.

112 **K** Adgodse dakle oprosctegnie dopusſchiuje, i mechie na stvar
troscnu, i vrimentu, vrimentoje: zascto svarseivsci, ili iz-
gubivseife taka stvar, svarsci, i izgubise. Alise drughda tako
obicſaje dopustiti, da akoſe izgubi, i metnuvsci svu pomgniu za-
nachi, ne nagiese; moxese druga prilicna stvar, za parvi put, na
misto izgubgliene uzeti, i odrediti; kako druga medaglia, dru-
ghi krix, druga krunicza &c. (x); i imati isto oprosctegnie. I ta-
(x) Card kose vazda razumi daje dopusſchieno, kadgod u kgnighi dopusſ-
de lugo chiegnia neima razborita od toga tomacſegnia, i dokoncſagnia.
disp. 25. I tada moxe to svak po sebi ucfiniti; tojest drugu uzeti, i na mi-
ſt. 3. n. sto izgubgliene odrediti: toliko ſvitovnik koliko duhovnik; to-
143. liko xena, koliko cšovik (y). A akobise posli parva naſela, slo-
(y) Idem bodnoje kojumu drago darxati, za dobichie dopusſchienogh o-
ibid. prosctegnia (z)

113 Sàmo sumgnia moxe bitti, kakvoje onda oprosctegnie, ka-
(z) Maſtr da kgniga veli: *dopusſebiamo toliko oprosctegnia do voglie ovoga ſtola;*
sit. q. 3. ili: *do voglie naſce.* I svarhu parvogh naſcina nie velika prigova-
Art. 2. n. ragnia; jer ſvi jednokupno vele, daſe i onda razumi oprosctegnie
49. viesgnie: jer drugacſie nebiſe ni jedno oprosctegnie moghlo vies-
gnie zvati, buduchi ſvako do voglie ſtola Aposctolskoga; kol-
kako

kako ima oblast svako dopustiti, tako ima oblast svako dighnuti. Ali svarhu drugogh nacina : od dopustschiegnia to jest *do voglie nasce*, nìsu sloxni naucsitegli ; nikibo govore, dase tada razumi oprosciegnie vrimenito : to jest da svarscuje s' smarchiu Pape koi-gaje dopustio (a). Drughi vele (b), i menie draxe, dase i tada (a) *Sva- razumi oprosciegnie vicsgnie*: to jest da dura, dogodga koi slide- rez *disp. 57. sect. 2.* chi Papa razborito ne dighne, i uzteghne. (b) *Na- var. Com. de jubil. n. 28. Mastr. cit.*

CSLANAK V. Od oprosciegnia stajalisctah.

Stajalisctese zove, gdisè na noguh stoi ; zato po stajalisctam **114**
ovdi razumese nikà ossobita mista u Rimu, kojasu pravovirni karstiani, u vrime duscianskogh progonstva czarkve svète, bili pod zemgliom ucsinili, iskopana kao grobnicze ; u kojasu unossili tilessa svetih mucsenikah, i Bogogliubno pokapajuchi saragnivali- bi : i ondi csesto skupgliajuchise, Boga svemoguchiega fàlili, mu- csenike svete sctovali, i za opchieno dobro Boga molili ; kako za mir, za Czeffara, za czarkvu svetu, i za drughe potrebe : i ondi takogier naregivali, i uregivali stvari od vire, i zàkona ; i karali orattju, koja nebi uprav hodila ; kako i krilise od progonstva, do vrimena od Boga odregienogh ; a na vrime izhodili iz jama kao avi, i ulazili u boi Boxji s'nevirniczi brez i jednoga straha.

I prozvalisu taka mista stajaliscta, jerbi, u gni skupgliajuchi- **115**
se, po svu noch na noguh uzgor stajali, i tako bdechi recsene pos- e cùnili. U kojemu Bogogliubstvu (buduchi doisto istina, daje pokoi i mir tilesni obicfainim nacsinom buffia paklena, i razboisc- te vraxje : kako i u vladagniu svitovgniemu, kad nie voiske, pu- nesu darxave pustaiah : tako da pravo govore ureditegli, i upra- vitegli duhovnoga xivota, daje zaludnost i brez-poslicza diavaos- ka perjanicza, i loxnicza ; jer s'malim trùdom dovodè u grihe brez-poslene, i zaludne) posli kakoje pristalo progonstvo, bivsci pocfeli studeniti karstiani, i slabose skupgliati u ova mista ; Gar- gur veliki Papa, i mloghi za gnim slidechi poghlaviti namisniczi ffukarstovi, za uxechi sarcza pravovirnih u takom Bogogliubstvu,
N i da

i da ne ostanu grobovi svetih mučenikah brez duxnoga posčegnia;
 (c) Tolet. metnulisu na ista mista mlogà i velika oproščegnia (c): kakochie-
 Inst. Sa. se viditi u trechiem dijlu ovih kgnigah.

116 Ovasu mista i dan današnji u Rimu u velikom posčegniu ,
 cerd.lib.6. buduchi na svima svarhu zemglie sagragiene velike czarkve, i mlo-
 cap.28. ex ghim priloxeni Redovnicški manastiri, koi s' sluxbam Redovnic-
 Tertul. kogh xivota darxe u dostoinoi uspomeni istih svetigniu: izvan
 Apolag. c. svaghdagni proczeffionah Bogogliubnih pùtnikah, od svih stranah
 39. karstianskoga svìta, koihi devoto pohode, i svetigniu gniovu po
 svem svìtu raznose. Alì premda imaduh parvo ime, neimaduh uz-
 roka parvogh imena: sadabose ne skupgliaju u gni na nochno sta-
 jagnie i bdegne, buduchi Pape zabranili, i dighli, zarad nespo-
 dobni dogagijah, koisu bivali u nochno vrime, po zlochi zlih, i
 opakih, brez koise mucno moxe nàchi i jedna skupščina, ne bu-
 duchi ni isto drusćtvo Issukarstovo od gni cisto biilo: zasćto pa-
 klena zlobà i brezobrařtvo prokletih Angielah, tojest diavalah,
 sasvom fillom ràdi u svakoì czarkvi Boxjoi imati svoju kapelu.

§ I.

*Jerse zovùh oproščegnia stajalisćta, i kojaje megie
 gnima i drughim razlikost.*

117

I premdase od obicfaja, koije od starine po parvom pràvom uz-
 roku ořtao, i sada stajalisćta zovuh, nisćtanemagnie sadase po
 stajalisćtam razume ořobita oproščegnia, kojase na nacfin oprošč-
 tegniah oniziu mistah dopuřćchiuju. I zovuse stajalisćta, jersu sta-
 novita; tojest vicsgnia: po koi nacfin sada ima i izvan Rìma do-
 řta takih mistah, kojase tojest zovuh stajalisćta, zarad prilicsnih
 ořobitih oproščegniah: navlastito u Jeruzolimu, gdi sva mista,
 koja imaduh kojugod ořobitu uspomenu xivota i muke Issukarsto-
 ve, zovuse i jesu stajalisćta.

Od kud xalosni proczeffion krixa (koije Rěd svetoga ocza
 Franczescka izneo, i zapocřeo, za duxnu uspomenu mucsnoga
 pùta Issukarstova, koije ućfinio, nosćechi krìx na plechi, iz dvo-
 ra Pilatova, do mista gdie propet bio: i cćnigacćřto navlastito uz
 korizmu,

korizmu, u svi misti gdi ima manastir, i gdie dobra sгода cfiniti-
ga. Od koga takogier mislim, s' pomochiu Boxjom, ako smart
ne prikrati, ucfiniti nascki kgnixicze; neka i nasc pùk s' Maikom
Divoczom, s' xalosnim Mariam, i s' uczviglienim Ivanom, prati
prilipoga, i primiloga megiu sinovma gliudczkim, na kalvariu,
promiscgliavajuchi gniegovu pritescku muku; i s' tim ocfito nave-
de rìke xìve vode iz gniegovi parlah, na svoju zemegliu: scto do
fada nìsu dàla protivna vrìmena) jest uregien i razregien po staja-
liscti; buduchi cfeternaest takih mistah na gniegovom xalosnom
pùtu; kojaje tojest s' izpugniegniem offobiti otaištah offobito po-
svetio; i kojasu za to s' ovima offobitim oproscetegna od Papah
nadarena.

Razlikost megiu stajalisctem i drughima oproscetegni, ovaje : 118
da ko pohodi czarkvu koju u Rimu, u kojeje stajaliscte, ili koja-
je izvan Rìma darovana s' offobitom milostju stajaliscta, i u dan
takoga dàra; dobiva s' dobichiem stajaliscta sva kolika oproscete-
gnia sedam poghavitih czarkavah Rimski, i sviu ostalih kojesu u
gniemu. Akoli u takoi czarkvi koju pohodi, neima stajaliscta,
vechie drugo koje oproscetegnie; onda sàmo ono oproscetegnie do-
biva. Kojesu czarkve stajaliscta u Rìmu, kazachiese u trechiem
dijlu ovih kgnigah.

CSLANAK VI. Od oproscetegnia na cfas smarti.

S. I.

*Dvostruk nàcfin dopusschivat oproscetegnie za cfas
smarti : i dokle dura ovo oproscetegnie.*

Mlòst dobiti oproscetegnie na cfas smarti, drughdase dopuf- 119
chuje po odrìcsegni ispovidnika : drughda brez i jedne
sluxbe ispovidnika i misnika, po samoi kojeigod stvàri od sveti-
gnie: kako po krixichiu, ili po kruniczi, ili po kojemgod jednom
zarnczu krunicze (takvoje svako zarncze krunicze, kojase zove,
N 2 i jest

i jeſt jeruzolimska) ili po kojeghgod ſvetogh medagli; kojaſe za to i zove medaglia od velikogh blaſſova.

Kada ko ima oſſobitu milòſt dobiti oprosćegnie od ſvih grihah na čas ſmarti po odrisćegniu i ſluxbi iſpovidnika (kako ima- duh fratri, i Duvne Reda S. O. Franczeſcka, i brattja i ſeſtre poglavitogh Brattinſtva pod konopnim pojaſſom iſtogh Rèda; po dopuſſchiegniu Sixta Pape V., kakoſeje vidilo gori na pogl. 2. u iſtoga kgnighi. Sćtoje poſli gniega potvardio Pavao V. god. 1607. na 25. Septembra; tojeſt Ruina) ne ſvarſcuje mu taka miloſt u par- voi ſmartnoi boleſti, nitti ne dobiva tako oprosćegnie u iſtoi; vechiemu ſtoì do ſmarti i u ſvakoï ſmartnoi boleſti do ſmarti do- bivaga: izvan dabi u kgnighi dopuſſchiegnia cìſto i razborito do- koncfagnie biilo; na priliku: *dopuſſchiamo ſàmo za jedan pùt.*

(d) Bo- Iſtoje kadſe dopuſſchia po medagliam, ili. *kako gori.* (d) s' *nac. t. 1.* ovim razlogom: jerje ſva prilika da dopuſſchiegnie oprosćegnia, *pag. 248.* kojeſe cìſni brez i jednogh dokoncfagnia vrimena, i oſſobichie- *n. 11.* gnia potrebe; uzimaſe i razumi ſciroko, kolikogod riçi iſtoga pa- rè, brez povoglnogh tomacſegnia, i raztezagnia; *sine violenta interpretatione:* i brez sćtete trechiega, *sine præjudicio tertii:* zasćto- ſe tako uzimaju i razume kgnighe miloſtive vlaſtitogh goſpodara,

(e) *Idem* i poghlavicze (e): a dopuſſchiegnieje oprosćegnia miloſtivo po- *ibid. pag.* milovagnie. Dakle &c. odkud (veli iſti (f)) da kogod nàgie *246. n. 4.* medagliu, ili. *kako gori,* od oprosćegnia, izgubglienu; iſtobi (f) *Idem* oprosćegnie s' gniom dobivao, kako i oni koije izgubio; iſtom *ibid. pag.* akoju kod ſebe ima, a ne ſàmo u kuchi darxi: ako nie medaglia *245. n. 2.* od onih, na koimaje oprosćegnie s' razboritim oſſobichiegniem kipa.

120 Odkud riçi one, kojeſe obicſaju rechi poſli odrisćegnia oprosćegnskogh: *quod ſi hac vice non diſceſſeris, reſervo ti- bi hanc gratiam uſque ad extremum vitæ tuæ articulum.* Tojeſt: ako ovoga pùta ne pogieſe s' ovoga ſvìta, ſaragniuje mu ovu miloſt do iſti- nitogh poſlidgniegb xivota tvoje- ga cìſta; niſu potrebite: buduchi da, kakoje rećſeno, ova miloſt ne ſvarſcuje s' parvom ſmartnom bo- leſchìu, buduchi daſe u ſvakoï do poſlidgnie ovo oprosćegnie prìma: jer u kgnighi Eugenia IV., koije naipri dopuſtìo ovu mi- loſt Redovnikom; i u kgnighi Pavla V., koije naiposli potvar- dio,

dio, i na Brattinstva Redovnikah pruxioju, godine recsene; ne-
ma ovoga dokoncfagnia: tojest da izpovidnik, davsci odriscegnie
oprosctegnsko, rekne one ricsi od faragniegnia milosti, do
poslidniegh istinitogh cflassa xivota, akobi onoga ne poscao s' o-
voga svita. Za tose one ricsi samo govore za dighnuti prìpros-
tim iz glave svaku sumgniu (g). A smartnase bolešt onda razumi, (g) *Lezan*
kad rekne likar tilesni dase bolesnik pripravi na pùt: tojest dase & *Peiri-*
ispovidi, i pricfesti. I svaghda tada prìma ovo oprosctegnie, *nus de*
premda ne umre, vech ozdravi. *form. ab-*
sol. Gen.

§. II.

*Brattja i sestre nascegh Brattinstva moguh dobiti
oprosctegnie na cfas smarti, i brez odriscegnia oprosct-*
egniskogh.

I Premda Redovniczi, i brattja, i sestre Redovniczkih Brattin- 121
stvah, moguh na cflaff smarti dobiti ovo oprosctegnie i brez re-
csenogh oprosctegniskogh odriscegnia, i ispovidnika zato odre-
gienogh, ili po svojoj vogli obranogh, da na ime Papino isto od-
riscegnie dade: buduchi istom ispovigien i pricfesschien, ili skru-
sceno pokajan; samo rekavsci, s' sarczem, ako nemoxe s' ustma,
JESUS MARIA. To kaxem, za utiscegnie prìprosti: a ako ko-
mu naucnomu mucno bude to virovati, neka scie Lezanu, i
Peirina, *de forma absolutionis generalis*; i progleda czervenslovstvo,
kojeje posli imenovanogh odriscegnia, na kraju nascegh Diurnala;
tojest kgnixicza dangnie sluxbe Boxje; gdi za to jest i metnuta
jedna molitva, offim odriscegnia, za primgliegnie takogh oprosct-
tegnia; koju, dogodivscise, moxe rechi svaki misnik; to jest i
oni, koi nie ispovidnik, istom akoje istoga Rèda: premda svaki
misnik Rèda moxe rechi i odriscegnie oprosctegnsko; zascto se s'
ovim odriscegniem ne cfini svetotainsctvo, iliti sakramenat ispo-
vidi, premdase i u gniemu govori: *odriscejemte od grihah твоih*,
kako i u odriscegniu svetotainskomu, iliti ispovidgniem. Jer,
kakoje gori recseno, u grihusu dvi stvari; to jest krivina, i dugh,
pokore. Kadse griscnik ispovidi, onda one ricsi odriscegnia:
odriscu-

odriscujemte; dixuh s' griscnika sàmo krivinu; a dugh pokore osta je; i cfinise Sakramenat. A kadse daje odriscegnie za dobiti oprosčtegnie; onda one ricsi: odriscujemte od grihak tvoih, dixuh sàmo dugh pokore, i ne cfinise Sakramenat. Odkud da, po nesrichi, rekne misnik odriscegnie oprosčtegnsko u grihu smartnomu. (b) *Peirin.* nebi ucfinio novì smartni tescki grih svetokvaregnia; kakobiga ucfinio, da rekne u griku smartnome odriscegnie svetotainiesko; to jest ispovidgnie (b).

122

Nisčtanemagnie boglieje vazda zvati misnika, koije ispovidnik: i neka starefcina Redovnickogh manastira, u komuje Bratinstvo, vazda, ako moxe bitti, takoga scaglie; da moxe, akobise bolesnik hotio od koga griha iznova ispoviditi, poslufcatiga, i odrisciti svetotainieski. Akolibi nemogao takoga misnika poslati, svakie misnik dobar, za dati odriscegnie oprosčtegnsko, kakoje recfeno. I Akobise u takom dogagijaju hotio bolesnik ispoviditi; a nebi bilo vrime cfekati, moxega i obicfaini misnik poslufcati, i odrisciti svetotainieski; jerje u poslidgnioi potribi svaki misnik ispovidnik: posli toga datimu odriscegnie oprosčtegnsko. I ako nebi bilo vrimena rechi svu obicfainu formu, iliti uregienu molitvu odriscegnia; nekamu s' ovima ricsma u kratko dade oprosčtegnie: *Ego concedo tibi indulgentiam plenariam, prout in hac Bulla exprimitur: In nomine Patris, & filij, & spiritus sancti, Amen.*

§ III.

Odriscegnie oprosčtegnsko ne imase davati udigl posli ispovidniegh, vechie cfekati, dok bolesnik za smart ne zastupi. I kakose ima tada vladati misnik.

123

A Lise ovo odriscegnie ne ima davati taki posli odriscegnia svetotainieskogh; to jest, ispovidniegh; vechie vaglia cfekati s' gnime, dok bolesnik za smart ne zastupi; upitavfciga sàmo pria, xelili imati takovo odriscegnie, i ponukovavfciga na takovu xegliu: jer da posli odriscegnia ispovidniegh, pria nego izvan sebe iza gie, ucfini koi grih, ovo odriscegnie, bivscimuga dao udigl posli

li ispovidgniegh, nebimu vaglialo za duxnu pokoru onoga novogh griha (i). I zato oni, kojije dozvan, i poslan, da dade odrisce- (i) *Rodri-* gnie oprosčegnsko, ima znati, da pria negoga na svoje vrime *quez Zam* dade, vaglia ponukovati bolesnika, dase kaje, i skrusci od svih *bellus &* grihah svojih; i rekne, naiposli s' sarczem. JESUS MARIA: josć *alii.* skati zlamegnie skruscegnia, ako nebi mogao s' jezikom kazati- ga; jerje skruscegnie sarcza potribito, akobi bio ucsinio koi grih posli ispovidi. Pak tada datimu iznova odriscegnie svetotainics- ko od griscnih krivinah; posli toga oprosčegnsko od duxnih po- korah grihom.

Akolibi nemogao ni zlamegnie dati, dostaje za datimu i 124 jedno i drugo odriscegnie, akoje pria xelio, i iskao ispovidnika: ofc ako nie s' jezikom taku xegliu kazao, dostaje, ako se po prilicni gniegovi dili sudi, da taku xegliu imade, to jest bitti odriscen od svih grihah svojih, na čas smarti. A kogodje pripravan za odriscegnie svetotainicsko, pripravanje i za oprosčegnsko prem- labi nebio, kadje parvo iskao, od ovoga drugoga nikakve spo- nene ucsinio. Josć dabi ne dao bolesnik zlamegnie od svojega (k) *Bonae* skruscegnia; istom ako ko ofsvidoci, daje pria iskao ispovidnika, t. 1. pag. li dao zlamegnie skruscegnia, moxega odrisciti (k), i datimu o- 175. n. 10. prosčegnie.

A akobise bojao ispovidnik, da naseavsci bolesnika s' ricsju, 125 vechiega rics sluxiti, dok sve grihe izkaxe; neima csekati s' odriscegniem, dokmu sve izkaxe; vechie ponukovatiga damu samo jedan istinit grih kaxe, ilmu bio smartni, ili ne smartni, to jest nali; pakga, skruscena od svih, odrisciti (ima ispovidnik, kadagod, i kako moxe bitti, vazda nastojati, da griscnik u izpovi- di, naiposli jedan istinit grih kaxe: tako, da kadagod moxe bit- ti, nighda istinito ne rekne odriscegnia, svarhu ne istiniti grihah *certam absolutionem, super incerta peccata.* jer tako moxese dogodi- ti, daga ne plodno rekne, i ucsini tescki grih svetokvaregnia.

Sćto imaduh varlo na pameti darxati ispovidniczi, navlastito 126 s' nascima gliudma, koi obicfaju svu ispovid ucsiniti, i svarsciti, ovako ofsvagajuchise: *ocse morebit dasam ucsinio to, morebit dasam ucsinio ovo;* i tako do svarhe: s' kakvom ispovigiu ne imaduh nighda radovoglni bitti ispovidniczi; jer nie grih sćto moxe bitti, ve- chie

chie sčtoje bijlo. I tako, u ispovidi vaglia kazivati sčtoje doisto bijlo, i odasčtase ko s' prilikom boij, da nie bijlo; a ne sčto moxe bitti; jerbise tada imao ofsvagiatu od svih grihah koise čine u paklu, i od svih onih, koje koimu drago zločinczi čine na svijtu; zasčto sve ove svaki slobodni čovik moxe učiniti, naiposli xegliom, ako ne s' dilom: nittibi i koighda bio brez griha; zasčtoje svaki svaghda grih moguch bitti. Alise mloghi ovako ispovidaju od priproštine i neznagnia, kazujuchi nisčtanemagnie po ti nacfin istinite svoje grihe: zatoih nevaglia odbiati, vechie s' ustarp glieniem, i s' gliubavju nauciti)

(*m*) Bonac *ibid.* 127 A akobi posli odrisčegnia dala bolešt sve grihe kazati, duxanje bolesnik prosliditi svoju ispovid, i iz nova odrisčegnie primiti. Ovakase ispovid i odrisčegnie, moxe i izvan bolešti učiniti, dogodivšise očita potreba (*l*).

Nisčtanemagnie dase dogodi, da bolesnik, i umirujuchi, nitje iskao ispovidnika, nit zlamegnie dade ispovidniku svojega skrusčegnia, nitti ko svidoci, daje pria doščasschia ispovidnikova xelio ispoviditise ili dao zlamegnie skrusčegnia; moxe još dati mu i jedno, i drugo odrisčegnie, s' ugovorom, *sub conditione*: to jest: AKOSI PRIPRAVAN, I PODOBAN Sakramentu; *si es* (*m*) Dian *capax*, JA TE ODRISCUJEM: takobo vechi dio naucitegliah Sanch. Le darxi (*m*), navlastito u nenadnom dogagijaju smarti; buduchi, ka- zan. Salm ko svidoci Lezana, Klement ofsmi Papa, videchi jednoga gdi pa- & alii. da s' varh gracie svetoga Petra u Rimu, tako odrisčio ga.

§. IV.

Kadse dopùsschia oproščegnie na čas smarti, po medagli, ili kojoj drugoi svetoj stvari, istinitieje, da ne svaršuje s' parvom smartnom boleščiu. I kako ima bolesnik na čas smarti k' Bogu uzdišati.

128 **K** Ada ko ima medagliu, ili kruniczu, ili krixich, od velikogh blagossova; niki govore, da sàmo jedan pùt primà ovo oproščegnie, pokajavšise, i rekavsci JESUS MARIA. *kako gori:* to jest, na čas istiniti smarti. Alise meni prilicsnie vidi, darxati, kakosam gori rekao; zàsčtoje tvard recseni razlogh, i mloghi-
se

je samnom na gniega oslagniaju. Ali vaglia da bolesnik, i umi-
ujuchi, za dobiti oprošćegnie, ima na sebi recsene svetignie.
Zato nekà onì, koì cšuvaju bolesnike, varlo upamte, i uzmu u
riv obicšai ovu pomgnju; tojest, vazda izpitati, imali bolesnik
koju taku svetignju; i imajuchi metnuju na gniega, šassvima osta-
im koje imade. Akoli ne imade, velikochie, i varlo Bogu dra-
go dilo gliubavi ucšiniti, ako, ko ima, doneše, i na gniega met-
e; ilmu bile od velikogh blagoššova, il ne biile; jer šve pomaxu
bolesnika, u harvagnju s' nepriategli dušce: kako i škropitiga cše-
to s' svetom vodom; opominatiga daše cšešto karšti, i govori
JESUS MARIA, i pomina s' virnom pamechiu, akobimu mucšno
ilo govoriti s' uštna, cšlanke virovagnia Aposčtolskoga: i cšešto
agarglia i gliubi krix Iškukarštov, pozdravgliajuchiga s' uštarpgli-
im šarczem, i molechi s' kratkim štrilnim molitvam, kojemu
oisto dolaze k' šarczu, i otvorajumuga, i po gnima puššchia karv,
vodu, na špašegnie primihle zarucsnicze švoje, dušce gliudczke;
ako po kopju štotinika, koimuje na krixu otvorio paršša, i do-
io švitlošć ošima švoim, poznavšci špaššiteglia švoga, i našcavšci
milofardje prid ošima gniegovim.

Sčtoje ištì špaššitegl oššvidocšio, ne šàmo s' ovom prilikom, 129
echie i s' uštna švoim Boxanštvenim, u popivkam duhovnim;
di, nadpivajuchise s' pridragom švojom, ovakojoije rekao: *vul-*
erasti cor meum soror mea sponsa in uno oculorum tuorum: RANNI-
ASI SARCZE MOJE SESTRO MOJA ZARUCSNICZE, S'
EDNIM OKOM TVOIM. Okoje jedno molitva kratka. Kako
ko, na pàr na pàr trepchiuchi, mechie u milošć, i slatku gliu-
av, šarcze kojega gleda: (u oku zècsjemu, jer nighda ne tre-
à, vechie vazda otvoreno štoi, nikakva našslagiegnia neima)
iko molitva, koja na pàr na pàr cšàššom iz vruchia šarcza izlazi,
e šàmo tišci pravdu Boxju, vechie i podraxuje tako milofardje
niegovo, daše šassvim u milošć, i gliubav za takom dušcom
etne. Na priliku

Boxe Boxe moi šmiluiše meni. Boghje moi gliu- 130
av moja. Utebesam gospodine ufao, nechiuše šmešti,
i šmutiti u vike. Boxe moi, šve dobro moje. Boxe
O šar-

farcza moga, tifi vicsgni dio dusce moje. Boxe moi ja-
 sam siroma, pomози mene : mloghifu razdarti vukovi
 obastarli mene, ne pustime u usta gniova. Issukarste
 spassitegliu moi, tifi Bogh, i csovik; krixje tvoi kruna
 moja, mukaje tvoja ufagnie moje, smartje tvoja xivot
 moi. Tifi mene gliubio do smarti krixja, nechiu ni ja
 pristati gliubiti tebe, do kakemu drago smarti moje.
 Tifi dragovoglno primio za mene sve bolesti na sebe, i
 jachiusse dragovoglno vesseliti u svim bolestma moim,
 za gliubav tvoju. Jasam ovca zascia u pustigniu ne-
 plodna xivota; alisam tvoja, jer darxim tvardo viru i
 zakon tvoi, komumeje naucila sveta czarkva tvoja ka-
 tolicfanska, Rimska : a tifi pastir, koi traxisc pomgni-
 vo ovczu tvoju, i nascavsciu cfinisc veliko vesseglie u
 dvoru tvomu. Jasam sagriscio, ali oca, i sijna, i Du-
 ha svetoga, tri kijpa u jednomu Boxanstvu, nijssam za-
 tajao. Xelimse barzo rastati s' ovim xivotom, da bu-
 dem pria s' Issukarstom u slavi nebeskoi, gdichiu gliubi-
 ti gniega s' punom gliubavju vicsgniom. Kako xeli je-
 lin vrillo ladne vode, tako xeli tebe Boxe dusca moja.
 Mario maiko Boxja diviczo pricista, prie poroda, u po-
 rodu, i posli poroda; kojasi brez griha zacseta, i nijss
 i kakva ighda griha ucfnila; tifi matt griscnikah, jer-
 sihim milofardjerodila, i spassieglia odoila : jasam grisc-
 nik sada u naivechioi potribi milofardja, budimi matt,
 i daimi okuffiti slatki plod utrobe tvoje. Mario maiko
 milosti, do sadse nenahodi, daje poghинуo, koje tebe
 na pomoch zvao; ne dai da ja parvi nesrichnik budem.
 Angiele Boxji, csuvaru moi, svarsci slavno csuvagnie
 tvoje. Vafsje pakao ustao protiva meni, ali je Bogh sam-
 nom, i Angieo gniegov. Angiele moi, satarri sillu
 paklenogh senakeriba, kako je satarho drugh tvoi, za
 oflo.

osloboditi Ezekiu Kraglia xudlinskoga. Ja sam zlo ucini-
 o, jer nij sam kako vaglia posctovao tebe, ni slu-
 čao ponukovagnia tvoja, Angiele straxanine moi; alife
 vo sada iz svega sarcza kajem od budalasctine moje, a
 lise vesselisc s' dvorom nebeskim, kadse griscnik kaje
 od opacsinah svojih; zato ufam tvardo, da me nechiesc
 postaviti u rukuh nepriategliah moih. Veliki svetcse
 Boxji N., ili sveticze N., koifime na karstegniu pod
 obragniegnie tvoje uzeo, kadfimi ime sveto tvoje mi-
 ostivo dao, nepusti pod noghe duscmanah moih, ime
 tvoje. Sada priategliu velikoga Boga, xiva priliko sijna
 gniegova, ukaxi velicsanstvo svetignie tvoje, neka osta-
 nu smuchieni, koì rade smesti duscu moju. Sveta Ano,
 sveti Jozipe, koiste u rukuh spassiteglia, i roditeglicze
 passagnia, dusce vasce pustili, ne daite, da ja na drughi
 rukuh umrem. Vasceje posctegnie, a moje spassagnie,
 pustiti duscu u rukuh Issusa i Marie; nemoite, da moje
 skoncsagnie bude brez vascegh posctegnia, i vicsgniegh
 passagnia dusce moje: ja samse kasno spomenuo vascegh
 posctegnia, i mojegh vicsgniegh spassagnia; ali je jos
 vrime od pokajagnia; ne zapustite dakle pokorna firo-
 maha. Obrani pomochniczi, i pomochnicze moje kod
 Boga N. N. i svi dvorani nebeski, koi veliko vesseglie
 cfinite, kadse griscnik pokaje, i pokoran umre; ucini-
 te da moje priminuchie bude blaghdan vascegh vesse-
 glia, i svarha xeglna karstianskogh ufagnia; da csujem
 s' pokornim razboinikom Dizmom, one slatke ricfimo-
 ga spassiteglia: *danascbiesc bitti samnom u Raju.*

Ova i mlogha druga prilicsna uzdisagnia bolesnika, i umi- 131
 njuchiega, k' nebu, koja igiu kao strile k' Bogu; i zato se zovu
 trilne molitvicze; nachichiesc u csetvartomu dijlu ovih kgnigah,
 koichie bitti od duhovnih sluxbah, i duscevnogh pokripgliegnia
 O 2 brattje,

brattje, i festarah nascegh Brattinstva: i bittichie na pòse svezan; premdaih, morebit, i u ovu istu svezu, na kraju trechiega dijla, ucfnim privezati. Koja, akobi mucsno bilo, ilibi nemogao bolesnik cfiniti, i s'ricsmahi Bogu slatti; zarad velike slabosti; imaduh onì, koiga uzcfuvaju, i koiga uzpohode, kod gniega na glas govoriti, opomenuvciga, da za gnima, naiposli s'farczem, ako nemoxe s'ustma, polako govori. A kad zanimi, i za smart zastupi, ondaga, na uscì, i na time vicfuchi, s'glasom koiga nechie vechma zabuniti, na pàr, na pàr od takih uzdisfagniah opominati, s'ricsma istih molitviczah, navlastito oniziu, kojefu od karstianskogh virovagnia, ufagnia, i gliubavi: jer brez ovih triu Boxanstvenih kripostih nemoxese niko faràniti; zato se gni vaglia offobito na smarti darxati, i cfesto u sarczu ponavgliati, zascto nepriategli nasci, u naiposlidgniemu juriscu, protiva ovima svu filu mechiu i brez pristankahi biu, kako tri kule svega ufagnia duhovnoga grada Boxjehg Jeruzolima; to jest dufce karstianske.

§. V.

Ono, sc̃to na cfas smarti vaglia cfiniti, iz daleka vaglia obiknuti.

132 **A** Da u smartnoi bolesti, kada vechie pàduh, i slabbo nas slu-
xe tilesna ochiutegnia, moxemo lakko, i barzo uzeti ovo
oruxje, i viscto s'gnim okrechati, i razmahivati', cfuvsci i hole
jèk, koinamse po ucìu razlìxe, od glasa, koinamse kod ucìu s'
dvora cfini; vaglia se na vrime pripraviti, pocsevsci iz daleka musc-
tru cfiniti, dase nagiemo onda naucni i obicfaini, sluxitise s' ta-
kim oruxjem; to jest, cfiniti dila vire, ufagnia, i gliubavi: jer
doisto, kako naucni, i viscti po dugu musctragniu voiniczi; kad
nepriategl juriscu film na grad navali, slobodno na bedene, i
na kule tarcfu, i visctose okrechiu, i maknuvsci voivoda sàmo ru-
kom, ili glavom, ili s'okom, razume sc̃to hochie rechi, i koje
oruxje vaglia uzeti, i kako s'gnim upravgliati: i takose bràne,
da s'malim brojom velikoì filli odole. A neviscti, i ne naucni,
kad se larma ucfini, neznaduh ni pùta k'bedenu pogoditi: akoli-
hi

hi s' sčtapom dotiraju , vartele smeteni , neznajuchi od straha ni oruxja u ruke uzeti. Odkud i govoriše od ovakih : *velika voiska, velika smetgnia, i smutgnia*: neštoibo filla u mlosčtvu glavah , vech u skuppu sloxnih junacskih sarczah: zatošeje onamo u Persij privario Dario , koiseje , izašcavsci na meidan s' Aleksandrom velikim, pouzdao u mlosčtvo voiske svoje , i posla s' svojem protivniku jednu vrichiu prohe ; kao rekavsci: bixi siromasce , jer neimasc sille, odoliti mlosčtvu voiske moje.

Privariošeje rekko , a Aleksandro varlo pogodio , i pravomu odgovorio , scagliuchi na tragh jednu vrichiu papra : kao govorechimu : premdaje moja voiska od tvoje mlogo magnia ; ali je svaki moi voinik , Maczedognianin , Gark , i Illirik , gliut kao papar ; i zato , kako jedno zarno papra vaglia za desset prohini zarnah , takochie svaki moi voinik tirati desset tvojih : kakoseje i dogodilo. I scuscgniava grana ima mlogo na sebi lisschia , ali vùk od gnie ne bixi , vech dok zakresce s' zùbih , lisschie pada , a koiseje s' gniom zaklagniao , bixi.

Takose dogagia na cfas smarti onima , koi nijsu naucni di- 133
lovagniu kripostih , ako Bogh ne ucfini cfuda ; u sčtoše ne vaglia uzdati , jer Bogh , po pravdi , nie toga duxan cfiniti : a od svoje dràghe voglie sasvakim toga ne cfini : a sčto s' koimgod drughda to ucfini , nemoxe niko , veliki uzrok vicsgniegh xivota , ili smarti , na to mudro ofsloniti ; jer niko nezna , jeli on oni koigod , s' koimchie Bogh na cfas smarti po svojemu milosardju to ucfiniti. (n)

§. VI.

Kako vaglia karstianski virovati.

ZAto svak , ko hochie na poslidgniemu meidanu junasčtvo ucfi- 134
niti , ima , ne sàmo u poghibili izgubgliegnja vire , ili ufa-
gnia , ili gliubavi Boxje , ilmu bijla poghibio skrovita , po napa-
stovagniu vraxjem ; ili ocfita , po varagniu i himbi zli , i ne-
virni gliudih. u kom dogagiaju svakje duxan : akoje u poghibili
izgubgliegnja vire , ucfinti s' pamechiu , i sarczem , dilo iste : na
priliku govorechi.

Ja ,

(n) Chri-
st. Hom.
22. in 2.
Cor. c. 10.
in moral.

Ja fassvim farczem i duscom tvarido darxim, do smarti; u vogli, i u kakvoimu drago nevogli, boleſti, i muki; u frichi, i u nefrichi; s' dobitkom, i s' izgubglieniem xivota, i svega imagnia: daje sàma czarkva Rimska, katolicfanska; tojeſt iſtinita Iſſukarſtova, izvan koje neima vicsgniega ſpaſſegnia. Daje Rimſki Biſkup Papa; tojeſt pràva glava iſte, na zemgli, miſto Iſſukarſta; koja ima ſvu oblaſt Iſſukarſtovu, otvorati, i zatvorati Rai, odregiujuchi, i naregiujuchi cſlanke vi-re Boxje, po piſſmu, i iz piſſma ſvetoga; i odrisujuchi, i zavezujuchi griſcnike. Daſu ſvi nauczi gniezini iſtine Boxje, i pràvi Iſſukarſtovi, kojeje oſtavio, il u piſſmu ſvetomu, il naucio na úſta Aposſtole, a Aposſtoli dokazali czarkvi: *per traditionem*. Kako: daje Bogh, ſtvoritegl neba, i zemglie, koi neima početka ni ſvarhe, jedan u Troiſtvu, i troſtruk u jedinſtvu, brez i jedne razlikoſti u Boxanſtvenim izvarſtitoſtma. Daſeje drughi kiip priſvetoga gniegova Troiſtva; tojeſt Sijn, uputio; tojeſt biſtveno s' jedinio u ſvojem Boxanſtvenom kiju narav gliudczku i Boxju, u utrobi priſiſte Divicze Marie, u kojojje to s' jegigniegnie uſignieno po sàmoi miłoſti i kripoſti Duha Boxjega: i od kojeseje rodio Iſſukarſt naſc goſpodin. Daje ovi upuchieni Bogh i cſovik, koife zove Iſſukarſt, s' mukom, i s' ſmarchiu krixa, vaſſ narod gliudczki odkupio od vicsgniegh odſugiegnia; zasluxivſci i dobivſci ſvima od Boga toliku miloſt, da moguh uſfiniti dila doſtoina xivota vicsgniegiſta quæſtione § gniieni karſčteni gliud; vechieſe hochie, s' pràvom viſed quid rom, vlaſtita dobra dila. (p) Daje trechi dan uskarsnuo & quibus od martvih, uzaſcao na nebo, ſidi na deſnu oca ſvoga (p) Scot. nebeſkoga. Dachie poſlidgni dan ſvijta dochi ſuditi xi-ve,

(o) Scot.
in 3. d. 19.

Art. in

iſta quæſtione §

ſed quid

& quibus

(p) Scot.

ibid.

ve, i martve, i dati xivim; to jest koisu poscli s'ovoga svijta u milosti Boxjoi, slavu nebesku, s' xivotom vicsgnim: a martvim; to jest koisu poscli s'ovoga svijta u Boxjoi nemilosti, i sarcxbi, muke vicsgnie u paklu. Da Bogh svemoguchi, pravovirnim pokornim u zakonu Issukarstovu, doisto prascchia grihe, i dajehim za priatne pokore, i druga dobrà dila ucsigniena u gniegovoi milosti, slavu nebesku, i xivot vicsgni. Virujem takogier i darxim po isti nacsin, za istine Boxje, sve kolike nauke, kojeje Bogh svemoguchi dao, i ocfitovao czar-kvi svojoj u pijssmu svetomu staroga, i novoga Testamenta: (*kojeje, do naimagniega slovcza, istinita rics gniego-va*) i kohimjuje naucio po Aposctoli siina svoga, i po Duhu svetomu (*koiju doisto vlada u svemu onomu, scfoje za dusceвно spassegnie*) i ona opchienim nacsinom navisschiuje, i pripovida. Za ovise zakon podpissujem czarkvi svetoj, s' karvju mojom, i zakligniem viri ovoi s' xivotom moim, vrimenitim, i vicsgnim; pripravan, pria pochi u pakao, na vassvik, nego drugacsie darxati od Boxanstva, i virovati, dase po drugom putu moxe dochi u slavu nebesku, i xivot vicsgni. Zato sve drughe zakone od xivgliegnja karstianskoga, prokligniem kako odpadnicske: i sve nauke koisu protivni ovizim, ili niilu sloxni s' ovima, zabaczujem, kako privare vraxje, a ne istine Boxje, Amen.

Rechichie kogod: nijssuli svi cslanczi vire katolicfanske u 135 virovagniu Aposctolskomu, koje svaki dan, posli ocse-nasca, i zdrave Marie, govorimo? Istina je dasu svi poghlaviti ondi: i za dostaje na spassegnie, izpovigiena, rekavsci virovagnie obicfaino; istom akose rekne s'odlukom ispoviditi viru pràvu Boxju. Ali mloghi govore virovagnie kao i drughe molitve, brez i jedne offobibite odluke, i misli: a hochiese odluka offobita, da bude ispo-
vigiegnie

vigiegnie vire, a ne samo molitva. Sętoſe ina varlo upamtiti, zaſętoje i potribito, i korisno; buduchi dobar napridak, s' jednim trędom dva poſla opraviti: kako, i molitvu uęfiniti, i viru iſpoviditi; jer premdaje iſto iſpovigiegnie vire molitva; nie ſvaka molitva, ni ſama molitva, iſpovigiegnie vire: a kad nie oſſobite odluke, ondaje virovagnie ſamo molitva. A kadje ſęto u obicſai molitve vechie uniſclo, i obicſainimſe naſinom u molitva go- vori, lakkoe oſſobita odluka zaboravglia: zato czarkva ſvęta dę- je, i mechie u nauku karſtianskomu oſſobit naſin od iſpovidag- nia pręve vire Boxje, koi nie naſin od molegnia, vechie ſamo od iſpovidagnia; kakie i gori metnęti.

S. VII.

*Czarkva katolicſanska, tomacſechi viru karſtian-
sku, moxe odregivati, i naregivati nove cſlanke
virovagnia.*

136 **R** Ekko daſu ſvi *poghlaviti* cſlanczi vire pręve Boxje u virovagniu A-
Apoſętolskomu, dvanaeſt brojom, po dvanadeſtnom broju A-
(9) *Scot.* poſętolah Iſſukarſtovi, koiſu virovagnie katolicſansko ſaſtavili:
in 3. d. 25. jer drugacſie imaih viſce, (9) premdae ſvi koliczi, u ono dva-
q. un. Art. naeſt uzdarxe, i iztomacſivſcihi, cſiſto iz gni ſlide: alię ſamo
ſed poſi-jedan naucſitegl, koi ima iſtinito i ne privarno znagnie, toma-
to &c. S. cſitihi; i oblaſt, nove cſlanke vire Boxje naregivati: i tai jeſt
Circa parva glava czarkve katolicſanske, kojaje Rimſki Papa.

137 Apoſętoli niſu iztomacſili, vechie ſamo temeglie metnuli;
a ſagragiegnie, i izigivagnie novoga Grada Jeruzolima: to jeſt
quod ſci-
endum
&c. tomacſegnie, i uregiegnie zakona Iſſukarſtova, ſinovom ſvoim u
czarkvi ſvetoj oſtavili, i priporucſili; po priliki ſagragiegnia czarkve
ſtaroga Jeruzolima, za kojuje David Kragl ſamo gragiu, i japiu pripra-
vio; a ſagragiegnie ſijnu ſvomu Salamunu oſtavio, i priporucſio (r).

(r) *Lib. 1.* A czarkva ſveta nie ſvega iz poęſetka iſtomacſila, jer
Paralip. nie potriba bijla, kako ni ſada nie potriba, za *ſpaſſegnie*,
1. 28. ſve cſlanke cſiſto znati, i megii ſobomhi razaznavati, i ſve ra-
zaznajuchi u izpovidagniu vire otvoreno i razgovetno broiti: zato
rekko,

rekko, za dostaje na spassegnie izpozvigiena &c. A kamo frichia da
ni sada te potrebe nie; vechie da svi priprostito, kolikoje za spaf-
egnie dosta, viruju. Alijuje himba i nenavidost paklena, za
mesti karstianom put spassegnia, barzo pocfela u tu potrebu me-
hiati. Sctoje u Duhu prividio Pavao Aposcto, kadje, dilechise
z Efexa, rekao: *Znam dachie posli moga poscasschia unichi megiu vas*
vukovi razdarti, i od vasschie istih izachi sinovi, koichie opako govoriti,
pripovidati, da privare i povuku za sobom pravovirne ucenike (s). (s) *Actor.*
Koisu doisto barzo pocfeli s' paklenom oholosschiiu, i s' vraxjim 20.
omacsegniem privrachiati pijssmo sveto, i nauk Apostolski.

Zato czarkva sveta, za smesti i prigraditi staze utvorenim, 138
ukovom: tojest himbenim naucfitegliom; kakoje koi izhodio,
na Torse ovaczah Issukarstovi navagivao; takoje ona sabore cfi-
ila, skupgliajuchi pravoxeglne u zakonu Issukarstovu; i vichie
sinechi po nadahnuchiu Duha Boxjega, tomacfila pissma sveta, h,
cslanke virovagnia Apostolskoga: i mechiuchi razgovetno u
roi cslanakah virovagnia katolicfanskoga zatvorene u gnima isti-
e Boxje, prokligniala nauke vraxje higniaczah stada Issukarstova,
oi dohode k'gniemu u koxi ovcsjoi, a na nutrasu vukovi raz- (t) *Matth*
arti, (t) zato i ne ulaze u Tor na vrata, vech priko plota sa stra- 7. v. 15.
e; jer nijssu pastiri, vechie lupexi, koi ne ulaze da ovcze csuva- (u) *Joan.*
1, i na pascu izvode, vechie da gradu i kogliu (u), zadahgniu. 10. v. 1.
ichihi; nes' duhom, koi otvora gluhim usci, slipim oci, a ni- (x) *Isaia*
nim usta (x); da csuju, i poznaduh glas vlastitoga pastira, i da 35. v. 5.
uh falu i slavu Bogu (y): vechie s' dahom, koi zafigniuje glèd, (y) *Joan.*
abugniuje usci, i sapigniajuchi vilicze, stiskuje garlo; da gleda. 10. v. 4.
uchi ne razume, a vicfuchi ne daju glasa (z); jerjih tako lasc- (z) *Marc*
nie, i slobodnie vuku na kassapniczu. 8. v. 18.

Josc i razdiralahim csegliusti, odkrivajuchi, i ukazujuchi cfi- 139
o, i ocfito gniovu lax i himbu; kao David razdartim lavom,
suvajuchi ovcze svojega ocza Ixaje, u priliki istinitoi pastira sta-
a Issukarstova (a). A tvaro glave i brez obrazne tirala iz To- (a) *1. Reg.*
a, odsiczajuchihi od duhovnoga tila Issukarstova, s' macsem ana- 17. v. 35.
eme, to jest proklestva; kako trula, i smardgliva uda. Akoli-
ise okorno filili, ufativscihi, u istom Toru ubiala, s' mukam pri-
issanim od zakona: kao Matatia staracz u xudinskomu puku,
P
odpadnike

(b) 1. Ma odpadnike xudie i pokliffare paklenoga Kraglia Antioka. (b). Pak
 chab. 2. v. popevscise na planinu svitlosti Boxje : tojest fidavsci na sto istine
 24. Aposctolske, javila ovcze na pascu xivota, pripovidajuchi i na-
 (c) Matth visschiujuchi puku karstianskomu istinita otaitva svetoga Evan-
 24. v. 3. gieglija (c)

140 Parvie ovaki sàbor bio u Jeruzolimu, josc za xivota svetoga
 Petra, i drughih Aposctolah, u vrime klaudia Tiberia Rimsko-
 ga Czeffara, godine devete, a Petrova Papatstva u Rimu godi-
 ne sedme, posli uzascasschia Issukarstova na nebo godine oslam-
 naeste: protivanikim farizeom, koisu, otiscavsci iz xudinske zem-
 glie u Antiokiu, ucili, da Issukarst nie pokvario zakon Moisiey;
 i zato pripovidali, da vaglia obsluxivati i zakon stari Moisiey, i
 novi Evangieoski, ko hochie spassen bitti: i tako dasc oni, koi-
 se od nàròdah obrachiaju na viru Issukarstovu, imaduh i rizati, i

(d) 15. karstiti. (d) Naiposlidgnije bio u Gradu Tridentu, u Nimacskoi
 zemgli, za Karla V. Rimskoga Czeffara, protivu Martinu Luto-
 ru, i Ivanu Kalvinu; kako je gori recseno.

S. VIII.

*Nie dosta pravovirnomu, sàmo zatvoreno, iliti
 sborito virovati sve istine katolicfanske.*

141 **R**Ekkaosam da nie potriba, u virovagniu katolicfanskomu ko-
 je je potribito spassegniu, broiti redom, otvoreno i razgovet-
 (e) In Ex- no, sva otaitva Evangieoska, i istine Boxanstvene zakona Issu-
 trav. Cle- karstova; koje je czarkva istomacfila i razredila s' brojom posebni
 rici lite- cslanakah: nahodechise tako u nauczi iste czarkve (e) i darxechi
 rati duboki naucsiegl, varlo pofaglien u czarkvi svetoj, sckot (f).
 (f) Scot. I razloghje: jer nitti czarkva, nitti Bogh zaduxuje gliude, u ob-
 in 3. d. 25. sluxegniu za xivot vicsgni, na stvari nemoguchie ucsiniti: a ima
 9. 1. Art. istinah katolicfanski od Boxanstva, od odkupgliegnja gliudczgo-
 sed posi- ka, i od gniove svarhe i blaxenstva; istomacsenih, i razregienih
 to & c §. u posebne cslanke virovagnia katolicfanskoga; koje nie mogu-
 sed estne chie da razumi, ko nie, dobro znojechise, ucsio Bogoslpustva;
 necessa- buduchi da i koi ucsè, posli mlogogh trùda, tescko razume. A
 rium & c. kako-

kakochieih razgovetno broiti, akoih nemoxe razumiti? (Poglavice, starefcine, i svi pridgniaczi u pravovirnomu puku Iſſukarſtovu, koifu duxni drughe ucſiti, i viru, u ſvim katolicſanskim ſtinam, braniti; duxniſuih ſve razumiti, i znati (g))

(g) Scot.

ibid.

142

Niſtānemagnie nie ni doſta ſve zatvoreno virovati: Na priliku: *virujem ſve ono, i onako, ſto i kako darxi i viruje czarkva katolicſanska*: a niſta otvoreno, i pomenglivo *explicite, & determinate*: to jeſt, to i to. Vechie vaglia da priproſtiti, koi nikakvogh oſſobitogh nauka, izvan obicſainogh karſtianskogh, ne imaduh; naipoſli krupnie cſlanke vire, navlaſtito od Boxanſtvenogh Troiſtva, i jediniſtva, i od gliudczkoga odkupglienia, kako ſto i u virovagniu Apoſtolskomu, iſpovidajuchiu, ſpomenuh: a oſtalo s' czarkvom zatvoreno, *implicite*, iſpovide; rekavſci, kako ſad gori rekko: *virujem, i darxim za iſtine katolicſanske i oſtalo ſve, onako, ſto, i kako &c. (h)*: imajuchi s' tizim pripravnu za vazda (h) Scot. vogliu, primiti humiglieno, i priproſtito darxati, i cſiſto otvore-
no virovati, ſto god od czarkve razume i naucſe: i brez i jednogh, i ikakvogh ſumgnivogh ſtraha vazda izpovidati; to jeſt brez ugovora.

(h) Scot.

ibid.

Zaſto s' ugovorom virovati; na priliku rekavſci: *akoje tako, virujem*, doſto nie katolicſansko virovagnie: jer ko tako viruje, ſczini, da czarkva katolicſanska moxe zachi s' pūta iſtine, u nauku od vire: a ko tako ſczini, od potrebeje, da: ili ſumgni, vladali duh Boxji czarkvu katolicſansku; to jeſt prāvu Iſſukarſtovu: ili darxi da Bogh, ili moxe lagati, i varati, ili da ne poznaje pravo ſvaku iſtinu. Sctoje jurve protiva nauku vire katolicſanske, i protiva naravi vire Boxje: ſctiuchiſe u nauku katolicſanskomu, daje Bogh prāvi (to jeſt koije ſtvorio nebo i zemgliu, i ſve sctoje u nebu, i na zemgli, u zemgli, i pod zemgliom, i ſvarhu zemglie u aeru, iliti zraku, i iſti zrak) iſtina, i znagnie vicſgnie: to jeſt, tako ſtanovita, i temeglito, da nie moguchie ne bit pravo ſcto cſini, i iſtinito, ſcto govori. I daje ovi Bogh prāva poſlidgnia ſvarha gliudczka, za koju imaduh ſve cſiniti, i k' gnioi ſve upravgliati, ſctogod cſine tileſno i duhovno, za tijlo, i za duſcu; u tijlu i izvan tijla; s' tijlom, i oſſim tijla. I daſe, ſctogodſe za gniu cſini, i k' gnioi upravglia, s' ſlavom nebeſkom, i s' xivo-

s' xivotom vicsgnim plachia : a sctogodse za gniu ne cfini , ni k' gnioi upravglia , s' vicsgnimse mukam u oghgniu paklenomu kara. A dase za ovu svarhu ne cfini , ni k' gnioi upravglia , sctose kripofno ne cfini : a kripofnose ne cfini , sctose necfini po zakonu , s' dokoncfagniem , i upravglieniem prāvoga ; to jest zdrava i

(i) Scot. i cista razuma (i) (odkud , sctogodse po ganuchiu kojeghmu dra-
d.17. q. 2. go poxeglienia tilesnogh , ilmu nasladglivogh , ili sarcxbenogh,
Art. quā-sive ex passione concupiscibili, sive irascibili, cfini ; nie kripofst , ve-
tum ad chie opacina) I da ovi Bogh s' czarkvom katolicfanskome vlāda ,
istum ar- u svemu onomu , scto ucsi i naregiuje za virovagnie spasonosno.
ticulum Za to sctogod ova czarkva ucsi , i naregiuje , dase ima virovati ,
§. Con- nie moguchie drugacie bitti : i zato ko sumgni od nauka iste ,
jungi igi- tescko grisci protiva istini katolicfanskoi : josć akoga neznagnie
tur pru- ne ogovara , odpadnikje , i proklet , mechiuchigau poklestvo isto
dentiae pijssmo sveto , koje po svetome Pavlu , u kgnighi Galatchianom ,
&c. govori : *akobivam mi* : to jest Aposctoli , ili *Angieo s' neba drugo na-*
(k) *Ad vifstio , i pripovidao , negosmovam do sada navifstili i kazali ; daje ana-*
Gal.1.v.8. tema (k).

144 U istobi prokletstvo po isti nacfin upao , koibi , buduchi jur-
ve i xivuchi u czarkvi Rimskoi , sumgniechi iziskivao , jeli ona
prāva katolicfanska : jer tako ocito sva zlamegnia prāvogh nau-
ka katolicfanskogh , ima nauk czarkve Rimske ; daje rekao Ri-
(l) *Rich. a kardo (l)* , i sc' gnim svi sveti oczi : *Gospódine , akóje privara u ovom*
S. Višt. l. i nauku , tifi nass privario , buduchi potvargien s' zlamegni , i s' cfudefist ,
de Trin. c. koja niko , ofsim tebe , nemoxe ucfiniti : a pfoftbi velika biila , rechi ,
2. da Bogh , za potvargiegnie laxih , cfini , i moxe ucfiniti cfudeffa.

§. IX.

Razlogh i zlamegnie prāve vire Boxje.

145 **R**Ekaosam : buduchi jurve , i xivuchi u czarkvi Rimskoi : jer koje
izvan gnie , i nifumu nighda prikazana , nittije cfuo zlamegnia
prāvogh nauka katolicfanskoga ; ne cfini zlo , vechie varlo dobro ,
iziskujuchi , jeli czarkva Rimska taka mesctricza : zasctoje svak
duxan , neznajuchi istinu , navlastito Boxjegah posctegnia , i du-
fcevnoch

šcevnogh spassegnia, traxitiu, i po svaki put, i nacsin iziskivati. I poznavsci daje ona taka mesčtricza, smartno grisci, ako se od-
ma pod gniezino vladagnie, i upravgliagnie ne metne. Alije sa-
da muscno virovati, da i u komu, današnji dan, ima na svijtu
takvo neznagnie; govorechi sveto pišmo, daje otiscao glas na
sve strane svijta; ne samo od karsčtegnia Evangieoskoga (m); (m) Psal.
vechie i od mesčtricze prave nauka Isfukarstova (n): nebuh duchi 18.
sada darxave na svijtu, ni nughla zemglie, dosad odkrivene, gdi (n) Psal.
neima pripovidalaczah czarkve Rimske, koi s' Aposčtolskim du- 79. v. 9.
hom pripovidaju nauk gniezin, i s' čfudešsi defnicze Boxje potvar-
giujuh.

Zato doisto nechie neznagnie vagliati za ogovor, nittichie 146
karsčtegnie Isfukarstovo pomochi, navlastito odpadnike, koi
u katolicfanski darxava stoje, i svaki dan s' pravovirni karschiani
opchie, istinu Boxanstvenu virovagnia gniova često sluscaju, i
svetigniu nauka poznaju; još i ofšichiaju, primajuchi često od
Boga milosti, po kriposti nauka i vire czarkve Rimske, kojeise u
svoim tilesnim potribam uticuh, s' velikom, i doštoinom framo-
tom zakona, u komu xivuh. Jer ili darxe, daih misniczi Rimski
pomaxuh po vragu; ili daih pomaxuh po milosti Boxjoi. Ako
darxe parvo: dakleje zakon gniov, koihim dopušchia, il ne za-
bragniuje, tako pomoch traxiti, vraxij, a tomacšitegli istoga, slu-
ghe vraxje: Zasčto zakon Boxji, i tomacšitegli gniegovi, toga
nedopušchiuju, vechie varlo zabragniujuh, i osčtro karaju, ko
pristupi (o). Ako darxe drugo: dakle u zakonu gniovu neima
prave vire, ni nauka Boxjega: Zasčtoje Bogh obechiaio xivuchim (o) 4. Reg.
po nauku svomu, kadgodga s' pravim, i s' tvardim virovagniem 1. v. 6.
na pomoch zazovuh, molitve gniove ušliscati (p), i u potri- (p) Joan.
bam gniovim čfudešsa čfiniti (q). I svim misnikom zakona svoga 16 v. 23.
oblast dao; da mechiuchi na bolesnike ruke, i molechi nad gni- (q) Marc
ma Boga, ozdravgliajuh od svake nemochi, i tiraju iz gni, i od 16. v. 17.
gni duhove necšiste, akobi od istih posšidovani, ili napastovani (r) Matth
bili (r).

147

Ovo razloxeagnie nemoguchi protivniczi czarkve Rimske, ni 10. v. 1. 8.
s' kakvim prilicsnim istini razlogom, razpraviti; jerga doisto nei- Luc. 9. v. 6
ma; vele: Bogh ubio onoga, s' kogaje. Ali nesrichniczi, nechie s' tim Item 10.
ogc- v. 9.

ogovora imati na sùdu Boxjemu, da i gni ne ubie; vechiechie josc osètrie oflugiegnie primiti: jer tako govorechi poznaju gniovu; to jest s'voih starefcinah, zlochiu, i svoju privaru: i moguchi josc ostaviti krìvi pùt, a uzeti pràvi; imajuchi josc prostu vogliu; hoticze slìde zlocfincze, i slipe vogie; koihi naivechma zaslipgliuju, i za sobom vukuh, s' cfm naivechma ukazuju svoju himbu, i opacfinu; jer je ocfito protivno nauku Issukàrstovu. Ucfseboih: *da akofe ne ofsveti, ne posvetife*: daje zakon dufcevnogh spaflegnia s' bogastvom, i s' razkofschiem ovoga xivota vrimenitoga: i zatohim pripovidaju, da tvaro darxe fvoi zakon, u komufu bogati, i napridni u fvakoi targovini, i dugovagniu ovoga xivota: i onifuhim jedini vèchniczi kragie, puftailuka, i razboinifctva. U cfemufu pogargieni i od iftih Turakah; koi za to u gnima nikakve vire ne darxe; premdahimfe oni ulaxuh, govorechi, da vole bititi turczi, nego Rimski podloxniczi.

148 Toje rekko ocfito protivno nauku Issukàrstovu; ucfechi nas on cfisto, i razgovetno, u Evangiegliu, da gliubimo, i milujemu nafce nepriateglie. Da dobro cfesimo onima koinam zlo cfine.

(s) *Matth* Da ko naff udari u desni obraz, okrenemomu i livi (s). Dachie
5 v. 39. 44 pria prochi kamila, ili palamar, kroz ucfi ighlene, nego boga-
(1) *Luc.* tacz unichi u kraglieftvo nebesko (1); to jest oni, koi u blagu
18. v. 25. fviyta ovoga farcze darxi; i skupglia bogastvo, ne sàmo za po-
tribu xivota, i doftojanftva, u kojegaje Bogh metnuo, i za boglie
napridovagnie dufce u zakonu vicsgniega spaflegnia: vechie za
razkofschie, i oholoft.

149 I ne sàmo na jednomu i drugomu miftu to ucfi; vechieje vaff nauk gniegov Evangieoski od pogargiegnia, i zabacsegnia fvitov-
gniegh razkofschia. Nittije sàmo s'ricsma, vechie i s' prilikom
fvojega xivota to ucfio: josc kazao, da nie moguchie sluxiti za

(u) *Matth* jedno Bogu i bogastvu (u): Boghboje, veli fveti Pavao, (x) po-
6. v. 24. gargiena i zabaciena fviyta ovoga obrao. Komu daje fvidoclanftvo

(x) 1. *Ad* Issukàrst, govorechi, da nàrodi, koi Boga ne poznaju, to traxe;
Corint. 1. to jest bogastvo na ovomu fviytu (y). Zato doifto bogastvo i na-
v. 27. pridovagnie u bogastvu fvitovgniemu, nie zlamegnie pravoslav-
nogh zakona Issukàrstova, i obranih finovah gniegovih: vechieje

(y) *Matth* bafc to jedno od zlamegniah odpadnifctva, i zabacfenih finovah;
ibid. kakoje

kakoje davno i Prorok Jeremia navistio (z) A dragovogлно (z) Jereme
ubosćvo, i siromasćvo duha, s' humiglienstvom xivota, jest zla- 1. v. 1.
megnie pravoslavni virnikah Issukarstovih, koije ubogh i siroma
bio na ovomu svijtu, i humiglien kako jagnie, cfak do smarti
krixa.

Josc koi, poznajuchi krivu i pravu viru, nechieh da ostave 150
krivù, a uzmu pravu; da ne offiromasce, il da ne izgube basc-
tinstva u dobru svojih roditeglih; stoje u velikoi poghibili, da-
him Bogh svemoguchi ne dade milosti, dochi ighda na pravu vi-
ru: i takohimse nechie dogoditi, sćto govore: *U drugbinje zako-
nom dobro xiviti, a u Rimskomuje dobro umriti*; govorechi sveti A-
gusctin: *qualis vita, finis ita*: Kakvie xivot, Takaje svarha;
navlastito oniziu, koi, poznajuchi pùt vicsgnih dobarah, vech-
na miluju svitovgnia.

U istomu odsugiegniu stoje onì, koi vele: *u ovomje zakonu
umro moi otacz, i matt; nechiu ja od gni bogli bitti*. Zasćto po-
sti nacin gaze i pogargiuju istinu, i slavu vicsgniu: jer imajuchi
him roditegli na sebi koju svitovgniu pogardu, kako kadsu lupe-
xi, ili bludniczi, ili obiscegniaczi, il akosu siromasi; ne samose od-
gni taje i kriju; vech i s' brez obraznom fillom odriscu: a duho-
vnu i vicsgniu pogardu gniovu, za diku, i posćtegnie imaduh.

Josc i pravovirni, koi pravoslavni zakon czarkve Rimske, s' 151
ovim sàmim razlogom darxe; to jest jersuhim roditegli u gniemu
civilni, i umarli (kakovise drughda nàgie) neviruju pravo, nitti-
chieh tako darxan zakon pomochi, akoih priprosćtina ne ogo-
vori: zasćtose zakon Boxji ima darxati i obsluxivati, jerje Box-
ji; to jest, jerje vicsgnie istine, i pravo spassonosan; a ove czine
ne imade u onomu, koiga darxi, sàmo jerseje u gniemu rodio; zasć-
to taki ima vogliu darxatiga da i nie pravi Boxji; i tako ne posć-
tuje u gniemu Boga i istinu, vechie sàmo svoje pleme, i rodbi-
nu: josc pfuje Boga, jer u jednoj czini darxi lax i Boxju istinu,
buduchi jednako pripravan, darxati svaku.

Rekaosam takogier: *koibi sumgriechi iziskivao*: jer ko tvaro
virujuchi iziskuje, samo da znade, i da moxe drugomu kazati,
kako cfine mesćtri, i naucitegli, u skula; ne grisci, vech varlo
pofaglieno cfini.

§. X.

*Nismo duxni svakomu vazda kazati, kojemo vi-
re, i zakona.*

152 **I** Premdaje potribito za spassegnie, nauk katolicanski zakona
Issukarstova ne samo skrovito darxati, vechie i ocito izpovida-
ti, na svakomu sudu, i prid svima sudczi, kad nas ocito pitaju:
buduchi rekao Issukarst u Evangiegliu: *Ko mene izpovidi prid gliud-
ma, jachiu gniega izpoviditi prid oczem moim: a ko mene zatài - i ja-
chiu gniega zatajati.* Nisctanemagnie moxese kadgod i komugod
nekazati svoja vira i zakon; ne samo kad nismo pitani, vechie i
kad nas basc upita koi od sebiesni gliudih, il i od gospode, ko-
mu nie to poslao: odgovorivscimu: *Sctoje tebi za to. Ili Nisam ti
duxan kazati. Ili: Ti neimasc toga znati. Ili: jase nechiu s' tobom od
vire i zakona prigovarati.* Josc prividivsci dachie nas prid sudcze
vuchi, i po zakonu suda od vire i zakona duscevnogh izpitivati;
(a) *Matth* moxemose kritti, i bixati: kako nas isti Issukarst ucsi, po mattiu (a)
10. v. 23. govorechi: *kad vas progoniti budu u jednome gradu, bixite u drughi.*
I takosu csinili mloghi sveti i pravovirni karstiani, u vrime pro-
gonstvah; bixechi iz jednoga mista u drugo; i kriuchise po scpi-
glia i jama planinski, i po scuma gorski.

153 I ne samo moxemo, vechiesmo i duxni, od nasce same vo-
glie, svakomu i svaghda, zakona i vire nasce nekazivati, nitti
suprot svakomu vazda progonstvu stati, i ocito izpovidatiu: jer
to moxe bitti prigoda i poghio izgubitiu, i izneviritise Issukar-
stu: a kakosmo duxni csuvatise od grihah, takosmo duxni csuva-
tise od prigodah grihom, i svih griscnih poghibilih. Zato od
prigode smartnoga griha, duxnismo pod smartni grih bixati; biv-
sci prigoda istinite, i ocite poghibili; ili po priliki blixgnia:
vel probabiliter proxima.

§. XI.

*Czarkvaje svetà zabranila prigovaratiſe s' nevir-
niczi, od vire, i zakona: kako i sčtiti kgnighe. I
zasčto to. Gdi i od pràvogh tomacſegnia i razuma svetogh
pijsma.*

O Dkud pravoje czarkva svetà zabranila, prigovaratiſe s' nevir- 154
niczi od vire i zakona: kako i sčtiti kgnighe odpadni ne-
virnikah, u koima razloxe od vire i zakona: joſc i kgnighe ka-
tolicſanskih piſſaczah, i naucſitegliah; koiziu nauczi, ili ramgliu
i iſtini katolicſanskoi, iliſu tako ſmeteni, i mracſni, daſe ſumgni
od iſtine, i razumno boij od privare. Ilmu bili ſmeteni od him-
bene voglie: ili od slabba razuma; tako da s' takim ili po takom
nauku piſſacz nebiiva odpadni nevirnik, *infidelis hareticus*; jer od-
padni nevirnik nie, nego koi s' himbenom, i ſilnom vogliom:
in obstinatione in voluntate, darxi koigod nauk ſpaſſonosnogh xiv-
liegnia, protiva czarkvi katolicſanskoi.

Toje rekko zabranila czarkva cſiniti, brez oſſobitogh do-
pùſſchiegnia upiſſana, od iſte: zasčto neima zadovoglina nauka,
a prigovaratiſe od vire, i za razumiti naucſne kgnighe: ne sàmo
svaki, koije uſio iſtom naravno razloxi (premdaſe mloghi, zna-
uchi sàmo hargiavo sčtiti, cſinè naucſitegli: koi zato ſtoje u ve-
likoi poghibili, upaſti, mechiuchiſe od vire govoriti; jerjih noſſi
traxja oholoſt, koja ſtarmoglavcze bàcza. Odaſčta ima doſta
prilika. I to Bogh pravo dopùſſchia, jerſe mechiu u zanat, koi
nie gniov, nittiga znaduh, nittihije Bogh za taki poſſao odredio)
vechie ni ſvaki koije Bogoslovsko razlozegnie uſio: jerſu darovi (b) 1. ad
duha ſvetoga razdiglieni, veli ſveti Pavao (b). Niſu ſvi Aposčto- *Corint. 12.*
i, ni ſvi Proroczi, ni ſvi naucſitegli zakona, ni ſvi pripovidao- *v. 11.*
zi &c. (c). Vechie niki Aposčtoli, niki Proroczi, niki &c. (d) (c) *Ibid.*
Koliko magnie, koi niſu nikakve kgnighe uſili, nitti znaduh dru- *v. 30.*
go, izvan obicſainogh nauka karſtianskogh. Ah dabi i ovoga (d) *Ibid.*
vak czilo znao! Mlogoboſe, kak oſam gori rekao, vechie hochie, *v. 28. Ad*
a pripovidati viru i branitiu; nego za virovati na ſpaſſegnie. *Eph. 4. v.*

Q

A od- 11.

155 A odpadniczi, buduchi rogiemi od oca vruga, kojegaje ve-
 (e) *Joan. 8* chia oholoft, nego jakoft; (e) vechma ucfeh, za prigo-
v. 44. hinaditi; nego za faranitife: zato slide slovo piisma, koje ubia,
 (f) *2. ad* a ne duh, koi oxivgliuje (f): to jest, hochie, dase sve pismo
Corin. 3. v. sveto ima razumiti, kako slova s' naravnim svoim sloxegniem
 6. glase, brez i kakvogh duhovnogh tomascagnia, i razuma: scto
 nie moguchie, ne dopustivsci u gniemu higliadu laxij: zatohim i
 (g) *Matt.* nifu nauczi sloxni, vechie megii sobom protivni; i zakoni puni
12. v. 25. ocfitih laxih; kakoseje vidilo gori od zakona Lutoranskoga: scto-
Luc. 11. v. je, po svidocanstvu istoga spassiteglia (g), jedno od naivechih
 17. zlamegniah zakona i vladagnia vraxjega.

156 Odkud czarkva katolicfanska darxi csetiri puta u tomasc-
 gniu, i razumgliegniu svetoga pisma; koise zovu: *Historicus, Alle-*
goricus: Anagogicus, & Tropologicus. Parvie po glasu naravnome
 slovah. Tri ostala po duhovni otaiſtvi. Parvi virovagnia. Dru-
 ghi ufagnia: a trechi Bogogliubnogh xivgliagnia. Pismobo sve-
 to, ne samo, s' pristalim po naravi, ili po priliki, ricſma, ska-
 zuje sctoseje dogodilo; vechie i uci s' dogagiai, sctose ima za
 (b) *Ad* spassegnie vicsgnie virovati, ufati, i kako Bogogliubno xiviti: (b)
Galat. 4. Zato nie samo *historia*; tojest skazivagnie; vechie i nasc duhovni
v. 24. navk: *ad nostram doctrinam scripta sunt* (i): a po naravnome gla-
 (i) *Ad* scegniu slovah, nebi doisto nasc nauk bilo; jer nebi bilo sloxno
Rom. 5. v. u istini: nittibi u svemu sveto bilo, da nighdi niscta s' otaiſtvom
 4. recfenih triu naukah ne bilixi, i dase nighdi neima drugacſie, ne-
 go slova glase, razumiti: vechiebi u mloghi misti bilo, gdi smut-
 (k) *S. Au* gliva, *scandalosa*; gdi izprazna, *vana*; gdi framotna, *obscana*,
gust. lib. pripovidka, *narratio*: kako pomina sveti Agusctin (k), svarhu o-
contra noga skazivagnia u kgniga naroda (l): tojest, kakoje jakov Pa-
menda- triarka prioteo brattu svomu parvorogienomu Exaunu blagosov,
cium t. 4. od oca Ixaka. Komuse mlogo drugih prilicſnih nahodi; i mlo-
c. 10. go fasvim izprazni, po slovu.

157 Odkud ni isto pismo sveto, navlastito starogh Testamenta,
 (l) *Gen.* nie dopusschieno sctiti; nego onim, koi znaduh vaditi med iz
 27. kamena, i iztiskivati ugle iz pritvarde stine: to jest koi znaduh
 procziniti i poznati u gniemu otaiſtva Boxje istine. Zatoſe i ne-
 moxe obrachiat i tlaciti u vlastiti jezik, brez ossobitogh dopuss-
 chiegnia

chiegnia, ni starogh, ni novogh Testamenta pismo sveto; kako-
je dokončano u saboru Tridentinskomu (m). A kad, i gdje na- (m) Ind.
hodi u vlastiti jezik, po osobitom dopušćiegnju; ne ima, nit- lib. prob.
tise moxe darxati za pismo sveto: to jest za rics Boxju; vechie Con. Trid
samo za tomacsegnie rics Boxje (n). Reg. 3. &
4.

§ XII.

*U kojoj su pogibili, koise prigovaraju s' nevjerni-
ci, i s'liu gniove knighe.*

(n) Con-
cil. ibid.

I Takose moxe lakko dogoditi, da, prigovarajuchise ne nau- 158
čan u pismu svetomu, i u zakonu, s' naucnim odpadnikom;
smetega isti, i svexe, s' svoima laxma, koje uci i skuli himbeno-
ga znagnia; i ima vazda sobom, u prigovaragnju od vire, primu-
droga mesetra od svih laxih diavla, koi sasvom fillom, i mogu-
chiom laxi privarom, radi otteti Issukarstu kraglievinu, koju po
pravo viri imade u pameti svojih naslidnikah. To toliko vech-
ma, buduchi doisto istina, da nemoxe, ni pamet, s' naravnim
razumom, poznati istine duscevnogh spassegnia (o); ni voglia, s' (o) Scot.
naravnom jakoschiu, dobiti vicsgnie dobro blaxenogh uxivagnia: q. 1. Pro-
(p) vechieje potribita; u pameti vira Boxja; a u vogli milost logi.
gniegova: da scto nemoxe s' svitloschiu naravnom razumiti, viruje (p) Scot.
Bogu, koimu kazuje: a scto s' jakoschiu svojom, i s' hotegniem 2.d.28.q.
voglie nemoxe dostighnuti, ufa s' milostiu gniegovom doisto do- un. Art.
biti. Tako tomase i razume svi sveti oczi, i Bogoslovci, na- Ad q. po-
vlastito nase naucitegl skot; one rics Issukarstove, u Evangie- test dici
gliu: *brez mene niscta nemoxete uciniti* (q). &c.

Moxega rekko lakko odpadnik smesti, i svezati: jer kone- 159
zna podpuno, i temeglito prave istine, barzo laxi viruje; a ko (q) Joan.
barzo viruje, lakkose po svakoi viri pusti, i po gnioi diluje. Scto- 15.v.5.
se navlastito dogagia, kadje lax slicna; kakaje svaka, kojaje po
vraxjem nauku; znajuchi on zdravo, kakose moxe lakko varati,
i buduchi vass nauk gniegov, za privariti gliude: premdaga nau-
čan u zakonu istine moxe lakko u laxi ufatiti; jermuse nauczi
ne udaraju; buduchi da svidocanstva laxaczah za dugo sloxno i

slicno ne igiuh, zaštoje lãx kratkih noguh: i tako, dokse jedno s' drugim fastavi, ufatise laxacz, i ucfini sùd prãvi. Ali nenaucsan, il naucsan neviset, nezna toga ucfiniti: nitti svi moguh to ucfiti: nitti svi, koi ucse, moguh, kolikoje potriba da viseti buduh, za takim poslom bitti: jer u ovomu xivotu vaglia da buduh, koichie i tilefnu rãnu pripravgliati, i xivot vrimeniti vladati, i upravgliati. A mloghi, koisu naucsnì i viseti, vechma trãxe u prigovaragniu sebe, nego iskargniega, vechma posetegnie svoje, nego Boxje: vechma to jest nãstoje smesti, i nadobiti protivnika, negoga naucfiti istini, i na viru Boxju dovesti: zato takogier mechiuse u veliku poghi bio, bitti smeteni i nadobiveni; navlastito kad nìsu u sluxbi, kojeje to possao: *cum non incumbit ex officio*; nitti, brez sluxbe, imaduh ocfitu zapovid, ili ossobito dopustchiegnie takoga posla: jer tada ne imaduh ossobite pomochi Boxje, cfinechi protiva zakonu gniegove czarkve: a vass razum i jakost gliudczka, brez ossobite milosti i pomochi Boxje, varlosu slabba protiva diavlu poklenomu, koi je s' protivnikom naivechma onda, kadje naivechma protivan zakonu Issukarstovu, i istini Boxjoi. Joscfu ovaki u vechioi poghi bili, bitti smeteni i nadobiveni, nego priprostiti, i nenaucsnì; kako imamo priliku od nikoga ughgliara, i od jednoga Bogoslovca, s' koimaje jedan pùt doscao diavao u prigovaragnie od otãstvah vire Boxje; i bogoslovca nadobio; i navedavsciga da potvardi gniegov nauk, odveoga sobom u propast: ad od ughgliara ostao smeten, i smuchien.

Ali ko hochie sliditi ughgliara, ne buduchi duxan vechie znati, ni vechie od vire s' pomochiu Boxjom govoriti, nevaglia da drughe odgovore ima, nego: *ja virujem, scto viruje czarkva katolicsanska; a czarkva katolicsanska viruje, scto ja virujem. Ja virujem u czarkvu katolicsansku; a czarkvaje katolicsanska, u koju ja virujem.*

160 I tako, pravovirni Issukarstov, ne naucsan za dosta u gniegovom zakonu; prigovarajuchise s' naucsnim odpadnikom, vazdaje u poghi bili; ili ostaviti svoi zakon, a uzeti gniegov; ili, ako od koga gliudczkoga straha nesmi ostaviti ime Rimskoga karstianina; ili od izpraznoga stida (damu ne reknu, *promgnijesc vire, kao czigatin kognie*) nechie da ostavi zakon czarkve Rimske; u sarczu-

arczuga zabaczi, i pogazi; ili u jednoj czini obadva darxi, potvargiujuchi, dase u onomu, kako i u svomu, moxe xivot vicsni dobiti: sctoje udigl protiva nauku onoga, koji nasje prineo od marti na xivot; ucsechi nas po svetome Pavlu (r), da svi koji (r) *Ad* ochie od Duha Issukarstova xiviti, imaduh u da jednoga tijla bit- *Col. 3 v. 15* i; ne odigliena, vechie s' jegigniena (s) pod jednom glavom; *ad Rom.* kakoje u parvom poglavju ovoga dijla recseno: nebuduchi Issukarst *12. v. 4.* azdiglien (t). Odkud, taki, potvargiujuchi viru, gubiu; i dar- (s) *Ad* echie xivot, neimaga; nisceta magnie nego Lutor, kojegaje to nauk. *Col. 2. v.*

§ XIII.

*Svetoje, i po nauku Issukarstovu zabranila czar-
kva to csiniti.*

19.

(t) 1. *ad**Cor. 1. v.*

12.

ZA to nie czarkva sveta zabranila prigovaratis s' nevirniczi, i *161* sctiti nike kgnighe, himbeno varajuchi; kao Muhamed Tur-
om, da ne poznaduh istine: vechie pravo ucsechi, i materinski
ilujuchi, dase ukloni od privare: zasctojuje opomenuo Issukarst,
achie dochi mloghi laxglivi proroczi, i himbeni Issukarsti, u ime
niegovo; i privarichie mloghe. (u). I zatojoi je zapovidio, da (u) *Matt.*
eviruje svakomu duhu; vechie da naipri kusca, jeli duh od Bo- *24. v. 5. &*
a (x). Jos razborito zabranio ichi na pute odpadnikah, i ne- *11.*
irnikah (y); ne samo da hi sliidi, nego da hi i vidi: kako to- (x) *Joan.*
naci sveti Pavao (z) (Putisu od padnikah, nauczi odpadnicski; *14. v. 1.*
kgnighe gniove, zle vochke, koje nemoguh dati ploda dobra; (y) *Matt.*
kojeje zato zapovidio gospodin u vinogradu svomu podficzati, *10. v. 5.*
na vatru mechiati (a)) I dao joj naucsiteglia, koichie pravo (z) 1. *ad*
azaznavati megju duhom Boxjim, i duhom vraxjim. Koichie *Cor. 5. v. 9.*
oznavati put pravi, i put krivi. I ucsnivsciga pastirom stada, (a) *Matt.*
voga na misto svoje (b), zapovidiomu, daga od vukovah csuva: *7. v. 18.*
la prid ovezama gniegovim igie, i na pascuhi dobru javi, a od (b) *Joan.*
li travah vrachia, i odbia. Akolibi koja od svoje nepomgnie *21. v. 17.*
ascla, za gniom igie, i traxiu; i nascavsci, ne samo zoveju, (c) *Joan.*
echie na legia uzme, i u stado donese. I obechiaomu, dachie, *10. Luc. 15*
oje budu gniegove, glas gniegov sluscati, i za gnim ichi (c). *v. 4.*

Odkud

- 162 Odkud i nie czarkva katolicfanska zabranila fvoim podloxnikom, kako Muhamed Turkom, ucfiti iftinu. Nittije prikratila sctiti kojemu drago drughe kgnighe, offim Evangieglija; kako je on zabranio sctiti drughe offim Alkorana: vechieje ne naucsne utvardila u iftini obicfainogh nauka karftianskoga: a naucsnim providila; da, hodechi od fvoje voglie po fvi zeleni livada, i po pogli fvakojakogh fiagnia, s' odlukom izguliti metigl, i kukogl; ne izgule pfceniczu: to jest, slufcajuchi fvakojake nauke, i pri-mechiuchi fvake ruke kgnighe, s' odlukom da boglma potvarde katolicfansku iftinu, odkrivfci paklenu himbu, i ukazavfci oholim pametma privaru; ne izgube pravu viru, (d) polakomivfcife lakka pamet na zelenu travu slicnih laxih; i ujidechi zmia u travi fakrivena: kakofeje mloghim dogodilo, po priliki xudinskoga kraglia Saula; koi, udarivfci na Amaleka, s' odlukom da offveti posctegnie fvoga Boga; premdagaje dobio; jer nie ucfinio po vogli velikoga misnika Boxjega, i proroka Samuela, izgubio je i kraglieftvo i Boga (e). Utvardila rekko i providila, zabranivfci nenaucsnim; a naucsnim nedavfci brez posluha sctiti, samò one kgnighe, koje u cslanczi vire, ili u nauczi zakona Evangieoskoga, nifu sloxne s' iftinom; ili ne ucfe cfto iftinu Evangieosku.
- (d) Matt. 13.v.29.
- (e) 1. Reg. 15.v.23.

§. XIV.

Pravedanje skup, i sùd, koije czarkva Rimska postavila, da izvigia od vire, i kara odpadnike.

- 163 **D**Akle sùd od iziskivagnia, i progogniegnia nevirstvah, *Tribunal sacrae inquisitionis*, koi darxi czarkva Rimska, iziskujuchi od virovagnia fvoih podloxnikah; i nahodechi odpadnike i nevirnike, ili krivo virnike; osctrohi sùdi, karajuchi s' doftoinim pokoram: a twardoglave odsugiujujuchi na vatru, ili u tavniczu do smarti: a odmetnike, i filne odpadnike *Schismaticos*, & *hereticos*, prokligniajuchi fvake godine na veliki csetvartak. U komfu proklestvu i onì, koi znajuchi za zabragniegnie, i proklestvo, darxe, i sctiuh, brez offobitogh dopuffchiegnia, kgnighe (ilmu bile usctampane; ili rukom pifane) pifaczah odpadnikah, u koima
razloxe

zloxe od vire, i zàkona duscevnogh. Kako i onì, koi kako-
u drago ogovarajuh zakone odpadnicske, i odmetnicske, bra-
echihi, i pomaxuchi protiva czarkvi Rimskoi. Nittihi i ko,
ivan cšassa smarti, pokorne moxe odrisciti, ossim Rimskoga Pa-
e, ili odregienogh ossobito, zato od Rimskoga Pape, s' dopuff-
niegniem upisanim. Još ni na cšass smarti nemoguh bitti odri- (f) *Bul.*
eni od obicšaini izpovidnikah, ako ne pridaduh kgnighe, ko- *cæn.cæte-*
uše imaduh pridati; i ne obechiaju s' zakletvom, dachie, ozdra- *rum à*
ivsci, podloxitiše zapovidi i naredbi sùda ossobitogh czarkve sve- *prædictis*
e, u takomu poslu (f). *&c.*

Nie rekko ovo sùd opakih, i duscmanški, kakoga Lutora- 164
i, i Kalvini zovuh: vechie pravo svèt, i istinito Boxji; imaju-
ni toliki temegl, i razloghe u pišmu svetomu, kakoje šad vigie-
p. Negofu oni opaki, i duscmani, takoga sùda ne imajuchi,
echiega još prokligniuchi: i toje jedno iz megiu zlamegniah,
asfu odpadniczi od istine; kojeje ista istina dàla po S. Ivanu go-
orechi (g): *naimenik i koi nie pravi pastir ovaczah, kojega nišu vla-* (g) *Evan.*
ite ovcze, videchi da vùk igie megiu ovcze, ostavi ovcze, i bixi od Joa. c. 10.
ni, jerje naimenik, jer nišu gniegove vlastite ovcze. Dakle starešci- *v. 11.*
e duhovne Lutoranah, i Kalvinah, i sviu ostalih, koi ne darxe
akon Rimski; nišu pastiri, vechie naimeniczi vraxji; koiziu nij-
a vlastite ovcze, prid koima igiuh. Nijšu cšuvvari, vechie lupe-
i, koi graduh ovcze vlastitom pastiru, i pufšchiaju na gni vuka,
ahi koglie, i rassipa.

Da cšovik cšoviku zlo ne ucfini, tolikešu zakone postavili; 165
o koima: ako ko drugomu; il ukrade, ilgaprivari; ilmu ottme,
ilmu popali; ilmu dobro razaspe, ilmuga pokvari; ilga ubie, ilga
anii: višcaju, fiku, u tavniczu mechiuh, i svakojako mucše. A
ššukarštu, naipraviemu, i naišvechiemu megiu svima gliudma; koi-
e dufce gliudczke pripravo ossvoio, i s' tesckim trudom, i mu-
kom od vukovah pakleni otteo; gniemu sczine ne doštoino cšiniti
pravdu, pufšchiajuchi švakoga u gniegovo dobro: kako da on nie
doštojan imati od gliudi i kakvu gliubav i posčtegnie, za koiziu
gliubav i vicsgnie posčtegnie harvaoseje sc' gniovi duscmani, za
odarxatihimga, tia do štrascne smarti krixu. Kako da švu prav-
du vaglia cšiniti udom, a glavi nikakvu, premda nikakve pravde
neima

neima u ùdij, akoše ne cfini pravda glavi, buduchi sva ùda slughe glave, koje ilju nosse, ilju bràne. Kako da nie manitošt vechia od xivinske, cfuvati i braniti ùda, a u glavu pustiti neka smira, i nikscani komu drago (b). Kako da nie pakleno duscmanstvo, ussilovati sàmo prostu vogliu na dobro svitovgnie tijla: a u dobru dusce pustitiu cfiniti sčtojoiije drago (i): i tako daje Bogh svemoguchi duscmanin, stexuchi prostu vogliu na dobro dusce s' tolikima zakoni, i zapovidma. Buduchi dakle sve ovo paklene privare, i laxi; czarkvaje Rimska istinita Issukarstova, i pràva Boxja; a gniova himbena, i paklena.

§. XV.

S'razlogom i drughe mloghe kgnighe zabraguije czarkva sčiti. Kakav grih cfine, koibi brez dopusschiegnia sčtiu, i u kakvu krivinu padaju.

166 **K**Oi sčtiu ostale kgnighe, kojemu u broju kgnigah zabraguijenih, kakvogmu drago piiscza bijle; premda ne padaju taki u proklestvo, grisce smartno, ako znaduh dasu zabraguijene; i imaduh oblast Biskupi, prokligniatih, i drugacjie karati: buduchihim to ossobito priporuceno od sàbora Tridentinskoga (k): i obicfainim nacfinom Biskupi ne daju oblast svakomu ispovidniku, take odriscivati.

(k) Ind.
lib. prob.
reg. 10. §.
ult.

Ah dabi pravovirni Issukarstovi cfinili, kako cfine priprostiti privareni odpadniczi, odgovarajuchi, kadji ko od zakona pita, i lax gniove vire ukazuje: *nie nase possao zakon tomacfiti, i od virese prigovarati. Mih sàmo slusamo, sčtonam nasei dubovniczi i naucefitegli kazuju: onichieti znat na to odgovoriti; igise sc' gnima disputar* Alije malo takih priprostiti u zakonu pravom Boxjemu: za to pravo govori sveti Luka: mudrijfu sinovi sviita ovoga, od sinovah svitlosti (l).

(l) Luc.
16.v.8.

167 Broi i ukazalisčte kgnigah zabraguijenih svakeše godine iz nova sčtampa, po naredbi svetoga sàbora Tridentinskoga (m); za rad csesti kgnigah, kojese iz nova zabraguiju: jer csesto. Ili pisčzi, pisčuchi i cfinechi kgnighe, ne obsluxuju, sčtoje sàbor naredio

(m) Con-
cil. Trid.
de prob. l.
§.4.

edio u takomu poslu obsluxivati. Ili odpadniczi od zlobbe
uju katolicfanske zdrave kgnighe, kraduchihi, i himbeno prisćtam-
avajuchi: kakofu ućfinili Ariani, koifu (fvidocfi sveti jerolim) s'ta-
o pokrivenom himbom svoje vraxje nauke raffiali bili, daseje
aff fviyt, zaplakavsci, zacfudio, kakoje u Arianski zàkon do-
io. Ili vracfari, i vracfarićze s'paklenom privarom ućfine, da
tioczi u kgnigama svetim klagniajućse vragu, a ne Bogu, me-
niuchi sve ućfagnie u rìćfi molitve, ili u broi molitavah, ili u koje-
od iftinito vrime molègnia, ili u nacfin moglbe: tako, da fćzi-
e, dase nemoxe ta i ta milořt izprořfiti od Boga, akoře ne rekne
i ta molitva, ili toliko putah, ili toliko molitavah, ili u to
u to vrime; na priliku obdan, ili ob noch, u pòdne, ili po-no-
ci; pria funcza izhoda, ili zahoda; ili u to i u to doba godine;
u ti, i u ti dan; ili u ocfi te i te fvetkovine; ili akoře ne rek-
tako i tako; to jeřt řtojechi, ili klecfechi; s'razpetim, ili
slopqlienim rukama; lexechi nicćicze, ili puxuchi na kolini &c.
řto fćzinechi, akohi ne ogovara priprořćtina, dořto ne mole,
vechie baju; nittife klagniaju Bogu, vechie vragu; nittije milořt Boxja,
ao oprave řćto iřćtù, vechie privara vraxja; nitti fàle, vechie
uju Boga: jer po ti nacfin řmankavaju gniegovo moguchřtvo: zas-
řto premda moxe bitti da Bogh pria usliřca jednu molitvu, nego
dugu; pria u jedno vrime, nego u drugo; priaugu, nego krat-
; pria mlogo nego malo molitavah; pria tako recřenu, nego
dagacřie: nřćtanemagnie gniegovo moguchřtvo, i milořt ne viřfi
o rìćfi molitve, ni od broja, ni od vrimenta, ni od nàćfina; ve-
lie od sàme gniegove voglie: a gniegova voglia ne pazi izvans-
k liicze molitve; vechie gleda řarcze, iz koga izlazi, i pamet,
kja upravglia molitvu: to jeřt, kolikaje u řarczu gniegova gliu-
bv, a u pameti Boxja vira.

I kad ima molitva obodvoje; to jeřt i liicze, i řarcze; vech- 168
me řadovaglia s' řarczem, nego s' liiczem; jerju brez řarcza uć-
xnogh, i virne pameti, ili naiposli brez xeglna gliubavi řarcza, i
ppravne viri pameti, nighda ne prìma; po onima ricsma fve-
tegh Agusćtina: *si cor non orat, in vanum lingua laborat*: ako řar-
e ne moli, řaludufe jezik trùdi: a s' ovim, brez liicza,
ma vazda, akoje za gniegovo pořćtegnie, i za vechiu pràvu
R korist

(*n*) *Mar-* korist moliteglia (*n*); kako ima dosta prilika, navlastito od jed-
ci 11.v.24 noga priprostita pustignika, koji je bio naučio ovu molitvicu, u
 latinski jezik, koga ne znao, ni razumio: *peccasti Domine misere-*
re mei: to jest: Sagrađio si gospodine, smiluj se meni: Seta-
 po ricima, ne molitva, vechie velika psova protivu Bogu: nista-
 nemagnie, toliko je kod Boga vrijedna bila, daje mnoghe milosti
 po gnioi pustigniku davao, ucinivšemu i vodu poslušnu, po
 kojoj je suhim nogama hodio; i mnogah druga čudesa po gniemu
 činio. A od vire je isti vràgh potvrdio, koji (iztiravšega je-
 dan iz tijla u kom je bio, s' jednim dijelkom darveta od lãgie,
 koji je za dijelak od svetoga krixa darxao) odgovorio: *ne darvo od*
lãgie, vechie tvoja vira tira mene.

169 Odkud czarkva svetà, za providiti svojim pravovirnim sino-
 vom i u ovomu, naredilaje i urèdila takogier jedan svèt skup vich-
 nikah, i utvardilaga u Rìmu: *sacra Rituum Congregatio*; koi sudi,
 i dokončaje, s' kakvimse czeremoniam, i s' koim nacfinom de-
 vocziona imaduh činiti sluxbe duhovno-czarkovne: toliko op-
 chienè i ocfitè; kako sakramenatah, misse, blogoslovah, proce-
 sionah, i blaghih dnevah svetih Boxjih: koliko posebite, i skro-
 vite; kako oslobite molitve, zavitti, i drughi prilicni devoczio-
 ni. Svarhu koi czeremoniah imaduh bditi kapelani iliti pastiri
 duscah, i izpovidniczi: i poznavsci da neimaduh prilike od sve-
 tignie, dizatihi, i zabagnivati. Akoli čisto ne poznaju, vechie
 sumgnie, ili nemoguh dighnuti, i zabraniti; davati na znagnie
 Biskupom; a Biskupi, ako neznaduh, ili nemoguh u tomu do-
 končati; davati na znagnie recsenome skuppu; i iskati svarhu
 toga nauk.

§. XVI.

Koisu naivechma u recsenoi poghibili. I koji ne-
čin pravo moliti Boga.

170 **U** Recsenu opaku mislao od niki molitavah, naipri i nai-
 vechma upadaju oni, koi u molegnju slide devoczion tilesni,
 a ne duhovni: to jest koimasu draxe one molitve, kojehim slat-
 ke,

e, vogli draghe, i sarczu tilesnome mille; nego one u koima
ikakve slatkosti ne offichiaju, nitti dragovoglstvo imaduh, nit-
himfe od gni i kakva milost po sarczu tilesnome razliva, vechie
asvim suho u gninra stoì, i kao fillomhi govore: sczinechi ma-
bumno (o), da scto nie gnima slatko, nie Bogu drago: ili ne- (o) Rodri-
irujuchi, daje xivot na svijtu gliudma dolina tugah, i xalostih; *quez de*
u kragliestvu nebeskome, od podpuna uxivagnia sviu slatkostih: *perf. virt.*
a ko ne umre sasvim sebi na ovomu svijtu, odrekavscicse sviu vlastiti *Christ. tra-*
ilesnih i duhovnih naslagiegniah, i zadovolglstvah, nemoxe Bo- *Stat. 5. c. 18*
u podpuno dragh bitti, ni u gniemu u vike xiviti, i uxivatiga
(p). Ili nesluscajuchi scto Pavao Aposcto govori (q): *ko s' tiles-* (p) S. Gre-
im svojim; to jest ovoga xivota, naslagiegniem hochie Bogu sluxiti, ima- gor. lib. 3.
hie plachiu smart: a komu duhovno nastoi sluxiti; to jest, ko nikak- in cap. 19.
a svoga vlastitogh naslagiegnia i uxivagnia u gniegovoi sluxbi ne v. 27.
ràxi, vechie sàmo ràdi, dase gniegova svetà voglia izvarsci, go- *Matt.*
orechi vazda, *budi voglia tvoja*; ili sebi bijla tescka, ili lakka, (q) *Ad*
latka, ili gorka sluxba; *onchie imati xivot vicsni*, i dobiti pràvo *Gal. 6. v. 8.*
lastito, tilesno i duhovno uxivagnie, i naslagiegnie.

Kadse Bogomogliacz nahodi u molitvi suh, csinechiu brez i 171
ednogh svogh dragovoglstva; josć drughda tarpechi u gnioi tesc-
e napasti, od zli, ruxni, i pogani misli u pameti, i od ràzli-
ih marski ganuchia u tijlu: nie to zlamegnie (ako on nie od
oga uzrok) da gniegova molitva nie Bogu draga; vechie to Bogh
usschia, da bude vechie vrìdna; kobo vechma Bogu sluxi, ve-
hieje kod gniega vriidan; a vechma gniemu sluxi, ko magnie
lastito uxivagnie u gniegovoi sluxbi tràxi; koliko dakle vechma,
to u gniegovoi sluxbi veliku muku tarpi.

Bogomogliaczbi tomu uzrok bio, kadbi u smartnomu grihu
bio, ilise u molitvu s' doftoinom pripravom ne metnuo: to jest
ne metnuvsci s' twardom odlukom na stranu sve drughe brighe, i pos-
e; ne skupivsci pamet, i ne cluvajuchi u molitvi ocñu. Kada
ovi mankamenatah neima, akomu josć drughe brighe i posli far-
ze mucsè, misli pamet smetaju, i ruxne prilike tilesne klàpgnie
xivinskoga mozga vogliu smuchiuju; tako da ne moxe duhovnu
ànu xvakati, kolikoje potreba da slatkost pusti, i duscu omede-
i; neka znade, daga Bogh s' tim ne kara; vechiemu duscu csisti
R 2 od

od zemalski poxegliegniah, i naslagiegniah, dajichimu, s' takom napasschii i suhochiom sarcza, prigodu, da hi mori, sc' gnima-se harvuchi, od gnise ottimajuchi, i pogargiujuchihi: sctose u molitvi naiboglma moxe cfiniti; jer onda offobito Bogh i dusca prid ocsuma stoi.

172

Csistimu rekko s' time duscu, da na svoje vrime (stekavsci dva krila velikoga orla, od koih govori sveti Ivan u ocfitovagniu (r): to jest, temeglito znagnie od Boxanstva, kojeje u strahu Boxjemu, twardoi viri, i ufagniu: i duboko humiglienstvo) dixe-se, brez i jednogh truda, od zemglie tilesnih poxegliegniah, i drughi svitovgnih bukah (koje probugiuje u tiilu sedmoroglavi Drakun pakleni, da smete possao sveti) i polichie, hitro kako lastavicza, jako kako orao, iz prid obraza otrovne zmie, u pustigniu, u misto svoje; to jest u visine nebeske, gdje vlastito pravo dusce gliudczke misto: ulazi to jest u promiscgliagnie Boxanstva, brez i jedne muke i zaprike od svitovgnie buke; u kojemu ju rani Bogh s' svima slatkostma nebeskim, topechii u svojoj gliubavi: kakoseje dogodilo s' diviczom Mariom, od kojeje ovo sveti Ivan rekao, i ovako razumio, kako tomasci Bogogliubna duv-

(s) *Mysti-* na nascega Reda, sestra Maria Issusova, iz Agride, (s) po ocfi-
ca Civ. Dei tovagniu iste priciste Divicze, kojaje prilika istinita dusce gliudcz-
p. 1. l. 1. c. ke, i zakon xivi xivgliegnja karstianskoga; koi doisto nie u gnioi
10. n. 128. svarscio, vechie u mloghim svetim, i sveticzam Boxjim potvar-
 gien bio, navlastito u recfenoj Marii Issusovoi, u svetoj Terezii, i
 Marii mandalini de Pazzis, duvnam karmelitanskim; od koise
 sctie, dasu, pria negohimje Bogh dao uxivati slatkosti nebeske
 gliubavi svoje, patile suhochiu sarcza u molitvi, i muku od napa-
 stih, od svake smarti gorcsu: nittifumu magnie vechie vechma u-
 godile, stojechi i slidechi tako u gniegovoi sluxbi, brez i jed-
 nogh utiscegnia, i pomilovagnia; nego posli, garlechise sc' gnim
 u molitvi, i uxivajuchi sve slatkosti gniegove milosti: vechmabo
 ugagia sluga, sluxechi kako gospodar hochie; nego, cfinechi scto-
 (t) *Tract.* muje drago: i oczuje draxi sijn, koiga, i osctro darxan, posctu-
de or. p. 2. je, i pomgnivo slusca; nego koi, mzechiga, za gnim pristaje.

173

Za to dobro govori nasc sveti Petar od Alkantare (t), da
 e. 4. Re- nie velika stvar, stajati mlogo vrmena na molitvi, kadse s' vru-
 ned. 1. chim

chim devoczionom uxiva slatkost gliubavi Boxje u molitvi. Ali
velika jest, kadse s' devotim slabbo sarczem; a josć vechia, kad
s' gorkim, tuxnim, i xalosnim stanovito stoi na molitvi, i cse-
ta s' humiglientvom, i s' uštarpgliegriem pomilovagnie od gospo-
lina. Ovomu daje svidocanstvo sveti Pavao, kad korinchianom
piše, da koliko budu uzmlaxene u nama muke, tughe, i xaloſti (u) 2. ad
ssukarstove; tolkochie bitti uzmlaxena slava, i uxivagnie nasce *Corin. I. v.*
o Isukarstu, u Raju (u). 5.

Za to kadje ko u molitvi slabbo devota sarcza, ili sasvim 174
taha, il i gorka, nevoglina, tuxna, i xalosna, od napastih, ko-
emu cšine, ili psoſti protiva svetigni Boxjoi, i istini katolicſan-
koi svetih Sakramenatah, i ostalih naukah Evangieloski; ili po-
ana poxegliegnja putti; ili izprazne misli pameti; ili marskochia
obrocſigniegnja: neka barzo protrese ſvoi xivot, traxechi, da-
ie u nemiloſti Boxjoi, zarad koga smartnoga griha; i jelise s'
ravim skruſcegniem, ili s' koim drugim dilom oprao od ſvih
alnih grihah, kojeje ucſinio poſli izpovidi, i koi slabbe dūſcu,
ostugiegniuju sarcze: i jelise s' doſtoinom, moguchiom ſvojoi slab-
oſti pripravom metnuo na molitvu

I naſcavſci da neima ni jednoga od ovih mankamenatah: il 175
koje u komu, i pokajavſciſe od gniega, i uredivſci kako igie
poſſao, joſcmu neosladi molitva, nitti priſtane nemir: neka zna-
e, daje to voglia Boxja; il za pokaragnie gniegova pomanka-
nia (koje pravoje da dragovoglno primi: i ako s' humiglientvom,
s' uštarpgliegriem do ſvarhe molitve podneſe, dobroje vrime
ptroſcio) il za izkuſcagnie gniegove gliubavi, ne imajuchi man-
lamenta. I tako, daſe nechie, kakoje on namislio, u ono vri-
e ſe' gnim garliti, i gliubiti; vechie hochie gniegovu virnoſt, i
inasctvo uxivati; i to na ravnu pogliu, gdi neima uzdagnia, of-
m oruxja i deſnicze: jer, kako pomina ſveti Bernardo, kadse
naſcemu duhovnome xivotu ucſini od domachi larma: to jest od
ela, i od tilesni ochiutegniah, i poxegliegniah; vaglia ſcziniti,
eli, daſu ſtraxani poſpali, a bedeni grada upali; buduchise tii-
l, kojeje, kadje pokorno, beden duſci, ſmutilo: a tilesna ochi-
gnia, kojafu, kadſu trizna, ſtraxani duhovnoga xivota, ſmela:
zto tada u boju ſve uſagnie od ſaragniegnia stoi u oruxju,
i deſniczi: to jest u miloſtivomu znagniu iſtine, i u vogli.

176

Doisto, da i ne pocfme; ili razgovor gliubeznivi, koije ho-
tio s' Bogom cfiniti; ili promiscgliagnie Boxanstvenih istinah,
i spanosnogh xivgliegnja, u cfemuje bio odredio ùru ili dvi po-
harcfiti: vechie sve to vrime potrosci, biuchise humiglieno, i
ustarpglivo s' nepriategli, za posctegnie Boxje, i dusceвно spase-
gnie; dobrogaje potroscio, i za dosta Boga molio; jerje vechie
zasluxio, nego da bude sve vrime ono s' gnime slatko liporicfio;
i vechiu slavu dusci dobio, nego dase bude u mirnu molegnju sc'
gnim garlio: Niebo maistoria, nit i kakva fàla, i slava, mèd za
dugo lizati; jer to svak zna, i moxe ucfiniti: ali je velika, pelin
mlogo vrimenta xvakati. Lakkoje na tarpezi dobro ugogienih
jecxekah za dugo fiditi; ali daimise ni s' slanim, ni s' masnim za
mlogo baviti. Nittije potriba (veli na istomu mistu imenovani
sveti Petar od Alkantare) daje slatko, sctose jide da bude pro-
bitacfno; kuscamobo daje zdravie sctoje gorko.

177

Nittifu ovo sàmo liipe ricfi, za namamiti; vechiesu sve isti-
ne Boxje od vicsgnie slave, i zdravogh xivota: zascto Issukarst
nie varao, vechie pùt pràvogh xivota, s' ricsju, i s' prilikom gliu-

(x) *Joan.* dma ukazivao (x): nitti za to moxe ko pofaglienie na svijtu xi-
1. v. 7. 3. v. viti, i praviu slavu imati, nego ko slidi u kripostma Issukarsta,
17. 5. v. 34 kako i imenovani sveti (koije kuscajuchi od molitve pissao) go-
Act. 1. vori: a megju kripostma Issukarstovim naivechiaje ova, daje sve
sctoje podneo, patio brez i jednoga utiscegnja u dusci svojoj,

(y) *Marc.* kako on sàm fvidocfi (y): negoseje josć na molitvi u vartlu, od
14 v. 34. tesckogh cfemera dusce svoje, s' karvju znoio: i ovuje cfascu svim

(z) *Matt.* naslidnikom svojim napio (z). I ovoje ona cfasca od posluha,
20. v. 22. koju hochie da u molitvi piemo: to jest da molimo sàmo jerje
on zapovidio, i narèdio; ne tràxechi u gnioi nikakva slatka sò-
ka; to jest nascegh vlastitogh zadovolgstva, i naslagiegnja; vechie
sàmo xelechi dase ispuni voglia ocza gniegova nebeskoga; govo-
rechi kako nasje on naucfio: *kada molite, reczite ocse nase, koi jest*

(a) *Matt.* na nebesih &c. budi voglia tvoja, kako na nebu, tako i na zemgli (a):
6. v. 9. i kakoje on isti molio u vartlu: *ocse moi, akoje moguchie, nekame*

(b) *Luc.* mimogie kalex ovi; ali ne kako ja hochiu, vechie kako ti (b). Zatoje
22. v. 42. finovom zebedcovim, Ivanu, i jakovu, kadsuga molili, da jed-
noga posadi na desnu svoju, a drugoga na lèvu, u kargliestvu svo-
mu,

nu, obechiajuchimu piti cfasu, koju on uspie; odgovorio: cfa-
cuchiete moju piti; ali siliti na desnu moju, nie meni dati vama, ve-
chie kòhimje pripravlieno od oca mojeg (c). (c) Joan.
20. v. 28.

Ukazujuchi cisto s' tìme, dase gniegova cfasca neima piti za
plachiu u prav: jer to nie kripot, koju on u slugam svojim hochie;
vechie lakomost, kojaje judu iz gniegove sluxbe odvela u slux-
bu diavaosku, i pripravilamu sètrangu, s' kojomseje obissio (d). (d) S. Aug
Dase u gniegovo cfasci ne ima traxiti slatkost vlastitogh naslagie-
gnia, i koristi; vechiese ima piti od xegliesàme karstianske kripo-
sti. To jest: imase u ovom xivotu patiti, i Bogh moliti; ne u
prav jerje to nama dobro, i drago; jer za to u prav cfiniti, doisto
lje lakomost, ili izpraznost: vechie jerje to u sebi dobro, i Bogu
drago: nechiebo Bogh u zàkonu svomu naimenikah, vechie ho-
chie sve sinove (e), koi ne sluxe ocu za plachiu, vechie za gliu-
bav; i koise u sluxbi za drugo ne vessela, nitti drugo zadovolstvo
i gnioi imaduh, nego jer sc' gniom ocu ugagiaju; i svaki trùd i
muku u sluxbi dragovoglno i vesselo podnose, istom kad ocu sc'
gniom ugagiaju. I ovoje sàmo ono duhovno vesseglie, i zado-
voglstvo, brez kojega nasca sluxba nie Bogu draga (f); i koje-
nam za to u sluxbi Boxjoi priporucuju, David Kragl, S. Luka, Corint. 9.
i S. Pavao (g). (e) Ad
Rom. 8. v.
15. (f) 2. ad
Corint. 9.
v. 7. (g)

Nasce dobro imamo sàmo od gniegove milosticsekati, i pro-
siti, za ukazati nasce humiglienstvo, i nedostojanstvo (h), i za
posètovati gniegovu milost, i velicsanstvo: a ne za tomu uprav slu-
xiti; jerse tako cfini velika framota ocsinskoj milosti, i gliubavi:
naimenikbo, koi s' pogodnom sluxi, od duga plachiu ischte: a
ko za gliubav sluxi, sàmo vaglia da svoju potribu kaxe; jer gliu-
bav ne podnosi dase od gnie ischte, buduchi od sebe sva ondi gdi
miluje (i). Sàmo kad nìjsu jednàczi u dostojanstvu, koi u gliu-
bavi, i od gliubavi xivu; kako sijn i otacz, mlagi, i starji stvore-
gnie, i stvoritegl; vaglia da magni humiglieno svoju potribu
kaxe; to iest milost zaprossi. (h) Luc.
17. v. 10. (i) Matt.
6. v. 31.

S. XVII.

*Odgovarase na nikih protivne razlogbe: i vechma
potvargiuje nacsin recseni molegnia.*

180 **R** Echichie kogod: tose ne vide sloxna svidocanstva, buduchi da Evangieglie govori, da naipri traximo kragliestvo nebes. (k) *Ibid.* ko, i pravdu gniegovu (k). A na drugomu mistu veli, dase spa-segnie duse nasce, i uxivagnie vikovicsgnie slave, ne samo ima proffiti, vechie i fillom ottimati: i da nechie okrugnien bitti, ne- (l) *Matt.* go ko zdravo harvuchise zasluxi (l). I Bogoslovci ucseh da ko 11.v.12.2. od xeglie slave nebeske, i straha muke paklene, zakon Issukarstov ad *Thim.* obsluxuje, dobro diluje: i za to vele, da kose od take xeglie 2.v.5. i straha od grihah svojih u izpovidi kaje, od gnise odricfuje, i s' Bogom sjegigniuje. I jos daglie govore, da za dobiti nebesko uxivagnie, i vikovicsgniu slavu, nie dosta vira, i sama milost, vechiese hochie dila pravogh zasluxegnia: *opera meritoria de condigno*. Dakle Boga moliti, i truditi na ovomu svijtu za svoju korist, nie lakomost, vechie karstianska kripost: Nitti, sluxiti Bogu za plachiu, kvari sinovsku karstiansku gliubav, i ocfinsku Boxju milost.

181 Tochie rechi, koi nezna, ili nechie Evangieoskih istinah pravo slagati; i koi sve priateglstvo u kessi darxi: nit i koga mi- (m) *Mar* luje akomu setogod ne daje: a u takvomu nie istine; jer istina nie ci 10.v.18 u svomu, vech u parvomu dobru (m). Odkud veli S. Jakov, *Luc.18.v.* da svako pravo dobro u stvoregniu jest od Boga, i po Bogu (n). 19. *Ad* Ovoje istina Evangieoska; da nie Bogh za csovika vechie csovik *Rom.3.v.* i sve za Bogaje stvoreno; daga fali, i slavi; daga gliubi, i sluxi- 4. mu; ne za drugo, nego jerje Bogh i stvoritegl. Parvaje zapovid (n) *Jacob.* u Evangiegliu od gliubavi Boxje, a druga od gliubavi iskargnie- 1.v.17. ga: a ko obsluxuje zakon Boxji, u prav, i samo da dobie xivot vicsgni; ne gliubi Boga, vechie samoga sebe. Mijsmo po svakoi pravdi duxni Boga gliubiti, i gniegove zapovidi obsluxivati; a on nie duxan, za sve nasce junastvo u karstianski dili, xivot vicsgni nama dati; zascto sva xestina nasce gliubavi, brez nove gniegove

gniegove milosti, nemoxega na to zaduxiti: *ulterius requiritur gra-
rita acceptatio* (o). Odkud onseje od svoje dràghe voglie zadu- (o) *Scot. 4*
no Issukarstu, dati xivot vicsgni svima koi uzobluxuju zàkon *d. 1. q. 6.*
giegov, i u gniegovoi milosti pogiuu s'ovoga svijta: kako temeglito *Art. Ad*
celoxe Franczesckanski Bogoslovci. Svom czinom nascih dobrih argumen-
tilah nemoxemomu ni za ovi vrimeniti xivot za dosta odsluxi- ta pro o-
kakobi dakle moghli po pravdi vicsgni zasluxiti.

Zasluxegnie dakle xivota vicsgniega, koje imaduuh dobrà di- 182
gliudczkà, ucfignienà u milosti Boxjoi, kako nas uci vira ka- pin. præ-
clifanska; nie od gniove vrìdnosti, vech od nove Boxje milo- ced. §.
; a milost vechiu nahodi, ko vechma o dobru milostivogh gos. *Ad quar-*
pdina, nego o svomu, ràdi: a ko sasvim sebezaboravi, da gos- tum &c.
pdinu boglma ugodì, onise sasvim gospodar od gniegova sar-
ca cfini, kako svak zna po sebi, i svi vidimo, da ko od sàme
ste gliubavi sluxi, vazda vechie dobra u darovi prìmi, nego ko-
fsluxit pogodi.

Istinaje, daje Issukarst u Evangieglu zapovidio, da cfinimo 183
da duscevnogh spassegnia, i molimoga dajoi nebesku slavu dàde:
ne s' odlukom uprav gniezina uxivagnia, vechie svoje slave i
poscètegnia: to jest, da, vidivsciondi cisto gniegovo velicsanstvo,
imoga, i svarscenom gliubavju gliubimo. Jer on nie to dru-
gcie zapovidio, negoje za to duscu nascu stvorio, i za slavu ne-
bescu odredio: a on nie drugu odluku i svarhu, u stvaragniu An-
gelah i duscah gliudczki ossobito na svoju sliku i priliku, imao;
ngo da ukaxe svoje velicsanstvo; i da ima gniegova dobrota i
moguchstvo od stvoregnia duxnu fàlu, i poznanstvo.

Josc nie moguchie, da pràvi Bogh na drugu svarhu, i s' dru- 184
gm odlukom diluje: jerje gniegova slava i poscètegnie jedina
nra pravde, i svetignie; buduchi ona parvi pocsetak i poslidgnia
svarha. To jest: onoje sàmo dilo svèto, i dobro, kojese uprav
zaposcètegnie, i slavu Boxju pocfima, i na slavu i poscètegnie
giegovo cfini. I toje (veli Issukarst po Ivanu (p)) xivot vics- (p) *Joan.*
gi duscah gliudczkih: a uxivagnie gniovo slidi iz toga kao plod. *17. v. 3.*
Zto, kako nie moguchie imati plod, brez kojeghgod uzroka:
to nie moguchie s' nascima dobrì dilì dobiti dusci nebesko uxi-
vgnie, akoje u svima u prav ne tràxi Boxja slava i poscètegnie.

I tako razume Bogoslovci, kad vele, daje spanosno dilovagnie bixati od zla, i cfiniti dobro, zarad straha od pakla, i xeglie Raju: i dase, za to kajuchise u izpovìdi, pravda griscnik prid Bogom. Zascto oni svi jednokupno psuju i odsugiuju onoga, kome se boi pakla, i xeli Rai; ne jerse u paklu Bogh u vik psuje, a Raju u vik posctuje; vechie jerse u paklu u vik mucsi, a u Raju u vik uxiva; i s' razboritom odlukom samo toga, od zla bixi, dobro cfini. Nitti, kad vele, da s' dilih nascih imamo prave zasluxiti xivot vicsgni, drugacse, nego je gori recseno od zaslu xegnia karstianskoga kod Boga, razume: to jest; ne po pravdi koju cfine istah nasca dila; vechie po pravdi kojuhim daje milost Boxja, i gniegova sveta voglia.

185 A kad sveti Mattie veli, da naipri imamo traxiti i iskati kraglietvo nebesko, onse ni malo ne protivi gori recsenim svidocanstvom; jer on veli dase traxi i iscte po pravdi nebeskoi; a sadje gori recseno, kojaje u tomu pravda nebeska. Pak on ondi govori prama dobarah tilesnih: to jest da naipri imamo traxiti dobro dusci, pak dobro tiilu; sceto je doisto po pravdi nebeskoi; jer kako nie Bogh za duscu, vechie je dusca stvorena za Boga; tako nie duscu za tiilo, vechie je tiilo Bogh stvorio za duscu, i dao joige za slugu. Zato kako naipri vaglia traxiti dobro Bogu, pak dusci; tako naipri dusci, pak tiilu.

A kad veli, dase kraglietvo nebesko, ne samo ima proffiti vechie i ottimati; on ne razumi, od Boga, vech od diavla, tiila, i sviita; koi sasvom himbenom fillom, i duscmanskom naghlosschuu, rade smestinam put: zato vaglia varlo bditi, da nas ne privare; i jakose sc' gnima harvati, da nas s' puta ne skinuh.

186 A buduchi da nasca voglia, jerjoise je po grihu smeo i smutio kus mlogo putah sczini, dase u posctegniu i slavi Boxjoi naslagiuje, gdi svoje povoglicze, i izpraznu slavu uxiva. A jerje s' tiilom svezana, i nikada sc' gnime, s' diavlom, i s' sviiton razpusschieno drugovala; lakkose po gniovim poslasticzam pustiti ili privari; sczinechi daje gniezino pravo dobro, sceto je tilesno i svitovgnie zemalsko naslagiegnie; offim daje od iste stvorene slabosti podloxna privari. Zatojoije Bogh svemoguchi dao milosti zakon, da diluje po gniegovim zapovidma, i u svemuse s' jegi gniuj

niu je sc' gniegovom svetom vogliom, ako hochie dobro uxivati
sobom : govorechi po S. Ivanu (q): *ako zarao pscenicze, parvsci u (q) Joan.*
emgliu, ne umre, nechie ucsiniti ploda. A po Mattiu (r): *ko nàgie 12. v. 24.*
uscu svoju, izgubichieju; a koju izgubi zarad mene, nachichieju. (r) Matt.
du scu svoju, po razumu ovih ricnih, nahodi, ko u svemu gnie- 10. v. 39.
inu vogliu cfini: a gubiu, ko ni u csemu ni malo gniezino vla-
ito hotègnie ne slìdi) Scto se doisto razumi, i od ovoga, i od
oscastoga xivota; buduchi iz gniega vlastita Lucziferova voglia
zpala. Odkud svi naucsitigli govore, da ko po svojoj vogli stoì
Raju, nebi bio blaxen: a da ko po vogli Boxjoi stoì u paklu
ebi bio tùxan.

Scto je sveti Agusctin naucio od svetoga jerolima; komu 187
iscuchi jedan pùt u Betlem, piitascega, hochieli blaxeni u Raju
kati od Boga onu milost, za kojuga moli jedan devoti sa zem-
lie, videchi da Bogh neima voglie onù milost dopustiti: i biv-
ci u isto vrìme staracz jerolim u Betlemu umrò, dògie s' duscom
'Agusctinu u Afriku, u czelu: i bivscise Agusctin pripao, re.
semu: *neboise, jasam dusca jerolima misnika, koja igiem sada u Rai,*
nebuduchise u tiilu vidili, doscaosante sad viditi, i odgovorititi na to
sto piisce: znaì da sve blaxenstvo svetih u Raju stoì u jedinstvu s'
vogliom Boxjom; zato scto videk da Bogh neima voglie dati, nechie od
niega iskati.

Zato kako nie pravo, vechie velika opacina, po svido-
fanstvu istoga svetogh Agusctina, xeliti ovi xivot, za uxivatiga,
ne za sluxiti sc'gnime Bogu: tako xeliti oni blàxeni xivot, u
prav i naipri za uxivatiga; a ne zagliubiti, i fàliti boglma Boga;
li posli za gliubiti, i fàliti Boga: *maxima humana perversitas est,*
fruentis uti velle, atque utendis frui (s).

(s) S. Aug.
lib. 83. qq.
q. 30.

S. XVIII.

Od laxgliivi svetaczab.

O Vi nauk neka dobro vechiè pùtah prosciu, koisu naucni na 188
poslasticze; kohim ako scto malo gòrko na jezik dògiè,
ovrate i ono sctosu slatko izili; pak bacze xliczu, i rùxe sofru;

ili odma od tarpeze uſtanuh, i zakligniuſe, nighda viſce na gniu ne dochi, i ne proczinivſci da ne izlazi gorcfina iz gniova tarbua, nitti ktiuchi i ſeſto gorko proxdarti; akoli proxdru, ne znaduh ſkuati, nit i odasſta gorka ràn ucfiniti.

Hochiu rechi: koi brez ſlatka ſarcza, i brez ſvoje dràghe voglie, neznaduh Boga moliti, nit i kakva drugogh duhovnogh dobra cfiniti (ſczinechi da dràgoſt gniova ſarcza u ſluxbi i poſlu duhovnome nemoxe bitti nego nebeſka; nit da dragoſt vlašite voglie moxe bitti nego ſvèta. A nektiuchi virovati, da Bogh u ſvojoi ſluxbi hochie pravo i humiglieno ſarcze, a da malo mări za ſlatko: hochie proſto podloxnu vogliu; a da malo mări za drago-proſtu: onàboje vazda pravo ſvèta; a ova moxe bitti izprazna: zato dilo uzima ſvetigniu od miłoſti Boxje, od ſvarhe za kojuje ucfignieno, i od proſte voglie, ne od drago-proſte. Odkud, kako vinograd brez dragoſti kopan, ràgià, i donoſi zdrav plod akoje na dobroj zemgli: tako dilo, akoſe u poſeſtenoi ſtvàri, i miłoſti Boxjoi cfini, ràgia duſci ſvetigniu, premdaga voglia brez dragoſti cfini) za to, akohi ſeſto malo u molitvi, il u drugom duhovnom dilu smùti, i smète; pokvare, ſardechiſe, i ono ſeſtofu ſlatko i mirno ucfinili; i baczivſci uſtarpaglienie, pſuju, ilſe tùxe na duhovni xivot; i odma molitvu, il i duhovni xivot oſtave, zafagliujuchiſe damu nechie ſkoro, ili nighda na cſàſt dèchi; i ne proczinivſci, da ne dolazi ſmetgnia i ſmutgnia od gniove duſce, i xivota, zarad koga ſmartnoga griha, ili zarad nepripravglienie, kako vaglia k' takom poſlu, pameti i ſarcza.

189

I nektiuchi i kakvu muku u ſluxbi Boxjoi imati, nitti znaju- chi od nehotne kripoſt ucfiniti, xvàcfuchi humiglieno, i uſtarp- glivo cſemernu ràn (s'kojomhi Bògh doiſto ràn na xivot, i zdrav- je duſce gniove: jer ſlatka ràn nie za ſlab tarbu, kakiè takovih (ſlabboſe tarbu od ſlatka vechma ocfemeru, zaſeſto hargiavo kua) vechie za zdrav: to jeſt, za duſcu utemeglienu, i ſvarſcenu u kri- poſtma karſtianskim, koja ne dà ſlatkoſti tilesnoi u ſarczu ſvomu uzkiſnuti, jerju odma ſkua, i probavi: nedafe to jeſt tiilu u gnioi naſlagivati, i ſebe od poſla i napridka karſtianskoga zadarxavati; jergaje ſaſvim umorila, i oſeſtrum uſdu u uſta metnula) dokjim dègie dragoſt duhovna, pràva karſtianska: dok to jeſt naufce s'

Pavlom

Pavlom Aposćolom veseliti se u krìxu Iskustovu ; to jest u ne- (t) *Ad*
vogliam (t). *Rom. 5. v.*

Nektiuchi rekko , nitti znajuchi toga , traxe sluxiti Bogu 190
na svoi nàcìn: i zato igiù kako hargiava pefela izvan uliscchia , 3. *Ad Gal*
po smradu i smetlisctu, izvan ostalih gliudih ; molechi sctoje , i 6. v. 14.
kadje gnima dràgo; i cfinechi nike offobite devoczione : kako,
postechi u nìkè dneve o fuhu kruhu i vodi. Kadsu u kojemu skup-
pu i razgovoru, malo govorechi; i to tio. U nìkè dnève pascu-
chise s'gvozenim sincxirom, i frustrajuchi. Csesto za devoczion
ispovidajuchise, i pricsechiujuchi. Ponizno hodechi, i humiglie-
no govorechi: i druga prilicsna cfinechi. Scto u sebi jest dobro
kriposno, i moxe bitti po offobitom nadahnuchiu Boxjemu; ka-
kosu mloghe pràve slughe Boxje cfinile, i sadase dosta nahodi,
koi cfine: ali u ovima nijsu nego laxglive kriposti, privare i iz-
praznosti; ne cfinebo to po nadahnuchiu offobitom duha svetoga,
vechie od svoje tvrde, i ohole glàve; ili od prighnuchia narav-
noga; kako dàje na znagnie glàsna trubglia kripesnoga vìcze Ne- (u) *Sonor*
gro (u). *Tub. Vinc.*

Sctose po ovomu poznaje: jer akohim ispovidnik, ili koi 191
drughi duhovni mesctar (te drughda basc za iskuscatihi, s'koim *Negro,*
duhom to cfine) zapovidi, da to ostave, il u drugo promine; tu- *Clangore*
e muka, xalost, i hinad. Ako starefcina narèdi da darxe op-
chieni xivot, i pùt obicsaini Bogoliubstva; tuje twardoglavstvo,
neposluh. Akohi pokara; tuje tuxba i mormoragnie. Akohim
ko prigovori, i pokudi gniovo csigniegnie; tuje sarcxba i pfova-
gnie. Kad o fuhu kruhu u subotu posteh, malo mare pokvariti
zapovidgni pòst u pètak, najivscise na vecseri, kako i na rùcsku.
Kadhi ko fàli, i posctuje; tolikomu ugagiaju, dase smiuh kad
ocfito zlo cfini; josca u zlu, ne sàmo ne karaju, premdasu od
gliubavi iskargniega duxni; vechie i ogovaraju, mùcsechi od
gniove zlochie, gdibi i kadbi i po pravdi imaliu kazati. Kad na-
misle svoje devoczione ucfiniti, malohi dusca bolì duxnu zapo-
vidgniu sluxbu i molitvu primistiti, ili sasvim ostaviti.

Ili ako niscta offobito ne cfine, s' mradom svojega povogl- 192
tva truju opchieno obsluxegnie nìkih zapovidih zàkona; kako,
z megiu ostalih, onì, koi u bolesti vele: *volim umriti, negose to-*
ga

- ga i toga uz post okuſſiti, sêto likar naregiuje, i pametni potvargiu-
ju daſe ima jiſti, i ta i ta likaria uzêti: u cſemu doiſto ugagia-
ju, ili keſſi, ili ſvojoj vogli, a ne zakonu; jer toga zakon ne
(x) Aug. zapovida, nitti hochie daſe tako tiilo pedipſaje (x): a oſſobito
Traſt. 51. nadahnuchie Duha Boxjega, po komuſe to kadkad dogagia, nie ta-
in Joa. ko twardoglavo, i ſilno; vechie mekano, razumno, i poſluſcno;
buduchi Duh Boxji rekao po uſtì mûdroga, dachie cſovik poſlu-
(y) Pro- ſcan vazda dobiti; i koije doiſto pravedan, primichie ſvitovagnie
verb. 21. (y). Odkud ovoſu doiſto onij, od koì govori Iſſukarſt po S. Lu-
v. 28. ki (z), da ſluſcajuchi rìcs Boxju, s' veſſegliem primaju, ali plo-
(z) Luc. da ne cſine, jer korina ne imaduh, buduchi puni targnia, koje
18. v. 13. zadavgliuje ſime Boxje.

193

I tako ovì uregiuju sàmo izvanskogh cſovika, a nutargniegh
darxe u ſmradu ſvitovgniega xijtka. Novoga cſovika, koije u
Iſſukarſtu ſtvoren, sàmo liêze imaduh; a ſtaroga, koije u grihu
zacſet, dila nàsliduju; jer pod ughlednom hodichiom laxglivih
kripoſtih, imaduh ſarcze puno ſvitovgni izpraznoſtih: zasêto iz-
pugnijajuchi s' takim otrovnim ponudam bolesnè vogliè izpraz-
ne xeglie, mechiujoi xivot u vechiu slabòſt; jer s' time ne daju
duſci ni kakvu kripoſt, vechiejoi dixuh i naravnù jakoſt: zasêto,
kako u tilesnome xivotu izvarſtita kripoſt likariah ſtoij u gor-
ki zalogàij i pichia, tako u duhovnome xivotu, ſve izvarſtite kri-
poſti duſce ſtoje u trùdu, i u muki; kako ſvi, ne sàmo Bogo-
ſlovczi, vechie i narav-znanczi govore. I kako u tilesnoi boleſti
xegline ponude dixuh kripoſt likariam; koje zato toliko zabragniu-
ju likàri: tako u slabòſti ſtvorenoga duha, od vlašiti povogliczah
duſcaſe vechma razbaglia, i gubij kripoſti: jer niko, izvan Boga,
nie po naravi blaxen; nittie i ko, oſſim gniega, po naravi proſt
od slabòſtih, i zaludnoſtih: nitti Boxja miloſt, u ovom xivotu,
proſtoi naravi cſini fillu; vechie sàmo dàje pomoch dobrom dilu,
kojeſe cſini za viesgniu ſlavu, u kojeichie zdravje duſce bitti brez
ſvake slabòſti, i xaloſti; a xivot duhovni miran i proſt od ſvih
protivsêtinah i mukah, pun blaxenogh veſeglia, i radoſti. Za

(a) Job. 7.
v. 1.

to dobro govori ſveti Job: *xivotje gliudczki, na zemgli
vazdaſegni bdi (a).*

§. XIX.

Tri pùta karstianskogh napridovagnia.

Z Ato svi mesètri pràvogh duhovnogh xivota, ucseh, i koifu 194
kufcali govore; da, za dobiti pràve kriposti, i izàchi na varh
karstianske izvarstitosti, vaglia tri pùta u ovomu putnicskomu xi-
votu darxati, i po svimase trima vazda i na svako targovishte, u
ovomu duhovnome targovagniu, upuchivati; ilmu iscli zakupgli-
vati, ili prodavati: to jest, kadgod traximo i gledamo ko za-
povidi Boxje pravo obsluxuje, i kriposno xivuchi dobro cfini; il
da od gniega naucfimo, i duchian nasc, to jest xivot, kripostih
napunimo; il da sc' gnime, i po priliki gniegovoï lascgnie, i
barxee prodajemo; to jest kriposno xivemo, i dobro cfinimo.

Ovasu tri pùra: pùt ocfsifchiegnia, pùt profvitglie-
gnia, i pùt s' jegigniegnia: *via purgativa: via illuminativa, &
via unitiva.* To jest: naipri vaglia ocfsifititi duscu od smartnih gri-
hah, i umoriti vlastitu vogliu, i tiilo; da ni onà slidi svoje izpra-
zne povoglicze, ni ovoju vùcse s' xivinskì poxegliegnì na svo-
je poslasticze: ucsehì nas S. Pavao, da (b) vaglia ocfsifitise od staro- (b) 1. ad
ga qvasa, i svuchise od starogh cfovika, koije u grihu zacfet i ro- Corint. 5.
gien, i naucfise jisti otrovne tràve tilesnih poxegliegniah, i iz- v. 7.
praznih naslagiegniah; pustivscise diavlu svezati za jasje kako xi-
vina: jer kako malo qvasa sve tiisto smùti, i ukiffeli; tako nai-
magnie tilesno poxegliegnie, i izprazno voglie naslagiegnie, svu
duscu smùti, i smètè (c).

Za tim vaglia ucfiti pravdu i mudrost Boxju gliudczkoga (c) Ibid.
xivgliegniah; pravdabo i mudrost Boxja ne ulaze u duscu podloxnu v. 6.
grihu, nitti pribivajuh u zemgli meko i slatko xivùchih (d): (d) Sap. 2
nitti Bogh prìma posvetelishte, ako nie fasvim cfsito od zemagl- v. 4. Job
skih mirisah: a kad miris zemaglski svega cfovika fasvim priuzme, 28. v. 13.
ne moxese od gniega na mah ocfsifititi brez cfudnovate milosti Box-
je, koju ne obicfaje svakomu davati; dajuchi, po obicfaju, svako-
mu sàmo obicfainu; to jest zadovoglnu milost.

Ovo

Ovo neka dobro promise, koi csekaju naiposlidgni clas, ili boleſt xivota, za ocſtiti ſarcze od zemaglski miriſah, i naſlagiegniah: jer doſto ſtoje u velikoi poghiſili, da him onda kàd poſvetelsèta otigie po zemgli, kao Kainu.

195

Posli toga slidi pùt ſjegignjegniah: to jeſt, kadſe ocſtiti ſarcze i dùſca, i proſvitli pamet, slidi ſlatkò promiſcgliagnie Boxanſtva, i uxixeſe ſarcze s' pràvom gliubavju iſtoga, koja zavar-

(e) 1. ad ſcuje gragiu duhovnu karſtianskogh xivota (e), i ſjegigniue na *Corint. 13.* zemgli duſceh s' Bogom, a u Raju vexe s' priſlatkim vicsgnim uz-

v. 13. lom blàxenogh uxivagniah: odkud ondi nechie viſce bitti potriſa parvogh pùta; jer nie moguchie ondi primiti i kakvu trou; zaſètochie bitti tileſſa, u vèk, cſtiah, i ſvitlia od kojeghmù drago zla-

(f) *Isaia* nego zvizde na vedru nebu (f). I kolikoje koja dùſca goreſi xi-
30. v. 26. vot dragovoglnò provodila u tiilu, i junackie davila gniegova
Matt. 13. poxegliegniah, i humiglienie ſvoju vogliu neſlidila; tolikochie ve-
v. 43. chie veſſeglie u ſlavi nebeskoi imati, i naſlagiegnie u gliubavi
Boxjoi uxivati: premdachie ſvakà u gniegovoï gliubavi podpuno
blaxena bitti, jer ondi neima miſta nenavidosti.

196

K' Rajuje dakle pràvo gliudczko putovagnie: k' paklubo-
nie putovagnie, vechie blùgiegnie. K' Rajunasje upravila voglia
Boxja, kojanasje za gniega ſtvorila: a u pakao naſ tùra naſca vo-
glia. U Rai naſ vodi pràvi razum, i zakon Boxji, koifunam da-
ti od Boga za vogie; a noſſe naſ dobrà dila. U pakao naſ navo-
di ſviit, i tiilo, koife protive razumu, i zakonu duha, i slùxe

(g) *Ad* vragu, kad gni ſluſcaju: (g) a bàczau naſ u gniega zlà dila, ko-
Rom. 7. v. jaſe cſine po poxegliegnih tìla, i izpraznoſtih ſvìta. Bditi zato
23. vaglia, veli Iſſukarſt (h); i ſve s' ſabgliom u ruku putovati (i),

(h) *Matt.* ko nechie s' pùta sàchi, i zàchi: jerſu nepriategli naſci, domachi
26. v. 41. naſci, (k) koim nevaglia nighda virovati, nitih timariti, màzi-

(i) *Matth* ti, i gladiti; vechie od ſvakoga ganuchia gniova razlogh izkati.
10. v. 14. Samo da moguh xiviti i duſci slùxiti, rànu, hodichiu, i pokoi

(k) *Matt.* him davati. Kadſu bolesni, kolikoje pràvo ſc' gnimaſe brinuti,
10. v. 26. i da ozdrave ràdiri, traxechihim likariu, i kuhauchihim za potri-
bu boleſti: ne za gliubav uprav gniovu; jer i tada, tako, moguh
ucſiniti privaru i ſètetu: vech za gliubav Boxju, kogafu ſtvoregnie

i za

za koristić dušce, kojemu slughe. A kad su zdravi, s' razlogom-
lim zapovidati, i mudro se sc'gnima sluxiti (1): jer i u velikoi nagh- (1) Phil. 1.
liti moguh privariti; zasćto kako, kadhim se odvechie povlasc. Pol. apud
niuje, uzmu obraz, pak vodeh gospodara za nòs: tako, kad se Scot. 2. d.
odvechie stexuh, otvardoglave, pak gospodaru dosàdeh, i mlo- 32. q. un.
pùtah opraveh, da gospodar bàczi sćtáp, pak uzme gniov Art. Con-
sàk. Zato nighda nie dobro, hotiti na jedan mah svetse ucfi- tra istam
iti. Odkud dobro govorenimczi: Sćtoje mlogo, ne zdravoje: ko- viam §.
lim i nasci razlogh dàju, obicfajubo takogier rechi: Sćtoje mlogo, secundũ
mlogo, podnit se nemoxe. dubium

Koje naucsne ricsi vaglia doisto i u vladagniu dušce obsluxi- est &c.
iti: jer premda Bogh drughda dušci tako junasćtvo dàde, da
parvom boju nepriateglie do koncza fatarhe; i nadahneju, tìlo
svim pedipsavati, i gniegova poxegliegna priosćtro mucfiti, i
roriti: nisćtanemagnie nie to gniegov obicfaini pùt, duxceh posve-
civati; vechiehi, opchienim nacfinom, po obicfainom pùtu
giovai slabosti posvechiuje.

Domàchisu nasci, koje imamo tako vladati, tìlo nasce, i 197
giegova ochiutegnia, i poxegliegna. Kako dakle u drughim
pslom, tako i ovomu od posvechiegna, i spàslegnia dušce nasce
imamo nàghliti; jer se u ovomu, kako i u drughim, moxemo
snaghlosschii barzo umoriti. Alife ne vagliani zabavgliati, ve-
cie sve polako napridovati, svako dilo s' vruchiom odlukom
giubavi Boxje, na istoga slavu, i koristić dušce, cfinechi: jer
zbavgliajuchise cfovik u poslu, lakose ulini, ili zaspe; pakga fi-
echi, ili spavajuchi, i noch nàgie.

S. XX.

Od oboli Boxji prosgliakab.

S' Istom pomgniom, i josć s' vechiom, imaduh ovi nauk sćtiti 198
onì, koì sćtogod od koga isćtuh sczine dahimje duxan odma-
ti: i akohim nedàde, psujuga, i za gnim mormoraju; josć go-
re, dahimje od takoga slobodno krašti, i ottimati; i zafagliu-
se to cfiniti; i ne proczinivsci, jeli posćtena stvar, koju isćtuh;
T i moxeli

(m) Luc.
11. v. 8.

i moxeli xeglni dobrocsinilacz ucsiniti; pristoilise gniegovom posc-
tegniu, i velicsanstvu xeglne stvâri, odmà dati; a svojem mole-
gniu, odmà imati. Nitti promislivsci, da na vrati velike gospo-
de vaglia mlogo putah kuczati, i za veliku stvar moglbe mloxi-
ti, i vechie putah memorial dati, iliti spomenu csiniti. Da pros-
gliak, koise fili, i oholi, prazan doma dohodi; a koi s' ustarp-
glieniem na vràti csekà, s' punomse tòrbom doma vrachia; ka-
koje isti Issukarst, u Evangiegliu po svetome Luki (m), osvvi-
docfio.

Hochiu rechi: onì, koi, kad za sctogod Boga mole, sczi-
ne dahije duxan ufsliscati, i scto isctu odma dati: i akohi ne uf-
slisca, tuxese i xaloste na gniega, i zakligniu, viscemuse ne hu-
migliavati; govorechi: *basga nechiu visce moliti*. Joscga mlogo pu-
tah, mormorajuchi, odpadnicski psuju, izusschiujuchi, da ne pra-
vo csini; da ne màri za siromahe; da vechma pomàxe tuginel, ne-
go svoje; da i on pazi hator; da drughe odma ufslisca, a gni-
nèchie; da drughi s' malim trùdom uxivaju gniegov blagosov, a
oni karvavo znojechise tescko xivuh; da drughima dàje plodnu
utrobu, i lip porod, a gnima dixè ròd, i ukida pleme: da dru-
ghim, koi imaduh od kud iz obilna raniti, odivati, i uzdiza-
ti, dàje ritku diczu; a gnima, koi tescko godinu s' godinom
xivuchi fastavgliaju, dicza jedno drugomu fissu iz ùsta ottima-
ju: da drughima dàje zdravje i na svoju framotu; a gnima ne da
vesselo u xivotu dahnuti i na svoju slavu.

199 I s' takom sarcxbom drughda tu tuxbu csine, da za iskaniti
sarcze, proklignih slùghe gniegove pravde, govorechi: *vragh
odnio, ili Bogh ubio zìmu, vruchinu; vitar, kiscu; bolest, diczu;
nebo, zemgliu; muxa, xenu &c.* Scto ako govore, darxechi u pame-
ti da Bogh moxe krivo sctogod ucsiniti, pràvisu odpadniczi od
istine, i nikohi nemoxe u izpovidi odrisciti do Pàpe, il do of-
sobitogh u prav od Pape dopùsschiegnia. Akoli izuste od neu-
starpglienia, i nàghle sarcxbe; tada su odpadnicski psovaci: *blas-
phemi hereticales*, i nikohi nemoxe do vlastitogh Biskupa odrisciti,
il do ossobitogh dopùsschiegnia od istoga.

200 Joscse neboeh govoriti: kad Bogh nechie ufsliscati, vaglia
kakose moxe, i na framotu gniegovu pomagati: kad on nechie
pomochi

omochi, vaglia vruga na pomoch zvati. Nittise stide to cfiniti, giuchi csesto k' viszczem, i k' viscticzam; k' vracfarem, i k' vracfariczam, dahi pomuguh, il dahi naucse bajati, i vraxje likarie pravgliati: cfinechi u tomu vazda s' vragom ovi ugovor, i nek- iuchi: ja tebe vraxe za moga gospodara uzimam, a Boga stvoriteglia stavgliam: dai ti meni ovoga xivota raskoffchie uxivati, a jashiuti i na ovomu i na onomu svitu viran sluga bitti. Premdaje dusca moja prili- a Boxja: premdaje s' mukom, s' karvu, i s' smarchiu sina Boxjega od vojeg suxagnstva odkupgliena, i za uxivagnie slave nebeske odregiena: remdabi ja, sluscajuchi Boga nascega stvoriteglia, i po gniegovom za- onu xivuchi na ovomu svitu, u vik, s' tilom i s' duscom na onomu svitu blaxen bio; a tebise klagniajuchi, u vikchiu tuxan i xalostan bit- . Premdaje po svakomu razlogu pravo, da ja Bogu sluxim, i pod niegovomse rukom humigliajem; a od tebesse vazda karstim, kao od dusc- anina gliudczkoga. Premdaje Bogh vicsgnia istina, a ti paklena him- a. Premda, ko Bogu ovdi ustarpglivo i humiglieno sluxi, za malo xxi; a ko tebi dvori, u vik u paklu gori (n). Premda Bogh gliudczki (n) 1. Pet. 1. v. 6. 5. 10. iivot na svitu mori, dase ne poholi, i izgubi vicsgniu srichiu humiglie- iih (o): a tiga goisc, daga umorisc, i u tvoju vicsgniu nesrichiu uvalisc. Nisctanemagnie, dai ti meni scto od tebe na ovomu svitu isctem; a (o) Matt. 19. v. 14. nektie na cfast i tilo i dusca, kad s' ovoga svita pogiem.

Kose nebi, imajuchi i hole razuma u glavi, do smarti stra- 201 cio, s' ovakim ugovorom vraxji zanat uciti, ilise sc' gnime slu- iti, u kakvoimu drago nevogli. Nisctanemagnie, o prixalosna lipochio! premda svi, koi vracfaju, i bajuchi cfaraju, ilise s' tim anatom u svoim nevogliam sluxe, zovuchi vracfare i vracfaricze, dahim baju; ovaki, i nektiuchi, s' vragom ugovor cfine pactum mplicitum cum daemone: koisu i koi, koi s' tim zanatom xivuh; i josc visce koise s' gnim sluxe, akohi odma Bogh ne pomoghne; ako odma ne ozdrave; ako odma ne prodaduh; ako odma, scto- godmu drago bilo, ne oprave. Koisu i koi sada, koi malo koi possao cfine, da u gniemu ne imaduh vruga mesctra: malokad di- voiku proffe, da on nie vog: malo kad parstenuju, da on nie u- zovnik: malose kad vincfaju, da on nie kum: malo kad piir sla- ce, da on nie svat: malo kad u loxniczu igiuh, dahimju on ne prostre: malo kad diete rodeh, da on nie babicza: malo kad doje,

da on nie dadia : malo kad na karštegne nasse, da on nie pri-
kumak : malo kad matt diete kupa , dajoi on ne darxi korito :
malokad povia , dajoi on ne dodaje povoi : malose kad divoika
umiva , dajoi on ne poliva : malokad kofe cšcšcgla , dajoihi on
ne razpravglia : malokad ko u kuchi umre , daga on na grobglic
ne pratti : malose kad ko ukopa , da on nie na poduscju.

202 I tako ovu framotu Bogu cšne , da sc' gniegovi vrata igiuh
moliti vraga ; i ne proczinivsci , jeli posčtena , i uredna stvar , ko-
ju od Boga isčtuh : to jest , hochieli bitti za gniegovu vechiu sla-
vu , i svoju duhovnu korist ; nebuduchi nisčto posčteno , ni ure-
dno , sčtoše na ove dvi svarhe ne isčte , i cšini : nitti Bogh izvan
ovih dviuh svarhah moxe i sčto ucšiniti , premdaje švemoguch ; jer zlo
nie od moguchstva , vech od mankagnia i slabosti , kojase nemo-
xe u Bogu dati , brez velike pšosti ; jerbi to biilo rechi , da nie
pravi Bogh ; buduchi od bištva pravom Bogu ne imati svarhe u
jakosti.

Nittie istina , da sčtogod ko od Boga isčte , s' odlukom gnie-
gova vechiegh posčtegnia , i svojegh duhovnogh napridka ; dachie
tako bitti : jer s' novim posčtegniem dohodi nova chiud ; a malo
kad boglia , vechie obicšainim nacšinom gorà : *honores mutant mores,*
& *raro in meliores.* Nittise cšovik u svoju slabost moxe ighda po-
uzdati , dase zafali , s' xeglnim blagom to i to dobro doisto ucš-
niti ; imajuchi dosta xalosni prilikah od zafalitegliah.

203 Pak kakosam gori rekao , nasca voglia , buduchi naravnim
nacšinom u ovomu xivotu s' tilom , i sc' gniegovim poxegliegnma
(p) Scot. svezana , i od sebe na obadve strane sasvim prosta ; lakose moxe
2. d. 29. q. privariti , i cšestose vara (p) , slidechi svogh duha , ili xivinsko
nn. Art. poxegliegnie tila : to jest , svoju izpraznu um , ili tilesno nasla-
Potest di giegnie ; gdi sczini da slidi duha Boxjega : to jest istinu , i svoje
ci & c. §. pravo dobro.

Ex hoc Svarhu toga , svacšemuse hochie pristalo vrime , i hora (q) :
potest videchi i kuscajuchi cšesto , da dobar possao , ucšignien u ne vrime ,
formari i nehoru , jest sčteta : i zdrava likaria , akose na svoje vrime ne
& c. uzme , jest otrova , Odkud i jest ona opchiena nasca rics : dobro-
(q) Ecclesie kadgod sčtogod nezmati , i sčtogod neimati . A razum cšigniegnia :
2. v. 1. intellectus practicus , koi vogli put ukazuje , i upravgliaju ; nemo-
xc

te nighda, brez straha od privare, sùditi, navlastito u dugova-
niju dufcnospasnom: jer, ili naravnim nacfinom, ili za pokoru,
leda u ovomu xivotu kroz ochiutegnia tiila, u koimase cse-
to ukazuju laxglivi obrazi: mlogose pùtah ukàxe diavao u pri-
iki Angiela svitlosti; i vazda privari onoga, koi sebi viruje, i u
ebese uzdà. Kose dakle, u ovoi zemgli izaghnagnia, svoje ùmi i
voglie moxe nebojati, i sctomu na ùm pàde, i voglia u xegli
màde, brez straha iskati, i za pràvo dobro darxati?

Zato doisto Bogh svemoguchi nie svojoj vogli, i oblastma ²⁰⁴
ad gnie postavglienim sve podloxno ucfinio (r), i naucio nas, (r) *Ad*
ad molimo rechi: *budi voglia tvoja*; sàmo za ukazati svoje mo- *Rom. 13.*
uchstvo i gospodstvo; vechie i za utvarditi gliudeh u pravomu *v. 1.*
obru (s): zasctose od gniegova razuma niscto sakriti nemoxe: (s) *Ibid.*
ittije moguchie da gniegova voglia i kakvo zlo zaxeli; a dobro (t) *Matt.*
vakò ucfiniti moxe, i svakò potribitò gliudma pravednim hochie; *7. v. 7. &*
uduchi sàm obechiao, (t) koi lagat ni varati nemoxe; istom *11. Psal. 5*
adse od gniega kako vaglia iscte: to jest, s' tvardom virom, da *v. 13. 7. v.*
est Bogh, koi svako dobro moxe, i hochie: (u) s'xivim ufagniem, *10. 36 v. 19*
achie sctose iscte doisto dati, ako bude pràvo dobro, i u xeglnu (u) *Marc*
rime pristalo i korisno (x): i s' goruchiom gniegovom gliubav- *11. v. 24.*
a; to jest za gniegovu vechiu slavu i posctegnie, i akomuje, i (x) *Psal.*
akomuje Drago (y): metnuvsci josc k' otomu ustarpaglienie i po- *77. v. 53.*
ixegnie; sctose doisto hochie (z), i pristoise; zarad Boxjegg ve- *16. v. 7.*
cfanstva, zarad gliudczkogh nedostojanstva, i zarad potribitogh *Prov. 24.*
aucsegnia ovih kriposti, u koimase Bogh toliko naslagiuje. *v. 14. sap.*

Odkud, kako matt, kad diete od gnie sctogod iscte, uka- ²⁰⁵
temu, a odmah nedàde, vechiega cfini za dugo iskati: ne jer- *12. v. 19.*
oije marsko dati; vechie jer uxiva, kad diete kod gnie za duglie *Ad Rom.*
toji, oko gniese humigliaje, i za gniom pristaje. Akoliga kà- *5 v. 5.*
à, i ne dade scto iscte; ne karaga za sàmú offvetu svojega uvri- (y) *Joan.*
iegna; vechie i za gniegovo dobro, da naucí to jest materinu *14. v. 21.*
nilost boglma cfuvati, i posctovati, brez koje nemoxe frichna *Ad Rom.*
apridka imati. Tako Bogh svemoguchi, kad odmah nedàde *8. v. 28.*
cto isctemo, ne cfini to, jermuje marsko dati, isctuchi mih ka- (z) *Luc. 8.*
ose pristoi; vechie jer uxiva kad kod gniega za duglie stoimo, *v. 15 Matt*
ko gniegase milujemo, i humigliajemo (a). Akoli nas s' tìme *23. v. 12.*
kàrà; *Jacob. 4. v.*

10. 1. *Pet.* kàrà , jer toliko pùtah , primivšci od gniega darove, nismomu ni
 5. v. 6. zafàlili; josc mlogo pùtah sc' gniegovimse darovma zlo sluxili ,
 (1) *Matt.* i s' istimga tescko uvrídili: ne cfini to za sàmu offvetu svojega posc-
 7. v. 11. tegnia, i milosti; vechie izanascu veliku korist; da naucfimo to jest
 darove gniegove poscťovati , koje drugacse ne moxemo imati ,
 nitti brez gni moxemo xiviti : da znàmo dobro nasce paziti , i
 priateglia do velike potrebe cfuvati : sctobose brez mukè dobie ,
 malose poscťuje; po onoi nascoi rìcsi: *barzo dosclo , barzo proscto*

§. XXI.

*Duxnost , i pravda sluxbe izpovidnikab , i opa-
 cfina nikiab pokornikab.*

206 **N**Iscta toga ovì golì oholi ne proczigniuju , zatohimse nigh-
 di vrata neotvoraju , i sve u vechiu pogardu padaju ; zascto-
 je vlastitošť ohološťi sve u vechiu smutgnu mechiati , jer ona neda
 i kakav svit prìmati , nit na sùdu ràzlogh possidovati. Zato dosta
 posla imadù siromassi izpovidniczi , kadjim dolaze na sùd po skro-
 vitoi izpovidi , i ovì brezobrazczi , i oni hignczi; koi ni ondi ne-
 chiè dassè humigliaju gdise sàmi offvagiaju : ni ondi nechiè ràzlo-
 gah pravde Boxje sluscati , gdisu od sebe doscli sùgieni bitti : ni
 ondi nechiè svitta prìmati , gdisu doscli pravo xivit naucfiti.

207 Akobose izpovidnik , po duxnosti sùdcza (videchi gdihi malo
 sarcze bolì , sctosu poscťegnie privisfokoga Boga uvrídili , kazu-
 juchi svoje grihe , kao sctosu sàmo na pamet naucfili) uxexe za
 neizrecfenu pravdu uzroka Boxjega , koja toliko malo tèxi na sar-
 czu onoga kojiuje pogazio (premda to ima ucfiniti i za duxno isto-
 ga poscťegnie , navlastito kad vidi damuga pokorna ispovid grisc-
 nika za dosta nedàje , nitti ima zadovoljno gniegova poscťegnia
 poznàgnie) zascto i u drugih uzroczi : premdase nighda ne ima pro-
 tiva pravdi vechma sùditi velikomu nego malomu; vechma svoje-
 mu, nego tuginu; vechma znanczu , nego neznanczu; vechma pria-
 tegliu , nego nepriategliu; vechma turcfinu &c. nego karstianinu.
 Niscta nemagnie , kadje uzrok velikoga &c. prav , a drugoga ne-
 prav,

prav, moxese i imase kadgod uxexeno, i uxexenie za gniegovu
pravdu na sùdu govoriti; jer svakò stàgnie ima svoje duxno posc-
egnie, kako oni isti brezobrazczy, i hignczy ucse, i kad na sù-
lu fidè, cfine. A kad dògiu s' Boghom na sùd k' ispovidniku:
premda ispovidaju gniegovo ne izrecseno velicsanstvo u svemo-
uchstvu: premda poznaju svoje sc' gnim rodcztvo, buduchi uze-
i od gniega duscu, priliku xivu gniegova bìchia, i smiscali sc'
gnim karv u upuchiegniu gniegova sina: premda ne tàje svoje sc'
gnim poznanstvo u toliki dobrocsinstvi, xivuchi od gniega, i po
gniemu: premda navisschiuju gniegovo veliko sc' gnima priategl-
tvo, u priosctroi muki, i gorkoi smarti, kojuje za gliubav gniovu
rimio: premda pripovidaju gniegovu svetigniu u svì nauczì, i
lilì (b): premda uzvisuju pravdu gniegovu u svì sùdì gniegovi(c)
govorechi, da ne sàmo nemoxe i scto, ighda, i komu nepravo u-
sfiniti, nego josf sve pripravo cfini (d): premda prìmaju nauk
vì naucsítegliàh duscno spassnogh zàkona, koì ucseh, daje naima-
ni grih protiva Bogu, priveлика nepravda; daje vechiè neposcte-
nie, koje po naimagniemu grihu prìmà, negoje posctegnie koje
od svegà stvoregnia ima, i od isti blaxeni u Raju; i zato govo-
eh, da prie vaglia sve stvoregnie pustit poghinuti, i blaxene iz Ra-
a izpasti, nego naimagni grih protiva Bogu ucfiniti. Odkud na-
ca nikà dila ne cfini màlim grihom pravda, vechie Boxje milofard-
e, zarad nasce slabosti.

(b) Psal.

24. v. 10.

(c) Psal.

144. v. 17.

(d) Ad

Rom. 9. v.

14. Ad Cor

1. 13. v. 6.

Nisctanemagnie nechiè da ispovidnik na sùdu sc' gnima recse- 208
u pravednu duxnost obsluxuje, pocsimajuchi, ako pocfme uxe-
reno govoriti, odmahse sc' gnim pritti; govorechi, da proczini
to prid gnim klècfi, dasf nemoxe brez griha na svìtu xiviti; da
ne poznaju dasu zlo ucfinili, nebi prid gniega doscfi; da nìsu oni
àmì griscniczy; da ima drughi, koìsu vechma Boga uvridili &c.
tako cfine ispovid farizeisku, a ne pokorno ocfitniesku, jer ta-
ko neosvagiajuse, vechie u nepravdi pravdaju. Hochieh da izpo-
vidnik proczigniuje koje prid gnim, a oni nèchie da proczine prid
kimfu, dasu prid Bogom, (e) prid koim neima màli, i veliki,
buduchi prid gnim svì jednaczi, jer on ne gleda na plemenito na-
vagnie, ilmu biilo po karvi, ili po sluxbi; ni na hagline; vechie
na kriposti dusce.

(e) Exod.

7. v. 1. Psal

81. v. 6.

Pripo-

209

Pripovidaju dase na svìtu nemoxe brez griha xiviti; à nechiè da razume, da ko u grih, brez koga nemoxe bitti, od sàme slabosti, kao nehoticze pada, onì milostiv sùd ima; a koga, zarad grùbe nepomgnie, hoticze cfini, onìse varlo na blizu oko paklene jame varza; kojese, tako cfinechi, vechma boi, nego Boga, i basc zato stoì svaki cfast u velikoi poghiibli, damuse noga u gniu omakne, i na dno propasti otìgie. Poznaju da griscechi protiva Bogu, zlo cfine: a nechiè dahimga ispovidnik, fudechihi, izmiri kolikoje, dagase u napridak vechma bojè, i pazè. Znadù da i drughì grisce; a nechiè da gledaju, kakose drughì od grihah kajù, i s'kakvimhi humiglienstvom ispovidaju: kako s'velikim itrahom u czarkvu ulaze: kakose cfine gorì od svì gliudih, i duhovah paklenih, ne igiuchi ni prid otàr s'drughima karstiani, vech stojechi za vràti, gdi drughì blato s'noguh otressaju: josè i to za malanu sebi pogardu sctimaju, ako ne metnu obraz u blato ostalih gliudih noguh. Kako xalosno uzdiscu. Kako gorko placsù. Kakose od svojih griscni dilah stidè. Kakoih, za svoju vechiu fra-motu, priprostito i virno kazuju: kakose u parssah lùpaju. Kako ocfi svoje kàraju, nedaduchihim drugo gledati nego zemgliu. Kako pravdu Boxju, dahimse ossveti, zovù. Kako i u pakao ichi obechiàju, istom da Bogu povrate dùxnù slavu. Kako xalè sctohimse nie dogodilo pria umriti, nego sagrafciti. Kakose zakli-gniu, priase odsele pustit u Pakao odvesti, nego od svoje voglie griscno dilo ucfiniti. Kako molè ispovidnika, da ne cfini sc'gni-ma i kakva milofardia. S'kakvim humiglienstvom primaju nare-gienuhim pokoru: s'kakvimju posluhom izvarscuju. S'kakvom pomgniom obsluxuju ponukovagnia, i svitovagnia svojegh ispo-vidnika. S'kakvimmu ponixenstvom kazuju, akoje koja svarhu gniove voglie, i mochi zaprika, izvarfciti naregienu pokoru, ili obsluxiti priporucfenu pomgniu.

210

Doisto na ispovidi ovakih griscnikah ne ima ispovidnik po-tribe, uxixatse za posctegnie pravde Boxje, jerjoiga oni sàmi za dosta cfinè, dajuchi sve ràzloghe pokàragniu gniove opacfine, i vechma placfuchi sctosu protiva pravdi ucfinili, nego sctosu da-himse po pravdi ucfini zasluxili. Vechiàje potriba ovakim po-kornikom milofardie Boxje fahliti, nego texinu uvrigiegnia gnie-gove

gve pravde ukazivati. Vechmahì vaglia razgovàrati, dase uti-
le, nego ponukovati, da tùxe visce; da od velike xalosti far-
ca ne pàdu u smartnu bolešt xivota; sèto pravda Boxja nechie, (f) *Ezech.*
briuchi sàmo dase griscnik obrati, i xiive (f). Ovi doisto, s' 33. v. 11.
kkvimmamu drago griisih na izpovid doscli, vrachiajuse doma (g) *Luc. 18*
csti, pravedni, i puni Boxje milosti (g). v. 14.

Ali onii, koise s' smiùchim smiù, a s' placsuchim ne placu; 211
koi na sùd dohode dase hinade, a ne da pravdu traxe; koi ho-
ciè sùd imati, a nechiè ràzlògà sluscati; koi hochiè dahimse sù-
d po gniovoi glavi, a ne po zakonu i pravdi: ako i nadhinade,
vrlo s' hargiavim dobitkom doma dohode. Ako se s' Bogom i
pmire (priporucivscihi izpovidnik milofardiu Boxjemu, i (ako-
tako tako pravo kaju, i obechiàju od grihàhse u napridak csu-
vti) odriscivsci, da fassvim priko vrata ne otigiu (b)) varlo (b) *Scòt. 4*
sibbo priateglstvo sc'gnim cfine, i tanku milòst odnošse, stoje- *d. 15. q. 1.*
ci u velikoi poghiibli, dahi jedanput pravda brez svakogh milo- *Art. de*
sadia za vrat uzme; jer ona s' takima sùd nesvarscuje, vechie sà- *secundo*
no milostivo produgliuje, dajuchihim vrìme, da svoje posle bogl- *principa-*
m uprave: i kolikoih kassnie na ràzloghe pritèghne, tolikochie *li §. veli*
pi gni bitti gore; jerc' iese onda protresti sva staarah brezobraštva, *omnino*
i iczumirštva, i ossvetiti podpuno od svih gniovih twardoglav- *nullam*
stah (i), ako se ne uzsluxe s' vrimenom gniezina ustarpaglienia. &c.

( ) Sèto se ne dogagia onima, koise fassvim humiglienstvom (i) *Matt.*
sulu Boxjemu podlàxu; jerse gnima vazda podpuno pràscchia; 18. v. 32.
tako da od gniove izpovidi neostaje na sùdu nikakva bilixka. (l) (k) *Luc.*

Ako ispovidnik, po duxnosti ocza (videchi dasu na zlo nau- 212
cni, a u dobru ne obicni: da na zlo nikakve ùzdè ne imaduh, 12. v. 47.
ana dobro tescke bukaghie darxè na noguh, te varlo kasno stixù; (l) *Ezech.*
ilakosuhim i proste i hitre noghe, varlo nepomgnivo koraczaju, 18. v. 22.
tesesto posarchiuh, i na nòss udarajuh: tojest od zla obicfaja sagri-
saju, ili mlogo dobra od linosti ostavgliajuh; iliga nepomgnivo
cnee, tehim csesto ghine) naredihim od vechie danàh pokoru, i
zpovidi dase csesto izpovidaju; da izpovidnika ne promigniuju;
d svaki dan, u jutru, ossobitu odluku cfinee, od grihahse, u ko-
jenaicseffchie padajuh, oni dan csuvati; priko dneva tu odluku
pnavgliaju, a u vecser obicfainaa pomankagnia ossobito kàrajuh
V (da

(da tako, imajuchi s' fobom za nikò vriime xivu opomenu, na cse, i ucine obicfai, Boga vazda na ocflu darxati, i tako o grihah vechmase bojati, i bixati; dobro vechmaxeliti, i za gni nàstojati, i s' pomgniomga cfiniti) odmah pocfmu svoje ràzlogh mechiàti, pocfmu govoriti: vih ocse, koì ne imate drugoga po la, nego Boga moliti, moxete to cfiniti, a nama vaglia k chiu darxati.

S' cfm doisto ukazuju, daih vechma drughi posli tiiscte, n
 (m) *S. Au* go possao duufce; sctoje velika opacina (m), ucfechinass Issukari
gust. lib. da naipri tràximo dusceвно spassegnie, pak tilefno xivglienie (n
 83.99. q. zatoje velika nepravda, vrimentixivot, i kuchiu, vladati s' sct
 30. tom duufce. Istinaje da tako vaglia upravgliati dila ovoga xivot
 (n) *Matt.* da i dusca itiilo xivù; ali i istinaje Evangioska, da akoje tal
 6. v. 31. potriba, da jedno od gni vaglia da poghine, ili sctete dopàde
item 16. vazda vaglia pustiti u sctetu, i u poghibio tiilo, da dusca ostan
 v. 26. i sahranise; jer nie duufca za tiilo, vechie tiilo za duscu (o).

213 Ako se kad i nàgie, varlo u ritko, tako ne ràzloxit ispovi
 (o) *Matt.* nik, da pripisce za likariu duufce svojegh pokòrnika, scto nezn
 10. v. 28. ili nemoxe, brez velike sctete xivota vrimentitoga, ucfiniti; ni
 ti, ne metnuvsci kuchiu u dùgh i u siromasctvo, moxe kupi
 (scto mucfnu stvar pripiisce, cfini po zdravom ràzlogu svoje slu
 be, i mesctrie; jer scto nije ni malo mucfno, nitje pokora,
 (p) *S. Gre* likaria; zascto protivnose s' protivnim i kara, i liicfi (p).)

gor. Hom. Alife csesto nahoditaki pokorniikah; koi, kako u tilesnom
 32. xivotu, ako poharcse ili uzaimè jedan forint za zdravje na lik
 rie, sczinee dachie profsut, i razassut kuchiu; odkud mloghi d
 hode po zàpisse, vechie od sliipe lakomosti, nego od priprosti
 devocziona, i poboxnosti; dajuchi obicfainim nacfinom, kad
 ponukuju, da naravne likarie naipri kuscaju, za razlogh tom
 svoje siromasctvo; premda toga razloga neprimaju, kadse sc' gr
 me odvrachiaju od harcfa, i dùga za koju svitovgnju budalasct
 mu; vechiee sctimajuchi svitovgnju izpraznost, i oholoft, neg
 Boxju milost, tojest xivot svoi. Josc mloghi priafe prighnu ic
 na vraxje kùle i vile, akoih zapiss ne pomoghne; nego odrisc
 kessu da sctogod poharcse na likarie. Koì, tako cfinechi, doif
 ne tekù da xivvu, i u potribamse pomaxuh, i poscteno vladaju

tako imaduh: vechie sàmo da uxivajuh; ne imajuchi, poti nacfin, (q) Scot. 1
xivotu svomu ni gliubavi Boxje, ni svoje, vechie sàme xivin- d. 1. q. 5.
ke xeglie: josc gorè od xivinski; jer premda xivine s' pravom Art. Ad
liubavju ne xele xivot (q), nepoznajuchi razumno, kolikoje quæstio-
obro xiviti: nisctanemagnie do koncza obsluxuju, sctoih slipa nem pe-
arav ucsi, da nepomankaju. nult.

Doisto takì nìssu dostoi ni xivot imati, jerga neznaduh cziniti; 214
ato od Boga zdravje po zapisì i ne dobivaju, nego koì, posli
uscane kolikofu jakì biili kriposti naravne likariah, s' xivom vi-
om uticfufe kriposti svarhunaravnoi milosti Boxje: ili koì od
riprostita neznagnia upravse k' gniemu uticfu: zascto kofe dru-
acfie u prav k' Boghu uticfe, ne moliga, vechie tenta; hochie-
o da za gniegovu lakomu, ili budalastu (ne isctuchi scto vaglia,
i kako vaglia) ili izpraznu, i brezobraznu vogliu (isctuchi na
riko) promini pùt svojegh obicfainogh vladagnia, koije, pro-
igiatì svojemu stvoregnju po naravnome stvarih na svìtu uregie-
niu; ne buduchi zalùdu stvarma stvorenim kriposti razlike dao,
ego dase jedna s' drugom pomaxe. Zato dogodse ko naravnim
acfinom pomochi moxe, on ne prùxà offobito na pomoch gnie-
ovu ruuke svoje. A scto drughda komugod od svoje draaghe vo-
lie prùxi, ne cfini s' tim zàkona, daga svak, i koimu virno
svoiski slùxi, na to dùxi. Zato Issukarst, i divicza MARIA,
oifu do koncza u varh Boghu ugodili, i imali oblast, svim stvo-
egnma zapovidati, i brez svakogh tilesnogh trùda xiviti; nìssufe
tom oblaffchiu sluxili, vechie s' trùdom obicfainim ovoga xivo-
a xivili, nìssu ighda od Boga cfudo iskali, gdigodfufe naravnim
acfinom moghli pomochi; za ostaviti nama priliku od vladagnia,
xivgliegnja.

Nisctanemagnie koifu i koi karstiani, koi hochiè xiviti, a
echiè ni s' legi, ni s' keffom podriti: nèchiè tojest ni za gliubav
Boxju i kakvu bolešt uztarplivo podnositi; niti da ozdrave har-
fiti; ne famo za likarie, nego ni za potribite bolesnu xivotu jis-
ine: sctoje, veli mudri, (r) priopaka xalošt; jer tako mruchi (r) Eccles.
loistofu svoje uboicze. 4. v. 8.

A drughi protivno tomù xivùh, govorechi kadsu zdravi: da- 215
sctogod u xiva usta; a posli scto Bogh da: koi zato tako provode
V 2 xivot

(da tako, imajuchi s' sobom za nìkò vriime xivu opomenu, nau-
cse, i ucine obicjai, Boga vazda na ocñu darxati, i tako oc-
grihah vechmase bojati, i bixati; dobro vechmaxeliti, i za gni-
nàstojati, i s' pomgniomga cñiniti) odmah pocñmu svoje ràzloghe
mechiàti, pocñmu govoriti: vih ocse, koì ne imate drugoga pos-
la, nego Boga moliti, moxete to cñiniti, a nama vaglia ki-
chìu darxati.

S' cñim doisto ukazuju, daih vechma drughi posli tiisete, ne
(m) *S. Aug.* go possao duufce; sctoje velika opacina (m), ucsechinass Issukarst
gust. lib. da naipri tràximo dusceвно spaslegnie, pak tilesno xivglienie (n)
83.99. q. zatoje velika nepravda, vrìmeniti xivot, i kuchiu, vladati s' scte
30. tom duufce. Istinaje da tako vaglia upravgliati dila ovoga xivota
(n) *Matt.* da i dusca itiilo xivù; ali i istinaje Evangioska, da akoje tak
6. v. 31. potriba, da jedno od gni vaglia da poghine, ili sctete dopade
item 16. vazda vaglia pustiti u sctetu, i u poghibio tiilo, da dusca ostane
v. 26. i sahranise; jer nie duufca za tiilo, vechie tiilo za duscu (o).

213 Akose kad i nàgie, varlo u ritko, tako ne ràzloxit ispovid
(o) *Matt.* nik, da pripisce za likariu duufce svojegh pokòrnika, scto nezna
10. v. 28. ili nemoxe, brez velike sctete xivota vrìmenitoga, ucñiniti; ni-
ti, ne metnuvsci kuchiu u dùgh i u siromasctvo, moxe kupit
(scto mucñnu stvar pripiisce, cñini po zdravom ràzlogu svoje slux-
be, i mesctrie; jer scto nije ni malo mucñno, nitje pokora, n
(p) *S. Gre* likaria; zascto protivnose s' protivnim i kara, i liicfi (p).)
gor. Hom.

32. Alife csesto nahoditaki pokorniikah; koi, kako u tilesnomu
xivotu, ako poharcse ili uzaimè jedan forint za zdravje na lika-
rie, sczinee dachie profsut, i razassut kuchiu; odkud mloghi do-
hode po zàpisse, vechie od sliipe lakomosti, nego od priprostit
devocziona, i poboxnosti; dajuchi obicfainim nacñinom, kad
ponukuju, da naravne likarie naipri kuscaju, za razlogh tomu
svoje siromasctvo; premda toga razloga neprimaju, kadse sc' gni-
me odvrachiaju od harcfa, i dùga za koju svitovgnìu budalasct-
mu; vechiee sctimajuchi svitovgnìu izpraznost, i oholoft, nego
Boxju milost, tojest xivot svoi. Josc mloghi priafe prighnu ich
na vraxje kùle i vîle, akoih zapiss ne pomoghne; nego odriscit
kessu da sctogod poharcse na likarie. Koì, tako cñinechi, doist
ne tekù da xivù, i u potribamse pomaxuh, i poscteno vladaju
kak

tako imaduh: vechie sàmo da uxivajuh; ne imajuchi, potinacfin, (q) Scot. 1
xivotu svomu ni gliubavi Boxje, ni svoje, vechie sàme xivin- d. 1. q. 5.
ke xeglie: josc gorè od xivinski; jer premda xivine s' pravom Art. Ad
gliubavju ne xelev xivot (q), nepoznajuchi razumno, kolikoje quæstio-
lobro xiviti: nisctanemagnie do koncza obsluxuju, sctoih slipa nem pe-
narav ucsi, da nepomankaju. nult.

Doisto takì nìssu dostoini xivot imati, jerga neznaduh cziniti; 214
zato od Boga zdravje po zapisì i ne dobivaju, nego koì, posli
ruscane kolikofu jakì biili kriposti naravne likariah, s' xivom vi-
om uticfufe kriposti svarhunaravnoi milosti Boxje: ili koì od
kripofita neznagnia upravfe k' gniemu uticfu: zascto kofe dru-
gacfe u prav k' Boghu uticfe, ne moliga, vechie tenta; hochie-
o da za gniegovu lakomu, ili budalastu (ne isctuchi scto vaglia,
li kako vaglia) ili izpraznu, i brezobraznu vogliu (isctuchi na
riko) promini pùt svojegh obicfainogh vlàdagnia, koi je, pro-
igiatì svojemu stvoregnju po naravnome stvarih na svìtu uregie-
gnju; ne buduchi zalùdu stvarma stvorenim kriposti razlike dao,
nego dafè jedna s' drugom pomaxe. Zato dogodfe ko naravnim
nacfinom pomochi moxe, on nepruxà offobito na pomoch gnie-
govu ruuke svoje. A scto drughda komugod od svoje draaghe vo-
glie pruxi, ne cfini s' tim zàkona, daga fvak, i koimu virno
svoiski sluxi, na to dùxi. Zato Issukarst, i divicza MARIA,
koifu do koncza u varh Boghu ugodili, i imali oblast, svim stvo-
egnma zapovidati, i brez fvakogh tilesnogh trùda xiviti; nìssufe
tom oblaffchiu sluxili, vechie s' trùdom obicfainim ovoga xivo-
a xivili, nìssu ighda od Boga cfudo iskali, gdigodfufe naravnim
nacfinom moghli pomochi; za ostaviti nama priliku od vladagnia,
xivgliegnia.

Nisctanemagnie koifu i koi karstiani, koi hochiè xiviti, a
nechiè ni s' legi, ni s' keffom podriti: nèchiè tojest ni za gliubav
Boxju i kakvu bolešt uztarplivo podnositi; niti da ozdrave har-
cfiti; ne famo za likarie, nego ni za potribite bolesnu xivotu jis-
pine: sctoje, veli mudri, (r) priopaka xalošt; jer tako mruchi (r) Eccles.
doistofu svoje uboicze. 4. v. 8.

A drughi protivno tomù xivùh, govorechi kadsu zdravi: da- 215
e sctogod u xiva usta; a posli scto Bogh da; koi zato tako provode
V 2 xivot

xivot u zdravju, da kadse razbole, vechiè patee od glaada, i drugi potribah, nego od bolesti: a kad umruh. neimaduse s' cšim ukopati; sčtoje pogarda od isti nerazloxiti xivinah poruxena; n traxechi ni one samo sčtochie u xiva usta metnuti; vechie s' velkom pomgniom skupgliajuchi o cšemuchie u zimu xiviti.

116 Koi rekko, kako u tilesnomu, tako i u duhovnomu xivotu akohimse malo sčtogod priko obicfaja za likariu duufce pripiifce vicsù, dachiehi pritarghnuti, sardito odgovaraju dachie mloge u potribitom vladagniu svoje kuchie poslu, zadangubiti: brezo brazno govore, dasu i drughe pùte s' takima griiffih na ispovid dolazili, alihim nìsu toliko, i taki likariah pripiffivali: a ne kàxù dasu svaki pùt drugoga ispovidnika traxili, koi nezna gniova zlobicfaja, nittisumuga oni kazivali; zatofu na svaku prominu vremena u istu bolest opet padali; tojest u svakoi prigodi iste griheh, brez i jednogh uzteghnuchia, cšinili; jer, neznajuchi ispovidniczi daje rana stara, puna otrovna ghnoja, samofu mechiàli likarie koje zatvoraju, i zaczigliuju; a ne koje cšitech ranu teme glito ozdravgliaju. A kakofe na ne ocšiffchienu ranu lako nametne xivina, kojojje varlo mucfno nàchi likariu: tako kadse grifnik ispovidaa, i traxi odrisciti samo od zli dila; a ne kaxe, nit ti slufca damuse izkorene zli obicfai, i odsiku prigode zlim dilom stoì u velikoi poghiibili, pastì u taku opacfinu, i privratu xivota u taku twardochiu sarcza, i slipochiu razuma, damuse dogodi, kako faraunu u Egiptu; damu tojest isti Bogh zatvori sarcze, zatiff ne uscì, i zavexe ocšì (s); da placfuchi, nepokorife; da slufcajuchi, ne obratife; da gledajuchi ne razumi; ostavivfciga, i pufstivfcì hoditi po pùtu svom zlomu, dok vràt ne ulomi; kakomu je navistio po Jeremii ploroku, govorechi: *licsilismo Babiloniu, a nie ozdravila, ostavimoju, i zapustimo, i hodimo svak u svoju zemgliu (t).* Zemgliaje Bogha ocza gdisè slufca; a Bogha sina, gdisè ponizuje; a Bogha Duha fvetoga, gdisè sviit pogargiuje, i zdrava pokora diluje (u).

(s) Exodi
4. v. 21.

(t) Jerem.
51. v. 9.

(u) 1. ad

117 Ako ispovidnik, po duxnosti likara (videchi dahimseje groz-
Corin. 2. nicza varlo u xivotu ukorenila, daje bolest zastarila, daje tarbu
v. 12. Ad tefcko ofslabio, da u kuchi imadu otrovu: tojest da neimaduh za-
Rom. 8. v. dovoglina poznagnia svoje krivine i poghiibili, dasuhim zli obicfai
13. profclì

roscli u narav, sczinechi da nemoxe drugacse bitti; daje varlo
labo u gnima skruscegnie, i pokajagnie; da imaduh prigodu gri-
a u kuchi, i morebit da nestoi u gniovoi vogli, iz kuchieju iz-
etnuti, nitti mogù oni iz kuchie otichi: i zato bojehise da li-
aria duhovna, tojest karv Issukarstova (kojaje u Sakramenti, ili
svetotainisctvi Evangieoskoga zakona, i po kriposti koje du-
cu perù, i csiste, i koju ispovidnik, rekavsci riicsi odriscegnia, na
uscu izliva) ne prifatise dusce, vech pade na zemgliu, i ucfini
imasebe kriva tesckomu grihu svetokvaregnia, a duscu griscnika
exemu sùdu, i odsugiegniu (x)) Ako rekko zato zadarxi odriscegnie, (x) 1. ad
ekavscihim, da posli toljko danah dògiu po istò; a da megiu to Corinth.
sine to i to, za potribitù pripravu bolesne dusce poglavito ilika- 11. v. 29.
ti: kako i tilesni likari csineh s'tilom, kadga naagiu bolesna ka-
lo gori rekko, ucsechihi tako zdrav razlogh gniova zanata; po-
lomu doisto imaduse vladati i ispovidniczi u svojem duhovnom li-
karstvu, ucsechihi tako Issukarst na mlogo mistah u S. Evangiegliu,
u pissmu staroga Testamenta. Odkud, kako tilesni likari, kad
olest nechie da popusti s' mekim likariam, vechie naprid igiè;
aju sve xesschiè, i jacsè likarich; i kad nàgiu ranu varlo otrovnu,
luxese s' vatrom, i s' ufsjainim gvozdjem, pak naiposli i s' sab-
liom, odsiczajuchi ragnieno uudo od tila, da xivot ne poghine:
ako doisto ima csiniti i duhovni likar: i kako tilesni, ne csine-
ai toga, bìva kriiv smarti svojega bolesnika; tako i duhovni
vojega (y).

(y) Ezech.
34. v. 4.

Nisctanemagnje ovi hignczi, i brezobrazczi, premda u to- 118
u fahle tilesne likare, i podlaxuhimse, da ne izgube xivot ti-
esni, koi sassvim tizim vaglia da jedanput umre; psuju duhovne,
se u razgovori sc' gnima za to podsmiuju, i spardaju, s' csimbi,
pocsemubi za vas viik ozdravili: nittihi zato sluscaju, kadjim
o pripissuju; vechiese sc' gnima karaju, i prite dase vechie ne-
hiè nighda ispovidati: ili ako od svitovgniega frama, i stiida tako-
e brezobrazno ne pricsaju, s' samimhi mùcsagniem posctuju, jerse
vogliom humiglieno nepodlaxu, nit s' pokornim sarczem svito-
agnie primaju; zasctose nevrachiaju, vech traxe kogachie priva-
iti. Koi zato niissu pokorniczi, vech duscemanske karvolie; za-
cto privarivsci koga nerazumna, ili priprostita ispovidnika, proli-
aju karv gniegovu, svoju, i Issukarstovu. §. XXII.

§. XXII.

Kakose ispovidnik ima nossiti s' priprostiti na ispovidi, i paziti dase ne privari.

- 119 **N**Ahodise istinaje mlogo, koise s' takim dokoncfagniem, i sùdom ispovidnika varlo xalostè; ne od okorne, i zle voglie, vech od priprostita straha; koise zato i ne pricfaju sc' gnime filno, vech humiglieno molè, da to sc' gnima ne cfini: i ako ispovidnik vidii u tomu zlamegnia praavogh humiglienstva, i kripofnoga straha, tolikà, dase razloxito uzdaa, da nechie bitti zaludan Sakramenat; moxeih odrisciti, dase priprosctina ne okrene u zlochiu, il da strah ne narafe do izgubgliegnja ufagnia: Scto ispovidnik ima varlo paziti: ali niscetanemagnie ima i proczignivati dobro zlamegniah humiglienstva, i straha svojegh pokornika; jerse mloghi, kad dògiu na sùd, humigliaju, i strasce od same priprosctine i stida naravnih, i jersu naravnim nacfinom plasciva, dicfigniega lagana, i izprazna sarcza: kakvi strah i humiglienstvo, i xalost koja za gnima slidì; nitsu zadovoljna plodu bistvenomu Sakramenta, tojest oprosctegniu grihah ucfignienih, i ulivègniu milosti Boxje u duscu; nit svarhi takoga dokoncfagnia, kojaje; il dase pripravee za odriscegnie, akofu bistveno ne pripravni; il dase boglma odsele cfuvaju od grihah, poznavsci tako boglma gniovu grubochiu, i svoju poghibio: skrasceniese kajuh, i prime obilniu milost Boxju. Zascto dase opere griscnik od svojih griscni krivinah, i dobie spasonossnu milost kod Boga; vaglia da cfini recfena dila od ganuchia svarhunaravnogh, a ne naravnogh, jer sva jakost naravna nemoxe bitti vridna oprosctegnja spasonossno milostivogh, grihah; kako nasucfi vira, protiva Pelagianom, i polu-pelagianom.
- 120 Nitti humiglienstvo, i xalost (navlastito kad na to nedovodi zdrav naravni razlogh, vechie samo od naravi plascivo, lagano i izprazno sarcze) cfinee temeglit strah, i mechiu uzdu razpusctenoi vogli, zadarxajuchi pofaglieno od onoga zasctose kara; videchi da dicza, premda, kadjih otacz ili Matt kara, klicfu na kolina, gliube noghe, mole, obechiaju nighda visce onoga ne cfiniti;

iti; nisćtanemagnie dok s' ocſiu otigiu, ſmiuſe, i cſine na vas
nah, kakofu i pria cſinili, pazechiſe ſàmo od ocſiu ſvoih ſtar-
ih.

Zato iſpovidnik, kad i neima odluke, zadarxati odrifcegnie,
veto cſini, to ukazujuchi, da ſvoga pokornika s'time dovede, il
na pràvo humiglienſtvo, ſtrah, i ſkrufcegnie; il na boglie; il da
òznade, od kakvogh ganuchia taka dila cſini, i iz kakvogh ſar-
cza izlaze, ſumgniechi razloxito od gniove pravde, i ſvetignie.
Kuju ſumgniu naipri moxe imati, kad donle nije kuſcao xivot po-
kornika, nebuduchi donle na iſpovid prid gniega dolazio; nitt u
ſtoi parvoi iſpovidi prid gnim, vidi ocſita zlamegniàh pravde i ſve-
ignie u recſeni dili, cſinechihi prid gnim. I ako nàgie daih ne
cſini od ganuchia ſvarhunaravnogh, nittiga moxe s'time i s' ocſin-
kim pripovidagniem, na to doveſti; ima ucſiniti recſenu odluku,
koju nie imao; i u diloju metnuti: ako nèchie karvolia Iſſukar-
tov ſc' gnime bitti. Ali vaglia po ſvaki pùt i nacſin raaditi, da
ſardit ne otigie.

Akolife namiri na vratoloma, vagliaga i moliti, da priſtane 121
dokoncfagniu sùda, kojefe cſini za gniegovo pràvo dobro, i vics-
gnie ſpaſſegnie: jerſe moxe dogoditi, daſe tako prighne; joſc da
i grozno zaplaſe, i za griheh, i za donlaſcgnie twardoglavſtvo,
i za brezobraztvo ſvoje na iſtomu sùdu; kakofeje nikada dogo-
dilo; zaſćto neznamo kad i kako hochie Bogh u ſarcze taknuti
koga griſcnika; zato vaglia ſve pùte kuſcati za obratitiga. I do-
godivſe to, moxega taki odrifciti, akoſe ne nàgie koja izvan-
ska zaprika, koju od potrebe vaglia naipri *effective* dighnuti, biv-
ſci tomu vriime, i proſto moguchſtvo (kad nie za ſada vrimena,
i moguchſtva tomu, doſtaje iſpovidniku, da obechia pravo, ob-
ſluxiti ſćtomu narèdi obſluxivati, na priliku u ocſitoi izvanskoj
prigodi griha: i zakuneſe povratiti tùgie, akoje komu ſćto uzeo,
(2) parvo bude mogao).

(2) Scot.
4. d. 3. q. 2.
Art. Ter-
tio de
forma. §.
Circa is-
tum tale.
&c. v. ſe-
cunda ſi
&c.

Akoli ſaſſvim tizim ne priſtane viichiu, i dokoncfagniu, nit- 122
ti brez toga ima pràvu xaloſti odriiczagnie grihah; nemoxe, nit-
ti, ima puſtitife, ni po gniegovoï pritgni, ni po gniegovoï moglbi;
jer nevaglia ni za jedan hator uvriditi pravdu Boxju, navlaſtito
ubivſci Iſſukarſta; ſćtoſe cſini, izlivſci karv gniegovu zaludu: nit-
tije

tije kripost milofardia, usliscati moglbu jednoga, s' sčtetom glavnom drugoga; koliko magnie s' sčtetom Bogha i Isfukarsta, kohim nije slobodno ucfiniti ne samo glavnu, nego ni naimagniu sčtetu, za koimu drago hator.

Takomu pokòrniku vaglia da rekne ispovidnik, sčto svitov-
123 gni iudezi obicfaju rechi krivczu, koi nije doštojan milofardja.

(a) *Kod Bogaje milofardje*: jerje na ovomu sùdu ofsobito Bogh poglavi-
ti sùdacz; buduchi ispovidnik sàmo namiffni, koi nemoxe cfiniti
visce, nitije dobro, i pravo, ako ucfini visce, negomuje poglaviti
dopustio, i pripiffao (a): nittimu vaglia za ogovor, ucfinivsci
visce, ono fuho ufagnie, kojese zlamenuje s' ovim ricsma: *jeda*
bude, jeda ucfini dobro &c.; govorechise to i s' razlogom kako ta-
ko prilicsnim; koliko magnie govorechise samo po namiri: *in*
Sacramentis semper tenenda est opinio tutior: tojest, za zdravo sluxi-
ti, i prìmati Sakramente, vaglia vazda sliditi nauk koije boglii,
od gniova slùxegnia, i prìmagnia. (b)

Scot. *ibid.* §. *de quin*
to v. Pri-
mum pro
batur &c.
(b) Scot.
ibid. §.
Circa is-
tum au-
tem tale
&c.

S. XXIII.

Koi na ispovidi pravo, i priprostituto svoju zlochiu
ne kazuju, u svoju glavu laxuh; i kako se ispovidnik
ima se' gnima vladati.

Mastr.
Theo. mor.
disp. 1. q. 3
Art. 2.

124 **M**Loghi takogier u ispovidi odgovoraju: dasam znao, ili zna-
la, daje ti, i ti devoczion bajagnie, a ne molegnie, nebi-
ga nighda cfinio: dasam poznao, ili poznala, daje ta, i ta likaria,
s' kojom sam se u bolesti sluxila; ili ti, i ti nauk, ko sam u takom
poslù, dami za rukom izàgie, obsluxivala; s' vraxjim ugovorom,
a ne s' Boxjim blagoffovom, nit s' naravnom kripoffchiu, i zanà-
tom; nebise nighda se' gnima sluxila. Sčto ako govore za pokri-
ti svoju zlochiu, ili krivinu, i za imati magniu pokoru; laxuh u
glavu svoju; jerse vrachiaju offlugieni, a ne oprosčteni; zasčto se
na ovomu sùdu oprasschiaju ofsitniczi, a farizei vechma zavezuju:
tojest koi svoje griheh pravo, i priprostituto kazuju, oni pomilo-
vagnie od Boga prìmaju: a koi svoi czarn obraz s' bililom maxuh,
vechma smeteni, i framotni ostaju; jer premda mogùh ispovidni-
ka,

a, koi po izvanskomu liczu sùdi, nemogu Boga privariti, koi-
e poglaviti sùdacz na ovomu sùdu, i koi uprav dofugiuje, i od-
giuje, sùdechi kakoje zlo ucfignieno, a ne kakoje prikazano;
nbo ne sùdi kako cfuje, vechie kako vidii, videchi vazda, i zna-
chi cisto sve, kakoje u sebij

Odkud: Bogh, za ucfiniti prav i sveet sùd, neima potrebe od 225
vidòkàh, od izvigiegnia, i od ispovidi vlastiti uftàh krivcza, ka-
ose iziskuje, da ucfini prav sùd razum stvoreni. Zatoje on ova-
o urèdio sùd duscàh u ispovidi sadà, tojest u ovomu xivotu;
e za potrebu svoju, vech za potrebu nascu; jerje, prilàxuchise
milostivo k' nascoi slabosti, ucfinio na misto svoje sùdcze gliude,
oi nemoguh drugacse pravo suditi. Ne za ucfiniti sùd u prav pra-
o, vech za ucfiniti milosardno prav; jerje narav sùda Boxjega,
oliko magnie pravdu svoju karajuchi ukazivati, kolikoju vech-
na, i pokornie kriivacz od fama sebe poznaje; koi zato koliko
javie, i priprostitie, ofsvagiajuchise na sùdu, zlochiu svoju ka-
aje, i protiva sebi svidocsi, toliko vechma pravdu gniegovu ti-
ti, i meksca; i zato imaduh naredbu ispovidniczi, skrusceniem,
ihumiglieniem pokorniku vazda magniu pokorù naregivati, i za
nivechie griheh; tìboje veliki milostivi dàr svim krivczem pravda
loxja dàla; koise zove *privilegium sponte comparentium*.

Akoli tako odgovaraju brez svake himbe, josce nemoxe, 226
itti imade odmah suditi, da u tomu neimaduh ni kakve krivine,
remda moxe biti magnia; jerje mucno virovati, zascto mucno
moxe bitti u tomu priproscina brez nepomgnie; jerse mucno mo-
e dogoditi, da cfovik, koi po naravi, i po prostoï vogli svako
obro vazda xelii, a odazla vazda bixii, i karstise; nàgiefe, i bu-
e tako priprostit u zàkonu i pràvoi viri vicfigniegh gliudczkogh
cfugiegnia, ili spassegnia, po vlastiti dili, da brez straha ucfini,
(nebuduchi izvan sebe) scto nezna ilchie biti na svoju pràvu ko-
st, ili na sctetu: A kad i hole sumgni, i boise, duxanje nai-
pi izpitati; jer s' sumgniom nighda nije pravo, ni dobro, ni po-
aglieno dilovati (c). I kolikoje vechià nepravda, i scteta, ko-
ise u dilu svomu boii, tolikoje vechma duxan izpitati, i ubavi-
stise, i toliko vechma grisci s' sumgniom dilujuchi, akobi i ne-
tlo dilo u sebi griscno; jer tako dilujuchi, ima vogliu ucfiniti ta-
ko

(c) Scot.
& Mas.
ibid.

ko dilo, ako i zlo bude; i zato duhovnim nacfinom ne biiva dobro od gniegove proste voglie, vech od sebe, i po dogagiaju.

Kad neima koga pouzdano upitati (pitajuchi koga zna dase u takom poslu nerazumi, ili sumgniechi znali u takom poslu pravo nauciti; i buduchi drughi, koi boglie razumi; nije pouzdano piitagnie, na kojese zato nemoxe razloxito nasloniti) ili neima kada, jer potriba tiiscti; vaglia dase za pravdu zarekne; na priliku: *akoje ova molitva, ovi devoczion, ova likaria, ovi possao priko voglie Boxje, i priko zakona karstianskoga, i protiva pravdi, i svetigni, i protiva spassegniu dusce moje, nechiu ni po jedan nacsin damisi dogodi, scto po gniemu xelim.*

227 Oh koisu i koi pripametni i pripomgnivi u dugovagniu za tiilo, i za posctegnie svitovgnie; a u dugovagniu za duscu i za posctegnie Boxje csinese priprostiti! V onomu toliko i tolike mesctarah ucsechi promine, pria nego ruke na possao stave: drago voglno tarpè i harcsè, i s' velikim ustarp glieniem csekaju, nitt to za dangubu darxè, istom dase zdravo vladat naucse. A u ovomu dostahimse csini upiitati, kose parvi kod gni nàgie: ah dabi to csinili; alise mloghii csine vraxji samouczi, oholo govorechi ja u to znam koliko i fratar, koliko i kapelan, koliko i ispo vidnik; ne proczigniujuchi da u svomu uzroku nemoxe nikko biti suudacz, ni viichnik; *nemo iudex in propria causa*: jer lakomost, ili ti xeglia imati ono odasctase suudi, zna varlo bojadisati: nittise na pravomu sùdu moxe svak uzet za svidoka, vechie sam oni okogase zna daje pravedan, i viiran, koi nije barz na làx, koi nije lakom, koi razumi scto svidocsi: tojest koi nije sam barz n bajagnie, nittije u tomu fachian, nitti pazì hatora.

228 S' ovakima imaduh po tanko sùd csiniti ispovidniczi, znaju chi da, ne samo viscczi, i viscticze, vracfari, i vracfaricze, gniovi vraxji nauczi, i kgnighe, iz koi take nauke vadee, jesu oczarkve zabragniena, i proklèta, i ossobita oblact svarhu gni Biskupom dàta, koi zato i nedopusschiuju svakomu ispovidniku opchienim nacfinom od toga odriscivati: vechie i onì, koi posli po nukovagnia, i pokaragnia, neboese k' gnima uticzati, i s' zna gniem zlochie, k' gnimase csesto uticfuh, i za obicfainu likariu to darxe.

S. XXIV.

*Živiti pravi Bogomogliaczah, i istinitih slugah
Bozjih, koise odvechie boje svoje slabosti.*

PO recsenomu nauku od Bogomoglstva, koì prave xeglie u slux-229

bi Bozjoi imaduh; koimu sluxè kako sinovi, ne tràxechi dru-
go u gniegovoi sluxbi, nego ucfiniti gniegovu vogliu, i poscto-
vati gniega; koi s' pravim humiglienstvom na gniegovi vràti ku-
zaju, i molèga u svoim potribam, obsluxujuchi oni nauk S.Lu-

ce (d): *ucfinivsci sve, sctovamje zapovigieno, reczite, slughesmo ne-* (d) *Luc.*
vagialè, i nedostoinè, ucfinilismo sctosmo duxni biili. Kano rekavsci: *17. v. 10.*

o pravdi nam nisceta ne igie za nascu sluxbu; zato molimo uprav-
nilofardie tvoje, da nass pomiluje; akoli nektilo bude, pria-

hiemo na vràti tvoii, csekajuchi pomoch, umriti, i u pech ogh- (e) *Dan. 3*
nia goruchiega, s' trima xudinskima mladichi unichi, nego slux- *v. 18.*

u tvoju ostaviti, i pochi drugomu sluxiti, i molechi klagniati- (f) *Prov. 8*
nuse (e); znajuchi da ko na vrati tvoii s' dragovoglnim ustarpglie- *v. 34.*

niem mre, tiga oxivgliujesc, i s' vicsgnim uxivagniem darivasc (g) *Ibid.*
(f): a ko s' tvoì vrata na druga igie, xivè da na priko umre, i *v. 36.*

ighda visce ne oxivi (g); zascto niko offim tvoga duhamilosti xive (h) *Joan.*
meima, nitti riicfi, i nauk xivota daaje (h). *6. v. 69.*

Ovì rekko, po recsenome nauku, akoga s' pomgnivom, i 230

priprostitom pamechju uzsctiu, i upamte, imachie utiscegnie,

u xalosti svojoj duhovnoi razgovor (navlastito onii, koise tako

humigliaju, dase za fassvim nevagialè u slabosti svojoj darxe; ili-

ese toliko strascee, dase u svakom dilu priko nacsina bojee, daga

nisu kako vaglia ucfinili, i zato s' odvechiom xaloffchju darxee,

daje gniova smetgnia, i smutgnia u molitvi, pokaragnie gniova

(pomankagnia) Zasctochie poznati, da i megiu dracsjem gliglian-

icsè, i na targniu mihlodunna ruxiczà ràste; tojest da i s' xalos-

nom sluxbom Bogu sluxe, i izvarscuju ono scto naivechma xe-

tojest vogliu Boga svemoguchiega: da Bogh s' takom xaloffchju,

mukom u sluxbi svojoj, ne kara pomankagniah slabosti, vechie

ovoglnosti, i grube nepomgnie.

231 Rekaosam akoga s' pomgnivom, i s' priprostitom pamechii uzsctiu; zascto ko traxi taki nauk od ugodiegnia Boxjega, damu to- jest ugodii s'samom pravednom cziinom svojih dilah, brez i jednogh milostivogh pomilovagnia u primagniu gniegove sluxbe; i jer to- mu razloga nenahodi, strascise, i u svojemu humiglienstvu priko- nacina xalostii; taichie ili izgubiti ufagnie karstiansko, i dopa- sti opake voglie kainove, da rekne, *vechiaje slabost i bargia moja nego Boxja milost, i milosardie*: ili pristati na nauk Lutoranski i Kalvinski, da rekne, *svasu dilah gliudczkaa, i u milosti Boxjoi ucsi- gniena, griissi*; i dase zato sc' gnima nemoxe Boghu ugoditi, nitti kod gniega scto zasluxiti. Zascto tomu nie moguchie raazlogh

(i) *Psal.* nachi, zascto nije moguch bitti; jer ni jedna pravda stvorena ne- 102. v. 4. moxe te cziine imati (i). Zato takò humiglienstvo, jest pokrive- *Ad Tit. 3.* na oholost lucziferova, jer taki scziini dase gniegova kripost mo- v. 5. xe izparabariti s' svetigniom Boxjom.

232 Vaglia slabost svoju, i stvorenu, i otrovno rogienu, vazda u dilih poznavati, i nedostojanstvo svoje ispovidati; alise neva- glia nighda, sumgniechi od ploda, bojati; akobise i od proste (k) *Con-* voglie, a ne samo od stvorene, ili od otrovno rogiene slabosti *cil. Trid.* griscan nascao; vechie vazda, priprostitose humigliajuchi, ufati, *Sess 6 can.* korist od svoga truda imati: jer premda dobrah dilah smartni grisc- 7. *contra* nikah nezasluxuju xivota vicsgniega, miisu zaludna, kakoje gori *Bajun.* recseno, zasluxujubo da nass Boogh csuva od vechii poghibili du- (l) *Hiero-* hovni, i tilesni; i pomaxu dusci, dochi u milost Boxju, priprav- *nym.* in gliajuchiu dase odrecse grihah, i zaplase za ucsigniene svoje o- *Ep. 1. ad* pacine; kako svidoci piissmo sveto starogh i novogh Testamenta *Gal.* & Boxjega, ponukujuchi na mlogo miistah griscnike, da csine poko- *Aug. lib. ru,* da Bogha molè, i daaju lemozinu. I saborje Trident. ovi *de spirit.* nauk metnuo u broicslanakah vire katolicanske (k), proklignia- & *lit. c. 17* juchi one koi toga nechiè da viruju. Sctosu posli potvardili Pape *lib. 5. de* Pio V. Gargur XIII., i Urban VIII. protiva Mihovilu Baju, i I- *civit. Dei* vanu Hus, odpadnikom. I tosu jednokupno darxali stari oczi *c. 15.* czarqve svete, navlastito jerolim, i Agusctin. (l).

233 Ako te Bogh u svojoj sluxbi, veli sveti Petar od Alkantare, (m) *Tract (m)* osctro darxi, brez i jedne slatkosti, i naslagicgnia, neo- *de or. c. 4.* stavgliai sluxbe, vechie pristavsci od molitve, kojusi bio pocseo, *Rem. 1.* metnise

netnile prid gniegove ocsi kako krivacz, pak promisli da to ni-
zarad koga tvoga pomankagnia, i nascavsci da jest, moliga da-
prosti, brojehimu, i fahlechi priveoliko gniegovo ustarpaglienie,
ne izrecseno milofardje, u podnascagniu, i prasschiagniu onima
loiga uvrighiuju: kolikofimu i koliko putah ti sagraiscio, niscetane-
agnie nijete nighda od sluxbe svoje otirao, vechie i nepomgniva,
sc i povoglnu himbena, ili brezobrazna, milostivo tarpio; i koli-
osise putah ponizio, i pokajao, tolikoti putah oprostio.

Takochiesc veli izvaditi ugle iz twardogh kamena, nachi dra- 234
hi biffer u gorki morski vodah, namiritse na vrilo xive vode u
hoi pustigni izgorile i pecsene zemglie, i prikopavajuchi gustu
scetro targnie, ucsiniti plodnu gnivu xeglnoga roda: tojest po-
arsciti korisno odregieno vrime za molitvu: zascto kako karcse-
na obiscainim nacinom dobro ragia; tako ko po ovi nacin u-
arpoglivo obstoi na molitvi, i sluxbi Boxjoi, vazda otigie vessio,
utiscen, proczinivsci daje ucsinio scetoje od svoje strane mogao,
imao.

Vass dobitak, koi imamo s' molitvom traxiti, u ovomu stoi, 235
se poboglsamo; a to nemoxe bitti, ne poznavsci nascu slabost
Boxju milost: nascu opacsinu, i gniegovo milofardje: prostè vo-
lie pakosti, i razumne kriposti: tilesnih ganuchiàh silu, i framo- (n) Ad
i duhovnogh dugovagnia pravu rabotu: sladokusnoga tiila Rom. 2.v.
gnilu, u pravome duusce jilu.

Nittije jos za to dosta, samo narav oviziu istinàh proczi- 13. Jacobi
nivati, i razum s' dubokim promiscgliagniem tvarditi: vechieih 1.v.22.23
glia u nascem xivotu traxechi poznati; jer suho promiscgliagnie 25.
sceno-spasni, ili duscno-gubni istinàh; ili ne, ili varlo slabbo (o) Rodri-
techie vogliu na potribito za taki posao zariiczagnie, i odriicza- quez Exer
nie (n), kuscajuchi, da prilike varlo u sarcze udaraju; a pridi- cit. per-
le varlo slabbo vogliu plascè, i podraxuju. sect. virt.

Dakle onda putnik korisno Bogu sluxi, kad u sluxbi muku cap. 18.
urpi, (o) ondabo pravo poznaje, kojemu dobrìh dilah zabrike, (p) Id.
iscajuchi ne s' tugiom, vechie s' svojom vlastitom prilikom: a ibid. cap.
laka nasca molitva ima bitti, za dobro dilovati; a ne samo za 16.
omiscgliavati, i znati razlogh dobrogh dilovagnia (p).

Zato dobro govori kripofni Rodrikvez, da u nascoi vogli 236
stoi,

(q) *Id.* stoì, vazda ucfiniti korisno molitvu, navlastito nutargniu (q) Ko-
ibid. c.18. jase cfini s' promiscgliagniem pameti, i s' zariiczagniem, odriicza-
 gniem, i s' xegliam kripofnim voglie. Za koju molitvu imase
 znati, da vazda vaglia u gnioi vechma truditi vogliu, nego razum.
 Tojest nevaglia dase sve vrime molitve poharcsi, traxechi s' razu-
 mom dno dubine, varh viffine, i kraeve fcirine, istne, koju pro-
 miscglia; vechie priprostito procziniti, i dokse voglia po istini gan-
 ne, pristati od promiscgliagnia, a pustiti vogliu neka uzdisce, i
 naricse, zariiczajuchise, i odriiczajuchi, dogod moxe: a akobi
 (r) *Id.* neznala mlogo nariiczati, neka istò priuzima cfak do kraja: a ako
ibid. cap. pocfme popùffchiati u xestini, pomochju, priuzevsci opet promisc-
 13. gliagnie, dokse iz nova uxexe (r).

237 Akolibi tako tùp razum bio, da nezna prikazati vogli ràz-
 logà istine karstianske, koju promiscglia, i podraxitiju; tako da-
 joi ili nikakva, ili varlo slabba xeglia dohodi, dilovati po istini
 koju razum promiscglia: jer kako razum prikazuje, onako ona, ho-
 tiuchi, odregiuje; nitti brez razuma moxe iscto cfiniti, buduchi
 odsebe slìpa; premda prikazavfcijoi on cfisto, nije uffilovana po
 gniegovom nauku dilovati, buduchi po naravi prosta, te s' pro-
 sctinom stvorenom.

Akobi rekko tako razum tùp bio, i zato voglia u molitvi
 ili fassvim ledena, ili istom mlàka biila, nekase molitegl prid Bo-
 gom humigliaje, govorechimu, na priliku: *jasam Boxe nerazloxita*
xivina, neznamti sluxiti, ni molitite; tìme naucsi: takobochie doi-
 sto ugoditi Bogu, i ucfiniti korisnu molitvu, kako fvidocfi David,
 (s) *Pfal.* govorechi (s) *ut jumentum factus sum apud te, & ego semper tecum:*
 72. v. 22. *kao xivinasam prid tobom, nisceta nemagnies' tobomsam.* Sctosi od po-
 tribe moi molitegliu, cfinise od voglie, i Boghchie bitti s'tobom:
 jer kakoje humiglienstvo plod poglaviti, i zlamegnie offobito prà-
 ve, i zdrave molitve; takoje naacfin, i pùt offobiti, dobiti dàr
 (t) *Rodr.* pràvogh i zdravogh molegnia, po komusu mloghi tùpi razumi po-
 cit. cap. 19 stali izvarstiti mesctri takoga posla (t).

238 Ako u promiscgliagniu (veli naucfni mesctar od ovoga po-
 sla, Avila (v)) nemoxesc uvesti pamet u potribito razmiscglia-
 (v) *Mag.* gnie, a vogliu u xeglnu Bogogliubno uzdiffagnie, baczise s' pa-
Avila lib. mechiu prid noghe Issukarstove, pakmu reczi: *Gospodine sctosam ja*
 1. *Epist.* ovomu

komu kriiv, i uzrok, zarad proscasti moih grihab, i sadašegnie nepom-
nie, iz svegamje sarcza xao, i kajemse: ali sčtoje ovo tvoja voglia, i
voja pravedna pokora, i pokaragnie, zarad mloghi od mene ucsignienih
grihab, dragovoglnno zagargliam, i svesardno primam ovu tupochiu pa-
peti, i subochiu sarcza. Takochiesc veli mlogo vechma ugoditi
Bogu, nego dasi molio, kakosi xelio.

Akoti drughe nespodobne miisli, i izprazne xeglie (veli ime- 239
ovani sveti Petar od Alkantare) nedadu pameti uvestise u potri-
ito razmischgliagnie, a vogli u Bogogliubno uzdiffagnie, stanovi-
ose, i junacski brani; ali nemoi priko naacsina xalostechise varlo
ruditi; jer dobitak u takomu boju vechma biiva po Boxjoi mi-
osti, nego po nascoi jakosti: vechie dighnuvsci ocsi k' Boghu u-
arpgljivo i humiglienomu reczi. *Evo viddi Gospodine sčtosam ja.*
Sčtoje drugo iz ovake lokve, kakaasam ja, moxe csekati, nego ovaki smrad?
Sčtoje drugo od ove zemglie, kojusi ti pravedno prokleo, moxe csekati, ne-
o targnie, i dracsje? ovoje plod koi ona moxe dati, akoju ti gospodine
e ocstisc. Sčto rekavsci priuzmi tvoju molitvu, i csekais'ustarp-
liegniem pohogiegnie od gospodina, koje on nighda ne prikra-
hiuje humiglienim.

Akolibiti saskvim tim nedale inostrane miisli mira, i tise nisc- 240
anemagnie sc' gnima do kraja tako humiglieno uzharvesc; znai
loisto dasi vechie dobio s' takim xalosnim bragniegniem, nego da-
i saskvom slatkosschuu Boga uxivao. Nitti s' takom molitvom
nalanu sluxbu Bogu cfinisc: jer prid gniegovim ocsuma mlogo cfi-
ni, ko cfini sčto moxè: negledabo Boogh toliko na ono sčtoje
ucsignieno, koliko na jakost i vogliu s' kojomje ucsignieno. Mlo-
go gniemu daaje, komu xeli dati. Mlogomu daaje, komu sve daaje
sčto ima, nisčta za sebe neostavgliajuchi.

Akote (veli istii) u molitvi napastaju tescke pfošti protiva 241
svetigni zaakona, i nevirstvo protiva katolicfanskemu virovagniu;
nemoise od toga mlogo strasciti; jer kako ni jedna napast nije
od ove marxà, tako ni jedna nije od magnie poghibili nego
ona; zatoje nevaglia sc' gniom mlogo hinaditi, vechieju pogardi-
ti, nemarechi nisčta za gniezino lajagnie. Reczi virovagnie, ili:
Svasu otaištva zákona Issukarstova Boxja svetignia, i svi cslanczi katoli-
fanskoga virovagnia vicsgnia istina, koju pamet stvorenaa nemoguchi do-
kuciti,

*kucfiti; imajoise klagniatì. Pak slìdi tvoju molitvu, pustivsci ple-
lajati: darxechi, da dogodtije gniovo lajagnie marsko, doisto-
te nìssu ùjili.*

S. XXV.

*Nemoxose nighda, brez velikogh griha, vira, i zà-
kon pràvi Issukarstov prid kimu drago zatajati.*

242 **M**Oxe rekko pravovirni Issukarstov, brez griha, viru, i zà-
kon svoi kadgod i komugod ne ocsitovati, i pravdu, i sve-
tigniu gniegovu s' razlozi neukazati; izvan dvaju dogagijah. Par-
vije, kadbise s' mucsagniem vire, i zaakona pràvogh Issukarstova
neposčtegnie Bogu i Issukarstu ucsinilo. Na priliku: nevirnik pì-
ta, i iskufcaje pravovirnoga od vire, i zàkona gniegova, a on
scuuti, tako da s' scuchiegniem ukazuje, da pristaje k' vogli nevir-
nika, i da nije zàkona karstianskoga: sčtoje prokriveno zataiivà-
gnie zàkona pràvogh Issukarstova, koje nighda nije dopusščieno.
kakochiese sad nixe doli csuti (ovose ne ukazuje, kadse, mu-
csechi od svoga zaakona, odgovara kakosam gori rekao, ili uklo-
gnia od takogh piitagnia) Drughije, kadbi s' mucsagniem dogo-
dilase izkargniemu glavna duhovna sčteta, ili potribiti duhovn
napridak prikratio. Na priliku, kadbi zarad takogh muucsagni
drughi pravovirni privarilise, i upali u nevirstvo, sczinechi po-
tom mucsagniu da vira Issukarstova nije pràva Boxja. Ili kad-
vidi dabi nevirnik viru pràvu primio, damuse navisti, i pravd
gniezina ukàxe.

243 U ovima dogagijaii, duxanje svak pod smartni grih viru prà-
vu Issukarstovu navistiti, i ocsito ispoviditi, i s' poghibilju svojo-
ga vrimenitogh xivota, buduchi svak duxan Bogha, i izkargnieg
gliubiti; i buduchi virovagnia, kako i sviu ostali kripostih, svarh
gliubav i posčtegnie Boxje, svoja, i izkargniega. A u parvo-
dogagijaju scutechi, kakosam rekao, viruje ko to vidi, da il-
nijedne vire, il daje laxglive, i varlo hargiave vire; s' cšim vel-
ko Bogu neposčtegnie biiva, buduchi on pravedan, i svet u sv-
pùtì svoi. A u drugom dogagijaju scutechi, pusščia, ili osta-
gl

lia u vicsgnioi sčteti i izgubgliegniu iskargniega svoga, zarad (x) Tol.
voje vrimenite koristi, tojest zarad svòga vrimenitoga xivota, sčto Instr. sac.
ije gliubav brattinska, ni Issukarstova, buduchi on za brattiu lib.4. c.2.
uscu svoju poloxio (x). Scot. 4. d.

Josc u ovom dogagijaju nemoxe svak ni uklonitse od pro- 50. q. 2.
onstva vire, za ne izgubiti xivot; kako pastiri duuscàh, Bisku- Art. Re-
i, i xuupniczi; izvan dabi na svoje misto drugoga varna ostavi- spondeo
, à sebe, il za drugo pristalie vrime, il za vechiu potrebu, i ko- ergo ad
ist opchienu, sarànili (y). q. §. Præ-

Izvan ovì dogagijàh, nije samo slobodno, vechie drughda 244
otribito nekazati svoi zaakon i viru, i bixati od progonstva, ka-
oje gori recseno, govorechi Issukarst po Mattiu (z) nemoite ba- terea
ati sčtigniu prid pse, i dràgo kamegnie prid svignie, bojechise daib ne quando
gaze, i obarnuvscise razdru vass. aliqua

Ali zatajatise izvana vira pràvà Issukarstova (tojest ukazati, D.Th.2.2.
i s' ricsma, il s' drughi izvanski zlamegni, dasi drughe vire i q.3. Art.
akona, prem dabi u sarczu odriiczaoseje, a Issukarstovu pràvu dar- 20. Mastr.
ao) nemoxe nighda, ni prid kim, brez tescka grihà; buduchi Theo.mor.
fukarst rekao, po mattiu (a) ko mene zataž prid gliudma, i jachiu d.10. Art.
iega zatajati prid oczem moim. 2.

Zlamegniasu izvanska, czeremonie izvanske zàkona; koje, 245
il od sebe razlucfuju jedan duscevnì zàkon od drugoga; ilifu od (y) Ban-
pglavara odregiene, za razlucfegnie svoga duscevnogh zàkona nes, sar-
d drugoga. I hodichia, kojaje odregiena, i nossise za zlame- chez. Bec.
nie takogh zàkona: kako na priliku kod Turàkà, abdest, Ra- Regin.val
azan, i zelena csalma kod Alilovaczah, a biila kod Homerova. Bonac.
cà (Alia i Homer, dva Muhamedova Alkorana tomacsiteglia, Ponc. &
ldfu Lutor, i Kalvin uznemirili czarkvu Issukarstovu, razdarvsci alii pas-
niegovu nescivenu haglinu; razdvoivsci tojest gniegovo stado, sim.
odmamivsci za sobom mloghe ovce u pustigniu tescke bludnosti, (z) Matt.
z rànù vukovom: ondasu i oni uzbunili Tùrke, i razdilili zàkon 7. v.6.
Muhamedov) kako kod csifuuta obrizovagnie, i u Rimskoi dar- (a) Matt.
zavi, kapa czarvenim poscivena (u Rimskoi darxavi svi xudie, za 10. v. 33.
zlucfegnie od karstianàh, nossch kapu czarvenim poscivenu). I
tko od ostali czeremoniah i haglinah, od koise zna, dasu, il
p zàkonu, il po obicfaju, zlamegnia nevirstva, ili pravovirstva.

(b) Tolet. Zato pravovirni karstianin, putujuchi priko nevirnicski dar-
 & Mas. xavàh, nemoxe ni po jedan naacfin, za faràniti xivot vrimeniti,
 cit. & com mlogo magnie za uklonitise kojemu drago drughe sctete, obslu-
 DD. xivati s' nevirniczi ove, i drughe prilicsne czeremonie, i oblaci-
 tise u ovake, i drughe prilicsne hagline. Zato ucsnivsci to, cfi-
 ne tescki grih nevirstva. (b)

246 Nije tako od onì obsluxivagnia nevirnikàh, i od oni hagli-
 nàh, koje niisu za tako zlamegnie od zaakona gniova odregiene,
 nittise po obicfaju za tako zlamegnie darxè, nitti poglavar gniov
 offobito po tomu kuscà, koje gniegova, koli drugoga zaakona,
 zapovidivsci, na priliku, kogod u gniovu czarkvu ne dohodi, nit-
 ti na pridiku gniovu igiè, nitti u petak i u subotu mèssa jide, nit-
 ti uzgor na nogùh stojechi Boga molii, nitti dimià, ili barkovà
 nosi; dase fatà, vexe, i gubii: tadabo nebi mogao brez griha od
 nevirstva, ni onee czerimonie sc'gnima obsluxivati, i hagline nos-
 fiti, koje niisu od broja oniziu, kojefu po zàkonu, il po obicfaju
 zlamegnie nevirstva; premdabi drugacse mogao, na priliku ulazi-
 ti u czarkvu nevirnikah, famo za viditi gniove czeremonie, ili
 za cfiniti koi possao svitovgni, kako sùd, vichie, i za sluxiti
 sluuga svitovgnim nacfinom svomu gospodaru nevirniku: slu-
 scati gniovu pridiku, za oboriti vechma, i boglma gniove nauke,
 imajuchi oblaast sc'gnimase prigovarati; brez i jedne voglie, s'ta-
 kim gledagniem czeremoniah gniovi, i s' sluscagniem pridikàh, i
 s' csigniegniem svitovgni possalah, posctovati Boga, znajuchi, i
 darxechi doisto dase ni s' jednim dilom gniova zàkona Boogh ne
 posctuje; jer premdase u gniovim zakonom nahodi diilàh koja su
 od sebe, tojest ponaravi dobra, nisctanemagnie, cfinechise u zà-
 konu prokletu, i za izpugniegnie takoga zàkona, neposctujese sc'
 gnima Boogh, vechie vràgh, koije uzrok i mesctar takoga zàkona
 zato i zove czarkva svetà, obsluxiteglie odpadnicskih zaakonàh
 kad dobrà dila cfinee, za obsluxitihi, mucsenike vraxje. Zato
 kadhim Boogh dàje za gniova dobrà dila, dobrà vrimenità na ove
 mu sviitu, kako je gori recseno, ne cfini to od pravedno gliubez
 nive milosti, vechie famo od milofardne svoje dobrote.

247 Odkud ko s' takom odlukom u gniove czarkve igiè, sczine
 chi tojest, da dvorechi sluxbam gniova zàkona, Boga posctuje

odpadnikje od istine, akoga priproščina, i neznagnie ne ogovo-
ri. Josf i s' czeremoniam pràvoga zàkona, i vire Boxje ne ima-
je u gniovim czarkvam sluxba Boxja cfiniti, nitise moxe brez gri-
ha, izvan dabi ko priproščito toucfinio; jer na komuje velikò pro-
klestvo, nemoxese ni po jedan naacfin ni u cfemu sc' gnim opchiti
Zato osivoivsci karstiani koju odpadnicksu, i nevirnicksu czarkvu,
azdase ima od proklestva odrisciti, i blagosloviti pria negose u
gnioi sluxba Boxja pocsme cfiniti. Odkud gdifu nevirniczi s' pra-
vovirnim izmiscani, czarkvaje sveeta osfobito dopustila sc' gnima
opchiti u vrimenitom tilesnom dugovagniu, kako govoriti, jisti, (c) Scot. 4
iti, trgovati, u kuchi stajati, i druga prilicsna cfiniti, jerse dru- d. 32. q. un
acsie nebi moglo xiviti; premda za to uprav ne dopustchiuje; ve- Art. de
hie jer ufaa dachiese tako obratiti (c). Ali za opchiegnie u du- secundo
hovnim sluxbam, toga dopustchiiegnia neima: i akose gdigod to Artic. §.
ahodi, kakose cfuje od niki miistà u ovi nascii, i nimacski strana, Respon-
dise za jedno kopaju, i u istoi czarkvi sluxbe duhovne cfinee pra- deo cau-
vovirniczi, i nevirniczi; to czarkva svèta, ili nezna, ili filom sa Apos-
arpi. tol. patet

Kad pravovirni vlastite czarkve ne imaduh, imaduh kod svoje 248
kuchie ili u kojemmu drago drugom miistu sluxbu Boxju cfinitj, pria
nego za to u od padnickske, i nevirnickske czarkve ichi. Za koju
drugù posctenu svarhu, kako gori rekko, ili za scalu, nije za-
ragnieno u gniove czarkve ulaziti, alise nevaglia u tomu mlogo
i scaliti, jerse mogù s' time vechma potvarditi u svom nevirstvu,
czinechi oni po tomuda mi gniov zaakon fahlimo.

Takogier s' onim haglinam, koje ili s' krojom, ili s' bojòm
amo razlucfuju narod od naroda, ili darxavu od darxave, a ne
àkon, od zàkona; moxese svak slobodno svaghdi sluxiti, bu- (d) Mastr
uchi da svaki nemalo nàrod, i darxava ima svoi osfobiti hadet, cit.
megiu karstiani (d).

Takogier da ko putujuchi, ili stojechi u nevirnickskoj zemgli, 249
ide u petak i u subotu messo, za faraniti svoi xivot, nebì sagri-
cio protiva duxnosti ispovidagnia pràve vire, jer czarkva svè-
a nije poost zapovidila i naredila za razlucfegnie svojih pravovirnih
d nevirnikàh; vechie samo za pedipfagnie, i pokoregnie tiila.
Ali poost osfobiti nevirnikàh, koi oni po svom zàkonu obsluxuju,
Y 2 i svoje

(e) *Id. ib.* i svoje po gniemu poznaju; nemoxe zato obsluxivati, brez griha od nevirstva: kako ni, da mu u peetak, ili u subotu daade ne-
cum Azor Sanch. Bo- virnik mello jisti, za izkufcati, jeli karstianin (e).

250 Niki govore, dase moxe, brez griha od nevirstva, sakriti
mac. Casp. svoi zakon i vira, i s'onim haglinam kojemu zlamegnie nevirniikah;
Ponc. za koi velik, i texak uzrok, kako za koju veliku opchieni kar-
Moran. stianstva potribu; sctose navlastito moxe dogoditi u boju s' nevir-
& aliis. niczi, biuchise sc' gnima, ili bojechi u miru gniove himbe. Prem-
 da za ovu velikù i pràvu potribu darxè ovi nikii, i saragniegnie

(f) *Laim.* svoogh xivota. Ovo se drugo meni nevidi, ali ono parvo nebise
l.2.tr..1.c. bojaopotvarditi, kako slati u nevirnicske zemglje priobucfene uho.
11. Tamb. de, oblacfiti u boju voinike u hodichiu protivnikàh vire, za na-
Castropal. dobitihilascgnie (f). Ali buduchi opchienenim nàcfinom naucfite.
Azo. San- gli tomu protivni, nemoxese to u dilo mechiati jer u duhovnim
ch. Conin- stvarma, i duxnostma, velikje ràzlogh opchiena ùm. (g)
ch. Am. &
alii.

§. XXVI.

(g) *Tolet.*
l.4. cap.2.
n.8.

Kad i kako vaglia karstianski ufati.

251 **D**Rugà Bogoslovska kripost, potribita svakomu za sarànitise
 jest ufagnie, kojeje dār milosti Boxje, koi Boogh dufci n
 karsctegniu dàje, da sebi xeli, i iscte, po redu, i uregiegniu Box
 je mudrosti, uxivagnie ne izmirnogh dobra u slavi nebeskoi; kc
 je da u Bogu jest, i daga on pravovirnim gliudma daaje, viruje
 kad, zavarfcujuchi Aposctolsko virovagnie, govori: *xivot vicsgr*
Amen. Tako tomacsi karstiansko ufagnie priosctra Bogoslovsk
 pamet, moga dubokoga mesctra fra Ivana Sckota (b). Odku
 kako viru, tako i ovi dār nije dosta za spassegnie, u dufciga im
 ti, vechie vaglia dila istoga cfiniti: ne po drugomu, moguchi p
 sebi (dicficza mālā, nemoguchise s' svoim razumom, i voglio
 sluxiti, primivsci karstegnie, saragniuje po dili vire, ufagnie
 i gliubavi Issukarstovih, i svojih roditegliàh, koihi po zàkonu Iss
 karstovu Bogu prikazuju) vech od svoje vlastite voglie.

252 Ovo dilo, kako i ostàlih dviuh kripostih; to jest vire i gliub-
 vi, duxanje svak pod smartni grih ucfiniti: naipri kad dōgie
 razum

razum, i poznagnie, i kad muse zadovoljno prikaxe istina zakona Isfukarstova (i) (sčto dobro imaduh upamtiti oczi, i matere, i (i) Ad cumovi, koisu duuxni pod smartni grih diczu zàkonu ucšiti, i na Hebr. 11. dila istoga panukovati: a xuupniczi iliti Kapelani imaduh svarhu v. 6. toga varlo bđiti, znajuchi dachiese iz gniovi rukuh karv dufcah is- kati, i zato nighda nevincfavati, nittiu karsčtegnju na kumstvo primate, ne izvidivsci pria, jessuli zarucsenii za dosta u zàkonu naucni; i jeli karsčteni kum razuman, pravoviran, i Boga bojech) Po drugo: kad doogie na skončagnie xivota, ilise nahodi u ocšioi poghibili xivota. Po trechie: kadje tescko napastovan protivu ufagnju, s' poghibilju daga izgubi u Bogu.

Jose niki govore, daje svarhu toga, svak duxan pod smartni 253 grih, ucšiniti sčest putah na godinu dilo oviziu kripostih (k). Ali (k) Mat- e drugim to nevidi: Nisčtanemagnie nevidihimse, s' vechim dii- theuci cau om naucsitegliah, ni sčto nikii govore; to jest da ni zajedno isti- tel. Confes- ito vrime jest taka duxnost, vechie sàmo da kadgod u xivotu ovomu ucšini cšovik taka dila: protivu cšemu liipo razloxi naucni (l) Vulp. orat moi vulpes (l), ukazujuchi daje svak naiposli dva parva re- d. 55. Art. čena vrimenta duxan ucšinitihi.

1.

Ali u tomu, vele naucsitegli (m) neima niko brixno bojazan 254 pitti scrupulosus, navlastito polak izpugniegnia zapovidi ufagnia; (m) Castro er kadgod, vele, karstianin pokoru cšinii, i od grihase svògh ka- Palao Cas- è, zapovid ovu izpugnia; jer pokora, xalošt, i odriczagnie gri- pen. & ah, ili nighda, ili malokad pocšima nego po ganuchiu uprav u- alii. agnia: zasčto premda skrùšcegnie, i odriczagnie grihah moxe pitti uzrokovano od sàme cšiste svarscene gliubavi Boxje; vechie- e putah, i obicšainim nacšinom uzrokovano od nesvarscene gliu- avi Boxje, to jest od straha muukah pakleni, i xeglie slave nebeske, ufajuchi tada pravo, premda u pameti toga nepominaju, dachie- nimse po tomu Boogh smilovati, i osloboditse vicsgniegh ofšugie- gnia, i dobiti miloošt vicsgniegh spassegnia, oproštivscihim gniove grihe. Zato ispovidniiczi i nepitaju na ispoviidi, jeli razborito (n) Mastr i Bogha ufao; vechie sàmo da nije u kojoj prigodi u Bogu ufa- Th. mor. gnie izgubio, sčtoje za svako vrime pod smarri grih zabragnie- d. 10. q. 2- no (n).

Art. 1.

Odkud koi na sčest putah zaduxuju cšiniti dilah ovih kripo- 255 stih

stih priko godine , tohimse u naivechiiu ruku , *ad summum*, moxe dopustiti polak onih , koì priko godine nitse spominaju Boga ni dũsce , nitti igiuh na ispovid ; ili ako igiũ , za samu czeremoniu ; nitti ikakva pokorna dila , ili xalosna ganuchia u sarczu cfinch : a na uskars vechma od straha gliudczkoga , nego Boxjega , na ispovid , i pricseffchiegnie dohode.

- 256 Dilo ufagnia moxese ovako cfiniti: Ah Boxe moi jasam prizasluxio , da tvoì milostivi obraz od mene odvratisc , kojegaje vigiegnie blàxeno uxivagnie ; i da prificsefc sve milostive utocfaje tvoje dobrote u moju duuscu ; i da zabranisc nebu roffiti svarhu ove izpecfene od svitovgni , i pakleni poxegliegniah zèmglic mojegh vrimentogh xivota , buduchise ona vazda slabbo otvorala natàpagniu xivih vòdàh , koje izticfu iz visfokih planinah , Thabora , Hermona , i Siona , iz pod noghe tvojegh jagancza Issukarsta ; joscfse mlogo i mlogo pùtàh protiva gnima silom stiskivala , kako prokleeti Gelboi ; i brigove paklenogh twardoglavstva na megiah izmechia- la , da ni praha sc' gnie ne operu : a xderala mùtne vode smardglivi Babilonski bàrah. Da me ostavisc u mojemu smradu. Da otisnesc kamen tvoje sarcxbe s' plaine tvoje milosti , i sataresc u prah ovu sablaz , koju- sam ja uzdigao u dvoru tvoje polacse , a pogazio xivu priliku tvoje svetignie. Ali buduchi ti , koifi viran u tvoim obechiagnma , obechiao oprostiti griscnikom , kad-
- (o) *Ad* god zaplacsuh , i pokorese (o) , buduchise ti zakleo xivo-
Hebr. 10. tom tvoim , da nechiesc smarti griscnika , vechie dase o-
v. 17. braati , i xiive (p) , buduchi ti tolikà i tolikaa zlamegnia ,
 (p) *Ezech.* i cfudeffa milosardia tvoga ukazao griscnikom , budu-
23. v. 11. chi sina tvoga na pomoch gniovu poslao , i za obrachie-
 gnie , i spassegnie gniovo na muke i na smartga dao ,
 buduchi po gniemu tolike likarie protiva grihom pri-
 pra-

pravio, i slughe tvoje na sve strane poslao, da traxe
romme, kgliašte, slipe, uboghe, i bludne bitanghe,
uffilujuhi doochi na blagodaarnu cfaast milosti tvoje (q). (q) *Luc.*
ouduchi obechiao ne samo do sedam, vechie do sedam- 14. v. 21.
lessët i sedam pùtah oprostiti, i smilovatse na dan grisc- (r) *Matt.*
niku: (r) tvardo ufam, i istinitie darxim, nego scto u 18. v. 21.
ruuczi imam, dachiescni sve griscne opacine moje o-
prostiti, vrime pokori dati, u milostivoi gliubavi tvo-
oi xivot svarscit dopustiti, i u slavu blaxenogh vigie-
gnia tvoga uzetime, gdichiu gliubiti, i uxivati tebe s'
ne izrecsenom slatkosschiu dusce moje, po sve vike vi-
tov, Amen.

S. XXVII.

Kad, i kako vaglia karstianski Boga gliubiti.

TRechia, i naivechia kripost Bogoslovska jest gliubav Boxja 257
(s), u bistvu svomu svarhunaravna; s' kojom gliubimo Bo- (s) *1o Co-*
ga svarhu svega, zarad gniega, to jest jerje Boogh. (t). *rinth. 1. 13*

Svarhu svegaga vaglia gliubiti, jerje on parvo, i neizmirno v. 13.
dobro, brez koga nittije, nitti i scto moxe bitti dobro, budu- (t) *Scot. 3.*
hi on parvi uzrok, i poslidgnia svarha svegaa, ossobito razum- d. 27. q.
ogh stvoregnia, kojegaje, ne samo naravna, kako ostalih; vechie un. *Art.*
svarhunaravna, ne samo u razumnom dilovagniu, vechie i u quantu
pravo blaxenom uxivagniu, poslidgnia blaxena svarha. Zato ra- ad istum
umno stvoregnie vaglia da sve scto diluje, za Boga cfini, i sve Art. qd
cto razumno miluje, zarad Boga gliubi, i u svemu gliubav gnie- ratio &c.
govu svarsceuu, to jest blaxeuu, kojaje u cistom gniegova bichia cum com-
igiegniu, odlucfuje, i nastoi dobiti. Takose razumi ona opchie- muni.
na rics naufitegliah razumnogh, i duscevnogh xivota: Sveje za
sovik, a csovik za Boga: Po koi nacfin, ostala stvorègnia, premda
nemogu blaxeno uxivati Boga, blaxena bivaju u gniemu, jer u
gnima csovik blaxeno Boga gliubi, i po gnima u pravo blaxeno
uxivagnie Boxanstva dohodi.

uxivagnie

258 Zarad sebega vaglia gliubiti, jer on, buduchi ne izmirno dobro, nije za drugoga, vechie zarad sebe. I tako ni gniega zarad drugoga, nebuduchi nikakva dobra svarhu gniega; ni drugoga zarad drugoga; vechie i gniega, i sve, zarad gniega u prav vaglia gliubiti: zato on nije nasca samo milostivo blaxena poslidgnia svarha, vechie i naravna: koga zato, dabismo i neimali svarhu naravnogh ufagnia kadkodga cisto viditi, i blaxeno uxivati; nittise boiall u muke viesgnie ili u kojumu drago drugu nevogliu doochi; joscbismo imali u svemu, i svarhu svega gniega posctovati, i gliubiti.

259 V svì dakle kripofni dili, pravo karstianski ucignieni, Boga posctujemo i gliubimo: i kad tojest cfinimo dila zapoviedi, i kriposti od gliubavi iskargniega: Jer premda tada u prav iskargniemu sluxbu cfinimo, nitti, morebit, o posctegniu i gliubavi Boxjoi cisto mislimo, nisctanemagnie cfiniechi s' pravo karstianskom odlukom, tose razumi; jer pravo karstianski gliubechi i sluxechi iskargniemu, razumise, da to ne cfinimo toliko sctoje on po pravdi naravnoi dostojan; ili sctoje meni ta i ta kripost naravnim nacfinom draga; koliko jer zakon Boxji to zapovieda, i jerfu Bogu sve kriposti draghe. Odkud svaki pravi karstianin, upitavsciga: dati Boogh zapoviedi, da tè sluxbe iskargniemu tvomu ne cfinisc; il da znasc damu nije dragò, scto to cfinisc: brez svake sumgnie odgovoriobi: *voliobi u viesgniu nevoglim, i poghibio vass svit passiti, i do smarti od svì gliudib progban bitti, nego protiva, ili brez voglie Boxje blaxenaga ucfiniti, i sviub gliudib k' meni sarsa obratiti.* Zato i svarhu svegaga s' svakim, kojemu drago pravo karstianske kriposti, dilom gliubimo, premdaga razborito u pameti ne mirimo.

260 Odkud (premda niki iziskuju) ne iziskujese, za gliubiti i stinito Boga svarhu svega, dase vazda razborito primura gliubav gniegova, gliubavi iskargniega (v): buduchi dosta za to, kadse (v) *Mastr* uzdarxi sborito *implicite* u vogli tako miregnie; kakose uzdarxi *Ter. mo-* vazda, kadse s' pravo karstianskom odlukom dilo cfinii. Odkud *tal.d. 10.* kad ko uxexeno u prav Boga gliubi, od svihse grihah, navlastito *q.3. Art. 1* smartni, odrisc, premda o tomu razborito ne misli. Ali neka hatorexie dobro promisle, pria negose na ovo ofslone.

Nisctanemagnie, kako od dvaju parvi, tojest vire, i ufagnia; tako

ako i od ove trechie Bogoslovske kriposti, tojest gliubavi Boxje
fistè i razboritè, svarhu svega stvoregnia, ima ofsobita zapovid
Boxja; ne sàmo protiva gliubavi gniegovoi nishta ne cfiniti, ne-
o i dila iste cfiniti; ne vruchjè, vechie jacsè; ne s' vechim dra-
govoglŧtvom, vechie s' vechiom cziinom, *appretiative, non intensi-*
è, fortius, non ferventius (x): premdaje boglie, i pristoise gliu- (x) *Scot. 3*
iti Boga i vruchjè, i dragovoglniè, nego stvoregnie; nishta ne- *d. 27. q. un*
nagnie; nije toga metnuo pod zapovid, kako ni miriti vazda raz- *Art. de*
porito dilo gniegove gliubavi, s' dilom gliubavi iskargniega: za- *primo*
ad nascè slabosti. Vruchjè, na priliku, gliubi diete matter, nego *dic. quod*
otacz; ali otacz jacsè; jerbi vechiè u potribi ucfinio, i podneo *illud &c.*
a svoje diete otacz, nego matter. Jedan Gospodin vechiè dra-
govoglŧvo ima u gliubavi jednoga lîpa scteneta, nego u gliubavi
svoje basctine; ali s' vechiom cziinom gliubi basctinu, nego scte-
e: sctose po ovomu poznàje, jer dabi imao jedno od gni izgu-
iti, priabi prigorio sctene, nego basctinu, izvandabi budalabio.
Odkud ko gliubi Boga tako, dabi pria za gniega ucfinio, i pod-
eo svascto, nego za kojemu drago stvoregnie; dabi pria izgubio
ve imagnie, i milooŧt stvoregnia, nego Boga, i milooŧt gniegovu;
pugna zadovolno zapovid gliubavi Boxje.

Alije meni varlo dràgo, scto lîpo pomina nasc naucsni mesc 261
ar Sckoot: (y) tojest da dilo gliubavi Boxje, kojeje jacsè, i ve- (y) *Scot.*
niè cziine, onòje i vruchiè, i dragovoglniè; jerje dilo pràve gliu- *ibid. §.*
avi Boxje, u prav, i od sàme razumne voglie: A onàje vechià Contra
atkoŧt, i dragovoglŧvo gliubavi (velii) u farczu tilesnomu; istam di-
i po mekoj naravi, ili po milooŧti Boxjoi; tojest Booghju mechie stinc.arg.
farcze, za milooŧchiu svomu sluughi, kakoje gori recseno od mo- & §-dico
tve: i tako onà vechià slatkoŧt, i dragovoglŧvo, nije dilo vo- igitur
lie, koja u prav u gliubavi Boxjoi posluje. quod il-

Vriime dilovagnia cfistè, i razboritè gliubavi Boxje u prav, 262
itje u piŧŧmu svetomu, nit u dokoncsàgnì i nauczi svetih otaczàh lud super
dregieno i mistimicze pripìŧŧano. Zato naucfitegli ràzliko darxee. omnia.
likì, kakoje recseno od duxnosti dilovagnia vire i ufagnia. Nikì, (z) *Scot.*
aje taka dùxnoŧt famo kadŧe ko skruscuje. Niki, kad koga vùku na *ibid. Art.*
uke za viru. Niki, famo na ŧmarti. Niki, famo jedanpùt u xi- quantum
otu. A nasc naucfitegl Sckot (z) premda istinito ne odregiuje, ad secun-
sczini, dum di-

co quod sczini, daje ta duxnost svakoga ivecza, kojeje Boogh i czarkva illud præ zapovidila sctovati, pristavsci od izvanski ttudni possalah, dase ceptum. pamet u sebe skupi, i k' Boghu dixè. Sctoje i meni drago, i prilicnomise vidii, po razlogu, koi isti moi mesctar daje; tojest, buduchi czarkva naredila, i zapovidila svakoga svècza u czarkvu ichi, i missu sluscati. A da u onà vrimenta, u kojafam rekao da je svak duxan dilah vireli ufagnia cfiniti, vaglia i dilo ove kriposti ucfiniti, potribito potvargiujem. A moxese cfiniti ovako.

263 Svemoguchi vicsgni Boxe, tisi dobrota neizmiirna, iz koje sve dobro izvira, i brez koje niscta nevaglia. Tisi lipota neizrecsena, koja daje licze svima, i brez koje niscto oblicsja neima: Tisi svitlost pribloxena, koja cfini dan brez vrimenta, i brez koje svaki dan sliidi xalosna tmina: Tisi slatkost samoxeglina, koja daaje xegliu svima, i brez koje svakà gorcsà vechma od pelina: Tisi istina vikovicsgnia koja cfini razlogh svima, i brez koje sveje himba i krivina: Tisi stvoritegl svega scto bichie ima, jer brez tebe niscta nebiiva: Ti sve darxisc, scto ne ghine, jer brez tvoje voglie niscto ne mre nit mankaje: Ti sve raanisc scto jiduchi xive, jer brez tvo- ga blagossova niscto ne raste nittizrie: ti sve pokripgliu- jesc scto xivuchi slabì, i s' vrimenom starì, jersi ti sam pocsetak parvi, i uzrok opchieni, koi nighda ne slabì, vech po svojoj vogli sve cfini. Tisi blaxena gliudczka svarha, po priliki gniova duha: Tisi vicsgnià nasca basctina, po testamentu tvojega siina, i nascega bratta: Tisi xivot nasce dusce, koja od tvojega Duha diisce: Tisi blaago nasci xegliah, koje niko drughi nezadovaglia: Tisi slava nascegh csigniegnia, koje brez tebe neima nikakva posctegnia: Tisi svitlost nascegh razuma, komu brez tebe nesvitli nikakva istina: Tisi diika nasce uzpo- mene, jer brez tebe, i osim tebe neima csovik pofah- gliene

gliene spomene : Tisi kripost nasce voglie, jerju brez
tebe grih koglie : Tisi pomochnik nascegh siromasctva,
er brez tebe dopadamovicsgniegh ubosctva: Tisi odku-
pitegl nascègh suxagnstva, jer nass brez tebe possiduju
gospoda paklenogh duscmanstva: Tisi milooft nasce gliu-
bavi, jer nass brez tebe sarcxba i nenavidost dàvi : Ti-
i slatkoost nascègh uxivagnia, jer brez tebe neima prà-
vogh naslagiegnia, zascto od svega, brez tebe, ostaje
na sarczugorcina: Tisi radoost nascegh vessiglia, jer iz-
van tebe neima smia brez placsa: Tisi utiscegnie nascègh
sfagnia, jerje izvan tebe sve privara. Pravo dakle gos-
podine smarri i xivota, stvoritegliu zemglie i neba,
sctesc od mene parvu gliubav sarcza mòga, zapovidà-
uchi u cselu zaakona svetoga tvoga, da te gliubim iz
svega sarcza mòga, sassvom duuscom, sassvom pamechiu,
sassvom vogliom, i sassvom jakosschiu mojom. Ah
gliubim, i gliubichiu, sada i vazda, u vogli i u nevo-
gli; u tughu i u radoosti; u vessigliu i u xaloosti; u zdrav-
u i u boleosti; u xivotu i u smarti; u svemu i svarhu
vega sama tebe Boxe moi, praavo dobro moje, sassvim
noguchstvom duscce moje, sassvom kriposschiu sarcza mò-
ga; sassvom jakosschiu pameti moje, sassvom snàgom
voglie moje, sassvima mochma xivota mojega: Priachiu
pristati xiviti, nego tebene gliubiti. Nechieme po vogli
mojoi rastaviti s' gliubavju tvojom, ni tuga ni xaloost,
ni glaad, ni golochia, ni poghi bio xivota, ni progon-
stvo sviita i pakla, ni macs, ni vatra, ni viscala, ni ko-
lesta, ni smart, ni xivot, ni Angieli, ni nebeske po-
glavicze i kriposti, ni sadafsgnia, ni doscastà dobrà, ni
vissina, ni dubina. Ah dabite znao moi Boxe pravo
gliubiti, xelimbo gliùbitite kako te gliùbè sui Angieli i

blaxeni u Raju , kako te gliubi pricista Divicza MARIA
 Matt , zarucsnicza , i kchier tvoja , kakote gliubi pri-
 sveto cfovicfanstvo siina tvoga ; josc dabi biilo moguchie
 kakose ti sam gliubisc od viika ; jerbi tada gliubio kako-
 je dostoina bit gliubgliena tvoja neizmirna dobrotta.
 Naiposli s' jegignijem pristudenu gliubav sarcza moga
 saskvom vatrom blaxene gliubavi , koja gori , i plancza
 u Raju ; i xelim , prossim , i hochiu tako gliubitite za
 vass viik , ne za drughi uzrok i svarhu , nego jerfi pri-
 dostojan tako gliubglien bitti svarhu svega , buduchi a-
 zna brez dna sviu dobarah. I xaomie , ah xao iz svega
 sarcza , date niisam do sada tako gliubio : a josc vechma
 od xalosti puczam , i xelim vasse u suze razcsiniti , i do
 smarti plakati , scfosamte ne samo tako ne gliubio , ne-
 go josc , na misto tolike duxne gliubavi , toliko putah
 tescko uvridio. Ah kajemse Boxe moi , Sctosam to u-
 csinio , i kajem tako csemerno , dabi volio , dasam iglia-
 du puutah pria xivot , i sve dobro svita izgubio , nego-
 te i s' jednim naimagnim grihom uvridio , kakotise sada
 obechiajem i zakligniem , odsele priase pustiti od svih
 pakleni diavalah u muke vicsgnie vuchi i odvuchi , ne-
 go od moje voglie naimagni grih protiva tvojoj dobro-
 ti , i svetigni ucsiniti : i molimte da ti s' tvojom miloss-
 chiu potvardisc ovu odluku moju , i dadesc pomoch ,
 obstajati do svarhe u dobru ; da dogiem u svar-
 scenu gliubav tvoju , koja u kragliestvu slave
 tvoje vexe s' tobom dusce dobre , i csini
 blaxene po sve viike viikov ,

A M E N.

Ko hochie, rekko gori, obiknuti ove tri Boxanstvene kri- 264
pošti, i dila gniova, u svakom dogagijaju potrebe, navlastito po-
lidgniemu, u komuse neviset lakko smeete i zabuni, mochi lak-
o, i znat barzo uciniti, i od gniovese potrebe na vriime sititi,
li opomenu barzo razumiti; nevaglia samo gniovo pripuissano, i
apovigieno vriime paziti; vechiehi vaglia izvan toga csesto cfi-
iti. Akobi biilo muscno svaku vecser, kad igiè spavati (koju
nuku neima marskochia cfiniti, jer spavajuchi moxe umriti, a
vi dilà nemoxe uciniti) naiposli svakoga svècza, i kadkodse
spoviidà, ili koi drughi Sakramenat priima: I to ràzborito; jer
borito od potrebe vagliahi u pameti, i u vogli imati, u svakom
luhovnom dilo, kojese cfini za gliubav i posctegnie Boxje, i za
usceвно spaslegnie; jerbi budalasctinabiila, za posctegnie Boxje,
za dusceвно spaslegnie sctogod cfiniti, a u gniega ne vlirovati,
ittiga gliubiti, nitti od gniega dusci spaslegnie ufati.

Ali premda sborito, i zatvoreno dilovagnie ovèziu kripošti, 265
est zadovoljno, da bude priatno svakò dobrò dilo, kojemu dra-
o drughe kripošti, i isti Sakramenatah; nije zadovoljno, da
amet i voglia uzme obicfai gniova dila cfiniti; kuscajuchi, da
ctose s' razboritom pomgniom ne cfini, od onoga ne ostaje xiva
zpomena u pameti, nitti debeo tràgh u vogli; vechie ili nikak-
a, ili varlo hargiava.

S. XXVIII.

*Potvargiuješe, sctoje gori recseno od pomgnie kojase
ima imati s' bolesniiczi na cšass smarti.*

DA sve sctoje recseno, varlo pomàxe bolesnika na cšass smar- 266
ti, protiva nepriategliom duscevnogh spaslegnia, potvardio-
e, koje kuscao, u ovom dogagijaju, kòga bilixi posctovani otacz
van karstitegl Dieci, u kgnigam, kojeje nazvao oruxnisctvo
luhovno *Armamentarium spirituale*. Tojest: u Nàpoli, gradu Ta-
ianske zemglie, nahodechise jedan redovnik nikooga Rèda, O.M.
D. na skoncfagniu xivota, i jurve brez ochiutegnia tilesnoga.
Bivsci primio sve svete Sakramente, tojest svetotainisctva zàkona
Issu-

Iffukarstova : zarad tũxni vigiegniah paklenih , kojamu u strascni prilikah prikazasce, i prid ocſi metnuſce diavli prokleeti , izgubi ufagnie karſtiansko od ſvojegh vicsgniegh ſpaſſegnia : ali po priporuki, i moglbi ſvète Ane , dogie u ſebe, i ispovidivſcife od toga griha, opet izvan ſebe ode, i za ſmart zaſtũpi: i produxivſcife gnègovo ſkoncfagnie, redovniczi, koì kod gniega ſtajaũ, i duſcumu priporuſcivaũ, ſczinechi da nechie tako barzo izdahnuti, popuſtiſce priporuku duuſce, i odoſce na vecſeru, za obſluxeiti redovnicſku naredbu.

267 Siroma bolesnik, cſuvſci daga brattia hochiè da oftave (zaſto premda drugà ochiutegnia biaſce izgubio, uſciga ſlũxaũ, kakofe obicſainim naacſinom dogagia, po oſſobitom Boxjem provigiegniu; tako daſe i mloghim gluhim onda uſci otvore) iznova poſe ſumgniti od ſvoga ſpaſſegnia, i ufagnie u Boghu gubiti; jer diavli videchiga ſàma, brez zaſtitegnia oruxnicſkogh, bu-
 duchi vechie proſti od zaklignia, i proklignia, i blagoſſivagnia miſſnicſkogh; poſeſce ſaſſvom himbom, i zlobom oko poſteglie igrati, i veſſelitife ſvojem duſcmanskome meidanu; nitti oſta naplaſt, nitti himba koju ſaſſvom ſillom protiva gniemu ne krenuſce, i juriſc ſc' gniom na ſiromaha zlobno ne cſiniſce; niſtètanemagnie meidana neodarxaſce; jer po miraculu ſvete Ane bolesnik ne pade, zaſto ufagnie, viru, i gliubav Boxju o-
 darxa, i u miloſti gniegovoì s' ovoga ſvèta pogie.

268 Redovniczi s' vecſerom pohitiſce, da barxe opet k' ſvom bolesnom brattu dògiu. i priporuku duuſce gniegove priuzmu: niſtètanemagnie doſcavſci nàgioſcega jurve martva, a ſvèchiu ugaſce-
 nu s' jednim poklopczem kutie, od iſti diavlah: zarad ſèta xaloſni, i zacsugieni, uzeſce tiilo, i po redovnicſkom obicſaju namiſtiſce, i pripraviſce za ukopagnie: Ali evo megiiu to, priſtupivſci k' gniemu jedan varlo Boga bojech redovnik iſtoga Rèda, uzega za ruku, i reſe: *uſtani, jertie ſvèta Ana, zarad kojefi doſcao u tu prominu xivota za ſmart, da naviſtiſc gniezinu ſvetigniu, i vridnoſt; izproſſila od goſpodina miloſt da opet xiveſc: tudje s' ſtrahom i zacsugniegniem ſvi okolo ſtojechi, uſta martacz, i poſe govoriti. I proglaviſcife to cſudo, Urban oſſmi Papa, cſini uzkriſcenogh redovnika dochi u Rim, i izpitaviſciga, i razumivſci*

nivsci sve sčtomuseje dogodilo kadje izdissao, zapovidimu, da pripoviida, i navisschiuje, koju fillu cšine vràzi na priminuchiu pravovirnih s'ovoga svìta, i kojuje on isti podnio, kadje u skon-sagniu zapusschien bio, i izdanuo; da drughi naucse za onicsass pripravgliatse, i bolesnike kad za smart zastùpe, nighda same neostavgliat.

Recse dakle ovi od martvih vrachieni, i uskrisitì redovnik, 269
la kadbi oko gniega vodom svetom sckropili, vrazibi od gniega bixàli. Kadje svìchia blagosovgliena kod gniega gorila, nìsu smili pristupiti. Kadje Issus, i Maria kod gniega spominat, nìsu ni izdaleka smili rèxati. Kadfu kod gniega muku Issukarstovu, Evangieglie, ili koje drughe devote kgnighe sčtili, ili na pamet Bogha molili, i koju svetigniu, ili prilike Issukarstove, i gniego-ih svetih na gniega, i oko gniega mechiàli, od gniegabi bixàli, i u zlobbi svojoj slabili: i zato fu recse svìchiu, kojaje kod gniega gorila, poklopivsci utarnuli, jerje blagosovgliena bijla.

Ovu dakle pomgniu imaduh kuchiàni i suffidi, iliti komscie 270
mati: nighda tojest bolesnika, kadse vechie k' smarti priblixaje, ssobito kad za smart zastùpi, sàma ne ostavgliati; nitti kod gniega, i oko gniega stojechi, nepristale, i svitovgnie razgovore cšiniti, vechie, kako recse svidok istine, duhovne kgnighe sčtiti, drughla bolesniku na usci: i Bogha moliti. Na pàr na pàr tio opomiatiga od imena Issusova, i Marie, i od vire, ufagnia; i gliubati, naricsuchi kakosam u pocsetak od ovoga posla rekao, ili kako ko lipsce znàde. Ali rekko na pàr na pàr, da zasebicze, ili varlo cšesto govorechimu, nedosadimuse ustarpgliegnie, i ozloglife, i Boga uvridi.

A dahimse ne dosàdi kod gniega stajati, ili neumorese, i 271
azbole, za mlogo kod gniega stojechi, i dah bolesni prìmajuchi, neimaduh svi zajedno csùvatiga, vechie rèdom. Ako neima zalosta sviichiah vosčtani Marinski, neka kakvumu drago drugu svichiu cšinè blagosovviti, iliu od blagosovgliene uxeguh; jer i tako imàde veliku pomoch bolesnik protiva svoim duhovnim neopriategliom. To fu u pocsetak zàkona novoga pravovirnih varlo obsluxivali; tojest svìchie blagosovgliene oko umirùjuchiega zakixali: i takose sčtie dasu Apostoli, kadje Divicza Maria umirala, ucsinili. Kadgod

272

Kadgod bolesnik zlamegnie koje od skrùscègnia dàde , moxega missnik , bivsci kod gniega , svetotainicski odrisciti , dase , a kobi po napastovagniu vraxjem , u koi grih bio upao , a nemoxega izpòviditi , istinito od gniega ofslobodi : jer istinaje daje svako dilo pràvogh skrùscègnia , kojese tojest cfini uprav od cfinite gliubavi Boxje , zadovoljno oprati koimu drago grih , navlastito u vrime smarti : ali onda nije tako lakko ovo ucfiniti , ili naiposli moxese s' ràzlogom sumgniti , cfinili pràvo skrùscègnie , jerse moxe lakko onda kajati od straha pakla , a ne u prav za samu cfinu gliubav Boxju ; kako , brez odriscègnia svetotainicskogh , ne dixeše krivina.

Ovo offobito imaduh obsluxivati brattia , i sestre , nascegh brattinstva , s' svojom bolesnom brattiom , i sestrama . I od toga ima offobita nàredba , i priporuka , u vladalisctam gniova brattinstva , kakochie u trechiem diilu viditi.

S. XXIX.

Od zariiczagnia bolesniikah.

273

Bulduchi da , kad bolešt sàssvim stisne , i bolesnik izvan sebe otìgie , iste duhovne mochi duusce ; tojest razum , voglia , i uspomena , varlo ofslabe , zasctohislùghe , tojest ochiutegnia tilesnà , izdàdu ; a nepriategli , koliko vechma xivot skoncsaje , toliko vechiu filu cfinè . Zato varlo pomaxe , za slomiti gniovu filu , i utvarditi u istini duscu u ono vriime , zarechise na vriime za kriposnà dila , koja naivechma ràde fatarti nepriategli u ono vriime , jer od gni naivechma vissi spassegnie bolesnika ; a ondaje naivechià prigoda uvalitga u protivna dila : kako , da izgubi viru , ufagnie , gliubav Boxju , i iskargniega , odarxavsci koju offvetu u sarczu , i pàde u koju izpraznu slavu . Zato vaglia dase , dokje u pameti , zarekne Issukarstu , uzamsci u rùke gniegovo propèchie . Na priliku

274

Jase zariicsem , i zakligniem prisvetomu Troistvu , oczu , sinu , i Duhu svetomu , jednom svemoguchiem Bogu . Blaxenoi Diviczi Marihi , maiki tvojoj moi spassitegliu

itegliu Issukaršte. Tebi moi sveti Angiele straxaninu:
tebi moi obràni pomochnice, koga ime nosim, i svem
voru nebeskomu; i tebi moi primilostivi odkupitegliu;
a virujem, i virovatichiu, i xelim mislim, i odlucfu-
em virovati po isti nacin onda, kad nemogao budem
govoriti, tia do rastanka, i u rastankus' ovim umarlim
ivotom, sve ono scto darxi, i viruje tvoja svetà kato-
licanska Aposctolska czarkva Rimska.

Jase zaricsem, i zakligniem &c. da ufam tvardo, i
fatichiu &c. dachiemi primilosardni Boogh moi, ne za
moja dostojanstva, vechie za svoje neizmirno milosardje,
za dostojanstva muke, krixa, i smarti tvoje moi pripo-
liubglieni spassitegliu oprostiti sve grihe moje, i dati sla-
vu nebesku. Nittichiu u kakvoimu drago himbenoi napas-
i laxglivoi himbi diavalah pakleni, pristati ufati, mlo-
o magnie zabacziti ovo istinito karstiansko ufagnie, i
posumgniti od Boxjeh milosardja, i vridnosti muke
mojeh Issukarsta. I zato se iz nova zaricfujem, i zakli-
gniem, da nechiu nighda, ni sada, ni tada pristati s'
mojom pamechiu i vogliom vraxjem napastovagniu,
ase uplascim, i posumgnim, metnuvscimi on himbe-
rik u glavu, da niisam nighda, ili kojugod izpovid u-
cinio dobro; da niisam imao pravoga skrusecgnia od
moih grihah, nitti prave tvrde odluke ostavitihi &c.

Jase zaricfujem, i zakligniem &c. *kako gori*; da gliu-275
tim i gliubichiu, i xelim, mislim, i odlucfujem gliu-
liti mojega Boga, iz svega sarcza, i svarhu svega, sada,
tada, i vazda, do naiposlidgniegh rastanka, i u rastanku
sovim sviitom, i u viike: i xelim u svako vriime gliubi-
ga, kakoga gliube blaxeni u Raju. Takogier i iskar-
gniega moga. I kajemse, i odlucfujem, i hochiu do
A a smar-

smartise, i u smarti kajati, daga niisam ovako gliubio, nego josc na misto gliubavi mlogo putah tescko uvidio, i gniega i iskargniega. Xelim, i prossim sada za vazda, na vlastito za cless smarti moje, dami oproste, prasschiajuchi ja svakomu momu iskargniemu iz svega sarcza svako inefetno uvrigiegnie, kojefam ighda, od kogamu drago, i kakomu drago primio, ilmu biilo pravo, il ne pravo, i xelim s' ovim pomiregniem s' Bogom, i s' iskargnim, protiva kakvommu drago himbenom, i smutglivom nagovaragniu paklenom, obstajati u miru i gliubavi s' moim Bogom i iskargnim vazda do moje smarti. I to oprosciegnie isctem, i hochiu i mislim vazda do moje smarti od svega svita iskati.

- 276 Jase zaricfujem i zakligniem &c. *kako gori*, da podnossim, i hochiu s' dragovoglnim ustarpagliegniem podniti, i podnossiti u tiilu sve tilefne, i duhovne bolesti, tughie, i xalosti, kojemigod moi Bògh poscaglie, ili pustiti da me zlobniczi pakleni obnevogliè, dogod uzxivem u tiilu; sve za gliubav istoga moga pridobrostvoga Boga, i za dùxnù pokoru moih grihah; znajuchi da utomu moi Bògh uxiiva, a dùsca napriduje u blaxeno uxivagnie. I premdaje, davscimi moi Boogh naivechie bolesti tarpiti, i podnossiti, vazda magnie negosu moi grisi dostoini; niscetanemagnie tvaro darxim, nittichiu ighda pustiti iz glavemi dighnuti, da koliko vechie dragovoglno uzpodnossim, tolukochie vechia bitti ovdi samnom gniegova miloost i gliubav, a na onomu svitu vechiè milosardje; darxechi istinito za istinito, da koliko vechie nevoglie uzpodnossim za gniegovu gliubav u tiilu, tolukochiu magnie tarpiti za moje grihe u cistilisctu, iliti u purgatoriu; prikazujuchimu ja sve
moje

noje bolesti, tughe i xaloſti ſjegigniene s' mukom, bo-
eſtma, i xaloſtmagniegova pridragoga ſiina, moga pri-
latkoga odkupiteglia Iſſukarſta, u druſtvu koiziu, dar-
im dachiemu do iſto bitti priatno poſveteliſte.

Jafe zaricſem, izakligniem &c. *kako gori*, da nechiu 277
i ſada ni tada kad zanimim, i izvan ſebe otigiem, tia
o naipoſlidniegh cfaſſa mojegah xivota, i u iſtom cfaſ-
u, dogod bude duſca u tìlu, nighda priſtati, s' vogliom,
jednoi napafſti diavaoskoi, s' kohimmu drago grihom,
aga ucfinim ili s' dilom, ili s' ricsju, ili s' miſcgliu. A-
olibi od tegochie bolesti, ili od slabofſti, ili po vrax-
oi privari upao u koje marſko dilo, ili rics, ili miſſao;
i ſad za tad, tomuſe protivechi, odlucſujem, i velim,
achie bitti, i daje to brez, i protiva mojoj razumnoi
vogli, i zato daje ſvako dilo, koje tada ucfinim, riics,
loju rekmem, i miſſao koju zacsmem protiva mom Bo-
gu, protiva mòm iſkargniemu, i protiva ſpaſſegniu
moje duuſce; niſcto, tojeſt, kako da nije ucfignieno,
ecſeno, i zacſeto.

Jafe zaricſem, i zakligniem &c. *kako gori*, ſada za 278
ada, kad nemogao budem viſce govoriti, i odlukah
arſtianski zdravo, pravo, i cfiſto cſiniti, protiva ſva-
loi himbi, i privari paklenoi; da dragovoglno oſtav-
giam ſvìt ovi, bogaſtvo, i ſve imagnie, roditeglie, rood
noi, i ſve rodiake, i priateglie, i ſvekolike ſtvari od
ovoga ſvìta; nitti ighda miſlim priſtati s' vogliom i jed-
noi xegli, i xaloſti xivota vrimenitoga; vechie vazda
iſſvim ſjegignien bitti s' vogliom mojega Boga, gnie-
ga ſàmà xeliti, i ſàmo jer gniega niſſam vazda podpuno
zelio, i u ſvemu tràxio, xaliti, i s' takim ſjegignie-
niem moje voglie ſc' gniegovom s' ovoga ſvìta pòchi;
Aa 2 ufaju-

ufajuchi doisto nachi draxee roditeglie i rodiake, priateglie i znancze, blago, i bogastvo neizmirno, s'uxivagniem neizrecfene gliubavi, slatkosti, i milosti, u Raju, jerchiu dochi, takoposcavsci, u blaxeno drustvo, i vigiegnie prilipoga megiu sinovma gliudczkim, kraglia slave vicsgnie, mojegh pridragoga Issukarsta, Blaxene Divicze Marie, sveti Angielah, i svih parvorogienih Boxji.

279 Naiposli zaricsemse, i zakligniem &c. *kako gori*, da xelim, hochiu, i odlucsujem umriti dragovoglno, i svefardno za gliubav moga Boga, i kako karstianin pustiti duuscu u rukuh mojega propetoga odkupiteglia, i spassiteglia Issusa. I potvargiujem sve sctosam rekao, garlechi, i gliubechi humiglieno noghe moje propete gliubavi Issukarsta. Sagrisciosam gospodine, smiluisse meni. Issuse, i Mario u ruke vase priporucsujem duscu moju, Amen.

Ako bolesnik nebi mogao, ili neznao sctiti, imaduh koiga uzcsuvaju, ova zariczagnia prid gnim sctiti, kako moxe on za gnima govoriti, ili sluscajuchi razumiti, i odluke csiniti.

P O G L A V J E I I I.

Od priprave za primiti oproscetegnie.

280 **O**D nutargniegh dusce pripravgliegnja, za primiti oproscetegnie, recfenoje uzput gori; tojest da ima bitti karsctena, i u pravo viri, i u milosti Boxjoi, i ne svezana s'koim czarkvenim proklestvom; zascto premda, nahodechise ko u smartnomu grihu, moxe, skruscivscise od svoga griha, dobiti oproscetegnie, ako Papa u kgnighi od dopusschiegnja oproscetegnja nepripissuje ispovid; nemoxe koje u proklestvu skruscivscise dobitiga; zascto jedna od pokorah prokletih jest, da nemogu bitti dioniczi blaga czarkve

czarkve svète nit i jedne gniezine duhovne materinske pomo-
chi (a).

(a) Bonac

Ovdichiese dakle ofsobito govoriti od pripravglienia izvan-*t. I. pag.*
skoga, koje pripisuje dopustitegl u kgnighi dopustschienia; ko-*239. n. I.*
e ne obsluzivsci doisto ne dobivase dopustchieno oprosctegnie.

Ovo pripravglienie obicfainim nacfinom stoji u ispovidagniu,
a csigniegniu niki dobrih diiläh, i u polaxegniu czarkavah.

§. I.

Ispoviid potribita za dobiti oprosctegnie.

I Govorechi od ispovidi, imase znati, da premda, ne cfiniechi *281*
kgniga nikakva spomenka od ispovidi, moxese dobiti oprosc-
tegnie koje dopustchia, brez ispovidi, samo ucfinivsci di-
lo pravogh skruscegnia, akose ko u smartnomu grihu na-
hodi, mechiuchise tako za dosta u milost Bozju; u kojoj, od
potribe nutargniegh bistvenogh pripravglienia, vaglia bitti, za
primiti plod oprosctegnia (b). Nisctanemagnie govorechi kgni-*(b) Maftr*
ga: *dopustchiamo, skruscenim, i izpovigienim*, nedobivaga, kose *Navar.*
ne ispovidi, premdaje skruscen; zascto, buduchi oprosctegnie mi-*svar. Reg.*
loost starefcine duhovnoga, toliko vaglia, koliko kgniga gniegova *Bonac. Fa-*
glässi, kako opchienim nacfinom darxeh naucsitegli. Alise to *ber. &c.*
(vele takogier opchienim nacfinom glasnihi naucsitegli) ne toma-
sechi kgniga kakvu ispovid hochie, vechie samo priprostito go-
vorechi, dase ispovidi; samo razumi od smartnih grihah; tako
da kose brez smartnoga griha nahodi, i ne ispovidivscise prima
plod oprosctegnia, premda kgniga od dopustschienia ispovid pri-
pisuje,

Nisctanemagnie, buduchi da priprostiti, i ne naucni mucs-*282*
no mogù razaznati megiu svoima grissi, kojje maali, koilivelikii,
tojest kojje smartni, koili nesmartni; a megiu naucni nahodechi-
se dosta odvech bojazni duuscàh; i nemoguchi, toliko jedni, ko-
liko drughi, lakko doisto znati, jessuli pravo skrusceni! zato za
dighnuti svaku sumgniu, varlo priporucuju naucsitegli, vazdase is-
poviditi, navlastito kad kgniga dopustschienia izpovid isctee,
i pri-

i pripissuje. Nitti, kad nepripissuje, ighda, naiposli brez teme-
 (c) *Mastr.* glita skruscegnia, po oprosctegnie ichi; vechiese vazda vrùchie
cum Abel pokajati, ne sàmo od velikih vechie i od màli grihàh, dase i na
lio & aliis gniove pokore oprosctegnie prùxi (c).

283 Da kogod, u vrime fvetogodiscgniegh oprosctegnìa, ispo-
 vidivscise od svih svojih grihàh, posli take ispovidi upàde u koi
 smartni grih, ilise spòmene pria nego ucfini ostala dilah za do-
 bichie takogh oprosctegnìa pripissana, daje u kom smartnomu gri-
 hu, nije duxan po pripissagniu kgnighe opetse iz nova izpoviditi
 (d) *Bonac* od novoga griha, zasctoje, jedanput pravo ispovidivscise za tako
 z.1.pag240 oprosctegnie, izvarscio pripissagnie kgnighe: zatobi dobio opros-
 n. 9. tegnie, skruscivscise samo pravo od novoga griha (d).

§. II.

Dobrah dilah, za dobiti oprosctegnie.

284 **G**Ovorechi od dobrih diilah, kojase obicfainim nàcfinom za
 dobitak oprosctegnìa pripissuju, kako molitve, poost, lemo-
 zina; imase znati, da, premdaje boglie, i pristalie, ucfiniti sva
 u milosti Boxjoi, i tako metnutse u miloost gniegovu pria negose
 pocsmu cfiniti; nisctanemagnie istinitom primgliegniu istoga do-
 staje, dase naiposlidgnie u milosti Boxjoi ucfini: zato da ko u
 smartnomu grihu izvarsci molitvu, postii, i dàde lemozinu, pak
 posli toga ispovidise, i pohodi czarkve, doistobi dobio opros-
 ctegnie, i primio gniegov plod Zascto za izplatiti s'dobri dili Bogu
 dùgh, offim sakramenta; tojest brez Sakramenta; od potrebeje da-
 (e) *Bonac* se ucfine u gniegovoi milosti: Nije tako kadse cfineh za izprossiti
 ibid. & od gniega koju miloost: A czarkva u kgnighi nepripissuje dobichiu
Mastr.Th. oprosctegnìa dobra dilah u prav i samo za izplatiti Bogu griscni-
mor.d.23. czi svoi dùgh, vechie za izprossiti od gniega koju milost (e).
 q.4. Art.2 Niscta nemagnie priporucfuju varlo naucfitegli, naiposli skrusciti-
cum aliis. se pravo, pria negose dobrah dilah pocsmu cfiniti.

285 I premda da kogod malo od dobri diilàh ostavi, nebi izgu-
 bio oprosctegnie, jer u svakom zaakonu malose za niscto da xi.
 Nisctanemagnie da ko ostavi dobar dio, nebiga dobio, ni svegà
 ni

ni komaad; jer premdabi czarkva moghla tako oprosčtegnie dopu-
titi, sãssvim tizim obicfainim nãcfinom nediliga na komade.
Zato ako u kgnighi cãsto toga neima, tojest da ko ucfini dio do-
ori diilah, imachie dio oprosčtegnia, ostavivsci ko jedan dio, ni- (f) *Idem*
nalo oprosčtegnia ne dobiva (f). *ibid.*

Za pòst potribiti oprosčtegniu, dostaje obicfainim naacfinom 286
postiti; tako dase moxe i s' maslom jisti akojè u vilaetu obicfai
tako postiti. Nisčtanemagnie koibi o suhu kruhu postio, kle-
sfechi na goli kolini Boga molio, i czarkve, ili czarkvu nikoliko
putah pohodio; premda nebi vechie oprosčtegnia dobio, nego (g) *Mastr.*
oni koi s' tolikim devoczionom ne cfini; vechiubi miloost, i slavu *Fab. &*
kod Boga dobio. (g) *alii.*

Kadje vicsgnie oprosčtegnie brez i jednogh offobichiegnia
vrimenta, kolikose pùtah dila pripriissana ucfine, tolikose pùtah
oprosčtegnie dobie, ako vechie pùtah pravo pohodi czarkvu; ka-
kose nepohodi, kadse za sebicze u gniu ulazi, i izlazi (h). Ako- (h) *Mastr.*
lije vrimenito, i za niko offobito vrime dopusčchieno, razliko *ibid.*
darxee naucfitegli.

Takogier ko dilo pripriissano za dobichie oprosčtegnia, cfini
uprav, i samo za izpraznu slavu, nedobiva oprosčtegnia, jer di- (i) *Bonae.*
lo tako ucfinienno, nije posčteno. Akoli ucfini dilo na koju posc- t. 1. pag.
tenu svarhu, dobivaga, premdabi s' posčtenom svarhom imao za- 241. n. 15.
jedno i izpraznu slavu (i).

Takogier da ko ucfini dilah po drugomu, a ne po sebi, nebi 287
dobio oprosčtegnia; jer starefcina pripriissujuchi dilah prosčtegnie (k) *Idem*
dili s' ovim ugovorom; tojest dahih svak svoim vlastitim trùdom *ibid.*
ucfini: zato poslati, i dati lemozinu po slughi ne kvari posla, jer (*) *Lean.*
premda slùga nosi, i diili, gospodar dàje, jer iz gniegove kessee, koju je tr. 5. de
s' vlastitim trùdom stekao, lemozina izlazi (k). Ali da slùga ne dà- pæn. d. 14.
de, vech ukrade lemozinu, kojumuje gospodar dao, ostavivsci q. 49. *Dia*
za sebe; gospodar nebi dobio oprosčtegnia. (*) *na p. 5. tr.*

Od Redovnikah, koi nemoguh dàvat lemozine, niki govo- 12. resol. 31
re da niisu dùxni ucfinit drugo dilo na misto iste; nisčtanemagnie (†) *Ars-*
boglieje, i stanovitie, iskati, dahimse u drugo dilo promini (†) *dekin tom*

Takogier da ko i naiposlidgnie dilo od pripriissanih za dobi- 2. pag 224
chie oprosčtegnia, ucfini u smartnomu grihu, ispovidivscife i o- *Leand. cit*
pravsci q. 35.

pravsci posli od grihà, nebi dobio oprosčegnia; jer kako Sakramenti ne oxivgliuju s' oxivglieniem dulse po milosti Boxjoi, kadje u primagniu istih bila zaprika bichiu gniovu: tako ne oxivgliuje ni oprosčegnie, kojegaje biichiu i naravi protivian smartni

(l) Bonac grih (l).

ibid. pag.

240. n. 13.

§. III.

Polaxegnie czarkve za dobiti oprosčegnie.

288 **G**Ovorechi pak od polaxegnia czarkavah, ilj czarkve za dobiti oprosčegnie; imase znati, da nije dosta u czarkvu unichi, pak izàchi, vechie vaglia u gnioi Boga moliti, ili barem klenuvsci, s' humiglienim i s' xeglnim sarczem, i s' pravovirnom pamechiu Boguse pokloniti, ako velik koi poslaò, ili kratko vrime nedà u gnioi duxè stajati. Nittije takogier, bivsci oprosčegnie toliko kolikose putah u czarkvu unigiè, dosta, zasebicze kao u proczessionu ulaziti, i izlaziti iz gnie; vechie vaglia kakose obicfainim nacfinom govori megiu gliudma daje ko opet doscao; to jest bioje doisto otiscao, pak opet doscao; tako da vaglia doisto iz czarkve otiihi, pak opet doochi; sčose doisto nemoxe rechi, kad istom malo priko praga izàgie, pakse opet u czarkvu vràti. Tako darxi malo prie gori imenovani naufitegl (m).

(m) Mast.

Th. mor.

d. 23. q. 4.

Art. 2. n.

46.

289 Ali to stoì u vogli Pàpinoi, koi doisto moxe i tako, koliko toliko putah oprosčegnie dopustiti; nitti vaglia od takogh dopùsschiegnia sumgniti, ako, buduchi gdigod u obicfaju, tako zasebicze ulazechi i izlazechi, czarkvu pohoditi, za dobiti vechie putah oprosčegnie; i znajuchi to Pàpa, ne protivise, premdabi u kgnighi od dopùsschiegnia razborita tomacsegnia od toga nebiilo; jerje opchiena rics i nauk pravo - sùdgniegh zàkona, da kad ko, moguchi jednu stvar zabraniti, mùcsi, i pùsschiaju, potvargiujeju. Zato polazechi tako czarkve Franczesckanske drughi dan missecza kolovoza, to jest na dan Goospe od Angielàh, iliti Porczyunkule, nevaglia doisto sumgniti, da tako zasebicze ulazechi, i izlazechi svaki put oprosčegnie dobivase, buduchi u Rìmu, gdje Pàpaglàvom, i u Assizu, gdje Porczyunkula, to jest Kapelicza, na kojuje

uje Isukarst uprav svetomu ocu Franczescku velikò oprosčtegnie, *toliko, toliko putah*, dopustio, obicfai tako polazitiu; tojest u procesionu za sebicze, na jedna vraata ulazechi, a na druga izlazechi; brez i jedne protivščtine od Papàh, fassvim da ima u istom mistu drughi protivnikah, koi brez pristanka oko Papàh o tomu rade: od koihje protivnikah imena (neznam jeli voglie, i arcza) i recfeni naucsitegl; zatому nije u tomu mlogo virovati, asčto niko nemoxe bitti svidok u svom uzroku: a opchieni obicfai puka, bioje, navlastito u stàro vrìme, velik rãzlogh czarkvi vetoi u vladagniu puka Karstianskog po pravdi, i istini Boxjoi; tako pomina naucsnì Kardinal Bellarmin, odgovarajuchi jednomu evirniku svarhu oprosčtegniàh, koja dopustchiuje i diili czarva Rimska: i kakoje davno rekao svèti Agusčtin *(n) insolentissi. (n) S. August. Ep. insania est, disputare, an faciendum sit, quod tota per orbem frequentat Ecclesia.*

118.

Kad ko nemoxe od velika mlosčtva puka u czarkvu unichi, 290
a dostaju pohodi doscavsci prid czarkvenà vràta, ili na grobglic,
kojeje oko czarkve, i ondi stavsci, ili kleknuvsci, Boga moli;
i tada, i tako pravose moxe rechi po razumnom sùdu, *moraliter*,
da czarkvu pohodi: pak kadgodse kojoi czarkvi oprosčtegnie
dopustchia, i na grobglicse, kojeje oko gnie, pruxa (o). Ali (o) Svar.
idje oprosčtegnie na kojemgod otàaru czarkve, nije za dosta k' Dia. Am.
czarkvidoochi, vechie vaglia u czarkvu unichi; jerna dvoru izvan Fab. &
czarkve stojechi, i Boga molechi, nemoxese razumno suditi, da o- alii apud
tre pohodi. I premda, buduchi oprosčtegnie s' dùxnosschiu Mastr.cit.
phoditi vechie otarah, nije potriba prid svaki otar, promigniu-
jchi misto, ichi, nisčtanemagnie nijeni dosta, na jednom mistu
stojechi, samo s' pamechii na tai, pak na tai otar pomiscgliati;
vechie vaglia s' jednoga mista s' tilom, ili barem s' obrazom, jed-
nom, pak drugomu otaru redom okrechiati: jer veli Kardinal
Ligo, za dobiti oprosčtegnie vaglia da bude pohogiegnie mista
tlesno, iliti ocfito, tojest vaglia da bude kojegod tilesno maknu-
cie, dase s' dvora ocfito vidii, da tomu i tomu otaru molitvu cfinii.

Bolesnì Redovniiczi, koi nemoguh u czarkvu ichi, dobi-
vu u svojoj postegli oprosčtegnie, dogodivscise koje u vrìme
giovce bolesti, ucsnivsci dilo kojehim narèdi gniov ispovidnik

na tu svarhu; po dopuſſchiegniu Pavla pètoga Pàpe, na 14. miſſecza ſtudenoga, god. Iſſ. 1609. a pete ſvojegh Papaſtva. I takoga mogùh dobiti i iſtah brattia, i ſeſtre gniovih Brattinſtvah; buduchi da ſve duhovne miloſti, i darove koifu dopuſſchieni Redovom, jeſſu potvargieni i gniovim Brattinſtvom, kakochieſe viditi u ſlidechiemu trechiemu diilu.

291 Naiposli imafe znati da ova ſva dila; tojeſt molitva, pooſt, lemozina, pohogiegne czarkavah, i iſpoviid (kojaſe obicſainim naacſinom pripiſſujuh za dobiichie oproſčegnia ſvetogodiſcgniegh, i onoga, kojefe dopuſſchia na priiliku ſvetogodiſcgniegh; kako kadſe nov Pàpa obere, ili za koju drugu opchienù ocſitu veliku potribu: za dobichieboſe drugih obicſainim naacſinom ſàmo pripiſſuje molitva, ili iſpoviid i molitva) imaduhſe ucfiniti jedne iſtee nediglie danah: tako da ne vaglia, nittiſe dobiiva oproſčegnie, akoſe ucfinee nikaa jedne a drugaa drughe nediglie danah: na priiliku pooſt, lemozina, i pohogiegne czarkavah s' molitvom, parve nediglie, a iſpoviid drughe nediglie: vechie vaglia daſe iſtee ned'glie ucfini ſve: takò daſe ni iſpoviid nemoxe otèghnuti nego, naiviſce, do nedignoga dnèva, koi taki ſliidi za ſubotom u kojuje ſvarſcen pooſt, i oſtala dila. *Bonac. tom. 2. p. 243. n. 34.* Akolie ko u ſmartnomu grihu, vaglia daſe iſpovidi pria nego ucfini poſlidgnie dilo, daga ucfini u miloſti Boxjoi; ſčtoje od potribe, za dobitiga, kakoje gori recſeno.

Raazlikoſt megiu jubileom ſvetogodiſcgnim, i oniim, kojefe izvan ſvetogh godiſčta, na priliku iſtoga dopuſſchia, ovaje, daſe s' parvim ſva drugaa oproſčegnia za ono vrime dixuh, oſſim onih, koja zaakon vadii: a s' drughimſe oſtaia ne dixuh, akohi Papa u kgnighi dopuſſchiegnia iſtoga, oſſobito razborito ne dixee. *Reiffen. in Th. mor.* I to nek bude doſta za drughi dio ovih kgnigah.

D I O III.

Dàjuse vladalisčtah, i broii blago du-
hovno poglavitogh Brattinstva konopnogh
pojassa svetogh ocza Franczescka.

PArvije dio ovih kgnigah ukazao pocsètak, temegl, vlastitosti, 292
i rasciregnie poglavitogh Brattinstva pod konopnim pojassom
vetogh Patriarke Franczescka. Drughije istomacšio narav, czii-
u, i rãzlikost mlogù duhovnoga blaga czarkve svète, i dao mlo-
he liipe, i potribite nauke od prãvogh katolicšanskogh virova-
nia, ufagnia, i Bogogliubnogh diloagnia. A ovichie trechida-
Brattinstvu vladalisčta, tojest nãredbe, koje imaduh brattia, i
stre obsluxivati, i kakose ima opchiena Brattinstva vladati. I
broitihim blago, s' koimje czarkva svèta Brattinstvo gniovo na-
rila, i koje svakojako uxivaju, xivuchi kako vaglia u gniemu,
obsluxujuchiga. Dakle

P O G L A V J E I.

Od vladaliisčtah Brattinstva, i kojasu
oprosčtegnia uprav Brattinstvu dopùss-
chiena.

KAko u vladagniu svitovgniemu tiila, svaki skup, i druusčvo 293
ima svoi zàkon, i ugovor, jerje skoro nemoguchie, da mlo-
ge glàve, od svoje uprav sassvimprostè voglie, u opchieno tvar do
virno xiivuh, i ràde, i dobiitak pravodiile; buduchi svaki od dru-
ga, kako parsti u rùczi, razlicšite uhmi, a voglie protivni xe-
giah: odkud i dvaje po naravi mucšno sloxna nãchi, kuscajuchi
laci dan da sčtoje jednom kuhano, drugomje nedokuhano, tre-
ciem prikuhano. Pak svakoga tescko pritèxu, i cšesto u svad-
giu mechiu one študene riicš, *moje tvoje* (p). Zato kakose ne- (p) *Jacob*.
szloxita štvoregnia s' ùxetom, s' sčtapom, i s' jarmom u jedno 4. Ź.
Bb 2 itèxu

stèxu i slàxu, takose prosto razumni gliudi s' ugovorom, i s' zakonom u drusctvu jedino vcexuh, i sloxni darxee. I kakou ovomu gliubav, gliubavi vaglia da odgovara, i ko dâr priima, vaglia da dràgu vogliu ima. Tako doisto u duhovnomu vladagniu duscâh, nije moguchie brez ugovora i zàkona u brattinskoj gliubavi jedine darxati. Nitti Boogh i czarkva duhovne darove diile, nego daga to vechma duscce gliubee, i blaxenu gliubav gniegovu, u slavi nebeskoi, zasluxe. Od potribeje dakle brattji, i sestram scerafinskogh Brattinstva, dahim bude Brattinstvo korisno, i temegli to u jedinstvu scerafinske gliubavi napriduje, imati zaakon, po komuchiese vladati i obsluxujuchiga Bogu na gniegovih darovi, s' koimahije priobilno obogatio, dragogliubno odgovarati, i u blaxeni vicsgni xivot napridovati. Dakle

CSLANAK I.

Od vladaliisctah Brattinstva poglavitogh scerafinskoga.

294 **K** Akosu sva vladaliscta parvogh Rêda nascegh Patriarke, u dvanaest poglavjah razdigliena, po broju dvanaest Issukarstovi Aposctolah, koiziu xivot nasliduje, i s' koiziu brojom jest pocsetak svoi imao: buduchi da, kako Issukarst s' dvanaest svojih Aposctolah na czvitniczu jest uniscao u jeruzolim, da potvardii zàkon novi s' svojom mukom i smarchiu; tako Franczescko, za potvargiegnie svojega Rêda, jest uniscao s' dvanaest svojih drugovah u Riim. I kakosu Aposctoli dvanaest draghi kamenovah, svarhu koije sazidana czarkva novoga jeruzolima; tako ovì svarhu koije sazidana màla Porczyunkula Scerafinska. Kakosu rekko ovoga vladaliscta u dvanaest poglavjah, takosu trechiega razdigliena u dvanaest cserekah. Budi dakle

§. I.

*Od straha Boxjega, i dilovagnia priatne pokore u
Brattinstvu*

BUduchi Brattja, i sestree ovoga Brattinstva metnuliše pod bar-295
 jak sčerafskoga Patriarke svetoga oca Franczeska, i stin
 gniega za svogh osobitogh pomochnika, i uzoovnika kod Boga
 obrali; imadu, kolikoje moguchie s'uxexenim sarczem, i s'asvom
 pomgniom, i s'pravo xeglnom vogliom nastojati, gniegovom tre-
 chiem Rèdu, kogaje on pokòrnìkah nazvao, prilicsno xiviti; po-
 migniajuchi csèsto, i temeglito promiscgliavajuchi, i na sarczu
 vazda darxechi ono, sètoje isti spassitegl nasc, upitavsciga niki,
 da malili spasseni bivaju, rekao, (q)ponukujuchi na pokoru: *nàstoite* (q) *Lue.*
unichi kroz tiissna vrata, jer u istinu govorim vama, dachie mloghi ra- 13.v.24.
liti unichi, a nechie mochi: tojest onii, koì odmicu pokajagnie i
 pokoru do svarhe xivota. Osobita dakle pomgnia, i nastojagnie
 ovoga Brattinstva ima bitti, pokoru csiniti, i sve molitve, s'asvi-
 na ostalim dobri dili, Bogu svemoguchiemu na ovu svarhu prika-
 zivati, tojest dahim dade frichian, i csestit pohodak s' ovoga svii-
 ca. I zato imaduh strah Boxji, koije pocsetak svakogh pràvogh
 znagnia, i spassonosnogh dilovagnia (+), osobito u sarczu imati, (+) *Psal.*
 darxechi zato vazda na ocu u svakom csigniegniu, i dilovagniu, 110.
 gniegovu svetigniu, velicsanstvo, i moguchstvo. Imaduh zato
 svète Boxje, osobito hi posetujuchi, na pomoch svoju zvati, na-
 vlastito prislavnu nebesku kragliczu pricistu diviczu Mariu; nasce-
 ga sčerafskoga oca Franczeska, i drughe svete sčerafskoga
 Rèda. Imaduh svaki dan, buduchi moguchie, na Missu svetu ichi,
 i poboxnoju sluscati. Imaduh milofardni bitti, i kolikoje komu
 moguchie, milofardje karstiansko u dili ukazivati, navlastito po-
 tribitoi Brattji i sestram svojegh Brattinstva, i potribitoi toliko
 tilesno, koliko duhovno, premda osobito potribitoi duhovno;
 govorechi svèti Pavao (r): *Kose s' svoima, navlastito s' domachim,* (r) 1. ad
ne brine, viruje zatajao, i gori je od nevirnika. Imaduhse svih grihah, *Thim.* 5.
 navlastito ociti, osobito Boga, i vire pšovagnia, kako smartne v. s.
 otro-

otrove cšuvati, i od zla drùštva vazda bixati. S' jednom ricsju, (s) *Ad* imaduh u svemu bechiati, i noštitise, po nauku svètoga Pavla, (s) *Eph. 5. v. 9* *kako sinovi svitlosti, kojeje plod svaka dobrota pravda, i istina.* I da tako Brattja, i sestre xiiivu, poglavari, i Offiziri Brattinstva, imaduh svarhu toga bitti, i bditi.

§. II.

Od primgliegnja u Brattinstvo, koì xelè, i isčlub dase zapiiscub.

296 **X** Elechi ko, i hotiuchi unichi u ovo Brattinstvo, imase na offam dènah pria mlàde nediglie javiti upravitegliu Brattinstva, ili jednomu od sluxbenikah, tojest Officzirah Brattinstva, koi chie bitti duxan, udiglga oglàfiti, i dovesti k' recsenomu upravitegliu Brattinstva, koije vazda Guardian Manastira, ili jedan od misnikah manastira, od Guardianana, na misto svoje, za ti posao odregien: A onchie bitti duxan, takogh devota xeglniika nauciti, scto ima za duxnu pripravu takom poslu uciniti; opome-
 (t) *Matt. 5. v. 24.* nuvciga naipri, i ossobito s' ricsma svetoga Evangieglija (t). (akobise nasclo daje s' kimgod u nepriateglstvu, ili possiduje tugi nepravedno, buduchi s' filom oteo, ili s' pripravom dobio) dase naipri s' brattom svoim pomiri, i tugi povrati, kazavscimu
 (v) *Ibid. 19. v. 24.* kako Evangieglije govori (v) *dachie prie deva, ili* (kako drughii tomasc) *palamar kroz usci iglene pròchi, nego bogatacz,* navlastito koije s' tugin nepravedno obogatio, u kragliestvo nebesko unichi. I obechiavscito uciniti, ili neimajuchi potribe uciniti, bivsci sasvakimu miiru, i neimajuchi nisceta tugia u svojemu dobru; nitti bivsci po koi drughi nacin zla glàssa, navistitimu dase ima ispoviditi, te ako moxe od svega xivota, i pricsestiti, za dobiti od svih grihah oprosctegnie, kojeje dopuschiemo takom dilu, tojest stupgliegniu u ovo Brattinstvo. Pak posli toga oglasittiga starescini i ostalim vichnikom, i vladaoczem Brattinstva, kazavscihim gniegovu xegliu, i pripravu, dase slidechie mlàde nediglie, pria, ili posli proceziona, kakoje gdi obicfai, opasce s' blagosovglienim konopnim po-

pojassom, i zapišce u kgnighe, koje zato vaglia imati, i darxati, jer drugacše nebi bijli dioničzi oproščegniàh, i drughi duhovnih darovah, s'koimaje Brattinstvo obogachieno; buduchi da àpa u kgnighi dopuščiegnià uzdighnuchia ovogh Brattinstva u nasćemu Rèdu, ove tri štvare imenuje, i darxati pripisuje, da se blago duhovno istoga dobie: to jest, primiti pojaš blagosovglien od starešćine jednoga, Rèda: nosćitiga na sebi, a ne u kuchi darxati, i datise zapisat u kgnighe.

§. III.

Od Bogogliubnogh obsluxegnia czichia mlàde nediglie, i blaghi švetkovinah, švetaczàh nasćegh Rèda.

Vaki bratt i sešća ovoga Brattinstva imase svake mlàde nediglie od 297 svojih grihah ispoviditi, i Sakramenat prišveti otara primiti; to jest, ricšestitš; za primiti oproščegnie od svih grihah, hojese svake mlàde nediglie dobiiva. Na Brattinsku misu, (koju vazda vaglia finiti reči, i odrediti za švu xiiivu brattju i sešćre, i za napriovagnie Brattinstva) Pridiku, i na oblaxegnie, iliti proczeššion olaziti, i devoto na grima štajati, (ko, izvan bolesti, ili kogh elika potribita posla, ko nedà čekati, ošćane, oni dan gubii sve nilosti Brattinstva) i koliko ko obilatiè moxe, sckrigniu, iliti scakulu Brattinstva, kad oko otara oblaze, i s' drughim prigodam, arivati, da se moxe Brattinstvo posćteno darxati, i vladati, proigijajuchiga s' potribitim ùgliem za lampadu, kojachie u vlastitoi apeli prid otarom goriti: s' biilim vosććenim švichiam, za misu, a oblaxegnie, i za pokopagnie, ili opiivagnie martve brachie, i sešćarah: i s' potribitim harsćom, za pribavgliegnie, i popravgliegnie ošćalih potribah Brattinstva, i za pomagati u potribam abògu brattju, i sešćre; ufajuchi doišćo, buduchi Iščukaršću Evanigieglu po švetome Mattiu obechiao (x) dachie Bògh Svemogu- (x) *Mait.* chi obilno naknaditi, ne samo duhovnim vicsgnim blàgom, ve- 6. chie i s' vrimenitim švitovgnim. S' istim Bogogliubšćvom imadu pohòditi švetkovine, švetoga ocza Franczeska, švetoga Anđuna od Padue, švetoga Bonaventuræ, švetoga Petra od Alkantarere,

re, svetoga Bernardina, svetoga Ivana Kapisčtrana, svetoga Dida-
ka, svetoga Pasckala, svete Klàre, sveete Katarine od Bononie,
Goospe od Angielah, iliti Porczyunkule, i gniezinogh pricfistogh
zacsechia: a offobito svetkovinu rànah svetogh ocza Franczescka,
kojaje poglavità, i offobità Brattinstva, na koju zato, moguchi-
se, i buduchi prilika, pristaloje dase i proczession cfinii. Ta-
kogier svetkovine, svetih trechiega Rèda, kako svete Roze, i
dvaju svetih Elizabetah macxarske, i Portugalske. Toliko vech-
ma, buduchi na sve ove svetkovine od svih grihah oproščegnie,
kako i na svetkovine svetih Jakova od Markie, i Franczescka So-
lana, prikolani posvechieni, svetoga Ludovika Biskupa; i svetih
mucsenikah Berarda i druxine; i Daniela i druxine.

§. IV.

Od svetkovagnia zapovidgni od czarkve svetkovi- nah, i posta.

298 **S**Vi sjegignieni s' s'cerafinskom gliubavju u ovomu Brattinstvu,
imaduh s' offobitom poboxnosschii posčtovati svetkovine za-
povidgnie czarkve katolicfanske: s' offobitim tojest dùhom kar-
stianskogh dugovagnia, i s' uglednom prilikom sviitu uztezatise
u take dneve od zaludni svitovgni izpraznostih, a bavitise sveto-
xeglnu u dilovagniu karstianski kriposti, navlastito kriposti
gliubavi Boxje, i iskargniega; stojechi u czarkvi, ne na
jednoi, vechie na vechie miissah, Akoli koja velika potreba, ili
zapovid starjega ussiluje barzo domadoochi, silu tu s' dragovoglnim
ustarpgliegziem podnossiti, i s' vesselim sarczem Boguju prikazi-
vati, na misto xeglnie sluxbe. Sva kolika dila u svetkovinu,
razborito offobito k' Bogu upravgliati, tojest sve s' razboritom od-
lukom gniegova posčtegnia cfiniti. Boga moliti za obrachiegnie
nevirnikah, za pokoregnie griscnikah, i za oslobogiegnie pokoi-
ni duscah, iz mùkah od ocšiscchiegnia. Bolesnike, i tavnicsare
pohoditi, i razgovarajuchihi tisciti, neumitne u zàkonu duscev-
nogh spassegnia ucšiti; u kuchise od duhovni stvàri razgovarati.
Od Pridike, i vecsergnie brez velike potrebe neostajati. Akoli-
je

je potreba izàchi malo u poglie , i pròchise ; trizno , i razumno
proveselitise , uzamsci zato druxinu , ne nepriateglie devocziona ;
da tràxechi zdravje , ne nàgiu vechiu bolèst ; i hotiuchi pokripiti ,
ne razaspu duh. Imadu takogier zapovidgnie od czarkve poste
zdrazo obsluxivati , tràxechi samo uz post xiviti , ne uxivati ; i
ugagiajuchi samo potrebi ne lakomosti ; jer ko karstianski postii ,
vaglia da siromahe cfastii , dajuchi gnima , scto od svoi ùstà uz-
tete ; u postubo vaglia dasè cfasti i dusca i tiilo , veli S. Leon Papa.
Kako i u ocsi pricfastoga zacscchia divicze Marie , u ocsi svetogh
oca Franczescka , i u ocsi Porcziunkule , ne od dùga , vech za
dragovoglnu pokoru , i za vechi devoczion , postiti.

S. V.

Od Brattinskog pojassa.

I Madù brattja i sestre ovoga Brattinstva s' blagosovglienim ko. 299
noprnim pojassom vazda opassanibitti , moguchise posli parvo-
ga i s' neblagosovglienim zato sluxiti ; niscta nemagnie , kadse
noxe boglieje cfnitiga blagosovviti , izderavscise parvi blagosov-
glieni. A na missecsni mladih nedigliah , i drughi Brattinstva pro-
zessionì ocsitoga oko sebe nositi ; akoliye gdi obicfai vazdaga o-
sito na sebi nositi , ne zabraguijese , vechie mlogo vechma fali ;
ristoibose da ocsit proczession pokornikah , kakie nascega Brat-
instva (buduchi ovo Brattinstvo od pokore , u xivoi uzpomeni
muke Isfukarstove) ima ocsito zlamegnie od pokore , kojeje vaz-
a ùxe biilo , kakose vidii na prilikah starih svetih pokornikah , koi-
e s' uxetom na vràtu pengaju , jersuga xivi , placfuchì svoje , ili
ùka grihe , na vratu nosili : Scto ossobito ukazuju prilike sveto-
a Carla Boromea , Cardinala , koiye takogier trechiegh Rèda po-
ornikah svetogh Franczescka bio. Nittise od toga ima i ko stì-
iti , vechie vechma u tomu diicfiti , i vesselitise s' svetim Pavlom ,
oifeje diicfio , i falio s' sinexiri , s' koimaje steghnut bio za ufa-
nie izraelsko (*), koliko vechma imase u tomu vesseliti svak za (*) 18. 28
toje blàxeno ufagnie , kojeje istinito u dilovagniu svesardnomu 2. 20.
pokore. Krixje , i muka Isfukarstova , veli Pavao , smih , i bu-
dalasc-

(†) 1. ad dalasćtina onima, koise gùbce; a onima, koise faragniuju, kri-
 Corinth. 1 pòst Boxja (†). Neima dakle niko, ko u Issukarsta viruje, sti-
 v. 18. diuse zlamenovan bitti s' zlamegni muke gniegove: Koliko ma-
 gnie, koifuse ofsobito dàli, mukugniegovu sćtovati, i u slavnoi-
 ju uspomeni na sviitu darxati. Kako nasce Brattinstvo, kojeje of-
 sobito za to uzdighnuto, i s'konopczoimse pascee, za duxno po-
 znagnie gliubavi Issukarstove, koiseje za nàss s' konopczi pustio
 vezati.

§. VI.

Od Svakdagnie duxne molitve.

300 **B**Rattja i sestre ovoga Brattinstva, da buduh dionìczi svegà
 blàga duhovnoga, tojest oproscćtegniàh, milostih, i darovah
 Boxji, s' koimaje u varh napugnieno, imaduh svaki dan goveriti
 scćst ocse nàscàh, i scćst zdravi Mariah, za svakim ocse nàscom,
 i zdravom Mariom govorechi *slava oczu, i sinu, i duhu svetomu,*
kakojè bilo u pocćetak - sada, i vazda i u vike vikah Amen: tojest, Pèt
 na posćtegnie pèt rànàh Issukarstovi, i svetoga Franczesc̃ka; za
 uzviscegnie svète matere czarkve, i za izkoregniegnie nevirstvah;
 a jedan ocse nàsc, i jednu zdravu Mariu, za Pàpu. I premdasvju
 samo jedan pùt na dan duxni rechi, nisćtanemagnie kolikogod pù-
 tah na dan reknu ovu molitvu, svaki pùt dobivaju puno oproscćte-
 gnie, i odpùssćchiegnie svju grihàh; i sva oproscćtegnia, kojasu u
 Rìmu, u jeruzolimu, i u Galiczihi, kod svetoga Jakova Aposc-
 tola; i sva kojasu u czarkvi Porcziunkule, iliti Gòspe od Angie-
 lah u Affizu. I premdaje biilo naregieno ovu molitvu, za primi-
 ti sva ova oproscćtegnia, goveriti prid otarom svetoga Sakramen-
 ta, nisćtanemagnie sada gdigodse rekne, ilmu u czarkvi Franczesc̃-
 kanskoj, ili kojoimu drago drugoj, il u kuchi svojoj, prid pro-
 pechiem, il i u pogliu, dobivajuse sva ova oproscćtegnia, po od-
 règiegniu, i dopùssćchiegniu Leona desćetoga Pape.

301

Izvan toga, buduchi da, Boxju milost poznàvati, i na primglieni
 darovì zafaglivatmu, jest gniegovu dobrotu kàniti, da nas vechma bla-
 gosìva, i dariva; a ne imajuchi slùghe Boxje, ne samo od dobra cfi-
 gnie-

gniegnia pristati (ko sve, svetogod cfinii, u ime Boxje cfinii, i na slavu gniegovu upravglia, od dobra cfigniegnia ne pristaje, premda sve durma, na kolini klecsechi, Boga ne moli; jerse svascto moxe kripofno cfiniti a s' svakimse kriposnim dilom Bògh posctuje) nego ni na jednoj miri vazda stajati, vechie vazda u dobru cfigniegniu napridovati, buduchi Boxje posctegnie, i svetignia brez svarhe: a nemoguchi to brez stanovite gniegove milosti bitti, jerse narav, buduchi varlo slabba, barzo umori; nitti milost Boxja cfoviku stoji, akoju s' duxnim poznagniem svoje slabosti, i gniezine kriposti, ne goji. Imadu h zato brattja, i sestre ovoga Brattinstva, u jutru ustajuchi, parvu missao Boxje posveteliste ucfiniti, uzdighnuvsci naipri pamet k' gniemu, i poznavsci, i ispo-
vidivsci, daje gniegova ofsobita milost, scto nissi u snu priminuo, vechiese na dagli xivot probudio, i doxivio novoga dneva zoru svitlost: govorechi zato: *budi faglieno prisveto nerazdiglieno Troi-
stvo u Boxanstvu, otacz, sin, i Dub svetì, i muka i smart mojega spas-
teglia Issukarsta.* Pak ustavsci, pria negose drugoga posla prifate, rekavsci Bogu na novoi milosti humiglieno zafale, za novimuse lan priporuce, metnuvscise saskvim u ruke gniegove, ucfinivsci kripofne odluke od svega tilesnoga, i duhovnoga cfigniegnia oni dan; i odredivsci, i razredivsci karstianski, komu ko hochie ofsobito, s' svojim zasluxegniem kod Boga oni dan, duhovnu ponoch dati. A u vecser pria nego legnu h spavati, vazda izviditi, kakofu oni dan xivot proveli; i za sve scto nàgiu daje dobro bitie, Bogu opet duxne fale uzdati; a od pomagnkagniahse pokazati, i skrusciti, i sve odluke, i priporuke ucfiniti, kako dachie onu noch umriti, moguchise to u snu dogoditi: i ucfinivsci dràgu vogliu svemu scto Bògh odrèdi, ili dopusti, damuse onu nochlogodi, metnutse u postegliu odpocivati. I tomu imadu h mla-
die svoje ucfiniti, i da cine ponukovati; rekavsci svi u jedno na glàs, kadgod moxe bitti, pria, ili posli vecserè, kruniczu Issukarstovu, buduchi gniovo Brattinstvo ofsobito uzdighnuto za upomenu muke gniegove. Ili naiposli u Petak kruniczu Issukarstovu, a u subotu Gòspinu.

§. VII.

*Od vladaoczab, iliti sluxbenikab, tojest Officzi-
rab Brattinstva, i od gniova obiragnia, kako i od uregie-
gnia izvanskogh istoga.*

302 **V** Aglia da imà svakdi, i svakda ovo Brattinstvo jednoga ob-
lastna, i moguchia gospodina, za svogh obraniteglia, i
pomochnika, koiga u svakom dogagijaju koje protivsčtine, ili po-
tribe, moxe bràniti, i pomochi: zato vaglia vazda uzeti jednoga
od poglaviti u mistu. Izvan toga za vlàdagnie Brattinstva, va-
glia daje vazda u gniemu jedan, s' imenom i s' oblastiu starešcine,
koichiese zvati *Prior*, ili *Præsidents*: tojest Parvosida, iliti Parvo-
hoda: a drughi za gnim, koichiese zvati *Vice-Prior*, ili *Vice-Præ-
sidents*: tojest Polu-parvosida, ili Polu-parvohoda. Za ovima ima-
du bitti tri drugà, ili višce, kakoje gdi potriiba; s' imenom, i s'
oblastiu viichnikah, koichie svi skuppa bitti vladaoczi Brattinstva.
I svi imaduh bitti od istoga Brattinstva, a nighda koi nije u Brat-
tinstvu. Ali bascka od musckih, bascka od xenskih glavah. Musc-
kechie vladati muscke, a xenske xenske glàve. I toliko u jedno-
mu, koliko u drugomu vladagniu vazdachie bitiparvi, Guardian
Manastira, ili koi je od gniega zato na misto svoje odregien; koi-
chie zvati *Præfectus*; tojest nadstoinik; brez kojega zato nisc-
ta nechie mochi recseni u Brattinstvu dokoncfati.

303 Imaduh k' otomu bitti u Brattinstvu: jedan s' imenom, i s'
sluxbom Pissara, koichie zapissivati, sčto bude potriiba u Brat-
tinstvu u piissmo mechiati, i bilixiti. Jedan s' imenom, i s' slux-
bom Aznadara, koichie Aznu Brattinstva toliko od novaczah,
koliko od drugih Brattinstva poklonah darxati: jedan, ili dva,
il i tri, s' imenom, i s' sluxbom scindikah: tojest zšapcxiah,
kohimchie Aznadar ràzloghe, i Ešàp pridavati od svega sčto je u
Brattinstvo dosclo; i na dvor izasclo.

Ima takogier bitti u Brattinstvu cšetiri, pèt, višce, ili ma-
gnie, kakoje gdi potriiba; bascka od gliùdi, a bascka od xenah;
ondi musckih, a ovdi xenskih glavah, koichie pomgniu svarhu
boles.

bolesnikah Brattinstva imati, i zato se zvati bolesnicfari, i boles-
icfaricze; premdah u niki darxava obicfaju zvati navistiteglie,
navistiteglicze; jer navisschiuju bolešt, i smart recsenome Nadstò-
iku missniku, i ostalim sluxbenikom, i brattji i sestram Brat-
instva, bolešt, i smart, bolesna, ili martva bratta, ili sestre.

Naiposli; imaduse dati Aznadaru, jedan, ili dva druga, s'
oimachie i sakristan bitti, pripravgliajuchi, i sluxechi sctoje
otriba za mlàdu nedigliu, i za drughe Brattinske czarkovne slux-
e, toliko blàghè, koliko martvacske. Kojamuse druxina mo-
u davati, ili za cziilu godinu, ili svakoga fartaglia godine pro-
nignivati.

Ovise vladaoczi, i sluxbeniczi Brattinstva imaduh svake go-304
inè obirati, u jedan istinit dan, koije, u ònomu mistu gdje
aipri pocfelo ovo Brattinstvo, tojest u Assizu, parvi posli du-
ovah: i pristaloje, dase obiragnie, kojese ima po Duhu sveto-
u csiniti, csini u vrime kadse slavi blaghdan gniegova doscasschia.
li nebuduchi svakdi jednaka sгода, moxese koigod drughi isti-
it dan za taki possao uzeti; csemuje posli duhovah naiprilicsnie
rime prid blagdan rànah svetoga oczà Franczescka, koije pogla-
ita svetkovina ovoga Brattinstva. I nebuduchi zapovidgnia od
zarkve: a svakdise morebit u poslen dàn nemoguh sva brattja,
sestre skupiti: Zato imaduh svakdi nàstojati dase to ucini u par-
u nedigliu prid rane svetoga oczà, u jutru po missi, koju za to
nadu csinit rechi, obravsci vladaocze i sve sluxbenike musckih
lavah; a po vecsergnioi vladalicze, i sluxbenicze; tojest boles-
icfaricze (Pissarbo, Aznadar, i Essapcxie, samochie jedni bitti;
ojest od musckih glavah) xenski glavah; pak na isti dan rànah
vèti, na Brattinskoj missi oglàsiti novo obràne vladaocze i vlada-
cze, sluxbenike, i sluxbenicze, a po pòdne posli vecsergnie,
csiniti veliki proczession sassvom moguchiom pripravom, i ugled-
osschiu, po dvoru, oko manastjra naiposli, ako nebi moglo bit-
i na daglie (koi vaglia svake godine jedanpùt csiniti, a naiprista-
eje kadse oberu novi vladaoczi, i na dan poglavite recsene svet-
kovine, ako dògiè u nedigliu: akoli ne dògiè u nedigliu, onda
ekse ucini ovai proczession u parvu nedigliu posli iste svetkovi-
e; kojachie vazda bitti mlàdà, ako i nebi biila po rèdu) kadse
vràti

vràti u czarkvu proczeſſion, ondachieſe dati blagóſſov; ako nebi biila potriiba drugacie urediti

Na ovoſe obiragnie imaduh skuppiti, ne ſamo vladaoczi, i ſluxbeniczi, vechie na parvo ſva brattja; na drugo ſve ſeſtre, nebuduchi velike zaprike; buduchi ovo veliki, i parvi skup. I ni-tichie jedno, nitti drugo obràgnie mochiſe ucfiniti brez Guardia-na, ili gniegova namisnika, zato ucfinivſciſe brez gniega, nikak-vochie bitti.

305 A akoſe drugacie nebi moghli pogoditi u obiragniu; da nie vikè, bukè, i hinada, nit i komu nepravde u obiragniu: ovako-chieſe cfiniti: tojeſt: popiſſachieſe imena ſviu koi buduh u skup-pu, na malane czedulicze, i ſmotavſci ſvaku, metnut ſve u jedan sùd, tojeſt u jednu otvorenu ſckatulu, ili zdiliczu. Poſli toga klekavſci ſvi, rechi na glàs piſſmu od Duha ſvetoga *Veni Creator Spiritùs, &c.* za tim rèdke, i odgovore, s' molitvama od iſtoga Duha ſvetoga, od priſiſtoga zacsèchia Divicze Marie, i od rànah ſvetogh ocza Franczeſcka. A koi neznali buduh recfene piſſme, neka mole sèto znaduh, i moguh, dokſe ona rekne. Poſli to-ga, izvadichieſe pèt od zapiſſani czeduliczah; i onì koi buduh na gnima zapiſſani, obratichie ſtareſcinu, tojeſt Priora. Pak opet iz-vaditi pèt za obràgnie Vice-Priora, i tako ſve po pèt vaditi za ſva-koga, dokſe ſvi potribiti Officziri iliti ſluxbeniczi ne oberu. Po iſti naſin u obiragniu xenſki glavàh. A ako ſvih pèt obiràcza ne ſtane za jednoga, onichie bitti obran, za koga tri sloxno ſtanuh.

Kadſe obragnie ſvarhſci, ondachie ſva brattja ſvoje, a ſve ſeſtre ſvoje novo obrane Officzire, oſſobito ſtareſcinu, s' poſètegniem, akoje prilika, pivajuchi piſſmu *Te Deum laudamus*, dopratiti iz miſta gdifu ob-rani, u kapelu Brattinſtva prid otar, i rekavſci Antiph. *Salve ſan-ctæ Pater*, rechi molitve, od S. ocza, od zafahlnosti Bogu, i molitvu za opchienu. Poſli toga lipo pozdraviti novo obràne, i ſtimji poznati za ſvoje ſtareſcine, i vladaocze. Za tim ako ne bude kaſno, imaduh ſtari novim pridati ſve sètoje u opchieni Brat-tinſtva, s' ſvoima ràzlozi, Akoli bude kaſno, imaſe to ucfiniti ſutra dan.

306 Oni koſe izvadè po czedulicza, da oberù ſluxbenike, iliti Officzire

fficzire Brattinstva, imaduh znati, da za starefcinu, polustare-
finu, i za viichnike vaglia obirati, ne samo koisu naucsnii u ra-
zmu, vechie koisu i mudrii u dilovagniu: tako da vazda vaglia
orati zato, pria koisu mudrii u dilovagniu, premda niissu naucf-
riu znagniu, nego koisu naucsnii u znagniu, a lugì u dilovagniu.
Koisu devotii, i boglie prilike. Koisu tescka razuma, a ne vi-
tena. Koisu triznii, i pomgnivii. Koi vechma paze ràzlogh,
ego hator, Koi radiè sliide vichie opchieno, nego svoju ùm,
ivogliu. Koi vechie xivu s' kuchnim poslom, nego s' poglskim,
ikoisu vechiè doma, nego na pùtu; dase u dogagiaju koje potri-
e Brattinstva, mogù lascgnie doma nàchi. I akobise to sve nasc-
u jednomu, koije megiu gliudma oblastan, sctiman, i bojan,
moxe bitti ràzlogh dase obere pria on, nego koi, premda to
ia, i morebit izvarsttie nego drughi, nije megiu gliudma ob-
lstan, nitti sctiman; jerse moxe dogoditi da takoga oblastni ne
sluscaju, vechie pogardè; i takose dogodi smutgnia, i smetgnia
vvladagniu Brattinstva.

Za Pissara, koije razumnii, i pomgnivii, i koi ima lipscu rù- 307
u. Za Aznadara, koije virnii, i duscevnii, koga nitti lako-
roft pritexe, nitti siromasctvo varlo siluje. Za scindike, koisu u
Etapu razumnii, i pomgnivii, i koi ne gledaju kroz parste, za-
ad hatora karvi, ili priateglstva. Za bolesnicfare, koisu milo-
lovii, i gliubeznivii, i zdravii; koi niissu tako slabba tarbua,
chimse na svaku dlaku gadii, navlastito akosu taki od voglie,
ane od naravne bolesti.

Ovoje nauk i musckim, i xenskim glavam, u obiragniu vla-
uoczah, i vladaliczah, sluxbenikah i sluxbeniczah Brattinstva.
lda nikomu nighda i scto od ovoga izpameti ne izpàde, imadu
biràcsi, i obiracficze, kad na stranu otigiu, dase dogovaraju,
oberu, kogahimje zapalo obrati, ove kgnixicze sobom uzeti,
ovi nauk pomgnivo prosctiti. I akobi taka potriba biila, i
rattinstvo privolilo, moxese jedan i drughi od stàri vladaoczah,
Pissar, i za drugu godinu potvarditi, ali ne za visce, da od o-
loosti, ili od dofsade ne poklekne vladagnie.

Obicfaije opchieni, gdigodse ovo Brattinstvo nahodi, imati 308
zvanska ocfta zlamegnia svojega drùstva. Kojasu: jedna zast-
va.

va, kojaje gdi barjak, gdi Labar, s' dvima rukam na fukarst, Ifukarstovom, i Franczesckovom, u okrughlu zrakah, na varhu: bascka blàghi, bascka martvascki; martvacski czarne boje, a blàghimàvi modre, ilizagassito xùte, kako habit Rèda. Jedna prilika svetoga ocza Franczescka, s' konopnim pojassom u ruku; ne upengana, vechie izdigliana od darveta, i lipo bojadissana; s' dvima drugim na kolini, na desnu i na liivu, koje primaju od gniega pojass; tojest svetoga Ludovika kraglia Franczuskoga i svete Elizabette, kchieri Andrie Kraglia Macxarskoga, koisu poglaviti sveti trechiega Rèda Franczesckanskoga. I haglina duga do zemglie, koja vazda ima bitti boje habita, i skrojena kako vrichia pokornicska, tojest s' naglavnikom, koi pokriva glàvu, i zakriva obraz, prorizavsci na gniemu dva oka, dasè vidi hoditi: (ali za dahnuti od vruchine, akobi dosadila, ili za koju drugu potrebu, moxese s' prida do svarhu csela zavarnuti) i s' konopnim pojassom Brattinstva pripassana: toboje vazda bio kroi hagline pokornikah, kakose vidi na stàri prilikah. I ima bitti uzmloxena naiposli do trinaest; da bude jedna za onoga koichie zastavu u proceffionu nossiti, a dvanaest za one koichie za zastavom u proceffionu dva i dva ichi.

309 Svake se mlàde nediglie zastava blàgà, i prilika u czarkvu iznosse, i mechiu, jedna na jednu stranu a druga na drugu, prid velikim otarom: i Labar se ili barjak u proceffionu nossi, i muscke, a ne xenske glave, koje chie za gnim u proceffionu ichi, u pokorne vrichie oblàcse: a u velikom se proceffionu i prilika nossi, koju vaglia da nosse csetiri bratta u vrichie obucena: zato' vaglia i za ove pripravne vrichie darxati, josè i za one koichie nossiti duplire oko Sakramenta; i koichie tiilo marcza, akobihi zazvali, nossiti.

310 Josè obicfai i kgnighe liipo uklopgliene, i okovane imati, u kojese zapisuju, koi u Brattinstvo ulaze; kojese takogier u czarkvu iznosse, i u niki mistih na marcze nosse. Vaglia dakle nastojati, sve ovo u Brattinstvu imati: i jednaku zastavu csiniti, i haglinu kroiti, pod vladavju jedne darxave Redovnice; jer je ruxno viditi pod vladavju jedne darxave, u svakomu mistu drugačii hadet Brattinstva.

§. VIII.

*Od pomgnie, koju vaglia imati svarbu opchienne
Azne i siromasctva Brattinstva.*

Vladaoczi Brattinstva, i Nadstoinik, tojest *Præfectus*, imaduh 311 pomgnivo faragnivati i cšuvati sve poklone, darove, i le-
rozine novčane Brattinstva, kojemu nasli, i koje u napridak uz-
ohode za gniova vrimenta, zapissujuchi u jedne oslobite za to
gnighe, sve sctogod dohodi, s' imenom, i s' priimenom dobro-
ciniocza: i takogier scto izhodi, i za sctose daje. Zato akobi
znadar od kogamu drago sctogod primio, odmah ima dati na
zagnie Nadstoiniku, i Parvohodi, tojest Prioru, sctoje, i od
bgaje primio, da zabilixe, sctochie u parvom skuppu po piss-
r cšinit upisati u imenovane knighe, za zdravo izvarscegnie duxne
pomgnie, za duxnù uzpomenu od dobrocsinilaczah, i za mochi
zdravo i poscteno na svarhsi godine dati novim vladaoczem, i sve-
u Brattinstvu, efsap, i razloghe od svega sctoje dosclo, i posc-
, i koliko novim pridaju. Scto ima takogier i Aznadar u svoje
knighe zapissivati, za mochi od svega poscteno dati efsap, i razlogh
indikom, kohimchiega svakogh missecza pridavati, a oni vla-
doczem u skuppu dokazivati, i svidociti po razlogu zakona,
koku nasli. Nittichie ighda i scto komu Aznadar mochi na
dor dati brez zapovidi upissane, i podpissane od Præfecta, od
Piora, ili od Vice-Piora (nebivsci parvoga doma) i naiposli od
dnoga viichnika.

Kadgod vaglialo bude za koju oslobitu potribu Brattinstva, 312
stogod od stanoviti, il ne stanoviti darovah, imajuchihi; kako
kchiu, gnivu, vartao, vinogràd, i druga prilicsna; ili koju xi-
vu, ruho, sùd koi srebrn, ilizlatan, ili od koga drugoga mid-
, ili scto drugo prilicsno, nahodechise u Brattinstvu, prodati,
prominiti, ili zaloxiti; moxe to Prior, s' viichiem, i dokon-
gniem opchienim Præfecta, i viichnikah, vazda ucšiniti.

Dogodivšise da kogod dade, i ostavi misse govoriti u kape-
Brattinstva, na otaru istoga, ili koju drugu duhovnu sluxbu cš-
D d niti,

niti, koju vaglia da cfine Redovniczi manastira, tose udigl razumi po zàkonu, i ràzlogu, da koristi od toga, tojest lemozinu za to ostavglienu imaduh imat Redovniczi manastira, tojest imase dat manastiru: ali vladaoczi Brattinstva imaduh nàstojati, dase misse, ili drughe sluxbe ostavgliene, izvarscè, po odluki, i naredbido- brocfiniocza.

Toliko lemozine novcfane; koliko drughi pokloni, i daro- vi Brattinstva, neimaduse na drugo harciti, nego na posctegnie Boxje, kako za narèscegnie otara, i kapele Brattinstva, i za pro- vigiegnie vlastite sacrisctie s' paramentam, s' koscugliam, s' kale- xi, i s' ostalom misnicskom opravom, i za drughe prilicsne potri- be Brattinstva; kako i za pomochi siromascku, i bolesnu bratt- ju, i sestre.

§. IX.

Od mǎli skupàb Brattinstva, i od karagnia grisc- nikab.

313 **M**ǎlise skup Brattinstva ima cfiniti svake mlàde nediglie, koi- se razumi kadgodse skuppe vladaoczi, tojest Præfèct, Prior, Vice-Prior, viichniczi, i pissar. Po isti nacsin od xenski glavah kadgodse skupè, Præfèct, starefcicza, Polu-starefcicza, vichni- cze, i pissar. Koise imaduh skupgliati, muscki glavah vladaoczi u jutru po Brattinskoi missi, ako kassno ne biiva; jer biivajuchi kassno, imase cfiniti pria misse: i akobi scto nesvarsceno ostalo, sctose od potribe ima svarsciti, moxèse po missi priuzeti. A xenskih na parvu uhru po pòdne; i ako do vecsergnie nemoghle buduh svar- sciti, moguh po vecsergni priuzeti. Akoli tako nemoxe bitti, a ono jedne mlàde nediglie jedni, a drughi drughe: akolibi potriba biila, moguse skupgliati jedni priè, ili posli mlade nediglie. I sctogod nàgiu, dachie u vladagniu, i obsluxegniu Brattinstva bitti za ve- chiu fàlu, i slavu Boxju, i diiku uzdarxagnie i rasciregnie Brat- tinstva, ono dokoncfati, i odrediti. I akose nebi svi u jedno slo- xili, nisctanemagnie za stose vechi dio vladaoczah s' Præfèctom sloxi, onochie bitti dobro dokoncfano, i odregieno: i zato scto- god dokoncfaju, i odrède, ima Pissar u Protokol zapissati.

Toli-

Toliko u ovim, koliko u velikom skupu, da nie nighda slo- 314
bno oštaloj brattji, i sestram, ocito, brez dopuschiernia star-
j, govoriti, vechie ako imaduh koi razlogh, ili potribu, vazda
nippi dopuschiernie iskati, i tada humiglieno, i s' poschegniem
govoriti. Nittise imaduh ighda brattja i sestre protiva starescinam,
vladaoczem svohim filiti, vechie dragovoglnohi i humiglieno slu-
lati, kadgod koga, ili koju u skup pozovu, i schogodhim na-
rde, svesardno i pomgnivo cfiniti; i pokoru, akosuju zasluxili,
pimiti, i humiglieno izvarsciti, ako misle i xele od Boga, i od
setoga ocza Franczescka blagoslov imati, i u milosti Boxjoi na-
pidovati. Ali i starescine imaduh ocinski, slatko, gliubeznivo,
imilostivo zapovidati; i od same gliubavi, brez nagle farditosti,
uxna pfovagnia, karatihi: i akose ko nechie pokoriti od ko-
g ocita, i pogardna griha, na vechie gniov svitovagnia, i ocin-
si karagniah, iz Brattinstvaga izpissati, i pomarsiti, da nie za-
rd jednoga i drugoga framotno, i pogardno. I koga tako iz-
rsnu, i izpiiscu iz Brattinstva, tojest s' vogliom Guardianana, ili
giegova namisnika, oni doisto nechie bitti visce udo Brattinstva,
ttichie visce goditi, i uxivati, i jednu istoga milost; Kako je
nuposli odredio Papa Bunedicto XIII. *Paterna Sedis Apost. §. 7.*
125. 4. idus Decemb-

Kadse cfini veliki skup, za obragnie novih vladaoczah Brat- 315
tstva imade takogier Pissar zapissati u Protokol godinu, missecz,
ilan, kadje ucsignien; za koga Provinciala, Guardianana, Præ-
feta, i koisu obrani. Na priliku: *Godine Issukarstove N. missecza*
N. dan N. u vrime Provincialstva O. M. P. N. Guardianstva O. P. N. buduchi
Præfetus nascega poglavitogh Brattinstva pod konopnim pojassom svetoga
Patriarke Franczescka, u N. (ovdise metne misto i darxava) O. P. N.
supisce po naredbi starescinah, brattja, ili sestre, u misto obicsaino,
il odregieno, i zajedno s' Præfetom i s' ostalima vladaoczima Brattinstva,
zavavsci pomoch Duha svetoga, obrašce za svoje vladaocze, po pripiš-
seniu svojega zakona. Za Piora, tojest Parvohodu, gospodara N. za Vi-
e Piora, gospodara N. i tako od ostali. Posli togà imaduse pod-
pšati svi oni koisu obirali: na priliku: Ja N. potvrđujem, i svi-
desim. I pria negose ovo ovako metne u Protokol, vaglia ondi
u mistu svoi brattji, ili sestram na glàs prosciti.

§. X.

*Od pomgnie, koja ima bitti u Brattinstvu svarbu
bolesne brattje, i sestarah.*

- 316 **O**D bolesne brattje, i sestarah ima bitti ossobita briga u Brattin-
stvu. Zato dok koi bratt, ili sestra u bolešt pade, ima
udigl dati na znagnie Nadstoiniku Brattinstva, tojest Præfectu, po
kojemgod bolesnicsaru, ili bolesnicfariezi; premda ovi neimadu
csekati, dokjim to bolesnik poruçi; vech dok esuju daje koi bo-
lestan, ili bolesna, udigl k'gniemu otichi, viditiga, i pohoditi,
pak taki na znagnie Nadstoiniku dati, kolehie bitti duxan barzo
bolesnika pohoditi, razgovoritiga duhovno, i na ustarpqlienie
i dragu vogliu ponukovati: opomenutiga od potribitih dulce lika-
riah, tojest bolesnieskih, i putnieskih Sakramenatah, i uxech mu
farcze s'pravim karstianskim xegliam. I vidivsci potribu, takiga
ispoviditi; Pak dati na znagnie, po bolesnicsari, ili bolesnica-
riczam, zdravoi brattji, i sestram, opomenuvscihi da dogiu na
pratgniu prisvètoga Sakramenta, do svojega bolesnoga bratta, ili
sestre i pomaguga s'svohim molitvam; akolie potribit, i lemozinom.
- 317 Pragnia prisvètoga Sakramenta, navlastito na bolesnu
brattju i sestre, ima bitti jedna od poglaviri sluxbah Brattinstva.
Zato vladaoczi imadu svu pomgniu svarhu toga imati, i u skup-
pih, koje esine u mladè nediglie vazda Svarhu toga izvigivati
dokonefavati, odregivati, i naregivati, kakose to moxe stanovi-
tie, i lipse obsluxivati, ni malose, u tomu ossobito, ne lako
mèchi. Zato gdigod moxe bitti, imase zato uciniti, i darovati
ossim velikoga, kojese u blaghi proceffioni nossi, jedno malomu
nebasecze, kojehie nad gnim jedan, ili dva bratta, u svoje vi-
chie obuceni, nossiti, a dva prid gnim s'dupliri ichi, ossim se
gniera koichiese prid gnim nossiti. Jerje doisto velika framota
nespoznanstvo, i grihotra, da Gospodin svita, Boogh smarti i xivo-
ta, prilipi, i primili megliu svim gliudma; od kogaje, i po ko-
mu takò gliudezko pravò dobro, i posetegnje, i koihi neizm-
esenim nactinom vechma miluje, i gliubi, nego kojemu i kakom
drag

lrago milostiva, i gliubezniva matt s'voje rogieno diète; ni isti
voì offobitì slùgah, igiuchi po gniovi ulicza, za sobom ncima.

§. XI.

*Od urègiegnia, i razrègiegnia vrimenitogh svògh
dobra prid smart.*

KAkoje u trechièmu Rèdu svetogh ocza Franczescka zapovigie- 318
no, tako ima i u ovomu Brattinstvu, kojeje s' istim trechim
Rèdom sjegignieno, svaki bratt i sestra, pria smarti sve s'voje
imàgnie, kojeje s' svohim trùdom na sviitu pravo stekao, i stekla,
iipo, i pravo karstianski urèditi, i razrèditi: s'čioje komu duxan
ostaviti, s' razlogommu pripisati, i s'vojese dusce ne zaboraviti,
koja po pràvdi vechì dio ima imati; buduchi sve za gnieszinu
upràv korist Boogh dao na sviitu dobiti: nittichie on drugò od sve-
gà svoga zemaglskoga trùda, i dobra sobom uzeti. nego s'čio za
svoju dùscu od èdi, dade, i ucfini; buduchi da Evangieglie go-
vori; (a) *vass sviit cfoviku, imajuchiga, ne prùdì, ako dùscu izgubì.* I (a) *Matt.*
svakì, da boglmà s'čioje i kakoje pravo pogodì, neka zovne za- 16. v. 26.
to dva trì od mùdrih, iduscevnì gliùdì; gnima s'voje odluke kàxè
i vichie poslusca; josć i naucna ispovidnika, ili drugogh Redov-
nika, pria, i izvan Testamenta, polak takogh posla upità, da pos-
li smarti nikakva buka, nesklad, i parba nebudè. I tako da ni-
ko s' razlogom ne reknè, *prokletamu*, vechie svak, *blaxenamu*
dùsca biila. Josćje varlo pofaglieno, ne csekati s' tim bolesti, jerse
moxe na priko umriti, kako nass mloghè prìlike ucseh.

§. XII.

*Od pokopagnia, i zaduscbinë martvè brattje i
sestarab.*

KAda koi bratt ili sestra Brattinstva u Issukarstu s' ovoga sviita 319
pogiè, ima to udigl bolesnicsar, ili bolesnicaricza, iliti
navi.

navištitegl i navištiteglicza (akoih tako zovù) Nadštoiniku , to-
jest Præfectu, na znàgnie dati (da od hinada bolesnicàrà, i bo-
lesnicfariczà, odbiauchi jedno na drugoga, u tomu zapùsschiègnie
ne budè, imahimse razdìliti mìsto, ukazavsci, i odrèdivsci sva-
kom, i svakoi svoju strànu, u kojeichie on, i ona sàma, po dù-
gu primgliene sluxbè, tu pomgniu imati: a gnima vaglia da ku-
chiani, i koigod od fufsìdà parvo csujè, dase bolestan ili martav
bratt, ili sestra nahodì, dokàxe, akohimje sàmim marsko , sèto
neima bitti, Nadštoiniku otìchi) a onchiè porùcsiti starefcini, to-
jest Prioru, da kolikomuse vidilo bude brattje odrèdi, i narèdi,
i dàdehim na znagnie, koichie u pokornim vrchiam marcza pra-
titi, igiuchi za vlastitom zàstavom: ili kakoje gdi obicfai. Izvan
toga, koigod csujù, i mogù, nevaglia da od linofti na ukop svo-
gà bratta, ili sestre ne dògiù.

320 Posli pokopagnia, parvè za tim nedigliè, imase u czarkvi,
s' predikaonicze, ili s' otara navištiti gniegova, ili gnièzina smart;
za kòga, il za koju, svakèchie bratt, i sestra duxan bitti rechi
pèt ocsefascàh, i pèt zdravi Mariah, s' jednim virovagniem ; za
svakim ocsefascòm i zdravom Mariom govorèchi : *Pokoi vicsgni dai
gniemu (ili gnioi) gospodine, i svitlost vikovicsgnià nekamu (ili ne-
kajoi) sviiti.*

Svarhu togà, svakoga mìsècza, u ponedigliak taki za mlà-
dom nedigliòm, nebivsci zapricsen s' sluxbom dvostrukòm koga
svetoga: akolibi bio takò zapricsen, imase u parvi tako ne za-
pricsen dan csinit kantat jedna martvacska missa, s' opivagniem
grobba, ne samo za brattju, i sestre, koisu u gniovom mìstu,
onoga mìsècza s' ovoga sviita poscgli, i nahodese u gniovim kgni-
gam zapissani (martvacske kgnighe vaglia u Brattinstvu darxat;
i sve koi mrù, u gni zapissivat) nego i za svu brattju, i sestre,
koisu na svem sviitu, onoga mìsècza umàrli: i tadà takogier imà
svaki bratt, i sestra, recseni pèt ocsefascàh, i pèt zdravi Mariah
rechi. A posli svih svètih triu Redovah svetogh ocza Franczesc-
ka, kad fratri csinè uspomenu sviu martvih triu Redovah, i ota-
czah, i materah istih Redovah Redovnikah, i sviu dobrocsnila-
czah, i ukopanih u gniovim grobgliem, i czarkvam; ima tako-
gier i Brattinstvo ucfiniti ovu opchiènu uspomenu.

Pogla-

Poglavitè zapovìdi ovih dvanaest vladalisćah obsluxuje Brat- 321
instvo u Afsizu, gdje naipri počelo. I neka znadu brattja, i
sestre, da ne obsluxivsci kojugod, il i nijednu, ne čine griha:
vechie sàmo neimadu diila od neizmìrnogh skoro blàga duhovno-
a, i darovah Boxji, koichiese u napridak broiti, i kojeje dato
xivati, obsluxitegliom ovoga Brattinstva. I ne samo da neima
diila od svih oprošćegniah, vechie ni od i jednoga na pòse. Ali
o kad neobsluxì sćtoje bistvenim nàcfinom tomu potribito, ka-
o govoriti onò scèst ocse nàscah, i sćeest zdravih Mariah. nossit
bicfainim nacfinom na sebi pojaš. (Rekko obicfainim nacfinom
asćto skinutga s' sebe kadgod za koje malo vrìme, i za potribu,
ako na prìliku dokse prìsvùcse, il dokse obùcse, i za drugò prì-
cšno; ne prikrachiuje dobitak.) I dase zapišce u kgnighe. I
o, ne da kad jedanpùt prìstùpì, nighda vechie neima diila; ve-
chie samo oni dan, kad prìstùpi.

Ali neimadu zato brattja, i sestre malomarit obsluxivatihi; 322
vechie vele vechma nastojati czilo, i zdravo sve obsluxiti; jer ne
o samone čini grihah, Bogu ugàgia, vechie ko k'otomu čini do-
rà dila; niti Bògh toliko sćtimà dùxno obsluxegnie, koliko dra-
govoglnò. Pak ko malo sćtima Boxje blàgo, s' koimse brez to-
koggh trùda izplachiuju dugovi, za grihe koje svaki čaš čšovik
fini protiva gniegovim zapovidma, osćtrochie od gniega napla-
hivat u čistilísćtu, tojest u Purgatoriu. I Bòghchie dopustiti, da,
kad òn umrè, malo uzmare drughì, za gniega prošćegnie pri-
nat, ili primajuchi, onchie za drugoga odregivat.

Brattjo dok imamo vrìme čfinmo do-
bro (b)

(b) Ad
Gal. 6. v.
10.

CSLA-

C S L A N A K II.

Broi oprosćegniah, kojafu uprav Bratinstvu dopuščiena ; i drugih milostih , s' koimaje dragovoglno od Rimski Papah , navlastito od Paula Pètoga , i Gargura petnaestoga , iz obilna darovano , za vazda.

323 **B**ioje Bògh stvarajuchi tako urèdio cšovika , da brez i jednogh trùda uxiva blàgo vrimenitoga sviita , i dògiè u blaxeno uxivagnie dobra nebeskoga , brez i jedne xalosti tilesnoga xivota , davšcimu obsluxiti samo jednu malanu zapovid , za potvarditiga u takoi cšestitosti za vaff viik. Ali cšovik vidivšcise u tomu gospodar , nekti bitti Bogu slùga , vechie sc' gnim parabar , na svoi velik kvàr ; jer postade suxagn , i ucfiniše smarti duxan , i svim tugam , i nevogliam podloxan. I tada pocse ovi zàkon , i pravda : nije doštojan slatka , koi nije kufcao gòrka : *non metruit dulcia , qui non gustavit amara* : tadase odrèdi za spassegnie gliudczko muka Issukarstova , i ucfiniše krix kgliucs Raja , i izagie iz viesgniega viichia triu Boxanstveni kipovah ovo dokoncfagnie , i dosuda : *nisi pœnitentiam egeritis , omnes similiter peribitis* : ako pokore ne ucfinite , svichiete takogier poghinuti (c). Neostavšcimu

(c) *Luc. 13 v. 3. 5.* od tada drugo faragniegniu ufàgnie , nego humiglieno ustarpaglienie , i dragovoglno tùgah podnoscegnie , s' svesardnim zagarglieniem kriixa Issukarstova , koi je istinità likaria od smarti griha Adamova , i jediinà cziina odkupgliègniu od suxagnstva paklenoga.

324 Zato sveti oczi Rimske Pàpe , bivsci parvi Duh pokòrnisćtva u czarkvi svètoi ofslabio , i opetse , kako u vrime Noja , gliudczki xivot razpuštio ; kad svèti otacz Franczesko , doscavsci kao Jona u Ninivu , pocse pokoru sviitu pripovidati , i s' dili , s' prilikom , i s' naukom griscnike na proczeffion pokorni kriixa Issukarstova zvati , i drusćtvo pokornikah cšiniti ; otvorisce Aznu czarkve svète , i dadoscemu mlogò duhovno blago u oprosćegnih ,

u blagostovih, i u darovih Boxji, da vechma utemegli drusctvo
i pokori, i pokornike na sviitu umloxi.

Naipri dakle Pavao pèti dopustioje, i odredio, da svaki pra-
vovirni, musckogh i xenskogh plemena, koi primivsci od starefcine
kojeghgod màle brattje blvgostovglien pojass gniova Rèda, uni-
gie u gniovo Brattinstvo, ispovidivscise, i pricfestivsci, dobie, i
imade oproscetnie od svih grihah, oni parvi dan, u koi u Brat-
tinstvo unìgie.

2. Dopusti isti oproscetnie od svih grihah svakom brattu, 325
i sestri istoga Brattinstva, koisu, i koi s' vrimenom buduh, koi,
izpovidivscise, i pricfestivsci, pohoditi buduh kapelu, ili otar, nei-
majuchi vlastitu kapelu, svoga Brattinstva, u dan poglavite svet-
kovine istoga, i pomole Boga za uzviscegnie svète Maike czarkve,
za iskoregniegnie nevirstvah, i za miyr i jedinstvo Poglaviczah
karstianskih.

3. Dopusti isti oproscetnie, i odpusschiegnie sviu grihah
svakom brattu, i sestri ovoga Brattinstva, koi na cfasti smarti svo-
e, izpovigien, i pricfesschien, ili skruscen, nemoguchise ispovi-
liti, devoto imenuje, i pomene, sarczem, ako nemoxe s' ustma,
ime Iffusa, i Marie.

4. Dopusti isti svakom brattu i sestri ovoga Brattinstva, koi
izgovore sluxbu, tojest officie Gòspino, ili govorechiga ostala
Brattja u svojoj kapeli, na gniemu uzstoje, stoh danah oproscet-
nia.

Za razumgliegnie ovoga imase znati, da na mloghi mistih, 326
skoro na svakomu, u drughi zemgliah i darxava, ovo Brattin-
tvo ima bascka po sebi, gdi veliku czarkvu, i uz gniu kuchiu,
dvòr; gdi kapelu uz czarkvu, ili uz manastir Fratarski, i tako-
gier svoju kuchiu, i dvòr, u komu cfinè svoje skuppe, i viichiah,
u czarkvi, ili u kapeli, svakoga svècza skupgliajuchise govore
ajedno na glàs, kao Fratri u koru, sluxbu, tojest officie Gòspi-
no, i sluxbu martvacsku, za martvu brattju, i sestre.

5. Dopusti isti svakomu opassanom, i opassanoi s' konop-
nim pojassom svetoga oca Franczescka, i upissanim u istoga Brat-
tinstvo, koi uzprate na bolesnika prisveti Sakramenat pricfesschie-
gnia, pèt godinah, i toliko csetarcessniczah oproscetnia.

Ee

6. Do-

6. Dopùsti isti, na nacsin obicfaini czarkve svète, svim skup-
glienim, i zapiššanim u ovo Brattinstvo, kadgod uzprate, i do-
prate marcza na ukopagnie, koimu drago martacz bio, ili daduh
kojugod pomoch siromahom u potribi, ili uznàstoje pomiriti ne-
priateglie; odpùsschiegnie od stoh danah, naregienih, ili kakomu
drago dùxni pokorah.

327 7. Dopùsti isti svakom brattu, i sestri, koi, ispovidivscise,
i pricfestivsci, u dan svetkovine svetoga oca Franczescka, sve-
toga Antuna od Padue, S. Bonaventure, S. Ludovika Biskupa,
svetoga Bernardina, i svète Klare, bude pohoditi jednu czarkvu
Fratarah istoga Rèda, i u gnioi moliti Boga za uzviscegnie czar-
kve katolicfanske, izkoregniegnie nevirstvah, i miir karstians-
ki; sedam godinah, i toliko csetardesniczah oprosčtegnia. I to-
se razumi svarhu oprosčtegnia od svih grihah, koje svaki pravo-
virni dobiva u recsene dneve u Franczesckanskim czarkvam, uci-
nivsci imenovana dila.

8. Dopùsti isti, da sva recsena oprosčtegnia mogù brattja, i
sestre dobivati i dobiti, ucinivsci sčtoše za dobitak pripisuje, za
martvih dùsce.

328 9. Dopùsti isti na 3. Listop. 1609. oprosčtegnie i odpùsschie-
gnie sviu grihah, svakom brattu, i sestri ovoga Brattinstva, koi
ispovidivscise, i pricfestivsci, dogiu na Brattinski proczession, koi-
se obicfaje cfiniti svakoga misčca jedanpùt, i zoveše mlàda ne-
diglia, i ondi pomole Boga, kako gori.

10. Dopùsti, i potvardi isti, i czarkvi ili kapeli Brattinstva
oprosčtegnie Porczyunkule; tojest Gòspe od Angielah, na 2. Ko-
lovoza; kakoga imaduh czarkve fratarah: tojest da svaki bratt i
sestra, ispovidivscise, i pricfestivsci, koliko pùtah, od parve ve-
csergnie u ocsi recsenoga dneva, do zahoda sunca sutra dan, do-
giu u svoju czarkvu, ili kapelu, i ondi pomole Bogà, kako gori,
toliko putah dobiu oprosčtegnie, i odpùsschiegnie sviu svoih gri-
hah, ili martvih duscah, odlucivsci za gni. Na 15. lipgnia 1610.

329 Gargur petnaesti, u kgnighi svojoj, piššanoi na 10. studeno-
ga 1622. dopustioje, dao, i pripisao brattji i sestram konopnogh
pojassa svetogh oca Franczescka, sva onah oprosčtegniah, i bla-
godàrne milosti stola Aposčtolskoga, kojemu dàte, i dopusschiene

bratrom, to jest zàvitnim sinovom istoga Patriarke, *kako Redovni-*
skim obsluxitegliom. I ne samo one kojemu gniovom Rèdu uprav
lâte, vechie i koje oni u svom Redu mogu po koigod nacfin dobi-
ti, premda niisu uprav gniovom Rèdu poklogniene; kakosu oprosc-
egniah sviu czarkavah i mistah svète zemglie, sviu czarkavah
Rimski, i sva oproscètegniah czarkve svetoga jakova u Galiczii,
mlogah, kojasu drughim Redovom offobito dàta: zasèto Re-
dovi zavitnogh obsluxegnia viichiah Evangieoskih; offobito csetiri
poglavità; to jest Dominikanski, Franczesckanski, Agustinianski,
Karmelitanski, imaduh milost sdiglienogh opchiegnia, *mutuam*
communicationem: to jest jedan drugoga blàgo duhovno moxe uxi-
ati. Od koi sviu oproscètegniah broi u napridakchiefe viditi.

2. Dopustio je isti, i milostivo odrèdio, da onà bratt- 330
i, i sestre ovoga Brattinstva, koi od siromasctva, ili zarad
ragline mista, ili zarad bolesti, ili zarad koje drughe raz-
bojite zaprike, nemogùh svaki dan pohoditi czarkvu, i
jeti Sakramenat, koisu duxni pohoditi fratri, neimajuchi razlo-
ite zaprike, za dobiti i primiti imenovana oproscètegnia; rekav-
ti pèt ocse nascah, i pèt zdravi Mariah, i za svakim ocse nà-
com i zdravom Mariom: *Slava oczu, i Siinu, i Duhu svetomu &c.*
za poscètegnie pèt ranah Issukarstovi, i svetoga Franczescka, za &c.
obiuhi, kako dasu kiipom czarkvu, i Sakramenat pohodili; kao
fratri koisu tako zapriceni: po dopusschiegniu Leona dessetoga.

3. Dopustio je isti, i takogier milostivo odredio, da sva do sada 331
brojena, i imenovana oproscètegnia, grihah odpusschiegnia, i po-
pusschiegnia duxnih pokorah, mogù brattja, i sestre dobiti za mart-
ih dusce. Za koje, po dopusschiegniu istoga, svaki bratt i sestra o-
voga Brattinstva dobiva takogier oproscètegnie od svih grihah,
kadgod se u nedigliu, ili u koju poglavitu svetkovinu Gospodino-
u, ili Gòspinu, pricsèsti; ili, ako je misnik, misu rekne; ili,
koi nije misnik, kad rekne pissme pokorne Davidove, ili piss-
ne skalinske (pissmese skalinske zovu, kojemu misniczi i diaczi,
staromu zàkonu, ulazechi u czarkvu, na skalini govorili, kako
omaci naucsni Abulensis) ili martvacsku sluxbu. Ali vazda od-
ucfujuchi za martvih dusce u purgatoriu; jer sebi po tomu dobi-
at, nie dopustio. Akolibi koi bio bolestan, ili odvechie star,
Ec 2 dopu-

dopùstioje da isto oprosćegnie moxe dobit za martvih dùsce rekavsci sàmo pišsmu : *Smiluisse meni Boxe &c. Miserere mei Deus*, ili popivku od Divicze Marie : *Zdrava budi zvizdó morská &c. Ave maris stella*. ili *magnificat*, po dopùsschiegniu Julia 11. i Leona X.

- 332 Naiposlifu potvardili obodvoicza, da Poglavar svega Rèda Franczesckanskoga, koi s' vrimenom bude, moxe svaghdi na svem sviitu, uzdizati ovo Brattinstvo, toliko od musckih koliko od xenskih glavah, obsluxujuchi nàcsin, koije tomù dao sixto pèti, i klement offmi. I dase svako, kojese kdimugod drago uzdighne, udigl razumi sdruxeno, i sjegignieno s' poglavitim Brattinstvom ovoga imena u Affisu: i zatofu milostivo iztomacili, da gdigod koje iz nova postane, imàde udigl, brez novoga potvargiegnia, i dopùsschiegnia, sve do sada recsene, i imenovane milosti, i oprosćegniah.

- 333 A Benediçt XIII., koga sada smart placsemo, buduchi stoparv missecz danàh, malo višce, kakoje s' ovoga sviita poscao: i svaki dan cšekamo csuti, koje na gniegovo mišto stao. Onje, za svoi offobito Aposćolski Duh, s' koimje za pèt godinah, i nikoliko misseczih, czarkvu svètu, s' velikom priilikom, i s' offobitom fahlom pastirske gniegove skarbi, pomgnie, gliubavi, i trùda, vladao; i za offobiti svoi devoczion, koije imao scerafinskomu Rèdu, kogaje od mladosti svoje milovao, i u gniega xelio, i iskao unichi, aliga fratri od oczamu, koijebio cšovik velik, i moguch, niisu smili primiti. Onje rekko sva kolika oprosćegniah, i milosti, kojaje do sada czarkva Rimska scerafinskomu Redu podilila, iz nova potvardio. I jednu blagodarnu milòst (od kojeseje do sada sumgnilo, imaliu vass Rèd, jer nie uprav Rèdu, vechie nikim Redovnikom Rèda, u jednom offobitom mistu, i u jednom manastiru, dopusschiena biila) na sva tri Rèda i sve Redovnike, i brattju, i sestre Brattinstva razborito pruxio: Tojest, kadgod prid otarom prisvetoga Sakramenta reknu jedan od trju diilah Roxaria Gòspina, i za tim pèt ocse nàscàh, i pèt zdravi Mariah, za svakim ocse nàscom i zdravom Mariom, tojest pèt pùtah govorechi, *Slava oczu, i sinu. i Dubu svetomu &c.* izvadè jednu duscu iz mukah csistilisća.

POGLAVJE II.

Od oprosćegniah, i drugih milostih duhovnih darovah, dopuščienih uprav Redovnikom, blaghim dnevom svetih, czarkvam, czarkvenim redovniciskim sluxbam, priategliom i dobroćfinio-
czem triuh Redovah svetogh ocza Franczescka.

KAko svaka pràva naravna matt ne pristaje s' mogùchiom pom-334
gniom izmìscgliati, i sasvom materinskom gliubavju priprav-
liati sve probitacsne jizbine xivotu tilesnome dicze svoje, csi-
echi dragovoglnu i veselo svaki mogùchi haracs, za rànu, za
dichiu, za nauk i za bogliu srichiu, u dugovagniu xivota vri-
enitoga isteh na sviitu: i kad vidii, da dobro primajuh, slìdeh,
gniemu napridujuh, i s' posćenim dobìtkom korist kuchi cfinch;
primilohi garlechi gliubi, sve ugodne ponude s' prislátkom gliu-
lavju cfini, i s' prostom rùkom obilno dariva; i za duxno poz-
nanstvo gniove kriposti, i za ufagnie dagliegh napridovagnia gnio-
ve, i opchiene kuchie koristi; utvargiujuchi s' time u gnima kri-
posne odluke dobroćsigniegnia, uxixuchi xegliu napridovagnia
bez pristanka; i cfiniechihi hitre, i xestoke na dilovagnie svakogh
dobra i korisna posla.

Tako Matt duhovnà sviuh karštianah czarkva katolicfanska, 335
e pristaje sasvom pomgniom izmìscgliati, i s' goruchiom gliubav-
i materinskoga sarcza pripravgliati pristaliu, i probitacsniu rànu
ivotu duhovnome sinovah i kehierih svojih (*), cfiniechi svaki (*) 1. Pet.
mogùchi haracs (†), da izagiuh tvardi u viri, kojaje parvi te- 2. v. 2. 1.
iegl xivota duhovnoga (*): Ughledni u kripostma, kojescu ho- ad Cor. 3.
ichia karštianska, koju sàmo gleda Bògh, od kojega poghlèda v. 2. ad
vaka lipota czinu ima (d): Snaxni u dilovagniu dobra, koje Hebr. 5. v.
tvora licze kripostma, i dàje xivot viri (e): i Naucsni ustarpglie- 12 Aug. de
niu krika Islukarštova, s' pogargniegniem sviita, i s' moregniem symb. ad
ila, u strahu privisokoga Gospodina neba i zemglie; s'etoje je-
dinà

lib. 4. c. 1. dìnà mùdrost nauka karstianskoga (f), i znagnie pràvo naprido-
tom. 9. vagnia u dobro vicsgniega uxivagnia (g).

336 Zatoje odrèdila tolike blaghdane Bogo-i svetogliubstva, kao
(†) Prov. duhovne pazare svetignie. Urèdila ràzlike nacfine devocziona,
31. v. 10. kao zanàte blaxenogh rukodilstva, da niko ne ostane brez do-
& sequen biitka, mogùchi svak, ako zajedan nie pristao, metnutse na dru-
tibus. ghi, da parabar s' ostalima, *vocatione, qua vocatus est*, za Boxje
(*) Ad posctegnie, i svoje vicsgnie uxivagnie trùdi, i prìmi plàchìu kao
Hebr. 11. i ostàli: *Amice non facio tibi injuriam: volo huic dare, sicut & tibi.* (h)
v. 6. I potvardila ràzlike Redove zàvitnogh xivota, koisu kao skule
(d) Jacob. temeglitogh Bogogliubstva, ucsèchi s' ricsma, i s' junacski dili
2. v. 2. sve kriposti pràvogh blàxenstva.

337 I videchi, dase posla Boxje slave, i spassegnia dùsce, svesard-
(e) Jacob. no prifachiaju, dragovoglno duha Boxjègh slìde, u gniegovoi
ibid. v. 10. milosti napriduju, i s' posctenim dobiitkom karstianskih kripostih
& 14. 1. korist kuchi Issukarstovoi, tojest karstianskomu pùku cfinèh; pri-
ad Corint. milohi garlechi gliubi: *ego mater pulchræ dilectionis, & amoris, &*
2. v. 5. *agnitionis, & sanctæ spei*; sve ugodnè ponude blaxenogh uxivagnia
(f) 1. ad milosti Boxje s' prislátkom glubavju cfini: *venite ad me omnes, qui*
Corint. 1. *concupiscitis me, & a generationibus meis implemini*; i s' prostom rù-
v. 18. kom obilno darìva: *de nocte surrexit, deditque prædam domesticis suis,*
(g) Psal. & *cibaria ancillis suis; manum suam aperuit inopi, & palmas suas ex-*
110. v. 10. *tendit ad pauperem*: dàje tojest blagosove vicsgniega xivota, za po-
Job. 28. v. kripgliègnie gniova trùda; i izasipà oproscetgnia Boxje milosti, za
28. Eccl. 2. pomilovagnie gniove slabosti; josc cfini harpe Boxjèga blàga u mi-
v. 22 Luc. stih gniova praga; da kogod k' gnima dògie, ili blaghdan koi sla-
13. v. 5. A- viti, ili gniov nauk sluscati, ili gniovim duhovnim sluxbam dvo-
pocal. 2. v. riti, ilihim koju vrìmenitogh xivota pomoch dati; otiigiuh bo-
5. Ecclesia- gatti; kakochie doscastah poglavja, i cslanczi ukazati, ukazuju-
sta 7. v. 5. chi, kojeje Boxje milosti blagosove, milosardna oproscetgniah,
(h) Matth i duhovne darove dàla csetiriu poglavitih prosèchih Redovàh, *qua-*
20. v. 13. *tuor ordinum mendicantium*, Redovnikom, blaghim dnevom sve-
tih u gniovim czarkvam, istim czarkvam, czarkvenim gniovim Re-
dovnièskim sluxbam, priategliom, i dobrocfinioczem, navlasti-
to triuh Redovah svetogh ocza Franczescka, kojeje parva odluka
ovdi broiti.

Tako dase i s' ovim ukazuje, daje czarkva Rimska pràva If. 338
karstova, buduchi dasu, kakosam ukazao, svidocanstva u sve-
mu piisnu, i u nauczih svetih otaczah, da czarkva pràva Issu-
karstova cini pravovirnim recsena pomilovagnia, daje blagosove,
oprosctegnia. A drughe, koje toga ne cine, vechie josć psu-
i, i pogargiju; niisu nego take machiue, dasu pràve dusmani-
ze, kakoje osvidocio Issukarst po Matiu (i) govorechi: *csineh (i) Matth*
itescka brimena, prika jakosti slabosti, i toware gliudma na lègia, 23. v. 4.
ni parstom svojim nechieh maknuti, da pomoguh nassiti.

CSLANAK I.

Broi oprosctegniah, i duhovnih milo-
tih i darovah, kojeje dopustio i potvardio Pa-
ao V. Pàpa, godine 1606. na 23. Maja, svim Redovni-
om kogamu drago potvargienogh u czarkvi Rèda, i duvnam
tih Redovah, koje csineh tri blàga zàvita, i stoje pod vicsgnim
atvorom, ilmu biile pod vladagniem svoje brattje Redovnikah,
ili Biskupah: navlastito Redovnikom, i duvnam màle
brattje i svetih diviczah triuh Redovah svetogh ocza
Franczescka.

KAd uzmu na sebe, po naredbi svete czarkve, *Canonicè*, 339
habit Redovnicki, s' odlukom uciniti u istomu Rèdu zà-
it Redovnickoga xivota, skruscivscie, ispovidivsci, i pricse-
ivsci isti dan: imaduh oprosctegnie od svih grihah.

2. Kada novàczi, i novicze: *novitii*, & *novitiæ*, posli go-
ine od iskuscagnia, skruscivscie, ispovidivsci, i pricsestivsci,
csineh zàvit Redovnickogh xivota, i obsluxegnia, isti dan ima-
luh oprosctegnie od svih grihah.

3. Koi u dan poglavite svetkovine svojega Rèda, ispovide-
eh, i pricsesteh, ili misu rekuh, i pomole za mìr, i jedinstvo
negiu poglaviczam karstianskim, za izkoregniegnie nevirstvàh, za
dravje Rimskoga Pàpe, i za uzviscegnie svete maike czarkve,
maduh oprosctegnie od svih grihah.

4. Koi

4. Koi na čas smarti, pravo skruscen, izpovigien, i pricseffchien, ili (nemoguchi to ucsiniti) samo pravo skruscen, reknu s' farczem, ako nemoguh s' uftma, JESUS; to jest zazovu, ili, ti pomenuh devoto ime Issusovo imaduh oproscętnie od svih grihah.

340 5. Kada koi, pravo, to jest po naredbi svęte, czarkve, naregien i posvechien za misnika, rekne parvu misu, i sva ona gniegova brattja redovniczi, koi- ispovidivscise, i pricseffivsci, buduh na gniegovoimissi, ili isti dan reknuh missu; imaduh oproscętnie od svih grihah.

6. Koi, s' dopuscęhieniem starefcinah, metnuvsci na stranu sve drughe posle, i zatvorivscise u svoju ucxeru, iliti czelu, ili pristavsci od bechiagnia s' brattjom, i s' drughim persconam, daduhse i metnuh za desęet dęnah u sam duhovni xivot, sętiuchi duhovne kgnighe, ili csinechi dila, koja na devoczion probugiujnh, i dovode; promiscęgliavajuchi cęsto otaištva vire katolicfanske, Boxja dobrocsinstva, cętiri poslidgnie stvari csovika; to jest smart, strascni sud Boxji, Ręi, i pakao, muku Issukarstovu; i csinechi s' jezikom, ili s' farczem cęste strilne molitve: a pametnu; to jest od promiscęgliagnia, i razmiscęgliagnia istinah katolicfanskih, duxnostih karstianskih, kriposnogh napridovagnia, i putah, i naukah zavarscene svetignie, naiposli za dvi ure u dan i nęch, ucsinivsci k' otomu od svega xivota, ili od godine, ili

(k) Rubr obicfainu ispovid, i pricseffivscise, ili rekavsci missu, u isto vrijeme. Brev. me: kolikogod putah to ucine priko godine, imaduh oproscętnie od svih grihah. (k)

341 7. Kadgod koi, za svoi offobiti devoczion. Bogogliubno pohodi vlastitu czarkvu, i u gnioi kako gori ucini molitvu: to jest za mir karstianski, za izkoregniegnie, nevirstvah, za zdravje Papino, i za uzvisęgnie czarkve katolicfanske, dobiva, i prima sva ona oproscętnia, koja dobivaju u Rimu, koi u dneve stajalisętah: *diebus stationum*, pohodeh czarkve take milosti u Rimu, i oko Rima; basc kako da s' kiipom one isteh czarkve pohodi. A koja oproscętnia dobivaju oni, vidi gori u diilu 2. pogl. 2. Cslan. 5. cfer. 1.

8. Svaki koi rekne pęt ocse-nęscah, i pęt zdravih Mariah prid jednim

jednim otarom u vlastitoj czarkvi, imade pèt godinah, i toliko četardefniczah oproščegnia, jedan pùt na dan. Josć Lekturi i predikaturi, nahodechise na pùtu, ili kakomu drago drugacšie iz-
vlastitoga manastira, i czarkve, po zapovidi, ili s' dopùšchie-
niem starešcinah, dobivajuh isto oproščegnie, prid kojemugod drà-
go czarkve otarom recšenu molitvu učineh.

Po vlastitoj czarkvi razumi svaka czarkva Rèda, kojaje istòm
Generalu, iliti poglavitom starešcini podloxna, gdigodmu drago
tla, takòbošie razumi opchiegnie u duhovnim darovima, i blago-
činnim milošćma, czarkavah, otarah, manastirah, mistah, i skup-
stinah, iliti Brattovščinah Redovnicških, kojeje dopustio Inno-
centio XI. na 5. Septembra 1686., i potvardio Innocentio XII.
na 16. Deczembra 1695. Tojest kadgodšie dopùsti koja duhovna
milòšt, iliti dušćno-spasni daar iz Azne czarkve svète, ili koja of-
šbità povlasticza: *privilegium*, jednoj czarkvi, ili otaru, ili ma-
nastiru, ili mistu, ili skupščini Reda pod jednom glàvom, tojest
poglavarom; razumise svima dopùšchieno. Tako dase ista milòšt,
il milošćiva povlasticza, moxe u svakoj czarkvi, prid svake czar-
ke otarom, u svakom manastiru, i mistu, i u svakoj skupščini,
iliti Brattovščini istoga poglavitogh vladagnia, u odregieni dan,
il dneve, dobiti, i uxivati, obsluxivšci sčtoje pripisano (1).
I akobi ko tomu protiva šćao, i govorio, isti Papa podpunu
olàšt dàje svakomu, i svima redovnikom istoga Rèda, kohimse
pistoi take tuxiti, i s' ocšćim zakazagniem na sùd zvati, suditi,
i' kakvim bude potriba dosudam odsugivati, i karatihi, ocšć-
ivat, i navistiti dasu krìvi, i te i te pokore došćtini, i u gniu
disto upali. Josć ako nebi to došća bìlo, za zatvorithim ušća,
i rezobrašćvo gniovo šćuchi, moguh uzeti pomoch od rukuh
olàsti svitovgnie, za zatarti gniovu fillu.

342

Opchie-
gnie Re-
dovnikah
u blagu
duhovno-
me.(1) Rub.
par. Brev.
n. 182. n.
183. n. 184.
n. 185. n.
186, n. 187
n. 188. n.
189.

Nitti ovu istinu kvàri, sčto sluxbu duhovnu, *Officium*, ko-
jehkod svetoga, dopùšćhienu jednoj strani Rèda, ili jednoj dar-
xvi Redovnicškoj, ili jednomu manastiru, i mistu, ili jednoga
nazvagnia redovnikom, ili jednoj, ili jednoga mista skupščini,
i Brattovščini; nemoxe cšćiniti druga šćràna, ili druga darxava
Provincia, ili drughi manasčtir i misto, ili drugoga nazvagnia re-
dovniczi, ili drugà, ili u drugom mistu Brattovščina i skupščina,
F f istoga

343

istoga Rèda, i vladagnia: zasčtoje i ono dopuščiegnie iz ovoga zabragniegnia, i ovo zabragniegnie iz onoga dopuščiegnia izvagiemo: premda i ovo isto zabragniegnie svoi izvadak *exceptionem*, imade; kako bilixi, i tomacsi czarvenslovstvo osobito Breviara

(*m*) *Ibid* Franczescanskoga (*m*): koi izvadak, i recsenò dopuščiegnie *n. 156. n.* ima temegl i u kgnighi iliti dokoncfagniu Julia II. *Alias &c.* promulgacnomu, *promulgata* god. 1509. Kojesu dokoncfagnie posli potvardili, Innocenczio XI. godine recsene, s' kgnigom koja pocima *Exponi nobis*; i Innocenczio XII. god. takogier recsene na 27. Julla.

344 9. Svaki redovnik i duvna, i kojemu dràgo muscka, ili xenska glàva, koja u kojojemu i kakvoimu drago redovniczskoi skupstini pod vladavju Generala svega Rèda Franczescanskoga xive; kako i brattja i sestre Brattinstva, toliko pod konopnim pojàsom S. O. Franczesccka, koliko pod imenom pricistoga gòspina zacsechia, i svakoga drugoga, kojeje pod vladagniem, i upravliem mèle brattje; kadgod, i kolikogod pùtah na dan ucine za jedan fartagl ili za poh ùre pametnù molitvu, *Orationem mentalem*, iliti nutargniu, to jest od promiscgliagnia, i razmiscgliana Boxanstvenih istinah, i drugih, kakoje gori recseno, svagda, i svaki pùt ima sto danah oproscetie. A koju ucini svaki dan, za misecz danah; koliko miseczih to ucini, toliko pùtah moxe dobiti oproscetie puno, i odpuščiegnie sviuh grihah svojih: *indulgentiam plenariam, & remissionem omnium peccatorum suorum*, ispovidivscie, i pricestivsci poslidnie nediglie ili svetkovine istoga misecza, i pomolivsci devoto Boga za mîr karstianski, za izkoregniegnie nevirstvah, i uzviscegnie svete maikczarkve. Sčtoje potvardio, i na sve skupstine, i Brattinstva Rèda pruxio, i Innoc. XII. god. 1692. na 24. Deczembra, s' kgnigom, koja pocima: *Ad ea per quæ animarum &c.* Josz zapovidio s' drugom kgnigom svojom, koja pocima *Debitum &c.*, piisanom na 19. Maja god. 1694., da Rèd nàstoi, ovi devoczion koliko pria pocseti, i obicfai istoga uciniti u svih manastiri, i Brattovscetinam, kojesu vechie uzdighnute, i kojese u napridak uzdighnu; obsluxujuchi u tomu s' Brattovscetinam, sčtoje i kakoje naregiemo u kapitulu Generalomu Rimskom, ucignienomu god. 1688.

I da

da starefcine manastirah, i drugih mistah Rèda, s' vèchiem, i ovogliegriem disckretah; to jest vèchnikah i upravitegliah vlagia manastirskogh, vazda odrèdeh jednu istinitu nedigliu, ili vètkovinu svakogh misècza, u kojuchiese ispoviditi, i pricfestiti, drugih pripisana dila ucfiniti, za primiti svakoga misecza po jedan pùt recsèno od svih grihah oprosctegnie, zarad ucfigniene svaki dan svega misecza recsène molitve. (n)

10. Svaki i svakà, redovnik, i redovnicza, iliti dùvna, Rè- 345
a, i bratti sèstra Brattinstva, koi i koja, po obicfaju redovnicf- (n) *Ibid.*
ommu, u mistu svitovagnia, ponukovagnia, i karagnia : *in capi. n. 177. n.*
alis culparum, prid starefcinom, ili starefciczom, u skuppu svoje 178.u.179
brattje, ili sèstarah, kàxe, i ofsvadì svoja pomankagnia, kojaje *n. 180. n.*
cfinio, ili ucfinila od nepomgnie, ili od slabbofci, u dùxnim 181.
po zakonu redovnisctva, ili po ofsobitoi zapovidi starefcine slux-
lam redovnicckim; ucfinivsci k' otomu sam sebi pokaragnie s'
bimgod dilom kriposnim, navlastito humiglienstva, ili uftarpglie-
nia, i pricfestivscife duhovno, dobiva tri godine, i tri cfetarde-
fcze oprosctegnia.

11. Svaki, koi s' dopùfchiegniem u prav fvetoga ocza Pape, i svoih starefcinah, pogie u zemglie, darxave, ili mista nevirkah, i odpadnikah, da ucsì ondi, i darxi u viri pravovirne hrstiane, ili obrachia na viru, i dovede u krilo svete czarkve katholicfanske nevirnike i odpadnike; izpovidivscife, i pricfestiv-
ci, ili rekàvsci missu, ima, i prìma od svih grihah oprosctegnie: to dva pùt. Jedan pùt kadse pripravglia da igie, a drugi pùt, kad u zemgliu, ili darxavu, ili misto, kudje odregien i poslan, ogie, i unigie.

12. Svaki i svi onì, koi dògiuh na cfetarest-ùrnu; to jest 346
d cfetardefsèt ùrah molitvu, kojase cfini prid Sakramentom iz-
vgienim, i stojechim za cfetardefsèt ùrah na otàru, po naregie-
gliu starefcinah, u vrime polaxegnia poglavitogh iliti vifite gene-
rle, za dobro upravliegriem i napridovagnie istogh polaxegnia;
Ina gnioi uzstoje naiposli dvi ùre, u ràzlika vrimenta, iliti pùte:
to jest, da svi pùti, koje na taku molitvu dogiuh, ucfineh nai-
posli dvi ùreh vrimenta ucfigniene molitve: ispovidivscife k' oto-
mu, i pricfestivsci, ili rekavsci missu, i pomolivsci Boga za mìr
F f 2 kar-

karštianski, za iskoregniegnie nevirſtvah, za zdravje Papino, za uzviſcegnie ſvete maike czàrkve, i za utemeglienie, i napridovagnie redovnickogh obſlùxegnia; imaduh, i primajuh podpuno oprosčtegnie, i odpùſſchiegnie ſviuh grihah.

§. I.

Od duhovnogh pricsèſſchiegnia.

347 **B**UDuchi i duhovno pricsèſſchiegnie naacſin dobiti oprosčtegnie, imafe znati, daſe Duhovno pricsèſſchiuje ſvaki pravovirni karſtianin, i karſtianka, kada ucfini ſve ono (oſſim ſvetotainieske iſpovìdi, koja premdaſe moxe ucfiniti, ne iziskujeſe za duhovno pricsèſſchiegnie) ſčto iziskuje dùxnà priprava k' iſtinitomu, to jeſt ſvetotainickomu pricsèſſchiegniu: kada to jeſt, protreſavſci s' moguchiom pomgniom ſvoi xivot od poſlidgnie iſpovidi, ili od poſlidgniegh pràvogh ſkrùſcegnia, metne prid ocfi vlaſti togh poznàgnia ſva kojaje u ſvojem xivotu naſcao pomankagnia, i zaſtidivſciſe ſveto zarad gni prid Bogom, obori ocfi doli, i zaplaſe pravo xaloſno, to jeſt ſkrùſciſe koliko vechma i boglma moxe, daje gniegovo poſčtegnie ili pogazio, ili malo za gniega mario, nepomgnivo cfinechi dila i gliudczтва i karſtianſtva, koi ziuje od potrebe Boxje poſčtegnie ſvarha, buduchi gliudi i ſtvoreni, i pritvoreni po Iſſukarſtu, ne za drugo uprav, nego za Boxje poſčtegnie. I pokaravſciſe s' koim kripoſnim dilom: kako gliubechi, ili lìxùchi zemgliu, ili cfinechi na gnioi s' jezikom krìxe, ili udarajuchife u parſe, ili biuchife po obrazu, ili ſčtipgliuchi na ſebi mèſo, ili prikrativſci uſtma koi xeglni jecxek, ili zalogai, a garlu kojegod xeglno piichie, ili napiitak, ili ſvezavſci jezik od kogagod xeglnogh poſčtena razgovora, ili odvrativſci ocfi od kogagod xeglnogh poſčtena poglèda, ili ne puſtivſci noghe na koju xeglno poſčtenu ſcètgniu, ili uſteghnuvſci rùke od kojegod xeglane poſčtene ighre &c. Za tim obechià pravo ſveſardno Bogu, ſaſvom pomgniom raditi xivot ſvoi upraviti, i urèditi, i urednaga odſele, poſčtomuga drago ſtalo, darxati, odlucivſci s' pravo virnim ſarczem, pria vazda za vas viik u pakao pòchi, nego u naima-

naimagni grih od voglie štùpiti; i vechma od griha, i grišni prigodah, nego od svi u propasti mukah, bixati; i vechma Bogu prigoditi, nego u Rai vicsgniega uxivagnia doch nastojati. Posli Boga poufà tvaro u Boga dachiemu sve grihe doisto oprostiti, i milòst pravogh pokornisctva dati.

Pak tada uxegavscise koliko vechma moxe u gliubavi Boga 348
gniegova Issukarsta, svojegh spassiteglia, otvorimu, s' xivomgo-
tuchiom xegliom takoga gošta, sarcze i usta, molechiga, i zovu-
chi kako s' lipscim nariczagniem znàde, damu s' milòschiu svo-
m u kuchiu dogie. Za tim (priprostito sczinechi, i s' xivom
virom darxechi, daje doisto doscao, kakoje obechiao, kadje re-
kao: *Sčogod molechi prosite, viruite dachiete doisto imati (o)*; i da- (o) *Mars*
ga doisto za rùku darxi, basc kao kadga u svetotainickom kii- *II. v. 24.*
ou i liiczu, u Sakramentu istinitoga gniegova tiila i karvi na jezik
cao na kocie posctegnia prìmi) uvedega u dvor parfah svojih,
pak zatvorivscise sc' gnime, tojest ustavivsci tilesnà ochiutegnia od
vega izvanskogh dilovagnia, metnese za fartagl, ili za poh,
li za czilu ùru, kako ko vrìme ima, u nutargnie pameti promisc-
gliagnie, voglie podlagagnie, zariczagnie, i obechiavagnie, a
sarcza milovagnie i nariczagnie; radujuchise koliko s' vechim
veslegliem moxe, i zovuchi sve Angieleh, sveteh, i sva stvoregniah
na blaghdan vesleglia gniegovom priblàgom doscasschiu u svoju
kuchiu, virujuchi daje on istiniti sin Boxji, jedan jedini pràvi
Bogh, i spassitegl sviita, pràvo i jedìno dobro vicsgniegh uxiva-
gnia, svarha pravo blàxenogh ufagnia, i jedìna milòst sve gliù-
bavi gliudczke. Ispovidajuchiga za takoga, i xelechi daga sva
stvorègnia s' sobom ispovidaju, i da ima ne izbroini svitovah, i
Rajah, koibi s' sobom ispovidali, i fàlili gniegovo velicsanstvo i
svetigniu. Klagniajuchimuse, s' xegliom istoga drusctva. Hu-
migliàjuchise prid gnim, s' xegliom drusctva sviuh pravih humi-
glienih. Kajuchise s' sarcfanom moguchiom xalosschiu, i boleš-
chiu od male, ili nikakve donle gliubavi Boga, odkupiteglia,
i pravo blaxenogh jedinogh dobra svoga, i od svih brezobrašt-
vah, i pomankagniah svojih, u izbrojenim, i svim ostalim gliudcz-
kim, i karštianskim duxnostma svojim, i xelechi u tomu druxinu
sve pràve pokornike gniegove. Stidechise kripofno prid gnime,
i od

i od gniega, zarad poruſcenogh, i pogargienogh framotno obrá-
 (p)Ezech nogh dvora gniegova, s' cſaſtma kojeje cſinio u gniemu idolu Ze-
 8. v. 5. & li (p); to jeſt s'gliubavju ſtvoregniah, kojuje uvodio u ſarcze
 ſequenti- ſvoje, ne kroz vràta gniegove ſlave, i poſtegnia, vech kroz lù-
 bus. pexki ulaz izpraznih, i ſmardglivi tileſnih poxeqliegniah, ina-
 348 ſlagiegniah.

349 Obechiajuchimu s' odlukom pràvogh pokornika, i gliubovnì-
 ka, nighdaſe viſce, ni od ſtraha kakemu dràgo muke, ni od xeglie
 kakemu dràgo jabuke, zavrati, ili puſtiti u izprazne budalaſtì-
 ne, i povoglne opacſine; vechieſe gniegove ſàme gliubavi i milo-
 ſti, do ſmarti i u kakvoimu drago ſmarti, ſaſvom pomgniom, i
 jakoſtiu darxati. Zafagliujuchimu, daſeje doſtojao s' tolikom gliu-
 bavju, i mìloſſchiu pohoditi onoga, koimuje tolike framote, i
 naſramoticze uſinio; koigaje toliko pùtah pogardio, kolikoje
 pùtah ſvigniare i govedare tileſnih poxeqliegniah u ſarcze ſvoje
 puſtio, pogazivſci vazda gniegovo blaxenogh uſagnia priateglſtvo,
 za dati ovim, iſtinitim vrimenite, i vicſgnie ſramote tvoritegliom,
 zadovolglſtvo; i uſinivſci od polacſe, i loxnicze kraglia vicſgnie
 ſlave, koſcaru i kartogh ſmardglìve xivine. Prikazujuchimu
 na dâr, i na vicſgniu ſluxbu, za taku gozbu, ſve imagnie i poſ-
 ſidovagnie, ſvu dùſcu i tiilo, i ſvu obodvoga mòch i jakoſt. I
 molechiga naipoli da pribivagnie ſvoje miłoſti u gniemu utvardi,
 da odluke i zavite s' nebeſkim ſvoim blaſoſovom potvardi, da
 nighda vechie ne zablùdi, vechiemu do ſmarti virno slùxi &c.

350 Takoſe duhovno pricſeſſchiuje: i mloghi, koi s' pomgniom
 to cſineh, vechma s' takim, nego s' ſvetotainiſkim pricſeſſchie-
 gniem, u xivotu duhovnome napridujuh, zarad jacsè vire, bo-
 glie priprave, i vechi dragogliubſtvah voglie i ſarcza *propter plures*
 & *intensiores affectus cordis*, u onomu nego u ovomu. Pak ovo,
 ko nie miſnik, ne moxe nego jedan pùt, naiviſce, na dan uſini-
 ti, a ono moxe mlogo pùtah, kakoje cſinio niki uglier, iliti zeì-
 tincxia u Napogliu Latinske zemglie, od koga dokazuje, iz iſto-
 ga xivota, Boga bojèchì Pop Ivan Marangon, dabi, izvarſcivſci
 u jutru ſvoje obicſaine molitve, ſluſcao jednu miſu, i na gnioiſe
 ſvetotainiſki, ili duhovno pricſeſtìo, pak natovarivſci magare s'
 ugliem, po vazdan po gràdu hodio, i ùglie prodàvao; ali izprid
 de-

o jebigod czarkve, i kolikogod pùtah profcao, prid gniombi-
tào, i na vràti klekavsci dubokose poklonio, pak s' prìprostim
levoczionom, kako da od misnika prid otarom osctiu svètu prì-
na, s' xivom xegliom take jizbine, ùsta otvorio, i poklonivscise
pet, pùt svoi skupglienom pamechìu slìdio, u velikom promisc-
gliagniu, i Bogu zafaglivagniu. Tako, da nie, kako mloghì u
argovagniu cfineh, duscu gubio, vechie varlo goio, jerbise po
edesèt, po scesèt pùtah na dan tako pricsèstio; i dajuje dobro
goio, ukazaoje miris svètignie, koije na smarti pustio.

Rechichie kogod: toje lìpo, i svèto, alie tùpoi pameti mucf- 351
no: niscta nemagnie nechiega tupochia, ako neuzcfini, od lino-
ti ogovoriti, nittichie ràzlogh bitti, damu ne rekne Bògh, ka-
to i gliudi na takì odgovor vele: *basemu nie za duscu dati, jer od
nosti patz*: jer pravo xeglina voglia, navlastito gdie milost Boxja,
noxe svaku muku nadobiti (q). Mloghise posli mucsni i nemo- (q) *Mare.*
guchi cfineh, koi kad pràva potriba dògie lakkose oprave: zato 9. v. 22.
nloghim tùpu pamet, i mucsan posao cfini voglia, a ne potriba, *Item 10.*
kuscamobo csesto, da sctose istinito hochie, i pravo xelì, barzo- v. 27.
e i naitupglia pamet naosctri, i sva muka obori. Pak da nie (r) *Scot.*
nucsno, nebi bilo kriposno, nitbi nasce dobro biilo, i tako nit- *in 2. d. 7.*
oinam prùdilo; jer dobro stvorenò nie nasce, vechie uprav i sa- *q.un. Art*
no Boxje; nasceboje, i pravo kriposno, koje s' nascim trùdom *Ad solu-*
od draghe voglie s' Boxjom pomochiu cfinimo, i ovo sàmo Bògh *tionem is-*
xivotom vicsgnim plachia, Zato vràgu niscta ne pomaxe scto *tius qua-*
tvorenò dobro biichia u sebi imàde, *bonitatem entitativam crea-* *stionis duo*
turae (r). *sunt &c.*

Svu muku takogh posla moxe za misecz danah dighnuti, ko- 352
se s' pravo xeglnom vogliom metne cfinitiga, akobiga i jedan pùt
sàmo na dan cfinio: (cfinechiga, ako drugogh prikladna za to
vrimenta neima, na misì, kadse misnik svetotainicski pricsesschiu-
je) jer, ofsim pomochi, koju za plàchìu gniegova trùda dàje, da
u poslu napriduje, ucise tomu, i cfini obicsài; a obicsainomu je
lak posao, Tako da odsele, dokse pamet dighne, grìsi na oci
dohode, navlastito kadse svaku vecser xivot protrefuje, kako svi
Bogabojechì cfineh; i dok smotreh, suze roneh; vogliafe takki
závituje, i svim kripostma zaklignie; a sarczese s' iskròm uxexe,
i dok-

i dokse malo potakne, u gliubavi Boxjoi fiinè, plamene xìve xeglie gniegove milosti i jediustva dàje, i vruchinu humiglienogh sc' gnime nariczagnia i milovagnia pùsschia; Tako da u vrime jednogh ocse nàsca svu ovu duhovnu csàst pripravi, i slatkošt gniezinu s' podpunim uxivagniem okusi; Premdabiu s' vechiom koristiu uxivao, daju vazda do smarti s' trùdom, i s' mukom pripravlia, jerbi tada s' vechiom pomgniom cfinio, i boglma Bogu ugodio, kakoje svèti otacz Franczescko potvardio, odgovarajuchi nikomu Riczeriu, svojega Rèda fratri, Ministru Provinczie Bolognske, koigaje molio, daga oslobodi od tescke mukke, kojumu csigniau cseste nàpasti. (s)

(s) An.
Min.tom.

1. anno

1226. n. 13

§. II.

Broi oprosčegniah, i milostivih povlasticah, koja nie digao Redovnikom Pavao pèti Pàpa.

353 **O** Ssim izbrojenih gori oprosčegniah, koja potvardì, i dopùsti zàvitnim Redovnikom i duvnam milost Pavla pètoga, mlogàsum drugà biila dopùsschiena od ràzlikih parvascgnih prid Pavlom Papah. I premdasu mlogà od istih poghinula u pomarscgniu opchienomu Redovniczkim oprosčegniah, *in generali revocatione indulgentiarum Regularium*, koje ucini isti Pavao pèti, godine 1606., s' Aposčolskom kgnigom svojom, koja pocima: *Romanus Pontifex* (t). Nisčtanemagnie i ostalasu mlogah: niebo digao.

(t) Bull.
tom. 3.

1. Oprosčegnia, kojasu dopùsschiena svim pravovìrnim karstianom, kad za svoi devoczion pohodè czarkve Redovniczke; kakoje istomacšio skup svetih viichnikah u Rìmu, *Sacra Congregatio* na 7. Septembra, iliti Ruina, god. 1607. po svidocsanstvu Peirina. Ovachiese oprosčegnia doli na svom mistu izbroiti.

354 2. Nie digao oprosčegnia, kojasu dopùsschiena czarkvam Redovniczkim u blàghe dneve svetih vlastitoga Rèda, i drugih svetkovinah, koje ossobito isti Rèd posčtuje. I ovihchiese oprosčegniah broi nàchi doli na svom mistu.

3. Nie digao oprosčegnia, kojasu dopùsschiena karstianom, iliti

iti gliudma svitovgnim musckim, i xenskim, kad sluscaju mis-
i, ili dvore kojoj drugoi sluxbi Boxanstvenoi u czarkvam Redov-
ickim; zascto ne pomina u kgnighi gliudih svitovgni, vechie
amo Redovnike; a po zakonu, iliti odregiegniu czarkovnome,
gnighe stola Aposctolskoga toliko vagliaduh, koliko glase. Ta-
o svidocse, *Portellus*, i *Rodriquez*. Kojasu, i kolika ovah o-
proscetegniah, vidi doli na svom mistu.

4. Nie digao oprosctegnia Redovnikom, kojafuhim dopust-
niena dobivati za martvih dusech u purgatoriu: kako onò punò,
penaria, koje dopusti Innocenczio VIII, svim misnikom Rèda
Ianczesckanskoga, kadgod u dneve nediglne, i blaghdane Issu-
karstove, i gospine reknuh missu za koga martvoga dusecu.

A onim, koi nisu misniczi, i duvnam, kadgodse u istè dne- 355
v pricseste, odredivsci pricseschiegnie za martvih dusech. I onò
pno, koje dopusti dobiti svakom Redovniku za martvih dusech,
Ilio II., i Leon X. kadgod rekne za gni; ili kruniczu gòspinu
descesdesèt i tri zdrave Marie, i sedam ocse nascah; ili Issukarsto-
v od triest i tri ocse nasca, i pèt zdravih Mariah; ili sedam po-
kornih pisamah davidovi; ili pisme skalinske *Graduales*; ili slux-
bi martvacsku. A bolesnim Redovnikom, i starczem dopustili-
isto dobiti za martvih dusech, kadgod reknuh za gnè pismu:
Sniluisse meni *Boxe &c. Miserere mei Deus*, ili dicsniczu Gòs-
pnu: *Zdrava budi zvizdo morskà &c. Ave maris Sella*. Ta-
ko svidocse *Peregrinus*, i *Lezana*.

Istose razumi od brattje i festarah Brattinstva, toliko konop-
ngh pojasa, koliko Gòspina zacsèchia: kadgod tojest u imeno-
vne duève reknuh missu, akosu misniczi, ilise pricseste, ili ucsi-
n kojgod od spomenutih molitavah, kadgodmu drago biilo:
je, kakoje gori recfeno, Brattinstva Rèda imaduh dio u svemu
bogu duhovnome, i milostivim povlasticzam, koiesu kakomu dra-
g dopustchiene Rèdu i redovnikom.

5. Nie digao oprosctegnia, kojasu dopustchiene na ono kar- 356
stansko pozdravgliegnie: *Faglien budi Issukarst*; s' odgovorom: *u*
ve, ili *vazda*, ili *Amen*. I kojeje dopustchiene, kadse kakomu
digo s' posctegniem, i s' devoczionom imenuje Ime Issusovo, i
dicze Marie: po svidocsanstvu *Portelli*, & *Rodriquez*. Pak daje
G g i digao

i digao, ne darxi viſce; jerje opet metnuo Benediĉt XIII. na 12 Januara god. 1728. A kojafu, i kakva ova oproſĉegniah, vid doli na ſvom muſtu.

357 6. Nie digao oproſĉegnia, kojafu dopuſſchiena Redovnikom, i czarkvam Redovnicſkim, za gliùde ſvitovgnie; kako ona kojafu dàta ſluſcajuhim gniove predike, i koja moguh iſti predikaturi Redovniſki, pripovidajuchi, toliko u ſvoim, koliko u drughim czarkvam, diiliti; i ona kojafu dopuſſchiena, toliko u xivotu, koliko na ſmarti, i poſli ſmarti, onim, koi od gliubavi karſtianskejſineh kojegod dobro Redovnikom; kako lemozinàrom, likàrom, Advokatom, iliti branitegliom iſtih, i drughim prilicsnim. *ſumma, Diana, Lezana, & alii.* Nittie zato digao Redovnikom miłoſtivu oblàſt diliti, i dopuſſchivat takim oproſĉegniah i drughè pomochi duhovne: kojuje màloi brattji dac Urban V. *Peregrinus, & alii.* Zàſtoje ovo miłoſtiva povlaſticza *Privilegium*, a ne oproſĉegnie: nittie za gni uprav; vech za drughè.

7. Nie digao oproſĉegnia, kojafu dopuſſchiena pokornikom ſvetoga oca Franczeſeka (premdaje digao nikah Brattinſtvu gniegova pojaſa, kakochieſe doli viditi) tojeſt perſconam trechieg: Rèda gniegova, koje nexivuh u opchieno, vech po ſebi u ſvoih kuchiah: zàſto u kgnighi sàmo govori od Rèdovnikah koi obſluxujuh opchieni xivot u manaftiri. *Lezana.* Ali oproſĉegnia kojafu imali po Redovniczi manafirſki iſtoga Rèda, bivſcih Papa digao, nemoguh viſce dobivati, jerji do iſto vechie neima ako nie koi drugi Papa opet ponovio. *Portellus.*

358 8. Nie digao oproſĉegnia, kojafu dopuſſchiena na medaglie krunicze, i na nikè molitve opchienne Redovnikom, i ſvitovgnikom; kako na onu: *Angieo goſpodinov naviſti Marii &c.* kojafegovori, po opchienom obicſaju, u jutru, u pòdne, i u vecſer: na mloghè drughè, kojechieſe doli na ſvom muſtu broiti. Rekko na nikè, jerji ima mlogo, s'koihje digao, kakochieſe za ovividiti.

9. Nie digao oproſĉegnia, kojafu dopuſſchiena Redovnikom na cſas ſmarti; koja ni ſvetoga godiſĉta ne priſtajuh, jeſveto godiſĉte ne zavezuje oproſĉegniah na cſas ſmarti, kako iſto

tomacio Urban VIII. god. 1625. i svidocsi *Alphonsus Leo*, i
azana, koji nadomećie, da Brattja mla imaduh puno; to jest
 od svih grihah oprostegnie, dopušćienohim od Martina V.
 od Eugenia IV. od Nikole V., od Kalista III., od Pia II.,
 od Sixta IV. Što pomina i *Casarubius*. Koje oprostegnie, bu-
 duchi u milosti Božjoj, moguh i bez izpovidnika dobiti, toliko
 redovniczi, koliko Brattja i sestre pojasa; kako je gorè receno.
Peregrinus.

10. Nie digao oprostegnia, kojasu dopušćiena za Redov- 359
 like martveh; nego je još on isti istomacio da ostajuh, i potvar-
 iohi, po svidocsanstvu *Peirina*: kako ono Clementa VIII. koji
 dopustio svim mšnikom Redovah prosèchih, da, rekavsci jed-
 nu misu za dšcu redovnika, *per modum suffragii*, u onom mana-
 stiru gdje umrò, oslobodega od mukah *purgatoria*. I datakogier,
 rekavsci po isti način jednu misu *per modum suffragii* za kojegod
 dšcu ovih martvih: to jest oca ili matere svoje; ili oca i ma-
 tre drugih prosèchih redovah redovnikah, dobroćinilaczah,
 koji imaduh sinovstvo duhovno, *filiolantiam*, iliti milòst dionisćva
 dobrih duhovnih kojeghod Rèda prosèchiegh: i onih, koji
 imajuh na konak redovnike. I to rekavsci ovu, kako i parvu
 misu, ili u manastiru gdi stoi, ili u manastiru onoga msta gdje-
 loi takò umrò. *Peirinus & alii*. Kako i da svi onè mšniczi ta-
 lih Redovah, koji reknuh tri misse za dšcu kojeghod svògh ro-
 diaka do trechiega kolina *inclusive*, u vlastitoi czarkvi, na jed-
 nomu otaru, kogamu za to odrèdi starešina, oslobodeju od
 mukah *purgatoria*, bašc kako daihsu rekli na otaru svetoga Gar-
 gura, ili svetoga Sebastiana, u Rìmu; po dopušćiegnju Leona X.
 kako svidocseh *Peirinus*, & *Peregrinus*.

11. Nie digao oprostegnia, kojah Redovniczi, kako pra- 360
 ovirni karštiani, *tamquam fideles Christiani*, moguh dobiti, poho-
 echi koju czarkvu, ili hospital &c., u koimaje oprostegnie za
 ve karštiane: jer oprostegnia kojaje on digao Redovnikom, sa-
 nosu oprostegnia dopušćiena Redovnikom kako Redovnikom.
iliucius, & *alii*.

12. Nie digao oprostegnia kojasu dopušćiena roditegliom,
 G g 2 bratt-

brattji, sestram, rodjakom, dobrocsinioczem, scindikom Apostolskim, gniovim substitutom, oczem, materam, Brattji, i sestram, manastirskim slugam, i drugim prilicsnim, Rèdu ossobito pristoinim: jer ovo nìsu oproscègnia u prav Rèdu, i Redovnikom, vech zarad Rèda, i Redovnikah svitovgnikom dopùsschie na. *Rodriquez. Portellus, & Quintanaduegna.*

CSLANAK II.

Od povlasticzah, DE PRIVILEGIIS, Od kolikofu rukuh, i kojefu dighnute, kojeli nìsu Redovnikom.

361 **P**rivilegium, pravo nascki istomacivsci, hochie rechi brez-zakonia: *privilegium est quasi privans legem*; jer privilegium dixè (*) *Mastr.* dùgh obslùxegnia zàkona opchienoga, u onomu u csemuse, i *Th. mor.* polak stase komu dàje privilegium. A povlasticza pravo nascki *q.4. Ar.3.* tomacsechi hochie rechi *indulgentia.* A *dispensatio*, odduxicza, *n. 192.* ili brez-duxicza; jer odduxùje, tojest dixè dùgh obslùxegnia zà-
Am. d. 9. kona opchienoga u csemugod; i nisceta nemagnie drugaje, i raz-
sect. 1. De. licfita od privilegia; jerje privilegium daar stanovit; to jest stoii,
duc. ex dogod &c. kakochiese sad kazati: *per modum legis stabiliter conce-*
Scot. 3. d. ditur. A *dispensatio*je daar, koi s' jednim dilom prògie, jerse za
37. q. un. jedan pùt, i za jedno dilo dàje: *ad unum tantum actum datur*: za
Ar. sed is. to kadse ko milostivo odduxi od obslùxegnia zàkona opchienoga
ta exposi- u vechie dilah, praviese taka milost ima zvati privilegium, nego
siones &c. *dispensatio*, kako sùdi *Mastrio*, i *Amicus* (*)

362 Ali ne buduchi rìcs brez-zakonia kod nàs toliko obicfaina. A gdie obicfaina; tojest kod vlaha, ne zlamenuje milostiv daar zakonofce, vechie zloban quàr zàkona. A *indulgentia*, po obicfaju, zovemo oproscègnie. Zato s' imenom povlasticza zlamenujese ovdi *privilegium.* Dakle

§. I.

Sčtoje , i od koliko rukuk povlasticza.

POvlasticza ovdì nie drugo , nego zàkon ossobiti polak koje-363
god stvàri , posla , i dila &c. : koju moxe davati svaki onì,
koi ima oblast zakon cfiniti , i mechiati (u). I tako Pàpa , u du- (u) Cap.
svomim dusce stvarma , moxe po svem svìtu povlasticzu dàvat : a Abbate
Biskup u svom Biskupatu. U tilesnim vrimenitim stvarma , moxe *de verb.*
zešlar , kragl. i svaki zemaglski gospodar , u zemgli u kojojije *signif. D.*
osebiti gospodar : I moguh i ne podloxnim sebi u svojojì , i na *Tho. 1. 2.*
vojoi zemgli davat. *q. 96. A. 1.*

Zoveše zàkon ossobiti , i jer nie za sve , vechie za jednu , *vald. tom.*
i za nike istinite persone ; i jerše sc' gniom dobiva sčtogod osso- *1. l. 2. A. 3.*
ito ; to jest ossobita oblast , ili slobosćina , ili milòst , za koju *c. 42.*
vak ràzloga ne imade ; jerše povlasticza vazda ili ossim , ili priko ,
i protiva opchienomu zàkonu , koi dàje razlogh svakomu : ka-
o kadše komu povlàsti mešo jìsti uz korizmu (†). *(†) Ex-*

Povlasticzase drughda dàjemloghim skupa , svima na priliku *trav. cap.*
jednom kraglietvu , ili darxavi , ili svima take kriposti , ili ta- in his *de*
logh doštojanstva , ili takogh zanata gliudma : kojase zato zove *privileg.*
opchiena *privilegium generale*. I davšcise mloghim skupa za dobro
opchieno , nemoxe ni jedan sam od svoje stràne popustiti , za
voju dràgu vogliu , akobi i od humiglienstva hotio ucfiniti ; nit-
ibi , ucfinivsci , tako humiglienstvo bìla kripost ; jer pràve kripo-
ti , nìsu protiva , vechie za dobro opchieno.

Odkud varlo grišce onì (akohi priprostitost , ili neznagnie ³⁶⁴
e ogovori) , koi , buduchi u broju takih gliùdih , ne obsluxu-
uh povlasticzu zàkona ossobitogh istih , kvarechi s' time vazda
dobar rèd u opchieni , i uzrokujuchi cšesto svadgniu , parbu , smut-
gniu , i veliku sčtetu drughim. I za to onì , koi ovake fàle ka-
ko humigliene , a inake , to jest onè koi pomgnivo i xestoko ob-
luxuju posčtegnie kojehimje ili kripost vlastita zasluxila , ili mi-
lost starešcine dàla , psuju kako ohole ; varloše varaju : onoboje
od sebe , i u sebi vazda , ili slabost nàravi , ili himbenost voglie ;
jerše

jerse cfini ili od malane po naravi ùmi i sarcza, ili od liczumirske himbenè voglie, za privariti barzo-virne. A da po izvanskom rãzlogu, kako gori rekko, bude kripòst, u ritkose dogagia, jer je danacsgni dan varlo riidak recseni dogagiai. Pak priprostitosti neznagnie vazda ne ogovaraju: *simplicitas, & ignorantia crassa &c. non excusant.*

365 A ovoje; to jest obslùxegnie povlasticze, odsebe, i u sebi vazda kripòst; premda takogier po izvanskom rãzlogu moxe biti, ili lakomost, ili oholost; kadse to jest cfini s' odlukom uprav svoje koristi, ili poscètègnia, a ne, ili za tim dobra opchienoga, i Boxjègh poscètègnia. I Boghbi dao dase ova manitost dogagia u rìtko, kao parvoga csigniegnia kripòst: ali mlogo vechma u gliudczkom csigniegniu napriduje zlo, nego dobro. A dabi i tose dogagialo od same slabosti, nebi biila velika nesrichia kriposti: alise csesto dogagia od lakome voglie i oholosti, koja tare do korina kriposti: i kolikoje mucsnie odluku razaznati, toliko vechma i cseffchie gliùde varaju, dahimse klagniaju kako xeglnikom opchienoga dobra i fàle kriposti, koi niisu nego Cziczernovi ucseficzi: *Cicero pro domo sua*, i Lucziferovi naslidniczi; jer gdi sebi koristi ne ufaju, ondi povlasticzu ili psuju, ilise martvo za gniu potfachiaju.

366 Ova povlasticza kadse dàde brez i jednogh offobichiegnia vrimenta *indeterminate*, durà u vike: to jest ne pristaje na smarti onoga koi (x) *Can. c.* je dao; jerje povlasticza milòst i ugodan dár: *gratia, & favor Principi cui. de cipsis*, koi ne svarcsuje s' smarchiu onoga koigaje brez offobichieprabend. gnia vrimenta dao (x). Akolise dàde s' offobichiegniem vrimenta, & *cap. si* vaglia viditi kakvoje offobichiegnie; drughdabo veli starefcina, *super. de i poghavicza: dajemo do nasce voglie*; a drughda: *dajemo do voglie offic. & nasce oblasti: na priliku: do voglie avoga stela*, Aposcòtolskoga, ili *pot. Jud. Czeffarskoga*, ili kraglievskoga &c. Akoje parvo, buduchi da *deleg. in 6. s' smarchiu gniegovom svarcsuje gniegova voglia*, i dragovoglftvo; *Decret.* svarcsuje i tako dàta povlasticza. Akoje drugo, ne svarcsuje na (y) *Ibid.* smarti onoga koi je dao; vechie stoì, dogod koi na istom stolu *cap. si* gra za gnim fidèchi ne dighne, i usteghne, il dok oni komuje data, tiose. *de ne umre*, il ne svarsci, il ne pomanka uzrok za koi je data (y). *rescriptis.* Drughdase dàje povlasticza u prav kiipu iliti personi gliudczkoi; *cum Na-*

koi; ili jednoj sàmoj, ili mloghim, s' offobichiegniem dostojans- *var. mol.*
va, ili kriposti, ili zanàta, ili plemena do toliko kolinah u per- *Azor.*
soni, i persone, iliti sobstva: kako, za priliku, ima Redovnik *svar. san-*
čavitni, da nie podloxan Biskupu u svojem Redovnisctvu; i czar- *chez Bon.*
kovnik, ilmu bio Pop, ili redovnik; da nie podloxan sùdu svi- *Aver. &*
ovgniemu; scto ne imaduh samo zarad svoga kiipa, iliti sobstva; *aliis.*
rechie, oni zarad Redovnisctva, ovi zarad czarkovnisctva. Nisc- *(z) Ibid.*
ta nemagnie i po jedan i po drughi nacsin zove se povlasticza sob- *cap. ad A-*
stvena *privilegium personale*; s' ovom sàmom ràzlikostiu, da kad- *postoli-*
se dàde po parvi nacsin, to jest jednoj sàmoj personi, kako takoi *cam. de*
personi; taka persona, hotiuchi od humiglienstva, ili od koga *Regulari-*
drugogh posctena uzroka popustiti od svoje ugodne, i dicsne po- *bus, &*
vlasticze, gospodarje to uciniti, i bìlobi junacsko dilo kriposti *cap si quis*
humiglienstva, ili gliubavi iskargniega, ucinivsci za to *(z)*. *A de pactis.*
kadse dàde po drughi nacsin, nie gospodar, nitti moxe brez uvri- *(a) Sva-*
giegnia iskargniega to uciniti, kako je gori recseno. Zato nemo- *rez, sakas.*
re od svoje dràghe voglie pustitse vladati, suditi, i karati, ni *Bonac.*
Redovnik od Biskupa, u Redovnisctvu, ni czarkovnik, u csemu- *Arr Amic*
nu drago, od svitovniika: odkud da koì svitovnik udari czarkov- *Panor. &*
niika, i sc' gniegovom vogliom, doistobi upao u proklestvo *(a)*. *alii.*

Drughdase dàje, i mechie povlasticza u prav na kojugod *367*
stvar razlicitu od sobstva gliudczkoga, premdase za gliude dàje:
na priliku uprav na tako dostojanstvo, ili sluxbu, ili na tako mi-
sto, kako na czarkvu, ili na kuchiu, ili na gràd, ili na varosc, *(b) Jus*
ili na selo; ili na basctinu, kako na gnivu, na vinograd, na var- *Can. cap.*
ao, na livadu &c.: kojase za to i zove stvarena: *Privilegium rea-*
e *(b)*. I dok taka stvar stoì i dura, svaki koji po zàkonu s' vri- *Privileg.*
menom dobiva, il u misto takò stajati dõgie, il u takvoi czarkvi *ff. de regu-*
sluxbu stecse, povlasticzu dopusschienu uxiva, premdaje onì koi- *lis juris.*
e dao, i koji uprav primio, umro: Za razlikost od one koja- *& cap.*
se dàje s' offobichiegniem vrimenta, *kako gori*, koja svarscuje s' *mandata*
marchiu onoga kojiuje dao. I od one, kojase dàje jednom sa- *de prescri-*
mom sobstvu, koja, kad takogh sobstva nestane, pristane. *ptionibus*

I premdase, po ràzlogu, povlastiàze ne imaduh davati brez *368*
zdravogh i velika uzroka; niscàta nemagnie davsciu Poghavicza,
koi ima oblast davati, darxi, i vagliàde: jer uzrok dàvagnia nie
bistveni

Trit. sess. 15. c. 18. & sess. 24. c. 5. apud Mastr. Th. bistveni rãzlogh vaglialosti istoga ; buduchi svaka povlasticza dra- govoglni poklon Poghlavicze : *est liberalis donatio Principis* ; koju zato i s' naivechim uzrokom moxe ne dati, brez nepravde. Ali premdabi vagliala, nebi posçtena, ni pofagliena bila : zato se ne ima nighda brez velika uzroka davati (c).

369 S' ovim ulazi sumgnia megiu naucsiteglie, pitajuchi, prista-
mor. d. 2. q. 4. Ar. 2. neli povlasticza, kad nestane uzroka, za koje dàta. I jedni go- vore da pristane. (d) Drughi vele da ne pristaje (e). Menie (d) Sanch drãgo sçto Mastrio, i Arriaga govore (f). To jest da vaglia *Silvius*, viditi uzrok za koje dàta. Drughdabose daje povlasticza u ko- *Bonac A-* jemgod dugu zàkona opchienoga, jer je kao nemoguchie u isto- *mic. & plur. alii.* muga obsluxiti : *in re quodammodo repugnante cum observatione legis.* kako kad se povlasti komugod, zarad bolesti, uz pòst mèsò jisti ; (e) Svar. ili misniku, kad je u posçtenu velike czine poslu, officzie Boxan- *Sal. Aver-* stveno ostaviti. A drughdase daje za velike sluxbe ucsigniene *sa & alii.* istom Poglaviczi, ili opchieni : *per modum præmii, ob doctrinam,* (f) Mast. & *ob labores pro Rege, Regno, aut Ecclesia exantlatos ;* i takose dà- *Th. mor.* je za dàr velikogh dostojanstva.

370 Kad se daje za uzrok parvom prilicsan : doisto, pristavsci, *disp. 2. q. 4. Art. 3.* pristaje povlasticza. Zato bolesnik, kad ozdravi, vaglia da od- sele postì. A misnik, kad possao svarsci, officzie Boxanstveno *n. 197.* govori. Odkud povlasticzase, za ovaki uzrok, vazda s' ugo- rom dàta razumi ; premda u kgnighi dopùsschiegnia razborit ugo- vor ne stoì : *sub conditione tacita datur.* Nie tako od povlasticze kojase daje jednomu, koje duxan officzie Boxanstveno govoriti, da moxe zarad posla koi cfini u kojoj opchienoi sluxbi, sve of- ficzie na jedan mah pria istogh na vrime rechi, za mochi boglma, i svarscenie u opchienoi sluxbi truditi. Nie rekko od ove ta ; jer (moguchise ova za svaki naimagni uzrok razloxito i posçteno dati, ne dixuchise sc' gniom bistveno obsluxegnie zapovidi Bo- xanstvenogh officzia, vechie sàmo izvansko, koje je polak odre- gienogh uregienogh vrimenta za officzie, po czarkovnim uram) razloxitose moxe razumiti, rechi, i darxati, daju Papa ne daje s' ugovorom : *sub conditione ;* vechie ossebìto i polebìto, *absolute.* (g) Mast. I tako koju ima, moxese sc' gniom sluxiti, i kad neima mloghi *ibid. n. 198* veliki possalah u sluxbi opchienoi ; kako razloxi naucfni Mastrius (g). Kad se

Kadse daje za uzrok drugom priliczan, akoga u sebi i ne-
line, povlasticza ne pristaje; izvan dabise povlastichien *privile-*
gitus sc'gniom opako, i na zlo sluxio: *nisi ipsius usus reddatur ini-*
gus, & injustus. Zato davsci Pàpa komu naucsnu cšoviku, ili
vrsnu predikaturu, ili glàsnom voivodi, zarad velike sluxbe u-
cgniene czarkvi: od onoga s' naukom: od onoga s' Aposčtols-
km predikam: od onoga s' junacskim voinisčtvom protiva ne-
piategliom vire; povlasticzu, u dugu posta na priliku; moxeju
mivati, bivsci i zdrav, i ne trudechi visce, ni oni u nauku, ni
u predikah, ni oni u voiski svetoj vire.

Rekko akoga i nestane u sebi: to jest u svom istinitom bichiu, 371
pyfice: jer doisto u cziini gliudczkoi, iliti u bichiu pravo dicsnom,
moraliter & in prudenti estimatione, nighda ne pristaje, vechie (b) Mastr
vzda sto: *meritum illud habet condignitatem pro duratione perpetua* ibid. n.
pemii: Zasčto doštojanstvo ucšignienih sluxbah odgovàra bichiu 197. ex
istinitom dilah: *meritum illud æquivalenter durat, ratione suæ condi-* Scot. in 2.
gnitatis. (b) d. 329. un.

Po ovomuse vidi, dase povlasticza drughda fasvim milostivo
dje: *privilegium merè gratiosum.* Drughda za dàr velìkih posčte-
m sluxbah, i trudah: *privilegium remuneratorium.* S' ovom rãz-
liostiu; da parvu moxe, i oni koijuje dào, i svaki koi za gnim
n pristoglie dõgie poglavicza, kadmu drago dighnuti, zasčtose
oa vazda s' muklim ugovorom daje *sub conditione tacita.* A dru-
g brez velika uzroka, i suda nemoxe pravo ustèghnuti, ne sà-
no dàtu ne podloxniku, *non subdito,* vechie ni dàtu podloxniku,
subdito concessum. (i) (i) Felin. in c. No-

Svarhu toga imase znati, dase povlasticza, navlastito fasvim
mloštiva, drughda daje za dvòr sàmo skroviti dũsce *pro foro in-* vit. 13. de
teno conscientie. Drughda za dvòr ocšiti czarkve: *pro foro externo* Jud. n. 8.
Elesie. Drughdase takogier daje povlasticza sàmo s' xivim ust- sylv. v. Pri-
m: *vivæ vocis oraculo.* Drughda s' podpisanim, i s' zapecšachie- vilegium
nn od Poghavicze pišmom: *per authenticam scripturam.* Ostàle n. 10. d. 7.
ralikošti povlasticzah vidi u zakon-slovstvu czarkovnome i svi- svar. l. 8.
rogniemu: *in jure canonico, & civili.* de leg. c. 37

Povlasticze s' xivim ustma dàte, u dvoru skrovitomu dũsce 372
teiko vagliaduh koliko one kojefu s' potvargienim pišmom do- n. 2. sanch
Hh pũš- de Matr.

d. 33. n. 5. pùsschiene; po tomacsegniù istogh zakonslovstva czarkvenoga
 Pirbing. b. kako svidocsi nasc Raiffenstuel (k); i po ossobitom dopùsschie
 t. n. 187. gniù Leona X. nascem Rèdu; kakose vidi u sabragniù povlasti.
 Engel. n. czah istoga (l) Nie tako u dvòru ocfitomu czarkve; jer u ovo
 22. me, akose ne ukàxe s' svidocsanstvom piisma potvargienogh od
 (k) In 5. koga odregienih od czarkve za to svidokah, daje dopùsschiene
 Decret. niscta nevagliade (m)

Tit. 33. §.

7. de Priv.

vivæ voc.

(l) Com-
 pend. pri-
 vil. Min.

§. II.

*Kojesu pogbinule, kojeli niisu s' xivim ustma daa-
 te Redovnikom povlasticze.*

373 **I** premdasu Urban VIII., i Gargur XV. Pàpe, s' kgnigama svoim
 v. oracu- Aposstolskim, koje pocsimajuh: parvoga: *Alias felicitis recorda-*
 la vivæ tionis Greg. XV. &c. a drugoga: *Romanus Pontifex in specula militan-*
 vocis. tis Ecclesie &c., mloghe milosti, i povlasticze xivih ùstah, toliko
 (m) Don. za dvòr skroviti dùsce, koliko za ocfiti czarkve dopùsschiene do
 tom. 1. p. 1. gniova vrimenta, pomarsili, i sasvim dighnuli. Nisctanemagnie
 tr. 15. q. 2. mloghesu u svojoj vridnosti i ostavili. Kako oneh, kojemu donle
 n. 5. Const. u dilo metnute biile; i kojemu na priporuke i moglbe kragliah do-
 Julii II., pùsschiegnie; i od koih dopùsschiegnia ima svidocsanstvo upiisano
 & Regul. od kojeghgod svete czarkve kardinalah: vadechi ove razborito
 Canc. 52. Gargur u svojoj spomenutoi kgnighi, dàtoi na 2. Jula, iliti sarp-
 apud Raif. gnia: god. Issukars. 1622. svojega Papastva 2.

cit.

Scto premda Urban u svojoj imenovanoi, dato na 20. De-

374 cembra, iliti Profincza, god. Issukars. 1631., Papastva svoga 9.
 nie potvardio; vechie i oveh isteh razborito digao, i pomarsio.
 Nisctanemagnie josć nie sve odsùdio, vechie i on mloghe dosù-
 dio: jerje nakon csetiri godine posli imenovane svoje kgnighe,
 drugu s' istim pocsetkom ucsinio; kako svidocsi nasc naucsni Reif-

(n) Raif-
 fenstuel
 fen. in Ju-
 re can. cit.
 n. 155.

fentuel, u svojem zakonslovstvu czarkvenome (n): u kojojje
 povratio u svoju vridnost sve oneh s' xivim ustma dopùsschiene
 oblàsti, povlasticze, i milosti, koih dopùsschiegniu daje svido-
 csanstvo koigod postavlienih od czarkve za taki possao nastoini-
 kah, sluxbenikah, vichnikah, i sudaczah, ilmu biili Kardinali,
 ili

ili Biskupi, ili koimu drago drughi *Officiales seu ministri, quibus vi* (o) *Reif-*
ficii, de gratiis & privilegiis, oretenus concessis, vel concedendis, fides fen. cit. n.
liberi solet, & debet, testimonium ferunt. U koihje broju doisto 157. Do-
iKardinal Branitegl Rèda, *Cardinalis Protector*; czichia oblastih, *nat. tom.*
pvlasticzah, i milostih dopùsschienih istom Rèdu, kojegaje bra- *1. p. 1. tr.*
itegl: kako potvargiuje imenovani Reiffenstuel, i Donat (o). *16. q. 12.*

Takefu, od dopùsschienih nascemu Rèdu, sve oneh, koje- 375
i, po dokoncsagnma sàbora Tridentinskoga, i odregiegnma
lpah, sabrao, *Hieronymus a sorbo* u jedne kgnighe, i zabilixio s' velikim O: onboje u recsenome sabragniu *in compen-*
so Privilegiorum Minorum, oneh od koih dopùsschiegnia ima
cilo zdravo, kako sad gori rekko, *svidocsanstvo, verè authenti-*
um testimonium; s' velikim O zabilixio: a od koih czila *svidoc-*
sanstva neima, s' málím O.

A razgovetnie govorechi, sve oneh u svojoj vrìdnosti dan
dnacigni stojeh, proste od spomenutoga pomarscegnia Gargura
ptnaestoga, i Urbana osmoga; kojemu dopùsschiene Rèdu pria
ia vrìmena Leona dessetoga: pria, ili za vrìmena Gargura tri-
nestoga: pria, ili za vrìmena Klementa osmoga: josc i sve oneh,
kojemu dopùsschiene do sadaicgniega Klementa dvanaestoga: Jer-
i Leon desseti milostivo dopùstio, i s' Aposćolskom oblastiu do-
sdio, da Brattja málá *obsluxitegli* moguhse dobre dùsce sluxiti s'
fima povlasticzam stola Aposćolskoga, kakose nahode u kgniga
Rèda zabilixene; ilmuhim biile dopùsschiene s' piismom, ili s' glà-
sm xíva izùsschiegnia: *sive per Bullas sive per brevia, sive viva vacis*
onculo concessa. Josc, za vechma, i boglma ustanoviti u miru nu-
trgنيemu dùsce Bogabojechih, sve za dosta, kako gori rekko, (p) *Reif-*
svidocsfene, verè authentica, xivih uštah povlasticze iz nova do- *fen. cit. n.*
pùstio; kako svidocsi imenovano sabragnie *Hieronymi a sorbo* (p) 159.

Takogier Gargur trinaesti, s' *istinitim* znagniem, i s' czilom A- 376
posćolskom oblastiu potvardi sve kolike povlasticze; i one to jest
kojemu s' glàsom xíva izùsschiegnia dopùsschiene Rèdu málé, i Rè-
di naimagnie brattje: *ordini Minorum, & Minimorum concessa.* I
stim i on sve povratio, i iz nova dopùstio: jer one ricli u kgni-
gm Aposćolskim: s' *istinitim* znagniem i s' czilom Aposćolskom oblas-
tu, novo dopùsschiegnie unosc: to jest, ne sàmo sèto jest pot-
vargiuju,

(q) Reiff. vargiuju , vechie i povrachiaju u parvu vriidnost , akoje po k
cit. §.4.n. nacsin pomankalo (q). Ali to kadse potvargiegnie povlasticza
74. Item s' piismom i s' pecfatom Aposctolskim cfini. Za to rekko u kgn
lib. 2. De-gam Apzscctolskim. Kadbose xivih ustah povlasticze, s° xivim u
cret. tit.30 ma potvargiujuh, naravse istih ne promigniuje: to jest akosu c
de con- kogagod dighnute i pomarscene, ili po koigod nacsin doisto pr
firm. util. stale, ne povrachiajuse u parvu vridnost: kako odgovarajuh Bo
à n. 4. & donu, koi brez dvojegnja to darxi od potvargiegnia, imenovan
n.23. Reiffenstuel, i Pelliz. (r)

377 Po isti nacsin Klement osmi potvargiujuchi s' piismom po
(r) Bord. pecfatom Aposctolskim, koje pocima *Ratio pastoralis &c.* datim
tom.2. re-Rimu na 20.Decemb. 1597. sve povlasticze Rèda male brattje, tol
sol.31.n.5. ko dopusschiene s' piismom, koliko s' glasom xiva izusschiegnia
Reiff.lib.5. takogierje iz nova dopustio, buduchi i u kgnighi gniegova potva
Decret. tit giegnja onà rics: s' istinitim znagniem *ex certa scientia.* (s)

33. § 7.n. Offim toga one povlasticze xivih ustah, kojemu dopusschien
160. Pelliz posli Urbana VIII. , imaduh czilu vridnost, premda neima gnie
tr.8.c.1.n. vom dopusschiegniu svidocanstva od odregienih zato svidokah
132. kgnighi imenovanoi Urbana VIII. buduchi dosta gniovoi vridnost
(s) Reiff. u dvòru nutargniemu duscce, svidocanstvo svakogh vire dostoina st
ibid. n. rescine; na priliku Gienerala Rèda, Prokuratura Generaloga, Pro
161. vinciala, i drugih prilicsnih, vire dostoinih, prid koimaje Pap
(t) Reiff. s' glasom xiva izusschiegnia milost i povlasticzu dopustio. Razlogl
cit. §.7. n. je togà: jer jedan Papa nemoxe drugoga oblàst steghnuti, ne bi
163. Item duchi jedan drugomu podloxan, vechie svaki posebit gospoda
Extravag na svemu sviitu, u vladagniu duhovnome, samom Bogu u pra
c. sacro-podloxan: i tako svi sasvim jednaczi: a jednak nad jednakim za
sancta & povid i oblasti neima: *par in parem non habet imperium.* (t)

378 Rekko u dvòru nutargniemu duscce: jer premdase u dvor
e. omnes izvanskomu czarkve ne iziskuje, za posli dopusschiene, svidoc
ubi capis. czanstvo svidokah u spomenutoi Urbanovoi kgnighi imenovanih
trans de iziskujuchise svidocanstvo onih, sàmo za do gniega dopusschiene
author. Nisctanemagnie nie ni svakoga drugogh zadovoljno, vechiese ho
Pap. apud chie, da buduh u dvoru izvanskomu vriidne, svidocanstvo onih
sbog. cit. koisu po zàkonu opchienome potribiti, i zadovoljni svidoczi n
n. 11. sùdu. (u)

(u) Reiff.

Tako

Takogier : oneh povlasticze xivi ùsta, kojemu u dilo metnu- 379
e, i toliko dugo u obicfaju biile, kolikose po odregiegniu czar-*ibid. n.*
venome iziskuje, da obicfai zàkon postane: *consuetudo fit lex per* 164.
prescriptionem, s' imenovanom pomarscegnia Urbana VIII. kgni- (x) *Sbog.*
om niisu zafachiene: jer zàkon dixuchi, i marsечи milosti, po- *Th. Rad.*
lasticze, i oblasti, nighda ne dixe oneh kojemu pravo u obicfai *tr. 136. c.*
loscle, ako u piismu takogh dokoncfagnia razborito to ne ime- *un. n. 16.*
uje. (x)

Ovaki kgnigah Aposčtolskih od potvargiegnia milostih, po- *Svar. Bas-*
lasticzah, i duhovnih oblastih Redovniczkich; u koimasu to jest *saus Reiff.*
ve rìcsi: buduchi, ili: akosu u dilo metnute: *ibid. §. 2.*
quatenus vel n. 39. & §
summodo sint in usu, ima dosta: buduchi taka onà Gargura XIII. 4. n. 89.
oja pocfima *Ex benigna sedis &c.* dàta u Rìmu na 20. Maja 1575.
ona Pavla V. koja pocfima: *Injuncti nobis &c.* dàta u Rìmu kod
Marka na 19. Jula 1607. I ona Urbana VIII. *In plenitudine &c.*
ona Innocenczia XI. *Exponi nobis &c.* piisana na 5. Septembra
1686. I drughe. S' koim zatvorkom, *clausula*, doisto ne potvargiu-
use one, koje niisuh u dilo metnute.

Ali da ne metnuchie u dilo ucfini ovu sčtetu, vaglia. Po 380
arvo, daje biila prigoda sluxitse s' povlasticzom. Po drugo, da-
e s' znagniem povlasticze, *scienter, seu cum actuali scientia privile-*
i, propusschiena taka prigoda. Po trechie, daje povoglnò ho-
cze, a ne silom, ili zarad bolesti, ili jer nie bio ondi, propuss-
hiena taka prigoda. Po cšetvarto, daje u sve vrime (koje pri-
isuje zakon obicfaju, da bude dobar ràzlogh odarxagniu, ili iz-
ubgliiegniu povlasticze) povoglnò propusschiana prigoda. Zato
o pèt scèst pùta propusti, ne gùbi vazda, premda drughda gu-
i i jedan pùt propustivsci. Odasčta vidi zakonslovstvo, navla-
ito Reiffenstuela. (y) Ovo vrime pripisano obicfaju povlasticze, (y) *Reiff.*
a ostane; il ne obicfaju, dase izgubi, razlicsitoje, po razliko- *ibid. §. 9.*
ti uzrokah. Hele protiva zakonu opchienomu czarkve svete obi- *a n. 212.*
fai ne cfini polasticze i zàkona ossobitogh, ako nie naiposli od
o. godinah (z). Po pèto, daje ne metnuta, ili metnuta u pro- (z) *Reiff.*
ivno dilo povlasticza od onoga, koì moxe odrechi, i otisnuti *ibid. n.*
ovlasticzu, *qui potest renuntiare*. Sčto, kadje mloghim skuppa 224.
opusschiena, na priliku svim tim i tim starešcinam, svim Lektu-
rom

rom &c. ; jedan i drughi nemoxe ucfiniti: jer nie s' razlogom zà-
 (a) *Id ibi.* kona opchienoga, da zarad ne pomgnie, ili offobite ùmi, ilmu
n. 110. biila kriposna, ili liczumirna, fva opchiena sctetu patii (a).

381 Alifu ovo razlozi izgubgliegniu s'ne metnuchiem u dilo onih po-
 (b) *Ex-* vlasticzah, kojese daju s' tesccfagniem drughih, *cum gravamine, &*
trav. c. præjudicio aliorum; ilmu biile podavne *affirmativa*, tojest csignie-
cum su- gnia; kako mechiati na kogagod haracs, uzimati dessetak &c.:
per 23. de ili nikavnè, *negativa*; tojest ne csigniegnia; kako ne plachiat ha-
off. deleg. racsa, ne davati dessetka &c. Premdase same podavnè s' izvarfce-
& c. cum gniem recsenih ugovorniczah: *impletis dictis conditionibus*, s'ne met-
 noluerit, nuchiem u dilo, *per non usum*, gubeh; ili zarad pripiifagnia i od-
 quod po- piifagnia zakonosnogh, *aut per viam præscriptionis*; ili zarad mùk-
 terit & l. logh odriczagnia, *aut per viam tacite renuntiationis* (b) Kako
1. de Nun- i same nikavne, s' izvarfcegziem istih ugovorniczah, po metnu-
dinis. It. 6. chiu u dilo protivno: *per usum, sive actum contrarium* (c).

fi de ter- Kojebose milostivo dopùsschiujuh, *quæ meræ gratiæ sunt,*
 ra *tit de* nitti i koga tesccfajuh, *quæ in nullius gravamen cedunt*, ne gubese:
Privilegiis ni podavnè s'ne metnuchiem u dilo; kako jistiuz korizmu mèsò:
apud Reif. ni nikavne, s' metnuchiem u protivno dilo; kako postiti uz ko-
cit. n. 204. rizmu, imajuchi povlasticzu ne postiti (d): ni s' razlogom odpü-
 fagnia zakonosnogh, ni s' razlogom mùklogh odriczagnia. (e)

382 Odkud buduchi povlasticze Redovnikah ne malo sve, *plera-*
 (c) *Svar. que* milostive; to jest samo milosti, *meræ gratiæ*, brez i ciegh tescc-
l. 8. de leg. cfagnia: kako odriscivati od grihah, od koih, po zakonu opchie-
c. 34. n. 20 nome, samo starefcine duhovne moguh odriscivati. Reditise iz-
& c. 35. n. van quatarah, i brez frid-stanakah *absque interstitiis*. Oduxivati
1. & 2. od obsluxegnia niki duxnostih, i zaprikah zàkona opchienoga,
Ponc. l. 8. dispensandi: kako od zaprike rèdnisctva svojih podloxnikah, *in*
de matr. irregularitate suorum subditorum, saltem pro foro conscientiæ, etiamsi
s. 18. n. 9. sit ex bigamia & homicidio, dummodo non sit notorium (f): i od ni-
Laym. l. 1. kih zaprikah opchiegnia vincfanih. Promignivati, i dizati màle
tr. 4. c. 23. zàvite. Prominiti, kadje pràva potriba, sve Boxanstveno officie
Pirbing. u 7. ocsenàscah, i 7. zdravih Mariah, jos i fasvinga ostaviti:
b. t. n. 178: Scto dopùsti Rèdu màle brattje Leon desseti, i Gargur XIV.:
 (d) *Idem* ali vaglia da starefcina pozna potribu. Govoriti misu pria zore,
ibid. cum i na otaru nosglivu, *in Altari portatili*, koise to jest moxe nosliti,
 i prinof-

prinoffiti. Cfiniti niken Biskupske blagolove, navlastito czar-^{seo, Bon.}
veni i misnicskih opravah. Davati czarkovnim diakom parvi bi-^{Rodr. &}
gh czarkovnoga diasctva, *primam Tonsuram s' csetirima magnim* ^{Glos. in c.}
edovih, *cum quatuor minoribus*. Barb. v. Ordo. Archi. Rom. v. Ordo. ^{ut privi-}
Congr. conc. Trid. 15. Febr. 1610. Kako i ugle krizme priprav-^{legia h. t.}
liati, blagosivatiga, i krizmati, u stranam nevirnikah, gdi nei-^{v. semel}
na cfestih Biskupah: Scto doisto moxe Pàpa svakom pràvom mis-^{in anno}
niku dopùstiti, dabi i ne biilo to dilo vlastito oblàsti priprosti-^{(e) Reiff.}
ogh misnisctva: kako lipo ukazuje nasc naucni mesctar sckot ^{cit. n. 210.}
n 4. d. 7. q. 1. §. *quartus modus dicendi est*. I ima tomu temegi ^{(f) Rodr.}
i dokoncsagnma sàbora Tridentinskoga Sess. 7. can. 3. Premda ^{tom. 99.}
ckot, u istom mistu, od §. *Ex hoc dupliciter arguitur*. *Primo & c.* ^{Regular.}
emeglito ukazuje, daje to dilo vlastito oblàsti priprostitogh mis-^{q. 24. ar.}
nisctva: Gdi i ràzlogh dàje, jerje priprostitim misnikom zabra-^{13. apud}
nieno, sada opchienim nàcsinom to cfiniti. ^{Reiff.}

Koje povlasticze oblàst. sada doisto imaduh sve poghlavite ³⁸³
arefcine nascegh Rèda, i drusctva Issufova, u darxavam nevirni-
ah, po dopùsschiegnju Leona X. i Adriana VI. : ilmu bili Pro-
inciali, ilì Præfecti, ili Guardiani. Ossobito Guardiani Jeruzo-
imski, i Provincziali frebarno Bossanski, koisu od mlogo dru-
hih Papah, u ovim, i mloghim drughim potribam vladagnju du-
ovnome, i tilesnome redovnikah, i pravovirnih karstianah, of-
obito obilno povlasschieni, i u dopùsschienihim povlasticzam,
nilostma, i oprosctegnma potvargieni.

§. III.

*Oblàsti i milosti Aposctolske Bossanskoi Provin-
czii dàte.*

KAko od Bossanskih Provinczialah, i fratarah svidocse Aposc- ³⁸⁴
tolske pod pecfatom kgnighe, *Bulla*.

Eugenia csetvartoga: *Præ cunctis nostræ mentis desiderabilibus*.
Data u Rimu na 9. Julja 1446. : Koja, fàlechi Aposctolski duh
Fratarah Bossanskih, i zovuchihi ziid jàki czarkve Issukarstove,
potvargiuje Fabiana Bachiu, i doscaste Bossanske Provincziale, u
vigàrs-

vikàrstvu Aposćtolskomu, i u sluxbi izvigivagnia od vire, i kà
 ragnia krivovirnih: *in Officio sacrae inquisitionis*, podlaxuchi gnić
 vom sùdu, u tomu, i czarkovnikè; zarad nikiu u kraglietvu Mo
 davie, imenom, i sluxbom duhovnikah, i czarkovnikah; ali d
 lom pakleni bludnikah, i odpadnikah; koisu, pustivsci ùzd
 putti, za ugoditi gniezinim smardglivim poxegliegnma, bili po
 cseli pripovidati, da smiscagnie putenò i brez vincfagnia, nie grif
 Dajuchihim k' otomu oblàst, da vidivsci potribu, moguh i o
 czarkovnikah, i od drugih Redovah redovnikah, za pomochni
 ke u takom dilu, koisu za possao vridni, uzimati, i csnitihi iz
 (g) *Parm.* povidnike, kapelane, i drughe sluxbenike duhovne. I da mo
de orig.in- guh po sebi, il po onima, koje za to odredeh, odriscivati o
q.l.2 c.18. svih grihah, i proklestvah, offim sama higniegnia kgnigah Aposć
An. Min. rolski; *crimine falsificationis litterarum Apostolicarum duntaxat excep*
1255.n.14 to, i od svih zaprikah rednisćtvu iste griscnike oprasschiati; &
& sequen cum eis super quibuscunque irregularitatibus dispensandi. Non obstanti
tibus. bus constitutionibus &c. Inquis. incepit in Bosnia 1255. vide (g).

385 **I**Stoga druga: *Dum salubria laborum vestrorum.* Data u Ri
 mu iste god. i missecza, Papaštva svoga 16. Koja, bivsci u ma
 cxarskoi zemgli, u Erdegliu, i u blixgni zemgliah, doscli na vi
 ru Russi, pùk velik: i xelechi od fratarah Boffanskih bitti karšč
 teni, i duhovno vladani; istihga, i sve drughè u oni strana pùke
 i svaku po sobstvu offebitu istih muscku, i xensku glàvu, koisu
 se i kojaseje obratila, ili obràti na viru, gdigodomu drago biili
 ili biila, od mora Adrianskogh, do Tatarske zemglie, vladav
 dàje; s' oblastiu karstitihi, krizmati, ispovidati, i drughe Sakra
 mente czarkve sluxiti, sasvima povlasticzam, i offobitim milost
 ma, kojefuhim ighda od Rimski pàpah, po koimu dràgo nacsin
sub quibusvis verhorum formis, quomodolibet, dopùsschiene.

386 Dopùsschiujuchi, da od kolikogod svoih pribivalisćtah i czar
 kavah, sasvim ostalim, sćto vladagnie vrimenitò redovnikah u
 istim zemglia iziskuje, potribu vیده; toliko cfinch, i gotove.
 Odregiujuchi: da sva pribivalisćta, koja i kolikogod brojom, ili
 gotova possidujuh, ili prigotove megiu recseni mehasci; ilmu bi
 li manastiri, ili priprostite kuchie, u vik buduh gniove darxave
 iliti Provinczie: *aliis litteris, seu privilegiis Apostolicis, illis sub qui-*
busvis

visis verborum formis concessis, nequaquam obstantibus. Motu proprio, & ex certa scientia &c.

Da onii redovničzi iste darxave, koisu u macxarskoj zemgli, moguh slaviti u svoih czarkva s' officziem svetoga stipana, S. Laclava, Kraglie, i S. Emerika, po obicfaju Kraglieftva: a S. Bla-
zi u Dubrovackoj zemgli s' officziem dvostrukim vechim, *ritu du-
plicitatis majoris*.

Da Provincziali mogù uzdizati, i drughe redovnike odre- 387
gmati, da u oni stranah uzdixu trechi Rèd S.O. Franczescka, pri-
majuchi u gniega xensko i muscko. I akobi taki devòti hotili
zjedno stajati, i u opchieno xiviti, da him to moguh dopùsschi-
viti, sasvima milostma, povlasticzam, i oproscetegnma, koja isti
Rèd ima, i uxiva u latinskoj zemgli, i u drughi strana sviita: I
cihi sàmi u svemu svakdi vlàdati.

Da moguh svakdi, *salvo jure Ecclesiarum Parochialium*, svoje
dvòte, xelevi isti, slobodno u svoih czarkva kopati, nosechi-
h iz kuchie uprav u svoju czarkvu, protiva zlom obicfaju nikih
stànah, u koima noseh marcza naipri u czarkvu xùpniesku, ili
kju drugu, pak u onu u kojojichiese ukopati: *quam consuetudi-
nem velut corruptelam penitus reprobamus*.

Dasse ni Biskupi mìstah, ni vladaoczi xùpnieski czarkavah,
ilnu biili Popovi, ili drughih Redovah redovničzi; ni kojeghmu
dago dostojanstva gospoda svitovgnia ne miscaju u gniovo vlada-
gie takih obrachienih, i koise obràte pùkah, nitti i po jedan na-
cn smetaju u takom vladagniu oneh, koisu od gniova starefcine
z to odregieni, ilnu biili iste Provinczie fràtri, ili popovi,
il &c.: *districtius inhibentes universis &c.*

Da Biskupi, i kojeghmu dràgo czarkovnogh dostojanstva po-
pvi, ili drughih Redovah redovniczi, ni po jedan nàcfin ne ten-
tuh, oneh koisufe Boslanskim fratrom istinito ispovidili, i od
gi pravo odricseni, tirati od pricseffchiegnia, kako ne dostoine,
nose gnima ne ispovideh.

Da niko kojeghmu drago dostojanstva czarkovnogh, ili svi- 388
tovgniegh bio, ne uzima ni jednogh od Boslanski fratarah za
dòrne kapelane, akomu od svogh Provincziala, ili Custoda, ili
dughih starefcinah, zadvoglno take sluxbe dopùsschiegnie ne u-
li kàxc.

kàxe. A koi od gni kapelane imaduh, dahi do mifecz danah, posli kako za ovo zabragniegnie cfujuh, odma odpusteh; zabragniujuchihimse i naregiujuchi to i drugo gori pod proklestvo, u kojeche, ucfinivsci protiva, *ipfo facto* upasti, nittichieih, izvan cfassa smarti, drughi offim gniova Provinczjala, ili offim od gniega za to odregienih fratarah, mochi od istoga odrisciti.

- 389 Odregiujuchi svarhu toga, da kgnighe takogh povlàsschiegnia, obirati to jest i uzimati od kojeghmu drago Rèda take kapelane, dàte od istoga, ili kojese u napridak od stola Aposćolskoga kakvoghmu dràgo dostojanstva sobstvu czarkovnom ili svitovgniem, daduh, ako u gnima nie, il ne bude razborito spomenuta Provinczia srebarno Bossanska, na gniuse istih oblàst i milòst ne prùxa.

Kako i dase ni po jednoj Aposćolskoj kgnighi, dàtoi od istoga, ili od drugih Pàpah Generalu, ili komumu drago drugom dostoinom sobstvu Rèda màle brattje, od kakvimu dràgo milostih, i povlasticzah biila, i s'koimmu drago zatvòrczi, *cum quibuscunque clausulis*, ako se u gnioi razborito ne imenuje recsenà Provinczia Bossanska, ne razumise, nittise ima razumiti po gnioi ova

(b) *In Bul pomarscena, i sctoje u gnioi, dighnuto: non obstantibus felicis re-
la. vat. l. cordationis Bonif. VIII. &c. caterisque contrariis quibuscunque. Pra-
24. f. 211. sentibus quoad sub observantia predicta vixeritis duntaxat valituris. (b)*

- 390 **I**Stoga druga: *Romanus Pontifex beati Petri &c.* Dàta u Rìmu, kod S. Petra na 30. Septemb. 1433. Papastva svoga god. 5. Kojà, sve one milosti, oproscćegnia, povlasticze, i oblàsti, kojeje Ivan XXII., s' kgnigom svojom pod pecsatom Aposćolskim, *Cum hora undecima sit diei &c.*, dàtom u Avenionu na 23. Oćtobra 1321., Papastva svoga god. 6. dopùstio Redovnikom S. Dominka, koi u nevirniskim zemgliam pripovidajuh viru i zàkon Issu- karstov, i trùdeh za obrachiegnie nevirnikah, i odarxagnie uvi- ri pravovirnih virnikah; dàje, i dopusschiuje màloi brattji Pro- vinczie Bossanske; cfinechi, veli, i oni isto u svojim stranam, navlastito u Bulgarihi, u Valakihi, u Rassczih, i Bosni.

I to dàje, i dopusschiuje slidechi Martina V., priko ove mi- losti kgnigah Urbana V., i Urbana VI., koisu pria gniega imeno- vane Ivana Pàpe kgnighè milosti, i oblàsti fratrom Bossanskim do- pustili,

ustili, baš kao daje ista k' gnima upravgliena ; ali stisgniene i
kracane. Urbanbo V. u svojoj veli: *s' ovim načinom, da oprosće-*
nie vechie od godine davati, zavit putovagnia u svetu zemgliu pro-
nignivati, i ono sčtoše Biskupskom dostojanstvu pristoji čsinit ni po jedan
način neimate. A Urban VI.: *s' svima onim povlasticzama, i oblašt-*
ima, kojese u kgnighi Ivana Pape, moxetese sluxiti, akobi i Biskup u
onim stranama bio, i u mistu, gdje, stajao; istom ako neima popovah,
misnikah zadovoljni sluxbi tako obrachienogh puka; koimu tojest mo-
gah zadovoljno sakramente svete sluxit, i istinu vire katolicanske pripo-
dat. Ali ono, sčtoše po zakonu ili obicaju Biskupskom dostojanstvu prì-
stoj, sasvim zabraguijemovam čsinit.

Koje Martin pèti, prùxajuchi iste kgnighe milosti na pro- 391
vincziu Boffansku, nie slidio, vechie prostranieju i providnie pot-
vrdio; dopuščiujuuchi svim i svakomu odregienom za taki pos-
lo iste misniku, *quod vos, & singuli vestrum*, sluxitse s' svima po-
vlasticzama, oprosčegnima, oblaštima, i drughim milostima, ime-
novanim u spomenutoi Ivana Pape kgnighi: tojest i ono, sčtoše
Biskupskom dostojanstvu prìstoj, slobodno čsinit u Bulgarihi, Va-
larihi, Rasczihi, Bosni, i drughim stranama, u koim obrachiaju na
miru, i obrachienim sluxe; kad Biskupa u istim, il u mistu, gdje
i, neima.

Odregiujuuchi svarhu toga, i milostivo dopuščiujuuchi, da
jim pravovirnim, ispovidivšice, i pricfestivšci na Boxich, na vo-
vokarstje, na uskars, na spafovdan, na Duhove, na prisveto
roistvo, na Brafcancsevo, na porogiegnie S. Ivana karstiteglia, na
S. Aposčtole Petra i Pavla, iliti Petrov dan; na Mihogldan, na
ve svete, i na istih blaghdanah osmine; kako i na czvitnu nedi-
liu, na veliki četvrtak, i za gnim slidèchi veliki petak, i ve-
liku subotu; i doscavšci s' devoczionom, u kojumu dràgo gnio-
u czarkvu u imenovanim zemgliam, i u svim drughim u koimse
zahodeh manastiri, ili mista gniove Provinczie; moguh diliti u re-
šene dneve ono isto, iliti onakvo oprosčegnie, kakvoje tako
pokornim i devotim dopuščieno na Dan S. O. Franczescika.

Sčto sve Eugenio s' sadašcgniom kgnigom, brez i jednogh 392
kracavagnia, i stisgniengnia, potvardi, i iz nova dopusti: *non*

obstantibus modificationibus, aut restrictionibus, per ipsos Urbanum V. prædecessorem nostrum, & Urbanum nominatum VI. &c.

393 Josc, buduchiga molio Sigismundus Rimski i maczarski kragl, da u gniegovu zemgliu, navlastito Temiscvarsku krainu, ossobito u mista *Harablech, Resen, Thabol, Kovinum, Haram, Orsua, Kevuesd, Cheri-sebes, iliti Karansebes, i Haczasc*, u koimasu stajali odpadniczi, *hæretici*, i Garcski odmetniczi *Schismatici*, poscglie Evangieoske texàke, koichie Evangieosku istinu pripovidati, i pùke oneh pràvoiviri uciti; dopùsti istim Bossanskim fratrom onamo prichi, i u imenovani misti pribivaliscta sebi uzimati, i cfiniti, i sluxbu Evangieoskogh navisschiegnia u imenovanogh Kraglia zemgli sliditi, sluxechise u istoi, ossobito u imenovani mistih, i svim gniovim okolovinam s' svima spomenute Ivana Pàpe kgnighe povlasticzam, oproscęgnma, i oblastma. Gdi ò tomasci potvargienò Martina pètoga dopùsschiegnie, polak csigniegnia Biskupskom dostojanstvu vlastiti dilah, kad Biskupa nie u mistu: dase tojest to razumi, kadje Biskup visce od dvi miglie daleko od mista.

Nitti ovomu dopùsschiegniu na pùt staje dokoncsagnie Bonifazia osmoga, koi zabragniuje prosęchim redovnikom, uzimati nova pribivaliscta, ili stàrà pomignivati, brez ossobitogh dopùsschiegnia stola Aposctolskogh; pominajuchi Eugenio takò zabragniegnie u ovoi svojoj kgnighi: *non obstante constitutione præcordationis Bonifacii Papæ octavi, etiam prædecessoris nostri, prohibente, ne fratres ordinum mendicantium, sive in civitate, sive villa, vel quovis castro, aut alio loco, ad inhabitandum quaecunque, domos vel loca denuo recipere, seu eatenus recepta mutare præsumant. Caterisque contrariis quibuscunque.*

394 Kada sctiesc da Biskupske posleh moguh cfiniti, nemoi razumiti, da Fratri Bossanski moguh i svète redove dāvati; ovobonie sàmo vlastito Biskupskom dostojanstvu, vechie i Biskupskoi ossobitoi oblàsti; zato navlasc Papa veli: *Sctose Biskupskom dostojanstvu prìstoi.* I po tomu znai da nie jedno, vlastitošt Biskupskogh dostojanstva, i vlastitošt Biskupske oblàsti. (i)

(i) Ex
Arch. vat.
l. 1. de Re-
gul. n. 3.
f. 11.

I Stoga druga: *Fiis supplicum votis &c.* Dàta u Bononihi na 11. Juna 1437. Kojà dopùsschia Fratrom Bossanskim S. O. F., kad neima u gniovi strana Biskupa, ilife nemoxe lakko do gniega dòchi;

oči, da moguh s' obicainim czeremoniam blagosivati ruo, klexe, i drughe misnicske, otàrah, i iczarkve oprave, koje dru- (k) *Ibid.*
gicje, po zàkonu czarkve, Biskup ima blagosivati. (k) *n.7.f.270.*

I Stoga druga: *Sacræ Religionis &c.* dàta na 7. Decembra, iste 395
god., koja, buduchi Turczy popalili 16. manastirah Bosan-
ske Provincie, dàje istoi oblàst, i dopùsschiegnie ucsiniti sedam
manastirah u macxarskoj zemgli, i u gnima stojechi uxivati sve
povlasticze, oblàsti i oproscetegna, sasvima ostalim milostma,
lojesuhim dopùsschiene, ilise u napridak dopùste.

I Stoga druga: *Inter desiderabilia cordis nostri &c.* dàta u Rimu
kod S. Petra na 19. Januara 1444. U kojoj Pàpa, falechi
loxje milosardje u csestito svarscenu sàboru Florentinskomu, za-
rad sjegignieni u istomu s' czarkvom Rimskom Garkah, Hermen-
ih, Jakobitah, i drughi istocnih pùkah, pun xivògh ufagnia
achie svi tako svèto dokoncfano sjegigniegnie dragovogлно zagar-
ti, bivsci barzo cnuo, kakoseje tojest u Rim vràtio, dasuse jur-
w mloghi nauku czarkve Rimske s' velikim devoczionom, i s'
mloghim Bogu zafaglivagniem podloxili. A s' drughe strane bo-
jchise, zarad paklene oholosti Marka Efexia, tojest Biskupa od
Efexa, koiseje twardoglav u sàboru ukazao, premda na ràzloghe
tetignie nauka czarkve Rimske odgovoriti nie znao, kakosam
ori rekao, i kadsu ostàli istocni occhi zajedno s' czeffarom kle-
nivsci viru ispovidili, kakoje Pàpa pripiisao, onje kradom iza-
tao, i naduht s' vraxjom fillom u Istòkse vràtio.

I mislechi kojechie pomochnike svogh ufagnia uzeti, barzo- 396
uje Provinczia Bosanska na pamet doscla, i istoi takki ovu kgni-
u upravi, u kojoj (pominajuchi varsnè sluxbe istè redovnikah,
lojesu veli, ucsinili, i zasebicze czineh czarkvi, u rascirivagniu
ràve vire Issukarstove, u Ungarihi, u Bosni, u Moldavihi, u Va-
kihi, u Bulgarihi, u Slavonih, i u svi drughi kraglietvi, i zemglia
a kojeseje pruxila gniova darxava, iliti Provinczia. I kazujuchi,
ahimje za to s' ràzlikim svoim Apostolskim kgnigam razlike po-
lasticze, milosti, oproscetegna, i oblàsti duhovne dopùstio, i
niove Provincziale svoje vikàre, i progoniteglie nevistvah ucsi-
io *inquisitores hereticæ pravitatis.* I potvargiujuchi u istoi sve iz
ova: *quarum tenores de verbo ad verbum præsentiibus haberi volumus*
pro

pro expressis) naregiuje Fabianu od Bachie, i doscastim Provinczialom iste Provinczie, da imenovano Garkah &c. sjegigniegnie s' czarkvom Rimskom navisschiujuh, i csineh navisschivat, ponukujuchi sve s' predikom, i s' prilikom, kakohi Duh S. nadahne, da ostave krivi put, a uzmu czarkve katolicfanske svitt, i svetih otaczah nauk.

397 I da lascgnie i svarscenie tai possao csineh, i pria opravch, molì, s'czinom karvi Issukarstove ponukuje, i za odpusschiegnie grihah naregiuje kragliem, i kragliczam, voivodam, i poghlaviczam, i drughim svitovgniegh dostojanstva sobstvom, da istomu Fabianu, i drughim Provinczialom, i redovnikom, koi u recsenoi Provinczihi s' vrimenom buduh, kadgod u takom poslu offobito u progogniegniu nevirstvah, i karagniu odpadnikah od vire, od gni pomoch zaisctuh, na rukuhim vazda buduh s' vichiem, i s' pomochiu, ne pusschiajuchi dahi i ko, ni svitovnik ni czarkovnik, ni pravovirnik, ni nevirnik, kojeghu drago stagnia, dostojanstva, i posctegnia bio, po sebi, il po drugomu, u tomu zapricfuje, smeta, i napastuje; karajuchi, koibi to tentali, s'uzechiem svitovgni dobarah, i s' osctrim stezagniem gniovih sobstvah.

398 A Arczi-Biskupom, Biskupom, i drughim czarkovnogh dostojanstva, i oblasti sobstvom zapovidà, da kadgodhim u takom svom poslu prikàxuh potribu proklestva, ili drughih u zàkonu zapriifanah pokaragniah, protiva istogh posla i sluxbe zlobnikom, ili protivnikom, i od vire odpadnikom, vazdahim brez karzmagnia taku pomoch daduh; ne sluscajuchi ni malo parbe, vike, i pritgnie krivaczah: *omni appellatione postposita*; nego josć uzimajuchi pomoch od rùke svitovgnie protiva filnim: *compescentes, invocato ad hoc, si opus fuerit, brachio seculari*: pritechì gni tako stezati, ako inò ucsineh: *vos, & quemlibet vestrum, si per eos requisiti, ipsis ut prædictum est, assistere recusaveritis, vel neglexeritis, seu aliquis vestrum recusaverit vel neglexerit, ad id, per censuram Ecclesiasticam, & alia juris remedia, etiam cum simili invocatione brachii secularis, appellatione remota, conpescendi &c.* A fratrom dopusschiujuchi, da sctogod od svoje istràne za napridovagnie istogh posla potribito videh, slobodno csineh, i Biskupihi pomàxuh, ne pazechi dokoncsàgniah,

sàgnia , i nàredbe Bonifaczia osmoga : *quacunque necessaria seu
uomodolibet oportuna faciendi, & exequendi, plenam & liberam,
more præsentium, concedimus facultatem: Non obstantibus fel. record.
Bonifacii Papæ &c.: si &c. ; illis præsertim, quibus cavetur, ne quis
extra suam civitatem, vel Diœcesim &c. Aut si aliquis commu-
iter, vel divisim &c. Quod inter dici, suspendi &c. Cæterisque
contrariis quibuscunque.*

A onim pravovirnim svitovgnim , i czarkovnim musckim i 399
enskim karstianom , koihim kolikò jàki buduh , u tomu drago-
ogлно pomoch uzdajuh , i na rukuhim vazda buduh , odpust-
hiujuchi milosardno u gospodinu , kadgodse ispovideh , i pricse-
ch , trista danah naregienihim pokorah : *trecentos dies de iun-
ctis pœnitentiis misericorditer relaxamus per præsentes ; ipsis præsenti-
bus perpetuo valituris. (1)*

(1) Bal. l.

I Stoga druga : *super gregem Dominicum &c.* Dàta u Rìmu kod 24. f. 177.
S. Petra , na 23. Januara 1444. U kojoj , buduchi u kra-
liesctvu Moldavie iznikao pakleni kukogl , koga usia Lucifer po-
su ; i mloghe , ne sàmo onoga , vechie i daglih od gniega kra-
iestvah , navlastito macxarskoga dùsce otrovao ; da daglie svoih
ranah ne pruxi , i jacse xilah ne ukoreni , cšini imenovanoga Fa-
iana , falechi gniegovu vriidnost , i kripost ; i doscaste Provinczia-
Bossanske , *motu proprio* , brez gniove , ili koga u ime gniovo
oglobe , ovoga , kao i drugih gori nevirstvah , iziskivaocze , i
progoniteglie , u svi gori imenovani kragliestvih , i zemglia , fas-
ima oblastma , oproscètègni , i povlasticzam , kojemu takim slux-
benikom ighda dopùschiene , da izgugliujuh ovo pakleno sime , i
exuchiga u snope saxixu na vatri dostoina pokaragnia ; nebilise ba-
em tako ucsinilo ili lìpi klàs pscenicze , ili pepeo fenicze.

I Falechi opet pomgnju i nastojagnie fratarah Bossanskih za 400
iru , i zàkon Issukarstov , i zovuchi , kako glàs veli opchieninos-
i , gniovu Provincziu kùlu jaku novoga grada jeruzolima , tojest
zarkve svète , dàje imenovanim oblàst , cšiniti , s' dogovorom op-
hienim , videchi i kako vèdeh potribu , vechie takih sluxbenikah
isti zemgliah , s' istom oblastiu , kojase gnima u tomu s' ovom
àje : I opet , naseavscihi malo vriidne , ili drugacse za to ne
ristale , skidivati s' sluxbe , a drughe na misto gniovo mechiati.

I na-

I naregiujuchihim tu sluxbu pod oprosčegnie grihah, zapovid s' piismom Aposčolskim, da iste duxnost, legma gniovim nato varenu, s' vruchim duhom, i slobodnim sarczem izvarscujuh, n pazechi gliudczgoch ni straha, ni hatora, ni marzgnie, ni gliu bavi. Alì dase u ono, sčose od takoga posla sùdu svitovgnien pristoì, ne miscaju.

401

A da iz toga ne postane smutgnia, i zla prìlika u pùku, za rad nenavidosti hinada, i parbe, koju moxe nepriategl metnuti megiu fratre i Biskupe, zapovìda *motu, deliberatione, scientia, & auctoritate prædictis*, rèd od zakòna u tomu pripiisan obsluxivati tojest daje vazda svarhu toga parvi sùdacz vlastiti Biskup. Ali a kose Biskupi, ili, bivsci Biskup umro, Popovski Biskupski czar kavah skuppi: *Capitula, & Collegia*, nebi ktili u to mechiati, ili kakomu drago u tomu ne pomgnivi biili, ili Biskupah i takih skupah u kraglietvu i zemgli ne biilo, slobodno moguh sàmi, possebito, u prav possao take sluxbe cfiniti. Nisčtanemagnie dopusschiuje da višcze, i visčticze; vracfare, i vracfaricze, i sve drughè vraxje bajavcze, i bajavicze (svarhu koihim takogier sluxbu, i oblàst dàje) u kraglietvu Moldavie moguh sùditi i karati, i ne pitavsci, nitti davsci na znagnie vlastitom Biskupu.

U kojoihi sluxbi, u ovoi kako i u gorgnioi kgnighi po isti nàcsin priporucfuje kragliem &c. i Arczi-Biskupom &c. Ali onim koi obsluxe priporuku, vechiu duhovnu plàchiu dàje u ovoi, nego u gorgnioi, dopusschiujebo, da kohimgod u istoi sluxbi na rukubude, i pomoch dàde, ili s' vichiem, ili s' jakosschiu, pokazavscise, i pricfestivsci u zabilixene dneve, dobie vazda sva onah grihah, i pokorah odpusschiegnia, i oprosčegnia, kojasu igh-
 (m) Arch. da do sada pomochnikom svete zemglie od stola Aposčolskoga
 vat. cit. dopusschiena. *Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus A-*
Bul. l. 19. postolicis, nec non voluntate prædicta, ac statutis, & consuetudinibus
f. 281. dicti ordinis, juramento &c. (m)

402

I Stoga druga: *Sacræ Religionis &c.*, dàta u Rìmu kod S. Petra na 29. Januara 1444. U kojoj, bivsci csuo da u Erdgliu, premda neima ocfiti odpadnikah, jest velika potriba od Evangieoskih texakah, zarad koih u istoi zemgli veli maline, i dagline Biskupah, pùk oni svaki dan u vechie neznagnie zàkona padà.

pdà. A u sczitii i Moldavii još vechia, buduchi u onoi veliko
nosćtvo poganinah, *paganorum*; a u ovoi, kojaje skoro u krilo
posluh czarkve katolicfanske doscla, i nauk pravi vicsgniegh
safegnia primila, ocfito obsluxegnie odmetnickskogh Garcskogh,
odpadnickskogh Hussianskogh nauka, s' velikom sćtetom pravo-
vnogh pùka, i s' ocfitom poghibilju vechiegh vire nazatka, a-
kise barzone pruxii providna rùka.

I znajuchi veli s' kakvom pomgniom, virnosschiu, i xestinom 403
Aposćtolskogh duha Bosanski fràtri svetoga Franczescka u ustoc-
n strana, *in partibus septentrionalibus* (Ustokje iliti sivèr dio sviita,
k' protiv pòdne stož, zato vitar, koi protiva pòdnevnomu pùsce, u-
stase zove: alibise pravie sedmak zvaao, kakoga latini zovuh, zarad se-
dan sjegignieni zviizdah, koje mih vlasčichie zovemo, i kojega s' svojim
ostrim utocsajom uzrokujuh, kad, igdi s' svojim okoliscem blixè k' zemgli
daze: zato ob zimu obicsainim nàcsinom ustoka pùsce, jer onda nis-
kchodè) kako u istoi sczitii i Moldavii, i u sedmeri fidalisćti fi-
kulie, iliti Erdegliu, fime Evangieosko fiuh, i zàkon Issukarstov
racirujuh. Još (kakosmo veli razumili, *sicut accepimus*) imaduh
ocuku i veliku xegliu, s' pristalim vrimenom, i s' Aposćtolskim
dopùsschiegniem, i blagosovom, vechieih onamo brez i jednogh
stuha pòchi, da onu pustoscnu zemgliu barxè urèdech, i s' obil-
nim xetvom hambare Issukarstove punch.

U kojoji rekko, znajuchi, i razumechi to, ne na gniovu, ili 404
kega u ime gniovo moglbu, vechie od sàma svojegh vlastitogh
gaùchia, s' istinitim, i s' czilim znagniem, i s' Aposćtolskom
oblastiu: *motu proprio de nostra mera deliberatione, & ex certa scien-
tia, autoritate Apostolica*, dopùsschia da onamo igiuh, i scagliuh
k'ikojegod potriba, i koliko hochieh fratarah: odregiujuchi,
dà sva mišta u sczitii, u Moldavii, u sedmerih fidalisćti fikulie,
in schytia, Moldavia, ac in septem jedilibus, & foro seculorum, Ka-
koi u Budimu, i seghedinu, i sva druga gdimu drago biila, ko-
jaj (veli) Julian Biskup Tusckulanski, u onih stranah Aposć-
tolski poklisàr, gniovom pribivagniu zabilixio, dovoglio, i od-
rèio, ili odsele zabilixi, dovogli, i odrèdi, jesu i buduh istih Pro-
vinzie, kojojihi, velii, dàjemo, podlaxemo, i iste duhovnogh tii-
a da cfinimo. I da svi Rèdovniczi koi u istih uzstojeh, imaduh,
K k godeh,

godeh, i uxivajuh, ne samo one slobode, posebicze, izvadicze, povlasticze, oprosćegnia i miłosti Aposćolske, kojeje isti dopùstio nikomu nighda fra Dioniziu iz Illoka, istogh Rèda i Provinczie, i drughim, koifu za gnim biili Aposćolski poruczi, iliti Comessari u sczitii, Moldavii i recsenii sedmerii sidalisćii fikulie; vechie i sve oneh, kojemu od istoga i od drugih Papah, i stola Aposćolskoga, drugim iste Provinczie manastìrom, kuchiam, mistom, i fràtrom kakomu drago dopusschiene, i kojese u napri-
dak dopùste.

405 Cfinechi svarhu toga recsenogh Fabiana, i drughe koi s' vrimenom buduh iste darxave Provincziali, i koje oni kadgod, i gdigod misto sebe ostave, i postave, svoje, i doscastih Pàpah, pravo na stò Aposćolski fidajuchih, poruke iliti Comessare Aposćolske, toliko u novo nadodatim, koliko u svim drugim gniove Provinczie manastìrom, kuchiam, i mistom. Dajuchihim k' otomu u i svarhu isti mansistirah, kùchiah, mistah, i fratarah, istò zakonvlàstvo, oblàst, i moguchstvo, koje ili po miłosti, ili po pravdi ima svarhu istih Generao svega Rèda, i s' koimbise, daje u isti misti, sluxio.

dopusschiujuchi takogier istim, i svim, i svakomu gniovih fratarah, koi s' vrimenom u recsenih strana sczitie &c. buduh, i pùku duhovno uzslùxe, da moguh sviu i svakoga pravovirnih, i nevirnih, koise obrachiajuh, i sviu koi od kudmu dràgo k' gnima dògiuh, izpoviid sluscati, i od svih, i kakomu drago tescki grihah, akobi ista Simonia, ili koje drughe tako tescke opacsinebiile, dabi za gniovo odriscegnie imaoise ossobito stò Aposćolski pitati, odriscivati, i pokoru spanosnu za gni naregivati.

406 *Simonija je grih Duho-prodaje: kadse to jest duhovna koja stvar, ilmu biila oblàst i sluxba, ili milòst i druga svetignia dùsce, prodaje, ilikupeje za novcze, ili za koju drugu vrimenitu svitovgniu stvar, po kojojse razumi i sluxba; kad ko to jest slùxi za duhovnu koju milòst, ili oblàst, i sluxbu, ili sćtomu drago csinì, s' czinom, s' ugovorom, i s' pogodnom toga: ilmuse ucsinila s' rùkom; to jest daiuchi to i to za svetigniu, ili za svètu stvar, kako za svètu: ili s' jezskom; kad to jest ko koga priporucsuje drugomu, i moli za gniega, damu priporucseni dàde tu i tu duhovnu stvar: ili s' sluxbom; kad ko to jest drugomu slùxi, iliga fàli, i posc.*

i ofetuje, damu to i to duhovno dade &c. triplex est munus simo-
nicum: a manu, a lingua, & ab obsequio (n). I svagh daje texak (n) Fel.
fartni grih, akobi kolikomu drago malo biilo, sctose za to dade, ili rek- Pot. Ex-
n, il ucfini; istom jeli u sebi koje cziine dostoino, i cfinilise za to; (o) am. con-
se u tomu málina stvãri ne ogovara. (p) non datur parvitas materiæ, fess.t.1.p.2
vbie samo nezagnie, ili zaboravglienie naravno te zlochie. I zove- c.4 n.1202
fescimonia od scimuna viiscza i vracfara, koi videchi cfudefa koja cfi- (o) Idem
mb Aposctoli, navlastito da onii, na kojeh oni rûke mechiaub, primajub ibid.
dba Boxjeh, i s' razliczi jeziczi govore, iskaoje damu za novcze istu (p) Idem
olast dadub. Ali da takò dilo ima zlochiu scimonie, vaglia daje ucfi- ibid. n.
gieno s' ugovorom, ili ocfitim, i otvorenim, ili mùklim, i zatvorenim, 1210.
kise cfineh s' ovim ricsma: dajemti ili cfinim to i to, dami
dsc to i to. do, ut des.

Da moguh, po nàcfin obicfaini czarkve, od svih proklest 407
va, zabragniegnia dilah czarkovne sluxbe, ili zakonvlastva; pri-
kchiegnia opchiègnia duhovnogh blàga czarkve, i drugh poka-
raniah czarkovnih; ilmu biila od odregienih i naregienih od zàko-
nili metnuta, i proglašcena od vlastitogh starefcine; akobi biila i od
oih, od koihe odriscegnie stolu Aposctolskomu uprav ostavgli-
e: a quibuscunque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliis-
que censuris, & pœnis Ecclesiasticis, tam à jure, quam ab homine la-
ti, etiam dictæ sedi reservatis casibus. Od svih rekko oprascchia-
ci i pokoru spassonosnu za gni naregivati.

Da moguh u svim zaprikam redniisctva, (izvan kojaje po
povoglomu uboistvu, ili poràzegniu, ili dvozegniegniu) povlasc-
clivat, dispensare: i sve ne-priklade i zla glàfamachie s' tako za-
pcfeni dizati: omnes inhabilitatis, & infamiæ maculas ab eis penitus
tolere. Pricfesschiegnie, karstegnie, krizmagnie, poslidgnie po-
mzagnie, i sve drughe czarkovne Sakramente svima sluxiti. Od-
pdnike i odmetnike od vire ili od Rèda na pokoru primati, i u
vu, ili u Rèd opet uzimati; i sve, scto i kakose xupnicskim
patriom dufcah pristoi, sluxiti, vladati, i cfiniti.

Da moguh kapele, otàre, kalexe, i drughe czarkovne, i 408
msnicske; kako i ùglie krizme pripravgliati, i blagosivati, i czar-
ke, iliti grobgliah pogargienà u parvo posctegnie i svetigniu me-
clati, reconciliare. Kako i u sumgniah, i parbah, koje polak

vinciagnia bivajuh, i u svih drugh duhovnih uzroczi suditi, ra-
fugivati, i dosugivati, sluxechise u tomu sasvom onom oblãsti
i zakon-vlastiu, koju ima, i skojombise sluxio vlastiti Biskup, d
je ondi.

409

Da moguh s' odmetniczi, *Schismaticis*, s' odpadniczi, *hereticis*, s' prokleczii, i s' kakomu drago zabagnienim opchiegni
gliudma, izvan dabi Fabian ili koi s'vrimenom bude Provinczia
oslobito zabrãnio, opchiti u svima posli i rabotam, i u istoï slu-
bi Boxanstvenoi, ako istom po tomu u gniovoi krivini sc'gnim
ne buduh opchiti.

Da moguh, ne sãmo u imenovanim sczitie, Moldavie, i se-
dam fikulie sidaliisctah stranam, vechie i u drughii gniove oko-
lovine mistii, ne sãmo koja gdi, i kolikoje zabilixio, i dovo-
glio, ili u napridak zabilixi, i dovogli recseni Julian stola Apos-
ctolskoga Poklisar, pribivaliscta darxati, i u obsluxegnie redov-
nicksko svoga Rẽda mechiati, i po naredbam istoga vladati; ve-
chie gdigod, i od kolikogod svojih manastirah, kũchiah, ili po-
drughim imenom pribivalisctah potribu poznade i vidi recseni Fa-
bian, ili koi s'vrimenom bude Provinczial, ili gniov za vrime na-
misnik; ondi i onoliko mistah uzimati, i taka pribivaliscta iz no-
va sebi cfiniti, i kod gniczarkve i zvonike sagragivati, grobgliah
zagragivati, zvonah uzdizati, i sve drughe svojem vrimenitom
vladagniu potribitẽ sprave, i postavnicze *officinas* pripravgliati.

410

Da onii ispovidnik, i ispovidniczi megiu gnima, koga, ili
koje gnima, i svakomu od gni, sadafcgniem, i doscastom redov-
niku, vidilose bude obrati, i oberuh, ili oberega, s' dopũsschie-
gniem Provincziala, ili, ne bivsci on na rũku, nixegh od gnie-
ga starefcine, da ispovid gniovu, ili gniegovu sluscaju, ili slusca-
moxchi, i moguhga od svih kolikomu drago tesckih grihah i o-
pacfinah, akobi i od onih biile, od koihje odriscegnie kakomu
drago stolu Aposctolskomu uprav ostavglieno, naredivsci spasono-
mu pokoru, odrisciti: i svakoga gnih od kogamu drago, pro-
klẽstva, zabagniegnia diilah vlastite duhovne sluxbe, ili zakon-
vlastva, i prikrachiegnia u duhovnom czarkovnom blãgu opchie-
gnia &c., i u dogagliaih stolu Aposctolskomu u prav ostavglienih,
pokarãgnia, vidivsci, i bivsci ugodno, i pristalo vrime, oprosti-
ti;

; ilmu biilo metnuto od zàkona, ili od cšovika : *à quibuscun-
ue excommunicationis &c. à jure, seu ab homine &c. etiam in casibus
di Apostolica reservatis.* Kako i povlašćhivat s' istima, *dispensare*
svim zaprikam redništva, izvadišci sàmo oneh kojemu od po-
glnogh uboštva, i tefcka porážegnia &c., (*sczinim i dvox'gnie-
nia*) i davšci, dase ne sluxeh s' takom oblastiu na sramotu kgliu-
lah czarkve : *non tamen in contemptum clavium &c.* Po isti nàcšin
dizati s' istih sve svakè ne prikladnosti, i zla glàsa machie.

Da isti ispovidniczi svakomu svoje Provinczie redovniku
moguh na čas smarti dati oprosćtegnie i odpusćchiegnie sviu gnie-
ovi grihah. Akolibi koigod kadgod nemogao na čas smarti i-
nat ispovidnika, hočiemo veli da s'famim skrusćegniem; to jest
posćavšci sàmo pravo skrusćen s' ovoga sviita, dobie isto opros-
ćegnie, i odpusćchiegnie.

Da onii redovniczi iste Provinczie, koisu, i koi s' vrimenom **411**
buduh, moguchi rìcs Boxju navisćhivati, moguh s' dopusćchiegniem
biana, ili koi s' vrimenom bude Provinciala (koichiehi mochi
izvan kapitula i Congregationa mechiat) ocšito pripovidat, toli
lo u svoim koliko u drughim czarkvam, i u svih ocšiti mistii gra-
ovah, vàroscah, pazarisćtah, i sèlah. Ali hotiuchi u stògnim,
iti stolicsnim Arczi-Biskupah, ili Biskupah, skupnim, i drughah
ledovah czarkvam pripovidat, imaduh od istih starešcinah do-
pusćchiegnie uzèt : *si in metropolitanis, aut aliis cathedralibus, seu col-
legiatis, vel aliquorum ordinum Ecclesiis &c.*

Za pripovidat u drughim czarkvam, gdifam ja kgnigu sćtio, veli **412**
dase takogier ima imat dopusćchiegnie od vlastitogh Biskupa, i od dru-
hah istih vladalaczah, i starešcinah : *& aliorum quorumque licentia de-
per requisita.* Ali po slogu rìcsih, s'koima recšene vadì, tose ne razu-
i; zato ilje pišćacz krivo upišćao, ili sćtampatur usćtampao, me-
hiuchi na misto *irrequisita, requisita.* I razloghje: zasćtoje Cle-
mens IV., s' kgnigom svojom dàtom u Perugi na 20. Juna : *qui-
am temere sentientes,* ovu povlašćiczu svemu Rèdu màle Brattje mi-
ostivo istomacšio, da to jest Pripovidaoczi i ispovidniczi istoga,
digodmu drago, imajuchi dopusćchiegnie od Poklisàra Aposćtol-
koga, ili vlastitoga Biskupa, moguh ne sàmo brez dovogliegnia,
echie i protiva vogli nixih starešcinah pripovidati, i ispovidati:
zabra-

zabraguijuchi osćtro, da niko ne napastuje onch, koi k' gnima na pridiku i na ispovid igiuh; a ovdise to ossobito dopusschiuje Provinczii Bosanskoi.

- 413 Za tim milostivo odregiuje, da fràtri Bosanski, po pristupgliegniu statutih Rèda, istom kad, koliko slabòst gliudczka podnosi, nàstoje Regulu istoga obsluxiti, nikakva griha neimaduh.

Naiposli milostivo dopusschiuje svim i svakomu pravovirnom Issukarstovu, koi od svojih vrimenitih dobarah, akobi i jedno od stò issetah biilo, dàje za odkupgliegnie pravovirnih suxagniah iz rukuh nevirnikah, za sagragiegnie, i uzdarxagnie manastirah, kùchiah &c. istih redovnikah (u sczitii, Moldavii, i sedmeri sidalisceti sikulie *samo*) i za vladagnie xivota vrimenitoga fratarah, koi u nevirnicske zemglie, navlastito recsenè, igiuh, i onamo stojeh; daih ispovidniczi, koje oberuh da ispovid gniovu sluscajuh, ilmu biili Popi, ili Redovniczi, akobi i iste Provinczie biili, moguh *jedan pùt* od svih gniovi grihah odrisciti, i od svih oprosćtegnie datihim, na cfas smarti.

Ali naregiuje istim ispovidnikom, da naseavsci koga od takih s' tugin ne pravedno bogata, i kakomu drago sćteti iskargniega kriva, ilmu biila sćteta u possidovagniu, ili u posćtegniu; imaduhmu da tugin vràti, ili sćtetu popravi narediti; sćtochie bitti duxan taki griscnik izvarsciti. Josć da tako pomilovanì, od onoga vrimena, u kojehimse taka milòst navisti, i dopùsti, imaduh za jednu godinu danah, svakoga pětka, nebivsci pravo zapricfeni, i kad pristane zapriha, postiti. Akolibi u pětak bio zapovidgni pòst, imaduh drughi dan to ucsiniti. Akolibi vas ili dio takogh posta ne moghli obsluxiti, moxehim mudar ispovidnik u drugah Bogogliubnah dila pòst prominiti, kojachie dùxni bitti izvarsciti, ako hochieh milòst ovu uxivati.

- 414 I priporucsuje, pacse veli *hochiemo*, da Redovniczi, i recseni dobrocsinioczi ne mloxe opacfine s' uzdagniem u ovo odriscegnie, i oprosćtegnie; koje, sasvima ostàlim milostma s' ovom nascom kgnigom dopùsschienim, nechiemo dasć po i jednoj, i kakvoimu drago milostivoi kgnighi, datoj, ili kojase kakomu drago u napridak dàde od stola Aposćtolskoga Generalu, ili komu drugom dostoinom sobstvu Rèda, razumi pomarsćeno ili prikrachieno. *Non*

obsta-

stantibus fel. mem. Bonifacii &c., & Clementis V. Rom. Pont. aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis: nec non statutis, & consuetudinibus dicti ordinis, juramento &c.; ceterisque contrariis quicunque. Presentibus, quoad sub observantia hujusmodi vixeritis, contentat valituris. Dat. &c. (9)

Pla II. *Dum fidem sinceram &c.* data u sieni na 4. Aprila 1460. 415
U kojoj, proczignijuchi prikazanemu uzroke tèscke potrebe (9) Arch.
xivota vrimenitogh fratarah Bosanskih, i varlo mucna, pacse ne- vat. *ibid.*
moguchia, *veli*, czila obslùxegnia zavirnogh Franczesckanskogh f. 285.
romastva: *ibidem permanere nequiretis* (razumi s' pomochiu op-
hienogh, i obicfainogh Boxjegah, i czichia isti Fratarah, pro-
igiegna, i u takim potribam) zarad ùdna zemaglskogh urègie-
nia gniovih stranah: *quia partes illæ ita situate sunt &c.* Procz-
nijuchi rekko to, i poznajuchi zdrave, i pràve uzroke, dopùs-
hia, za sàmu potribitu pomoch xivota: *pro necessaria tantum su-*
sentatione vitæ vestræ, da moguh darxati kognie vole, i drughe
ivine, i sc' gnimase sluxiti, za sèto koja vaglia u recfenom po-
tribitom provigiegniu. Kako i da, kad koi devòt i milofardan
amaglski gosgodin, za potribitu gniovu pomòch, odrèdi, i na-
èdi nikoliko svojih podloxnikah fegliakah, dahim slùxe, dajuchi
dovozech i vino, xito, darva, i drugah prilicsna, moguhse sc'
nima sluxiti, i od gni to uzimati, i tako potribitu godixbinu
ripravgliati, brez i jedne sumgnie, i straha dùsce; sèto po svo-
joj Reguli drugacse nebi moghli csiniti (r).

Pùsschiat kosse, nossit bràdu, i barkove; prioblacitse u dru- 416
he hagline; to jest u svitovgnie, i uzimat, darxat, i harcfiti (r) Bull. 7.
òvcze, dopùstioje Honorio III. (pod koimsu pocseli Redovi S. 8. f. 189.
Dominika, i S. O. Franczescka, i koije Franczesckansku Regulu *Indiculus*
potvardio) svim isti Redovah redovnikom, koi po naredbi stola *Petri Alva*
Aposctolskoga, i zapovìdi, ili s' blagosovom svojih starefcinah f. 42 n. 5.
igiu, i stojeh u nevirnoj zemgli Maroku, kraglietva Miramo- (s) Reges
linskogh; S' kgnigom svojom, koja pocfima: *Ex parte vestra fuit Pon. n.*
propositum coram nobis &c. piisanom na 17. Marcza 1226. (s); Ko- 246. An.
jesse milòst prùxa i na sve one, koi u kojojimu drago nevirnoj zem- Min. an.
gli istu potribu imaduh, jer i u recfenoi zemgli ovu milòst potri- 1226. Re-
ba u prav dàje, kako isti Pàpa u istoi kgnighi poznàje, govore- lig. 17. n.
chi: 64.

chi: *licet videatur vos ab his excusare inevitabilis necessitas, & grandis ac evidens utilitas aliorum.*

417

Pak ima i za sve, u kojojmu drago nevirnoi zemgli biili take milosti pod pečatom Aposćolskim piismo, iliti kgniga Urbana V. *Excolentes vineam Domini sabaoth*, data na 13. Deczembr 1369., u kojoj nadomechie, da moguh u takim zemgliam i po tribam od kakimu drago gliudih profit i uzimat novcze: to jest od prāvovirnikah, i od nevirnikah, i kakomu drago dobivene i stecene; Zasćto ako moxe kadgod bitti prav, i zdrav uzrok i rāzlogh, da ispovidnik dosūdi, i narēdi, dati tūgie Issukarstu, koji je basćtinik opchieni svih stvoreni dobarah (1); (komuse dāje,

(1) Ad

Heb. 1. v.

2.

(u) Matt.

25. v 40.

(x) San-

Etorus

dajuchi siromahom (u)) premdaje offobiti vlastiti gospodar xiv, i na ruku; koliko vechma moxe to dosūditi Pāpa, zasćto *propter quod unumquodque tale, illud magis.*

I ne sāmō ovih, vechiesu i mloghi drughi Pāpe to potvardi-
com. sup. li, koje pomina i broi nasc naucsni santoro, u tomacsegniū nasce
Reg. c. 12. Regule (x), i vechie pūtah tako odgovorio sveti skup kardina-
stat. 5. q. 4. lah, te basć jedan pūt na pitagnie Bosanskih fratarah, s' ovim
v. Re- ricsma: *Oratores posse observare solitum, tuta conscientia*, kako svido-
spondeo csi prāvi siroma Franczesckanski naucsni Mattheuci, u svojoj sku-
ex statu. li siromastva Franczesckanskoga (y). Ali moguchi (veli isti) vo-
tis. diti sobom tercziara, ili slūgu, kad po xupah, i po selih igiuh
(y) Schol. sluxechi karstianom, da na mīsto scindika novcze nosi i harsć za
Paup. sćerbet-hascće, i drughe globe turske, imaduh tako cfiniti (z).

418

Josc ne sāmō nahodechise u sluxbi Aposćolskoi megiu ne-
Matthæuc virniczi, vechie koigodsu, i gdigodsu u takom dogagijaju, da nei-
Tit. 2. con- maduh drugogh nācfinā xiviti siromascki, nego darxechi i harsće-
fil. 3. n. 44. chi novcze; zasćto je zākōn naravni, koji zapovīda cšuvati, i uz-
(z) Idem darxāvati xivot vrimeniti, svarhu zākōna piisanogh, kako je isto-
ibid. & Ni macsio Nikola III. tomacsechi Regulu māle Brattje, po svido-
col. Flos. v. cšanstvu lftogh Matthæuci *ibid. n. 42. (a)*

observan Zato nenavidost, i ohola xeglia parvorogienstva u Rēdu S.
tes n. 10. O. Franczescka, a ne istina kriposti Evangieoskogh siromasćva
(a) Extra otvorā ūsta onima, koji govore, dasu *obsluxitegli* uzeli od czarkve
cap. Exiit povlasticzu svarhu Regule, po kgnigama spomenutim; jer (osim da
§ Nec ni jedna taka kgniga nie dāta svoi opchieni obsluxetegliah sebicze:
quidquā

indiffe-

differenter, vechie sàmo nikim Provincziam) Regula u recsenih dogagiah doisto ne zaduxuje na obsluxegnie zapovìdi ne primat darxat novaczah, kakoje iztomacìo imenovani Pàpa Nikola.

Zato kgnighe Aposćtolske, koje to u recsenih dogagiah do- 419
pisschiujuh, ne povlæsschiujuh protiva Reguli, vechie tomacseh, a Regula u istih dogagiah ne zaduxuje ; nittisu i jednu ighda obsluxitegli s' drughim razùmom primili, negose josć na svakom kapitul generalomu zakligniu obsluxivatju kako slovah nosseh.

(b) Odkud svaka taka kgniga, navlastito Honoria III., pripo-
mcsuje, dase s' takom milosschiu himbeno ne slùxeh, vechieju za
omu potribu darxeh, *parce recipere denarios, & expendere tantum-* (b)
modo propter cibum, & vestes. Sćto, zavarsscujuhi kgnigu, ovako *Matthæu.*
omacsi : *Nos laudabile opus vestrum, piumque propositum attendentes,*
vestris supplicationibus inclinati, super prædictis vobiscum, in illis regio-
bus, quam diù præscripta vos arctat necessitas, & invitat utilitas,
misericorditer dispensamus; dum tamen fraus non interveniat, sive do-
la, vel sinceritatem vestram cupiditas non seducat. Dat &c. Kako
gri. *ibid. n. 44*

Bonifaczia osmoga : *Licet ex omnibus mundi partibus &c.* dàta 420

u Rìmu kod S. Petra na 29. Aprila 1298. U kojoj, csuvsci, razumivsci, da u servii, Russii, Dalmaczii Bosni, Istrii, Slavni, i Harvaczkoi zemgli saad i sitva Evangieoska varlo ghine, zarad mloghè u bardih po vinogràdi dracsne kupine, koja splichiu ci povagliuje loze ; a u poghlih po gniva, csestogh gliuglia, koi tuje sime. Mloghi to jest sebicni od svoje priprosćtine vartogavajuh u viri ; a izvarstitihi, od saviscegh uzdagnia u svoje znàgie, splichiu noghe katoliclanskoga hoda ; i jedni, i drugi zala- z s' pùta istine, i odpadajuh csesto od vire. csuvsci rekko to, zapvìda, i naregiuje Provinczialu Provinczie frebarno Bosanske, da sviichiem otaczah istè, izbere dva redovnika darxave svoje, i nredihim pod sveti posluh, s'oblastiu Aposćtolskom, da u istim stanam, i Biskupatom Durackomu, Antibarskomu, Dubrovasc- komu, Splitczkomu, i zadarskomu, i u svim istim podloxnim Biskupatom, izvigiajuh od virovagnia ondiscgni karstianah, trà- x, i nascavsci progone nevirstvah ; a nevirnike, i oneh koihim vujuh, ilih pomaxuh, bràne, docsekujuh, i primajuh ; sùdeh,

odrišcujuh, i karajuh šasvom onom oblăstiu, i s' švima năcšini, koja i koisu u drugoi Aposčolskoi kgnighi fratrom istoga Rêda za taku sluxbu u onim štranam istomacšeni, i jako priporucšeno, da šve xestoko obsluxuju, i u dilo mechiuh, *ut Inquisitionis officium in locis prædictis, contra Hæreticos, credentes, fautores, defensores, & receptores eorum, juxta &c. exequi studeant diligentér.*

421 Dajuchi k' otomu oblăst istomu, i drughim koi za gnim s'vrimenom buduh Provincziali iste Provinczie, i gniovim, kadše daleko odmaknuh, za vrime namisnikom; da moguh, s' vichiem nikoliko razumnih redovnikah, kadgodhimše s'uzrokom i s'razlogom vidilo budè potribito, take sluxbenike, ili kogagod od gni skinuti, a drughe, ili drugoga na misto gniovo metnuti; kako i kad umre, ili umruh, drughe obrati i narediti; koichie istu oblăst koju parvi imati: *si tu, vel Vicarius tuus, te absente, aliquem*

(c) Reg. *Inquisitorum hujusmodi, ex aliqua forte causa &c. Et si aliquem, vel vat.n. 143 aliquos decedere contigerit, substituendi alium vel alios de consilio &c. plen. f. 697. nam, & liberam concedimus potestatem. Datum. &c. (c).*

(d) Ex lib 2. de diver form. **M**Artina V. *Illius, qui ut protoplasti posteros &c. dàta Geben-* nis na 23. Agusčta 1418. U kojoj šve milosti, oblăsti, povlasticze, i oprosčegnia kgnighe Ivana dvaest i drugoga, dopùšchiene od istoga Dominikanom, pripisuje fratrom, Provinczie Bosanske; kakoje gori recšeno iz kgnighe Eugenia IV. *Romanus Pontifex beati Petri &c.* I kakoje ondi iztomacšeno gniovo dopùšchiegnie ovih milostih, i kojasu oprosčegniah ondi izbrojena; onako i onè u ovoi dopuščiuje. *Non obstantibus modificationibus, ac restrictionibus per ipsum Urbanum VI. factis, ut præfertur, nec non constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscunque. Nulli ergo &c. Datum &c. (d).*

422 **I**Stoga druga: *Dum uberes fructus &c. Dàta Vicovarii Tibur-* tinenšis Diœc. na 29. Augusta 1422. U kojoj potvargiuje šve one milosti, oblăsti, povlasticze, zakonvlastva, i oprosčegnia, kojaje on, Ivan XXII., i ostali Pàpe prid gnim, ili Papah namisniczi, dopuštili Fratrom Bosanskim, gniovim czarkvam, i manastirom, za vladagnie duhovnò, i tilesnò, švoje, i karštianah; za obrachiegnie nevirnikah, za švaršceniu sluxbu duhovnu rogienim, priporogienim, i obrachienim dušcam, i za utemegliegnie u gnio.

gniovim stranam vire i zàkona Issukarstova; s' pogodbom, koje dokončana, ili priporučena u tomu s' Biskupi, i s' drughima opovskim starešcinam i texàczi Evangieloski, buduchi u istih strah i u mistu; a gdihi neima, ilisu iztirani, ili nepomgnivi povi; brez i jednogh, i ikakvogh umigniegnia dopùsschienihim ob-
stih, zakonvlàstvah, i povlasticzah: *in partibus conversis, & acquisitis, seu de novo convertendis, & acquirendis, in quibus praelati, aut plebani non existunt &c. non intendimus vobis, & facultatibus antedictis in aliquo derogare.* Kako i da moguh s' nevirniczi, i s' prokle-
zii opchiti, i prid gnima sluxbe Boxje čfiniti, i izvaršcivati, ali
ako igiuh pravo: *constitutionibus Apostolicis, ceterisque contrariis ne-
quaquam obstantibus.* Datum &c. (e).

(e) Lib. 1.
de diver.
form. An.
Min. lib.
5. f. 139.

URbana VIII. *Cum sicut accepimus &c.*: Dàta u Rìmu, kod
S. Marie vechiè, na 13. Jula 1639. U kojoj, razumiv-
ši po prikàzagniu fra Marina iz Boxeghe, i fra Andrie iz kamen-
grada, Diffiniturah Provinczie Bosanske, da u strana istè nemo-
e svaghdi manastir i czarkva manastirska bitti, nittise svaghdi
czarkva brez manastira učfiniti; dopùsschijuje na istih moglbu, da
i svakoi kapeliczi, molitveniczi, to jest gdise pùk skupglia Boga
moliti, i gdigod otàr namistè, da missu reknuh, i puk na missu
ògie; moguh diiliti sva i nesetnà oproščegniah, grihàh odpùss-
niegnia, i pokorah popùsschiegnia, kojasu ighda kakomu drago
popùsschiena czarkvam, i svetim Rèda S. O. Franczescka, i niisu
o sada dighnuta, i kojase u napridak dopùste, ili ne dighnu:
*consecrantur, & censerì debent concessa perpetuis futuris temporibus, etiam
catoriis & sacellis, ac in locis, & partibus hujusmodi, ubi Ecclesiæ nul-
modo extrui possunt, Apostolica auctoritate, tenore præsentium volu-
nus, concedimus, & declaramus. In contrarium facientibus quibus-
unque non obstantibus.* Datum &c. (f).

(f) Reges.
Aracæl. f.
52. lib. 2.
n. 52.

Nikole V. *Cupientes circa bonum &c.* dàta na 14. Maja. Isto-
ga druga: *Ad hoc circa Regularis observantiæ &c.* dàta na
6. Septembra. Koje, dopùsschijuchi ofšobità, gori izbrojena
malo pria spomenutoi kgnighi Eugenia IV. oproščègnia, odre-
jujuh kraeve Provinczie Bosanske, megiu koima u svakom svom
mistu moguhi uxivati, i diiliti. Parva, od drave do mòra Adrian-
kogh. A druga od mora Adrianskogh do Tatarske kraine.

425 Niifam metnuo godinu ovih dvajuh kgnigah, jerhi niifam u svom mistu sctio, ne buduchi imao, ni mogao imati u ruke kgnixniczu Aposctolsku, to jest sabragne kgnigah Aposctolskih, *Bullarium*; A godina kojuhim daje oni kod kogasamhi nasiscene nascao, ne udarase s' godinam kgnigah Eugenia IV., gori donefcenih: mechiebo ovih dvaju godinu 1447., A Eugeniove jedne, drughe po redi gori, mechie godinu 1449., a ostale mechie date pria godine 1447., kako moxesc gori viditi. Aliseje cfnimise Sctampatur privario, mechiuchi na misto 6. 9. tako da ima bitti 1446., kakosam ja metnuo, a ne 1449. Zascto iste godine Papastva mechie parvu i drugu, to jest 16., dakle nemoxebitti jedna jedne, a druga drughe Issukarstove godine data: a parvaje, to jest: *præ cunctis nostræ mentis desiderabilibus &c.* data na 1446.; dakle vaglia daje i druga, buduchi sve ostale date pria dvaju recsenih Nikole V. I tako darxechi, more bitti istinita godina 1447. dvaju Nikolini, buduchi on ove godine Papat pocseo, taki za Eugeniom.

NAiposli ima odrègiegnie, i narègiegnie S. Skuppa, iliti jednokupnogh suda kardinalah, od racfirivagnia i temegliegnia vire i zakona Issukarstova, ucsignieno po zapovidi Urbana VIII. na 30. Julla god. 1635., i od istoga isti dan potvargieno, u komu S. Skup odregiuje, i naregiuje. Po parvo: da kad umre Biskup Bosanski, Provincziao, i Diffinitorio fratarah male Brattje srebarno Bosanske darxave, koje tada bude, prikaxe nikoliko redovnikah istogh Reda i darxave svetomu ocu Papi, za tako dostojanstvo; a onchie, ili jednoga od prikazanih, ili drugoga, kako boglie po Bogu vidl, u isto dostojanstvo, i sluxbu metnuti.

426 Po drugo: da kad umre Biskup Bosanski, Provincziao Redovnikah iste darxave S. O. Franczescka: to jest starefcina (ilmuse zvao Provinczial, ili drugacse) koise tada dogodi, proglasise, i bude vikar Aposctolski, i stoì u takoi sluxbi sasvim pristoinim zakonvlastvom, dogodse novii Biskup ne ucfini, i dogodmu isti na znagnie ne daje, daje vechie primio kgnighe Aposctolske: *Bullas*, za istii Biskupat.

TOsu sva, od koihsije do sadà moghlo imat znagnie, Aposctolska svidocsanstva, truda, i sluxbe Bosanske male

I Brattje S. O. Franczescka, ucsignienè czarkvi svètoi, za uzvisce-
nie Imena Issukarstova, rasciregnie, i utemegliegnie gnio-
u zàkona, i za spasegnie vicsgnie gliudczkih dùscah : i gniovik
dobitih oblàstih, zakonvlàstvah *juris-dictionis*, milostih, povla-
sczah, i oprosčtegniah. Premda isto ime, s' koimseje do skoro
zàla, i s' koim u svim izbrojenim kgnigam zovuh Pàpe gniovu
Provincziu, i Provinczjala, cfini zadovoglno svidocfanstvo csèstih,
mloghìh, i velikih gniovih Aposčtolskih slùxbah, i trùdah u czar-
ki katolicfanskoi Issukarstovoi; buduchi obicfainim, i opchienim
ricfinom zvàna, i imenovana Namisnicza, i Namisnik Aposč-
tolski, *Vicaria, Vicarius*.

Sasvim tizim mallihim u tomu sada raazlogh dàjuh, protive- 427
cihimse mloghì od onih istih, koi od gniova truuda basčtinu u
czarkvi svetoj imaduh, i u zemgliah, kojemu s' karvavim znojom
cl sùhi pùstigniah, i od pògliah svakojakogh gliutogh divjeh
crasčtaja, plodne gnive czarkve ucsinili, i s' rossom nebeskom E-
vngieoskogh blagosova upitomili; xalosniehi boduchi starniscte
oràne pšcenicze, negoje deralo targnie divje kupine. Nisčtane-
ragnie ako za gliubav Boxju, za kojega samo posčtegnie imase
laki truud csiniti, i od gniega plàchia, ne vrimenità, vechie vics-
gna cšekati, uztarpglivo, dragovoglno, i humiglieno uzpodnosè,
ochichie vriime, kadchie obilno xeti, i s' vessegliem snoopje nos- (g) *Psal.*
si, kakoje obechiao okrugnieni Prorok David (g). 125. v. 6.

Ali take zemglie imaduse varlo bojati, dahimse ne dogodii 428
no, sčtoseje Bògh svemoguchi zakleo po Ixaihi (h) ucsiniti ta- (h) *Isaia*
bm nespoznanstvu, govorechi: *jachiu mojemu vinogradu, puuku v. 5.*
Israelskomu, koi posli svega timàra, i urègiegnia, na misto grozdia,
rodionie grescom, ovo ucsiniti, odnichiu od gniega pìoot, i poravnati
po gniega jendeke, neka svak ulazi, jaghmi, i gaziga: nechiuga visce
rizati ni kopati, vechiechiu pustiti po gniemu raasti korov,
i targnié, i zapovidichiu oblàkom, da na gniega ne
pùščhaju daxda ni rossee.

§. IV.

Od opchiègnia Redovniikah u povlasticzam, i drugim milostma czarkve svète.

429 **O** Ssim recsenih ràazlògah vridnosti glàsom xivih ustah dopùschienih povlastiiczah Redovniikom, danacsgni dan, tojest posli imenovanih pecfatnìczah, iliti kgnìgah pod pecfatom Apostolskim, *post Bullas* Gargura petnaestoga, i Urbana Osmoga, od pomarscègnia opchienoga istih: i posli imenovane Pavla peetoga, od (i) *Caut.* pomarscegnia sviu oprosctegniah dopùschienih s' xivim ustma istim *Conf. Mat* (imase znati, dase nighda u kgnighi pomarscegnia povlasticzah *shauc. l. 1.* ne razume pomarscena oprosctegnia, ni u kgnighi od pomarscè- *c. 27. n. 2.* gnia oprosctegniah, pomarscene povlasticze; kad nie razborite *Gob. tom.* spomene, iliti zatvòrka; u onoi, od oprosctegniah; a u ovoi, *2. de Indul* od povlastiiczah (i)) ossim rekko prostih od pomarscegnia recse- *trac. 4. c. 2* nih kgnigah, po recsenih raazlozii, i onesu proste, i josć vaglia- *n. 22.* le, kojefu, i kadsu istè drugom kojem Reedu, s' koim onii, ko- (k) *Peyr.* musu s' xivim ustma dàte, opchii u duhovnim milostma, dopùschiene s' piismom zapecfachienim; zascto zarad milosti opchiègnia *Bass. n. 8.* imaduh raazlogh dopùschienih s' piismom, koje u spomenutim *apud Sbog* kgnigam recseni Pàpe niisu pomarsili. (k) *Th. Rad.* Opchiègnie u duhovnim milostma, povlasticzam i oprosctegn- 430 *ma communicatio privilegiorum &c.* nie drugò, nego milost dàta *Trac. 136.* sobstvu jednome, ili cziilù Reedu, ili drugoi kojoj opchieni, u *e. un. n. 15* xivati sve, ili nìkee milosti &c. dopùschiene i kojese dopùschiu- (l) *Don.* juh drugomu: *Est extensio Privilegii, uni simpliciter concessi, ad alte-* *tom. 1. rum.* Kojase milost dvostruko obicfaje davati. Drughda, i ni- *Trac. 7. q.* kim, ossebìto, podpuno, i neskrachieno: *absolutè, plene, & illi-* *1. cum* mitate, tako da koiju ima, ni od koga drugoga ne vissii da uxii- *com. apud va: per se independenter illa fruitur.* Drughda i nikim za gliubav *Reiff. lib.* drugoga, i skrachieno, tako daju imaduh dokfu takii gliùdi, *s. Decret.* dok to i to cfinee, i obsluzujuh; Kakose daajelikàrom, dobro- *Tit. 33. de cfinioczem,* priategliom, i branitegliom nìkih Redovah. (l) *im-* *Privil. §. perfectè, & relative.* 3. n. 53. 54

Ovu milòst, offebito, svarsceno, i podpuno imaduh svi pro-
 echii Redovi, *ordines mendicantes*, da moguh tojest uxivati, i slu-
 titise svi i svakii, s' svima povlasticzam, kojemu dopuščie-
 je, i dopuščiujuše svim i kojemu drago proseechiem, i ne pro-
 echiem drugom Reedu: tako da kojajegod dopuščiena, i ko-
 segod, kadagod, i kojemgod dopušti; i gnimase, i svakomu
 d gnii dopuščiena razumi, po odregiegniu mlogih Pàpah, na-
 lastito JULIA drugoga LEONA detšcoga, i S. PIA peetoga.
 tako opahienim nàcsinom govore svi naucsitegli, koisu od toga (m) *Apud*
 iisali. (m) *Reiff. ibid*

Za Reed maale brattje S. Ocza Franczcska offobito, do-431
 uustilisu milostivo, i sasvom scirinom i podpunoščiu odredili tu
 milòst, CLEMENT feedmi, s' pecsatniczom, koja pocima:
Sum uberes fructus &c. (n). Sveti PIO peeti, GARGUR tri- (n) *Vide*
 aesti, SIXTO peeti, i drughi Pàpe; kako bilixi Herincx *disp. in comp.*
de legibus q. 6. n. 73. (o). Koiziusu ovo riicsi: *Motu proprio, & Priv. ord.*
c certa scientia, omnia, & singula Privilegia, immunitates, Exem- circa fi-
tionem, Indulta, Indulgentias, peccatorum remissiones, & gratias, dicto nem.
dinorum, & S. Clarae, ac Tertio de pœnitentia nuncupato, ordinibus, (o) Apud
lorumque personis, locisque concessa &c. approbat, & innovat, eisque Reiff. ibid
omnia, & singula privilegia, concessionem, indulgentias, & gratias &c.
quibusvis ordinum mendicantium, vel non mendicantium congregationi-
bus quomodolibet concessa, & concedenda, suæ professionis Regularis ob-
servantiæ non contraria, communicat in omnibus, & per omnia, per-
inde ac si eis specialiter concessa fuissent.

Sčtoje CLEMENT offmi, s' uxexeniom gliubavju, i s' sci-432
 om miloščiu potvårdio, s' Aposčtolskom kgnigom svojom: *Ra-*
tio Pastoralis officii nostri &c. daatom u Rìmu kod S. Petra, pod
 parštenom Ribàrskim, na 20. Decembra, god. Issuk. 1597., Pa-
 pastva svoga 6., zafachiajuchi u potvargiegnie ne sàmo donlasc-
 gnia od toga Aposčtolskà piisma; vechie i xiivih uustah milosti,
 i dopuščiegnia, I to s' zatvòrkom offobitim: *cum clausula spe-*
ciali, s' koim ucsignieno piismo, ne sàmo sčtoje potvargiuje, ve-
 chie i raazlogh nova dopuščiegnia csinii: *novum jus tribuit.*

Ovu miloost opchiègnia, buduchi tako podpuno Redovom
 pro-

profecchim dàta, sliidi da imaduh starefcine s' starefcinam, Redovniczi sebicsni (tojest koi niisuh nikakve starefcine) s' Redovniiczi; manastiri s' manastirì; czarkve, s' czarqvam; svetkovine s' svetkovinam; skule s' skulam, lekturi s' Lekturii; studenti s' studentì, Predikaturi s' predikaturì &c. Tojest: kojefugod povlasticze &c. daate jednoga, kogamu drago Reeda, starefcinam, Redovnikom &c. i gniovimse daate razume. Premda, ossim razloxita sliigiegnia, i piismo razborito Aposctolsko od toga ima
SIXTA csetvartoga, i **JULIA** drugoga, ovoga pocsetka: **JULIUS** Papa II. *Venerabiles Fratres, salutem, & Apostolicam benedictionem. Alias ad supplicationem charissimi &c.* Daato u Riimu kod S. Petra, pod parstenom Ribarskim parvi daan Juna 1509. Papastva svoga godine sceste, U kojemu tako ovo opchiègnie dopusschiuje i tomacsi megiu Dominikanii, i Franczesckanii.

433 Alise to razumii od povlasticzah, oproscetegniah &c., koje se u opchieno, i za opchieni uzrok, i razlogh dajuh, i za vazda: *id intelligendum est de privilegiis, & indulgentiis &c., secundum rationem generalem, & in perpetuum concessis.* Zato Kadse koja milost dopuusti kojemgod jednom ossobitom Redovniiku, manastiru, czarkvi, svetkovini, &c.; i za ossobiti uzrok, i raazlogh; I kadse povlasticza, ili oproscetegnie daje kojemgod jednom Reedu, ili czarkvi &c. istoga, za nikoo istinito vriime; na priiliku za toliko godinah, na ostalese ne pruxa. Istoie od povlasschienih otarah: *idem est de Altaribus privilegiatis*, kadje koi za ossobiti uzrok povlasschien, jerje, na priiliku, na takom otaru, ili u takoi

(p) *Ant.* ossobitoi czarkvi, koja priilika Goospina, ili drugogh svetogh, *de sp. S. in* od ossobitogh devocziona pravovirnogh puuka. Odkud svi, ossim *Direc. Re-* jednoga i drugogh, darxè, da czarkve ostalih Reedovah izvan *Frangul. trac.* czesckanskoga, ne opchie s' istim u oproscetegniu Porczyunkule. (p) *1. disp. 1.* Takoje i od ossobiti povlasticzah, i oproscetegniah *Proscet. 3. n.* vinczie srebarno Boffanske maale Brattje obsluxitegliah; Tojest *42. Donat* ni onese ne pruxajuh, po milosti opchiègnia, ni na drughe *Re. p. 1. tom. 1.* dove, ni na drughe Provinczie istoga Reeda, koje neimaduh *ost. trac. 7. q.* sobitogh uzroka, i razloga, za koisu gnioi dopusschiene, ili od *14. & 15.* drughi na gniu pruxene; buduchi doisto sve kojefu gori izbroene, *apud. Reif* kakoseje ondi vidilo, za ossobite uzroke, i raazloghe, gnioi dopuss-

puffchiene: i mloghe s' ovim zatvòrkom: *quoadusque sub ea obser-*
vantia vixeritis.

Sumgnie nikii, opchieli Redovi profeechi s' Jexuiti u povla-
stzam, i oproščegma &c. gnima u prav dopuuffchienim. Uz-
rkje sumgnie ovii: jer Jexuiti imaduh nikee povlasticze, s' ovim
zatvòrkom: *ne illis per communicationem fruantur ceteri mendicantes,*
kkose vidii u Pecfatniczi Gargura trinaestoga, koja pocfima:
Sum, & utile &c. i kojaje sedamdesèt i seedma megiu dokon-
cignma istoga Pàpe: *in Bullar. Cherub. tom. 2.* U kojoji povlast-
ciujuchi Jexuitom protiva zàkonu opchienomu czarkve od rè-
gagnia u czarkvene sluxbe Sakramenta fvetoga Reeda, s' ovima
risma.

§. 2. *Nonnulli tamen Antistites, post Concilii Tridenti-* 434
n decreta, eos sic præsentedos, prius in hujusque; tam in mi-
nimum, quam sacrorum ordinum, hujusmodi præsripto mu-
nere exercitados; temporumque determinatorum post susceptos
descriptum finem, antequam ad superiores ordines ascendant,
omnino expectandum, eosque in eorumdem ordinum sanctioni-
bis, vel functionibus, chorique officiis plenè instructos: &
dnique super eorundem vita, moribus, etate, & natalibus,
a Parochi inquisitionem, aut alias, testimonium, & certa
alia requisita habenda esse contendunt; quamvis ad eosdem or-
dues suscipiendos numeris alioquin omnibus idonei dimit-
tatur.

§. 3. *Nos his incommodis, quantum in nobis est, occur-* 435
re volentes, omnibus Episcopis, & aliis Antistitibus, præ-
sentibus, & futuris, in perpetuum præcipimus, atque inter-
dicimus, ne ab hujusmodi promovendis, qui licentiam à Præ-
posito Generali dictæ societatis pro tempore existente, vel ab
eidelegatis habuerint, quidquam prædictorum requirant, vel
exigant; sed ipsos, etiam absque ulla functione in ordinibus
ipsis, interstitiorumque ad illos suscipiendos observatione, aut
inquisitione de cantu, officiis, ceremoniis Ecclesiasticis, idonei-
tate,

tate, proprii ordinarii licentia, aut aliis in aliis requisitis ac minores; ac etiam extra tempora à jure statuta; tribusque Dominicis, vel aliis festis diebus, etiam continuis, ad sacros etiam Presbyteratus, ordines promoveant, ac si omnibus requisitis præditi essent. Nos enim illis, ordines prædictos suscipiendi, ac prædictis Antistitibus eos ipsis conferendi, facultatem tribuimus. Na svarhſi mechie ovi zatvorak præsentis autem gratiæ communicationem, omnibus aliis, etiam qui sua privilegia cum ipsa societate copiosè participant, participareque poterunt, quomodolibet in futurum fieri prohibemus.

- 436 Nisctanemagnie ſvi Redovi proſeechi ſadà imaduh podpuno recſenu podpunu milòſt opchiegnia i s' Jexuiti, i opchiee ſve gniove povlaſticze, miłoſti &c.: ne ſamo kojefuhim dopuſſchiene brez zatvòrka; vechie i kojefuhim s' recſenim, i s' prilicsnim, i kolikomu drago oſſobitim zatvòrkom daate: i baſc imenom recſenu Gargura trinaeſtoga, polak redniſctva. Tako ucsè glàſſni nau- cſitegli: Diana p. 3. traçt. 2. Reſol. 81. Rodriquez tom. 1. qq. Regul. q. 55. Art. 7. Herincx. diſp. 4. de legib. q. 6. n. 75. Donatus p. 1. tom. 1. traçt. 7. q. 8. Miranda in manuali Prælat. tom. 2. q. 46. Art. 5. concl. 2. S' o- vim ràzlogom: jer proſcaſtè Pàpe ne moguh, nitti zato imaduh ighda odluku ſvezati i ſteeghnuti oblaaſt docſaſtih; zaſcto jednak ſvarhu jednaka neima zapovidagnia: *par in parem non habet impe- rium* (q): A mloghiſu Pàpe poſli Gargura trinaeſtoga dopuſtili i potvardili milòſt opchiegnia podpuno; brez i jednogh tojeſt zat- vòrka od ſkracſavagnia, ili vagiegnia; paſce s' zatvòrczi pomar- ſujuchii ſvih kakomu drago oſſobiti protivni zatvorakah proſca- ſtih Apoſtolskih piſſamah od take miłoſti Redovnikom: kakoe, polak Reeda Sceraſiſkogh S. O. Franczeſcka, vidii u kgnighi ſpo- menutoi Clementa oſmoga; koju, buduchi cſèſto potriba recſe- ne Jexuitczke povlaſticze polak redniſctva, mechiem ſvu, od riicſi, do riicſi ovdi, daje na ruku, kadſe dogodi potriba ukazatju.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ratio Pastoralis officii nostri exigit, atque efflagi- 437
tat, ut quorum Religionem, ac virtutem sedi A-
postolicæ, totique Ecclesiæ, non modo illustrem, &
præclaram, sed utilem etiam ac necessariam esse animad-
vertimus, eosdem nostris, & ejusdem sedis Apostolicæ
honoribus & beneficiis libenter prosequamur. Cum verò
ex bonis, & commodis spiritualibus Ord. Mendican-
tium, ea longe, lateque pateant, semperque patuerint,
quæ a sacro Ordine Fratrum Minorum de observantia, ab
ipsis fundatæ Religionis initiis, in omnes Christianæ Rei-
publicæ Provincias profluxerunt, quotidieque profluunt,
& promanant; faciendum nobis esse statuimus, ut in
eodem ordine, nostris, & sedis Apostolicæ gratiis, at-
que muneribus honestando, nihil Romanorum Ponti-
ficum, predecessorum nostrorum benignitati, ac studio
concedamus.

§. I. Cum igitur pro parte dilecti filii Joannis Bap- 438
tistæ Moles, Commissarii Generalis in Romana Curia,
Ultramontanæ familiæ prædicti ordinis de observantia,
nobis expositum fuerit, ex ipsius sedis benigna digna-
tione provenire, ut Romanus Pontifex quandoque præ-
decessorum suorum Romanorum Pontificum gesta in-
novet, ac Apostolica auctoritate innovata, & restau-
rata muniat, & fulciat, & in pristinum statum reponat,
& reducat: nec non propterea nonnulli Romani Pon-
tifices, prædecessores nostri, quasdam gratias, conces-
siones,

fiones, indulgentias, & peccatorum remissiones, absolutiones etiam plenarias, libertates, prærogativas, favores, immunitates, exceptiones, declarationes, facultates, multaque alia privilegia, & indulta; tam prædictis fratrum Minorum, quam S. Claræ, ac Tertio de pœnitentia nuncupato, ordinibus, illorum superioribus, fratribus, monialibus, & sororibus, ac utriusque sexus personis, & Monasteriis, domibus, Ecclesiis, & locis quibuscunque dictorum ordinum, nunc, & præ tempore existentibus, in genere, vel in specie, etiam per modum communicationis, sive extensionis privilegiorum, aliis ordinibus, Domibus, Ecclesiis, & utriusque sexûs personis, ordinum mendicantium, & non mendicantium, existentibus concessorum, concesserunt, aut jam concessa confirmarunt, & approbarunt, prout in singulis concessionibus, declarationibus, & litteris eorundem prædecessorum expeditis plenius dicitur contineri.

439 §. II. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, illa quæ sæpius, Apostolicâ authoritatê prædicta munita existunt, majorem obtineant roboris firmitatem, pro parte prædicti Joan Bapt. Moles nobis fuit humiliter supplicatum, ut prædictis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, favoribus, conservatoriis, declarationibus, facultatibus, dispensationibus, gratiis, concessionibus, indulgentiis, & indultis, pro illorum observantia, nostræ approbationis robur adjicere, aliàsque in præmissis opportune providere benignitate Apostolica dignaremur.

440 §. III. Nos igitur, qui omnium votis præsertimque illorum, qui sub svavi Religionis jugo Divinis laudibus

ibus, & Christianæ Religionis augmento incumben-
tum personarum tranquillitati, & commoditati con-
sulant, libenter annuimus, eosque favoribus prosequi-
mur opportunis; hujusmodi supplicationibus inclinati,
quæcunque præmissa, ac omnia, & singula alia privi-
legia, immunitates, exceptiones, libertates, præroga-
tivas, favores, conservatorias, declarationes, faculta-
tes, dispensationes, gratias, concessiones, indulgentias,
& indulta spiritualia, & temporalia, etiam per modum
communicationis, & extensionis, inter se, & cum alijs
ordinibus mendicantibus, & non mendicantibus; eis-
dem fratrum minorum Regularis observantiæ, & S.
Claræ, ac Tertio de pœnitentia, ordinibus, etiam in
congregatione, sub trium votorum substantialium pro-
fessione, & eorundem superiorum ordinis Minorum
Regularis observantiæ hujusmodi obedientia degentibus,
ipsorumque Superiorum fratribus, Monialibus, sorori-
bus, ac utriusque sexûs etiam singularibus personis;
nec non Monasteriis, domibus, Ecclesiis, & locis qui-
uscunque, in genere, & in specie; etiam per solam
signaturam, etiam vivæ vocis oraculo, ut præfertur,
aut alias, per eosdem Romanos Pontifices, prædecesso-
res nostros, ac nos, & sedem prædictam, sub quacun-
que forma, & expressione verborum concessa, ac et-
iam iteratis vicibus approbata; nec non omnibus, &
singulis in eis forsan contentis clausulis, Decretis, &
declarationibus quibuscunque: ac singulas desuper,
etiam pluribus vicibus, confectas litteras, & in eis con-
tenta, & inde secuta quæcunque, illarum omnium te-
nores, & formas datas, effectus & Decreta in illis ap-
posita; ac si de verbo ad verbum infererentur, & in
his

his essent inserta, præsentibus pro expressis habentes, dicta authoritate Apostolicâ, tenore præsentium, ex certa scientia (in his omnibus, in quibus Decretis Concilii Tridentini non adversantur: salvis etiam Decretis à nobis in favorem fratrum Reformatorum concessis) approbamus, & confirmamus, ac innovamus, perpetuamque roboris firmitatem obtinere, & firmiter observare: nec non ordinibus fratrum Minorum de observantia, & S. Claræ, ac Tertio, de pœnitentia nuncupato, etiam in congregatione sub obedientia fratrum Minorum de observantia hujusmodi degentibus; superioribus, fratribus, Monialibus, etiam Tertiariis nuncupatis, sororibus, personis, Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, & locis prædictis, etiam per modum communicationis, & extensionis hujusmodi suffragari, illisque frui, uti, & gaudere, quando, & quoties opus fuerit, posse, & debere, in judicio, & extra, ac etiam in foro conscientie, in omnibus, & per omnia, ac si specialiter, & expresse eisdem fratrum Minorum, & S. Claræ, ac Tertio de pœnitentia, ordinibus per nos concessa fuissent, decernimus. Supplentes omnes, & singulas juris, & facti, ac solemnitatum, etiam de juris necessitate, aut alias quomodolibet requisitarum, forsan omissarum, & alias quoscunque defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem.

441 §. IV. Quo circa venerabilibus fratribus Mantuæ, & Toy Episcopis, ac dilecto filio causarum Curie Apostolicæ generali Auditori, per easdem præsentibus committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, vel unus eorum per se, vel alium, seu alios, faciant authoritate nostra præsentibus litteras, & in eis contenta quæcunque,

unque, plenum eorum effectum sortiri, illisque omnes, quos concernunt, pacificè frui, & gaudere. Non per-
mittentes quemquam desuper contra præsentium teno-
rem, sub quovis prætextu, & causa, etiam defectu in-
tentionis nostræ, per quoscunque, quomodolibet inde-
bitè molestari : quinimo quidquid contrarium attenta-
tum, vel fieri continget, omnia semper in pristinum re-
poni. Contradictores quoslibet & rebelles, etiam per
quascunque pœnas Ecclesiasticas, & alia opportuna ju-
ris & facti remedia, appellatione quacunque postposita,
compescendo ; ac, legitimis super his habendis, serva-
tis processibus etiam iteratis vicibus aggravando, invo-
cato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcu-
laris. Sicque per quoscunque Judices, & Commissarios,
& S. R. E. Cardinales, nec non Sacri Palatii Apostolici cau-
sum Auditores, sublata eis quavis aliter judicandi, &
interpretandi facultate, judicari, & definiri debere.

§. V. Non obstantibus præmissis : piæ memoriæ 442
Bonifacii Papæ VIII. etiam prædecessoris nostri, de una,
et in Concilio Generali de duabus Dietis ; dummodo
ultra tres Dietas aliquis, præsentium vigore, ad judi-
cium non trahatur : alijsque Apostolicis constitutioni-
bus, ac Provincialibus, & Capitularibus statutis, & con-
stitutionibus, etiam juramento, confirmatione Aposto-
lica, vel quâvis firmitate alia roboratis : Privilegiis quo-
que, indultis, & litteris Apostolicis, etiam in forma Bre-
vis, per quoscunque Romanos Pontifices, prædecessores
nostros, ac etiam nos, & Sedem prædictam, etiam mo-
tu proprio, ac scientia, & potestatis plenitudine simili-
bus, ac cum quibusvis irritativis, annullativis, restricti-
vis, reservativis, exceptivis, restitutivis, declarativis,
men-

mentis attestativis, ac derogatoriis, ac derogatoriis, alijsque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis quomodolibet, etiam pluries concessis, formatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes, mentio, seu quæis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, etiam quod in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo, & forma derogari posset; tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, motu scientiæ, & auctoritatē similibus derogamus. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem; cæterisque contrariis quibuscunque.

443 §. VI. Verum quia difficile foret, præsentis litteras ad singula quæque loca, in quibus forte opus esset, deferri, volumus, & pariter Apostolica auctoritate decernimus, quod illarum transumptis, manu alicujus ex Secretariis cujusvis prædictorum Prælatorum Generalium, ac Romanæ Curiae Commissarij, & Suorum Successorum, aut Notarij Publici, subscriptis, & Sigillo officij alterius eorundem, aut alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu Curiae Ecclesiasticæ, munitis, eadem prorsus fides, in judicio, & extra illud, adhi-

adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub
annulo Piscatoris, die vigesima Decembris
1597. Pontificatûs nostri anno sexto.

Pètije csèrek ovè kgnighe, xeglni zatvorak za podpuno dighnu- 444
chie spomènute, i svake drughe prilicsne sumgnie od opchie-
gia proseechii Redòvah, u recsenoi, i svim drughim, (polak
samu dràgo biile, i s' kakvimamu i kolikomu dràgo offobiti
zavòrczii daate biile) povlasticzam ostalih prosèchih, i ne pro-
sechih Redòvah. Premda i brez togà neima sumgnie, zasètoje
Cargur XIV. offim dopùfschiègnia sviuh povlasticzah drughah Rè-
dvah u opichieno, offobito, i imenom dopuustio Puustigniakom
Csterczienskim, i krixonoscam; tojest Cruciferom, sve povlasticze
Jexuitczke, s' kgnigom, koja poscimà : *Illius qui &c.* i kojaje se-
dmnaestà megiu dokoncsaniczam istoga Pàpe : *in tom. 2. Bullar.*
Gerub. a u dopuufschiegnma milostih Redovniikom Cisterziens-
kim, i krixonoscam, neima nikakva zatvòrka prikratglivogh
ochiègnia istih Redovom proseechim. Brez svake dakle sumgnie
moguhse Redovi, i Redovniiczi proseechii slùxiti s' recsenom pov-
lasticzom Jexuitczkom polak redniisètva, i s' svima drughim, s'
kakvimamuhim dràgo zatvòrczii dopùfschiene biile.

Josc pominà Diana u gori spomenutom mistu, da kad Pàpe 445
dpuufschinjuh drùsètvu Isusovu povlasticze s' ovim zaakonom; dahi
tojest Redovniiczi istoga drùsètva nemoguh uxivati, dokhim gniov
Generao ne dopuusti, i u to ne privoglii; tai zaakon ne vèxè
ochieniike izvan gniova drùsètva, ako u Reedu vlastiitom istih,
nima takogh offobitogh zaakona; zato oni moguh i ne piitavsci
vistiitogh Generala, uxivathi. Premda nie tako kadse, ne uxii-
vgnie povlasticzah, vechie istee povlasticze s' koim steezagniem
dpuufschinju, za skracfati gniovu miloost : *Secus dicendum, si ipsi-*
nt Privilegiis adderentur quadam restrictiones, ad coarctandum eorum
facorem : Tadabobi i istì opchieniiczi izvan drùsètva, ili Reedà,
kmusu uprav dopuufschiene, steeghnutehi imali; jer ne moxe
N n bitti

bitti vechia miloost u opchiegniu, negoje u poglavitom dopusschiegniu. Raazlogh ne jednasctva ovoga s' parvim, daaje Herincx, gori spomenuti n. 28. & seq. i Reiffen. lib. 5. Decret. Tit. 33. §. 3. n. 68.

446

Piitase : Redovi i Redovniiczi, koi opchiè u milostma, opchieli i u pokoram, i pokaragnma : na priiliku, za jedanje Reed dokoncfano od czarkve, da koigod Redovnik istoga, ucsini tai, i tai grih, udigl upade u proklèstvo, ili izgubii sluxbu svojega dostojanstva *incurrat suspensionem*; ili da neima viscee, u obiiragnma na Redovnicke sluxbe, i dostojanstva, glaasa, ni za sebe, ni za

(q) Com- drugoga : *Privatus existat voce activa, & passiva* : hochieli u istu pend. Pri- koru upasti, i jednàkom pokaragniu podloxan bitti, ucsinivsci isti vil. sorbi grih koigod Redovniik drugoga Reeda, koi s' istim opchii u pov- verb. lasticzam &c.

comuni-

Odgovarase, da ne, jer ima dokoncfagnie u zaakonu, dase catio & sctoje marsko, steexe; à sctoje ugodno, pruuxa, i rasciruje : *Odia Portellus. restringi, & favores convenit ampliari. Regul. Juris in 6. : i tako darxè eod. verb. svi naucsitegli (q)*

ac alij.

Piitase daglie : Ako Reed, kòmuje uprav povlasticza kojagod (r) Bald. daata, izgubiu, po koigod naacsin; hochieliu i drughi Redovi, in l. omn. koi s' istim opchiee u povlasticzam, izgubiti?

c. de Episc.

Odgovarase, da ne, akosu ostali Redovi imali miloost opchiè- & Cler. gnia, pria negoje takii Reed izgubio : akoje tojest takii Reed, Mend. de kadje drughim sobom opchiti miloost daata, doisto tu i tu, ili te Privil. ad i te povlasticze imao, i sc' gniomse sluxio, pak posli toga izgubio. instar. q. Oneebo povlasticze, milosti &c. doisto po milosti opchiegnia Re- 6. Navar. dovi ne imaduh, kojeje Reed, s' koim opchiee, pria negofu taku comm. de milost dobili, izgubio. Zatose u dopusschiegniu milosti opchie- Jubil. not. gnia, vazda; tojest in kadga razborito nie, razumi ovi zatvorak: 26. n. 8. *Dummodo privilegia sint in usu. (r)*

447

Piitase josè : mogulise Redovniiczi povlæsschieni, po puutu op- Svar. l. 8. chiègnia, sluxiti s' istim povlasticzam na suudu parbenomu, pro- 6. 15. n. 5. tiva onim Redovniikom, koimasu u prav naipri dopusschiene : i & c. 17. n. moxeli suudacz po gnima, poinaxuchi opchieniike, pravo, i zdravo 17. Engel. istim dosuditi, na priiliku : Redovniiczi A pravdajuse na suuda pro- b. t. n. 11. tiva Redovniikom B: Redovniiczi B imaduh povlasticze u prav sebi ap. Reif. ci. od

ol czarkve dopùsschiene, koje moguh protiva gnima pomochi na suudu Redovniike A; mogulise ovii, opchiechì s' onima u povlasti- cam, sluxiti protiva istim s' takim povlasticzam na suudu; i suudacz zarad istih gnima raazlogh dati.

Odgovàrajuh nikii kod nascega Candida Brognioli, (s) da ne, 448
zrad onoga vladalisceta zaakona: *Privilegiatus contra Privilegium non utitur privilegio, sed jure communi* tojest: povlæsschien pro- tva povlæsschienomu ne sluxise s' povlasticzom, vechie szaakonom opchienim (t) Alie prilicsnie raazlogu i zaako- n, i vechiee naucsitegliah darxi, da akosu opchieniczi povlasticzah kiivi, il akose sàmo bràne dase sètete izbave; a u prav povlæss- cieni priuchise tiraju da visce dobiuh; moguse protiva gnima s' istim povlasticzam sluxit: *Dummodo Religiosi communicantes sint re, vel agant de damno vitando*: i suudacz imà, akoje povlasticza za giovu pomoch, po gnima sùditi; jer sùdacz vazda ima bitti za onoga, kmuse o Sèteti ràdi; i za kriivcza, buduchi da zaakon za gnii stoi, ki ovako naregiuje (u) *Si sint duo privilegiati pari privilegio, præfertur il, qui certat de damno vitando. Sed si uterque certet de hoc, est potior causa rei. Sed si sint privilegiati dispari privilegio, privilegium potentioris preponitur.* A na drugom mistu: *Favorabiliores Rei potius, quam auctores habentur.* (x)

Odkud vladaliscete zaakona, za parvi odgovor donesceno, smomu daaje raazlogh, kadsu jednaczi uzroczi paraczah, kako u iom mistu s' drughim vladaliscetom zaakon tomacsii, govorechi: *Privilegia non ex tempore æstimantur, sed ex causa: & si ejusdem tituli fuerint, concurrunt*: tojest akosu u sebi jednaaczi uzrozi, i akosu oadvaju paràczah, u dogagiaju takih uzrokah, jednake povlasticze; jdnàczisu i na suudu; i takose ni jednomu ne more po povlasticzam suuditi, vechiese imaduh po zaakonu opechienomu razsuuditi. Akolibi ne jednake povlasticze biile: ako tojest jedan imà po- vlasticzu opichienù, a drughi ossobitu, za suud, u dogogiaju takih uzrokah; onomuse ima uciniti suud, i za gniega stoi pravda, koi imà ossobitu. (y) A imati povlasticzu po parvom uprav dopùss- ciegniu, i imatiu po puutu opchiegnia, jednakoje imagnie: Reiff. iid. n. 69.: i tako akoje parvim ossobita, i drughimje.

(s) In spe-
cul. Cler.
Tract. 4. c.
6. Resol. 8.
(t) Arg.
448
l. Privi-
leg. ff. de
Privileg.
Credit.
(u) l. ve-
rum §.
fin. ff. de
Minorib.
(x) l. fa-
vorabilio-
res. ff. de
Reg. Jur.
(y) Cordu-
ba. in an-
not. Com-
pend. Priv
sorbi verb
449
commu-
nic. priv.
Em. Rod.
tom. 1. qq.
Reg. 9. 55.
Art. 21.
Ant. à Sp.
S. in Dir.
Reg. tr. 1.
disp. 1. sec.
3. n. 59. &
Engel ap.
Reiff. cit. n.
70. & seq.

C S L A N A K III.

Od povlastiiczah s' pečfatniczam; to jest s' piismom pod parštenom Ribàrskim, *PER BULLAS*, ili drugacsie ucsignienim, *AUT IN FORMA BREVIS*, dopuszczenih od Stola Aposćolskoga Redovom, i Redovniikom.

§. I.

Broi i nova vriidnost xiivih ùstab Redovniczkib povlasticzah.

45° **S**Va oprosćègnia, milosti, i povlasticze, Kojesu pria Gargura petnaestoga, Urbana osmoga, i Pavla peetoga, s' samòm oblàstiu xiiva glaasa od Stola Aposćolskoga imali Zàvitni Redovi, i Redovniiczi (kakesu, izmegiu oštaali nascem Rcedu tako dopuszczenih povlastiiczah, onaa, da moguh, rekavsci Sceest ocse-nàscah, i sceest Zdravih-Mariah, s' toliko *Gloria Patri*, gdimugod dràgo, ne moguchi prid Sakramentom, dobiti sva oprosćègnia, Sveete Zemglie, Riimskaa, Svetoga Jakova u Galiczii, i Porczyunkule, base kako da s' Sobstvom istà mista pohode : Scto dopuusti Leon X. i Pavao III.

I onaa, koju dopuusti Innocentzio VI. i Julio II. da svi onii, koi u kojeigod czarkvi maale Brattje reknuh piissmu : Smiluisse meni Gospodine &c. *Miserere mei Deus*, s' molitvom : *Deus qui inter Apostolicos Sacerdotes &c.* A koi neznaduh Sctiti, peet ocse-nàscah, i peet zdravih Mariah, dobiu sva oprosćègnia, Kojasu u Riimu i na svem sviitu.

I onaa, koju dopuusti Leon X. da Svaki maali bratt obsluxitegl, kadgod u subotu u ocsi czvitne nediglie, i na dan S. Ivana Evangeliscte, i na drugù istoga Svetkovinu, kojase zove *Ante portam latinam*, rekne piissme pokorne Davidove, ili peet ocse-nàsca, i peet zdravih Mariah, prid Svetim Sacramentom, oslobodii jednu duscu
iz

Purgatoria : ali imà isti dan, da to opravii, rechi jednu kruniczu (a) *Cassaru* za Pàpu. (a)

I onaa, od koje gori u drugom cslanku, parvogh pog. Ovogh 451
iila : da rekavsci tojest, takogier prid Sacramentom, trechi dio
loxaria Goospina, i za tim peet ocse-nàscàh, i peet Zdravih-Ma-
iah, s' toliko *Gloria Patri*, po isti naacsin ofslobodise jedna duusca
z Purgatoria, po povlæsschiegniu Benedièta XIII.

I onaa koju dopuusti Reedu, i Redovniikom Leon X. a Brat-
ovsètinam, i Brattji i sestram potvardi Gargur XV. kakoseje u sad
pomenùtom gori mistu vidilo; da kad s' ràzloxitom zaprikom ne-
noguh dòchi u czarkvu Reeda, ili drugù, gdigod reknuh recsenih
ceest ocse-nàscàh &c dobiuh istaa oproscègnia.

I onaa, koju iztomacsii *Congreg. S. Mariæ Tulien.* Pavao V.
4. Novemb. 1609.; tojest da Redovniiczi bolesni moguh u svojoj
ostegli dobiti svako oproscègnie, ucsinivsci pripiisano dilo.

I onaa, koju dopuusti izpovidniikom drùsètva Issusova, iliti
exuiteczkim, Gargur XIII. 18. Maij 1584. da moguh tojest once,
koisu ugrabili dobraa utopglienih, ili topglienih u vodi, *bona naufr-*
antium, naredivscihim da povràte, odrisciti.

I onaa, koju dopuusti istim Pio IV. da moguh tojest once,
koisu odsùgieni u Galiu, odrisciti, kao na cfas smarti, od svih ostav-
glienih vechim oblastma grùiscnih dogagiajah, *ab omnibus casibus*
reservatis.

I onaa, koju dopuusti maaloj Brattji Leon X. kako pomina 452
sbogar (b) da moguh tojest izvarsciti svoju dùxnost, rekavsci sàmo (b) *In Th.*
s' pamechiu dùxnu Boxanstvenu sluxbu, 'iliti *Officium, seu Horas Ca-* Rad. trac.
monicas. Premda òn od povlasticzah s' oblastiu xivih uustah do- 136. cap.
pufschienih i sada varlo sùmgni, navlastito od ovi triu poslidgni; un. n. 14.
alie vechie naucsitegliah protivnih, i temeglitiisu raazlozi gniove
sada vriidnosti, kakoje gori recseno, nego gniegove sumgnie, ka-
kochiese sad viditi; navlastito koi donosi protiva vriidnosti trechiee;
Zasètoje, veli, zapovid, govoriti officzie s' uštma, i s' jèzikom; koi
basc nevaglia, buduchi, kakoje gori na svom mistu recseno, od
biichia povlasticzi, bitti priko, ili protiva zaakonui opchienomu.

I onaa, koju dopuusti Pio V. svim odregienim zaavitnih Re-
dovah izpovidniikom, da moguh dopuustiti, iliti dispensati vincsà-
nim

nim, iskati, i vrachiati duugh vingsagnia, toliko oniim koifuse fro-
dili, po smiscàgnii putenome, s' rodbinom vingsanoga druuga: ko-
(c) *Quilic.* liko oniim, koifu s' Skrovitim zaavitom csistochie vingsalife. Istoje
Confess. kadse i duhovnim naacsinom muux, i xena frodee, hako po
manud. kumstvu, ili drugacsie. Ali tu oblaast sàmo imadu u izpoviidi, i
q. 5. Art. u vlastitim czarkvam, i za dvòr sam duusce *in foro conscientiae dun-*
4. n. 11. *taxat*; i kadsuse vingsàni frodili posli vingsagnia. A kadsuse s' zaa-
12. 13. vitom recsenim vingsali, samo moguh dopùstiti, Iskati, i vrachiati
Tamb. in duugh: zato kad umre druugh, nemoxese drughi, imajuchi taki
Decal. l. 3. zàvit, visce xènit, ili udavat, brez novogh povlasschiegnia; vechie
c. 16. n. 56. vaglia da obsluxuje zaavit, akoje do smarti csistochiu zavitovao:

453 Pacse moguh izpovidniiczi zavitnih Redovah sassvim zàvit
De laCruz pomarsiti, i dighnuti; zascto imaduh po milosti opchiègnia po-
priv. Re. vlasticzu od Pavla trechiega, koije dopuustio Jexuitom, promigni-
gul. l. 2. c. vati, i sassvim dizati sve zàvite, ossim peet Pàpi ostavglienih; koifu.
c. dub. 8. 1. Zaavit unichi u koi Reed. 2. Zaavit csistochie vicsgnie; tojest do
Hasbensis Smarti. 3. Zaavit putovagnia u Riim, za pohoditi czarkve svetoga
sum. 99. Petra i Pavla. 4. Zaavit putovagnia u Jeruzolim, za pohoditi grob
reg. verb. Issukarstov. 5. Zaavit putovagnia u Compotelu, za pohoditi tiilo
votum n. Svetoga Jakova Aposctola. Sve drughe izvan ovih peet moguh
581. apud izpovidniiczi zavitnih Redovah prominiti, sassvim dighnuti, i po-
Matthæuc marsiti, (c) I to izvan Sweetogh godiscta, i brez pecfatnicze Aposc-
in Caut. tolske, kojase zove *Bulla Cruciatæ*; jer mloghi darxee, da Svetoga
Conf. l. 3. godiscta, po kriposti iste pecfatnicze, kadje velika potriba, moguh
c. 4. n. 58. i Zaavit Reeda, i viicsgnie csistochie dighnuti, i prominiti, kako
Extravag. spomina sbogar Th. Rad tr. 159. c. 4. n. 75.: alie vechi broi protiv-
Sixti 4. nih naucsitegliah, i ima razborito protivno dokoncsagnie czarkve.
Dominici Cap. *Ex multa.* de voto; zatose gniova ùm nemoxe u dilo mechiati.
de pæn. & Matthæuc. & Sbogar cit.

454 Ali za Sluxitse pravo, i zdravo s' takom oblasschii, ima bitti 1.
remiss. izpovidnik ossobito odregien za to od vlastitogh Generala, ili Pro-
vinciala. 2. Ima bitti primglien, i potvargien od vlastitogh Bis-
kupa, za ispovidniika svitovgnih gliùdih. 3. Imase sàmo u czar-
kvam vlastitogh Reeda s' takom oblasschii sluxiti. 4. Neima bitti
Zàvit od ostavglienih Pàpi, koje nemoguh ni svetoga godiscta, kako
rekko, dighnuti, ako u kgnighi takogh oproscègnia neima raz-
bori-

poritogh dopuſſchiegnia. 5. Nikii vele, da neima bitti ni od
oſtavglienih Biskupom. Alifu tomu mloghii protivni. 6. Da nie
zàvit ucfignien za dobro trechiega, i od gniega primglien; izvan
labi trechi u to dovoglio : jerſe povlaſticza obicſainim naacſinom
ne daajeſ' Sčtetom trechiega. 7. Da nie zaavit potvargien ſ' zaa-
kletvom; jer buduchi zaakletva nova ſveza, i zaveza, Pàpe obicſaju
imenovat razborito, kad i gniu razvezat dopuſſchiujuh. 8. Daſe
to ucfini za dvòr ſamo skroviti duufce, i u izpoviidi : *In Actu Con-*
feſſionis. 9. Daſe u velikì manafiiiri ne odregiujuh nego tri ili (d) *Pel-*
ſetiri taka iſpovidniika : a u maali, jedan, ili dva. 10. Daſe ta *liz. trađ.*
promina i pomarſcegnie ne cefini brez prava, i ràzloxita uzroka. 8. c. 1. n.
Matthæuc. cit. 132. apud

Sve recſene, i oſtaale (koih broi ko hochie znati, neka tràxi 455
u ſabragniu povlaſticzah Jerolima a ſorbo, i kod Rodriquecz) xiivih *Reif. l. 5.*
uſtah povlaſticze, dopuſſchiene Zaavitnim Redovom, i Redovnii- *Decret.*
kom; ne ſamo joſc u ſvojoi vriidnoſti ſtoje, kakoje gori iztoma- *Tit. 33.*
reſeno; vechieſu jurve poſtale povlaſticze upiiſane, tojeſt imaduh §. 7. *Item*
oblaaſt, i ràzlogh povlaſticzah ſ' Aposčtolskim Zapecſachienim *Riccus*
piiſmom dopuſſchienih; buduchihi mloghii Pàpe ſ' piiſmom potvar- *Collect.*
dili, mechiuchi zatvòrke, koi novo dopuſſchiegnie zlamenujeh (d) 949. *Tuſch*
tojeſt : *Ex certa ſcientia, de Apoſtolica potefſtatis plenitudine. Quorum verb. clauſ*
tenores &c. ac ſi de verbo ad verbum infererentur, & in his eſſent inſer- *concl. 139.*
ta; kakoſe vidii u knighi Clementa VIII. gori doneſcenoi; i moxè n. 1. & 6.
viditi u kgnighi Pavla V. *Injuncti nobis &c.* Pia V. *Et ſi mendican-* *Felinus in*
tium ordines. §. 31. Gargura XIII. *Regimini militantis &c.* §. 3. i u c. *nonnulli*
drugoi iſtòga : *Ex benigna &c.* piiſanoi za Reed S. o. Franczeſcka. *de reſcrip.*

§. II.

Potvargiegnie piiſanib Redovnicſkib povlaſticzah.

Nittifu ſàmo ſ' oblaſtiu xiivih uſtah, vechie i ſ' oblàſtnim piiſ- 456
mom Aposčtolskih pecſatniiczah razlikih Pàpah, od mloghih *in ſpec.*
tegòhiah opchienogh Svitovgniegh, i czarkovnogh zaakona of- *Cler. Tr. 4.*
ſlobogieni Redovniiczi, i protiva iſtim, ili priko gni povlaſſchieni c. 5. *Reſol.*
(ovi- 20. & 21.

n. 6. Pa-
riſ. l. 8. de
reſig. q. 7.
n. 183. &
alii apud
Brogn.

(ovichiefe pecfatniiczah broi za Reed S. oca Franczefcka , viditi doli u pecfatniczi potvargiègnia Sviuh , Benedièta XIII.) navlastiro od Pia V : koi, razumivsci mloghe tegochie, koje cfince Redovniikom profeechih Redovah Biskupi, i Xupnicskih czarkavah vladaoczi, polak pripoviidagnia , i Svetogh Sètivegnia , polak izpovidagnia , i pokorah naregiivagnia, i polak reegiegna Redovnikah , i govoregnia miifah, i polak vladagnia duuscah , i sluxegnia Svetotainiisètvah, iliti Sakramenatah ; polak martvacskih ukòpah , i csetvartògh diila martvacskih opravah , *de quarta funeralium* ; polak lemozine , i proscgnie , i drughii prilicnih gniovih pràvdah : kako i polak desètakah , i drughieh tescsàgniah ; polak vladàgnia Svètih Diviczah , iliti Dùvànah gnima podloxnih ; polak pravgliegna procèssah , iliti pravosuudgnih piifamah , i ocfità proglàscivagnia dosugienih czarkovnih pokaràgniah ; polak proceffionah , i parvohogiègnia ; polak miistah dobiivagnia &c.

457 Cšuvsci rekko i razumivsci ovo, ne samohije u Svemu ovomu obilno povlàstio , i zapoviid recsenim svarhu gni digao ; vechie i dokoncfagnia Saabora Tridentinskoga, Svarhu ovoga , iztomacšio, ukazujuchi, u cšemu istaa vèxu, u cšemuli ne vèxu Redovniike ; i da niscòto, u cšemuhije povlàstio , nie protiva istim dokoncfagnma : i mloghè drughè povlasticze dopuustiohim, s' trima Svoim Aposètol-skim kgnigama, od koih parva pocšima : *Et si mendicantium ordines* Drugà : *Ex supernæ dispositionis arbitrio*. Trechia : *Ad hoc nos Deus*. Kako Svidocš Gargur XIII, u Svojoj pod pecfatom Aposètolskim : *In tanta rerum &c*, daatoi u Riimu kod S. Petra, Calend. Martij 1573. S' ovim ricšma.

458 §. I. Cum itaque alias felic. record. Pius Papa V. prædecessor noster, auditis gravaminibus, quæ Fratribus Ordinum mendicantium ab Ordinariis locorum, & Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, multis modis inferri dicebantur, super Sacris concionibus, & lectionibus habendis, Confessionibus audiendis, & pœnitentiis injungendis, fratribus ad ordines promovendis, celebratione missarum, cura animarum, Sacramentorum mini-
stratio-

ratione, sepulturis, quarta funeralium, legatis, donationibus, eleemosynis, collectionibus, aliisque hujusmodi juribus; nec non decimis, & diversis oneribus; et etiam super statu, & regimine sanctimonialium, ipsis fratribus subjectarum, formatione processuum, censurarum publicatione, processibus, præcedentia, locorum acquisitione, certisque alijs rebus tunc expressis, multa, per quasdam suas litteras, pro dictis fratribus non modo statuerit, sed quæ jam in Concilio Tridentino decreta fuerant, ad hæc pertinentia, declaraverit, multaque præterea privilegia eisdem, decimo septimo Calendas Junij, Pontificatûs sui anno secundo, concesserit.

§. 2. Et deinde ea omnia diversis alijs ordinibus, & 459 Congregationibus Regularium non mendicantium etiam, per modum communicationis concesserit.

§. 3. Postea per quandam suam constitutionem, de vicariis perpetuis Parochialibus Ecclesiis unitis, per Ordinarios locorum instituendis, & portione illarum Vicariis assignanda, editam; alia super constitutione fratrum eorundem ad exercitium curæ animarum in eis Parochialibus Ecclesiis, quæ domibus, & locis suis unite sunt, decreverit.

§. 4. Demum animadverso, quod ea omnia multis 460 habitationibus involuta, magnisque difficultatibus obstructa, multas, magnasque dissensiones, altercationes, & lites inter prædictos locorum ordinarios, & fratrum ipsorum ordines, non sine gravi Divini cultûs, & animarum detrimento, ac populorum Scandalo, concitaverant, contra ac ipse sperabat, & præter suam expectationem; ut qui interdum conquereretur, multa aliter, alioque sensu à se prolata fuisse, quam litteris expressa essent.

Cupiens his mederi incommotis, primum illa omnia, quæ Regularibus aliorum Ordinum, quam mendicantium, communicaverat, & secundum præmissa concesserat, motû proprio restrinxerit. Deinde plenius providere volens, prioribus litteris à se, quoad ipsos mendicantes, magna in parte moderatis, omnes, & quascunque alias litteras, quæ de aliis Ordinibus & Congregationibus, extra mendicantium ordines, de observantia nuncupatos, emanaverant, omnino aboleverit, causas omnes jam de his, etiam in Romana curia pendentes, ad se advocando, lites extinguendo, ac formatos super illis processus, latasque Sententias annullando, quemadmodum aliis suis litteris, in registro proximè compertis, nunquam tamen publicatis, plenius continetur.

§. 5. Postremo circa Confessariorum Regularium, etiam mendicantium, approbationem, juxta Concilij prædicti Decretum faciendam, etiam Lectores in Theologia graduatos, & certos alios tunc expressos, comprehendere debere declaraverit.

§. 6. Nos hac tanta varietate cognita &c.

I premđaje Gargur XIII. sve digao, i pomarsio, kakose vidii u isto i gniegovoi knighi, od nashcenogh 6. chereka, do kraja: nishetanimagnie joshu triuh parvih spomenuh istoga Pia knigah milostive povlasticze i danashgni dan u svojoj vriidnosti; jerhije ist Gargur opet posli potvardio, i ponovio, s' trima za to upisanu kknigam, od koih parva posima: *Ex benigna*, daata na 21. Marcza 1575. Papatstva Svoga godine chetvaarte, za Reed maale Brattje estque 41. (e) u kojoj ovako govori.

462 Nos igitur &c. præmissa, ac omnia, & singula alia privilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, favores, conservatorias, declarationes, facultates, dispensationes, gratias, concessionem, Indulgentias

ias, & indulta spiritualia, & temporalia, etiam per modum communicationis & extensionis, inter se, & cum aliis Ordinibus Mendicantibus, & non Mendicantibus, eisdem fratrum Minorum Regularis observantiæ, ac Sanctæ Claræ, & de pœnitentia tertio Ordinibus, etiam in Congregatione sub trium votorum substantialium professione, & eorundem superiorum Ordinis Minorum Regularis observantiæ hujusmodi obedientia degentibus, ipsorumque superiorum Fratribus, Monialibus, Sororibus, ac utriusque sexûs etiam singularibus personis, nec non Monasterijs, domibus, Ecclesiis, & locis quibuscunque in genere & in specie, etiam per solam signaturam, etiam vivæ vocis oraculo, ut præfertur, aut alias, tam præfatos, ac quoscunque alios Romanos Pontifices, prædecessores nostros, ac nos, & Sedem prædictam; quam Imperatores, Reges, & alios Principes, sub quacunque forma, & expressione verborum concessa &c. ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, quatenus sunt in usu, & sacris canonibus, & Decretis sacri Concilij Tridentini non adversentur, approbamus, confirmamus, & innovamus, perpetuamque roboris firmitatem obtinere, & firmiter observari &c; etiam per modum communicationis, & extensionis hujusmodi suffragari, illisque frui, uti, gaudere, quando, & quoties opus fuerit, posse, & debere, in iudicio, & extra, ac in foro conscientie, in omnibus, & per omnia, per inde ac specialiter, & expresse eisdem Fratrum Minorum, ac Sanctæ Claræ, & tertio, de pœnitentia nuncupato, Ordinibus concessa, decernimus &c. Non obstantibus præmissis &c. Privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis etiam in forma Brevis, per Leonem X. Clemen-

tem VII. Paulum tertium, Julium etiam tertium, Paulum quartum, Pium etiam quartum, prædictos, ac etiam Pium V. & quoscunque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam nos, & sedem eandem, etiam motû proprio, & scientia, ac potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusvis irritativis, annullativis, cassativis, etiam Privilegiorum eorundem revocativis, restrictivis, reservativis, exceptivis, restitutivis, declarativis, mentis attestativis, ac derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, quomodolibet, etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione &c. mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret &c. expresse derogamus.

463

(f) *Habetur in*
tom. 2.
Peyrini,
de Privil.
Regul.

Drugà pocšima: Regimini militantis &c. daata na 10. Octobra 1575. iste god. Papatšva Svòga; za Reed naimagnie Brattje; tojest S. Franczescka od Paule, (f) u kojoj ovako govori.

§. I. *Dudum siquidem, sicut accepimus, felic. record. Sixtus quartus, Innocentius octavus, Alexander sextus, Julius secundus, Leo decimus, Clemens septimus, Paulus tertius, Julius etiam tertius, Paulus quartus, Pius etiam quartus, ac Pius quintus Prædecessores nostri, Ordini Fratrum Minimorum Sancti Francisci de Paula &c. nonnullas gratias, concessionibus &c. Privilegia &c, tam pro foro conscientie, quam pro foro fori &c. Nos igitur &c. sicut supra; ac si de verbo ad verbum infererentur &c, Autoritate Apostolica, ac potestatis plenitudine, quatenus sint in usu, & sacris Canonibus, ac Decretis Concil. Tridentini non adversentur, approbamus, confirmamus, & innovamus, perpetuamque roboris firmitatem obtinere, & firmiter observari &c. decernimus.*

Trechià

Trechià pocsima *spectatus &c*, daata 1. Febr. 1577. Papatstva (g) *Habe-*
Soga god. 6. za Reed Jexuatah, tojest Redovniikah Svetoga Jero- *tur apud*
Ina, (g) u kojoj ovako govori. *Laer. Che.*

§. 3. *Nec non ultimo loco recolendæ memoriæ Pius Papa 464*
quintus, etiam prædecessor noster, omnia, & singula privilegia, rab. t. 2.
facultates, immunitates, exemptiones, gratias, libertates, in- estque 47.
ulta; tam tunc per ipsum, quam quoscunque alios Romanos inter const
pontifices prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam, quomo- dicti Pont.
olibet Mendicantibus Ordinibus concessa, ad vos, vestramque
congregationem, fratres, domos, Ecclesias & loca quæcunque,
quoad ea, quæ vestræ Regulæ, & modo vivendi non repugna-
nt, extendit, & ampliavit, vosque vere Mendicantes, &
sub Mendicantium ordinibus esse, & comprehendendi debere; nec
non omnia & singula Concilij Tridentini Decreta, pro Mendican-
ibus hujusmodi declarata, & modificata, etiam pro vestra Con-
gregatione hujusmodi declaravit, & modificatus fuit; & alia,
sicut in singulis prædictorum litteris desuper confectis plenius
continetur &c. Nos igitur vos specialibus favoribus & gra-
tis prosequi volentes &c. Omnia & singula privilegia, facul-
tates, gratias, exemptiones, immunitates, libertates &c, quo-
modocunque, & qualitercunque vobis concessa & approbata
quatenus sint in usu, ac Sacris Canonibus & Decret. Concil.
Trident. non contraria) ex certa nostra scientia, denuò in per-
petuum Apostolicâ auctoritate tenore præsentium approbamus
& confirmamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis
robur adjicimus, præsentisque scripti patrocinio communimus;
omnesque & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui for-
itan intervenerint, in eisdem supplemus.

U ovimase trima Kgnigam Gargura XIII. razborito vidii, da on 465
potvargiuje, i ponavglia sve povlasticze i milosti triuh spomènutih Pia
7. Kgnigah, daate proseechim Redovom, koje niisu protivne dokon-
fagnma Saabora Tridentinskoga, kakohije iztomacnio isti Pio; koje
omacsegnie takogier potvargiuje, i marsi sve protivne tomu
drugih

drugih Pàpah kgnighe, i istu svoju : *In tanta rerum &c*, s' kojom-
 hije bio digao. To ukazujuh onee riicfi : *Non obstantibus &c*, ac etiam
 (h) Exivi. nos, & Sedem eandem, etiam motu proprio, ac scientia, & potestatis ple-
 de verb. nitudine similibus, ac cum quibusvis irritativis, annullativis, cassativis &c.
 sign. Et Nitti, ko po iztomacsenim dokoncfagnma Saaborskim scto cfinii,
 Glossa in i povlascchiuje, cfinii protiva Saaboru; zascto nisceta iznova ne cfinii;
 cap. Per declarans nihil novi agit. Ex Clementina (h) Nitti ko tomacfi Zaakon,
 tuas. promigniuje narav, i biichie dokoncfagniah istogah : *Qui declarat*
 verb. *legem, non mutat naturam, aut essentiam dispositionis.* (i)

466 Ali dvi drughe Pia V. Kgnighe (koje pocsimajuh. Parva: *Ad*
 Nov. de *exequendum &c*. i kojaje 47. megiu istoga dokoncfanizam. Drugaa:
 Donation. *Romani Pontificis &c*, kojaje 133. I kojè isti Gargur Spomina: parvu
 (i) Ro- u cesereku 3.: a druguu u csereku 5. gori nasicsene svoje : *In tanta*
 land. Con- *rerum*, u kojojije sve milosti i povlasticze Pia V. bio digao, i pomarsio) u
 fil. 15. n. ovima trima od povrachiegnia nie povratio, vech pod pomarscegniem
 27. Dec. istee svoje ostavio: jer on u recsenim trima, kakose vidii, samoje
 Consil. 8. ponovio, i u parvu vriidnost potvargiujuchi povratio onee Kgnighe
 n. 311. l. 9. Pia, i drugih parvascgnih Pàpah, koje uzdarxe milosti, i povlasticze
 Menoch. za Redovniike; a ne onee, koje milosti pria dopuscchiene ili dixuh,
 consil. 311. ili stexuh, kakeesu dvi imenovane Pia V. *Speculum Cler. Brognioli. cit.*
 n. 100. Niscetanemagnie, iztomacfoje, i odredio milostivo Leon X. Kako
 apud Bro- *Svidocfi quintanadvegna, i drughi*, da u Kjojifegod Kgnighi Aposctol-
 gniol. tr. skoi od pomarsfegnia Redovniicskih povlasticzah, i milostih, ne cfini
 4. c. 5. re- ofobita, i razborita Spomena Reeda maale Brattje, ne razumese
 fol. 17. pomarscene, i dighnute gnima dopuuscchiene milosti i povlasticze.
 Pakje Benedikt XIII. naiposli ponovio, i potvardio sve upiisane
 milosti i povlasticze Reeda maale Brattje, s' kgnigom kako sliidi, u
 kojoji broii reedom sve parvascgnih Papah za isti upiisane
 Kgnighe, megiu koimaje, i Spomènuta Pia V.

Romani Pontificis &c.

BENEDICTUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

D. Ave. m. Thegy.
I.

Summe decet, ut quæ Romani Pontifices Antecessores 467
Nostri Ordinibus Regularibus magna pietatis, & do- *Præ-*
ctrinæ laude in Ecclesia fulgentibus privilegia concess- *mium.*
ant, ea iterum per Nos confirmentur, qui Regularem *& Moti-*
professionem emisimus, quique ex injuncto Divinitus *va hujus*
Servituti Nostræ Apostolatus officio tenemur eosdem *Constitu-*
Ordines Sanctæ Matri Ecclesiæ diu, nocturneque famulantes, *tionis.*
gratiis, & largitionibus Apostolicis in tam laudabili pro-
posito confovere.

II. Sanè ex parte dilecti Filii Fratris JOSEPHI MARIA
AB EBORA, Procuratoris Generalis Ordinis Fratrum Mi-
norum Beati Francisci de Observantia nuncupatorum,
Nobis expositum est, hanc Sanctam Sedem Apostolicam
idem Ordini in Religiosa vivendi Regula, & Evangelica
Paupertate per vestigia Beati Francisci Auctoris sui fide-
liter incedenti, plurimis privilegiis se munificam, & li-
beralem ostendisse. Quidam enim ex Romanis Pontifi-
cibus Antecessoribus Nostris Seraphicam eorundem Fra-
trum Minorum Regulam sæpenumerò, etiam in secundo
generali Concilio Lugdunensi, approbaverunt; Alii ve-
rò quamplurimas exemptiones, immunitates, libertates,
facultates, favores, Indulgentias etiam Plenarias, atque
ani-

animabus in Christi charitate defunctorum applicabiles peccatorum remissiones, absolutiones, privilegia, prærogativas, atque indulta spiritualia, & temporalia, aliasque insignes gratias eidem Ordini, & præcipuè Fratribus Minoribus, qui à Regulari Observantia nuncupantur & Beatæ Claræ, ac Tertio, de Pœnitentia appellato, Ordinibus concesserunt, atque Apostolica auctoritate imperiti fuerunt: Alii demùm ad quascunque contentiones extinguendas, pacem retinendam, unitatem, disciplinamque religiosam servandam, & Prælatorum, Ministrorumque Regularium electionem ritè, & pacificè peragendam, ejusdemque Ordinis Sanctum, & felix regimen administrandum, præsertim eorumdem Fratrum de Observantia, Beatæ Claræ, & Tertii Ordinum præfatorum multas Sanctiones, Ordinationes, Constitutiones, Declarationes, & Decreta ediderunt, ac promulgarunt, de quibus omnibus existunt literæ Apostolicæ tenoris sequentis, videlicèt.

Litteras
Apostoli-
cas Præde-
cessorum
Pontifi-
cum, quæ
hic specia-
liter Con-
firman-
tur, enun-
ciat.

1. Honorii III. incipientes: *Quia populares*. Pontificatus sui anno IX.
2. Aliæ Gregorii IX. incipientes: *Cum illorum*. Pontificatus sui anno III.
3. Aliæ ejusdem Gregorii incipientes: *Dovotionis Vestrae*. Pontificatus sui anno VI.
4. Aliæ ejusdem Gregorii, incipientes: *Ad Audientiam*. IX. Kalendas Martii, Pontificatus sui anno XIV.
5. Aliæ ejusdem Gregorii incipientes: *Quia confusio*. Idibus Decembris, Pontificatus sui anno eodem.
6. Aliæ Alexandri IV. incipientes: *Ut in Vestris*. V. Kalendas Julii, Pontificatus sui anno I.

7. Aliæ

- 7 Aliæ ejusdem Alexandri, incipientes: *Convenit ut Sacer.*
XVII. Kalendas Augusti, Pontificatus sui anno eodem.
- 8 Aliæ ejusdem Alexandri, incipientes: *Mente sollicita.*
VII. Kalendas Augusti, Pontificatus sui anno V.
- 9 Aliæ Martini IV. incipientes: *Exultantes.* IV. Idus Fe-
bruarii, Pontificatus sui anno II.
- 10 Aliæ Nicolai IV. incipientes: *Quia nonnulli.* XI. Kalen-
endas Maij, Pontificatus sui anno I.
- 11 Aliæ Bonifacii VIII. incipientes: *Inter cæteros.* III. Idus
Novembris, Pontificatus sui anno I.
- 12 Aliæ Eugenii IV. incipientes: *Ad Statum singulorum.* IV.
Idus Maij, Pontificatus sui anno I.
- 13 Aliæ ejusdem Eugenii, incipientes: *Licet Romani Ponti-*
ficis. Idibus Augusti, Pontificatus sui anno IX.
- 14 Aliæ Nicolai V. incipientes: *Quia nonnulli.* XI. Kalen-
das Maij, Pontificatus sui anno I.
- 15 Aliæ ejusdem Nicolai, incipientes: *Et si cunctorum.* XVII.
Kalendas Februarii, Pontificatus sui anno IV.
- 16 Aliæ Sixti IV. incipientes: *Cum semper.* IV. Maij, Ponti-
ficatus sui anno I.
- 17 Aliæ ejusdem Sixti incipientes: *Sacrofancta Romana.*
XII. Kalendas Decembris, Pontificatus sui anno III.
- 18 Aliæ ejusdem Sixti, incipientes: *Dum singulos Regula-*
res Ordines. Kalendis Maij, Pontificatus sui anno IV.
- 19 Aliæ ejusdem Sixti, incipientes: *Ut vestris in hac parte.*
III. Idus Junij, Pontificatus sui anno eodem.
- 20 Aliæ ejusdem Sixti: *Quæ & Mare magnum nuncupantur.*
pridie Kalendas Septembris, Pontificatus sui anno eo-
dem.
- 21 Aliæ ejusdem Sixti, incipientes: *Scripsimus.* XXIV.
Octobris, Pontificatus sui anno VIII.

22. Aliæ ejusdem Sixti : *Quæ & Bulla aurea nuncupantur.* VII. Kalendas Augusti, Pontificatus sui anno eodem.
23. Aliæ Innocentii VIII. incipientes: *Admonet Nos.* XIV. Kalendas Februarii, Pontificatus sui anno IV.
24. Aliæ Alexandri VI. incipientes: *Sacræ Religionis.* V. Februarii, Pontificatus sui anno VIII.
25. Aliæ Julii II. incipientes: *Hodie à Nobis.* XV. Kalendas Junii, Pontificatus sui anno I.
26. Aliæ ejusdem Julii, incipientes: *Aliàs ad supplicationem.* I. Junii, Pontificatus sui anno VI.
27. Aliæ ejusdem Julii, incipientes: *Charissimi in Christo.* I. Julii, Pontificatus sui anno VIII.
28. Aliæ Leonis X. incipientes: *Notum facimus.* VII. Januarii, Pontificatus sui anno I.
29. Aliæ ejusdem Leonis, incipientes: *Religionis.* III. Februarii, Pontificatus sui anno eodem.
30. Aliæ ejusdem Leonis, incipientes: *Affectu benevolentia.* XVI. Februarii, Pontificatus sui anno eodem.
31. Aliæ ejusdem Leonis, incipientes: *Dudum siquidem.* X. Junii, Pontificatus sui anno II.
32. Aliæ ejusdem Leonis, incipientes: *Cum sicut nobis.* XXIX. Martii, Pontificatus sui anno III.
33. Aliæ ejusdem Leonis, incipientes: *Superioribus diebus.* XIV. Maij, Pontificatus sui anno V.
34. Aliæ ejusdem Leonis: *Quæ Bulla Unionis nuncupantur.* IV. Kalendas Junii, Pontificatus sui anno eodem.
35. Aliæ ejusdem Leonis: *Quæ & Bulla concordia nuncupantur.* pridie Idus Junii, Pontificatus sui anno eodem.
36. Aliæ ejusdem Leonis, incipientes: *Exponi Nobis.* XXIX Julii, Pontificatus sui anno eodem.

3. Aliæ ejusdem Leonis, incipientes: *Licet alias*. VI. Decembris, Pontificatus sui anno eodem.
4. Aliæ ejusdem Leonis, incipientes: *Celebrato nuper*. XI. Aprilis, Pontificatus sui anno VI.
5. Aliæ ejusdem Leonis, incipientes: *Postquam*. VIII. Augusti, Pontificatus sui anno eodem.
6. Aliæ ejusdem Leonis incipientes: *Dudum per Nos accepto*. X. Decembris, Pontificatus sui anno VII.
7. Aliæ ejusdem Leonis, incipientes: *Affectum benevolentiae*. XI. Decembris, Pontificatus sui anno VIII.
8. Aliæ ejusdem Leonis, incipientes: *Etsi pro injuncta*. X. Januarii, Pontificatus sui anno IX.
9. Aliæ Adriani VI. incipientes: *Exponi Nobis*. XXXI. Julii, Pontificatus sui anno I.
10. Aliæ Clementis VII. incipientes: *Dum fructus uberes*. XXX. Maij, Pontificatus sui anno II.
11. Aliæ ejusdem Clementis, incipientes: *Dum consideramus*. XVI. Aprilis, Pontificatus sui anno III.
12. Aliæ ejusdem Clementis, incipientes: *Cum sicut Nobis*. XXVIII. Januarii, Pontificatus sui anno VII.
13. Aliæ ejusdem Clementis, incipientes: *Vacantibus sub Religionis*. XIX. Septembris, Pontificatus sui anno VII.
14. Aliæ ejusdem Clementis, incipientes: *Accepimus quod*. XX. Martii, Pontificatus sui anno VIII.
15. Aliæ Pauli III. incipientes: *Altitudo divini*. Kalendis Junii, Pontificatus sui anno III.
16. Aliæ ejusdem Pauli, incipientes: *Dudum siquidem*. XIV. Januarii, Pontificatus sui anno V.
17. Aliæ ejusdem Pauli, incipientes: *Dudum Felicis*. XVII. Aprilis, Pontificatus sui anno VI.

52. Aliæ ejusdem Pauli, similiter incipientes : *Dudum felicis. XXXI. Martii, Pontificatus sui anno X.*
53. Aliæ ejusdem Pauli, incipientes : *Solet Romanus Pontifex. XIX. Augusti, Pontificatus sui anno XII.*
54. Aliæ ejusdem Pauli, incipientes : *Cum sicut accepimus. XVII. Maij, Pontificatus sui anno XIII.*
55. Aliæ Juli III. incipientes : *Pastoralis Officii. pridie Nonas Octobris, Pontificatus sui anno IV.*
56. Aliæ Pauli IV. incipientes : *Ex Clementi Sedis. I. Julii, Pontificatus sui anno I.*
57. Aliæ Pii IV. Incipientes similiter : *Ex Clementi Sedis. XXVII. Aprilis, Pontificatus sui anno II.*
58. Aliæ B. Pii V. incipientes : *Dum ad Uberes. XXIX. Julii, Pontificatus sui anno I.*
59. Aliæ ejusdem B. Pii, incipientes : *Etsi Mendicantium. XVII. Kalendas Julii, Pontificatus sui anno II.*
60. Aliæ ejusdem B. Pii, incipientes : *Ex supernæ. XVII. Kalendas Septembris, Pontificatus sui anno eodem.*
61. Aliæ ejusdem B. Pii, incipientes : *Ea est officii Nostri ratio. V. Nonas Julii, Pontificatus sui anno III.*
62. Aliæ ejusdem B. Pii, incipientes : *Romani Pontificis. XIX. Julii, Pontificatus sui anno VI.*
63. Aliæ Gregorii XIII. incipientes : *Consuevit Romanus Pontifex. VIII. Septembris, Pontificatus sui anno II.*
64. Aliæ ejusdem Gregorii, incipientes : *Quoniam nostræ. VIII. Aprilis, Pontificatus sui anno III.*
65. Aliæ ejusdem Gregorii, incipientes : *Pastoralis Officii. XXII. Martii, Pontificatus sui anno IX.*
66. Aliæ ejusdem Gregorii, incipientes : *Significasti Nobis. XXXI. Decembris, Pontificatus sui anno XIII.*

67. Aliæ

7. Aliæ Sixti V. incipientes: *Etsi Mendicantium*. XXVIII. Januarii, Pontificatus sui anno I.
  8. Aliæ ejusdem Sixti, incipientes: *Romani Pontificis Providentia*. XXIX. Martii, Pontificatus sui anno eodem.
  9. Aliæ ejusdem Sixti, incipientes: *Desolata Gregis*. VIII. Novembris, Pontificatus sui anno II.
  10. Aliæ Clementis VIII. Incipientes: *Cum sicut*. X. Maij, Pontificatus sui anno IX.
  11. Aliæ ejusdem Clementis, incipientes: *Viso Memoriali*. XXV. Januarii, Pontificatus sui anno XI.
  12. Aliæ ejusdem Clementis, incipientes: *Licet Sacro*. XII. Januarii, Pontificatus sui anno anno XIII.
  13. Aliæ ejusdem Clementis, incipientes: *Expositum Nobis*. XXVIII. Januarii, Pontificatus sui anno eodem.
  14. Aliæ ejusdem Clementis incipientes: *Quacumque à Sede*. VII. Decembris Pontificatus sui anno eodem.
  15. Aliæ Pauli V. incipientes: *Expositum Nobis*. XXV. Junii, Pontificatus sui anno IV.
  16. Aliæ ejusdem Pauli, incipientes: *Cum inter Fratres*. XX. Novembris, Pontificatus sui anno XI.
  17. Aliæ ejusdem Pauli, incipientes: *Pro parte*. III. Junij, Pontificatus sui anno XIII.
  18. Aliæ ejusdem Pauli, incipientes: *Congregatio Sacrorum*. XXIII. Martii, Pontificatus sui anno XV.
  19. Aliæ Gregorii XV. incipientes: *Cum alias*. XVII. Augusti, Pontificatus sui anno I.
  20. Aliæ Urbani VIII. incipientes: *Romanus Pontifex*. XV. Martii, Pontificatus sui anno I.
  21. Aliæ ejusdem Urbani, incipientes: *Aliàs à felicis recodationis*. XII. Februarii, Pontificatus sui anno II.
82. Aliæ

82. Aliæ ejusdem Urbani, incipientes: *Cum sicut dilectus.* XXX. Junii, Pontificatus sui anno eodem.
83. Aliæ ejusdem Urbani, incipientes similiter: *Cum sicut.* eodem die & anno.
84. Aliæ ejusdem Urbani, incipientes: *Exponi nobis.* VIII. Augusti, Pontificatus sui anno III.
85. Aliæ ejusdem Urbani, incipientes: *Expositum Nobis.* XIX. Februarii, Pontificatus sui anno V.
86. Aliæ ejusdem Urbani, incipientes: *Ex incumbentis.* IX. Januarii, Pontificatus sui anno VII.
87. Aliæ ejusdem Urbani, incipientes: *Cum Procurator.* XXII. Martii, Pontificatus sui anno IX.
88. Aliæ ejusdem Urbani, incipientes: *Exponi Nobis.* XII. Julii, Pontificatus sui anno eodem.
89. Aliæ ejusdem Urbani, incipientes: *Cum sicut.* II. Martii Pontificatus sui anno XV.
90. Aliæ ejusdem Urbani, incipientes: *Exponi Nobis.* XXVIII. Julii, Pontificatus sui anno eodem.
91. Aliæ ejusdem Urbani, incipientes: *Alias postquam.* IX. Decembris, Pontificatus sui anno XVII.
92. Aliæ ejusdem Urbani, incipientes: *Sacra Congregatio.* XXIX. Januarii, Pontificatus sui anno XVIII.
93. Aliæ ejusdem Urbani, similiter incipientes: *Sacra Congregatio.* X. Septembris, Pontificatus sui anno eodem.
94. Aliæ ejusdem Urbani incipientes: *Justis, ac Honestis.* III. Maij, Pontificatus sui anno XX.
95. Aliæ ejusdem Urbani, incipientes: *Sacra Congregatio.* eodem die & anno.
96. Aliæ ejusdem Urbani, incipientes: *Aliàs à Nobis.* X. Junii, Pontificatus sui anno eodem.

97. Aliæ

9. Aliæ ejusdem Urbani, incipientes: *Cum sicut*. XVII. Novembris, Pontificatus sui anno eodem.
9. Aliæ Innocentii X. incipientes: *Aliàs pro exequutione*. XXVII. Martii, Pontificatus sui anno III.
9. Aliæ ejusdem Innocentii, incipientes: *Sacra Congregatio*. XV. Decembris, Pontificatus sui anno eodem.
10. Aliæ Alexandri VII. incipientes: *Cum sicut*. XI. Junii, Pontificatus sui anno V.
11. Aliæ ejusdem Alexandri, incipientes: *Aliàs pro parte*. XXII. Junii, Pontificatus sui anno IX.
12. Aliæ Clementis X. incipientes: *Exponi Nobis*. XXIII. Septembris, Pontificatus sui anno VI.
13. Aliæ Innocentii XI. incipientes: *Nuper à Congregatione*. XXVI. Novembris, Pontificatus sui anno III.
14. Aliæ ejusdem Innocentii, incipientes: *Exponi Nobis*. XXVII. Novembris, Pontificatus sui anno IV.
15. Aliæ ejusdem Innocentii, incipientes: *Aliàs ad supplicationem*. XVI. Septembris, Pontificatus sui anno IX.
16. Aliæ ejusdem Innocentii, incipientes: *Aliàs pro parte*. XVI. Junii, Pontificatus sui anno X.
17. Aliæ ejusdem Innocentii, incipientes: *Exponi Nobis*. XVI. Octobris, Pontificatus sui anno eodem.
18. Aliæ ejusdem Innocentii, incipientes similiter: *Exponi Nobis*. X. Februarii, Pontificatus sui anno XII.
19. Aliæ ejusdem Innocentii, similiter incipientes: *Exponi Nobis*. X. Aprilis, Pontificatus sui anno eodem.
10. Aliæ Innocentii XII. incipientes: *Christi-fidelium*. XIV. Kalendas Martii, Pontificatus sui anno III.
11. Aliæ ejusdem Innocentii, incipientes: *Nuper pro parte*. VII. Aprilis, Pontificatus sui anno eodem.

112. Aliæ

112. Aliæ ejusdem Innocentii, incipientes: *Debitum*. XIX.

Maij, Pontificatus sui anno eodem.

113. Aliæ ejusdem Innocentii, incipientes: *Aliàs à felicis memoria*. V. Decembris, Pontificatus sui anno VI. respectivè expeditæ.

Quum autem, sicut eadem petitio continebat, iidem Fratres Minores de Observantia Apostolicas largitiones, tam ante literas fel. mem. Leonis X. Antecessoris Nostri incipientes: *Ite, & Vos*. Universo Ordini Beati Francisci, quàm post Leonem ad hæc usque tempora, iisdem Fratribus de Observantia, Beatæ Claræ, & Tertio de Pœnitentia Ordinibus, collata Privilegia, illesa, & facta tecta tueri optent, memoria repetentes, per Sedem Apostolicam semel concessa, licèt sæpenumerò approbata, & confirmata, si denuò Apostolicæ auctoritatis præsidio fulciantur, in suo robore magis persistere, & maximum pondus apud omnes Christi-fideles obtinere, propterea iidem Fratres Minores de Observantia prædictas literas Apostolicas Nostra Auctoritate approbari, confirmari, & innovari cupientes, per eundem Josephum Mariam Nobis humiliter supplicari fecerunt, ut dicti Ordinis Minorum stabilitati, & decori juxtà eorum vota consulere, deque Apostolica benignitate providere, ut in aliis jam fecimus, dignaremur.

Apostolicas Literas in favorem Ordinis Minorum nuper à se expeditas

IV. 114. Dudum enim per quasdam literas Nostas
IV. Idus Decembris 1725. incipientes: *Sollicitudo Ecclesiæ*.
Inter, alia superius indicatam Constitutionem Pii Papæ V.
cujus initium: *Dum ad uberes*. Qua Ordines Regulares
Mendicantium utriusque sexus, resque eorum à quibus-
cumque exactionibus, & vectigalibus eximuntur de ver-
bo ad verbum insertam confirmavimus, & Ordinem Fra-
trum

trum Minorum Regularis, & strictioris Observantiæ, inter quatuor Mendicantium Ordines comprehensum, ideoque privilegiis in eadem Constitutione expressis gaudere declarantes, illum ab omnium vectigalium onere, & littearum solutione, præsertim in dominiis S. R. E. perpetuò exemimus, aliisque gratiis Apostolicis cumulavimus. *comme-
morat. De
Exemptio-
ne à Ga-
bellis.*

115. Per alias etiam literas Nostras, Romæ datas apud Sanctum Petrum, anno 1725. IV. Idus Decembris, Pontificatus Nostri anno II. incipientes: *Paterna Sedis Apostolicæ.* *De plena
in Tertia-
rios Juris-
dictione.* alias literas, & privilegia à Romanis Pontificibus antecessoribus Nostri in Tertiarios quoscunque, eorumque Ordinē quomodolibet collata, ipsosque Tertiarios habitum pœnitentiæ à Fratribus Minoribus de Observ. sumentes, & ab eis dependentes, omnimodæ Jurisdictioni, & regimini Superiorum Generalium denuò subjecimus, & commendavimus.

116. Ad hæc per alias literas Nostras sub anulo Piscatoris, Romæ pariter datas apud Sanctum Petrum, die XIV. Februarii 1726. Pontificatus Nostri anno II. incipientes: *per Reformatos* *De Præce-
dentia su-
per Refor-
matis* *quoscum-
que.* *Pastoralis Officii.* Statuimus, & Ordinavimus, ut Fratres Minores de Observantia ubique terrarum, tam in Processionibus, quàm in publicis, & privatis actibus, & functionibus, super omnes Fratres Reformatos Ministro Generali totius Ordinis Minorum subiectos, præcedentia guderent.

117. Mox per alias Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1727. Kalendis Martii, Pontificatus Nostri anno III. incipientes: *Ex quo Sedes Apostolica.* *De ere-
ctione
Archi-
Confra-
ternitatis
Conceptionis Imma-
culatæ in* concessimus, & indulgimus, ut in Ecclesia BEATÆ MARIÆ DE ARACÆLI, de Urbe, Conventus eorundem Fratrum Minorum Observantium, Archi-Confraternitas

Ecclesiis
Ordinis.

Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ institueretur, cui aliæ quæcunque Confraternitates aggregari possent, cum Nonnullis Indulgentiis in iisdem literis latiùs adductis, quarum tenores præsentibùs pro expressis haberi volumus.

De Alta-
ribus Pri-
vilegiatis
perpetuis
in Ordinis
Ecclesiis.

118. Præterea Ecclesiis, Ministro Generali ejusdem Ordinis Fratrum Minorum subjectis, Indulgentias Altaris Privilegiati, sub nonnullis modis, & formis concessimus, ut in Decreto, ea de re die XIV. Decembris anni 1725. vulgato, plenius detinetur.

De Privi-
legiorum
Terræ
Sanctæ
Confirma-
tione, &
Exercitii
Viæ Crucis
approba-
tione.

119. Hodie verò per literas incipientes: *Loca Sancta.* Indulgentias, & Privilegia quæcunque, ad loca Sancta Palestina accedentibus, & Guardiano, Fratribus Minoribus de Observantia ibidem morantibus, & exercitium Viæ Crucis in Ecclesiis eorumdem Fratrum peragentibus, antea concessa, Nostris quoque literis incipientibus: *Inter plurima.* (120.) Approbavimus, confirmavimus, extendimus, & ampliavimus, ut in iisdem Nostris literis hodie confectis latiùs exprimitur.

Premissa
omnia
amplissi-
me Confir-
mat, &
approbat.
Posse ex-
tra tem-
pora Ordini
nari de-
clarat.

V. Quare eidem Josepho Mariæ specialem gratiam facere volentes, & à quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium tantum consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, approbationes jam dictas, explicationes, declarationes, exemptiones, immunitates, libertates, facultates, favores, Indulgentias etiam plenarias, & animabus in Christi charitate defunctorum applicabiles, peccatorum remissiones, absolutiones, privilegia, & indulta spiritualia, & temporalia, etiam quo

quoad susceptionem Sacrorum Ordinum extra tempora
a jure statuta, absque exhibitione literarum Apostolica-
rum in forma Brevis, sed vigore privilegiorum per Apo-
stolicam Sedem, vel expressè, vel per viam communica-
tionis regularibus concessorum, ut nuper à Nobis ipsis in
Concilio Lateranensi, & per Congregationem particularem
secretum est. (121.) Aliasque gratias per modum etiam com-
municationis, & extensionis cum aliis Ordinibus Mendi-
cantium, & non Mendicantium, præsertim S. Benedicti, ac,
quem Nos professi sumus, Ordinis Prædicatorum, nec-
non Societatis Jesu; item Sanctiones, Ordinationes, De-
creta, Moderationes, Constitutiones, tam in Universi Or-
dinis Beati Francisci sub Fratrum Minorum tantum, aut
sub alia quacumque denominatione, quæ hic pro ex-
pressa habeatur; quàm in eorundem Fratrum Minorum
Observantium, Beatæ Claræ, & Tertiæ de Pœnitentia Or-
dinum, quorum privilegiorum confirmatio, per Nos fa-
cta, salva, & illesa persistat, etiam quoad Superiores, Fra-
tres, Moniales, Sorores eorundem trium Ordinum, per-
sonasque, quascumque, & Procuratores, & Syndicos
quorumvis Conventuum, ipsosque Conventus, Mona-
teria, Domus Regulares, Ecclesias, & alia loca, etiam
quoad ritum celebrationis Missarum, recitationis hora-
rum Canoniarum, & aliarum precum, ac festa Sancto-
rum Ordinis Minorum.

*Communi-
cationem Pri-
vilegio-
rum cum
FF. Præ-
dicatori-
bus antea
concessam
confir-
mat, &
cum Ordi-
ne Sancti
Benedicti
& Socie-
tate Jesu,
expresse
concedit.*

VI. Confirmamus etiam superius memoratas literas
Apostolicas, in iis quæ præsentem statum pacificum alio-
rum Ordinum Beati Francisci nulla in re perturbant, &
præcipuè literas Apostolicas prædictorum Antecessorum
Nostrorum Romanorum Pontificum, & alias quascun-
que Apostolicas literas, quomodocunque editas, atque

*Confirma-
tio genera-
lis omni-
um Privi-
legiorum
Ordinis
etiam hic
non ex-*

*preſſorum
in iis quæ
pacificum
ſtatum
aliorum
Ordinum
ſecundæ,
& tertiæ
Regulæ
non per-
turbant.*

vulgatas, dummodò earum exiſtentia legitimè, & validè comprobetur, etiamſi eædem literæ ſæpiùs conſeſſæ fuiſſent, quas omnes, & ſingulas, inque iis contenta quæcumque, atque inde poſtea legitimè deducta pariter confirmamus, una cum reſcriptis per Venerabiles Fratres Noſtros S. R. E. Cardinales inde conſectis, in favorem dictorum Fratrum; volentes, ut hic pro ſufficienter expreſſis, atque inſertis tenores eorundem reſcriptorum, & literarum, cum omnibus clauſulis, decretis, & derogationibus ſuis habeantur,

*Nonnulla
Decreta
favore
Syndico-
rum edi-
ta, expreſ-
ſe appro-
bat.*

VII. Una cum his præterea confirmamus duo alia decreta per eosdem Venerabiles Fratres S. R. E. Cardinales, Immunitati Eccleſiaſticæ tuendæ præpoſitos, quorum priùs editum eſt die X. Maii 1669. (122) Quo Procura- tores, & Syndici Fratrum Minorum de Obſervantia, ex literis Apoſtolicis fel. mem. Anteceſſoris Noſtri Clemen- tis VII. gaudere declarantur privilegio Fori in Cauſis Ci- vilibus, Criminalibus, & mixtis, nec poſſe compelli ad ex-ercenda munia publica Communitatis, nec ab ullo moleſtari, niſi coram legitimo Conſervatore. Alterum ve- rò die XIV. Januarii 1698. vulgatum. (123.) Quo Agen- tes Monafteriorum Monialium Ordinis Beatæ Claræ ex-empti dicuntur à reſeſaliis.

Confirmamus item declarationem S. R. E. Cardina- lium Bono Regimini Præpoſitorum, die XXIV. Januarii 1599. factam, (124.) Quà ſinguli Apoſtolicæ Syndici, pro ſingulis Conventibus Fratrum Minorum Obſervantium legitimè deputati, à ſolutione Collectarum in oneribus Communitatum exempti eſſe Statuuntur.

*Quæcum-
que alia
Decreta*

VIII. Demum confirmamus, & perpetuò approba- mus quæcumque alia Decreta, Apoſtolicasque declara-
tiones

iones per eosdem S. R. E. Cardinales, quodocunque, & favore
quomodocunque vulgatas pro Fratribus Minoribus Ob- *Trium*
servantibus, & Beatæ Claræ, ac Tertio de Pœnitentia Or- *Ordinum*
nibus, dummodo ejusmodi litteræ & declarationes Con- *Beati*
cilii Tridentini decretis non adversentur: In plenam *Francisci*
etiam observantiam, pristinum, & validissimum statum *emanata,*
restituimus, revocamus, innovamus omnia, & singula *& literas*
præmissa, & quatenus opus est ea omnia denuò conce- *omnes*
dimus, & indulgemus, illisque perpetuæ, & inviolabi- *Prædeces-*
lis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, omnesque & *forum,*
singulos juris, aut facti, quarumcumque solemnitatum de *quavis*
jure, usu, consuetudine, aut alias quomodolibet requisita- *revocatas,*
um, ac in præmissis fortassè omissarū, nec non quoscun- *innovat,*
que alios quantumvis substantiales defectus, si qui forsan *& denuò*
quomodolibet reperirentur, auctoritate nostra supplemus. *Concedit,*
dummodo

IX. Volumus autem præsentēs Nostras litteras, & in *Trid. non*
as, ut dictum est, contenta quæcumque, semper vali- *adversen-*
as, & efficaces esse, & fore, suosque totos plenarios, *tur.*
& integros effectus sortiri, & obtinere, & ab omnibus, *Clausula*
& singulis, ad quos nunc quomodolibet spectat, & in *præserva-*
nturum spectabit, firmiter, & inviolabiliter observari, *tiva ha-*
neque ullo unquam tempore, ex quocumque capite, etiā *rum lite-*
in corpore juris expresso, aut ex qualibet causa quan- *rarum.*
tumvis pia, legitima, privilegiata, & juridica, ex eo etiam
quod quicunque in præmissis, & circa ea quomodolibet
ex qualibet causa, ratione, actione, vel occasione jus,
ut interesse habentes, vel se habere prætendentes illis
non consenserint, nec ad id vocati, citati, & auditi fue-
rint, & causæ, propter quas eadem præsentēs litteræ pro-
lierint, adductæ, verificatæ, & justificatæ non fuerint,
e subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, seu in-
vali-

validitatis vitio, vel intentionis Nostræ, aut quolibet alio quantumvis magno, substantiali, inexcogitato, ac specificam, & individuum mentionem requirente defectu, sive etiam ex eo quod in præmissis, eorumve aliquo solemnitates, & quævis alia servanda, & adimplenda, servata, & adimpleta non forent, aut ex quocumque alio colore, prætextu, ratione, aliave causa, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda esset, notari, invalidari, retractari, limitari, infringi, restringi, in jus, vel controversiam vocari, aut ad viam, & terminos Juris reduci non possint, & nemo contra eas restitutionis in integrum, aperitionis oris, aut aliud quodcumque facti, vel gratiæ remedium impetrare, seu quomodolibet etiam motu proprio concessio, uti, vel se juvare in judicio, vel extra illud valeat, nec easdem præsentibus sub quibusvis similium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aliisque contrariis dispositionibus, per Nos etiam, & Successores Nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, etiam die proxima post eorum assumptionem, vel aliàs motu simili, & Consistorialiter, etiamsi de his Nostris præsentibus specialis mentio fieret, pro tempore factis, & faciendis comprehendendi, sed semper ab illis exceptas esse volumus, & quotiescumque illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenariè reintegratas, ac denuò etiam sub quacumque posteriori data concessas esse, & fore decernimus.

*Decretum
irritans.*

X. Sicque, & non aliàs per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, quavis Auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E.

Car.

Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, dictæ-
que Sedis Nuncios, Judicari, & definiri debere Volumus;
quidquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate,
scienter, vel ignoranter, contigerit attentari.

XI. Quo circa Dilectis Filiis Nostro dicti Ordinis Fra- *Cardina-*
rum Minorum de Observantia nuncupatorum Cardinali *lis Pro-*
tectori, nunc, & pro tempore existenti, seu in illius *tektor Or-*
absentia, vel defectu, alteri ex parte S. R. E. Cardinalibus *dinis, vel*
munus Protectoris hujusmodi gerenti, ac Causarum Cu- *etiam Au-*
ræ Cameræ Apostolicæ Generali Auditori per easdem *ditor Ca-*
præsentes comittimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel *mera eas*
alter eorum per se, vel alium, seu alios easdem præsen- *faciant in-*
tes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quan- *violabili-*
to opus fuerit, & quoties desuper fuerint requisiti, so- *ter obser-*
lemniter publicantes, faciant Auctoritate Nostra plenum
orum effectum sortiri, illisque omnes quos concernunt
pacificè frui, & gaudere, non permittentes quemquam
contra præsentium tenorem super his quomodolibet in-
debitè molestari, perturbari, inquietari, vel impediri,
contradictores quoslibet, & rebelles per Sententias, Cen-
suras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, &
facti remedia, appellatione postposita, compescendo, le-
gitimisque super his habendis servatis processibus, cen-
suras, pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando,
invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii
sæcularis.

XII. Non obstantibus Nostreis, & Cancellariæ Apo- *Clausula*
stolicæ regulis de non tollendo jure quæsito, & Consti- *deroga-*
tione fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. similiter Prædeces- *toris.*
oris Nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civita-
tem, vel Diœcesim, in quibus deputati fuerint contra
quos-

quoscunque procedere, aut alii, vel aliis vices tuas committere audeant, seu præsumant, ac in Concilio generali edita de duabus dietis, aliisque quibusvis in contrarium præmissorum forsan quomodolibet editis, vel edendis specialibus, vel Generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Provincialibus, & Capitularibus dicti Ordinis Fratrum Minorum de Observantia Nuncupatorum, etiam Juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, & Consuetudinibus, Privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis per Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, & Nos ipsos, & Sedem prædictam, cum quibusvis irritativis, annullativis, cassativis, revocativis, modificativis, præservativis, exceptivis, restitutivis, declarativis, mentis attestativis, ac derogatoriis derogativis, aliisque efficacioribus efficacissimis, insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis in genere, vel in specie, etiam motu pari, ac Consistorialiter, aut aliàs quomodolibet etiam iteratis vicibus in contrarium eorundem præmissorum concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris latissimè, & plenissimè, ac specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

XIII. Volumus autem, ut earumdem præsentium *Harum*
 hierarum transumptis, manu alicujus ex Secretariis Mi- *exemplis*
 nistri, vel Commissarii Generalis Ordinis eorumdem Fra- *omnimo-*
 tum de Observantia, seu Notarii publici subscriptis, *da fides*
 & sigillo Officii ejusdem Ministri, vel Commissarii, aut *habeatur.*
 Procuratoris Generalis ipsius Ordinis, vel alterius per-
 sonæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem
 porfus fides in Judicio, & extra adhibeatur, quæ præ-
 sentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

XIV. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pa- *Nemo*
 gniam Nostræ absolutionis, approbationis, confirmatio- *hanc Con-*
 nis, innovationis, novæ concessionis, roboris, adjectio- *stitutio-*
 nis, defectuum suppletionis, decreti, mandati, deroga- *nem in-*
 tionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario *fringere*
 contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, *audet.*
 indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, &
 Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno
 incarnationis Dominicæ millesimo septingen-
 tesimo vigesimo septimo, quinto Nonas Aprilis,
 Pontificatus nostri anno III.

Li potvargiujuhi i òn, i Gargur XIII. i Clement VIII. i ostaali 468
 u gori spomenutim Apostolskim Kgnigam Pàpe, sàmo once mi-
 liti, i povlasticze Redovniicske, koje niisu protivne dokocfagnma
 Sabora Tridentinskoga : a buduchi da ovo dokoncfagnie istoga, (k) (k) Sess.
Quamvis Presbyteri in sua ordinatione a peccatis absolvendi potestatem acci- 23. cap. 15.
pint; decernit tamen S. Synodus, nullum, etiam Regularem, posse confessio-
ni Sacularium, etiam Sacerdotum, audire; nec ad id idoneum reputari,
ni aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur
ess. necessarium, aut alias idoneus judicetur, approbationem (quæ gra-
tis datur) obtineat: privilegiis, & consuetudine quacunque, etiam imme-
mutabili, non obstantibus: vèxè i kolikomu drago naucfne lecture u
 R r Reedu,

Reedu, i drùghe naucsiteglie; kakoje iztomacſio Pio V. u imenovanoi ſvojoi *Romani Pontificis &c.*: i potvardio Urban VIII. dixuchi i marsèchi ſve, i kojemu dràgo protiva tomu povlaſticze, i obicſaje, s' ſvojom *Cum ſicut accepimus &c.* Daatom u Riimu, kod Svete Marie vechiee, pod parſtenòm Ribarskim, na 12. Septembra 1628. Papaſtva ſvoga god. 6. Zato u tomu nikko nikakve ſada neima povlaſticze, vechie ſvak ko hochie bitti iſpovidniik, ima od vlaſtiitogh Biskupa oblàſt iſkati, i dopuſſchiegnie imati, koi videchi potribu, i hotiuchi, moxega, jeli za taku ſluxbu doſta naucſan, i pripravan, kuſcati. Ali kòga nàgie daje cziilo, i podpuno za to vàrſtan, nemoxemu po pravdi ſteeghnuto, i ſkracſano za to dopuſſchiegnie dati: tojeſt za nikoo vriime, i u nikii miſtii, ili miſtu Svojegh Biskupata, i za nìkee sàmo perſone: vechiemuga imà oſſebito dati, za vazda, za vaſ Biskupat, i za ſve perſone ſebi podloxne; kakoje iztomacſio, i odgovorio Svèti ſkup na 2. Jula 1587., s' ovim riſina: *Regulares, qui quoad confessiones audiendas idonei generaliter, ab ordinariis, eorumve examinatoribus reperti, & probati fuerint; generaliter quoque, & indiſtincte, absque aliqua limitatione temporis, certorumve locorum, aut generis personarum, admittantur in Diœceſi propria.* (1)

(1) Brog-
nio. ibid.
tr. 12.

§. III.

Kojeje Redovničke povlaſticze sàbor Tridentinſki pomarſio, kojeli nie. Gdi i od oblàſti Papine ſvarbu Sàbora.

469 **M**Loghii, kad Redovniiczi, il na ſuudu za ſvoi uzrok, ili izval ſuuda, za koju milooſt protiva, ili priko zàkona opchienoga iznoſſee, i ukazujuh ſvoje povlaſticze, brez utiſcegniahi s' jednorriicsju odpravgliajuh, odgovarajuchi: (neznam ili jer neznaduh, i jer nèchiè, zarad malo moxebit dràghe voglie s' Redovniiczii pravo razumit Sàborska dokonſagnia) Sàborje Tridentinſki ſve Redovničke povlaſticze digao, i pomarſio. S' cſim doiſto raſcirujuh Sàborska dokonſagnia, i protiva odluki iſtoga Sàbora, koi od Redovniiczkah ovako razborito govori (m) *In cæteris omnibus præſatorum tit. de Reg. ordinum Privilegia, & facultates, quæ ipſorum personas, loca, & juſcap. 20. in concernunt, firma ſint, & illæſa.* I protiva razùmu Pàpah, koiſu poſ fine Seſſ. Redovničke povlaſticze potvårdili, i ponovili; govorechi u kgrga.

(m) Con-
cil. Trid.
tit. de Reg. ordinum
cap. 20. in concernunt,
fine Seſſ.
25.

gm takè milosti : *Dummodo non sint contraria canonibus & Decretis* (n) *Jus*
Concilii Tridentini : s' cšim ocšito ukazujuh, da Scziine, da ima Re- *Can. Reiff.*
 dvniickih povlasticzah, koje niisuh protivne dokoncfagnma Sà- *in 5. De-*
 bra Tridentinskoga. I protiva ràzlogu, kako temeglito ukazujuh *cret. tit.*
 nšci Reiffensctuel i Candidus Brognioli : (n) gdi i tomacšee, da *33. §. 6. d*
 cio *contra Canones* : tojest protiva uredbam czarkve, ne razu- *n. 140.*
 nise od uredbah zàkona opchienoga czarkve, *juris communis*, vechie *Cand.*
 šmo od uredbah Sàbora Tridentinskoga. *Brogn. in*

A nikii odvechie štèxuh dokoncfagnia Sàbora Tridentinskoga, 470
 plak povlasticzah, hotiuchi da i onaa, koja doišto dixuh povla- *Specul.*
 šce Redovničke, Samohi dixuh u dvòru dvòra, tojest izvansko- *Cler. tr. 4.*
 nu, a ne u dvòru skrovitomu dšce : tako da vee, daše i s' onim *c. 4. resol.*
 povlasticzam, koje razborito, i doišto dixee Sàbor, moguh Slobod- *10. & 11.*
 ni sluxiti Redovniicki u dvoru skrovitomu dšce : Štoje odsudio,
 i protirao Alekfandro VII. u ovoi krivoucsniczi : *Regulares possunt in*
seo Conscientiæ uti Privilegiis suis, quæ sunt expresse revocata per Conci-
lium Tridentinum. Prop. 36. dam. ab Alex. VII.

Ištinaje dakle daje Sàbor Tridentinski mloghè Redovničke 471
 povlasticze pomaršio, toliko za dvòr dšce, koliko za dvòr czarkve :
 ai i istinaje daje mloghè u Svojoj vriidnosti ostavio, još i potvår-
 eo, kako Svidocšii istoga gori recšeno govoregnie : *In cæteris omni-*
bus. Digaoje i pomaršio šve onee, Kojesu protivne kojemgod do-
 koncfagniu Sigiègnia dvaest i peetoga, pod nadpiššom *De Regularibus,*
& Monialibus; i šve onee, kojesu protivne kojeghmu dràgo Sigiègnia
 dokoncfagniu, kojeje s' istim, ili s' prilicsnim zatvorkom ucfignieno;
 tjest : *Omnia, & singula in superioribus Decretis contenta, observari præ-*
cepit S. Synodus &c. Non obstantibus eorum omnium, & singulorum pri-
vilegiis, sub quibuscunque verborum formulis conceptis, ac Mare magnum
apellatis, etiam in fundatione obtentis; nec non constitutionibus, & Re-
glis etiam juratis, atque etiam consuetudinibus, vel præscriptionibus etiam
memorabilibus. (o) Zato s' povlasticzam pria Sàbora Tridentinsko- (o) *Concil.*
 g dopuššchienim, kojesu protivne takim dokoncfagnma istoga, *Trid. Sess.*
 plak štamu drago daate biile, nemoxeše ni jedan Reed ni Redovniik *25. cap. 22.*
 obre dušce sluxiti, ni u dvoru czarkve, ni u dvoru dšce, izvan dabihi
 psli koi Pàpa bio razborito potvårdio, i ponovio, s' ovim zatvòrkom:
Non obstantibus Canonibus, & Decretis Concilii Tridentini &c; Papaboje

29. ab Svarhu Sàbora, buduchi Alekfandro Pàpa offmi odsùdio, protirao
Alex. VIII i prokleo ovu naukštavniczu : *Futilis, & toties convulsa est assertio d*
dam. *Pontificis Romani supra Concilium Oecumenicum auctoritate, atque in fide*
(q) Matt. *quæstionibus decernendis infallibilitate. (p)*

472 Zato Kadgodse Sàbor skuppii brez Papina dopùsschiegnia, za
16. v. 18. povidì i blagosova, nie skup Boxji, vechie vraxji : nitti dokoncsa
(r) Joan. gnia po gniegovom dopuusschiegniu, zapoviidi, i blagosovu Skup
21. v. 16. glienogh imaduh ràzlogh istine Boxje, ako òn, i dogod òn ne po
(s) Matt. tvàrdii; zasčtoje on sam u czarkvi Issukarstovoi Svidok glavni, i teme
4. v. 4. gliti istine Boxje, buduchi gniemu Sàmom, u kiipu Svetoga Petra
Greg. rekao Issukarst : *Na tebichiu Sazidati czarkvu moju (q) a na drugomu*
Hom. 15. mistu : *paasi ovczje moje, paasi jagncze moje : (r) tojest dajihim nauk istine*
in Evang. Boxje, s' koim xivuh, i rànese dùsce gliudczke za xivot vicsgni (s)

473 I takoje cfak od pocsètka czarkve Issukarstove sve darxano, i
Svii Sàborii, koisu s' pràvom xegliom istine ucsignieni, toliko u isto
ku, koliko u zapàdu, ispoviidano, i obsluxivano : tojest vazdas
oczi za sabragne, dopùsschiegnie, i blagosov od Rimskoga Pàpa
iskali, gniegove poklifare cšekali, gniegov nauk i zapoviidi od ure
giegnia Sabora obsluxivali, i gniemu posli iz Sàbora dokoncsagnia
za potvargiegnie slali; kako Svidocsi *Melchior Canus lib. 6. de locis*
cap. 7. s' ovim ricšma : Ad Romanam porro Sedem Episcopos Ecclesiarum
in causis quibusque gravissimis, provocasse, ab illius ore fideles fidei sempe
oracula petiisse, illius judicium Catholicos omnes, in Religionis controversiis
expectasse; illius denique & vim, & auctoritatem Sacra omnia efflagitasse
Concilia, adeò certum & manifestum est : quibus ex verbis, quoniam ne
gari non possunt, conflatur, & efficitur quod quarimus argumentum, quod
ex multis, magnisque, haud facile quis dixerit aliud, aut evidentius, aut
certius : si enim legum Christi interpretes nullus sanior est, quam perpetuus
Ecclesiæ usus; Ecclesia vero in fidei Religionisque quæstione, cæterisque gra
vissimis controversiis, non ad Antiochenum, Alexandrinum, Constantin
opolitanum, Mediolanensem, Parisiensem, Coloniensem, Toletanum, au
Bracharensem Episcopos, sed ad Romanum omni semper ætate recurrit; qui
dubitet, hunc esse, quem, ut successorem Petri, ita quoque Doctrinæ Apost
licæ Magistrum, quæstionumque de fide judicem habemus.

474 Toje offobito ispovigieno, i od vire odregieno u Sàboru Calcz
donskomu, pod Leonom velikim, A&t. 1. 2. & 3. : u florentinskom
po

pod Eugeniom IV. p. 2. collat. 22. (od kojih u diilu drugomu gori, protivu Garkom) i Lateranskomu, pod Leonom X. Sess. 11. Istoje istomaceno in *Synod. 7. Gen. & Art. 2. in Epist. Adriani*. Odašta ko (t) *Apud* bchie višcè znati, neka sčtie Bellarmina, *de Concil. lib. 2. cap. 15.* Sbogar lardenu, i Arsdekina. (t) I koise Sàbor tako Skuppii, i Svarscii, ne- *Th. Rad.* noxe pomankati od istinè, u onomu Sčto odregiuje, i naregiuje od *tr. 31. de* vire, jer Duh Boxji Sc' gnim vladà, kakoje rekao Sveti Petar Aposčtò *Concil.* Sàboru parvomu Jeruzolimskomu: *Visum est Spiritui Sancto, & nobis.* cap. 1. (u) Alise to razumi od Sàbora velikoga; tojest svesčtenoga: *De* *(u) Ačtor.* *Concilio Generali, seu universalis*, koise Skuppii po nàredbi i zapoviidi *15. v. 28.* prav Papinoi, od Svegà Sviita; i kadga on potvårdi: dokončfa. *Greg. cap.* niabo offobitih Sàborah, koja cfinè Patriarke, Arczi-Buskupi, *1. Epist.* Buskupi u svoim darxavam i Biskupatom, ne ulaze u cslanke vire *14. apud* loxje; izvan dabi Pàpa, potvargiujuchihi, kojegod gniovo dokocfa- *Sbog. cit.* nie razborito za cslanak vire odrèdio: jer Sčtoje vire Boxje, vas *n. 5.* sviit zaduxuje, po onomu: *Jedan Boogh, jedna vira, jedno Karsčègnie.*

Ostavioje u Svojoj vriidnosti, i potvardio Sàbor Tridentiski sve 475 one Redovničke povlasticze, protivu koim neima dokončfagnia u tomu s' recsenim zatvòrkom, premda drugacše imà: kako obilato kazuje nasc Reiffensčtuel, u Svojemu zakonslovstvu, *in lib. 5. De* *et. tit. 33. §. 6. De revocat. Privil.* Offobito nie digao, nittise po ko- pim drago Aposčtolskoj Kgnighi od dighnuchia, i pomarsčègnia, izume dighnute onee, Kojesu *in Corpore Juris inserta*, akoše u Sàboru, i u takoi Kgnighi offobito ne imenujuh, ili nie offobitogh zatvor- a: tojest: *Volumus tales litteras haberi pro expressis, ac si de verbo ad* *verbum infererentur: ili: Non obstantibus privilegiis, sub quacunque for-* *ta verborum concessis.* Takosu istomacili Reedu màle Brattje Sixto V. *Regimini universalis &c. §. 19.* i Sixto V. Eugenio IV. Dominika- om. Leon X. i opet Eugenio Benedičtinom i s' ovim ricšma: *Quod* *non possit derogari illorum privilegiis &c. nisi de ipsorum ordine, & de hu-* *usmodi litteris Apostolicis fiat de verbo ad verbum expressa mentio.*

Sčtoje jošc boglie i razgovetnie istomacšio Congreg. S. Mauri 476 Urban VIII. *Insuper eminenti &c. 1627.* s' ovim ricšma: *Neque sub* *quibuscunque similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspen-* *onibus, limitationibus, derogationibus, & aliis quibuscunque dispositio-* *nibus, etiam per nos, & Successores nostros Romanos Pontifices, pro tempore* *existen-*

(x) Ro- existentes, sub quibuscunque verborum tenoribus, & formis, ac cum qui-
 deric. busvis clausulis, & Decretis, etiam derogatoriis derogatoriis, pro tem-
 rom. 1. 99. pore quomodolibet factis, comprehendi & confundi, sed ab illis semper per-
 Regul. 9. petuò excipi; & quoties illæ emanabunt, in pristinum, & validissimum
 2. Art. 6. statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo, etiam sub
 Archang. quacunque posteriori data, quandocunque eligenda, concessas esse, & fore &c.
 Rom. de Istom akose u Kgnigam takih zatvorakah ne imenujuh razborito
 Privil. Redovi i Redovniiczi, i gniove povlasticze (x) gdigodse tojest raz-
 Reg. 1. 1. borito ne imenujuh Redovi i Redovniiczi, i gniove povlasticze, u
 cap. 13. pomarscegnju povlasticzah, polak gnisu, s' kriposschju ove Urba-
 approba- nove, pò milosti opchiegnia, takii zatvòrczi obicfaini, koi nighda
 to, & im- ne zafachiajuh Redovniike, i Redove : *Quia privilegia Regularium*
 presso *quandam excellentiam sortiuntur, ob quam requiritur expressior generalis*
 Romæ *revocatio, ut revocata censeantur: Duplex enim est privilegii genus. Unum*
 1843. *quod privatis conceditur, & est odium juris: alterum est quod à Principe*
 Mendos. *conceditur in perpetuum in bonum alicujus communitatis, aut ordinis Re-*
 in Regul. *gularis; & hoc æquatur legi, ac si insertum esset in corpore juris; & utpote*
 Cancel. 13. *favor, est ample interpretandum. Tako ucseh. Oldradus Consil. 30. in*
 q. 8. n. 6. *compend. privileg. Minor. tit. Privileg. in fine. D. Thomas opuscul. Contra*
 Bursal. 1. *impugnantes Relig. c. 64. colum. penult. Jason in c. fin. n. 19. & 20. ff. de*
 2. Concl. *const. Marcellinus à S. Benedicto, verb. Privilegium in Notabilibus, &*
 136. n. 77. *alij.*

477 Josc kad koi Pàpa doisto s' zatvòrczi ossobitii dighne koju, ili
 Gomes koje povlasticze Redovniicske, moguhse sc' gnima sluxiti, dogod-
 Sornen. himse to, ne kakogod, vechie po pùtu Zàkona ne Zakàxe, i na
 in Regul. Znagnie dàde; kakoje odrèdio Gargur XIII. u Svojoi *Æquum* (re-
 Cancel- putantes, daatom Jexuitom, u kojoj §. 4. ovako govori : *Tunc desu-*
 lariae 1. *per contentis litteris, & in eis contentis dispositionibus, per quascunque dero-*
 & 6. n. 8. *gationes &c. etiam motu proprio, & de certa scientia, ac de Apostolica pote-*
 Marcel. a *statis plenitudine concessas, & factas, ac faciendas, & concedendas, nullate-*
 S. Bene- *nus derogatum censeretur, aut derogari posse, nisi tenor earundem, tunc de-*
 dicto l. 5. *super conficiendarum litterarum, de verbo ad verbum, nihil penitus omisso*
 inst. mor. *foret in illis insertus; & derogatio pro tempore facta hujusmodi, per trina*
 6. 16. q. 7. *distinctas litteras, eundem tenorem continentes, tribus similiter distinctis vi-*
 & alii *cibus eidem societati intimata & insinuata foret: & quod aliter, earundem*
 apud Ro- *litterarum tunc desuper conficiendarum pro tempore factæ derogationes, ne*
 der. *nemin*

mini suffragarentur. A Sctoje za Jexuite, za Sveje odregieno, po Rota, & milosti opchiègnia, per communicationem privilegiorum. (y) Doctores

Ali imàde oblàst, Reed màle Brattje od Leona X., a druscto 478
Jexuitczko od istoga Gargura XIII.; a ostàli po milosti opchiègnia; *apud Di-*
moguh Generao, i Provinczial u Svoii Kapituli, vidivsci potribu, *an. tr. 2.*
abraniti Svoim Redovniikom sluxitse s' povlasticzam; i odrechise *resol. 68.*
tih. Premda to moguh ucsiniti i brez ofsòbite oblàsti od czarkve; & Mar-
asctoje u starescinam i u Kapituli *interpretativa voluntas. Svegà cel. a S. Be-*
eeda: a *per regulam vulgatam juris, privilegium non confer-* *ned. l. r.*
ur in invitum: tojest, povlasticzase ne dàje onomu, kojiu *inst. mor.*
echie. (z) *c. 16. q. 7.*

CSLANAK IV.

Broi oproscègniah dopùsschienih *qq. Regul.*
Svim pravoviirnim u blàghe dnève Svetih *q. 9. art. 2.*
Redda Svètogh oca Franczescka, i *Svarex*
drugih Svetkovinah. *l. 8. c. 33.*
n. 4. Mi-
randa

NA daar dùxni zavitnim Redovom, za plod Svetignie koi csineh 479
Raju; na poscègnie istih Svetih, i za plachiu duhovnu pra- *tom. 2. q.*
ovirnim, koi s' Svoim trùdom ràne, bràne, i odivaju tilešno Re- *43. art. 4.*
ovniike, da lascgnie, i obilatie o Svetigni raade, i na Svetigniu s' *Portel.*
rilikom, i s' naukom griscnìke dovode; obicsàju Rimski Pàpe iza- *verb. Pri-*
pat i diliti duhovno blàgo oproscègniah, koja bogate duusce s' vileg.
boxiom milosschìu, i s' nebeskom vicsgniom slavom; da i Redov- *n. 78.*
iiczi u Svojoj dùxnosti napridujuh, i pravoviirnisè u devoczionu
echma temeglie. Ovasu Kako Sliidè.

S. I.

Oproscègnia u dàn kogamu drago Svetoga, Reedà
S. O. Franczescka, i drugih prosèchib Redovah.

KO u dan Kogamu drago Svetoga, i Svète Reedà S. O. Franczes- 48
cka, S. Dominika, S. Agusctina, i ostalih prosèchì Redovah,
pohodi

pohodi kojigod istih czarkvu, i u gnioi Boga pomoli, dobiva po dopùsschiegniu Innocenczia IV. csetarest godinah oproscègnie. Po dopùsschiegniu Clementa IV. csetarest i Scèst godinah. Po dopùsschiegniu Gargura X. takogier csetarest godinah. Po Nikoli III. (a) *Teste* po isti nàcfin csetarest godinah. Toliko i po dopùsschiegniu Ni-
Giojello kole IV., i Urbana V.: a po dopùsschiegniu Sixta IV. pedesèt godi-
lib. de Sac. nah, i toliko csetardesniczah. Sèto u sve biiva dvi stotine deve-
Ros. im- desèt i Scèst godinah, i pedesèt csetardesniiczah oproscègnia, Ko-
presso Ge- jese dobiva Svake kojeghu dràgo Svetoga recsenih Redovah
nua 1660. Svetkovine. (a)

§. II.

Oproscègnia u Svetkovine poglavitibi Svetih Reeda S. O. Franczeska. Gdisè i xivot Svakoga Kratko Kazuje.

481 **N**A Svetkovinu prislavnoga Imena Issusova csetarnaesti dan Januara, ili u drugu nedigliu po vodokarsschiu, oproscègnie puno svih grihah. Ossim toga, kogod isti dān rekne istoga Imena officzie ili missu, u kojeigod czarkvi fratarah, Duvanah, ili Bratinstvah triuh Redovah S. O. Franczeska; ili na officziu uzstoi, i missu uzsluscà, i na proczession, akose isti dan cfinii, dōgie, dobiiva istah oproscègnia, Kojase dobivajuh dvorechi istim sluxbam na Svetkovinu tiila Issukarstova, i priko osmine; po dopùsschiegniu Clementa VIII. 2. Aprilis 1598. Tojest na parvoi, i drugoi vecsergni, na matutini, i na missi, na Svakoi oproscègnie csetardefsèt danah: a na ostalim czarkovne Boxje sluxbe ùram istoga blàgogh dnèva, oproscègnie stò i Scesdefsèt danah. Priko osmine, Svaki dān na matutini, missi, i vecsergni, na Svakoi oproscègnie dvista dānah: a na Svakoi ostalih czarkvenih ùrah, oproscègnie ossamdefsèt danah. Na processionu, akose isti dān, ili priko osmine ucfinii, ko na gniega dōgie, ilise isti dan pricèsti, priima takogier dvista danah oproscègnie.

Ko hochie istinitihi bitti od ovih oproscègniah, neka prosctie pecfatniczu *Bullam* Eugenia IV. *Excellentissimum &c.* daatu na 26. Maja 1433. Ali ko hochie s' recseni dili dobiti sva ova oproscègnia, ima kad koje ucfinii takogier rechi u istoi czarkvi
 peei

pet ocse - nàscah , i peet Zdravih - Mariah za dobro stàgnie Pàpe , (b) Rub.
zauzvicsegnie S. czarkve, navlastito protiva Turskom neviirstvu , i partic.
Literanskom od padniiscstvu, i za miir karstianski. (b) Brev. n.
53. 54.

Pocsetak Svetkovine Imena ISSUSOVA.

O Vaje Svetkovina, s' Boxanstvenom Sluxbom , vlastita , i osso- 482
bita Reeda Svetogh ocza Franczescka, Zasctojuje isti naipri
odito pocseo na Sviitu Sctovati, puku velicsanstvo istè navisschivati
i pripovidati, i Sarcza pravovirnih u devoczionu Imena Issusova, u
komuje Sàmom nebo daalo gliudma ufagnie blaxenogh vicsgniegh
xiota nebeskogh , s' Sceranskim duhom uxixati; buduchimu to
ist Patriarka priporucio, zapovidajuchi, da gdigod nàchi bude rafsute
czdulicze, s' imenom Gospodinovim zapiisane, kupihi, i na poscteno
mito mechie , i postavglia ; dase veli ono Svèto Ime ne pogazii. (c) (c) S. Bon.
Koisu priporuku, i devoczion Svoga ocza tako jako sinovi prìmili, cap. 10.
i poslidili, dasu Ime Svèto ne Sàmo od neposctegnja brànili, i u vite
Skoviscu Sarcza i pameti s' czilim devoczionom Klagnialimuse, Sancti.
vehie sàssvom xestinom duha Sceranskoga, kako Pavao na pri-
puku istoga Issukarsta, nossiliga u ùsti prid Czeffare i Kràglie, i
pid sve pùke; navlastio Svèti Bonaventura, kojè devèti za Svetim
O. Franczesckom Generao Reeda bio, i ossamnaestga godiinah vlàdao,
s' olikom xegliom i pomgniom rasciregnia, i ustanovichiegnia posc-
tenia imena Issusova, daje, kadje ucsignien Kardinalom, istò prisveto
imè za Svoi pecsat uzeo , s' ovim nadpissom u okolo *Soli Deo honor,*
et gloria; Scto Sàmo za dosta ukazuje gniegovu gorùchiu posctègnia
Imna Issusova xegliu, i onih Koisu pria gniega u Reedu Generali biili
peak toga nastojagnie , i slavne oprave ; Zascto obicsainim nàcsi-
nem, koii pecsat Svojoj kuchi i dostojanstvu cfinch, takoga uregiu-
ju, da ukazuje, ili parvò naslègiegnie Svoih xègliah, ili Svoih
Strih junacska dila. Odkud pravoje jedan pivalacz pecsatu Sve-
toh Bonaventure ovi podpis ucfinio.

Solis verba sonant , Soli cum nomine Solis.

Quam bene conveniunt. Sors bona nomen habet.

N Ittie posli gniega magna xeglia, i nàstojagnie za istò posctègnie 483
u Reedu S. O. Franczescka biilo, u komuje posli parvu na Svem
S s Sviitu

Sviitu Kapelu, i otar posćtegnie Imena Issusova imalo, u czarkvi manastiira Grada Antifiodora u Franczuskoi Zemgli, po ofsobitom xestokom nàstojagniu nikoga ocza fra Bonaventure du Biez, istoga manastiira Redovniika, velikogh na cšiteglia, i Bogoslovca; koije, za vechì blaghdan, i slavu istoga posćtegnia, mlogà oprosćtegnia za istu Kapelu, i otar izprossio od Klementa sèdmoga Pàpe, i tako devo- czion puka u posćtegniu Imena Issusova uxegao, daje Franczescko de fataville drughi pod ovim imenom istoga grada Biskup, po Svem Svojem Biskupatu zapovidio ovo prisveto ime ofsobito slaviti. (d)

(d) Va-
ding. in
addit. ad

an. 1252.

I s' rãzlogomje ovo posćtegnie Issukarst Reedu Svetoga Fran- czescka dao, buduchi Franczescko Barjaktar Gniegov, a Barjak s' 484 kopjem igiè, jerga kopje i nosii i brànii : nittise Barjaktarom kopje brez Barjaka dàje. Barjakje nadpis posćteni kopia, pokazujuchi Ime, i velicsanstvo Kràglia, Kògaje voiska. Kopjeje Karstiansko Kriix Issukar- stov, a Barjak Ime gniegovo prisveto, buduchiga pod ovim nadpissom u boi donio, i na Kalvarihi uffadio: **JESUS NAZARENUS REX JUDÆORUM.** Davsci dakle Franczescku Krìx nossiti, i slavu istoga navisschivati, vassje rãzlogh bio, i zlamegniemu slave dati, kojeje parvo i jedino Ime **ISSUSOVO**, brez kojega, nie boino kopje posćtene, i slavne voiske, vechie pogardnà visscala Pustainske Sille. Pravoje dakle i dostoino Barjak Karstianske voiske naipri razvien, i lipota gniegova nebeska ofsobito ocšito ukazalase u Sceregu Franczesckovu, koije parvi s' ofsobitim zàvitom za Kriixem poscao.

485 Nittisu mankali takomu razviègniu i ukazagnìù bubgnievi, trùbglie, i Svirale, koje obicšajuh udarati, kadse u voiski Svitovgnioi Barjak razvìa : Zasćto ofsim Patriarke Svetoga, koije, dokje Krìx primio, s' velikim jekom zatrùbio, i sve jednako, ne odahnuvsci, za posćtegnie Imena **ISSUSOVA** do smarti trùbio, biloje vazda u gniegovom Reedu gorùchi naucšitegliah ovoga posćtegnia, xes- tokih Pripovidalaczah, i navistitegliah istoga, Koisu duhovni bub gnievi, i trùbglie; i razlikih gorùchi devoczionah, i devotih Brattin- stvah, za istò, kojasu, s' sloxnim obsluxegniem takoga Bogogliubstva biila vazda mloghim varšna prilika istoga, podraxujuchi mloghè kao svirale, kadse slàxuh, po Svojem glàsu ighrati, i nebo vasseliti.

Ofs

Offobitifu u tomu biili, Sveti Bonaventura (Koi je zato i pro- 486
zvan naucfitegl Scerafinski) Svèti Bernardin od Siene, i Svèti Ivan
Koisčtran ; navlaštito Svèti Bernardin, koji premdaje Smalakfao
im Bernarda (*Bernardinus enim est diminutivum Bernardi*) nie od
deocziona Imenu Issufovu ni za jednu dlaku pomankao, vechiega
uzelicfao do slave, koju današćni dān na Sviitu u czarkvi Svetoi
inde ; pacseje istā czarkva Svètā po takomu gniegovom devo-
zonu od privelikì, i tesckih nevogliah dahnula, Kojefuju s' pocset-
ken viika trinaestoga Svoga pritislule biile, i mucfile cfak do
Benardinova vrimenta, visce od trideset godiinah, zarad nesloghe u
otragniu Pāpe, i zarad zle voglie Friderika II. czeffara, s' Gargurom
IX Papom, koji je, hotiuchi znati ko darxii Sc'gnim, koli s' Pāpom,
menuo u velik nesklad Gradove, i varosci, sela, i kuchie, i istè kù-
chih obitolicze.

Kòmu neskladu pristavsci dva rogienā moguchia bratta Nim- 487
cz. *Pistorienses*, Gvelph, i Gibel, otvoriose je meidan istòmu na Svaku
Zlchiu i opacfinu : zasčto stāvsci xeffchiè, Gvelph za Pāpu, a Gi-
be za Czeffara, ucsinilifuse csètah Arambasce ; *Gvelph* prid onima
Kofu s' Pāpom darxali, Koifuse od gniega i prozvali *Gvelphi* : a *Gibel*
prid onima koifu s' czeffarove strāne biili, od kogafuse i prozvali
Giellini. Itakofuse megiu sobom zaujili bìli, dafuse (tirajuchi
jemi drughè iz gradòvah, vāròscāh, sèlah, i kùchiah, a plemenite
i vlikè obitolicze diilechise, i razdirajuchi dobrah) megiu sobom
prgonili, tirali, bili, i robili do velike karvi, i do Satarvègnia
moghi mìstah, i czila izkorègniègnia mloghah plemenitih i veliki
otoliczah. Pustaiamse, i lùpexom svi xeglni puuti otvorili. Zàkon
Boxjeh posčègnia, i duscevnogh spasegnia Sasvim pogaxen, istina.
i pavda s' velikim brez-obraztvom protirana, czarkve pogargiene ;
megiu Sebicfnim, i Svima gliudma razpùsschiègnie do tolike opacfine
dèclo biilo, da kobi drugoga na dobro ponukovao, popgliuanbi (e) *Harol-*
bi ; kobi kòga za zlo pokàrao, s' velikom je pogardom protiran bio, *dus sečt. 2.*
i cugacse kàran. (e) *an. 1405.*

Doxivsci to Svèti Bernardin, i bivsci zarad Svoje varlo xestoke 488
xelic za viru i zàkon Boxji, i za spasegnie dùscāh, ucsignien Predi-
caurom, pogardivsci sve kolike protivščtine, framote, i progonstva,
kase csigniauh takim xeglnikom, pogie od mista do mista po svoi
S s 2 latin-

latinskoj zemgli, u kojoj recsenà paklenà vatra naivechma goràsce, pripovidajuchi istinu i pravdu Boxju, i priporucujuchi zàkon Svè-
tignie, a grihe psujuchi i karajuchi griscniike, brez i jednogh hàtora:
svim zato naivechma priporucujuchi posètègnie Imena ISSUSO-
VA, pominajuchi isto na svaki ràzlogh istine, i Svetignie, s' mlo-
ghim fàlam istoga diike, i csèsto s' vechim glàsom priuzimajuchi,
viicsuchi: *JESUM omnes agnoscite, amorem ejus poscite: Issusa svi*

(f) *Ad*
Philip. 2.
v. 8.

(g) *Actor.*
4. v. 12.

(h) *Bern-*
ard. Serm.
15. super
Cant.

genu flectitur: Imenuse Issusovu Svako kolinò klagnia. (f)
Nec enim aliud nomen sub cælo datum est hominibus, in quo nos oporteat sal-
vos fieri: Neima pod nebom drugoga imena, dàta gliudma,
u koje moxemo, i imamo spafeni, i u viik saragnieni bitti
(g) Takobomuseje velicsanstvo Svetignia, i Kripòst ovoga prisveto
ga imena u sarczu ukorenila biila, da nitje sèto govorio, ni cfinic
brez fàle istoga; na priliku podrìtla Svògh imena Svetoga Bernarda
Insipidus est animæ cibus &c. (h)

489

I takosumu recsenè, i drughè mloghè fàle Imena ISSUSOVA
vrùchie iz ùstah izlazile, i griscnike u sarcze udarale, da nìsu o-
gniega bixàli, i psujuchiga progonili, kakosu pria cfinili, vechie s-
tolikom nàlogom za gnim iscli, da niisu moghle ni czarkve ni ulicz-
mlosctva fatati: nittie u svem mlosctvu drugò biilo cfuti, nego
placs, i uzdisagnie: tako daje barzo, pomirivsci paklenu zavadu
i obràtivsci griscnike u pokòrnike, Italiu s' protivnom vatrom uxe-
gao, doscavsci k' gniemu na pokoru, placfuchi, i izpovidajuchil

(i) *Actor.*
3. v. 6.

(k) *Vading*
& ambula
tom. 5. an.

(l) *Actor.*
4. v. 4.

(m) *Ibid.*
v. 14.

(Kadje kao Petar u Jeruzolimu prid czarkvom Salamunovom, (i)
puštivsci kao grom iz ùstà: *In Nomine JESU Christi Nazareni surge*
(k) *Vading & ambula*, digao jednoga kgliasta, i bolesna iz posteglie, i mlog
drugà cfudesa ucfinio) (k) ne samo peet igliàdah (l) vechie s-
Italia, zamuknuvsci prid gnim svi poglavàri zlocfinstva, kao pr
Petrom u Sinagoghi sve starefcine cfifutczkogh neviirstva, (m)
tolikom Sctiimom gniegove Svetignie, i nauka, da kadbi ko pocf-
proftic, nego Svètignia podnosii, govoriti, dostaje biilo rech
Mucfi, Bernardinje ovdi: Kojaje riies i danascgni dàn obicfaina
Italihi: *St Bernardinus adest.*

Još kako u Svitovgnioi voiski, junàczi koi Barjak cšuvaju, ta-490
kisu, da i u boju pria xivot izgubè, nego Barjak ostavè, zasèto u
Eriaku stoii sve posètègnie voiskè; Kadbo Barjak izgubii, i s' nai-
vchimse dobiitkom stiidi, zato oko Barjaka naiboglic poizbor junà-
k mechiè. Takisu za ovi Barjak Scerafinske voiske junaczi biili,
Seti Bernardin, i Svèti Ivan Kapisètran, i fra Mattie nikii Czimara,
rdom Sicilian, nàrodom Scpagniul; Koisu nighda za dosta ne po-
fglienim junasètvom na meidan Bogoslovskoga boja u Riimu izas-
ci, protiva mloghim, vechiè zlobnim, nego Sveto-xeglnim nepria-
tgliom, koisu sasvom Sillom navalili biili, da Barjak ovi fataru, a
Bernardina na vatru metnut oprave: Sèto bimuse doisto dogodilo
bilo da meidana odarxao ne bude.

Oviseje boi ovako dogodio. Sliidechi Bernardin s' ne izre-491
cenim uxgagniem duha, fàle Imena ISSUSOVA u svi svoi predika,
ive nove nàcšine izmischgliavajuchi, kako boglma devoczion istoga u
Srezih pravovirnih ukoreniti; izmisli, i s' zlàtni slovih, megiu
fncšani zràczi cšini upengati na jednoj daski istu istoga priiliku, u
bojoimuse sada klagiamo. Kojeje izmischglicgnie isto nebo posà-
lo, i potvardilo: jer, kako pišce Molanus, (n) pripovidajuchi (n) *Lib. 3.*
dan puut u Riimu, istamuseje prilika u fncšani zràczi Sjaajuchi de ima-
tarhu glàve ukazala; i onjuje od sefe vazda posli pridike s' pulpita ginibus
uuku ukazivao; Kojoifuse priprostiti s' velikim devoczionom Kla- *cap. 18.*
niali, i fàle Imenu ISSUSOVU uzdavali; alih naucšnihi niisu
idili, vechie u nenavidèst stali, i tefckoga ozlobili, prikazavšci
Martinu V. Pàpi, daje Bernardin Krivo-i ludo-Boxacz, i cšini puuk
ravoviirni Krivoboxiti, i ludoboxiti: *idololatrave*. Sèto cšuvšci
Pàpa, a Bernardin pripovidajuchi priko korizme, i cšinechi isto, u
iterbu gràdu blizu Riima, pozvaga, i zapovidii da u Riim dègie,
ràzlogh od Svoga nauka dade. On kako pravi Redovniik i Siin
vetoga Franczeška, koije ofšobito posluh Aposètolskomu stolu
avitovao; i ne kàrajuchiga za to poznagnie vlastite dšce, i tako
ne bivšci, kako nàsci govore, Scupagl pod uscima, i zle dšce; taki
pripoviidagnie ostavii, i u Riimu pogie, sliidechiga od svoje voglie
poglavitihi gràda, i veliko mlosètvo puuka, da svidocšanstvo gniego-
voi Svetigni dade, bojechise damuse u Riimu Sètogod ne dogodii.
Došcavšci u Riim, izàgie prid Pàpu. Pàpaga osètro s' ricšma kàra, i
priiti,

priiti, ako bude istina Sčtofe gavori, drugacšiega kàrati : megiu to zabragnujemu višcè pripovidati, i priliku Imena ISSUSOVA prid puuk iznositi, i zapovìda da iz Riima ne izlazii, dokse od toga podpuno ne izvidii.

- 492 Sčto razumivšci protivniczi, barzo po Svoi Italihi razglasisce, daje Bernardin kako odpadniik od istine, i Krivoboxacz u Riimu odsùgien, i nauk gniegov proklèt : tako dasu Biskupi po Italihi zapovidili dase nikò u izpoviidi ne odriscuje, ko u Svojoj kuchi priliku Imena *Issusova* upisanu ili upenganu darxii; po cšemuje u tolikò progonstvo prìlika Svèta došcla, da gdifugod koju na daski, il na plàtnu nahodili, u vatrusuju bàczali, a na Kamenu, i na Zidovi upengane, s' màglii razbiali, i s' guozdenii grebenii de àli : a Bernardinovu brattju Redovniike, kadšu od vràta do vràta igiuchi kruh profili, vicšuchi : *Na dvòr Issuse*, s' vratahi tiralì, i drugacšie gardili; kako isti Sveti Bernardin Kazuje u kgnighi, kojuje tùxechise piisao Kardinalu Poklisaru Aposčtolskomu u Bononihì, i koju do-
- (o) *In Ma* nosi *Bernardinus* de Bustis. (o) Alifu budalašto na Svoje texè od-
rial. p. 5. sùgiegnie, i framotu ucsinili, jersuse pria boja s' dobiitkom meidana
Serm. 11. fàlili. To sve obilato pomina S. Antonin. (p)

- 493 Pàpa megiu to, isčtuchi Bernardinovi protivniczi, i offvaditegli,
- (p) *S. An-* dase gniegova piisma po naucšnii gliùdii Reeda Dominikanskoga i
ton. tit. Agusčtinianskoga izvidè; dopùstii i zapovidii dase to ucsinii, prista-
22. cap. vivšci takom izvigiegniu tri varlo Boga bojechia Kardinala : tojest
7. §. 5. Antuna Cassini, Biskupa Serèškoga, Kardinala *S. Marcelli*; Antuna Koriaria, Venecziana, Biskupa Bononskoga, Kardinala *S. Chrysogoni*; i Nikolu *de Albergatis*, Reeda Kartuzianskoga, Kardinala *S. Crucis*, cšovika s' mloghima Aposčtolskim Poklisarstvi svìtla. Koi izvarhscivšci zapovìd, premda niisu nisčta nafcli, po cšemubise mogao Bernardin odsùditi; naredisce nisčtanemagnie da offvaditegli ràzloghe Svoje protiva gniemu izneffu, i krivinu gniegovu ukàxuh, odredivšci za taku disceptu, i prigovaragnie jedan istinit dan : I buduchihi mlogo biilo, koichie protiva Bernardinu govoriti, dopuštisce da i on uzme vechiee svoga Reeda druxine, koichie sc' gnime za gniegov uzrok govoriti.

- 494 Svetie Kapisčtran tada bio u Napogliu, kod Ivaniczè Kragliczè iste zemgliè, kojagaje odazvala biila, da u gniezinoi zemgli iziskuje, i izvigia

izviigia protiva xudiom, od gniova neviirftva. I cšuvsci offvadu
escku Svojega meſčtra Svètogh Bernardina, oſtavi za vrìme Kragli-
zu, i gniezinu sluxbu, i takife diili i hode u Aquilu, Svoje ponuko-
ati, da buduh za pravdu, i Svètigniu Bernardinovu; i uzeti gnie-
ova i drugà od toga piifma: gdi i prìliku iſtù Imena Iſufova,
kojuje Bernardin iznaſcao, i pripovìdajuchi pùku ukazivao, cfinii
a jednoj daski upengati: pak uzamſci ſve ſobom, pogie hìtechu u
liim, s' velikim drùſčtvom Gragianah Aquilanskih; s' koima ſtigav-
ci na vràta Rìmskà, varxe prìliku na varh motkè, i noſſechiu uzgor
rid mloſčtvom pùka, kojeje, Sčto od priſclaczah, Sčto od Riim-
lianah (*Svidocſi Barberins*) biilo od sčtò i dvadeſèt igliadah, unìgie
Rìm iſti odregienì dan za prigovaragnie, i diſcputu, pivajuchi ſvi
kuppa piifmu Svetoga Bernarda: *JEſu dulcis memoria &c.* tojeſt:
SSUSOVA uſpomena, Sarzu ſlatka, i veſſela; Al Svarh
neda, i Svarh Svèga, ſlatko bitti kod gniegà &c.

Pàpa videchi mloſčtvo sloxno uxgana pùka za poſčègnie Imena 495
SSUSOVA, primiftii prigovàràgnie od Bernardinova uzroka u
rughi dòn, i dade megiu to Kapiſčtranu blagosòv, i oblàſt, govo-
iti Sčtogo zna, i moxe po zàkonu, i ràzlogu Bernardina u Svojem
zroku pomochi. Kad dògie odregieni dòn, Skupiſceſe ſvi prid
Papu i Kardinale u Vatikan; tojeſt u czarkvu Svetoga Petra, i po-
ſè prigovaragnie. Offvaditegli mlogà rekoſce protiva Bernardinu,
a kojaje òn u varh za doſta odgovorio, i temeglito ukazao, da u
ivemu cſemuje pùk uſcio, i cfinio, nie Sagriiſcio, ni protiva Bogu,
ni Czeſſaru, ni Zàkonu, ni Svetomu piifmu, ni Svetim dokonſagnma,
ni protiva Svetim oczem, ni czarkvi, ni ſtolu Aposčtolskomu; tako
laje Pàpa Martin V. jurve poznao, i s' zlamegni ukazao, daje nena-
idòſt i zlobba offvaditeglie protiva gniemu ganula. Niſčtanemagnie
totti, da i Kapiſčtran Svoje ràzloghe reknè, i na protivne odgovori,
koije poſli dugogh i naucſna govoregnia, za pravdu, i Svetigniu Svo-
ega meſčtra Bernardina, s' velikim zadovoglſtvom, i zacſugiegniem
Pàpinim, ſve offvaditegliah protivne ràzloghe, offamdeſèt i peet
rojom, s' iſtim gniovim ricſma, kako dahije upiifane Sčtio, priu-
co, priuzimajuchi mochno oborio, pak prid Svim mloſčtvom, s'
elikom iſtoga, i Pàpe dragoffchiu, i utiſcègniem obadva zapoupili:
JEſu

Jesus nomen agnoscite, amorem ejus poscite : Issusovo Ime svi poznajte, gliubav gniegovu ichtite.

- 496 Pàpa drughi dān dozvavsci k' sebi Bernardina, s' gniegovim vīnim ucenikom, i drugom Kapisčtranom, ocinskigaje s' ricšma pomilavao i ponukovao, i daomu obilat blagosov, i oblāst, riics Boxju pripovidati, i prislatkò Ime ISSUSOVO Saffvom fālom pūku navisschivati, i priliku istoga nōssiti, i Svakomu ukazivati, i priporucivati. Josc (damusc ocito posčtēgnie vrāti, buduchi ocito dighnuto biilo) narēdio, dase ucini jedan blāgh Saffvom posčtenom opravom, i s' Skuppom Svih czarkovnikah, i pravovirnih Svitovgnikah, proczession, nōssechi prid gnim na bogatu Barjaku upengano Ime ISSUSOVO, kakogaje Bernardin pengat naucio : Sčtoje i uci-gnieno, i na Svarsi istoga proczessiona, Florenchiani, gledajuchi vas Skup istoga, uzdighli u uliczi Svetoga Krīxa jedan Kamenit stuup, s' izrizanom na gniemu istom prilikom, za vicgniu uspomenu tako Svētogh i slavnogh Karštianskogh junacskogh mediana, (q) komuje nikì ovi podpis ucinio.

(q) Va-
ding. tom.
5. 1427.
n. 4.

Signifero vincit gemino DEus, atque triumphus.

Linguarum a gemina pangitur ecce Tuba.

- 497 **P**Osli togà zapovidiomuje isti Svēti otacz, da ossamdeffet dānah za Sebicze u czarkvi Svetoga Petra pripovida; Sčtoje s' obilatim plodom izvarscio: za tim u mloghim drughim Rimskim czarkvam pripovidaao, i gospodin riicsi gniegove s' csēsti csudesì potvargivao. I tadaje pocseo sadašcgni obicsai, na czarkveni vrāti, kuchnì cselii, i prazii Ime ISSUSOVO pengati: u csemuje, kako i u brāgniegniu, naivechi pomochniik Bernardiinu Svēti Ivan Kapisčtran bio, koji je u mloghih zemglia, kojeje priscao, pripovidajuchi istinu Boxanstvenu Svetoga Evangieglija, obicsai ovi Svēti utemeglio, s' prixeštokim vazda devoczionom posčtujuchi, i pravovirnim priporucujuchi: da Ime ISSUSOVO ossobito posčtujuh, i priliku istoga za parvu Svetigniu darxè; Kako Svidocse vicšgnie uspomene, kojeje ostavio, navlastito u Nimacskoi, i Macxarskoi zemgli, ne Sāmo u tvardim Kamenitim prilikam, vechie i u mloghi csudešsii, kojaje s' devoczionom, i s' prilikom Imena Issusova ucinio, navlastio Kadje s' Jan-
kom

km voivodom, Macxarskoga Kraglia Mattiasca oczem, strascnu
Slu Muhameda sèdmoga Turskogh Czara pod Biogradom tri puut
rabio, na vodi i na Suhu; i gràd ofslobodio, izascavsci na gniega
pod voiskom s' Barjakom Zlamenovanim Imenom Issusovim, i Svi
uriscu zavikavsci : *Faglieno budi Ime ISSUSOVO.*

Ovije Svèti, tojest Kapisètran, u Illoku poscao s' ovoga Sviita,
i ndi ukopan bio, ucsinivsci za posèten ukop vas haracs Nikola
Illočki Bân, i voivoda : ali gdimuje sad tiilo neznase, nikì darxe
dje u vlahah opovskih. Drughi velè, daje prid parvu posli gnie-
gve smarti Tursku voisku prinesceno iz Illoka u velikii vinogràd,
mto tako Zvâno na Macxarskoi Kraini, od Pogliacske strâne;
Gligaje, velè, Prinska macxarska kuchia, pokalvinivscife, i isi-
kavsci sve fràtre, a manastir do zemglie razhorivsci, bàczila u jedan
dook bunâr, i zatarpala zemgliom i kamegniem. Macxari velè,
dahie, kadse gniegovo tiilo nâgie, imati Kraglia od Svoga
nâoda.

Odkud : ne govori istinu, vech zlobno Svètogh Bernardina 498
opdà, ko veli, daje òn prost, i zdrav pusschien iz Riima, jerseje
Segà sètoje od Imena Issusova ucsio i za istoga posètègnie ucsi-
ni, odrekao; Zasèto òn toga nighda nie ucsinio, kakomi Svidocsi
Benardinus de Bustis, s' ovim ricšma : *Beatissimus Pater meus Bernar-
dus ista duo signa per Italiam portavit, scilicet Nomen JESU, &
Gloriosa Virginis MARIE; propter quod nunquam fuit hæreticus, sed
fidei Christianæ zelator præcipuus : nec de hujus signi veneratione un-
quam pœnituit, ut scribit homo quidam; sed usque ad mortem in ipsius
veneratione perseveravit.* (r) Premdasu posli Smarti Martina V. za (r) P. 12.
Eugenia IV. koije za Martinom Pàpa bio, isti protivniczi opet pro- *Serm. 1.*
tin gniemu zato silno ustali biili, i podbunili na gniega, s' veli-
kom himbom, i zlobbom, naipri Sienu, pak Bononiu, i opet Riim,
nacavsci, i dovedavsci za nòvcze Krive Svidoke potvorenè u gnie-
m Krivine. Aliseje kako i parvi puut od sve gniove zlobbè
slano opravdao, po Svidocsanstvu istoga Eugenia Pàpe, u ovoi
Knighi.

EUGENIUS PAPA IV.

Ad perpetuam rei memoriam.

499 *SEdis Apostolicæ circumspecta benignitas nonnunquam ea, quæ subdolis, & impiis Suggestionibus contra personas Ecclesiasticas, præsertim Religionis voto dicatas, attentatæ sunt, ut ea liberius & quietius, sedulum & devotum, sicut ex debito sua professionis adstringuntur, exhibere valeant Altissimo famulatum; potioribus inducæ rationibus, & veritate comperta, revocat, ac in statum pristinum restituit, prout, rerum, & temporum qualitate pensata, id novit rationabilius expedire. Dum siquidem causas inquisitionis, & denuntiationis, quas dilectus filius Michaël Plebanus sancti Adalberti subderassen, Pragensis Procurator, & Promotor causarum fidei in Romana Curia movebat, seu movere intendebat contra dilectum filium Bernardinum de Senis, Ordinis Fratrum Minorum, de, & super crimine hæresis, & super eo, quod quemdam characterem novum hujus Nominis JESUS, quem ipse Bernardinus de novo adorandum invenerat: & aliis criminibus, excessibus, temeritatibus & scandalis, ut dictus Michael asserebat, in hujusmodi causis deducendis: nec non ipsius Bernardini fautores, receptores, dogmatizatores, participes, & sequaces, præsertim in præmissis criminales; tam conjunctim, quam divisim, cum potestate simplici, & de plano, etiam ex officio, sine strepitu, & figuræ judicii, juxta tenorem quarundam litterarum fel. rec. Martini Papæ V. Prædecessoris nostri, in sacro Generali Concilio Constantiensi super hoc concessarum, procedendi, dilecto filio Joanni, tituli sancti Sixti Presbytero Cardinali, audiendas, cognoscendas & fine debito terminandas, sine scitu & voluntate nostra commissas fuisse reperimus. Et deinde, sicut accepimus, dictus Cardinali*

ialis, nonnullis coram eo per dictum Michaelem Procurato-
rem & Promotorem testibus productis, qui minus veraciter, &
improbe deposuerunt, ut asseritur, dictum Bernardinum publi-
ce & notorie de præmissis diffamatum existere, tum & omnes
eos singulos fautores, receptores, dogmatizatores, participes,
& sequaces in earum propriis personis, per suas certi tenoris lit-
teas, sub anno à nativitate Domini millesimo quadringentesimo
vigesimo primo, Indictione nona, die vero vigesima prima No-
vbris, ut coram se infra certum terminum peremptorium
competentem, tunc expressum, comparere deberent, citari fecit,
& mandavit; ac ipse Bernardinus, & quidam alij præfati fra-
tres ad Romanam Curiam præfatam, coram eodem Cardinale, lit-
tearum præfatarum vigore, citati personaliter extiterint, non
sine eorum gravamine, contumelia, & jactura. Cum itaque fide-
danorum testimoniis nobis luculenter innotuit, dictus Bernar-
dinus habetur, reputatur, & est homo honestæ conversationis,
vitæ laudabilis, & religiosæ, & optimæ famæ, nedum Catholicus
& Christianus fidelissimus, sed & acerrimus, & rigorosus hære-
sim extirpator; & ob ejus integritatem vitæ, laudabiles verbi
Dei prædicationes, & salutare bonorum operum fructus, præ-
clarissimus fidei Catholicæ prædicator & instructor rectissimus, in
omni fere Italia, & extra, inter ceteros famosos Evangelizato-
re verbi Dei, præsentis ætatis, probatus, & notus communiter
regratur, nec unquam fuit de hæresis crimine apud bonos, &
graves, ut proponitur, diffamatus; quinimo repertus traditio-
nis & mandatis sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, ejusque summo-
rum Pontificum, Doctorum, & SS. Patrum, totis viribus inhæ-
ret; ac profiteri, & prædicare quidquid eadem Sancta Mater
Ecclesia jubet, docet, nec ab eis in aliquo deviare; proponatque
nobis, & dictæ Ecclesiæ, sicut semper assolet, humiliter & de-
votè præceptis & jussionibus protinus obedire. Nos igitur cu-
pientes

pientes eundem Bernardinum &c. &c. Datum Romæ apud
Sanctum Petrum, Anno 1432. Septimo idus Januarij,
Pontificatûs nostri anno primo.

500 **I** S'timje ustanovichiena za vas viik, na nebu i na zemgli slava
Imena Issusova, u priliki devocziona Bernardinova, po Svetigni
gniegova nauka; Sctujuchiga sada, i Klagniajuchimuse u istoi vas
Karstianski sviit. A gniemu i gniegovom Reedu pripravgliena i
potvargiena vicsgnia diika i posctegnje, piismobo Sveto govori:
Gloriabuntur in te omnes, qui diligunt nomen tuum: Slavichiese svi
u tebi gospodine, koi miluju Ime tvoje. A na drugom mi-
stu: *Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam, propter nomen*
tuum &c. Duhchieme tvõi dobri dovesti u zemgliu pra-
vednu, zarad Imena tvoga. Zatoje doisto po Duhu Svetomu
i pravednomu: giemu, posvetivsciga, czarkva Sveta dala u ruke
Barjak sve nebeske slave, kako ukazuju sve istoga prilike, pengaju-
chise s' istom prilikom u rukuh, kojuje on parvi Imenu ISSUSOVU
pengat naucio, zlamenujuchi s' trima slovii, tojest IHS, i s' Krixom
u Sriidi, ISSUSA, CSOVIKA, SPASSITEGLIA, koije kragl,
a Krix Barjak sve nebeske vicsgnie slave, jerse brez Kriixa ne do-
biiva: *In hoc Signo vinces*. Nitti Barjak posctenie nosii, nego koga
Junacski iz boja iznosii, zato ni Svitovgnie voiske Barjak nighda
ne uzimajuh od onih, koiga u boju dobiivajuh.

501 A Reedu gniegovom, koije male Brattje Svetogh O. Franczeska,
dopustila, i dosudila, da za vicsgniu uspomeni tako slavnogh
junastva, cfini blaghdan slave prisvetoga IMENA u priliki brez
prilike, isti dan u koije tako viteski obragniena, i posvechiena;
tojest csetarnaesti missecza Januara, iliti Siicsgnia, odrèdivsci za
vechie posctegnje istoga, diliti Svim koi u Franczesckanske czarkve
doghiuh, slaviti taki blaghdan, i ucfine molitvu kako gori, sve blagc
ondi izbrojeno. I pravoje, da gdie prisveto Ime imalo parvo posc
tègnje, imade i parvu slavu, kakoje nikii devoti pivalacz podpiisao.

*Seraphicus JESUM veneratur primitus Ordo,
Primum in cultu Nominis ergo tenet.*

Svifu vazda za veliko, kako i jest, posčègnie Reeda Franczesc- 502
kaskoga ovo darxali; alie ofsobito veliko biilo u czini Svete
uomene Benediçta XIII. Pàpe, kojiè, buduchi isti Reed primio,
Stoje on drughima, na moglbu Karla Scestoga, nascega Sviitlogh
czfara, narèdio; tojest da odsele istu ofsobitù Franczesciansku
Svetkovinu Imena ISSUSOVA, nebuduchi zapovidgnia od posla,
zavechi istè blaghdàn, slave vazda u drugù nedigliu po vodo-
krfchiu; dozvavsci k' Sebi Procuratura Generàloga, iliti opravi-
telja poglavitogh ftvàrih Reeda, fra Jozippa *ab Eboræ*, i cfudechife
Kiraoga, dasu tako lakko dighli ofsobito slàvnu uspomenu cfetar-
nastoga dneva Januara u Svojemu Reedu, pristavsci barzo opchie-
ni Svojoi nàredbi czichia Svetkovine Imena ISSUSOVA, s' ko-
icn nàredbom nie on imao odluku Reed S. O. Franczescica zaduxi-
ti znajuchi dobro, kolikoje ofsobito velikè slavè istoga uspomena
oii dòn, buduchi u istì istì, s' Slavnim *vivat* Svegà Riima i Sviita,
juacski protiva mloghim protivniikom Obrànio posčègnie Imena
ISSUSOVA u priliki slave, kojuje istii upengao, i u kojoj sada vas
Sìit isto Ime slavii; i s' tim bio parvi uzrok, dase u broi blaghi dnè-
vni czarkve Svète i blagdan Imena ISSUSOVA ofsobito stavii.
Sto, recse, ofsobit velik ràzlogh cfinii Reedu S. O. Franczescica, da-
gisti isti dòn slavii; i zato zapovidì na 26. Jan. 1728. daga isti dan
sidi slaviti, premdaga oftali u recfenu nedigliu slavee; jer nie Imenu
ISSUSOVU magna slava takà uspomena, negoje uztèzagnie od
psla na istoga blaghdàn; pacsechie bitti vechià, jerchie tako imati
nadve.

Sliidè istà oprosčègnia.

NA Svetkovinu Svetih Berrarda, i druxinè, parvih mucsenikah 503
Reedà. Dvasu parva biili misniczi, dva drugà laiczi, pètie bio
rfsnik Pop, Svi Talianczi; Kojeje isti S. O. Franczescico, poscavsci
ci na jednu strànu pripovidati Tùrkom Zàkon vicfigniegh Spasse-
gia, tojest u Babiloniu; gni poslao na drugu strànu, tojest u Afriku,
ekogier megiu Muhamedovcze, uprav u Gràd, i dvòr Kraglietva
Niramolinskogh, god. 1219. Gdi doscavsci, naiprisu uprav u mescit
unifcli,

unifeli, i zacsugienim Tùrkom novim iz nenada gliudma, i gniovo slobodi, na glàs pocfeli Svetigniu nauka Issukarstova pripovidati, blùdnu ludost, i pogardu Muhamedova ukazivat. Nittihije mlogi nemilo biègnie, i zauscagnie, s' koimsuhi od onud iztirali, moghlo uplasciti, vechiehim vechma uxeghlo xegliu za Issukarsta Karv pro liti, otiscavsci od onuda uprav u dvòr kràglia, prid koimsu istu pre diku s' vechim duhom priuzeli, i Sasvom manita od gliutine Kràglia Sarcxbom, pod paliczam, i u kùli osètra zatvora, brez i kakva z dvaest dènah jila, jednako slidili, pripovidajuchi s' varh kùle istina Karstiansku, a Muhamedovu làx psujuchi, Svim Koisu pùtem prohodili. Samohije Siin Kragliev, po naravi milostiv tescko oxalošto utiscivsci ocza Sarcxbu, i izprofivsci milòst, dahi ne gubii, vèch protirà. Sètohimseje i u Maroku, drugogh istògh zàkona Kraglia gràdu, u koihije cfinio odvesti, dogodilo; Koihije takogier posli mlogogh gliuta frustragnia, prinemilla Kiigniègnia, dubokogh zatvoràgnia, i glàdom moregnia, dva puut tirao cfak do Karstianske Krai ne: ali oni niisu pristali vrachiatse, i dilo Apoctolsko Sliditi, dogod him nie isti Kràgl cfuvsci u jedan peetak gdi prid mecsitom Muhamedov zàkon rùxe, uzamsci sabgliu Svim Svojom rùkom glàve popole rasikao, god. 1220. Gniovaje smart, ofsim mloghi, kojeje rodila Issukarstu, rodila S. Antuna od Padue Reedu S. O. Franczescka, kakochiese sad cfuti) 16. dèn Januara oprosètègnie puno svih grihah.

504 **N**A Svetkovinu B. Ludovike udoviczè Riimkignie, plemenite kuchie Albertoni, 3. Reeda S. ocza Franczescka (kojeje bogata kuchia biila Siromaha gostionicza, u koimaje ona tako viirno Issukarsta gliubila, da liiva rùka izprazne Svitovgnie slavè nie nisèta zagniezinu gliubav znala, jerje Srebarne, i zlàtne nòvcze, kojeje obilno dilila, u komadichie kruha dàjuchi uboghim krila, priporucivsci Bogu, da onomu koi vechiu potribu ima cfinii vechie zapasti Gniezino tiilo pociiva u czarkvi Reeda istogh gràda, kod Reformata u liipoi od Alabastra grobniczi) 31. dan Januara oprosètègnie puno svih grihah.

505 **N**A Svetkovinu BB. Petra Karstiteglia, i druxine, mucseniikah Sepagniùlah, 1. i 3. Reeda S. O. Franczescka, pod imenom *Disfalczeatah* (Gniovoje drùstvo biilo dvaest i tri; Scèst 1. Reeda, csetir misnii-

miniika, i dva laika; a Sedamnaest trechiega, tojest tercziarah, od
obuchienih po parvim Japognianah: od koihje Petar, Sdruxivsci s'
Elclukom Kràglia zemaglskoga Scpagniulskogh, Elcliluk Kraglia
Krgliah Issukarsta, obadva Srichno i csestito Svarscio: Zascto pri-
misciga s' posctègniem, u ime Kraglia Scpagniulskoga, Duscemanski
Krgl neznaboxne Japonie u Zapadgnim Indiam, i pristavsci na
gnigove priporuke od Sillè, kojuje bio pripravio po mòru, da uz-
me Filippinske Scpagniulske Ade; pristade i drugoi moglbi, koju-
mu ucsinii od stràne Kraglia Nebeskoga Issukarsta; tojest daga s' dru-
xiom pùstii u Svojoj zemgli stajati, i zàkon Issukarstov navisschi-
va, czarkve nove uzdzati, a stare popravgliati: izprofivsci josv viscè,
da vràte slaniiczi i posleniiczi Evangioskii, *Missionarii*, & *Operarii*
Evangelici Reeda Jexuiteczkoga, Koisu biili iztirani. Pak tako xe-
sto s' prilikom i s' riicsju za possao Aposctolski prianuo, daje do-
mno vrimenta divju onu zemgliu na taki plod dotirao, uzmloxivsci
pmochiu istoga Kraglia, czarkve i Kapele fàle Imena Issukarsto-
va i hospitale Karstianskogh milofardja; da nie mogao s' druxi-
on odàgliati potribitom uregìvagniu obilna rodca; tojest ucsègniu
naku Karstianskomu dohodechiè harpom na Karsctègnie obra-
chene na virù istinè Boxje neznaboxcze; Zatoje vaglialo uzèti
ponochniike od isti obrachienih neznaboxaczah, obukavsci Sedam-
naest razumnihi, i gliubeznivihi u habit trechiega Reeda, Koisu nau-
ku Karstianskomu ucili, a oni Karstili, i istinu Evangiosku daglie
navisschivali. Alie barzo zlobniik istine Boxje protiva gnima lèrmu
ucnio, metnuvsci u nenavidóst neznaboxke misniike, Koisu prikaza-
li Kragliu, damu nèchie za dugo Kraglievina bitti Srichna, ako
noii zàkon, Koiseje Svuda, rekosce, pruxio, ne izkorèni, i navisti-
tesie istòga ne pogubii: i barzofu, opravili, da Petra, Sasvom dru-
xiom, i s' novo tojest obucseni Tercziari metne u tavniczu, pak
poli mlogogh mucsegnia, i kiigniegnia odrizavsci Svakomu malo
liiogo uha, metne Svima guozdene Sincxire na vràt, i cfini tako
obvane, Svezane, i nagargiene, s' mloghim nemilim ràzlikim fru-
stègniem, voditi ne malo po Svem Kragliestvu Japonie, i naiposli
u Jaganzaku Gràdu na Krix sve staviti, probivsci Svakoga na Kri-
xu s' dvama kopjih na sukàrst; od bokka od ramena, god. Issuk.
197.) 5. dòn Februara oprosctègnie puno Svih grihah.

NA Svetkovinu Svète Margarite iz Kortone, Talianke 3. Reeda S. O. Franczeska, pria velike bludnicze, posli drughe Mandaline pokornicze (Kojoije Bògh Svemoguchi ukazao Smràd Svoih putenih poxegliegniah, i naslagiegniah, dovedavsciu po jednom pfetasczu na martvo czarvglivo tiilo Svoga miloga, za Koimje iz Aliviana, ostavivsci Kuchiu Svoga oca, otiscla biila u Monte-polchian; i sc' gnim ondi za nikò vriime puteno framotno opchila i xivila. I kolikoje poxegliegnma putti sc' gnime ugagiala, tolikoje doscavsci u Sebe po recsenome vigiegniu, posli morilahi i Kàrala, obukavsci pokòrnù vrichiu trechiegh Reeda S. O. Franczeska, u kojoije, kako Mandalina na Kalvarihi, tako xeglnò Kriix Issukarstov zagarlila, i u tako duboko, i xivo promiiscgliagnie mukè istoga stala, daje sve onè bolesti, i xalošti u Sarczu chiutit zasluxila, kojeje pricfistà divicza Maria od muke Siina Svoga u Sarczu imala : s' csmije tako Issukarstu ugodila, daje, ukazavscijoise jedan puut u takom promiiscgliagniu, rekao : *Sčto isčtefc od mene, a onamu odgovorila: nisčta drugo nego tebe gospodine.* I da naknadii nebu Sčtetu, kojumuje zlòm prilikom u mloghim dufcam ucsinila, Svaseje dàla za utiscègnie Karstiansko duhovnò, i tilefnò Svoih iskargnih, u cse-muje mlogà cfudeffa gliubavi iskargnske ucsinila, navlastito slùxechi trùdnim u porodu xenam, kojihje zato i zaslùxila bit Kod Boga offobita pomochnicza, i uzòvnicza, kakoje s' mloghih cfudeffii, kojaje mloghim devotim u tomu posli smarti ucsinila, ukazala. S' profcgniomje xivila, alie vechiè za drughè uboghè, nego za Sebe profila, za kojeje i jedan obilat i bogat hoscpital u Kortoni ucsinit opravila. S' velikom Srichiom Kortone nieju otacz pokornu, protivchise machiua, u kuchiu visce primio; jerje u gnioi Sva recsenà, i drugà neizbroina cfudeffa Svetignie ucsinila, u kojoije do smarti stajala, i Imejoi na vicsgnie posčtegnie uzdighla, prozvavscise posli smarti gniezina Svètignia iz Kortone, a ne iz Aleviana, jerje iz Aleviana Zabludila, a iz kortone pùt u vicsgniu slavu uzèla, god. Issuk. 1297. xivota Svoga 50. i s' mirisom nebeskim cziila tiila Svoga nakon trista godiinah, ukazala, kolikaje u Raju slava pokorniikah) 23. dan Februara oprosčègnie Svih grihah, po dupùsschiegniu Benedičta XIII. Koijuje posvètio.

A Svetkovinu S. Katarine iz Bononie, Diviczè Taliankè, duvne 507
S. M. Klàre, 2. Reeda S. O. Franczescka (Rodilaseje u Bono-
nii na 1413. 8. dòn Septembra, na blaghdàn Gòspina porogie-
gn: a u Ferarihi zadàvnila, xivota Svoga godine jedanaeste, i u
mao vrmena mesètricza, i Svarsceno oghledalo Sviuh Karstianski
Kipostih postala, uzamsciu s' ossobitom milosschii u Sckulu takogh
naka i xivota onii, koga nitti Kripòst ràste, nitti plod diilah s'
vrnenom zrie, vechie Sètogod moxe bitti, od potrebe sad jest; i
stvrègnie Svoje Kakomuje dràgo vlàdà, ne imajuchi u tomu dru-
gca offim Svoje voglie vladalisèta, kojaseje s' Katarinom u csèstim
neeskim vigiegnma, i ocfitovagnma dubokih vissokih otaištva
Risi upuchiègnia, i Divicze Marie, S' Franczesckovim xivòtah,
Savim dràga ukazala: i s' tim tako xivot gniezin urèdio, i osnàxio,
da: pria negoje u snàgu doscao, cziilom Karstianskom junasètvu
prinàxan bio: nittie ona snàgu xalila, znajuchi dobro da s' trùdom
takogh junasètva ne slabbi, vechiese vechma tvardii, i u xivot vics-
gnnapriduje: Zatoje, kad rogienii Adamovi obicfainim nàcfinom
na vechma Svitogniu ohološt, i izpraznost goe, i timàre, i s' czvichi-
enè istih Kittee, onase tako gliuto sc' gnima zavadila, dahimje sve
gràe olomila, i stablo do korina satarla, cfinechihi cfinit, i s' pri-
stòlia starefcinstva, sve naistraxgniè, i naimarxè sluxbe manastiira,
i grstglivi ghnoi gadnih rànah, i gùbah Svoih Sestarah, ne sàmo s'
ruhm ottiratti, vechie i s' jezikom lizati. A nenavidostje sasvim
u vtri gliubavi iskargnskè saxeghla, xelechi cseftò s' virnim uzdisa-
gnim, i nariiczagniem, kadbi moguchie biilo, u pakao pòchi, i u
vii u gniemu stajati, da iskargni gniezini griscgniczi onamo ne otti-
giu. Sanjuje mlogo nochii zaludu u czeli cfekao, bdèchi ona cziile
noni u czarkvi, navlastito u promiscgliagniu privelike milosti
Boje u Sakramentu prisvetomu ottàra. S' cfmje tako dvòr nebeski
velilila, daje mlogo pùtah, kadje misnik na missi *Sanctus* govorio,
Aniele s' nebeskom slatkoštiu istò pivat cfula, i zasluxila dajoi dvo-
ran nebeski u czelu na razgovor, i vesseglie dolaze, davscijoi jedan
pùs. Thoma od Kantuarie ruku pogliubit, a S. O. Franczescko ran-
ne voje gledati. Nittie sàmo darove Boxje do rolake Svètignie
u sojoi dùsci ugoila, vechie i u duscam Svoih Sestarah na obilat
rod, s' naukom, i s' prilikom dotirala; naipri u Ferarihi, pak u Bo-
nonihi,

nonihi, u kojuje s' petnaest fectarah priscia, i u gnioi manastiir uzdigh-
la, i u Svetigni do varha urèdila, i utvardila kako i parvi, i u istomu
xivot Sveto Svarscila, god. Issuk. 1463. ostavivsci s' pomasschiiu pri-
dragom Svetignie duscce svoje tako utvargieno tiilo, da i danas si-
dechi na stòczu cziilo, s' nebeskim mirisom miriscii) 9. dån Marcza
oprosètègnie puno Svih grihah, po dopùsschiegniu Klementa XI. 21.
Martij 1714. Koijuje posvètio.

508 **N**A Svetkovinu S. Pasckala, izpovidniika, Scpagniula, i. Reed
S. O. Franczescka pod imenom Diskalczeatah (od Siromasc-
kihseje roditegliah rodio, ali u *liipoi Kùli*, takobose zove misto u
komuseje rodio, basc na uskars, god. 1540. Iz malanaje, i Rodi-
tègliah Srichiu zagario, i za imenomse Svògh rògiègnia mista tako
zamilovao, daje obodvòga xiiivu priliku u Svòjoi duscii ucfinio, jed-
nogh i drugoh od istogh prodriitla toliko izvarstitiu, kolikoje iz-
varstitie povoglnò, i dragovoglnò, od nevoglnogh, i silno potribi-
togh siromasctva; a japia i dràgo Kamegnie gràgie duhovne, od ti-
lefne, i Svitovgnie. Siromasctvoboje, kojeje iz utrobe Svoih rodi-
tègliah izneo, tako dragovoglnò zagario, i xeglnò pogliubio, da-
museje i siromascko imàgnie ocfinè kuchiè veliko bogastvo ucfinilo,
jer nie biilo brez xeglie vechiega, kojaje vlastita bogastvu, buduchi
obicfainim nàcfinom bogati lakomi, cfinechihimse sve màlo scto
imaduh : nittie biilo brez vlastitosti, koja s' onim studenim ricfma
moje tovoje obicfainim nàcfinom mechie svitovgnie gliude u hinad,
parbu i zavadu : zatogaje, buduchi od dvaest i cfetiri godine, s'
Franczesckanskim Siromasctvom prominio, kojeje jedan pùt za vaz-
da odreklose ràzloga recfenih riicfih, zavítovavsci s' zaklètvm vic-
gniom nighda niscta ne svoiti. Ovczeje, kojeje kod ocza cfuvao,
oczu ostavio; ali humiglienstvo, i krocfinu, kojuje od gnii naucfio,
i zatohi basc cfuvat obrao, i kojagaje tako od pastiiarah posctova
cfinila, dasuga pravo devoto Sveczem zvàli, kao ocza u Svemu slusca
li, u Svadgnia k' gniemu na suud dolazili, i sve sctobi on, vazda varli
mùdro, narèdio, dragovoglnò obsluxivali. Gniuje rekko sàmo i
ocfine kuchie u Reed donio, i s' uxexenim zàvitom laicskoga stàgni
barzo k' gnioi sve ostàlo dràgo, potribitò duhovnoi gràgi, kamegni
Karstianski i Redovniicski kripostih pribrao, i takoga s' junàcckim
sviu obsluxegniem u svih dili liipo utessao, daje ne izrecfene lipoi
kù

kiu Svetignie do neba digao, i takojoi milo liicze, offobito s' dev-
vezionom prisvetoi osćtii, dao, daje, offim oftàlih koise nighda
niu moghli gledàgnia u gniu nassititi, isti Sakramenat Svèti osćtie
nagnioi, csèsto pristoglie svoje cfinio, ukazujuchimuse csèsto u kuchi,
i ravnu pogliu, igiuchi na proscgniu, kalex s' osćtiom, sad na
glvi, sad visce gniega u zraku; u kojegaje promiiscgliàgniu on ho-
dehi, i stojehi, tako dubok, i devòt bio, daje, neznajuchi ni slova
Knighè, tako naucsan u otaištviu vire Svète postao, daje mloghim
veikim Bogoslovczem mucsnia piitàgnia Boxanstvenih otaišt-
va tomasio, i otainà sàrczah gliudczkih znat zaslùxio, i duh proro-
cstva dobio; s' cfmje mloghè sa zla na dobro vràtio, i pokornii-
keucfinio. Umroje god. Issuk. 1592. xivota Svòga 52. Od gnie-
govih csudèsah, ovoje naivechiè, koje i danascgni dan cfinit sliidi;
toest, u grobu, u mistu gdi pociiva, i u prilika, gdigodsumu de-
vci, i offobitoga posćtuju, kadchie koi nescrichian dogagiai bitti,
stiscno lùpa; a Kadchiese Sctogod offobito Srichno dogoditi, tio
Kczà) 17. dan Maja oproscćègnie puno Svih grihah, po dopùscchie-
gu Alex. VIII. 7. Decemb. 1690.

NA Svetkovinu S. Bernardina iz Siene, izpovidniika, Taliancza, 509
1. Reeda S. O. Franczescka, glàsne trùbglic riicfi Boxje, i posc-
rènia Imena **ISSUSOVA**, gori pofaglienè (gniegovsu xivot obi-
lao piisali, offim piisaczah Reeda i drugih, imenovanih u bilix-
kan in *Annotationibus* Svarhu martirologie Reeda, *Æneas Silvius*,
koje posli bio Pàpa Pio II., i S. Antonin Arczi - Biskup Florentinski
Reda S. O. Dominika. (*) Rodioseje od plemenita roda po oczu (*) *Æn.*
i p materi god. 1380, po nikim u Massi; po recsenome Silviu, i *fil. cap. 64.*
S. Antoninu, u Seeni, od Kudmuje otacz bio: od Scèstje godiinah *suæ Euro-*
brz ocza, i brez matere Sirota ostao: alie varlu uinu imao, B. To- *pæ S. An-*
bi, materniu sestru, 3. Reeda S. O. Franczescka, koju fàle Bilixke *toni. 3. p.*
svrhu martirologie Reeda 1. dan Marcza; koja ni jednu pomgniu nie *Chron. tit.*
otavila, za naucfiti, i utemegliti u Kripostma Bernardina, i barzoje, 24. c. 5.
kijeje od gniega xelila, utiscègnie imala, gledajuchi gdi diete Kad §. 2.
Bga moli, suze ronii; kad u czarkvu ottiigie, dogodse sve misse
necvårscè, doma ne dògie; Kad neima Scto Siromahom dati, moliu
daim dàdè ono, Sctobi gniemu na rùcsku, il na vecseri dàla jisti,
olechiajuchijoi dràghe voglie postiti, da Siromassi imaduh s' cfmse
U u 2 pokri-

pokripiti. I cfujuchi pun vas gràd dieteta fàle, cfudechise svak nez-
rile gniegove dobbi prizriloj pameti, i pria Svètoi, nego podpuno
prostoi vogli; i stiidechise i naibrezobraznihi prid gnim i sèto, sèto
Svètignia ne podnosii, govoriti. A naivechma uxivajuchi, da die-
te i za priliku gnioi, Kojagaje naucila, diviczu Mariu posètuje, i
cfistochiu Sarza, i tiila zavituje, protiva priliipom struku, i liiczu
Svoga kiipa; koje daga ne privarii, neznano josć poxegliègniah
putti tiilo s' Sincxiiri stèxe, i s' karvavi bicsii frustra, do istè Svoje
uinè cfuda i straha.

510 Posli tako Svetogh pocsètka, i cfudnovatogh temeglia Kar-
stianskogh izvarstitogh xiivgliègnia, i parvè Kgnighe nàuka u Maffi,
Ocfinafuga rodbina odvela u Seenu, i na vifcè nauke dàla, cfak do
zakonslovstva czarkvenoga, i Svitovgniega; gdie takogier, u obad-
vajuh xivòtah, vicsgniegh, i vrimenitogh, Sckuli, po isti nàcsin xes-
tok bio, i tako napridovao, daje Sviuh ocfi u sebe barzo zablenuo,
izascavsci u tri godine na varh sviu vrimeniti dobrih naukah; ali
pocsevsci sèiti Svèto piismo, svifsumuse barzo omrazili, jerje u ovoga
sètivègniu vechiè napridovagnie duha i nauka Karstianskogh nascao,
tojest vechiè poznàgnie Boga, kojeje jediina svarha biila svih gnie-
govih odlùkah, i trùdah: zatoje sva posètenà nazvàgnia, i dostoi-
nà posètegnia zavarfcenogh Naucfiteglstva, prikazanamu od Sckulei
Gràda senexkogh, pogàrdio, i metnuose u broi sluxbeniikah hoscpita-
tala Svete Marie de Scala, iliti od listàvah, iz kogasu mloghii glàfni
Svetii izafcli, koihje òn naiposlidgni do fada brojom, ali nie nai-
straxni bio xivotom, jergaje s' takim duhom ucfinio posveteliste
iskargnske gliubavi, na vatri kughe, i drughi otrovnihi bolestiti, da
je, fgorivscise u iste plamenu, kao pticza fenicza priporodiose u
Svojem pepelu, izascavsci iz gniega Scerafinskim xegliuikom gliuba-
vi, i posètegnia Boxjègh; zasèto nakon cfetiri misècza tescke bo-
lesti, u kojuga metnù gliubav iskargnska u hoscpitalu, po uprav-
gliègniu Duha Boxjèga, kogaje offobito cfetarnaèst dènah za to m-
lio, razdiilivsci sve obilatò svoje ocfinstvo siromahom, dògie
Scerafinski Reed S. O. Franczescka, i u Golubgniaku (takoseje zva-
manastiir, u komuje Novicziat ucfinio) s' takom priilikom Duh
Boxjèga golùb postao, da nie ni malo u ghgnizduh piisètuchi ràn
cfekao, vech tako jako i hitro s' jatom lètio, i pricfistù pfcenicz
tak

rao visćto izbirao, daseje barzo još ptichiom vog istòmu ućfinio, i mu matòrczem donosio, napridujuchi tako Svaki dòn u dili za-
valcenc Svètignie, dasu i stàrczi imali od gniega sćto ućfiti, i sve
vehma ćfuditise gniegovu xivotu, s' ufagniem xiivim Svegà,
ćoje gori od gniega recćeno. Istiseje dan, u razlike godine, ro-
di, zafratrio, profescao, missu rekao, i parvu prediku ućfinio; to-
jel 8. Septembra; a umrò 20. Maja, god. Issuk. 1444. xivota Svoga
62 u Gràdu Aquili; i nakon scćst godiinah, tojest 1450. godine svè-
teposvètioğa Nikola V. Skupivćise na gniegovo posvechiegnie od
svi stranah Sviita tri igliade i ossam stotiinah fratarah) oprosććgnie
puo Svih grihah.

NA Svetkovinu S. Antuna, grobom od Padue, rodom od Portu- 511
galie (rodioboseje u Lisbonu poglavitom istogh Kraglićstva
Gadu, godine 1196. od plemenita po ocu, i po materi roda.
Ozumuje biilo ime Martin Bullon, a materi Maria : gniemuje na
Krsććgniu nadiveno biilo ime *Fernandus*. I xelechi Bogogliubnii
rolitegli vechma po gniemu i u gniemu ugoditi Bogu, nego Svojem
Dmu, i plemenu, priporucilifuga Diviczi Marihi, davćciga, i met-
nćci, Kadje po odràstao u istè czarkvu, parvu u Svojem Komscilu-
ku, glàfnu, i s' Bogogliubstvom Karćtianskogh pùka ossobito nàlox-
ni, zarad groba S. Vinczenczia Fereria, Reeda S. oca Dominika;
dopchiechi zasebicze s' iste slugam, u Svakdagnim cšćtim Bogo-
glibnim sluxbam, metnè zdrav temegl i ureedi xivot u mladosti,
jele brez ćfuda Boxje milosti nedaduh faviati, i priviati stare kosti,
govorechi Duh istine Boxje, da kòmse pùtu ćfovik naucsii u mladòst,
nehiega ostaviti ni u staròst *Prov. 22. v. 6.* Nitti kgnighè ućsègnie,
bez straha i Bogogliubstva, Kripofno uzdixè, jer brez temeglia
nema zdrava ziida, a parvie temegl Karćtianskogh nauka, strah
Bxji, *Psal. 110. v. 9.* brez kojega zato Kgnighè ućsègnie nie znàgnie
Bxje, vechie vraxje, koje ne kittii, vechie rùxii dűfcu, jerju mechie
uizpraznòst i oholòst, koja silno dixè, da bàczii nixè, i obori
pgardnie. *1. ad Cor. 8. v. 1.* A u Svitovgnim Sckulam, i kod dobrih
nćctarah, mucćnoje taki temegl xivota metnuti, jer mladòst, od
nravi lakka i vitrena, lakkofc izgubii, ako sve na ocñu ne stonii; na-
vistito u drűstvu razpusććenih. I gliubav Svoje karvi lakko rodi-
eglie u vladagniu dicze privarii. Imajuchi i danaćcgni dan cšćte xa-
losne

lofne prilike take gliubavi, vechiè dufcmanskè nego Karschianske, jer garlechi roditegli priko ràzloga fvoju diczu, od di agoftihi dave, kao maimuni fvoje sctencze. Zato fu vàrlo mùdro Fernandovi roditegli s' gnime ucfinili; nittifu ufagnie Svoje odluke u gniemu izgubili, jer je gniova mladicza tako jake xille u vartlu Divicze Marie u Svètu zemgliu pùstila, dahi fva otrovnà Svitovgnih tilefnih poxeglicgniah vlagà, Kojuje s' napridovagniem xivota putt pùstila, nie ofuscit moghla, vechie ona protivna dogagiaja dopala, izgubivsci brez otrove, kao zmia, fvu xestinu fvoja jida, u pribistrih vodah gniegova farcza, pacse prifanuvsci do korina od prixestokogh csèstogh Siivagniah gniegovih Svètih xègliah.

512 I provedavsci scto u kuchi Gòspinoi, scto u Svojega ocza, u tako Svètoi priprosctini ditinstvo; kadje doscla u jacsii xivot gniegova mladost, daga ne privarii s' hatorom rodca i plemena, Salvimseje odrekao posctègnia ocina dostojanstva, i imena, uniscavsci u istom mistu u Reed Svetoga Agusctina; u komuseje s' takom xegliom, i xestinom na xivot, i nauk Svetih metnuo, daje, ne brez velikoga cfuda, u dvi godine ucfiniose fuud pun zavarfcenogh Svètih znàgnia, utemeglivscise do koncza u razumu Svetoga piifma, i naucah Svètih otaczah; da ne sàmo s' obsluxègniem sebi xiive, vechie s' temeglitim pripovìdàgniem zàkona Svetignie, drughim Koristan budè. Ali razbiajuchimu nemilostiva milost Svitovgniè rodbinè s' csestim pohogiegniem nutargni dùsce u pùstigni Reeda miir, s' mloghimje moglbam tescko izproffio da priigie u drughi istoga Reeda manastiir S. Kriixa u Konimbrihi, na veliku Srichiu Reeda màle Brattje; Zascto cfuvsci ondi Kakosu junàcski parvi istoga Reeda muceniczì u Maroku za Issukarsta karv proliili, barzomuje xeglia istè frichie farcze uxeghla, i u Reedga màle Brattje dovela, i po imenu manastiira fra Antunmu ime nadila, i barzo za tim u Marok odvela, ali mu bolèst nie nighdi megìu nevirniike izàch dàla, zato je, humiglienno poklonivscise vogli Boxjoi, igiuchi na tràgh u Sepagniu, dosca u Siciliu, ucfinivsci Boogh protivan vitar na mòru; a iz Sicilie u Affiina Kapitulo Generali, Koi je isti S. O. Franczescko josc xiv bio skupio; u komuje Antun (buduchi s' fvoim pùtom u Marok naucio da slughe Boxje ne napridujuh s' fvojom xegliom, vechie s' voglior Boxjom) takose s' Svetim humiglienstvom, i ponixenstvom mala
huc

ha ućinio, da nikko gniegovu Kripòst i Svetigniu nie poznao, vehie svak za veliku hargiu darxao, nittiga zato i ko k' sebi zvao, a 513
ore vechma u humiglienstvu svomu ponizivao, i Provincziala od Remandiole, klekavsci prid gnim, molio, daga k' sebi, ako Generao dopùsti uzme, i Redovniieski xivit naucsii; kojeje ponixenstvo, toiko kod Boga vriidno biilo, dasu barzo za tim, onii istii, koimje on malio ucenik bitti, gniegovoise Svètigni zacudili, i rekavsci missu, velikom moglbom za mesčtraga od S.O.Franczescka iskali, molechi danu dopùsti, i narèdi, dahim piismo Svèto, i Bogoslovstvo tomacsii: itkose dogodilo, daje, koije malo pria za nainekorifniega u Rec-didarxan, parvi lektur Bogoslovstva u istomu postao u Bononihi; i s' raom xestinom istinu, i Svetigniu protiva neviirštvom, i grihom pripidat pocseo, dagaje Pàpa sluscajuchi sckrigniom zákona prozvao, i ophienim nàcfinom màgliem neviirštvah, i griihah imenovàn bio, je e s' takim uxgagniem, i slobodom istinu Boxju, i Svètigniu Kars-zasku Svima navisschivao, daje sasvim i hator posčtègnia velikih, i stih od sillè moguchih pogazio, mechiuchi tako ocšito, i razgo-veno Svakomu jednako prid ocš svoju krivinu, i kàrajuchi u ocš oacšinu; dasu drughii velika glàsa pripovidaoczi, sluscajuchi kako voika posčtègnia gospodi, i filna moguchstva zapovidaoczem u ocš krescè, od straha dartali, i kriuchi ocš s' rùkom, il s' haglinom o stiida bixali: a òn od svih jednako bojan, i posčtovan bio; jerje raio osčtro, i skuppa millo gniegovo govoregnie biilo, dagaje svak i: Svojom naivechiom framotom dragovogлно sluscao; i gniego-vinse predikam naioholie pameti klagniale, na gniegov nàuk naitvar-gi farcza plakala, i naiopacšie voglie od Svoje zlochie kajalese: i svak s' akom nàlogom sluscat i vidit xelioga, dasuse zemglie i Gradovi, vrosci, mista, i sela o gniega ottimali, i on, kogase velicsanstvo xe-ge za utiscegnie, i napridovagnie dùscah u dobro vicsgnie, za dosta kizat nemoxe, dragovogлно u toi sluxbi obascao, offim ostàlih, svu Tiliansku i Franczusku zemgliu, u koimaje malo koje misto, koje ne s' svoim liiczem, i naukom utiscio, i koje ne bilixi velikà cšud-ssa gniegove Aposčtolske xeglie. A u kakoje doštojanstvo s' ti-ne gniegov xivot kod Boga doscao, ukazuje za dosta gniegova cšud-nivata u svetigni smart, Kojaje, pria negoje godinu navarscila, od Cargura IX. posvechiena biila, premdaje, zarad priobilnih svakda-gnih

gnih svakomu u svakoih potribi cšuděsah, i današcni dān tako
frescka, dase cfinii jucsě biila, kojaseje pria peet štotinah godiinal
dogodila u Pādui, buduchi umrō god. Issuk. 1231. xivota Svoga
36., 13. dān Juna) oprosčēgnie puno svih grihah.

514 **N**A Svetkovinu BB. Nikole Guardianana, Jerolima gniegova vika
ra, i ostāle u sve jedanaest brojom druxine (devet misnikah
jedan laik, i jedan Tercziar, svi mucseniczi za istinu Katolicfansku
glavne oblāsti Issukarštove u Rimskom Biskupu, kojufu tako junācs
ki tvaro u Belgiu Nimacske zemglie odarxāli protiva Kalvinom,
dasuse drāghe voglie vesselo dāli za gniu Svezat u Gorgomu Grādu,
odgovorivši ovako slobodno Guardian dvoiczi Svoje rogiene brat-
je, kadsumu rekli, da, ako se mislii osloboditi smarti pogardnē, od-
rekne se czarkve Riimske : *Vih neimate zndgnia Boxiegh, nemarite za
onā Kojasu Boxia : jachiu po Smarti, koju vih pogardnu zovēte, dochi u
xivot vicsgni ; a vās, ako se ne obrātite, i ne pokorite, csekā mukka vicsgnia
u paklu.* Koifu odgovōr svi ostāli, ponukujuchi jedan drugoga, s'
Aposčtolskim Duhom potvardili, i svi dragovoglno, pivajuchi pisme
zafāgliegnja Bogu, pruxili rūke, i noghe u sincxiire. I odvedav-
scihi prinemilo nemili odpadniiczi, s' mloghim frustragniem, i razli-
kim duscemanskim kigniegniem na pūtu, u drughi Graad Brielu ime-
nom, u gniemu sve s' razlikim tesckim mukam pomorili, god. Issuk.
1572.) 9. dān Julla oprosčēgnie puno svi grihah, i po Kalendaru
Riimskomu.

515 **N**A Svetkovinu S. Bonaventure, Kardinala, i Biskupa Albansko-
ga, naucšiteglia Scerafinskoga S. Czarkve, Taliancza (Rodio-
seje u Hetrurihi, mistu zvānu *Toplicza Kraglievskā*, god. 1221., i po
zāvitu svoje matere, s' koimje ozdravio od smartnē bolesti svoje
zavitovao 1. Reed S. O. Franczescka, u komuje tako neosquargniene
xiivio, daje B. Aleksandro de *Ales* gniegov mesčtar obicšavao csesto
rechi : *Ne vidise daje u ovomu cšoviku Adam Sagriscio.* Takoje u nau-
ku napridovao, daje nakon sedam godiinah, kakoje u Reed doscao
mesčtar Bogoslovstva u parvoi na Sviitu Parigianskogi škuli pošao ;
posli tri godine takogh mesčtarstva, krunu izvarštitogh naucšitegl-
stva, zajedno s' Svetim Tomom od Aquina, od istē Škule primio
kojuje on s' zlātom Scerafinske gliubavi obogatio, i svim draghin
kamegniem ostālih Kripostih zavaršcene Svetignie nakitio ; znajuch
dobro

doro, da znagnie brez Kriposti, jest mafckara vraxje oholofti. To
 nikažu sve naucne kgnighe, kojeje piifao, i na sčtampu dao, ko-
 jejsve na nàcfin devocziona sloxio, jer ni s' jednom istinom, ko-
 jujs' pamechii dokucsüivao, nie sam razum gòio, vechie vechma
 Sarze, i vogliu sc' gniom timàrio, fàlechi u Svakoi s' privrùchim
 Boogliubnim promiscgliagniem Boxje moguchstvo, dobrotu i Svè-
 tigi; s' cšimje na toliku višfinu Karštianske izvarštitofti dùscu Svo-
 igao, daje xivot svoi oghledalo zavarfcene Svètignie Reedu
 màle Brattje, i svoi czarkvi ucsinio, i jediini temegl dobrogh ufa-
 ni ovoi i onomu u svoje vriime bio, i onga podpuno dovarfcio,
 i ostavivsci Svòmu Reedu take nàuke za vladagnie duhovnò,
 i xivota, po dùxnosti Karštianstva, i Redovniisčtva, dase i
 anfcgni dān, ofsim istoga, mloghii drughi Redovi, i opchiene Kars-
 tianke sc' gnima vladajuh, i s' obslùxègniem obilno u Svetigni napri-
 ujh. A czarkvu Svètu u mloghim prixalosnim tugam utiscivsci u
 abru Lukdunskom, u komuseje sva na gniega naslonila biila, i za-
 og od Generala màle Brattje Kardinalom ucsinila, i na sàbor upù-
 la davscimu za druxinu slavno glàfne Biskupe Rotomagianskogh,
 Tipulitanskogh, koisu takogier Reeda S. O. Franczescka biili: i
 osavsci u istòk, da Garke ponukujuh i na sàbor dòchi prighnuh,
 ra Jerolima iz Asckula, i O. Fra Bonagracziu iz Dalmaczie, isto-
 a leeda zàvitniike, koisu Srichno i vriidno xegliu czarkve izpunili,
 i pokorne Garke na sàbor doveli; kohimje Bonaventura tako
 mglito, i razgovètno opacfinu, i làx Fòczie, koihi je privario, od-
 ie, i Svètigniu nauka czarkve Riimske ukàzao, dasujoise dràghe
 ogie podloxili, i Istòkse s' zapàdom pomiirio, i Sàborse navlastito
 vichiem S. Bonaventure u Svemu ostàlomu cšestito svàrscio, aliseje
 Istòk i zapàd sc' gniegovom Smarchiu tescko oxaloftio, s' kojomje
 xiot i sàbor slavno zavarfcio u istomu mištu 14. dān Jula, god. Issuk.
 27. nad kimje placsùchi, i tùxechi Gargur X. Pàpa rekao: *S' ovomje*
czarkva velikè Sčtetè dopala) oprosčtègnie puno svih grihah.
 A Svetkovinu S. Franczescka Solana, ispovidnìka, Sepagniula,
 1. Reeda S. O. F. Indianskogh Aposčtola (kojegaseje iskargns- 516
 ogliubavi u Sepagni zacšudila kuga, u kojojje, sasvim zabora-
 ivši sebe, dao se vas za utisčegnie kuxniikah: a u Indiah gliutih
 ezaboxaczah golema filla, kojuje, izascavsci jedan puut u voisku
 X x od

od mlogo igliadah, kojaseje biila skupila, da Salsvim fatare, i p
gubii navistiteglie, i faliteglie Imena ISSUSOVA, tako ukroci,
dajuje svu ondi takki Karstio, i kao jagnce uveoju za sobom u Lin,
poglaviti gràd Kraglieftva Però, u Komuje slavno xivot Svarscio,
dan mifecza Jula) oprosčègnie puno svih grihah, po dopùsschiegi
Benediçta XIII. Koigaje posvètio.

517 **N**A Svetkovinu posvèchiegnia Czarkvicze Gòspe Angielah, i
Porziunkule u Affizu (kojaje parvi temegl Reeda màle Bratt
u kojojje Patriarka Franczesko xivot svèt pocleo, i svarscio, i p
porucio, da ako tiilo po smarti u drugo misto prinesuh, sarczemu
istoi czarkviczi ostavè, kakoje i ucignieno) oprosčègnie puno s
grihah, kojeje dopùstio isti Issukarst glàvom svetom oczu Francze
ku, kakoje u 1. pog. 1. diila recseno : i to *toliko*, kolikose pu
unìgie : u czarkviczu Porziunkule Svaki dòn priko godine, u v
po potvargiegniu, i novom dopùsschiegniu Pavla III. mifecza S
tembra, godine 1544; koije, doscavsci u manastir Gòspe Angie
u Affizu, i rekavsci O. fra Masseo vikàr Manastira : *Svèti ocse, pro
vìrni umbrie, i Affiza dobode csesto priko godine i pobode ovu czarkv
Gòspe Angielah, Sczinechi daje svaki dòn toliko koliko putah u gnio
likò oprosčègnie Issukarstovo, kakoje drughi dòn Agusçta; odgovorio,
puut za sebicze : i mihsmo tako vazda darxàli, i virovali. I za ut
diti tu viru pùka, i dighnuti svaku sumgniu od toga, potvardiu i
pùsti tako, motu proprio, govorechi : dabi ne biilo tako, mih s' obl
Aposçtolskom dopùsschiamo. Kojega dopùsschiegnia istà parva Kg
nahodise i danascgni dan u Sarankgnixtvu Archivio istoga Manasti
kako pomina vadingus.*

518 Istoje ucfinio Martin III. koije takogier, razgovarajuchise
dan puut od toga s' O. fra Mattiem *ab Aqua-Pendente*, leçturo
Polacse Aposçtolske, po isti nàcsin potvardio, govorechi : *Na
parte Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, Indulgentiam
confirmamus, & si hactenus non fuisset, eam concedimus, & volumus
habeatur, & reputetur. I recse istomu fra Mattiu dase od toga
gova dopùsschiegnia ucfini piùssmo, i da on za tim bude nared
koì odgovorivsci : Svèti ocse, Svèti Franczesko nie hotio piùsma z
Kadmuje Honorio III. priporucio daga csinii ucfinit, recse, istinaie,
dakle budè po nascoi riicfi : Sit ergo ibi jam, si non est indulgentia*

vero, & concessione nostra in perpetuum (s) I tada je upiisano nad vrati
czarkvicze, kakose i danascgni dan setie : *Augusti hic veniam dat* (s) *Annal.*
tribunaeque dies. ord. tom.

Seto je doisto i po vogli Issukarstovoi, koju je ocitovao S. O. I.
Franczesku, kadje dopusschiujuchimu istò oprosctègnie rekao: *majora* 519
intra bis, to jest *vechiechie* imati nego *isctesc*, po moih vikàrii, kakomu-
e, drugi puut molechiga, istomacfo. Zato, daje ondi svaki dan, u
vie, brez i jednoga duga (premdagaje Franczesko iskao za onee,
ispovidivscife, i pricfestivsci unigiuh u onù czarkviczu, kako je re-
seo u spomenutom mistu parvoga diila) nevaglia ni malo sumgniti,
uchiga tako Pape potvardili, i Issukarst s' mloghi cfudelih offvi-
oio, kojabi dugo biilo ovdi broiti; sàmo kàxem ono, kojese je
odilo, kadje Sedam Biskupah, to jest Guido Rimglianin, Biskup od
lla; Ivan Conti, Biskup od Perùgie; fra Egidio Nobili, Biskup od
gnia; Pelagio Pallavicini, Biskup od Nocère; Hillario Gobini,
sup od Agubbia; Benediçt, Biskup od Spoleta; i Bonifacio, Biskup
òdi, kohimje isti Honorio zapòvidio, da doscavsci u Affiz, dan
gieni za navisschiegnie i proglascegnie istoga oprosctègnia,
ist drugi Agusçta, navistèga i proglàse; dogovorivscife, i od-
vsci navistitiga samo za deset godinah, navistiloga, i pro-
lalo protiva svom dogovoru, vogli, i odluki, puno, vicgnie, i
cto od Svakoga duga : *Plenaria, perpetua, & libera*, kakogaje i
ei O. Franczesko, u istò vrime prid Biskupii na drugom Pulpitu
iovidajuchi, navistio; i tako je Gargur XV. naiposli potvårdio na
ila god. 1622.; a Benediçt XIII. jos boglma utvårdio s' gori
aglienom Svojom.

A u drugimje czarkvam triuh Redovah, toliko xenskih, ko- 520
k musckih glàvah, ovo oprosctègnie sàmo drugi dan Agusçta,
oievsci od parve vecsergnie te cfak do drughe (to jest do zahoda
urza sutradàn, kako je iztomacfo Urban VIII, po Svidocfanstvu
a stipana Tofi; i takose razumi druga vecsergnia u svi ostali pu-
it oprosctègnih, kojase od parve do drughe vecsergnie istogh
nva dopusschiujuh, kakasu sva izbrojenah, i ostalah) po potvar-
ieniu, i dopusschiegniu Benediçta XI. i XII. Bonifaczia VIII.
ixa IV., i Gargura XV. kako svidocsè Antun Quintanadvegna
içtva Issusova, Jerolim Roderico, i drughii : Premdaje to i voglia
Issu-

Iffukarstova u istom svòm dopùsschiegnju biila, kako razloxi razumè *Bartholomeus a Pisa*, i *vadingus*, iz onih riicsh istoga : *Francisce quia cum tuis sollicitus es pro salute animarum, conceditur ti postulare aliquid a me pro communi animarum consolatione, & salut* tojest : O Franczescko jer s' tvoima toliko xeliisc, i nàstoisc za spassegnie vicsgnie dùscah, dopùsschiatise pro liti Sctogod za opchienò utiscegnie i xivot dùscah. daje dopùsschieno sàmo za onee koi moguh dèchi, ili poslati u czar viczu Porziunkule, doisto nebi biilo opchienò utiscegnie dùscah jerje toliko istinita zaprika da iz Svih strànah, gdi Franczescka nàstoje, i xeleh za spassegnie dùscah, dogiuh svi, ili poscgliuh oni dàn u Porziunkulu po ovo oproscègnie, da ima u sadašegniemu tojest obicšainomu Boxiem urègiegnju stvarih na Sviitu, vas razlog nemoguchstva, i zarad Scirine Sviita, i zarad csèsti svakojakih gliudczkom xivotu dogagijah.

521 Ovi je drugi dan mīsecza Aguscta, za slavgliegnie ocšito velikogh Boxjehg dāra u oproscègnju Porziunkule, isti Iffukarst odradio, nakon dvi godine posli kakogaje Svetom oczu Franczesck obechiao, i dopùstio : i s' doštoinomje Svoga provigiegnia i mudroslavom, a Franczesckovè Svetignie, i Kriposti napridkom, to toliko prodùglio; da ucsinivšise odrègienomu oproscègnju sve protivšetine, a Franczescko u Svetom uštarpgliegnju umloxivšci vrùch xeglie i molitve, s' vechimse csudom i slavom proglāši i ocšitui i vechiese milosti, i blagosovi, primivšci za to vechiè Franczesckvih xègliah, i moglbah, istomu nadometnuh, i bùdè nauk otlim, ili priproštitu maloumnim, vechma traxechim svoje uxiiivagnego Boxje poscègnie, koi s' mlogo magniom virom i prāvdmolechi za sctogod, xalostese, Sàrdè i molitvu pogardè, ako od scto isctuh ne oprave.

Nebuduchi dakle Pāpa Honorio, Kadje Obechiagnie Iffukarstovo ovoga velikoga blāga Franczescku u viik za jedan u goddàn potvārdio, brez i kakva dūga za dobìchie istoga, dàn imen tomu odrèdio, nitti kako jedan dàn razumii istomacšio : i Sczine Franczescko da to nie po zaboravgliegnju, vech po ofšobitoi vBoxjoi, kadse vrāti iz Perūgie od Pāpe, došcavšci u hospitalbavaczah u Assizu, metnuse za to na molitvu Iffukarstu, koiga ba

uslca, i ukazavscimuse kàza, da Sctogodje, i kakogodje Pàpa
povàrdio, onje od viika u nebu odrèdio ; a oniise jedan dãn ra-
zunì czio dãn nàravni, u koichiese recse ocfito s' ofsobitim posctè-
gnem ovi daar moje milosti slaviti : a koliko hochiu dase umloxi
vrine dobivagniu ovoga blàga, i dokle pruxi na Sviitu milòst mo-
gadàra, kolikoli rascirii dobivagnie istoga, dachiu posli na zna-
gne czarkvi i Sviitu, i imenovatiti na svoje vriime recseni dãn.

Primivsci Scerafinski xegliacz spafsègnia gliudczih duscach ovo 522
ocitovagnie, pocsè dagniom i nochiom moliti Boga, damu imenuje
xegli dãn proglasègnia Svòga blàga, i nakon dvi spomenute go-
die, tojest na 1223., vàgliajuchise jednu nòch, misecza Januara,
go po snigu u osctru targniu, za otirati vraxju nàpast, dògie Issu-
karst s' Svojom prìsvètom maikom, i s' mlosctvom Angièlah, kako i
pavi puut, u czarkviczu, od koga prosvitlivscise czarkva, manastiir,
blagnia scuma, i tarniscte, u komu Franczescko vas u Svojoj karvi
ogeznut lexàsce, a targnie sc' gniegovom karvu posckropglieno
czatiasce u poh ziime s' biilim, i czarvenim ruxiczam ; posla mlosct-
vo Angielah zvatiga, na koih glàs probudivscise ostali fràtri, dò-
gihi nekoliko sc' gnim u czarkviczu, u kojoj poklonivscise Fran-
czescko Kragliu slave na otàru, pocse moliti za imenovagnie odre-
ginogh xeglnogh dnèva, koimu s' ovim ricfma, kako pominaju
Knighe *conformitatum*, i *vadingus*, imenova Issukarst : *Volo sit dies*
illius, in qua Beatus Petrus Apostolus meus fuit a vinculis solutus, incipien-
tes ab hora secundis vespere illius diei, usque ad vespere sequentis, includendo
intermediam : tojest : hochiu da budè onii dãn, u koi-
je blaxeni Petar moi Aposctò od uzah oslobogien, po-
cevsci od drughe vecsergnie istoga dnèva, te do vecser-
gnie slidechiega dnèva, uzamsci za to i nòch fridgniu.
Ipobojavscise Franczescko da puuk nechie virovati dopùsschiegnie
clikogh oprosctègnia, prikaza Issukarstu svoi strah, koi odgovorii :
Isti Franczescko svakt strah, jerchiu ja s' novim milostma, i s' csudesih
moje dilo ocfitovati. Igi u Riim k' mojemu vikaru, neka on ovu moju mi-
st, kakomuse lipsce vidilo budè, csini navistiti, i proglasiti ; i ako se boise
ati nechie virovati, uzmi nekoliko od te tvoje druxine, koisu csuli moje
opùsschiegnie, i odregiegnie dneva, i ponesi nekoliko onih ruxiczah, koje sam
onio proczvasti na targniu, u komusi tiilo tvoje za moju gliubav mucsio.

Posli

523 Posli toga Angieli za zafàlnost na takoi milosti Issukarstu, gniegovoi prisvetoi maiki, pivasce s' Franczesckom, i s' gniegovon druxinom pismu *Te Deum Laudamus*, koju kad Svarscisce, vigiegnie izcfaznu, a Franczescko pun nebeskoga veseglia, i utiscegnia, uzamsc scèst onih ruxiiczah, tri biile na poscètègnie Divicze Marie, a tri czar vene na poscètègnie prisvetoga Troistva; i povedavsci sobom tri oc svoje druxine, ode u Riim, i prikaza Pàpi prid Svima Kardinali vo gliu Issukarstovu, s' Svidocfanstvom svoje druxine, koisu sluscali, ruxiiczah, kojefu na targniu u snigu i u ledu proczvale. Pàpa, i va Skup Aposcètolski s' velikim utiscegniem, i vesegliem glàs prìmii, zapovidii, kako gori, milòst tu i blago puku navistiti i proglasiti, i svake godine odsele u isti dòn taki dòn slaviti.

524 Ovi dòn ovu ofsobitòst i ràzlikòst imàde u czarkviczi Porczium kule od ostàli dnèvah priko godine, i od ostalih czarkavah Reeda daje u isti ondi ovo oprosètègnie Jubileo, jer na ovi dòn ondi izpovidniczi odriscujuh griscnike od svih vechim oblastma ostavglienit grihah, od kojihse svetogh godiscta odriscuje; i promignijuh i dixuh zàvite, po dopùsschiegniu Pavla II. Gargura XIII. i Urbana VIII. I sàmo ova oblàst, a ne oprosètègnie, svarscuje s' odregienim dne vom, za onu godinu; koju oblàst, u drughim czarkvam Reeda, nis ovim oprosètègniem u isti dòn, nitti s' koimmu drago punim oprosètègniem na kogamu dràgo, i kolikomu dràgo blàgh dòn Svetoga Reeda, neimaduh ni jedni izpovidniczi Redovnicski: josć dabi ko to ucfinio s' ràzlogom povlasticze, ofsim smartnoga griha, upaobi proklèstvo, kojeje metnuo Clement VIII., s' ovim zatvòrkom, *quæ prætextu privilegiorum*: premda nebi ni u grih, ni u proklèstvo, da s drughim ràzlogom u pravednom dogagiaju, koise moxe dogoditi to ucfini; kako ràzloxi *Diana*.

525 Ovo oprosètègnie ne pristaje u Affizu Svetoga godiscta, ka koje istomacchio Clement VIII., jerjuje ondi dopùstio Issukarst upràv svarhu kòga neima oblàsti Papa, buduchi vikàr gniegov. Ni u drughim czarkvam Reeda, za martvih dùsce, i za umirujuchie, kakoj istomacchio Urban VIII, po svidocfanstvu *Santarella, Alfonsa, Leona, Lezane*.

A da s' ovim oprosètègniem ofsim odpùsschiegnia pokorah z grihe ucfigniene, dobivajuse od Boga mloghe drughe milosti, bla

blgofovi, očitovaoje Iffukarst S. Brigiti, s' ovim ricfma, *dedi signum, ut qui venirent ad locum suum, replerentur benedictione mea, & solverentur à peccatis suis &c*; Zatoje pravo upiisano nad vràti istè czark-vize : *Hæc est porta vitæ æternæ : Hic est thesaurus vitæ æternæ.*

NA Svetkovinu S. M. Klàre, Divicze Talianke, parvè prisagie- 526
niczè S. O. Franczescka, u vinogradu plodnògh Evangieoskogh
Siomasctva (Kojuje po oglàscègniu nebeskome u Svitlosti mater
rcila u Affizu, god, Iffuk. 1194.; i zatojoi na Karsctègniu *Sviitla*
Ire nadila, i kako dobra vartlarka (takojoiseje mater zvàla, prem-
de plemenita po karvi biila) u liipomju mirisu uzdighnula, koije
ora, pria negoje do mudrosti doràsla, tako mudro csùvala od zlo-
dnih vitàrah tasctè Svitovgnie slavè, od otrovnih potòpah smard-
glvih bàrah zemaglskih poxegliègniah, i naslagiègniah, i od zla
oka paklene himbe, i nenavidosti, daje privitku mladòst Svoju,
dæ, kako obicsàje, po Svakom vitru ne prighiibà, s' gvozdenih
fexirih za darvo xivota vezala, jerje s' Svilenim pojafom hagliinah,
ostre verughe oko gola tiila jàko stèzala : i dase tanka koxa i
laka ditignia voglia pod mekom, i Sviitlom hodichiom gospod-
ckogh doštojanstva roda i doma, ne màzii, i hàcsii; nittiu himbe-
n okko pakla i Sviita urecsè, cziliczieje, kao Riimska Czecczilia
pd ughlednom hodichiom na goloi koxi nossila, a naidraxè di-
tiniègh polèpnogh kùssa, ne sàmo poslasticze, vechie i potribitè
ràè jecxeke, kojemuje Svaki dæn, nejaka jako morechi, uztezala,
oaino po drugomu na ime oca ili matere Siromahom slala. U
politvi i u drughii Karstianskogh Bogogliubstva dilii, takoje csèsta,
i restoka biila, daje, pria negoje zemaglskogh vincsàgnia tescko
bime procziinit znala, nebeskò zavitovala, zaklevscise, nighda
dugoga offim Iffukarsta ne uzèt zarucsniika : Sctojè barzo doxeli-
l, jerje na gniezinu veliku Srichiu basc tadà u Affizu Poklisar krà-
gia vicfgnie slavè bio, koije istòmu s' csudnovatom viirnoschiu
zrucsnicze tràxio : tojest Franczescko od Affiiza, koije u istò vriime
Gràd i svu Okolovinu s' svojim obràchiegniem, i Sviita pogargie-
gniem zacstudio bio, komuseje barzo Klàra Jàvila, i ponukovagnie
d pogargiegnia Sviita primila, i rùku takki dàla, i parsten uzèla.
Ik na czvitnu nedigliu uniscla u gràd Affiiz, Kao Iffukarst u Je-
nzolim, u Svitovgnioi slavi, zapovidivscijoi tako S. O. Franczescko,
daju

daju s' vechiom prilikom pogardii, i pod noghe stavii; kojaje do nochi sva do koriina na gnioi ufanula, jerje s' mràkom gniezinu tavnu svitlòst pogardila, izašcavsci s' vecsера iz gràda gniezine iz praznosti, kao Issukarst iz stàrogh Jeruzolima cšifutezke ohološti, nenavidosti; a sutradan s' zorom vicšgnie svitlosti, koju nighda ne sliidi vecsèr xalosne nochi, otiscla u pùstigniu Porczyunkule s' Svitgniaczih punih ùglia Boxje milosti, i nascla otvorena vràta piirne cšasti xeglnogh zarucsniika, pacse fufrilla na pùtu vessele Svatove, docsekavsciu S. O. Franczefcko s' proczeffionom sve svoje brattje, i uvedavsci s' duhovnim pismam u czarkviczu Porczyunkule, onjoj sàm Svojom rùkom prid otarom Gòspe Angielah ostrigao kofe, i metnuvsci na gniu habit svoga Reeda, s' Issukarstomju vincsao. I kako on musckih otacz, takoje ona xenskih glavah postala matt, u Reedu Evangieoskogh siromasctva; kojaje mloghè i mloghè zarucnicze Issukarstu porodila, s' punom gniegovom milosti u odrànila, i u zavaršcenoj gliubavi utvårdila, u manastiiru Svètoga Damgniana, koije kako mater, s' cšèstii cšudefsii Evangieoskogh ubosctva, i s' cšudnovatom Svètigniom Scerafsinskogh redovniisctva, za cšetardefsèt i dvi godine vladala, i u gniemu Svèto xivot Svaršcila, kakoje offvidocšila i Tùrska Smetena filla, kojaje, bivsci ona na Smartnoj postegli bolesna, biila gràd, i manastiir van gràda obšila, i jurvese na bedene grada i zidove manastiira pegniala: ali dokje Klàra, donešavsciu kchieri bolesnu na vràta, i metnuvsci prid gniu prišvèti Sakramenat ottara, ušcinila ovu molitvu: *Ne dai gospodine razdàrtim besctiam dàšce, kojese tebi izpovidajub, i cšuvai sluxbenicze tvoje, kojefi s' pridràgom tvojom karvu odkupio, glàsje ovi s' neba došcao: jachiuzas vazda cšuvati, s' koimfu Tùrczi, koifuse popèli biili, sliipi doli pali, i svise u biigh metnuli: a ona maò poslii, primivsci nebesko pohogiegne Diviczè diviczah, i Pàpe Innocenczia cšetvartoga, koijoiije blagosov na cšas Smarti dao, u nebesko uxivagnie otiscla, god. 1253.) 12. dàm Aguscta oprošctègnie puno svi grihah.*

527 **N**A Svetkovinu S. Ludovika Biskupa Tolofanskoga, i. Reeda S. O. Franczefcka, (po oczu Franczuza, po materi macxara, otacz-
bomuje bio Carolus II. priimenom *Claudus*, Siin Karla I. bratta S. Ludovika Kraglia Franczuzkoga, Kragl Sicilianske i macxarske zem-
glie;

glie a mater Maria, štipana V. Kraglia macxarskoga kchièr, unu-
ka ele cšetvartoga ište zemglie Kraglia: koi toliko velik rogien,
god 1266., ili 1276. (brojechi po Breviaru) ucfiniofeje màli Bratt
za Iſukarſta, i baczivſci iz viſoka ſvitovgnie velicſanſtvo, u oſſobi-
tom humiglienſtvu, i cſiſtochi Sarcza xivuchi, u mladosti ſvojoi Bogu
služo, i velicſanſtvo ſlave vicſgnie zaſluxio u malo vrimena, bu-
duci umrò od 33. Kako martirologia bilixii, ili 23. godine, i
iſeſ misèczih xivota Svoga, godine Iſſukarſtove 1299. (Kako
Breviar mechiè) u miſtu Brinkola, Franczuſke zemglie: i tiilomu
ſaranieno u Maſſilihi, à dũſca otiſcla uprav u Rai s' pratgniom mlogo
Angelah, Koifu pratechiu ovi glàs dàli: *Sic fit ſervienti Deo*: OVA-
tot dogagia pràvom slughi Boxjem; kakoje cſuo, i vidio
Redovnik Reeda u iſti cſas kadje umrò) oprosètègnie puno
tihah. Joſcje Ivan XXII. koigaje poſvètio, iſtà oprosètègnia, dulgen-
toje on, i Sixto IV. za gniegov dãn 19. Agusčta dopuſtio, i tiæ quo-
nik oſmine dobivat dao. (t) Officzie za gniegovu Svetkovinu, ad Sæcu-
tièniegov brat Rubert, Kragl Siczilie, ucfinio bio, i Reedſe s' iſtim là, §. 12.
o labora Tridentinskoga ſluxio.

(t) Comp.
Priv.Alph. Ca-
ſarub.

verb. In-

§. 12.

& 15.

A Svetkovinu prineſcegnia tiila S. Roze, iliti Ruxiczè, diviczè,
Taliankè, 3. Reeda S. O. Franczeſcka (Kojafeje u Viterbu ro-
ilagod. 1237. ili 1236., i pria poſſela cſudeſſa cſiniti, negoje go-
ori naucſila, buduchi divicſiczom od tri godine, ucfinivſci Kriix
adſvojom martvom babòm, od màrtviu uzkriſila: i takoje ſiro-
nah milovala, dajoije iſta milòſt jedan pùt u kriilu kruh u ruxicze
okrnula, kadje, zapovidivſcijoi otacz, sèto u Krìlu noſſii ukaza-
a: tako cſiſtochiu obſluxivala, daje s' liiczem, kadbi u gniu gle-
ali na iſtù podraxivala. Pria negoje moghla ſviit uxivati, po-
garilagaje, zaſètoje, od ſedam godiinah bivſci, poſſela pokoru cſi-
nitizatvorivſciſe u jedan tiifan bucxàk kuchie Svoga oca, iz ko-
gaje, sàmo kadje otacz ili mater Sètogod zapovidila, izlazila: a od
deſt godiinah protiva odpadniſkoi filli Friderika II. Czeſſara
(koje prozvàn czarvenà bràda) ſtala, i s' takim uxgagniem, i xe-
glicn pùka protiva nevirniikom pripovidala, daſuju, za viditju, i
bogna razumiti, uzamſci u rùke, kao i drugò diete, na viſoko me-
chii; nittie, protirana od czeſſarovaczah ſaſvom kuchiom iz grà-
da,

da, od toga priftala, vechie sve s' xeffchim duhom slidila, dogodje xivila: i pria je uzrila, nego je offamnaestu godinu xivota dovarscila, u kojojuje Sveta Smart u vicfgniu slavu odniila, god. Ifluk. 1251. ili 1252., mifecza Apriila) 4. dan Septembra oproscègnie puno svih grihah, po dopùffchiegniu Clem. XI. 14. Januar. 1701.

529 **N**A Svetkovinu Rànah S. O. Franczefcka (s' koimagaje iftinito ranila gliubav Iflukarftova, kako je u parvom pogl. parvogb diila ovih Kgnigah recfeno ; tako dasu vidovne ocfima ranne na noguh, na rukuh, i na boku gniegovu biile, i karv iz gni tekla, Kojefe i danafcgni dan poctu je puno jedno farcfescze u czar. kvi Brattinfva gniegovih rànah u Riimu ; kojufam i ja dva put (u) Toffin. l. 2. Mar- u proczefionu pratio. Pasce virujefe da i fada martvo gniegovo cus Ulyf- tiilo, za veliko cfudo, ftojечи u grobniczi uzgòr u aeru cziilo, s' fip. p. 1. l. otvorenim, i k' nebu uzdighnutim ocfima, iz iftih fvetih rànah frefc- 2. c. ult. ku karv liiva, buduchiga tako u grobniczi ftajati, i karv liivati vidio feu l. 10. Nikola V. Papa, s' jednim Biskupom Franczuskim, i s' nikima dru- c. 1. super ghim, god. 1449. ; i Sixto IV. s' Kardinàli Egidiom Carilli, Albor- fedulium nocziom Sepagniu lom, i s' Aftergiom Arczi-Biskupom Beneven- in annot. tanskim, Kardinalom S. Euzebia, s' Koimaje bio i Franczefcko Sforz- ad c. 15. Duxd Mediolanski, s' nikoliko gofpode Affizianske, i s' gofpodinom vitæ S. Galeottom à Galeottis de Biftorchio, 1509. na 18. Decembra : ka- Franc. ko od parvoga Svidocfi kgniga Franczefcka de Bautio, Duxda An- Vading. t. drianskogh, piifana Andrianskom Biskupu ; a od obodvoga piiffci 1. ad an. Reeda (u) Scto je i S. Pio V. hotio viditi, i zapovidio Generalu Con- 1230. §. 4. ventualskomu Ivanu Piki iz Kamerina, da cfini otvoriti grobniczu Salazar ali zaludu, jer nifceta niifu moghli viditi, hotiuchi tako Boogh, ka c. 28. kofu iftii izpovidili.

530 Bilixi S. Bonaventura u pogl. 16. xivota S. O. Franczefcka, da Gargur IX. pofumgnivfci, pria negogaje posvetio, od ranne gni gova bokka, kao S. Thoma parft u gniu metnuo, ukazavfcimufe fnu s' Sarditim obrazom S. O. Franczefcko, i digavfci ruku defnu Odkrio bocfnu rannu, i zapovidivfci da prinese cfafcu, napuniomu u varh, iz ifte, fvoje karvi : po cfemu je tako devòt ranam gnieg vim odfele poftao, da nie ni po jedan nàcfin mogao tarpiti, da p tiva iftim ko scto govorii, karajuchi osctro kogabigod u tomu b zobrazna cfuo. I za fvidocfanftvo togà trije razlike Aposctoli Kgr

Kogighe na razlike stràne pišlao, priporučujući isti devoczion. Jedu u Nimacsku zemgliu: *Confessor Domini Gloriosus*. Sub Dat. Viterb Nonis April. Pont. an. 11. Drugu u Moravsku: *usque ad terminos* &c. Trečiu Reedu S. Dominika: *Non minus dolentes*. Sub dat. bideod. &c. Kogasu s' istom odlukom, virom, i devoczionom prosidi. Aleksandro IV. takogier s' trima. Upisavsci parvu svoi czarkvi: *Summa operatio*. sub Dat. Anag. 4. Kal. Nov. 1255. Drugu Arczi-Biskupim, i Biskupom *Castellæ & Legionis* u Scpagni: *Quia longum esset*. sub Dat. ibid. 5. Kal. Aug. Pont. an. 5. Dom. 1259. Trečiu svim pravovirnim: *Grande ac singulare miraculum*. Nikola III. s' jednom pišanom svim pravovirnim: *Litteras felicis record. Greg. Pap. IX.* Nikola IV. takogier s' jednom, pišanom Provin. Dominik. *Tusciæ* 1291. *am ad aures nostras*. Sub Dat. Romæ apud S. M. M. 12. Kal. Dec. Pont. an. 4. Benedikt. XI. takogier s' jednom, s' kojomje odrèdio i urèdio, dase iste S. ranne slave s' officziem u czarkvi Svudà, u danak doli. A Sixto IV. takogier s' trima, u koima ukazuje, i svi-
peti, da ni s' kim nie ovo ovako ocito, i offobito csudo svoje milosti
da ucsinio Issukarst. Parvà pocima *Speçtat ad Romani Pont.* sub
at Romæ 8. Kal. Aug. 1475. Pont. an. 2. Drugà *Dum militans* sub (x) Leo-
at ibid. eod. &c. Pont. an. 4. Trechia: *Alias per Breve*. sub Dat. ibid. *nard. Co-*
18. 19. Dec. Pont. an. 10. *quæus in*

Ossim togà Svidocsè istò mlogà csudešl, kojaje Issukarst za *Antidoto*
an S. O. Franczescka ucsinio; devotim milostivo, a sumgnivczem, *contra*
reivnikom sardito, kako bilixii spomènuti S. Bonaventura, i skoro *progres-*
zbroini Reeda, i izvan Reeda pišczi, navlastito &c. (x)) 17. dan *sum 50.*
pembra, Kalendàri Provincziah Nimacskih, i Macxarskih, mechiuh *Appendix*
rect. puno svih grihah, ali u Riimskom, i u bilixkam Svarhu nasce *ad sup-*
arologie ne nahodim nego daje Gargur IX. dopustio pohode- *plem.*
uczarkvu na planini Alvernu, gdi je S. O. ranne primio, odpust- *Chron.*
ienie polovicze svih grihah; a pohodechim ostàle czarkve Ree- *Jacob,*
ti dan, trideset godiinah oprosetègnie, ossim onoga koje je na Bergo. l.
zali Svetkovinu Reeda. *Compend. Priv. verb. Indulgentiæ quoad* 17. ad an.
eclares. Primo. *Et Rodriguez.* 1509. &

A Svetkovinu Smarti S. O. Franczescka, Patriarke triuh Ree- 531
dovah màle Brattje, izpovidniika, Taliancza, parvògh pri- *Salazar l.*
ngh Sarucsnika Evangicoskog ubosetva, posli Aposetolah 1. c. 12.

kad do pojasa, kad do vràta zamarziivao; a kadje iz vode pria mr
za izlazio, u czelie vechii mraz podnosio, jerbi otvorivsci pencx
i vrata, za dati vitru mah, u Srìdi stajao, dogodse koxa i Siromas
ka haglina nebi na gniemu u lèd okrenula: nittigaje visce od j
danput u tri dnì s' jilom pokripglivao, alimu ni tada nie nikak
naslagiegnia dàvao, jerbi s' studenom vodòm, i s' pepelom, s' ko
maje svako svoje jilo zacsignivao, svu slatkòst dizao. Za nauc
jezik za zùbi darxati, trije godine nikoliko kamecsakah u ùsti ne
fio. Ocsimaje tako tescke trepavicze cfinio, da za czìlu godinu
jednoi czeli stojechi nie vidio odasctaje gorgnie slime i tavan;
Redovnike nakon tri godine zajedniskogh pribivagnia, nie ni je
noga po liiczu, vechie sàmo po riicfi poznavao. I takoje brat
Svojoj navlastito u Pedrozi pokoru osladio, dasu csesto Karstiani
mista u manastir dotarkivali, molechihi, i zakligniuhi da sàmi i
bom milostivi buduh: a onje Svoje tiilo s' istom tako od zemag
ke trulosti ocistio bio, i otancsaoga, a duh u Scerafinskoj gliuba
tako osnaxio, daje mlogo putah Sivajuchi u molitvi prid jedni
visokim Krìxom u vartlu, dizalaga od zemglie, sad do varh Krìx
sad do varh jablanah oko vartla posagienih, s' zacfugiegniem pù
u komsciluku, koibi gledajuchi cfudo Boxje od gniega u aèru, k
czao na kolina, rùke k' nebu dizao, i Boga u svojem slughi fali
koije i Svètoi Terezihi upravitegl dùsce, i mesctar Svetignie bio.
taije xivot za csetardefset i sedam godiinah, sve napridujuchi,
Reedu provodio, i csestitoga zavarfcio, pivajuchi onù pismu David
vu: *latatus sum in his quæ dicta sunt mihi*, godinè Issuk. 1562. xive
svoga 63.) 18. dàn Octobra oproscetègnie puno svih grihah.

535 **N**A Svetkovinu S. Ivana Kapisctrana, izpovidnika, po oczu Fra
czuza ili Nimcza; po materi, i po mistu Svogh rogiègnia, T
liancza (rodioboseje u Kapisctranu mistu Kraglietva Napoglskog
god. 1385., i iz velikoga zakonslovca czarkovnoga i Svitovgnie
ucfiniose cfudnovatim nacfinom velik Bogoslovacz, i Aposctoli
Pripovidalacz 1. Reeda S. O. Franczefcka, buduchi po ovi nacfin
Reed descao, tojest: nahodechise u tavnici, u Kojufuga nepriate
drughi puut ufativsci dvostruko okovana u jednu kùlu zatvorili bi
u kojojje, tvardo ufajuchi, mlogo vrimenta zaludu cfekao pomoch
Kraglia Napoglskogh Ladislaha, kogaje parvi vichnik, i dvorany
bi,

bi, i od istoga mloghiih gràdovah vladagniu prìstavglien, i varlo
glubglien i milovan, zarad gniegove velikè mudrosti, i vriidnosti u
raom poslu, u komumuje podloxna biila i ista Perùgia, u kojojimu-
se to dogodilo, hotiuchi s' oblastiu Sùdcza pomiriti zavadu niki-
zvnih *Malatesta*, s' Gragiani. Buduchi rekko mlogo vrìmena za-
lùu pomoch cšekao, pocsemu ulaziti u pamèt izpraznòst slave i
pocègnia Svitovgniega, za koimje on varlo iscao, i zato Kragliu
valo ugagiao, premda nikomu nighda dokje u sluxbi recsenoi isto-
gabio, nie nepravde na sùdu ucsinio, vechie primudro, i pripraved-
nes' fàlom opchienom rafugivao, jer nie ni od koga nighda darò-
vaza sùd prìmao. Pocsèmu rekko to u pamet, a u sarcze mār-
ndt istoga ulaziti: i promiscgliavajuchi to jacsè jednu nòch, istùga
i cugù Boogh s' trima cšudeffih na pogargiegnie Sviita ganù.
Pavo bii, kad svitlòst ne obicfaina kùlu prosviitlii, tako velika, da- 536
se: vas gràd na cšudo starkao; u kojoji vidii jednoga cšovika u
Franczesckanskom habitu, koimu recse: *Sčto si stao? Sčto Karzmàsc?*
Sčto cšekàsc oboliczo? ponukovagnie Boxje posluscai, i glàsu gniegovu koiti u
Saczu zvonii prìstani: komu on u strahu darchiuchi odgovori: *Sčto*
bobie gospodin da ucsinim; a cšovikmu recse: *hochie da sviit kòghsi lax-*
u aègla poznao, ostaviisc, i u ovoi haglini xivot odsele svèto provodiisc. Tvar-
de, recse Ivan, *govoregnie, u manastiru xiviti, i vogliese svoje u viik*
oecchi: ja niisam od toga nighda mislio, alichie vagliat Boga sluscati. Dru-
g bii, kad posli toga vidii, da na kulu pade debela tavana maghla, a
izgniega izagie svitlòst, kojaju svu rastirà. S' cšimse doisto zlame-
na (Sčto se je posli dogodilo) dachie on vechi dio zapàda s' nau-
kam Aposčtolskim, i s' Svetigniom xivota, kako drughi Pavao pro-
sliti, i Ime Iffusovo daleko rasciriti. Trechie bii, kad parvu za-
om nòch s' krunom fratarskom na glàvi offvanù. I tada sasvim
sit ostaviti, i habit Franczesckanski obuchi odrèdii: (b) Zato (b) Va-
oslobodivscise posčteno tavniczè, ode u Napogliu, i pridavsci slux- ding. ad
b, Svoje sve prodade i Siromahom dade; pakse vràti u Perugiu, i an. 1414.
crostivscise s' divoikom, kojuje bio parstenovao, dogie k' fratrom,
i tade s' velikim humiglienstvom moliti, dase dostoje u Rèdga svoi
pimiti. Fratri sumgniechi od gniegova duha, kogasu vidili na svii-
ti varlo izprazna, za izkuscatiga Svesumu gniegove Svitovgnie iz-
paznosti prid gnim u ocsi protrèsli, i reklimu, da nechie toga ucsi-
niti.

niti pria negose on pusti s' smiscnom od Kartuscine Krunòm (upi-
 savsci na gnioi s' czarveni slovih sve gniegove izpraznosti, i Svitov
 gnie oholosti) okruniti, i Sidavsci na jednoga magarcza po svem gra-
 du voditi : na scto on barzo pristade, i sve pràvoga zlata probe hu-
 miglieno podnese, potomtoga u Reed unigie, u komu navlastito po-
 nauku Svetoga Bernardina, barzose ogledalo xivo Sviuh kripost-
 ucsinii, i trubglia glàsna S. Evangieglija izagie, s' kojefuse glàson
 ossobito sluxili za mloga Poklisarstva Aposctolska, u razliki posl-
 czarkve svète, Martin V. Eugenio IV. Nikola V. i Kalixt III. i s' tim
 je glàs iste na sve stràne zapàda otiscao, i s' jèkom velika ploda
 mloghieh csudèsshah pukao, navlastio po Talianskoi, Nimacskoi, Po-
 gliacskoi, Macxarskoi, Ruskoi, Karavlasckoi, Austriacskoi, Scvabs-
 koi, Bavarskoi, Turingianskoi, Saxonskoi, Cseskoi, Moravskoi
 Franczuzskoi, i drughim zemgliam, ossobito protiva xudiom, Garcs-
 kim odmetniikom, i Hussianskim s' Fratriczelskim odpadniikom
 od koihje mlogo higliadah u kolo Issukarstovo, u komuse s' uxiva-
 gniem Boxjim ighra i pivà, i iz koghsuse Silno pustili biili, vràtio
 Nittie ighda u takom jeku primuknuo, dogodmuje piisak xivota u-
 usti bio, kogaje u Iloku, manastiru Provinczie Bosanske, ondà po-
 imenom Blaxene Diviczè Mariè, Sada gniegovim, pùstio, god. Issuk.
 1456. xivota Svoga 71. kako je gori recseno) 23. dàm Oçtobra oprosc-
 tègnie puno Svih grihah, po dopùsschiegniu *Alex. VIII. 7. Decemb. 1690.*

537 **N**A Svetkovinu S. Didàka, laika, Scpagniuila, i. Reeda S. O. Fran-
 czescka (koi kako je u humiglienu mistu, i od humigliena rod-
 rogien, god. Issuk. 1400. u Selu zvànem Sveti Nikola, darxave ime-
 nom Bettika, u Scpagniuulskoi zemgli; tako je od humiglienstva Sve-
 tigniu pocseo, i varloje pogodio, jer je ovo parvii temegl Karstiansk
 Svetignie, buduchi Issukarst od gniega pocseo : u csemumu je davno
Agusctin, Serm. 10. de verbis Domin. rãzlogh dao, govorechi : ako hochie
volik bitti, iz nainixega pocsmi, zascto i ziid kolikose visce misli dighnut
tolikose dubglie u zemgliu temegl mechie. Didàk dakle josć u koliv-
lexechi, csesto je s' ossobiti zlamegni humiglienstva roditeglie Svoje
csudo mechia. Kadje poodràsto, Remetase naipri ucsinio. Zati-
u Reed màle Brattje doscao, i temegl do koncza utvardio. Pak o-
rèdivsci po duxnosti Redovniisctva u Svetigni napridovati, i grag-
 duhovnoga grada Jeruzolima u Svojoj dùsci po miri temeglia dig-
 nu

nut, metnuoseje sve dràgo kamegnie, tojest sve Karstianske izvar-
 fite Kriposti u dvòr svoje dùsce sabrati, s' koimchie kuchiu rakoss-
 chiai vefsèglia Bogu u Svojem xivotu ziidati: i uxegavsci u svojem
 farcu veliku peech Krecsa, tojest gliubavi Boxje i iskargniega, s'
 koimchie Kamegnie slàgati, i ziid tvarditi; varloje kao i parvo po-
 godo, jerse s' ovim sàmim klakom tvardina vicsgnia ovoi gràgi dàje,
 kuhia blàxenogh Boxjeh, i svogh uxivagnia pripravglia; (c) s' (c) 1. ad
 oije zato Didàk Srichno u svojoj gràgi napridovao, jermuse nigh- Cor. 13.
 la ne ova peech u Sarczu ugasila, vechie sve s' vechim plamenom
 ora: u gliubavi Boxjoi cfak do xìve xeglie mùkah za Issukarsta,
 oja za podnèti otiscaoje u morske Adde, imenom Kanarie, Ime
 nigovo, i zàkon neznaboxczem pripovidati, gdi je veliku korist
 i i plod czarkvi ucsinio, alimuse nie dogodilo Sètoje s' tim xe-
 o, jerje Bògh i drugà cfudeffa po gniemu csinit odrèdio, Hotioje 538
 gle ukazati kako goruchia peech gniegova farcza i u gliuba-
 ikargnskoj planczà; za koje potvargiegnie, offim cfudèffah,
 oje ucsinio, xelechi on i radechi za Spassegnie dùscah u Kana-
 hì mlogaje velika ucsinio, xalechi on i liicèchi tileffa mlosctva
 plènè Brattje svoje u Riimu, koije oglàdio, i otrovaose bio, za-
 d escka Skuppa od Svegà sviita na Svèto godisctè 1450., i na
 pschiegnie Svetoga Bernardina, zarad sctaje i on u Riim do-
 acbio, i s' velikom xegliom, i milosfchiom bolesnikom sluxiti
 ce: i offim mloghìh kojeje s' Krixom ozdravio, bunaruje jedno-
 e, koise i danasgnii dòn S. Didàka zovè, iz kogafam i ja mlogo
 ra pio) Kripost od Boga izprossio, daje s' vodom istoga mloghè
 licio. I gdi je sve glàd patilo, gniegovim bolesnikom nie nighda
 sèa mankalo, jerje postavisctè svake potribite ràne i ponude vaz-
 pino biilo, pripravgliajuchi onii, koije i gniemu vechiè pùtah,
 o zraelichianom, putujuchi, u pùstigni csàst pripravio, pakga nai-
 posl, bivsci vechie do neba duhovnù gragiu svoju digao, i s' veli-
 onslavom diicfno zavarfcio, u Complutu gràdu glàfne Skule na-
 viia (kojaje i od gniega mlogo naucfìla u Bogoslovstvu, premda
 sùti nie znao po Svidocfanstvu Sixta V. koigaje posvetio god.
 58.: na vicsgniu csàst odazvao god. 1463.) 12. dòn Novembra,
 proctègnie puno svih grihah, po dopùsschiegniu Clementa VIII.
 6. Iartij 1598.

- 539 **N**A Svetkovinu S. Elizabetè udoviczè, Macxarskoga Kraglia
 drie kchieri, xenè Ludovika Lantgravia, Nimacskih zemagla
 Hassie, i Turingie gospodara (u koje sarczu Svitovgnia slava
 nikakva korina imala, vechie sasvim suha, i pogargiena biila;
 premdaje u odichi vlastitogh gospostva (kojuje oblacsila, da ne
 di ocfi Svitovgniegh Sarucsnika) na gnioi sjala, u pameti i u sar
 nie nikakva posctègnia imala, jerje pod sjainom odichiom guoz
 ne sincxire na goloi koxi nossila, i sc' gnima jako tiilo stezala, da
 ne odkine sarcze od Issukarsta. S' muxomje u postegliu iscla,
 sàmo dokbi zaspao kod gniega lexala, dixuchise posli svaku na
 od gniegova bokka, i izvarscujuchi sctoje Issukarst falechise s
 jom zarucsniczom davno po mudromu rekao: (d) *Kadje Krag*
 (d) *Cant.* *loxniczi bio, miriscavkaje moja pridragoga Narda meni miris davala;*
 1. v. 11. *chiuchise, dokbi mùx spavao, u xeglina nariczagnia privruchih*
litavah, i drughi razlikih prislatickih milovagniah s' Issukarsta,
koiioiseje jedanpùt u takom milovagniu dao viditi, i naghnuvsc
k' gnioi ovakojoi rekao: akochiesc ti bitti samnom, jachiu bitti s' tobo
nikakose nechiu s' tobom rastati. A obdanga pridrago garlila u siroma
 u bolesniczii, i u potribitti tavnicfarii, jer nebi dān profcao, kad
 slala u Hospitale bolesnikah, u Skupnicze siromahah, i siròtah
 bosu po ulicza, i po kuchia profechi hodili, samahije u dvòru doc
 vala, i s' kolinah sluxila, a bolesne s' svoim rukama cistila, pri
 i ranne zaviala, i jednomu gubavomu, kako siinu, Sakrivscise s' ga
 od dvòranah u vochgniaku, kofse strighla, i Svakimu dān glāvu
 la) i u tavnicze krivaczah, pitajuchi za gniove potrebe, i u svā
 svakoga obilno pomāxuchi. Ovo Karstiansko milosardje tale
 gniezino sarcze offvoilo biilo i u dili napridovalo, daje jedan
 ne bivsci mùxa doma, a Nimacska zemglia bivsci tescko glādna
 Hambare gniezine gospodczke bogatè kuchie glādnim izprazio
 540 A izprazna slava sviita u tolikuje nemilòst u gniezinu dvòru do
 daje naiposli, ne sàmo tükuchiju ona i pogargiujuchi u skrov
 sarcza, vechie i baczivsci ocfito iz vissoka, vrāt ulomila, kadje
 marvsci mùx, svu svitlòst gniezinu s' sebe skinula, i pogazilaj
 nàcski, obùkavsci, i metnuvsci na sebe pokòrnù vrichiu 3. Reda
 S. O. Franczescka: a blāgo sve dāla Issukarstu, ucfinivsci sc' g
 za malane pogliubgliene gniegove, tojest za siromahe, sirote,

pùssaiene bolefnìke jedan veliki Hofcpital, u komuje veliko mlo-
sctv rànila, i u svim potribam od dohotka iz stanovitii dobarah obil-
no provigiala, i svaki dòn ona glavom s' csudnovatim nebu i sviitu
humiglienstvom, i milosfchiom, kako naistraxgnia sluxkignia sluxi-
la, sinechi ona sve grozglivie sluxbe oko bolesnikah; josc, za
vecku pogardu svitovgnie oholofti, zaviauchi gniove smardglive
rane, s' karpom svoje glave prigadgliv ghnoi sc' gni otirala: a svi-
tovnia tiila poxegliegna tako osctro morila s' postom, s' bdegniem,
klcsfagniem, s' gvozdenim passagniem i scibagniem, daje primar-
vo licze tiila pràvu mucseniczu u xivotu ukazivalo. Nittie, kadje,
staivsciu, i zapustivsci rodbina, znanczi i priategli, sva stanovità
lobah, gradove i sela izgubila, od diilah milofardia Karstianskoga
rifila, vechie s' vechim zasluxegniem kod Boga slidila, jerje s'
mòm svoih rukuh istò kolikoje moghla do smarti csinila, koja-
jelogodila god. Issuk. 1235. u Marpurgu; kojeje svetigniu, i ne-
esli slavu, jato pticficzah, kojesu, prislanko pivajuchi, do grobaju
opatile, potvardile, i ocfitovale. I kakoje xiiva bolesnih uti-
egie biila, tako i martvè kosti pridragu màst dajuh, s' kojom
alchii ozdravgliajuh) 19. dòn Novembra niki mechiuh oproscè-
niipuno svih grihah, ali ja niisam mogao nàchi cziilo svidocsans-
vonego za oproscègnie obicfaino na Svetkovine Svetih Reeda,
d oga gori, u parvom csereku. Nisctanemagnie akoga trechi
eel ima, kako ja doisto darxim, buduchi ona poglavità istoga
eea, i ofsobitose u istoga czarkvam posctuje, tojest s' sluxbom
vorukom parve rùke, i s' ofminom; ne sumgnim potvarditi, zarad
ilcti opchiègnia, gori iztomacfenè.

NA Svetkovinu S. Ludoviika IX. Franczuskoga Kràglia, 3. Reeda 541
S. O. Franczescka (koije iz utrobe svoih roditègliah, Kràglie-
ini, Svetigniu, i Franczesckanskogh pokorniisctva xegliu izneo,
od scise od blaxenih Franczesckanskih pokorniikah Ludovika Of-
noa Kràglia Franczuskoga, i Blanke Kastelanske Kràglicze, god.
ff. 1215. na 25. Apriila. Na pristoglieje ocfino barzo fio, budu- (e) *Eccle-*
hiu otacz umrò god. 1226., alimu nie slavu oborio, kakose obi-*fiafte* 10.
saiim nàcfinom dogagia, kad diete vlàdà: (e) vechie mlogo ve- v. 16.
hiunadometnuo, (f) jerse nie, kako mladòft, navlastito u veli- (f) *Ibid.*
fianvu i bogastvu, obicfaje, razpustio, vechie mater svoju humiglie- c. 4. v. 13.

no sluscao, i s'vitte gniezine pomgnivo u dili obsluxivao, darxec
 tvaro u pameti gniezine svetè i pravednè nauke, kojemuje csest
 s' ovom xegliom potvargivala : *Volim sinko moi pridraghi da u-*
resc, nego da Boga stvariteglia tvoga s' jednim Smartnim grihom
xivotu uvridisc. I da ta xeglia i sarcze gniegovo uxexe; pre
 daje, videchi kakoje dietetu Svetignia dràga, i kako dragovoglna
 i pomgnivo nauke svetignie sluscà, i priima, dobro ufàgnie n
 pridovagnia imala; nisctanemagnie, znajuchi da na debeloi zer
 gli svascto lakko niscce, i zato vechie poslenikah, i cseste
 possao isctè, nego marscava; bojechise zato da ovu gniezin
 cziilu debelu ledinu trava Svakojakogh daha ne priuzmè; i
 ova vitka mladicza mloghe na stranu gràne ne pustì, i akose i
 iskrivì, ucfinise rapava, i ostane niska; i tako, moguchi svak
 prohodi rukom dokuciti, pria sazora plod ne izdubii, ilijoi luper
 moguchise svak na rapavo stàblo lakko popèti, granah ne uzlom
 ili paklene koze, pria negose vochie slatko zametne, liist i czi
 ne obarstè: uzelaje za to pomochnike uregiegniu svoga saada, visc
 vartlare gojegniu stàblah, Redovnike S. O. Franczescka, i S. Domi
 ka, koifu tada ossobito na sviitu s' Svetigniom czvali, i s' duho
 Serafinskim sviit prosvitglivali, i u gliubavi Boxjoi planczajuchiu
 xali, jersu tada frescki biili, buduchi istè godinè, koje svetoga otac
 Sveti O. Franczescko umrò. I Booghje Svemoguchi xegliu Sve
 matere tako u Siina sarzu uxegao, i s' milosschiu Svojom utvårdi
 da nie nighda, kako mloghii piiscuh, smartno sagniscio; takobo
 po naravi plodne zemglie, i vochke, za rukom svojih ureditegli
 poscao, daje, kako s' mloghima drughim svidocsi *Olivetanus C*
thusianus. (g) Sedam godinah otaino u haglini priprostita S.
 to - pùtnika pohodechi Svèta mista, i nahodechi gdigodje ka
 Svèta csovika csuo, po sviitu putovao, i ossobito utiscen, i
 vessleglien, i potvargien bio od B. Egidia laika drùga S. O. Fr
 czescka, Komuseje, igiuchi u Riim, u Perugiu, gdi je staja
 uvratio : i nahodechise Egidio s' Fratri, potaresà veli kao piaz
 megiu fratarah k' vràtom, prid koima Kragl Svèti stajafce, i cseke
 da koga upiita, stoili ondi, i jeli doma fra Egidio; i doscavski
 gniemu, pade jedan prid drugoga niscicze, i polexavsci tako za do
 vriime jedne ùre, rastascese ne progovorivsci megiu sobom ni rfi.
 I bñci

(g) *Serm.*
2. post Na-
talem Do-
mini.

I bŕŕci posli upiitan, jer Kraglia ne pozdravii, odgovorii, *mihŕmo je-* 542
da drugoga Sarcze vidili, i takose razumili. I takoje u to vriime
pladnu zemgliu Svoga Sarcza urèdio, daje sve Karŕtianske Kri-
poti u gnioi duboko ufsàdio, i tako timàrio, daseje s' obilnim sviuh
ro om doma povràtio. Nittie odŕele krana Kraglievskà s' Svito-
lochiu zemaglskogh dràgogh Kamègnia na glàvimu sjala; fàlechiu
svk, i Klagiajuchioise, vechma zarad nebeskogh dràgogh ka-
mgnia gniegovih Kripostih, nego zarad cziine gniezine Svitlosti.
Ne zapt gniegov bio toliko u Scipki i oblàŕti Kraglievskogh prìs-
tòla, Koliko u Kriposti Karŕtianskogh obsluxègnia; bojechiŕe
svk vechma gniegove pràvde i Svètignie, nego bicŕa Kraglievskogh
Sčàpa, kòga nie nighda fardit u rùku uzeo, vechieŕe s' cŕudnova-
to krocfinom sàmo za pravdu i Svetigniu ŕc' gnim sluxio, i vechma
zao poŕčtovan bio gniegov sčàp, nego drugih cŕàŕt. Blàgo gnie-
goc Kraglievske Aznè nie harcfila izpraznòŕt, ni oholoŕt, ni vois-
kalakome, ili ohole fillè, koja obicŕainim nàcfinom Kragliah nov-
cz xdere; vechie Karŕtiansko Bogogliubŕtvo, i milofardje, koifu-
ju mlogo pùtah opràznili, ŕagragiujuchi Boxjem poŕčtegniu czar-
ke, Redovniikom manastire, i Siromahom, Sirotam, i bolesni-
kom hoŕcpitale, u koimaje mloŕčtvo, ne sàmo na ŕvom harcfu darxao,
vechie s' ŕvoim Kraglievskim rukam sluxio. Oŕŕim toga, i drugih 543
ŕvŕtih diilah, u promiŕcgliagniu muke Iŕŕukarŕtove, i u poŕčtovagniu
ŕetotainiisčtva, iliti Sakramenta Svetogh otara, oŕŕobitje bio, ko-
gic otainu Svetigniu, tojeŕt Iŕŕukarŕta, kadje miŕnik oŕčtiu dizao,
mogo pùtah u priliki malana diteŕccza vidio. Kadje na dva-
dŕŕetu godinu naŕtao, u teŕckuje bolèŕt pao, i tadaŕe Bogu zavi-
toao, na Turcfina voisku dighnuti, za oŕŕloboditi od gniegova
dŕŕcmanŕtva Svètu zemgliu : Sčtoje viirno kadje ozdravio obslu-
xo, i poŕŕaomu u parvom boju za rùkom doŕcao, razbivŕciga, i
uamŕcinu gràd *Damiatu*; ali buduchimu, igiuchi daglie protiva
giemu, i doŕcavŕci u Adu czipar, doŕcla u voisku kuga, od iŕtije on
rzbien i ufachien bio. I videchi Tùrczi s' kolikim devoczionom
poŕčtuje Sakramenat Svèti priŕŕeŕŕchiegnia, kadŕe ŕc' gnim za od-
ŕp pogodili, iŕtiŕu u zàlogu zaŕskali, kogahimje on s' doŕtoinim
poŕčtegniem oŕtavio; aligaje barzo, plativŕci dugovagnie, s' veŕŕe-
giem oŕŕobitim na tràgh uzeo, i u Siriu odneo : a Tùrczi za uŕpo-
menu

menu toga pocfeli na zlàtne novcze kalex s' osčtiom udarati, i na ehilimi vèsti; josc priliku istoga i na kapihi Missirskoi u kamenu za vicfigniu uspomenu izrizali, kojase i dòn današcni vidii. Zatim cšufci Ludovik damuje mater u Parigiu umarla, vratise u svoju zemgliu; Pak malo posli opet na Turcina voisku dixe; ali opet kuga u voisku dogie, u kojoj i on, legavsci na голу zemgliu, i raspelvsci rùke k' nebu, primivsci sve Svete Sakramente, sveto i cšestito duh svoi Bogu pridade, god. Issuk. 1270. xivota Svoga 55. a Kraglievagnia 44.) 25. dòn Agusčta, oprosčègnie kako gori na Svetu Elizabetu.

- 544 **N**A Svetkovinu S. Jakova od markie, izpovidniika, Taliancza, i. Reeda S. O. Franczescka (koije josc iz utrobe matere svoje ukazao, dachie bitti drughi David, koichie mloghè od vukovah iz stada Issukarstova ugrabgliene ovcze, razdirajuchihim cšegliusti, iz ùsta ottèti: Zasčto nahodechimuse mater sc' gnim trùdna u pogliu na stàn, i buduchi, cšufci dachie pustaije udariti, i porobiti Targovisčte, iliti Pazarisčte Markie Ankonitanske, Brandon imenom, u komuje kuchiom stajala (*Targovisčte je, iliti Pazarisčte misto gliudczkogh pribivagnia, nixè od vòosca, ali plemenitie od sela, jer u selii ne bivajuh Pazarì. Koje nikii zovuh Sceer, ali to boimse nie pràva nascegh jezika riies*) doma pohitila, i balcbi morebit s' hitgniom biila Sčtetu stighla, ali cšuh glàs iz tarbua, koiju s' ovim razumom u pameti razveffeli, i od straha utisci: *Neboise, nikoti nisčta nechie nauditi*, kakose i dogodi, jer popustivsci od hitgnie, na vatru ne prispìi, nascavsci sve misto offim svoje kuchie porobglieno. Rodiose je u Spomenutom mistu, god. Issuk. 1391. a jednu godinu posli Svetogh Ivana Kapisčtrana u Reed S. O. Franczescka doscao, i Kapisčtranu u Svemu drùgh
- 545 bio. Temeglje Kgnighe ucsègnia od jednoga Popa Svogh rodiaka u offidi uzeo, otiravsciga od ovaczah, za koimsuga biila starja brattia poslala jedan vùk, koigaje cšèsto, brez i jedne gniegove i ovaczah sčtete, plascio. Pak u Perùgi gdi i Kapisčtran velikà znàgnia, navlastito zakonslovstva czarkvenògh, i Svitovgniegh naucio: I u Florenczihi, kao Kapisčtran u Napogliu, u istoi sluxbi, to jest sùdcza i braniteglia pravednih uzròkah, znagnie, i mudròst svoju s' velikom slavom i posčègniem prid Sviitom ukàzao, kojemuse je nisčtanemagnie kao i Kapisčtranu barzo dogardilo, i po istiga nàcfin pogardio, uzamsci na sebe pokornu vrichiu S. O. Franczescka, basc u gnie-

gnogovoi Porziunkuli kod, Gòspe Angielah u Affiizu god. 1415.,
i duh Kapisčtranov slidechi, jak remegl Aposčtolske xeglie u
svce sarcze metnuo: barzo za tim misnik postao i pripovidat nauk
Evngieoski pocseo, ucsnivsci parvu prediku na S. Antuna od Pa-
du: nittie od toga Aposčtolskog posla za cšedardefšèt i sedam
godiinah pristao, pripovidajuchi skoro Svakii dan, pasce istii dan dva
tripùta u razliki mistih; s' Kolikim napridkom duscah i Koristju
gričnikah nemoxèše skoro izrechi. Kolikoje vechma cšistočiu obslu-
žino, tolikoje vechie i poganie napasti od putti podnosio, dogodmu
ni Gòspa, govorechi mislu u Loretu, bokke štèghla; premda nighda
ni xeni u oči pogledao; Zatoje tiilo tescko mucio i Kostolomio,
osm daje sedam S. O. Franczescka Korizmah osčtro darxao, nittise
zaridefsèt godiinah ighda mèssa okusio; josc u velikoi starosti, i
Stošcen vechie od tescki mloghih trùdah, i mucsen od golemi sar-
deogliah, od poslù po zapovìdi Svètogh Bernardina, tada Vikara
Gueralogi, usšilovan bio jistiga. Isteje ustocšne, i drughe zemglie,
ke i Kapisčtran, premda ne vazda sc' gnim zajedno, tojest Itàliu,
Slvoniu, Dalmàcziu, Austriu, Hungariu, Polòniu, Bohèmiu, Saxò-
ni, Prussiu, Russiu, Dàniu, Norvergiu, Frigiù, Germàniu, Dàcziu,
Bènu, Harvàczku, i drughe, S' Aposčtolskim duhom pripovidaju-
ch Kraglietvo nebesko po nauku Evangieoskomu, i cšudešsa cšine-
ch za trinaèst skoro godiinah s' obilnim plodom obascao. Kojaje
u o vriime progonštva i zafide podnio, kojeli tescke trùde, i svake
rùe tughè pritàrpio, Svakchie virovati, ko zna onoga vrimenta,
nalastito u ustocšni strana, smutgniu, pravde nefričiu, i vire pro-
gonštvo: ali da nie Svidocšanštva czarkve u potvargiegniu gniego-
vaxivota, nebi svak, znajuchi to, lakko virovao gniegovo u svemu
tonu uštarp gliègnie, dràgu vogliu, i junacski vesselo sarcze. Sa- 546
mgaje Budim u Macxarskoi zemgli tescko oxaloštio, kadje (u-
zarivsci pod Albertom Czeššarom, i macxarskim Kràgliom, ma-
carom karv (neznam ili od ohološti, zlobbè, i nenavidošti, ili od
o tegochie) protiva Nimczom, do tolike nemilošti, da nie drugo
p ulicza vidit biilo, nego uboštva, razharagnie Kùchiah, i otti-
mgnie dobàrah) izascavsci iz dvòra Sibignianina janka, prid Svi-
ni misniici s' Krixem u rùkuh, i vazdan po gràdu pripovidajuchi, s'
Kixem, i s' gliubavju Issukarštovom zakligniuuchi, na kolina klicfu-
chi,

chi, i molechi, da karvi Karstianskoi proftee, da Krìx Issukarstov
ne rùxee, zaluduse umorio, i k' vecseruse brez i jedne Koristi u ist
(b) *Conf.* dvòr vràtio; jer macxari niisu pristali, dogod niisu vogliu u vark
dec. 3. l. 4. iskànili, i karv svoju s' Nimacskom ugàsili. (h)

547

I gniegasu iste Pàpe, od koih gori u Kapisčtranovu xivotu, s' Po-
klisarštvom Aposčtolskim u ràzlike zemglie okrugnienim glavam sla-
li; ovabosu dva posčtenà bratta jediino vriidno ufagnie tada czarkve
Svète biili; zato hije, buduchi po Italihi pukao odpadnicski nauk fra-
triczèlah, cfak iz macxarske zemglie Martin V. u Riim pozvao, i pro-
tiva istim odpadniikom Komessare Aposčtolske ucfinio, s' ovim Kgni-
gama. *Dilecto Filio Joanni de Capistrano, Ord. FF. Min. Professori, Hæretica*
pravitatis Inquisitori. Apostolica sedes vigilantissime atten-
dere debet &c. *Dilecto Filio Jacobo Antonij de Monte-Brandono,*
Ord. FF. Minor. de Observ. nuncupatorum professori. Considerantes
attentius tuæ circumspeditionis industriam &c: Kojesu
oni barzo fatarli, i nauk gniov iskorenili; pakse Kapisčtran opet
u Macxarsku zemgliu k' voivodi Janku vràtio; a Jakòv u Italihi
ostao, gdi je (neznam ili od nenavidosti, ili od vechiè priprostitute
nego naucfne poboxnosti) koije bics osčtar odpadnikah bio, u od-
padništvu potvoren, i osfvagien bio kod Pia II., Sčto je u Bresci,
pripovidajuchi priko korizme, drughi dān na uskars csetiri rastanka
u Smarti Issukarstovoi, iliti csetiri razvezagnia osfobitogh jediinstva,
koje je u gniegovom Boxanštvenom sobstvu biilo, puku navistio.
Parvi tiila s' dūscom. Drughi karvi s' tiilom, buduchiu svu do kapi
prolio. Trechi Boxanštva s' cfovicšanštvom. Csetvārti karvi i tiila
s' Boxanštvom: i ovise je csetvārti nikim odpadnicski nauk ucfinio;
alihin je Jakòv na sùdu temeglito ukazao, dase varajuh, i od gnio-
vese dagliè velikè zlobbè i fillè junacski s' velikom slavom, kao
S. Bernardin, obrānio, i opravdao, kako je isti Pāpa, s' ovom Kgni-
gom osvidocfio.

Dilecto Filio Fratri Jacobo de Marchia, Ordini
Minorum de Observantia.

548

Dilecte Fili, Salutem & Apostolicam Benedictionem. Cum
superiori anno de tuis prædicationibus in partibus Lombar-
diæ

in quibus de separatione Divinitatis à pretioso sanguine Christi, tempore passionis effuso, mentionem fecisti, nonnulli Frater Ordinis Prædicatorum, sicut accepimus, ita Scandalizati fuerint, ut etiam dilectus filius Fr. Jacobus de Brixia, ejusdem ordinis hæreticæ pravitatis in dictis partibus Inquisitor, non parum in te invehus fuerit, & de hæresis crimine te, ut offeiss, accusaverit. Nos volentes propterea integritati fidei, & vitæ tuæ consulere, qui ab ineunte ætate, ad hunc usque Seductis diem, laudabiliter & fructuosè populo Christiano & vero, & exemplo profuisti, ac quotidie prodesse non desinis; ac de te opinionem illam conservare cupientes, tenore præsentium declaramus, te, licet consultius esset, ea de re non prædicare, absque tamen infamiæ nota, & hæresis, vel periculo, vel suspicione, opinionem illam secundum Ordinis tui Doctores prædicare, & asserere potuisse, cum nec antea, nec usque in præsentem diem à nobis, aut à Sede Apostolica dicatur aliter deffinitum; declarantes, non recte te à prædictis hominibus accusatum fuisse. Idcirco volumus, & ita tibi injungimus, ut in omnibus illis locis, in quibus hujusmodi inter vos altercatio fuit, nostras litteras per Prædicatores tui Ordinis publice in amonitionem, semel tantum in quolibet prædictorum locorum, legi & coram populo publicari facias. Postmodum vero nullum amonitionis de hac re verbum fieri volumus, quousque, quid in ea faciendum sit, per nos, & sedem prædictam fuerit determinatum. Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Pisatoris die 22. Martij 1463. Pontificatûs nostri anno quinto.

I nektiuchimu josc nepriategli dati mira, s' drugomje, dugomje, peclatniczòm Apostolskòm (gorgniaje sàmo na nàcfin Crako pisniczè ucsigniena, in forma Brevis) vicsgnie mucsàgnie od og narèdio i zapovidio : Ineffabilis summi providentia Patris. &c. Datum Anconæ 1464. Kalendis Aug. Pont. an. 6., Kojeje Smartivè nascega Jakova ne mlogo posli potvardila, god. tojest Isuk.

1476. Xivota Svoga 85. u Napogliu, gdi i Sada czio odpocsiwa u vlastitoi Kapeli na Otaru, u Sckrigni od czakla, kod Svète Mariè novè, u czarkvi vlastitogh Reeda, Brattje màle obsluxitegliah, Provincie *poslenè zemgliè* imenom) 28. dan Novembra, oproscègnie puno Svih grihah, po dopùsschiegniu Benedièta XIII. Koigaje posvètio.

549 **N**A Svetkovinu neosquargnienogh pricfistogh Diviczè Mariè zacsèchia (u utrobi S. Anè, godine dvadesète vingsàgnia gniezina s' Svètim Joakimom, xivota csetardefset i csetvarte, a Joakimova Scesdefset i Scèste, Satvorègnia Sviita, peet higliadah, stò i ossamdefset i csetvarte (brojechi po martirologii Riimskoi) u Subotu, govorechi od drugoga gniezina zacsèchia, kojese sada u czark-

(i) *Mysti-* vi slavii, kadje tojest dùscu primila i oxivila u utrobi; parvoboje, *ca Civit.* tojest zacsechie tiila dogodilose u Nedigliu parvù prid istom Subo-
Dei p. 1. tom) (i) oproscègnie puno svih grihah, kojeje naiposli potvardio
l. 1. c. 15. Benedièt trinaèsti, s' Kgnigom *Ad Augendam &c.* u Riimu na 11.
Item. l. 2. Decembra god. 1729. Ossim toga na Svakoi sluxbi Boxànstvenoi,
c. 22. n. iliti *Officziu*, isti blàghi dàn, i priko osmine dobivajuse istà oproscè-
752. *Item.* gnja, kojasu dopùsschiena za blaghdàn tiila Issukarstova, iliti Bra-
p. 2. l. 3. scancseva, kakoje gori na Ime Issusovo iztomacseno.

n. 3. & c. *Istina Svetignie Divizè Mariè zacsèchia, slava Reeda*
11. n. 138. *màle Brattje.*

550 I ovaje Svetkovina ossobito vlastita Reedu S. O. Franczescka, je
(k) *Tom.* premdasu od pocsètka czarkve mloghii Pàpe, Sàbori, Svèti Oczi, i Bo
8. *tr. 1.* goslovczineosquargniegniu Diviczè Mariè u zacsechiu, ràzlogh dàl
disp. 3. Ar. (koje obilno broii u Svòm Bogoslovstvu nasc naucni Bogoslovaci
3. *Seè. 3.* *Frassen*) (k) tojest, da grih iztocsnii (koise tako zovè, jer za poko-
9. *1. Scot.* ru i pokaràgnie griha Adamova, iztícsè iz utrobe roditegliah u svo-
Academ. sinove i kchieri gliudczkè, koise s' smiscàgniem simènah u poxeglie
Rom. gniu putenome zacsimajuh, akoga milòst Boxja ne pritecsè : (l) je
reimp. po ugovoru, koije Boogh s' Adamom ucsinio, Kadmuje vochku za
(l) *Per Sco-* brànio, pristupivsci on zapoviid, svísu koi od gniega puteno podrít
tum in 2. lo teghle, pria negosuse zacseli i rodili, istomu pokaragniu dùxr
dist. 32. q. postali, ako koga Boogh u Svojoj pameti i vogli nie iz ugovora iz-
un. Art. vadio : i svíga iz utrobe Svoih roditegliah doisto teghlè, ako Boog
quantum s' milosschiu Svojom ne pritecsè. I pravednoje mogao Boogh
ad 3. *Art.* Adamom takii ugovor ucsiniti, jer otacz pravedno moxe za sinov
& 3. *q.* i kchi

chieri svoje, na gniovo vechiè dobro, ugovarati; Zatosu i po
zàonu naravnome dicza duxna, zàvitte ugovore, i dugove Svoih ro-
diègliah, kojefu za gniovo dobro ucfiniti, obsluxivati, kako sve pod-
puo ukazuje u istomu mistu nasc naucfni Sckòt) niese duxce diviczè
Mriè dotaknuo, nittiu omachio u isti parvi cfas gniezina u pricfistò
tio doscaffchia, i sc' gnim sjegigniegnia, kad, kojè machii, naipri-
oruje, i u pakleno fuxagnstvo metnè; vechie tada i posli od istò-
ga, i svih drughi dilo voglnih grihah, a peccato actuali vazda podpu-
no cfišta biila, kojeseje tiilo brez i jednogh putenogh poxegliiegnia,
inslagiegnia u svoih Svèti roditegli zacsèlo, kako Svidocfi u istè (m) Parte
òitovagniu nasca blàxenà sestra Maria iz Agride Reeda, istògh Di- 1. l. 1. c.
vize Zacsèchia. (m) 15. n. 213.

Nisctanemagnie do Reeda S. O. Franczescka, nie slavè i posc- 551
ignia, koje sada imà, na Sviitu imalo; jer nittiseje s' Svetkovinom,
s' Boxanstvenim officziom u czarkvi opchienim nàcfinom slavilo;
Zscto premdasu mloghii oczi i Bogoslovci to posctègnie Diviczi
Marihi dàvali, Pàpe i Sàbori gniov devoczion u tomu fàlili, i Kgnighe
tkogh nauka potvargivali; nisctanemagnie i protivilifufe mloghii,
negiu koimaje i Svèti Bernardo bio, akoje istina daje iz gniegove
disto glàve i pera izafcla ona Kgniga, koju mloghii hochie daje
ci piifao czarkvi Lugdunskoì god. 1142. cfuvsci daje odrèdila, i
pescèla blaghdaniti òsmi dan Deczembra, na posctègnie neosquar-
gienogh Diviczè zacsechia; u kojojiu ovako Kàra: *Miramur satis,*
quid visum fuerit hoc tempore quibusdam vestrum mutare colorem opti-
um, novam inducendo solemnitatem, quam ritus Ecclesiæ nescit, non
probat ratio, non commendat antiqua traditio. Numquid Patribus doc-
tores, aut devotiores sumus. Nittie czarqua s' Boxjom virom to dar-
at odrèdila (premda ni sada nie cslanak vire) Nitti od toga
igovaratsè zabrànila, i u vicfignièm mucsàgniu neosquargnièno
tò zacsechie s' officiem, i s' Svetkovinom slavit narèdila, kako
dà; Sctoje Reed S. O. Franczescka, offobito s' dvama Svoim vite-
ovii prislavno opravio.

Po parvò, kadje, narèdivsci i zapovìdivsci Papa, za dighnuti 552
ve kolike hinàde i parbe u czarkvi od toga, i velikè mloghè zato
nùtgnie, s' gubgliegñiem devocziona u pùku, dase od toga u fckuli
arvògh nauka na Sviitu, u Parigiu Franczuske zemglie, opchienim

(a) Doctor
Angel. 3.
p. q. 27.
Art. 1.
(b) S.
Aug. Ser.
113. de S.
Cypriano.

divsci, dase istòga zacsèchia Svetkovina 8. dàn Decemb. slavii u Svih
czarkvah na Svem Karstianskomu Sviitu, odrèdivsci za u viik, da ko-
godse isti dan izpovidi i pricsèsti, dobie na missi kojoimu drago, i
na vecsergni, ili parvoi, ili drugoi, stò dènah, a na prediki od istoga
zacsèchia 150. dènah odpùsschiegnie dùxnih naregienih pokorah.
Sètoje i sàbor Trident. u figiegniu 5. i Pàpe Sixto IV. Innoc. VIII.
Alex. VI. Julio II. Leon X. S. Pio V. i Sixto V. potvardili. Sètoje,
offim ostalih, velik ràzlogh i Svidocsanstvo istine *ùmi malih*, koga i
S. Thoma od Aquina Fàli; (a) jerbi velika machia czarkvi istine
Boxje biila, ne Svèta Svetkovinu cfinit, i za istò oprosètègnia diilit;
kako S. Agusètin potvargiuje. (b)

556

Drughii, pacse trechii junàcskii Bogoslovskii meidan, koije slav-
no, kao i dva parva po Sckòtu, odarxao Reed màle Brattje za neos-
quargniegnie Gòspina zacsèchia, jest bio u Riimu, god. 1475. pod
Sixtom IV. Pàpom; koije, csuvsci da josc parbè i prigovaragnia od
toga ima, dozvaò u Riim od Svih Redòvah, i Svitovgnih Sckulah
glasnie naucsíteglie, i cfiniohi za mlogo dènah ocfito megiu sobom,
pid velikim mlosètvom sluscaoczah, razgovaratse i prigovarati od
dvaju protivnii ùmii czìchia zacsèchia Diviczè Materè, dolazechi i on
glavom csèsto sluscatihi, i csuditise vissini razuma, i temegliu nauka
O. P. Fra Franczescka priimenom *Insuber*, rodòm Bresciana, Reeda mà-
le Brattije zavitniika i Generala, koije tolikè i takogh temeglia i vissine
ràzloghe istine ràzloxité i pravovìrnè rekao, za *ùm malih*, daje Pà-
pa csudechise i milo posètujuchiga rekao: Tisi pràvi Samson:
Tu es verus Samson, i ràzloghmu Svarhu Svih sasvìm mlosètvom dao;
kojemuseje ime od sele vlastito ucfinilo, buduchi s' istim do smarti
opchienim nacfinom zvàn, i u Kgniga imenovan. Za tim s' peclat-
niczom Aposètolskom *Cum præexcelsa &c* 1. dan Maja, god. 1476. Pa-
pastva 6. narèdio od istoga cfinit Svetkovinu spomenùti dàn: do-
pùstio officzie i Missu, i odrèdio officziu i missam toliko koliko ko-
puutah na gni dògie, i na gnima uzstòii, oprosètègnie kako gori.
Pak s' drughima dvima istoga pocsètka *Grave nimis gerimus &c* 1482.
Zabrànio od togase visce prigovarati: josc metnuo proklèstvo, i Sà-
mom Pàpi odrìscegnie ostavio, kogod reknè, daje odpadniisèstvo od
vìre, darxat cfito Diviczè Materè zacsèchie. U csemusuga slidili,
offim Sàbora Trident. i Alex. VI. i Pia V. Spomenutih, i Pavao V.

17. 31. Aug. čuvši zarad toga, navlašteno u Špagni (gdie sada u
slobitom posćetǝniju Gòspino Zacsèchie) mloghe Smùtgnie: i Gar-
gr XV. god. 1622. 24. Maij. Još i Škola glàfna Parigianska, pos-
pomenute Rimske discpute, iz nova tri naučna Skuppa za to uči-
la: Parvi 3. dān Marcza: drughi 6. a trechi 9. god. 1496. i posli
kntane misse od D. M. pricfistoga zacsèchia, zaklelase ocfito, u vikga
tāniti; i dokoncfagnie s' piismom, koje počima *Cum multis majo-
ri nostri &c.* učinila, dase nikomu odsele ne dāde kruna iste Škule
učiteglstva, ako pria istu zāklǝtvu ne učini.

I od tadaje (premdaje gdi gdi od počǝtka czarkve Iškarkstove 557
avglieno, i faglieno biilo, buduchi gniezino pricfisto zacsèchie još
Sāboru Jeruzolimskom SS. Aposćtolah izpovigieno, i potvar-
geno, po Svidocfanstvu, kojeje nascasto u Kgniga S. Tefifona uče-
ka S. Jakova Aposćtola, kojemu čudnovato nascaste na planini
Sētoi Kraglietva Špagnskogh Granata; s' ovim ricfma: *Illa Virgo,
et Maria, illa Sancta præservata fuit à peccato originali in primo instanti
à Conceptionis, & libera ab omni culpa.* A u drughim Kgnigam istò-
ga: *Mariam non tetigit primum peccatum.* I opǝt u istim: *Nequa-
quam Angelus Virgini diceret: Ave gratia plena, si in originali fuisset con-
cepta*) počelose opchienim nācfinom u miiru na svem sviitu slaviti
vo pricfisto zacsèchie, s' tolikim uvgagniem Sārczah pravirnih u
itoga devoczionu, daje do malo vrmena jedan Reed Svetih Divi-
cah, pod zazvagniem istoga zacsechia, izascao, kogaje Innocenczio
III. s' pečatniczom Aposćtolskom: *Inter innumera &c.* na 30.
priila, god. 1489. Pap. 5. potvārdio, odregiujuchi u istoi, za hagline
tōmu, habit s' Škapularom bio, a plācǝt māvī modar, boje nebes-
e, a pojās od konopglie kao Franczesckanski: i da na Škapularu,
plasǝtu nosǝ prīliku istoga zacsèchia; i kako od istoga imā officzie
ovoriti: s' ovim ricfma: *Quod Abbatissæ pro tempore existentes, & Mo-
niales præfatæ, vestem albam cum scapulari etiam albo, & desuper man-
ellum coloris cœlestis; in quibus quidem mantello, & Scapulari imago
iusdem beatæ Matris affigatur, deferre, ac cingulo canabis, ad instar Fra-
rum Minorum cingi debeant: ac in horis canonicis, juxta morem Roma-
æ Ecclesiæ dicendis, hunc modum: videlicet, quod Dominicis, in quibus
liqua historia inchoari, sive officium Dominicæ de necessitate dici debet, &
quibus festa duplicia, & semiduplicia, ac solennia celebrantur; diebus*
etiam

etiam ferialibus, quibus officium feriale omitti non potest; ac octavis ipsarum festivitatum duntaxat exceptis, omnibus alijs diebus, per totum annum, horas canonicas majores, & officium Divinum de ejusmodi Conceptione dicere, & in prefatis (exceptis diebus, in quibus hora majores de Dominica, feria, aut festo dici debent) horas minores & officium parvum ejusdem beatæ Mariæ, cum Antiphonis, versiculis, Capitulis, & Orationibus de eadem conceptione dicere debeant, &c.

558 Koi je Reed (od Julia II. *Ad statum prosperum*, buduchi ucsignieu Pàpa 1503. i od Leona X. *Quia nuper accepimus* &c. potvargien poslii) i istoga Brattinstvo (koje dopùsti, i potvårdi Adrian VI. *Sicut salvatore nostro* &c, i podiili svim koise u gniega zapissujuh musckim, i xenskim, oproscègnie puno svih grihah u dnève ili zacsèchia, ili rogègnia, ili uzascasschia na nebo iste pricishtë Diviczè) barzo na Sviitu rasciriose s' takim devozionom, dasu iz drugih Redòvah Scirimicze u gniega devòte zavitne divoike prilazile, kakosu kchieru Svète Klarè, u mistu Svèti German, Franczuskè zemglie, ucsinile, kojefu od Leona X. izprofile uzèti Regulu, i habit istoga.

I buduchi svu ovu slavu i poscègnie, Gòspa od Reeda màle Brattje primila, koi je, kako je vigieno, u istomu gniezinu uzroku vazda Barjak nossio, i s' dostoinim take sluxbe junàsctvom iz Svih Bogoslovskih bojevah iznossio; nittigaje ostavio, dogodga nie na bedene novoga Gràda Jeruzolima Czàrkvè Svète izneo, i tako slavno i poscèteno razvio pravednosu svi dosudili, s' tim imenom Reed Scerafinski u istomu uzroku poscètovati, i pribiili gliglian u ruku Nebeske Kraglicze oc gniega poznavati: *Jure optimo Religionem Seraphicam appellare possumus vexilliferam in hac pia sententia de Immaculata Conceptione* &c. Svidocsi Jerolim Hormachea, in *Cantic. Proleg. 3. cap. 180.*

559 Sctofu i Pàpe potvardili, i zato istu Svetkovinu u broi Svètih Reeda pribroili, i s' offobitimju oproscègnii, u istomu nadàrili; recseni Reed Svètih Diviczah, i Brattinstvo vladagniu istoga podloxili, ucsinivsci tako vlastito Reedu Scerafinskomu, Kako je Brattinstvo Roxaria Dominikànom, Sckapulara, iliti sedam radoftii Karmelitanom; i utisciteglicze, pod koxnim kaiscom S. Agusctina, i Monike, Agusctinianom: dopùstivsci sva oproscègnia, kojafu daatovizim, i Brattinstvu Pricishtogh zacsechia u Reedu Màle Brattje: zabranivsci svim drugim, gdi ima manastiir Reeda Màle Brattje, isto uzdi

udizati, odrèdivsci, da kojejagod brez gniova vlàdagnia, ili do-
psschiegnia uzdighnuto, ilife uzdighnè, ni jednoga istogh oprosc-
gnia ne imàde. Toje ossobito odrèdio Pio II. s' ovim ricfma:
Congruum omnino atque rationi consonum est, ut fratres, qui ob immacu-
lam Deiparæ Virginis Conceptionem tuendam, atque defendendam tot la-
gres atque difficultates perpessi essent, illius sanctissimi Nominis & profes-
sis sororum curam gererent. (c) I Benediçt XIII. koije Reeda S. O. (c) *Notæ*
Iominika bio, s' razgovetnihim tomacsegniem uzroka, i s' vechiom *Mart.*
rilosschiu gliubavi potvårdio, buduchi on isti naredbu Svoju u dilo *Francis.*
rechiat pocseo, digavsci iz jednè poglavitè Popovske Kardinalske *in ejus-*
carkvè u Riimu isto Brattinstvo, i prinesavsciga u Araczeli Manastir *dem Fest.*
iczarkvu Màle Brattje *Obsluxitegliab* u istom Gràdu; kakose vidii u
poi istoga takogh potvargiegnia, i naregiegnia Kgnighi.

BENEDICTUS

EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

I.

EX quo Sedes Apostolica diem festum in honorem 560
Conceptionis beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ *Festum*
suprema sua auctoritate olim instituit, cœlestibus indul- *Conceptio-*
gentiarum thesauris eum ditare, precibusque Christi-Fi- *nis Deipa-*
lium pro illo pie celebrando, sibi porrectis, benignas *ræ Virgi-*
requenter aures præbere consuevit. Quare nos quoque *nis indul-*
Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum ve- *gentia-*
tigia sectantes, supplicibus petitionibus, quæ nobis pro *rum the-*
cultu erga eandem beatissimam Virginem per alicujus so- *tatum.*
lialitatis erctionem promovendo, porriguntur, libenter
inuimus.

B b b

II. Ita-

*Fratres
Minores
de Obser-
vantia
idem fe-
stum fufis
ad Deum
precibus
confovent.*

II. Itaque dilectus filius, Frater Iosephus Maria al Ehora Procurator Generalis Ordinis Fratrum Minorum beati Francisci, de observantia nuncupatorum, expon nobis nuper fecit, hujusmodi Fratres, qui cœlorum Re ginæ verbo & scriptis augendæ venerationis in terri usque à primo sui Ordinis exordio studiosissimos se ostenderunt, & piarum precum, quas Coronam beatæ Mariæ Virginis vocant, recitatione, Christi-fidelibus pro posita, sacrisque laudibus in festi ejusdem Conceptioni obsequium, rite compositis, aliisque quamplurimis ar gumentis suum erga prædictam Virginem devotionis af fectum ferventius confovere non destiterunt, nec desi stunt, summopere optare, ut Christianus populus ad pi opera sub auspiciis ejusdem Conceptionis beatæ Mariæ Virginis Imaculatæ excitetur; & propterea in Ecclesia eo rum Conventûs, sanctæ Mariæ de Aracœli nuncupatæ, d Urbe, unam utriusque sexus Archi-Confraternitatem auctoritate nostra institui postulare, sub invocatione ejus dem Conceptionis, illamque, postquam, ut infra, erect & instituta fuerit, in locum Archi-Confraternitatis etiam Conceptionis beatæ Mariæ Virginis, nuper certis de cau sis, tunc adductis, in insigni, sæculari, & collegiata Ec clesia sancti Laurentii, in Damaso nuncupata, de eadem Urbe, per nos suppressæ & extinctæ, quoad indulger tias, privilegia, ac indulta spiritualia tantum, substitui subrogari, ac alia ei per nos, ut infra, concedi, & im pertiri.

*Summus
Pontifex
concedit
Archicon-
fraterni-*

III. Nos, qui Ordinem prædictum, de Ecclesia Catho lica optime meritum, semper eximia dilectione prosecu sumus, eorumdem Fratrum propositum plurimum i Domino commendantes, ac Conceptionis ipsius Virginis

Di

dei Matris Mariæ cultum & venerationem augere, ani-^{tatem Con-}
tarumque salutem paterna charitate promovere cupien-^{ceptionis}
tis, dictumque Josephum Mariam speciali favore gratiæ ^{Deiparæ}
prosequi volentes, & à quibusvis excommunicationis, ^{Virginis}
suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis senten-^{æ di Urba-}
tis, censuris & pœnis, si quibus quomodolibet innoda-^{næ Fra-}
tis existit, ad effectum præsentium tantum consequen-^{trum Mi-}
tim, harum serie absolventes, & absolutum fore cen-^{norum}
sentes, supplicationibus, illius nomine nobis super hoc ^{Observan-}
humiliter porrectis, inclinati, dilecto filio moderno Mi-^{tium de}
nistro, sive in ejus defectu, Vicario, aut Commissario Ge-^{Araceli.}
neralibus totius Ordinis prædicti, harum serie indulge-
emus, ut in dicta Ecclesia sanctæ Mariæ de Araceli de Ur-
be unam utriusque sexus Christi-fidelium Archi-Confra-
ternitatem, quæ non sit pro hominibus unius specialis
etatis, sub eadem invocatione & denominatione Con-
ceptionis beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ, auctorita-
te nostra Apostolica erigat atque instituat ad omnipo-
entis Dei laudem, animarumque salutem, & ejusdem
beatæ Mariæ Virginis honorem cum privilegiis, ab Apo-
stolica Sede collatis, quibus Archi-Confraternitates sanc-
tissimi Rosarii, ac beatæ Mariæ Virginis de Monte Car-
nelo, & quem nos ipsi professi sumus, Fratrum Prædi-
catorum, & ejusdem beatæ Mariæ Virginis de Monte Car-
nelo, Ordines, exceptis tamen Indulgentiis, his Ordi-
nibus quomodolibet concessis, utuntur, fruuntur & gau-
dent, dilecti filii nostri in Urbe prædicta ejusque districtu
Vicarii in spiritualibus generalis, vel cujusvis alterius
licentia de super minime requisita, utque eandem Archi-
Confraternitatem sic, ut præfertur, erigendam, eidem
primodicto Ordini pro infra scripta participatione indul-
gen-

gentiarum, eidem concessarum, ac piorum operum, per illius Fratres exercendorum, uniat & incorporet, Apostolica auctoritate prædicta, tenore præsentium, facultatem concedimus & impertimur. Cæterum, ut Christi-fideles spiritualium gratiarum & privilegiorum muneribus illecti, se eidem Archi-Confraternitati alacrius inscribant, nos eam substituimus & subrogamus in locum alterius Archi-Confraternitatis Conceptionis beatæ Mariæ Virginis, per nos in prædicta Ecclesia sancti Laurentii in Damaso, ut præfertur, suppressæ & extinctæ, quoad participationem indulgentiarum, privilegiorum, facultatum, indultorum, aliarumque gratiarum spiritualium, quibus ultimodicta Archi-Confraternitas tempore suppressionis & extinctionis gaudebat & gaudere poterat; dummodo tamen sacri Concilii Tridentini decretis non adversentur; non verò eandem Archi-Confraternitatem subrogamus in locum alterius, quoad jura quæcumque conferendi, & nominandi, ac temporalia bona quæcumque.

Indulgentiæ eidem Archiconfraternitati concessæ.

IV. Insuper indulgentias per felicitis recordationis Julium Papam II. aliosque Romanos Pontifices prædecessores nostros concessas, ad deferentes & pie recitantes dictam Coronam beatæ Mariæ Virginis, per Fratres jamdicti Ordinis benedictam, eisdem modo & forma, quæ à Confratribus dictæ Archi-Confraternitatis sanctissimi Rosarii observantur, auctoritate nostra tenore præsentium extendimus & ampliamus, una cum quibuscumque aliis indulgentiis & gratiis spiritualibus, quæ Confratribus quarumcumque Confraternitatum, sub eadem invocatione Conceptionis beatæ Mariæ Virginis, hætenus ubicumque erectarum, quas firmas esse volumus; ac tribus Ordinibus beati Francisci, huc usque per Romanos Pontifi-

ce quomodolibet, respective, concessæ fuerunt; earum
onnum tam sub plumbo, quam in forma Brevis con-
fatarum literarum tenores, ac si præsentibus de verbo
adverbum infererentur; pro expressis & insertis habende.
Ministro autem, seu Vicario vel Commissario gene-
raibus primodicti Ordinis, nunc, & pro tempore exi-
stantibus, tenore earumdem præsentium concedimus
priter & indulgemus, ut utriusque sexus Confraterni-
tates sub prædicta invocatione Conceptionis beatæ Ma-
rie Virginis Immaculatæ ubivis locorum, tam in eorum-
den Fratrum primodicti Ordinis, quam in quibusvis aliis
Eclesiis vel Oratoriis, sub eorum directione, aut regi-
mine quomodolibet existentibus, vel non existentibus,
erigere & instituere possint, necnon easdem & quascum-
que sub eadem invocatione ad præsens canonice erectas
& institutas, & impofterum canonice erigendas & insti-
tuendas Confraternitates, & quoad erectas & institutas,
prævia cessatione & revocatione quarumcumque aliarum
indulgentiarum, ipsis quovis modo per viam cujusvis
aggregationis, & communicationis cuilibet Archi-Con-
fraternitati, aut alias concessarum, dictæ Archi-Confra-
ternitati, ut prædicitur, erigendæ, aggregare libere & li-
cite valeant, servata tamen forma Constitutionis piæ me-
morix Clementis Papæ VIII. similiter prædecessoris no-
stri, super dictarum Confraternitatum erectionibus & ag-
gregationibus editæ, privative quoad alios, circa hujus-
modi erectiones impofterum faciendas.

V. Decernentes, easdem præsentibus nullo unquam
tempore de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis
vitio, vel intentionis nostræ, seu quopiam alio defectu
notari, impugnari, invalidari, retractari, aut revocari
nulla-
*Hæc Con-
stitutio
perpetuæ
robore ob-
tineat.*

nullatenus unquam posse, sed illas semper & perpetuo validas existere, suosque plenarios & integros effectus in omnibus & per omnia fortiri & obtinere, sicque, & non alias, per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de lateranensibus Legatos, judicari & definiri debere, ac irritum quoque & inane, quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

*Clausula
derogato-
ria.*

VI. Non obstantibus piæ memoriæ antecessorum nostrorum, ejusdem Clementis Papæ VIII. & Pauli V. similium gratiarum revocatoria seu moderatoria, aliisque Constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon quatenus opus sit, nostris & Cancellariæ Apostolicæ regulis de indulgentiis non concedendis ad instar, ac de juramento non tolendo, primodictique Ordinis etiam juramento roboratis, statutis & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

*Confraternitates
huic Archiconfraternitati
aggregatae
Ordinariis locorum
subjaceant.*

VII. Volumus autem, ut Confraternitatum, quæ impoſterum Archi-Confraternitati, ut prædicitur, erigendæ aggregari contigerit, officiales seu administratores pro redditione rationis administrationis bonorum temporalium, Ordinariis locorum subiecti permanent.

VIII. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, impartitionis, substitutionis, subrogationis, extensionis, ampliationis, indulti & absolutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datur

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo vigesimo sexto, Kalendis Aprilis, Pontificatus nostri anno tertio.

Zbrojenih punih od svih grijah oprostègniah, nikàsu vicsgnià; 561
to jest jedan pùt za vazda dopùsschiena : nikah vrimenita; to jest
koja za sedam godiinah, koja za csetarnaest dàta. Vicsgnieje na dãn
S. Katarine od Bononie, na S. Pasckala, na S. Bernardina, na S. Antu-
na, na S. Bonaventuru, na S. Klàru, na S. Ludovika Biskupa od To-
ce, na S. Rozu, na S. Oczu Franczescka, na S. Petra od Alkantare,
na S. Ivana Kappisctrana, na S. Didàka, na Gòspu Angielah, na S.
Franczescka Solana, na S. Jakova od Markie, i na S. Margaritu od
Krtone, po dopùsschiegniu Benediçta XIII. Koi je Franczescka, Ja-
kova, i Margaritu posvètio. Oštàlàsu za istinito vriime kako rekko
dopùsschiena; ali Reed nàstoii na Svoje vriime daglie potvargìegnie
asati, i uzeti, zato se vaglia s' dvòrom Reeda u Riimu razumiti.
Rkko na dãn; Zasçto Kad se primistii sluxba Boxanstvenà koga
Sètoga, ne primisschia se oprostègnie za blaghdan istoga dopuss-
cieno, ako neima od toga razborita ossobita dopusschiegnia; po
oregniecniui S. Skuppa na 30. Septembra 1679.

§. III.

*Broi oprostègniah na Svetkovine Issukarstove,
u czarkvam Redovniickim.*

KO na Kojumu drago Svetkovinu Issukarstovu døgic u kojumu 562
dràgo, Kògagod Zàvitnogh potvargienogh Profecchieh Reeda
czarkvu, i u gnioi pomolii Boga, dobiiva po dopùsschiegniu Gargura
K. dvista godiinah, i stò csetardefniiczah oprostègnie. Po Nikole III.
Inocenczia IV. Urbana V. Gargura X. Nikole IV. Svakoga cseta-
rest godiinah; a po Klementa IV. csetarest i scest godiinah oprosc-
gnie. Sçto u sve cfinii tri stotine i csetarest i scest godiinah, i stò
csetardefniiczah oprostègnie, kojese dobiiva na Svakù recsenih Svet-
loviinah, u Profecchih Redòvah czàrkvam.

Ossim

563 **O** Ssim ovizih, za blaghdan uskarfnùchia Issukarstova, Svakomu koi u kojumu dràgo, zavitnih Profecchih Redòvah czarkvu dògie isti dòn, i pomolii Boga, dopùstii Martin V. oprosctègnie pedesèt godiinah, i ossamnaest csetardefniczah. Leon IV. Sedam godiinah, i Sedam csetardefniiczah. Klement IV. stò godiinah, i stò csetardefniiczah. Josc jedanaest drugih Papah dopùstii odpùsschiegnie trechiegh diila Sviuh grihah. A Leon X. dopùsti za czarkve Reeda S. Franczeska od Paule, i za sve drugih profecchih Redòvah (po milosti opchiègnia) da kogod isti dòn, od parve Vecsergnie do zahoda funcza sutra dòn, dògie u istih kojugod czarkvu, i izpovidivscise i pricfestivsci ili odlucivsci to uciniti, reknè tri ocse-nàsca, i tri zdrave Marie dobie oprosctègnie puno Svih grihah.

564 **Z** A Blaghdan uzascasschia Issukarstova na nebo ; to jest Spasov dòn dopùstisce Svakomu, koi isti dòn pohodi kojugod profecchih Redòvah czarkvu, i u gnioi Boga molii : Ivan XXII. dvi godine, dvi csetardefnicze, Klement IV. stò godiinah, i toliko csetardefniiczah, a Martin V. pedesèt godiinah, i dvanaest csetardefniiczah oprosctègnie. Scto u sve cfinii stò pedeset i dvi godine, i stò csetarnaest csetardefniiczah oprosctègnie, Kojese u profecchih Redòvah czarkvam isti dan dobiiva.

565 **Z** A Blaghdan Duhovah, svim pohodechim isti dòn kojugod istih Redòvah czarkvu, i molechi u gnioi Boga, dopùstisce. Martin V. pedesèt godiinah, i dvanaest csetardefniiczah, Leon IV. Urban III. Klement III. i Gargur IX. Svakii po sedam godiinah, i sedam csetardefniiczah. Urban IV. jednè godinè, i jednè csetardefniczè, a Klement IV. stò godinah, i stò csetardefniiczah. Scto sve cfinii stò sedamdeset i devet godiinah, i stò i csetareft i jednè csetardefniczè oprosctègnie, kojese istii blaghdan u svakoi profecchi Redòvah czarkvi dobiiva. Ossim toga u istim isti dan ima svak, odpùsschiegnie trechiegh diila sviuh grihah, po dopùsschiegniu jedanaest Papah : a po dopùsschiegniu Leona X., kako gori na uskars, oprosctègnie puno svih grihah, kogod to jest izpovidivscise i pricfestivsci ili odlucivsci to koliko prie uciniti, dògie od parve vecsergnie do zahoda funcza sutra dan, u kojugod istih czarkavah, i reknè spomènuta tri ocse - nàsca, i tri zdrave Marie na posctègnie prisvetga Troistva.

A Blaghdan prisvetoga Troistva, odregienasu i milostivo podi- 566
gliena svim poboxno pohodèchim kojugod profeechih Redò-
czarkvu, sva onà oprosčègnia, kojasu u sve nediglie, i u sve
Svtkovine priko godinè; koja u sve cfinè dvista i devetnaest go-
diinah, i toliko csetardefniiczah oprosčègnie, kakochiese doli vi-
dit. Ossim toga dobiivase i ovi dan istò, po isti nàcsin, recsenò
puno oprosčègnie svih grihah, Leona X. kako na uskars.

A Blaghdan tiila Issukarstova, tojest Brascancseva, dopùstisce 567
svim poboxno pohodechim isti dan czarkve, ili czarkvu ko-
jugod profeechih Redòvah, Ivan XX. Urban III. Benedišt. X. Kle-
met III. i Gargur IX. Svakii od dvi godine, i od dvi csetardefni-
cze oprosčègnie. Urban IV. Aleksandro csetværtii, i Honorio (d) Gio-
seværtii, Svakii od jedne godine, i jedne csetardefnicze : a Kle- jellus de
met IV. i Nikola V. Svakii od stò godiinah, i stò csetardefniiczah. SS. Rosar.
u sve cfinii dvista dvadeset i tri godine, i toliko csetardefnii inapress.
za oprosčègnie. (d) Gen. 1660.

A Blaghdan Issukarstova priobraxegnia, dobivajuse u czarkva 568
profecchih Redòvah, od Svakoga koi kojugod istih istii dan
poboxno pohodii, sva obicfainà istògh Svetkoviinah oprosčègnia:
to vidi na pocsetku ovogh csereka.

A Blaghdan Issukarstova porogiègnia, tojest Boxichia, dopùstisce 569
svim poboxno pohodechim isti dan, i priko osmine kojugod
profecchih Redòvah czarkvu, Leon IV. i Urban IV. Svakii od sedam
godinah, i sedam csetardefniiczah oprosčègnie; Nikola IV. od
jedne godine, i jedne csetardefnicze. Ivan XX. Innocenczio III.,
Gargur IX. Svakii od dvi godine, i dvi csetardefnicze. Honorio
od csetarest godinah, i toliko csetardefniiczah. Urban V. od
csetarest, godiinah, i Sedam csetardefniiczah : a Klement IV. od
stò godiinah, i stò csetardefniiczah. Scto u sve cfinii od dvista i
jedne godine, i stò Scesèt i Ossam csetardefniiczah oprosčègnie,
kchiese istii dan, i svaki priko Osmine dobiiva u profecchih Redòvah
czarkvam. Ossim toga odpùsschiegnie trechiegh diila, i puno svih
grihah, Leona X. (od koih gori na Blaghdan uskarfa) po isti nàcsin
dobiivase i ovi dan, od parve vecsergniè, do zahoda funcza sutra
na.

- 570 **Z**A Blaghdan Issukarstova obrizogagnia, iliti mlàdo litto, svi po isti nàcsin pohodechim istè czàrkve dopùstisce milostiv oprosčègnie. Martin V. od pedesèt godiinah, i pedesèt csetarde niiczah. Innocenczio III. od dvi godine, i dvi csetardefnicze. Urban IV. od jednè godinè, i jednè csetardefniczè. Klement IV. o stò godiinah: a Nikola V. od dvista i sedam godiinah. Sčto sve csinii oprosčègnie od trista i scesdesèt godiinah, i pedesèt i csetardefnicze, kojese isti dān u istim czarkvam dobiiva.
- 571 **Z**B Blaghdan Vodokarsschia Svim po istii nàcsin pohodechim istè czarkve, ili kojugod istih, dopùstisce milostivo oprosčègnie. Innocenczio III. od dvi godine, i dvi csetardefnicze. Urban IV. o peet godiinah i peet csetardefniiczah. Klement IV. od stò godi nah i stò csetardefniiczah. Nikola V. od dvista godi nah, i dvista sedam csetardefniiczah. Martin V. od pedesèt godiinah, i dvanaes csetardefniiczah. A Innocenczio IV. od csetardefsèt godiinah. Sčto u sve csinii oprosčègnie od trista devedesèt i sedam godiinah, trista dvadesèt i Sčest csetardefniiczah, kojese isti dān u istim czarkvam dobiiva. *Comp. Indnl. P. Michaelis Ang. Bogliasco, c. 7. 18. & 20.*
- 572 **U**Czarkvam màle Brattje Provinczie Bosanske, na sve ov Blagdane, i na gniove Osmine (izvadijsci priobraxègnie) o sim izbrojenih, jest oprosčègnie puno svi grihah, po dopùsschic gniu Eugienia csetvartoga, i drugih Pàpah, kakoje vigieno go na som mistu. u liistu 229.

§. IV.

Oprosčègnia u czarkvam Prosèchib Redòvah n Svetkovine pricsistè Diviczè Mariè, u opchieno.

- 573 **K**Ogod, na Kojumu dràgo Svetkovinu pricsistè Diviczè Mari priko godinè, ilmu biila zapovidgnià, il ne zapovidgnià, p hodi, u kojemu dràgo vriime, kojugod czàrkvu Kogagod prosèchie Reeda, i u gnioi pomolii devoto Boga, dobiiva po dopùsschiegr Gargura devetoga od stò godiinah, i od stò csetardefniiczah opros tègnie. Po Innocencziu csetvartomu, Nikoli trechiemu, Urban pètomu, Garguru dessetomu, i Nikoli csetvartomu, po Svakom od csetarest godiinah. Po Klementu csetvartomu od csetare

Sest godiinah, i stò dānah : a po Benediĉtu jedanaestomu od jed-
ne godine, i csetarest dānah; Kojeje dopustio ne samo za dan svet-
kovine, vechie i za Svakii priko osmine. Sĉto u Sve Skuppa cfinii
od dvista csetardefset i sedam godiinah, stò csetardefniiczah, i pedeset
danah oprosĉegnje, kojese Svakè Gòspine Svetkovine dobiiva u
Svakoï proseechih Redòvah czarkvi. *Comp. Indul. P. Michaelis Ang.*
Bogliasco c. 7. reim. Liburni.

§. V.

*Oprosĉegnja u czarkvam Proseechih Redòvah na
Svaku Svetkovinu Svetih Aposĉolah, u opchjeno.*

Svim, koi na kojumu drāgo Svetkovinu priko godine, Kògagod 574
Svètogh Agosĉola, ilmu biila zapovidgnià, il ne zapovidgnià,
podi Kojugod Kògagod Proseechiegh Reeda czarkvu, u Koj-
mu drago vriime, i u gnioi Koliko moxe pomolii devoto Boga,
dostisice oprosĉegnje. Klement IV. od stò godiinah, i stò csetar-
defniiczah. Gargur X. i Nikola III. Svakii od csetarest godiinah.
Urban IV. od jedne godine i jedne csetardefniczè. Nikola V. od
sedam godiinah, i Sedam csetardefniiczah. I opet Klement IV. od
csetarest i Scĉst godiinah. Sĉto u sve Skuppa cfinii od dvista triest
csetiri godine, i stò i ossam csetardefniiczah oprosĉegnje, kojese
Svakè Svetih Aposĉolah Svetkovine dobiiva u Svakoï Proseechih
Redòvah czarkvi. *Comp. Indul. P. Michaelis Ang. Bogliasco c. 7.*

Alifam imao dva Svidocfanstva iz Veneczie, Sĉtampana, jed- 575
negod. 1717. a drugò josc fresckie; a trechieje nascega O. Fra Ivana
Arsichia; dasu godine recsenih oprosĉegnjah na Svetkovine Isu-
kaltove, Gòspine, Svih Svetih Aposĉolah, S. Ivana Karstiteglia i
Svih Svetih Reeda S. O. Franczeska, u istoga Reeda czarkvam, Svar-
hupunih Svih grihah, gori izbrojenih, umloxena do Svarhu igliadè;
a csetardefnicze do Svarhu csetiri stotine: i sva triise, u godinah do
igliadè, a u csetardefniczah do csetiri stotine slàxuh, alise u broju
godiinah Svarhu igliadè, i csetardefniiczah svarhu csetiri stotine ne
narajuh: Jednobo Venecziansko mechiè, daje Siksto IV. umloxiohi
do igliadè, csetiri stotine godiinah, i csetiri stotine csetarest i scĉst
csetardefniiczah. A drugò (Koga Svidok velii, daje sva oprosĉè-
gna

gnia koja broii, pokupio, i izvadio iz sabràgnia Prosčtègniah, i vlastiiczah Reeda Scerafinskoga) mechiè, dasuhi za recsenè Svetk vine umloxile razlike Pàpe, do 1540. god. 540. csetard. A Ancst mechiè dasu istà umloxena do 1300. god. i 446. csetard. Zatò anie Sčtampatur falio (Sčto ne virujem, zasčtoje mucšno, virov dabi u svima i Sčtampatùr, i *Corrector*, akobi i istii sviuh triu b falio) vaglia dasu poslidgnjà dvà, pria koihje Ancstich bio, viscè i loštivih polak toga Aposčtolskih Kgniigah, i dopùsschiegniah, nascli, ili doxivili; Sčto moxe lakko bitti; Začto sabragnie Apo tolskih milostivi kniigah sve ràste, i jer stol Aposčtolskii csèsto ne milosti diili; i jerse csèsto u sarankgniixtvih miistah, i manastii stàrè milosti u rukopiisu megiu Kgnigam zatarpane nahodè.

§. VI.

Oprosčtègnie u Proseechih Redòvah czarkvam :

offobitie i poglavitie Svetkovine priko godinè, u opchieno.
 576 **S**vakii, ko na kojumu dràgo poglavitii, i offobitu Svetkovine priko godinè, ilmu biila zapovidgnjà, il ne zapovidgnjà, *fe principalibus anni*, pohodi u kojemu dràgo istoga dnèva vriime i jugod kogagod Proseechiegh Reeda czàrkvu, i u gnioi koliko ne xe devòto Boga pomolii, dobiiva po dopùsschiègniu Ivana dvadeta toga, Urbana trechiega, Klementa trechiega, i Gargura Scèstog po Svakoga oprosčtègnie od dvi godine i dvi csetardefnicze: a Nikole csetvartoga od jednè godinè, i jednè csetardefniczè. S ovà oprosčtègnia Nikola peeti za istè Svetkovine devòtim pridv strucii: tojest josć onoliko, kolikoje Svakii imenovanìh Pàpah, d pùstii, i josć nadodade oprosčtègnie od Sedam godiinah, i Seda csetardefniiczah. Sčto u sve Skuppa cfininii oprosčtègnie od dva i peet godiinah, i dvaest i peet csetardefniiczah, kojese dobiiva S kè offobitie, i poglavitie Svetkovinè priko godinè u czarkvam Pro seechih Redòvah. *Comp. Indul. P. Michaelis Aug. Bogliasco Ord. M. Obs. cap. 7.*

Tose razumii dopùsschieno Svarhu oprosčtègniah dopùssch nih za dosada izbrojene Svetkovine, buduchi koja istih gdigodi broju offobiithih priko godinè: zato buduchi koja istih takà, ossi vlastiti i ovahse na istè dān dobiivajuh, doscavsci poboxno u kojugu Proseechih Redòvah czarkvu.

§. VII.

*Oproštègnia u czarkvam Proseechih Redòvah na
sve obicfaine Svetkovine priko godinè, s' nikima nauczii
Svarbu togà.*

Vi, koi na kojumu dràgo Svetkovinu priko godinè, kojase 557
opchienim i obicfainim nàcfinom slavii u czarkvi s' sluxbom du-
hovnom czarkovniikah, ili s' devoczionom pùka, dògiuh poboxno
kojugod Proseechih Redòvah czarkvu, i u gnioi Koliko moguh
molè Boga, dobiivajuh po dopùsschiegniu Aleksandra IV. jednè
godinè, i jednè csetardefsniczè, po dopùsschiegniu Urbana IV. dviu
godinah, i dviuh csetardefsniczah : po dopùsschiegniu Nikole V.
jedanaèst godinah, i jedanaèst csetardefsniczah oproštègnie. Koja
je za jedno toliko cfinè oproštègnia, kojese svake recsene Svet-
kovine priko godinè dobiiva u czarkvam proseechih Redòvah : jer-
jer Nikola V. dvostruko dopùstivsci dvaju pàrvi milòst, nadoda se-
desam godinah, i sedam csetardefsniczah. *Comp. Indul. P. Mich. Ang.*
Gregorio, Italico idiom. ed. cap. 7.

Ovo oproštègnie ne gubè Svetkovine poglavitè, blàghè, i 578
osobitè, imenovane gori, i kojese doli imenujeh, s' dobiichiem
osobiti vlastiitii, do sad izbrojenih, i Kojachiese josè doli broiti,
oposètègniah; izvan dabi u Kgnighi dopùsschiegnia onih, biilo
porito uztegnuchie ovih, iliti ovoga (uzamsci sve zajedno) za-
to: na istè Svetkovine, s' istih osobitim vlastiitim, dobivajuh i ovà
vina opchienà oproštègnia : Zasèto onè Svetkovine uzascavsci
avechii blaghdan u czàrkvi, niisu izašcle iz broja obicfainih priko
godinè; jer s' takim blàghim dariivagniem, ne promigniujesè, vech
avechiè dixè gniovo dòstojanstvo : a kako vechià izvarstitòst, po
zàvri uregienih stvàrih, zdarxii magniu, *superiora continent inferiora*;
ao i po zàkonu uregienih, kad od koje neima razborito protivna
ravòrka zakonoscine vogliè; buduchi opchieno ovo vladalisète zà-
zna : *marško vaglia stèzat, a dràgo rascirivat.*

Po obicfainoife Svetkovini razumii Svetkovina, kojase pri- 579
ustito posètuje, ili s' sluxbom duhovnom czarkovniikah, ili s' de-
voczionom pùka : tako da i Sàm devoczion pùka kojemgod Svè-
tom,

tom, ili Svètoi, cfinii obicfainu Svetkovinu, na kojuse recfenà oprosctègnia dobiivajuh. A po blàgoife Svetkovini razumii, koja se, offim sluxbe duhovnè czarkovniikah, ili devoziona pùka, posc-
tuje s' izvanskim pripravam, i opravam; kako s' offobitim Skuppom
pùka, i s' proczeffionom, ili s' offobitim czarkve Kichiegniem, s'
vechim jèkom zvònah, s' duhovnim pivagniem i Sviiragniem, i s'
drughim prilicfnim; Kakoje iztomacfo Svetii Skup czarkovnih za-
vicfajah na 28. Aguscta 1628. po Svidocfanstvu Gavanta. *Tom. 2.*
Thesauri Sacr. Rit. Sect. 2. cap. 2. n. 29.

- 580 Nittie potriba, za istinu, i istinito dobiichie izbrojenih oprosc-
tègniah, daje takà blàgà, ili obicfainà Svetkovina, blaga, i obicfai-
na u svoi czarkvi na svem sviitu; dobiivajuchise doisto akoje i u jed-
noi sàmo zemgli, ili Kragliestvu, ili darxavi, ili Gràdu, ili u kojem-
mu dràgo drugom mistu obicfaina, ili blàga, buduchi po odluki
Pàpah svaka taka doisto blàga, ili obicfaina; Kakoje iztomacfo
istii Svèti Skup. na 8. Apriila, istè godinè, po Svidocfanstvu istoga,
u istom mistu.

§. VIII.

*Oprosctègnia u istim czarkvam u sue nediglie obi-
cfainè i offobitè priko godinè. Gdi i od Svètignie Nediglie
i drughi Karstianskih dnèvah, i drughi razlikih naukab.*

- 581 **B**Uduchi dase pod imenom Svetkovinè Sdarxii i razumii i nedi-
glia, kakoje iztomacfo Svetii Skup czarkovnih zavicsàjah na
12. Marcza 1618. Zato se i u nediglie, obicfaino, i offobito blàghe,
dobiivajuh izbrojenah opchienah obicfainih, i blaghih Svetkovi-
nah oprosctègnia, doscavsci u istè, i pomolivsci Boga u Kojoigod
czarkvi Profecchih Redòvah.

- 582 Svarhu dakle, ane na misto oprosctègniah blàghih, i obicfai-
nih Svetkoviinah u opchieno, priko godinè, razumè se oprosctègnia
koja u sve nediglie priko godinè offobito dopùstisce dobiivat svin-
pravoviirnim pohodechim kako gori czarkve Profecchih Redòvah
Benedikt X. Urban IV. i Nikola V. Parvii od csetarest godiinah,
csetarest csetardefniiczah, s' odpùsschiegniem sèdmoga diila Sviul-
grihah. Drughii dopùstii dvostruko istà, i josè nadodade jednu go-
dinu, i jednu csetardefniczu. A trechii dopùstivsci dvostruko
obod

obdvoicze milòst, nadodade sedam godiinah, i sedam csetardefnii-
niczah. Kohim primetnuvsci triest godiinah, i triest csetardefnii-
czh (koje dopùstii Leon X. Svakomu koi u kojumu drago nedigliu
priko godinè, Skruscivscife, i izpovidivsci, ili odlucivsci koliko
pri izpoviditife; i doscavsci u kojugod czarkvu Profecchih Redò-
va, reknè u istoi tri ocse-nàsca, i tri zdrave Mariè na posètègnie
pùsvetoga Troistva) biiva u sve Skuppa oproscètègnie od stò deve-
desèt i devet godiinah, i stò devedesèt i devet csetardefniiiczah,
i i puut sèdmoga diila sviuh grihah odpùsschiègnie, kojese do-
biva svakè nediglie priko godinè u Profecchih Redòvah czarkvam,
pòdechihhi kako gori.

Svesu nediglie iz pocsètka czarkve u veliku posètègniu, i de- 583
vezionu biile, i prozvànèfu josc od Aposètolah dòn gospodinov, (*) *Epist.*
Apoc. 1. Kakose i sada u latinskii jezik zovuh. I svifu s' posc- *ad mag-*
teim offobito imenom Svarhu svih dònah nedigliu vazda zvàli. *nes.*
Nkii, po Svidocsanstvu S. Ignaczie, (*) *Kragliczom dònab.* Ni- (e) *De re-*
k, po Svidocsanstu S. Ivana Zlatoufnoga, (e) *dnèvom Kruha, i surrect.*
dnèvom Svitlosti. Nikii, po nàredbi S. Silvestra Pàpe. (f) *Parvim Homil. 5.*
Boxim, iliti parvim Boxje fàle. (f) *Apud*

Pravo nasckii iztomacivsci ova latinskà riics *dies* hochie rechi 584
Beich, tojest Bogofàlnik; a ne *dàn*, hakoje u nascem jeziku obicsài. *Baron.*
I uduchi ludoboxczi isto ime prinèli na fàlu svojih laxglivih Bogo- *An. 58.*
v, razdilivsci, i razrèdivsci dnève po imenih istih, nazvavsci ne- *n. 87.*
dgliu dnèvom funcza, ponedigliak dnèvom misècza, utorak dne-
vom *Martis*, tojest dnèvom Boga Boinogh; Sriidu dnèvom Merkuria;
cetvartak dnèvom Jupitera; Peetak dnèvom Boxicze Venere, a
Sbotu dnèvom Saturna, tojest Boga sùmora, iliti nevesèsèglia: Sil-
vestro Pàpa, za dighnuti s' Karstianskih dònah, u czarkvi fàle pràvo-
g, pogardnu spomenu laxglivih Bogovah, (istàbosu imena dònah
bila i megiu karstianii u obicsai doscla) narèdioje, dase, navlastito (g) *Rab. 1.*
uregiègniu czakovnè sluxbè Boxje, od nediglie, kojaje gospod- *2. de insti-*
gii, tojest Bogofàlni dòn, svi ostàli dnèvi s' istim imenom zovuh, *tut. Cler.*
azlucivscihi sàmo s' brojom, nazvavsci ponedigliak, *Feria secunda*, c. 46. *Tert.*
tojest drughim Bogofàlnim, utorak trechim Bogofàlnim &c. *Feria ad vers.*
eim d fando dicitur, Svidocsii *Rabanus* i tomacii *Tertulianus*, (g) s' *Psychicos*
vim ricfma: *Nobis omnis dies, etiam vulgata, consecratione celebratur: c. 8. & 14.*
osta-

ostavivsci sàmo ime subotè, kojaje kod xudiah Bogofàlni dòn, od kojefu i oni sve ostàle dnève zvàli : *Prima Sabbati*, *Secunda Sabbati* &c. Sàtoje takogier hottio s' istim narègiegniem Silvestro utarghnuti; i svim, navlastito czarkovniikom, xiivu spomenu svoje duxnosti prid ocsi metnuti, da oni tojest imaduh svakii dòn offobito Boga fàliti. Itakose i danascgni dòn u uregiegniu, i razregiegniu duhovnè czarkovnè sluxbe Boxje svi dnevi imenujuh, ali u Svitovgniem vladagniu mloghii Karstianskii nàrodi neznaboxkii obicsai darxè u razlucsègniu dònah. Nascegaje nàroda obicsai, u tomù, ako ne kvàrii utorak, dobar.)

585 Nikiifu zvàli nedigliur, po Svidocfanstvu Sàbora Kartaginèxkogh csetværtogh, can. 82., *dnèvom odpùsschiegnia grihab*. Nikii, po Svidocfanstvu S. Maksima. *Hom. 3. Pent. dnèvom sunza*, kako Nimczi i danas Zovuh; ali ne s' odlukom neznaboxkom. Nikii, po Svidocfanstvu Alkuina, (h) *dnèvom Svètim*. Nikii, po Svidocfanstvu pètogh màlogh Sàbora, (i) *dnèvom velikim*, jerje u istii, kako Svidocfii isti Sàbor, sva velikà dila Svogh moguchstva, i milosardja Bògh ucsinio. u nedigliuje, veli, kojaje biila pàrvii dòn Sviita, stvorio Angiele, i iztocfala, tojest *Elemente*. (k) u nedigliuje Manna Izraelichianom s' neba pala. u nedigliuseje Issukarstrodio, i obrizovan bio. u nedigliuseje zviizda gniegova narogiègnia Kragliem ukazala. u nedigliuje Karscten bio. u nedigliuje s' peet Kruhah nassitio peet igliadah. u nedigliuje od martvih uskarfnoo. *Hac Synodus*. I u nedigliu Duh Svèti na Sviit doscao, Kako Svidocfii S. Agusctin *Serm. 251. de tempore*, i S. Leon Epist. 81. c. 1.

586 **A** Li pocsevscise slaviti s' ocfitom duhovnom sluxbom Svetii u czàrkvi, i u Kalendar istih Svetkovine mechiati (cfemusù, (l) *Annal. polak Svetih mucseniikah*, Kako Svidocfii *Baronio*. (l) Josf Aposc- an. 58. n. toli pocsetak dàli; koì ukazuje, daje posli Issukarstovih parvà Svetkovina S. Stipànu posvechiena, dajuchi za Svidoka tomu i S. Kle- 93. (m) *Lib. menta Pàpu*. (m) A pocsetak slavgliegna Svetih Biskùpah, i Naucfi- 8. *constit.* tegliah czàrkve za timje barzo sliidio, kako svidocsè Predike Sve- 6. 39. tih Gargùrah, Nifsèna, i Nazianzèna, Kojefu ucsinili : Parvi od S. Bazilia, a drughi od S. Athanazia. Nittie za tim mlogo ostao pocsetak slavgliegna Svètih izpovidniikah, budùchi to za gnii od regieno, i naregièno u sàboru Maguntianskom, po Svidocfanstvu

Bellar:

Beltr. (n) Ràzloghe pravdè, i Svètignie togà dajuh S Agusctin, *(n) Lib. 2. de Missa c. 20. an. 813.*
 i Ivn Dam. (o)

Pocsevscise rekko s' ocfitòm duhovnom sluxbom slaviti u 587
 czakvi Svète slùghe Boxje, Aposctoli, mucseniczi, Biskupi, Naucfi- (o) *Lib. 20. contra*
 tegi, Izpovidniiczi, Divczi i Divicze; biilaje potriba, umloxiv- *Faust. c. 21. Joan. Dam. lib. 4. c. 7.*
 istih Svetkovine, urèditi s' sluxbam duhovnim istih, sluxbe i
 lahane nediigliah; i za dati misto istih Svetkovinam, i slux-
 bar, i za ugoditi devoczionu pùka, Koisu s' csèsti csudefi, i s' mi-
 ossna koje devòtim od Boga izprascajuh, barzo, i jako Svètii k'
 ob povùkli: i za podraxiti pravoviirnè, da Svètè u Kripostma s'
 xivtom sliidè. Zatoje istà czarkva Nediglie razdilila u obicfainè,
 obbitè, a ossobitè u magniè, i vechiè. Obicfainesu sve, ossim cse-
 tri Doscaffchia Gospodinova, triu prid Korizmu (Kojese Zovuh,
 Parà, *Sedamdesseticzè*. Drugà, *Scesdesseticzè*. Trechià, *pedesseticze*:
 Zasto, dolichiu Kazati) Sviu priko korizmè, i nedigliè biilè. A
 vechièsu megiu ovima, parvà Doscaffchia, parvà korizmè, tojest
 cseardesniczè, Gluha, czvitnà, i Biila. Odrèdivsci Sasvim tizim
 Svæoi, po dostojanstvu vlastiitoga Reeda, dùxno posctègnie ve-
 icnstvu gniove Svètignie: narèdivsci, dase u obicfainè nigda ne
 ostvglia vlastita istih sluxba, zarad priprostite, polustrukè, i dvo-
 trué prinescenè sluxbe koga Svètoga, donefavsciu reed prinesce-
 ni u takù Nedigliu: akoli istè dån bude vlastiti sluxbè dvostruke
 ongod Svetoga, nigdase ne ostavii uspomena istè u sluxbi vlasti-
 toivètoga. A u ossobite magniè famose niki poglavitih Svetih
 laitoi sluxbi misto dade, ali nighda ne ostavii u istoï spomena ta-
 kè nediglie. A u ossobite vechiè, nighdase ni jednoï, kolikomu
 dràgo, i kogamu dràgo blàgoï sluxbi Svetoga, pavsci u takù Nedi-
 gli, misto ne dade.

U Nediglie Doscaffchia Gospodinova, i u tri spomènute prid 588
 koizmu, ossim opchienih Nediglih, Svecfanih, gori izbrojenih;
 i svkdagnih, kojachiese doli broiti, neima drughieh ossobitih oprosc-
 eniah, u czarkvam Redovniicskim, po ossobitòm uprav gnima do-
 pùchiègniu: a kojafu u istim, u istè Nediglie, po milosti opchiègnia
 s' Himom, i s' Jeruzolimom u duhovnom blàgu, kazachiese doli na
 sven mistu.

589 **P**olak imènah triuh spomenutih Nediigliah prid korizmu, imaf
 (p) *Ad* znati, da pòst, s' koimse morii tiilo, a gòii dùsca, buduchi d
Gal. 5. s' protivnom rànóm xiivuh; Zascto putt protiva duhu, à duh prot.
v. 17. va putti xelii. (p) Dùsca xiive s' maunom nebeskòm u pùstigni mi
 (q) *Exod.* ra i pokoja; a tiilo xelii pune loncze Egipacskogh suxagnstva,
16. v. 3. progonstva. (q) Dùsca piye bistre vode nebeskogh razlàgiegnia iz
 (r) *Ibid.* xiiva kamena Issukarsta; (r) a tiilo kopà bunàre krai smardgliv
c. 17. v. 6. bàrah putenih i zemaglskih naslàgiègnià, iz koih s' ledom i s' ogh.
 & *1. ad* gniem piè otrovnu grozniczu. (s) Site mèssa napadà tavnà nòch, a
Cor. 10. pokripgliene s' mannòm, vesselii zora nebeske svitlosti u oghgnievitu
v. 4. stùpu Boxje milosti. (t) Napiitak vodè s' miròm posta, iz twarda
 (s) *Jer.* kamena Karstianske pokore, (u) Svitlà liicze, otvorà pamèt, daje
2. v. 13. razùm Boxanstvenih otaistvah, nedà ni u prioghgnievitoi pechi izgo.
 (t) *Exod.* riti; (x) junacsi na boi, i tarè do cziila smaknuchia paklenè Amale.
16. v. 8. cziite: (y) A proxdarlstvo mechiè u sve framote i pogarde: dixè
 (u) *Ezech.* stiid, daje marxè od pasjègh brezobraztvo, baczà u blato; (z) razbiia
4. v. 11. daske zàkona xivota, cfinii ludoboxiti, i klagniatse teletu; Osctri
 & *16.* macs farxcbe Boxje, i cfinii rodjake karvolie, (a) i karvoruxcze. (b)
 (x) *Dan.* Debelo tiilo dolli tèxii, i u Smradu lexii, buduchi narav
1. v. 15. tescka, doli ichi do Sarcza zemglie, gdimuje megia. I Svascto
17. & c. 2. debelo barzo trunè, i smardii, jer duhovi xivota od liinosti slabbè:
v. 19. & c. a tankose i lakko po naràvi gori dixè, i za dugliè xiivè, jerse du.
3. v. 25. hovi xivota vladajuchi sc'gnim magniè morè. Debelo tiilo vùcsè
 (y) *Exod.* duscu u smràd, a od vech jàko baczaju u pakao sunovràt; jerju de.
17. v. 13. belo slabbo u dobrocsigniegniu pomàxe, a odvechse jàko razumu.
14. i razlogu ne podlàxe, vechju s' xivinskom fillòm na poxegliègnia
 (z) *Isaia* svoja pritèxe. Debelo dakle tiilo nedà Krilom dùscè, kojaju u Ra
28. v. 3. nosè, promiscgliagniu, i gliubavi Boxanstva, ràsti; a odvechji jàko
 & *c.* lomii. Svemuse tomù s' postom likaria nahodii.

590 Imase rekko znati, daje pòst Karstianski za sve izbrojenè,
 (a) *Exod.* drughè kriposti i milosti, s' csetardefsniczòm offobito od Boga bla
32. v. 4. gosòv primio, po svidocsanstvu zàkona stàroga, Proròkah, i Evar
 & *c.* gieglia; buduchi i Moisia zakonofca, za primiti zàkon od Boga;
 (b) *Gen.* Ilia Prorok, za viditi kolikose moxe u tiilu Boga, i primiti duh Pro
19. v. 32. rocstanstva; i Issukarst, za pripravitise mukki, i boju s' paklom, cse
 tardefset dènah postio. Zatoje Czàrkva Svètà, i za dùxno pozn
 gn

Hiß. c. 3.

591

(e) AZor.

l. 10. c. 16.

dulph.

Prop. 16.

de 4. c. Ita

tuimus.

D d d 2

Am-

(g) S. Gre- Ambrozia, istogh Gràda Biskupa, oštao, pocsimajuchi pòst od par-
 gor. An- Nediglie fadašcgnie Korizmè ; ali pak postii tri dni proczešc-
 tiph. & nah prid Spasov dān) da bude cšetarešt dānah prāvogh posta, po
 sacramen- cšimajuga u friidu poslii trechiè triu spomenutih Nedigliah, koju na-
 tario, ex zovuh cšistū, a drughii *Pepelnu* : Zasčtobi drugacšie, izvadišci N-
 Gratiano diglie, sāmō triest i scēst dānah posta biilo. Ovije fadašcgni pocš-
 de cons. d. tak korizme odregien, i naregien od S. Gargura Pāpe. (g)

5. Quadr.

592

& Microl.

c. 49.

ZA ime dvajuh parvih Nediigliah brojenisu dnèvi do spomenut-
 dānah po uskaršu, zarad otaistvah poglavitih Svarhe gliudc-
 kogh umarlògh xivota, u pocšetku misse istih dānah ; kojasu s' bro-
 jom *Sedam*, i *Scēst* zlamenovana, i po mukki, smarti, i uskarsnuchi
Išfukarštovu, polak istinitè milosti Boxje, jurve izpugniena ; a pola-
 blaxenogh vigiegnia, u istinitom ufagniu utvargiegnia, za izpunitš-
 kad dōgie sviit sūditi. Poslidnieghbo dnèva parvogh broja mis-
 pocšimā : *Eduxit Dominus populum* : tojest : izveoje Gospodin puul-
 po razūmu slovskom, Izraelskii, iz Babilonie, nakon sedamdes-
 godiinah tescka u gnioi šuxagnštva : a po razūmu duhovnom, vi-
 nàrod gliudczkii : Naipri iz šuxagnštva paklenoga po grihu ; Sč-
 ucfinii kad sèdmi dān Nediglie, tojest u subotu od martvih uskarsn-
 davšci svima i oštavivšci Sakramente istinitè milosti Boxje. Pak
 šuxagnštva ovoga izaghnagnia u xivotu vrimenitomu trošcnoga tiil
 koi s' brojom sedam dānah prohodii, nabrajajuchise, s' pribraj-
 gniem istih, sve vriime istōga : zasluxivšci, i davšci po svojoj muk-
 i smarti, istinito ufagnie, svim koi u gniega uzvirujuh, i po zàkon
 gniegovom uzxiivuh, sèdmi dān, kad svi od martvih ustanuh, s' isti-
 tiilom iz izaghnagnia izàchi, i u vicšgnii pokoi pòchi.

(h) Matt.

25. v. 35.

(i) Ordo

Rom. Al-

cuinus, &

Gemma.

Honorij

cap. 59.

apud Ga-

vant.

A poslidniegh dnèva drugogh broja missa pocšimā : *Venite bene-*
đi : Hodite blagosovglienii. Koisu tojest, kao Boogh štvarajuci
 Sviit, u ovomu trūdnom Svitogniem xivotu (koise s' brojom šet-
 dānah, u kojese ràdii i posluje, prilikuje) za posčtègnie i gliub-
 istoga viirno trudili i poslovali, obsluxujuchi dešset zapoviidii i
 cšinechi scēst diilah Karštianskogh milosardia, koja priporucšujei.
 Mattie : (h) istii, sèdmi dān, u koichie Sviit Svaršciti, s' Bogoru
 viik odpocšivajuh. (i)

S' ov

S' ovim razlogom, zarad tojest mloghii, i velikii ottaistvah, 593
koje piismo Sveto zatvorilo u ovima dvama broevii, uregiujuchi
glidczki xivot, navlastito u broju *Sedam*; mloghii Scziinè, dachie
Svit durat sedam higliadah godiinah : Scto ako budè istina, nie
daleko svarha, brojechi po Martirologii. (Nikko to doisto nemo-
poznati, jerje Issukarst rakao, da to stoii u vogli ocza gniegova
Nbeskoga, koju jos nikomu nie ocfitovao.) Akose rekko do se-
dan viik istoga uzbrii, nie daleko Svarha; jer dachie durati sedam
milionah, tojest sedam higliadah higliadah godiinah, neima prilike,
prczignijuchi zlamègnia doscasschia svarhe, kojaje Issukarst navis-
ti po Mattiu u pogl. 14. a sedamje Lùstrah, sedam Olimpiadah, se-
dan Hebdomadah, i sedam Stotiinah godiinah svarscio. *Lustrum*
lanskii, a *Olimpiada* Garcskii, uzetafu za zlamenovati svako vrii-
me od peet; a Hebdomada, takogier latinska riics, Svako vriime
od sedam; koihje sedam, uzamsci ono za peet, a ovo za sedam,
nesamo ùrah danah, nediigliah, misèczih i godiinah, vechie i za
pet i sedam stotiinah godiinah, davno svarsceno u viiku sviita.
Aolife uzme *Lustrum* i Olimpiada za peet, a Hebdomada za se-
dan higliadah godiinah, jos jedaleko dokhise sedam navarscii u vii-
ku sviita; jer sedam pùtah peet higliadah, csinii triest i peet higlia-
da : a sedam pùtah sedam higliadah, csinii csctarest i devet higlia-
da godiinah. Ali po vrimenu od Daniela Proroka, do smarti Issu-
karstove, i od Smarti Issukarstovè do razhoregnia Grada Jeruzolima
po Vespazianu, i Titu Riimskim Czesarom; kojeje vriime Boogh
istom Proroku s' miròm Hebdomadè broio; nie Hebdomadu za se-
dan higliadah godiinah uzeo : dakle &c.

§. IX.

Oprosctègnia u Proseechib Redòvah czarkvam, priko Korizmè.

K Ogod u koimudràgo dòn, i ùru priko Korizmè, od parvoga dneva 594
istè, do uskarfa, pohodii Bogogliubno kojugod kogamu dra-
go Proseechiegh Reeda czarkvu, dobiiva oprosctègnie. Po do-
pùsschiegniu Ivana XX. od dvi godine i dvi csctardefnicze. Po
opùsschiegniu Urbana III. Klementa III. Innocenczia III. i Gargura
IX.

IX. po Svakoga takogier od dvi godine, i dvi csetardefnicze. Po Aleksandra IV. od jednè godine i jednè csetardefniczè. Sva ovà oproscègnia Urban IV. dvostruko dopùstii, i još nadodade oproscègnie jednè godine, i jednè csetardefniczè. A Klement IV. nadodade recseniim oproscègnie od stò godiinah, i stò csetardefniiczah: a Nikola IV. od jednè godine i jednè csetardefniczè. A Nikola III. Innocenczio IV. Benediçt XI. i Aleksandro IV. drughii pùt, dopustisce u sve, i nadodadosce izbrojenim, za svakii dòn Korizmè, u istim czarkvam, oproscègnie od stò i dvaest i dvi godine, i pèt stotiinah sedamdesèt i scèst dònah. Scto u sve cfinii oproscègnie od dvi stotine csetarest i scèst godiinah, stò i dvaest i csetiri csetardefnicze, i peet stotiinah sedamdesèt i scèst dònah; kojese svakii dan priko Korizmè u Profecchih Redòvah czarkvam dobiiva, po milosti imenovanih Pàpa. A drugacse u sve, kako bilixii Familiare Regul. svakii danje priko korizmè u Profecchih Redòvah czarkvam oproscègnie od 3857. godiinah.

595 **O** Ssim togà dopùstii Benediçt XI. za svakii priko sve Korizmè Ponedigliak, Sriidu, i Pètak, Svakomu u istim czarkvam, pohodechihi kako gori, oproscègnie od ossamdesèt i ossam godiinah, ossamdesèt i ossam csetardefniiczah i dva pùt odpùsschiègnie sèdmoga diila sviuh grihah.

Svarhu togà dopùstisce istiim, u istim, po istii nacsin pohodechim na velikii Peetak: Leon IV. sedam godiinahi, sedam csetardefniiczah. Honorio III. csetarest godiinah, i csetarest csetardefniiczah: Siksto IV. puno svìh grihah oproscègnie: a razlike drughè Pàpe, desset pùtah odpùsschiègnie trechiegh diila sviu grihah.

K'otomu, pohodechi istè po istì nacsin od poh Korizme, pocsevsci u csetvartak posli dvaest i drugoga dnèva istè, csak do priko sve Osmine Uskarfa; kadgodse svakii pùt u istim czarkvam reknù tri ocseàsca, i tri zdràve Mariè, na poscègnie prìsvètoga Troistva; dobiivase, Svakii dòn, po milosti opchiègnia, istò oproscègnie, kojeje u Riimu u czarkvi zvànoi *Svète Mariè pùka*, a Santa Maria del Popolo, svakii dòn; tojest od igliadè godiinah, po dopùsschiègniu Leona X. Reedu naimagnie Brattje, iliti Paulanah (u czarkvam Provincie Srebarno Bosanske màle Brattje obslux. na velikii csetvartak

Na velikii Pectak, i na veliku subotu, ossim izbrojenih jest oprošč.
puno svih grihah.)

A u svakù Nedigliu priko svè Korizmè, svarhu opchienih svim 596
dnèvom Korizmè, i svarhu opchienih obicfainim, i ossobitim,
mgnim, i vechim Svetkovinam priko godinè, gori izbrojenih, i
svarhu opchienih svakdagnih priko sve godinè; dobiivase, takogier
pomilosti opchiègnia s' Rèdom Paulanah, pohodechi istih Redò-
vah kojugod czarkvu, i rekavsci u gnioi tri recsenà ocse-nàsca, i
trizdravè Mariè, oproščègnie puno svih grihah, po milosti istogh
Lona X. *Comp. Indul. P. Michaelis Ang. Bogliasco c. 18.*

§. X.

*Oproščègnia u Proseebih Redòvah czarkvam Sva-
kii dān u opchieno, i u nikè ossobitè obicfainè dnève pri-
ko svè godinè.*

K Ogod, i kadgod, u koimugod dràgo dān priko godinè, poho- 597
dii devòto kojumu dràgo Proseebih Redòvah czarkvu, i u
groi poboxno Boga pomolii, dobiiva Svakii pùt u isti dān: po do-
pùchiègniu Aleksandra IV. i Innocenczia IV. po Svakoga cseta-
re dānah oproščègnie. Po Klementa IV. ossamdesèt dānah. Po
Nikole IV. jednè godinè i csetarest dānah, ilititi jednè csetardefni-
cz: a po Urbana V. stò dānah.

Svarhu togà za Svakii dān, i Svakii pùt priko sve godinè, u
istn czarkvam dopùstii isti Klement IV. drughii pùt, oproščègnie
od stò godiinah, i stò csetardefniiczah: a Nikola V. josè tolikò,
nalodavsci svarhu togà sedam godiinah, i sedam csetardefniiczah.
sè u sve cfinii oproščègnie od dvi stotine in ossam godiinah, dvi
stotine i ossam csetardefniiczah, i dvi stotine, i scesdesèt dānah,
kèse dobiiva svakii dān priko svè godinè u svakoi czarkvi Prose-
ebih Redòvah. U komu scinim dase uzdarxii ono koje mechie
dè dobiiva svakii dan priko godinè u istim czarkvam *Famil. Reg.
i firm. trium ord. Sorbi fol. 143. §. 9.* to jest 40. god. i 300. dānah.

U Sve Peetke priko godinè, ossim recsenii svakdāgnii, kadgod- 598
se, doscavsci poboxno u istè czarkve, reknè jedān ocse-nàsc,
jedna zdrava Maria, dobiivase oproščègnie od stò dānah, po do-
pùst-

pùsschiegniu Klementa sèdmoga. A u sve subote priko godinè offim recsenih svakdàgnii, dobiivajuse u istim czarkvam istà oprosc tègnia, koja u sve nediglie u opchieno, priko godinè : tojest od stò devedefsèt i devet godiinah, i stò devedefsèt i devet csettardefnii czah, i tri puut sèdmoga diila sviuh grihah odpùsschiegnie; po dopùsschiegniu istih Pàpah. *Comp. Indnl. P. Michaelis Ang. Bogliasko, c. 7.*

§. XI.

Oprosc tègnia u czarkvam Prosèchih Redòvah, na dan istih posvèchiegnia, i u dnève Svetkovinè Svetih, koimsu posvechiene, i na poscègnie prikazàne istè czarkve.

599 **Z**A dan posvechiègnia, kojemu dràgo czàrkve Proseechih Redòvah, i za svakii priko Osmine istògh Blaghdàna, svim koihi u istò vriime devoto pohodè, u kojemu drago dobbà, dopùstisce milostivo oprosc tègnie. Klement IV. od stò danah. Nikola III. od csetarest godiinah. Honorio III. od dvaest godiinah i stò offamdesèt danah. Klement IV. drughii puut, od desset godiinah, i csetarest danah. Bonifazio VIII. od devet godiinah, i csetarest danah. Aleksandro IV. od dvaest godiinah, i stò offamdesèt danah. Benediçt XI. od triest godiinah, i stò offamdesèt danah. A Aleksandro V. od offamnaest godiinah, i offamnaest danah. Scto u sve cfinii oprosc tègnie od stò csetarest i sedam godiinah, i sedam stotiinah i triest i offam danah; kojese u Proseechih Redòvah czarkvam, u opchieno, na recsenii Blagdan, i svakii dan priko osmine dobiiva.

600 **Z**A Svetkovine Svètih, koimsu istè czàrkve posvechiene, i poscègniu istih odrègiene, svim, koihi na dan istih Svetkovini devoto pohodè, dopùstisce milostivo oprosc tègnie. Leon IV. od sedam godiinah, i sedam csetardefnii czah. Urban IV. josć tolikò Klement IV. od stò danah. Honorio IX. od csetarest godiinah, csetarest csetardefnii czah. Benediçt X. od offamdesèt godiinah, offamdesèt csetardefnii czah. Nikola V. nadodade josć tolikò svakòmu recsenih, i pridade sedam godiinah, i sedam csetardefnii czah. Sixto IV. od triest godiinah, i triest csetardefnii czah. Adrian I. Stipàn V. Sergio III. Ivan XI. Sergio IV. Innocenczio IV. Klemens

II. Aleksandro II. Gargür V., i VII., Svakii dopùstii odpùsschiegnie
trechiegh diila sviuh grihah. Scto u sve cfinii oproscètègnie od trista
i pet godiinah, i trista i peet csetardefniiczah, stò dànah, i defset
pùah odpùsschiègnie trechiegh diila sviuh grihah, kojese svakè
svada recsenè svetkovinè u czarkvam Profseechih Redòvah dobiiva.
Corp. Indul. P. Michaelis Ang. Bogliasco c. 13. A. virg. fol. 158. n. 16. me-
chè, daje Nikola IV. dopùstio za Svetkovine Svètih, koimfu czar-
kv Reeda màle Brattje posvechiene, oproscètègnie puno svih gri-
ha.

C S L A N A K V.

Oproscètègnia u czarkvam Profseechih
Redòvah u stanovite dnève Svetih, priko
godinè.

C Svim oproscètègniah opchienih Svetkovinam Svetih, i drughim 601
magnìe, i vechiè blàghim, i obicfainim dnèvom, po reedu
isti, i vrimenta dostojanstva, i ossobitstva, kakoje gori razdiiglieno;
mlèghimfu ossobita, za ossobitu, ossim Reeda, sobstva Svètigniu, i
devoczion, u vlastite stanovite dnève Svògh poscètègnia, i slavglic-
gni u czarkvi; dopùsschiena u czarkvam Profseechih Redòvah.
Ovchiefe u ovomu cslanku, po reedu Misèczih broiti, kazujuchi,
koj vechiegh devocziona Svetkovine, vechiè imaduh od duhov-
nogi Blàga, u vlastite dnève Svogh poscètègnia; Kojeli neimaduh
krecie, nego nossii opchienò dostojanstvo Reeda. Dakle.

MISSECZA JANUARA, iliti SIICSGNIA.

1. Dàn, na Svetkovinu obrizovagnia Issukarstova, iliti mlàdi 602
Bozch, oproscètègnie viddi gori u Svetkovinam Issukarstovim.

6. Dàn, na Svetkovinu vodokarsschia, iliti triuh Kragliah, iliti
ocfiovagnia, i proglascegnia Issukarstova, oproscètègnie vidi u istom
mili i kako doli na S. vidda.

14. Dàn, Na Svetkovinu Imena Issusova oproscètègnie vidi
goru Svetkovinam ossobitim Reeda màle Brattje S. O. Franczescka.
Ali nai dasamsc u broju oproscètègnia na vecfergni, na Matutini, i

na Missi, istii Blàghii dòn, ondi privario; niebo csetarest, vecle csetiri stotine dònah oproschtègnie, svim koihi istii dòn reknùh, i na gnima, kadse uzgovorè, buduh. Na ostalimje czarkvone slubè ùram, istii dòn, i priko osminè, kako òndi.

17. Dòn, Na Svetkovinu S. Antùna Abbata, iliti oghgniencia neima viscè nego na svaku Svetkovinu priko godinè, u opchier, i blàgù, i ossobitù, ili opchienù, i obicsainù; kakoga gdi posctu, i Svetkuju. Vidi gori na svom mistu.

18. Dòn, Na Svetkovinu stola Riimskogh Svetogh Petra Apostola, izvan Riima neima viscè nego na Svaku Svetkovinu Apostolah, i nego, kakoje sad gori na S. Antuna Abb. recseno.

20. Dòn, Na Svetkovinu S. Sebastiana mucseniika, uzovni, i pomochniika Kuxniikah : Ossim oproschtègnia na Svaku Svetkovinu blàgù, ili obicsainu priko godiine, dopùsti Leon IV. seda godiinah, i sedam csetardefniiczah. Adrian II. Stipàn V. Sergio i IV. Ivan X. i XI. Innocenczio IV. Klement III. Alekfandro. Gargùr V. i VII. Svakii dopùstii odpùsschiegnie poloviczè Svagrihah. A Nikola V. josè tolikò, kolikò svi, nadodade, i primu seda godiinah, i sedam csetardefniiczah. Scto u sve cfinii oproschtègnie od dvaest i jednè godinè, dvaest i jednè csetardefnic, dvaest i dva pùta odpùsschiegnie poloviczè sviuh grihah. Kojè sva istu Svetkovinu pohodechi devoto kojumu drago czarkvu, dobi.

25. Dòn, Na Svetkovinu obràchiegnia S. Paula neima viscè nego na Svetkovinu Svakògh Apostola, i &c. vidi gori. na Svetkovinu stolla Riimskògh. i doli na S. Barnabu 11. Juna.

FEBRUARA iliti *VEGLIACSE*.

603

2. Dòn, Na Svetkovinu Sviitlogh Mariina, iliti Mariinda, ossim oproschtègnia opchienogh Svakoi Gòspinoi Svetkovini &c. dopùstisce. Martin V. pedesèt godiinah, i dvanaest csetardefniich. Klement IV. triest godiinah i triest csetardefniiczah. Honorio. csetarest godiinah, i csetarest csetardefniiczah. Ivan XXII. takciet csetarest godiinah, i csetarest csetardefniiczah: a Sixto IV. triest godiinah, i triest csetardefniiczah. Scto u sve cfinii oproschtègni od stò devedeset godiinah, i stò pedesèt i dvi csetardefnicze, Svhu opchienogh Gòspinih Svetkovinah i ostàlih, kako doli na istè progiegnie 2. dan Jula. Kojese dobiiva u Svakoi Prosechi Redczarkvi, na istu Svetkovinu.

3. Jan,

3. Dàn, Na Svetkovinu S. Blàxa mucseniika, bolesnih gàrlah pnochniika, neima viscè oprosčègnia, nego na Svakù Svetkovinu priogodinè, ossobitù, ili obicfainu, kakose gdi od opchienè posc-
tup. Kòga Summu viddi doli na S. vidda 15. dòn Juna.

15. Dàn, Na Svetkovinu Prinescegnia tiila S. Antùna od Pa- (*) *Joan.*
du, ossim oprosčègnia opchienògh Svetim Reeda, i drughim pri- *An. in*
kogodinè, oprosčègnie od devedefsèt godiinah, i dvanaest cse- *Thes. perp.*
tanesniiczah. (*) *Ind. §. 4.*

22. Svetkovina stola Aposčtolskogh Antiokenskògh S. Petra Apsčtola, izvan Riima, i Antiokie, neima vicsè oprosčègnia od opchienògh Svim Svetkovinam Aposčtolah u opchieno. vidi gori.

24. Svetkovina S. Mattia Aposčtola neima vicsè, nego sve Svet-
kovine Aposčtolah u opchieno i &c. kako na S. Barnabu, oprosčè-

MARCA, iliti OXUIKA.

7. Dàn Svetkovina S. Tømmè od Aquina Naucsiteglia An- 604
gioskogh, Reeda S. O. Dominika, ossim opchienih Svètim istoga
Reda, i ostalih Profecchih, navlastito Franczesckanskoga, zarad
miosti opchiegnia gori na svom mistu iztomacsenè; i drughim pri-
kogodinè; dopustii za istù Svetkovinu, i za Svakii dan priko sve
ist osminè. Sixto IV. od csetarest godiinah, i csetarest csetardef-
niiczah. Ivan XXII. od dvaest godiinah, i ossamdefsèt danah.
Aleksandro V. od ossamnaest godiinah, i ossamdefsèt dònah. Ur-
ba V. od stò godiinah, i csetiri stotine i dvadefsèt dònah. Sčto u
svècfinii oprosčènie, Svarhu opchienogh spomènutogh, od stò
seamdefsèt i ossam godiinah, csetarest csetardefniiczah, i peet sto-
tinah, i ossamdefsèt dònah, kojese na istoga Svetkovinu, blàghii, i
svakii priko osminè dòn dobiiva, u svakoi istoga, i ostalih Profec-
chi Redòvah czarkvi, po miosti opchiègnia. A S. Pio V. dopustio
oprosčègnie od sedam godiinah, i sedam csetardefniiczah svim,
kòna dan istè svetkovinè pohodè Kapelu Propèchia, kojeje s' istim
Svètim govorilo u czarkvi S. Dominika u Nàpogliu, i reklomu:
Derosi od mene piisao Tomma : alise ovo ne dobiiva u drughim, ni
ist ga, ni ostalih Profecchih Redòvah czarkvam, po rãzlogu recse-
nu gori na liistu 250. pod brojom 433.

12. Svetkovina S. Gargùra Pàpe, Naucsiteglia S. czarkve, op-
chie-

chienenim nacsinom u czarkvam Redovniickim, neima viscè opchienògh Svetkovinah priko godiine &c. oprosctègnia.

19. Svetkovina S. Jozippa Zarucsnika Diviczè Mariè, neia po istii nacsin, u istim czarkvam viscè oprosctègnia nego kako da na S. vidda.

(k) Virg.
fol. 58.
n. 14.

24. Svetkovina S. Gabriela Arkangiela, Navistiteglia Ri upuchiegnia: ossim opchienòga Setkovinam obicfainim, ili &c. (ko se gdi istòga Svetkovina slavii) ima oprosctègnie od trista i godiinah, i stò csetardefniiczah, Svarhu punoga svih grihah, k dopùstii Nikola IV. po Svidocfanstvu. Virg. (k)

25. Svetkovina Navisctègnia B. D. M., iliti Blagoviiist: O opchienògh Svetkovinam Diviczè Mariè, i Svetkovinam priko dinè, imà po dopùsschiègniu. Martina V. od pedesèt godiinah dvanaest csetardefniicza. Klementa IV. od desset godiinah, csetarest dènah, iliti jednè csetardefniiczè. Gargura IX. Od dvaest diinah, i csetarest dènah. Bonifazia VIII. od devet godiinah, i tiri dneva. Nikole IV. od triest godiinah, stò i ossamdeset dènah. Leona IV. od sedam godiinah, i sedam csetardefniiczah. Klementa IV. drughii puut, od stò triest dènah, i toliko csetardefniiczah. Iva XXII. od csetarest godiinah, i tolikò csetardefniiczah. Urbana od sedam godiinah, i toliko csetardefniiczah oprosctègnie, i sedam pùtah odpùsschiegnie trechiegh diila svih grihah, po dopùsschiegniu sedam Pàpah. Scto u sve csinii oprosctègnie od dvista devedeset i godinè, stò devedeset i ossam csetardefniiczah, i stò ossamdeset i tiri dneva, i sedam pùtah odpùsschiegnie trechiegh diilah svih grihah, kojese recseni dèn priima u Proseechih Redòvah czarkvam, pohcchi kojugod devoto. A ko parvii za istòm Svetkovinom dèn pohli kojugod istih czàrkvu, i reknè u gnioi peet ocse-nàscàh, i peet zdivi Mariah, na posctègnie mukchè Issukarstovè, dobiiva po milosti opctègnia oprosctègnie od desset godiinah, i desset csetardefniiczah, k dopùsti Leon X. czarkvam Paulanah. A gdise s' osminom slavii Svetkovina, dobiivase svakii dèn priko istè oprosctègnie od desset godiinah, i pedesèt dènah.

APRIILA nasckii, **LAXKA** ili **TRAVGNIA**

605

5. Dèn, Svetkovina S. Vinczenczia Fereria, izpovidniika, k da S. O. Dominika, ossim oprosctègniah opchienenih na Svetkovine obicfai-

obicfainè priko godinè, offim opchienih na Svetkovine obicfainè
svetih Profecchih Redòvah, i offim Svàkdagnii, ima po dopùffchie-
gru Kalixta IV. od sedam godiinah, i sedam cfetardefniczah; à po
Sita IV. od pedefsèt godiinah, i pedefsèt cfetardefniczah, Scto u
sv biiva oproscètègnie od pedefsèt i sedam godiinah, i toliko cfetar-
deniczah, fvarhu spomenutih opchienih; s' onimabo biiva od pèt
ftciinah sedamdefèt i dvi godine, tri ftotine dvaest i fcèft cfetar-
deniczah, i dvi ftotine i fcesdefèt dannah, oproscètègnie, kojese do-
biva recfeni dān spomenute Svetkovinè, u Svakoi czàrkvi istògh
Reda, i oštalih Profecchih, navlaftito Franczefckanskògh, po mi-
lcti opchiègnia, kakoje gorina fvom miftu recfeno.

23. Svetkovina S. Giùrgia, ili Giurgiev dān, od nafcega Nàro-
davarlo posctovan (zascto, neznase) ali neima viścè oproscètègnia
ngo na Svakù obicfainu Svetkovinu priko godinè.

25. Svetkovina S. Marka Evangelisctè, offim opchienògh fvim
obicfainim Svetkovinam priko godinè, i offim opchienogh fvakdà-
giegh, imà jednu godinu, i jednu cfetardefniczu oproscètègnia, po
dopùffchiegniu Urbana IV. Kojè Skuppa s' spomenùtim cfinii oprosc-
tènie od dvifta dvadefsèt godiinah, dvifta dvadefset cfetardefnii-
czah, i dvifta fcesdefèt dannah, kojese dobiiva ifti dān u Profecchih
Redòvah czarkvam.

29. Svetkovina S. Petra mucfeniika, Reeda S. O. Dominika,
oim opchienih Svakoi obicfainoi Svetkovini Svetih Profecchih Re-
dòvah, Svakoi obicfainoi fvakògh Svètògh priko godinè, i opchie-
na fvakdàgnih, imà oproscètègnie. Po dopùffchiègniu Klementa
ctvårtogh, od defset godiinah, i jednè cfetardefniczè. Po Gar-
gra IX. od dvaest godiinah i jednè cfetardefnicze. Po Bonifaczia
VII. od devet godiinah i jednè cfetardefniczè. Po Nikole IV. od
teft godiinah, i ftò offamdefèt dannah. Po Innoc. IV. od devet
gdiinah, i jednè cfetardefnicze. Po Alekfandra IV. od dvaest
gdiinah, i dvifta offamdefèt dannah. Po Benedicta XI. od triest go-
dinah, i ftò i dvaest dannah. Po Ivana XXI. od defset godiinah, i
ftò i offamdefèt dannah. Po Alekfandra V. od offamnaest godiinah,
i ftò i offamdefèt dannah. Po Alekfandra V. od offamnaest godii-
nh, i dvi cfetardefnicze. A po Sixta IV. od pedefset godiinah, i
pdefset cfetardefniczah. Scto u Sve Skuppa cfinii oproscèt. od 206.
god.

god. 56. csetard. 760. dānah, svarhu spomenutih opchienih, s' or-
mabo cfinii od 721. god. 326. csetard. i 1020. dan. kojese dobiiva,
svakoi &c.

30. Svetkovina S. Katarine iz Siene Diviczè Taliankè, Ree
S. O. Dominika; offim opchienih sad spomènutih (kojè Skup
cfinè oprosčègnie. od 515. god. 269. csetard. i 260. dānah) in
oprosčègnie od pedesèt godiinah, i pedesèt csetardefniiczah, i
dopùsschiegniu Sixta IV. Kojese u Svakoi &c. *Kako gori na S. Vince-
ezia Fer.*

MAJA nasckii **SVIIBGNIA**, iliti velikògh **TRAVGNI**.
606 1. Dān, Svetkovina SS. Aposčtolah Filippa, i Jakova, offi
opchienih svim Svetkovinam Svetih Aposčtolah, Svim opchieni
obicšainim Svetkovinam priko godinè, i Svakdāgnih (koja Skup
cfinè oprosč. od 453. god. 227. csetard. i 260. dānah) neima viš
oprosčègnia.

3. Svetkovina Nascasschia Svetoga Kriixa, offim oprosčègn
Svakdāgniegh, opchienògh Svim Svetkovinam Issukarstovim, i o
chienogh Svim Svetkovinam Svetih priko godinè (koih broi vi
gori) imà oprosčègnie. Po Leonu IV. od sedam godiinah i seda
csetardefniiczah : kojè Benediçt X. potvårdii, a Honorio III. nad
dade csetarest godiinah, i csetarest csetardefniiczah. Sčto u S
Skuppa cfinii oprosčègnie od csetarest i sedam godiinah, i tolik
csetardefniiczah, s' odpùsschiegniem jedanaest pùtah trechiegh di
sviuh grihah, po dopùsschiegniu jedanaest rāzlikih Papah; Koja
dobiivajuh istii dān svarhu spomenùtii opchienih u Profecchih R
dòvah czarkvam.

8. Svetkovina ukazagnia S. Mihovila Arkangiela, offim sva
dāgniegh, opchienogh svim Svetkovinam priko godinè, i opchi
nogh svim Svetkovinam SS. Angielah, kojeje puno svih grihah, i
(1) *Teste* dopùsschiegniu Nikole csetvartoga; (1) ima na ovii svoi dān,
Virg. fol. dopùsschiegniu istoga Nikole IV. oprosčègnie od trista csetarest
158. n. 14. scèst godiinah, i stò csetardefniiczah. Po dopùsschiegniu Leona I.
apud od sedam godiinah, i toliko csetardefniiczah. Po dopùsschiegniu
Sorb. fol. Benediçta X. od jednè godinè, i jednè csetardefniiczè. A po c-
207. n. 6. pùsschiegniu jedanaest rāzlikih Pāpah, odpùsschiegnie trechiegh c-
la Sviuh grihah. Sčto u sve cfinii oprosčègnie od trista pedesèti
cseti

cijeri godine, što i osam četrdesničah, s' odpusćhieniem jedanać putah trechiegh diila sviuh grihah, kojase dobiivaju istii dān u Profecchih Redòvah czarkvam.

17. Svetkovina S. Pasckala Bailon, Reeda S. O. Franczescka: od oposćègnia punogh Svih grihah, vlastitogh; i od opchienih svim obšainim Svetkovinam Svetih Reeda, opchienih svim Svetkovinam Svetih czàrkve, priko godinè; i od Svakdàgnih gori Kàzànih; neimaviscè. Takoje i od Svetkovine S. Bernardiina, na 20. istoga.

23. Svetkovina prinescègnia tiila S. O. Franczescka, ossim op- (m) Joam. chnih sad na S. Pasckala spomènùtih (Kojà Skuppa cfinè oprosć. An. in od 15. god 269. csetard. i 260. dan.) ima oprosćègnie od 90. god. Thes. perp. i 2. csetard. (m) Ind. §. 4.

JUNA, nasckii LIIPGNIA.

11. Dān : Svetkovina S. Barnabè Aposćtola, ossim oprosćè- 607 gnah opchienih SS. Apoćt. svim Svetkovinam priko godinè, i svakdanih (kojhje Summa 453. god. 327. csetard. i 260. dān.) neima viscè.

13. Svetkovina S. Antùna od Padue, Reeda S. O. Franczescka, osu vlastitogh punògh svih grihah, i opchienih spomenùtih gori na svetkovinu S. Pasckala (kojh Summi vidi gori na 23. Maja) ima podopusćhieniu Gargura IX. oprosćègnie od 100. god. i toliko csetard. Po Innocenczia IV. Aleksandra IV. Gargura X. Nikolè III. Nikolè V. i Urbana V. po Svakoga dopusćhieniu od 40. god. Po Kementa IV. u jedan mah od 46. god. a u drughii mah od 100. dān. Po Martina V. od 50. god. i 12. csetard. a po Sixta IV. od 50. gd. i 50. csetard. Što u Sve Skuppa cfinii oprosćègnie od 486. gd. 162. csetard. i 100. dānah; kojase svarhu spomènùtih opchienih dobiiva isti dān u czarkvam Profecchih Redòvah.

15. Svetkovina S. Vidda mucseniika, od nascegh nàroda varlo pšćtovana; ali od opchienogh Svim Svetkovinam priko godinè, i Svakdàgniegh (kojhje Summa 219. god. 219. csetard. i 260. dānah) nima viscè oprosćègnia opchienim nàscinom, u Profecchih Redòva czarkvam.

24. Svetkovina Porogiègnia S. Ivana Karstiteglia, ossim opchienih svim Svetkoinam priko godinè, i zabilixenih pod brojem

575. u §. 5. csl. 4. i Svakdàgnih (koih Summu vidi gori) i oprosćt. po dopùsschiegnju. Gargura IX. od 100. god. i 100. csetar. Gargura X. Nikolè III. , i Urbana V. po Svakòga od 40. god. Klementa IV. od. 46. god. Martina V. od 50. god. i 12. csetard. Leca IV. od. 7. god. i 7. csetard. Klementa IV. drughii pùt od 100. god. i 100. csetard. tolikò i po dopùsschiegnju Nikole V. Sćto u S. Suppa cfinii oprosćt. od 523. god. i 319. csetard. kojese svarhu s. mènùtih opchienih dobiiva u spomenutim czarkvam. A Svarhu Svih kolikii u czarkvam Provinczie Srebarno Bosfanskè màle Bratè obsluxitegliah ima oprosćtègnie puno svih grihah , po dopùsschiegnju Eugenia IV. i drughiih Pàpah gori na svom mištu imenovanik

29. Svetkovina SS. Aposćtòlah Petra i Paula , offim opch. nih spomenùtih gori na S. Barnabu , ima oprosćtègnie , po dopùsschiegnju. Leona IV. od 7. god. i 7. csetard. Aleksandra IV. jednè g. dinè, i jednè csetardefniiczè. Innocenczia IV. i Nikolè IV. po Svakga od 40. god. Klementa IV. od 46. god. a po dopùsschiegnju Marti V. od 50. god. i 12. csetard. s' odpùsschiègnjem trechiegh diila svih grihah , od jedanaèst Pàpah. Sćto u sve cfinii oprosćtègnie od 18 god. i 20. csetard. i jedanaèst pùtah odpùsschiegnie trechiegh dii svih grihah , kojase svarhu opchienih spomenùtih dobiivajuh i dòn u Profecchih Redòvah czarkvam. A Svarhu Svih u czarkva màlè Brattje Prov. Srebarno Bosanske dobiivase oprosćt. puno svih grihah , po dopùsschiegnju kako gori na lištu 229.

Svetkovina uspomenuchia S. Pavla offim opchienih , kao i S. Barnabu Aposćtola , neima drughiih oprosćtègniah opchienih nàcfinom.

JULA nasckii *SARPGNIA*.

608 2. Dàn Svetkovina Pohogiegna Gòspina Svetè Elizabeti offim opchienih Svim Svetkovinam Diviczè Mariè Svim Svetkovinam Svètih , i Svim dnêvom priko godinè (koihje Summa 56 god. 319. csetard. 310. dànah) u czarkvam Profecchih Redòvah opchienim nàcfinom neima višcè oprosćtègnia.

14. Svetkovina S. Bonaventure Biskupa , Kardinala , i Nauc. teglia S. czàrkve, Reeda S. O. Franczescka , offim punògh vlastitogh i ne punih opchienih spomenutih gori na 17. a izbrojenih na 23. Ma. ko

(koja potvrdii istoi svetkovini Julio II.) neima višcè oprosc-
tègia.

20. Svetkovina S. Ilie Tخبichianina Proroka, koju ne sàmo
Nàod slàvnii, iliti Illiricskii varlo poboxno slavii, vechie i Tùrczi
od traha posćtuju, i zovùga Gromglianinom, jerhije s' gromovii,
i svatrom ussilovao posćtovati svoi dòn, potarvscihim, i popàliv-
scipologo pùtah pogliah; oproscètègnie kako gori na S. Vidda 15.
dàn Juna, premdaga czarkva opchienim nàcsinom ne slavii s' slux-
boi duhovnom czarkovniikah; Zasćto, kakoje gori recseno u csl.
4. čereku 7. broju 572. dostaje devoczion pùka Kojemgod Svèto-
mu da Svetkovina istoga budè u broju obicfainih priko godinè.

22. Svetkovina S. Marie Mandaliine, ossim oproscètègniah op-
chienih svim obicfainim Svetkovinam i svim dnèvom priko godinè
(kòhje Summa 219. god. 219. csetard. i 260. danah) ima po dopùss-
chiigniu Klementa IV. oproscètègnie od 100. god. i 100. csetard.
Kòu Nikola V. nadodade još tolikò, i pridade 7. god. i 7. csetard.
Sćto u sve Skuppa cfinii oproscètègnie od 200. god. i 200. csetard.
Kojse svarhu spomenutogh opchienogh dobiiva u Profecchih Re-
dòvah czarkvam, istè dòn.

25. Svetkovina S. Jakova Aposćtola, ossim opchienògh, ka-
kova S. Barnabu, ima, po dopùsschiegniu. Klementa IV. od 100.
god. i 100. csetard. Gargura X. i Nikolè III. Svakoga od 40. god.
Irina IV. od jednè god. i jednè csetard. Urbana V. od 40. god.
Nicolè V. od 7. god. i 7. csetard. Sćto u Sve Skuppa cfinii oprosc-
tègnie od 228. god. 108. csetard. Kojse Svarhu spomenùtogh op-
chienògh dobiiva istii dòn, u istim czarkvam, tojest Profecchih Re-
dòvah.

26. Svetkòvina S. Ane Materè Diviczè Mariè; opchienim nàcsi-
nom neima višcè oproscètègnia u Profecchih Redòvah czarkvam,
nep kako na S. Vidda 15. dòn Juna.

AGUSCTA nasckii *KOLOVOZA.*

1. Dòn, Na Svetkovinu ùzah S. Petra Aposćtola oproscètègnie 609
kako gori na S. Barnabu Aposćtola, 11. dòn Juna.

2. Svetkovina Gòspe Angielah iliti Porczyunkule, ossim pu-
nògh *kòliko toliko* pùtah, i opchienih Svetkovinam Recda, svim
Fff Svet-

Svetkovinam Gòspinim, svim opchienim i obicfainim czarkve, i svim dnèvom priko godiine (hoihje Summa 862. god. 369. csetard 310. dènah. neima viscè oprosètègnia opchienim nàcfinom.

4. Svetkovina S. Patriarke Dominika, ofsim opchienih sad spomenùtih, ima oprosètègnie, po dopùsschiegniu. Klementa IV. od desèt godiinah i jednè csetardefnicze. Gargura IX. od 20. god. i jednè csetard. Bonifaczia VIII. od 9. god. i jednè csetard. Nikolè IV. od 30. god. i 180. dènah. Innocenczia IV. od 9. god. i jednè csetard. Aleksandra IV. od 20. god. 280. dènah. Benedièta XI. od 30. god. i 120. dènah. Ivana XXI. od 10. god. i 180. dènah. Aleksandra V. od 18. god. i 80. dènah. Sixta IV. od 100. god. i 100. csetard. Sèto u Sve Skuppa cfinii oprosètègnie od 256. god. 104. csetard. i 940. dènah, kojese Svarhu spomenutih opchienih dobiiva istè dèn u Profecchih Redòvah czarkvam.

5. Svetkovina Gòspe od Sniiga ima istà oprosètègnia, ko Svetkovina istè Pohogiegna, koja vidi ondi, tojest 2. dèn Jula.

6. Svetkovina Issukarstova priobraxègnia, opchienim nàcfinom neima viscè oprosètègnia, od opchienògh svim istògh Svetkovinam, svim Svetkovinam Svetih, i svim dnèvom priko godiine hoihje Summa 565. god. 319. csetard. i 260. dènah.

10. Svetkovina S. Lovrena, iliti Lovrencza neima viscè opchienògh svim obicfainim Svetkovinam, i svim dnèvom priko godinè oprosètègnia, koih Summu Vidi gori na S. Vidda 15. dèn Juna.

12. Svetkovina S. Klare Diviczè, Materè Svetih Diviczah Franczeskanskih, ofsim opchienih svim obicfainim Svetkovinam tri Redòvah S. O. Franczeska, svim obicfainim czarkve, i svim dnèvom priko godinè (koih Summu vidi gori na Svetkovinu prinescegnia tla S. O. Franczeska 23. dèn Maja) ima oprosètègnie, po dopùsschiegniu. Gargura X. Innocenczia IV. Nikolè III. i Urbana V., po Skòga od 40. god. a po Klementa IV. od 46. god. i 100. dènah, Martina V. od 100. god. i 12. csetard. a po Sixta IV. od 50. god. Sèto u Sve Skuppa cfinii oprosètègnie od 356. god. 12. csetard. i 100. dènah; a priko osmine Svakii dèn od 10. god. i 50. dènah kojese dobiiva u Profecchih &c.

15. Svetkovina Gòspina uzascasschia na Nebo, iliti Velkè

Gospoinè, offim opchienih Sviim istè, Sviim Svetih Svetkovinam, i Svim dnèvom priko godinè (koih Summu vidi gori na istè pohogignie 2. dàn Jula) ima oprosètègnie po dopùsschiegniu. Martina V. od 50. god. i 12. csetard. Klementa IV. od 10. god. i jednè csetard. Gregura IX. od 20. god. i jednè csetard. Bonifaczia VIII. od 9. god. i jednè csetard. Nikole IV. od 30. god. i 180. dànah. Innocenczia II. i Honoria III. po Svakoga od dvi god. i dvi csetard. Po Klementa IV. drughii pùt, od 130. god. i toliko csetard. Po Urbana IV. od 1. god. i jednè csetard. Po Ivana XX. od 40. god. i toliko csetard. Po Nikolè V. od 7. god. i toliko csetard. Po Sixta IV. od 30. god. i toliko csetard. Po Leona IV. za istè blàghii i za Svakii priko osmine dàn, 607. csetard. A po Leona X. Svakomu, koi od parvè vecsergnie do drughè sutradan blàgdana, doscavsci u czarkvu Paulanah, i u svaù kogamu dràgo drugogh Profecchiegh Reeda, po milosti opchìgnia, reknè peet ocse-nàscàh, i peet Zravih Mariah na posètègnie mukè Issukarstovè, oprosètègnie od 10. god. i toliko csetard. A po jedanaest razlikih Pàpah odpùsschiegnie trechiegh diila sviuh grihah. Sèto u sve Skuppa cfinii oprosètègnie od 341. god. 244. csetard. i 180. dànah, i jedanaest pùtah odpùsschiegnie trechiegh diila sviuh grihah, svarhu spomenutih opchienih; s' onimabo biiva oprosètègnie od 910. god. 563. csetard. i 490. dànah. To sve svarhu oprosètègnia punogh sviuh grihah, (n) kojase dobiivaju istii dàn u (n) Joan. Profecchih &c.

16. Svetkovina S. Rokka, izpov. 3. Reeda S. O. Francescka nena viscè od opchienih obicfainih oprosèt. Kako na Svetkovinu priescègnia tiila S. O. Franczesc. 23. dàn Maja.

19. Svetkovina S. Ludoviika Biskupa Tolofanskògh, 1. Reeda. O. F. offim punògh vlastitogh, i opchienih, sad na S. Rokka spomenutih; imà za svakii dàn priko osmine oprosèt. od 10. god. i 50. dànah, u czarkvam profecchih &c.

24. Svetkovina S. Bårtula Aposètola neima viscè, nego kako na S. Barnabu Aposètola 11. dàn Juna.

28. Svetkovina S. Agusčtiina Naucfiteglia S. Czàrkve, opchienih nàcfinom neima viscè, nego kako na S. Rokka, i Kolikose moxe imt po milosti opchiègnia; od koje vidi gori na svom mistu. Tako i od S. Ludoviika Kràglia Franczuskoga 25. dàn istoga, kako je go recseno.

nò obicfainò , kako na Prinescegnie tiila S. O. F. 23. dàn Maja , gori
Takoje i od Svetkovine S. Ivana Kapisčtrana 23. dàn Očtobra.

Istii dàn, ili parvii za gniim padà Svetkovina S. Lùke Evangielisc
tè, koja imà istà oprosčègnia , koja Svetkovina S. Màrka Evangie
lisčè ; tojest opchiena svim Svetkovinam Svetih , i svim dnèvor
priko godinè , i k' otomu jednè godinè , i jednè csetardefnicze
koju nadodade Urban IV. Sčto u sve Skuppa cfinii oprosč. od 220
god. 220. csetard. i 260. danah.

28. Svetkovina SS. Aposčtolah Scimuna i Jùdè, iliti Tadie, ima
isto oprosčègnie , koje Svetkovina S. Barnabe 11. dàn Juna. vid
gori.

NOVEMBRA, nasckii STUDENOGA.

612 1. Dàn, Svètkovina svih Svetih Boxjih Skuppa , ofsim obicfai
nih opchienih, kako na Svetoga vidda 15. dàn Juna, i opchienih
svim poglavitim Svetkovinam priko godinè (koih Summu vid
gori) ima po dopùsschiegniu Gargura IX. od 40. god. oprosčègnie
Po dopùss. Martina V. od 50. god. i 12. csetard. Po Leona IV. od 7
god. i 7. csetard. Po Benedičta X. i Aleksandra IV. po Svakog
od jednè godinè , i jednè csetard. Po Klementa VI. ili IV. od 100
god. i 100. csetard. Po Nikolè V. od 7. god. i 7. csetard. a po jeda
naèst ràzlikih Pàpah dopùsschiegniu , odpùsschiegnie trechiegh diil
sviuh grihah.

Svarhu togà dopùstii Leon X. Svim , koi od parvè vecsergni
istògh Blàghdana, do drughè sutra dàn , doscavsci u czarkvu koju
god Paulanah, a po milosti opchiegnia u kojumu drago Svakogh dru
gogh Proseechiegh Reeda ; reknù peet ocse - nàscah , i peet zdravi
Mariah na posčègnie mukké Issukarstove, od 10. god. i 10. csetard
oprosčègnie. Sčto u sve Skuppa cfinii oprosčègnie od 216. god
138. csetard. Svarhu spomenùtih opchienih ; s' onimabo biiva o
460 god. 382. csetard. i 260. danah , i jedanaèst pùtah odpùsschie
gnie trechiegh diila sviuh grihah ; kojese dobiiva isti dàn u czark
vam &c. Svarhu svih ovih oprosčègniah u czarkvam màle Brattj
obsluxitegliah Provinczie Bosanske, istii dàn i na istoga osminu
dobiivase oprosčègnie puno svih grihah , kako je gori na svom mist
recfeno.

2. Martvih uspomenùchie, offim opchienih, kako gori na S. 613
vida, ima po milosti opchiègnia s' Riimom u dohovnom blàgu,
oposètègnie puno svih grihah, i od mlogo godiinah, istii parvi dān
i takii priko osmine, kakochiese doli megiu oposètègnii Riimskih
viiti. Premdaje i uprav dopùstio Innocenczio XI. sviim podloxnim,
Kagliù Katolicfanskomu, tojest Scpagnskom, i u kojeimu dràgo
istoga podloxnih zemaglah pribivajuchim. Naiprimisniikom, da,
nakomumu drago ottàru missu reknuh, dobiu oposètègnie pno
svih grihah za duscu, za koju missu reknuh; i oslobodejuh od mùkah
cstilisèta, basc kao da na povlasschienomu ottàru missu reknuh.
2. Martij 1689. Pak Sviim Pravoviirnim u istoga zemgliam pribi-
vauchim, da istii martvih dān, izpovidivscise, i pricfestivsci, akosu u
smrtnom grihu, i doscavsci u vlastitu xùpniesku czarkvu, i pomoliva-
scu gnioi Boga za uzviscegnie czarkvè Svetè &c, po istii nacsin do-
bi za märtvu duscu, za koju hochiè, oposètègnie puno svih grihah,
i oslobodeju iz mùkah cstilisèta. Koji milòst moguh uxivati i
podloxniiczi Kàrla Scestoga Sviitlogh Riimskògh Czeffara, budu-
ci dase, po nauku zàkona opchienoga, milostivah dopùsschiegnia
vistiitogh Poglavicze prostrano razumè, i uzimaju; a nase Sviitli
Cessar i Kràgl josc imadè pod sobom i zemaglah Scpagnske Kra-
glevinè, i Ime istè Kraglievine Kràglia, Kojemuje i Klement XI.
Papa u Riimu ocito potvårdio, i za Kragliaga istè zemglie po-
zno.

Svetkovina S. Martina Biskupa, offim opchienih obicsainii ka-
k na S. vidda, neima visce oposètègnia, opchienim nàcsinom.

12. Svetkovina S. Didàka Reeda S. O. F. neima viscè, nego
kako na Svetkovinu S. Petra od Alkantare 18. dān Oètoobra.

21. Svetkovina Prikazagnia Diviczè Mariè u czarkvi, opchie-
an nàcsinom neima viscè oposètègnia, nego kako na Svetkovinu
Cispè od Sniiga 5. dān Agusèta.

25. Svetkovina S. Katarinè Diviczè Aleksandriinske, mucse-
rczè, neima viscè oposètègnia, nego kako na S. Martina.

28. Svetkovina S. Jakova od Markie, Izp. 1. Reeda S. O. F.
cīm punògh, neima, nego kako na S. Didaka. Takoje i od Svet-
kovinè S. Elizabettè udoviczè, macxariczè, Reeda S. O. F. ali po-
lk punoga vidi gori na svom mistu. Po istii nacsin i od Svetkovi-
ne

ne fvihi Svètih triuh Redòvah S. O. F.; Kojoi takogier nikii dajuh oprošt. puno fvihi grihah, ali ja nenahodim cziila Svidocfanstva.

29. Svetkovina S. Andrie Aposčtola neima višcè oproštègnia nego kako na Svetkovinu SS. Scimuna i Jùdè 28. dòn Očtobra.

DECEMBRA nasckii *PROSINCZA*.

614 4. Dòn, Svetkovina S. Barbare Diviczè mucseniczè, opchienim nàcfinom neima višcè oproštègnia, nego kako na S. Katarinu 29. dòn Novembra. Istoje od Svetkovinè S. Nikolè Biskupa 6. dòn ovoga misècza, od Svetkovinè S. Luczie 13. dòn Decembra. od Svetkovine S. Stipana parvògh mucseniika, 26. dòn istòga. od Svetkovinè Mladinaczah 28. dòn istòga, i od Svetkovinè S. Silvestra Pàpè 31. dòn istòga.

8. Svetkovina Pricfistoga Gòspiina Zacsèchia, Poglavità Reed Màle Brattje, offim punògh fvihi grihah, i opchienih, kako na Svetkovinu Porczyunkule, imà offobito ovii dòn, po dopùsschiegni Gargura IX. oproštègnie od 100. god. i 100. csetard. Po dopùsschiegni Innocenczia IV. Gargura X. Nikolè III. i IV. i Urbana V po Svakoga od 40. god. Po Klementa IV. od 40. god. i 100. dònah a po Siksta IV. od 30. god. i toliko csetard. Sčto u sve Skuppa cfin oproštègnie od 370. god. 130. csetard. i 100. dònah, Svarhu spomènùtih opchienih; s' onimabo biiva od 930. god. 449. csetard. 416 dònah.

Svarhu togà, oproštègniu na missi, i na svakoi czarkovné duhovné sluxbè ùri, istii Blàghii dòn, i svakii priko ofminè (koje vidi gori u csl. 4. §. 2. broju 481.) koja dopùstii Klement VIII., Eugenio IV. nadodade Sixsto IV. 16. dònah oproštègnie. Tak da u sve Skuppa biiva na vecsergni parvoi, i drùgoi, na missi i na matutini oprošt. od 416. dònah, istii blàghii dòn: a priko ofmine od 216. dònah. Na Svakoi ostalih urah, isti blàghii dòn, od 176. dònah; a priko ofminè od 96. a na prediki od istògh zacsèchia dao sàbor Basileanskii dobiivati oproštègnie od 15. dònah.

21. Svetkovina S. Thommè Aposčtola, opchienim nàcfinom neima višcè oproštègnia nego kako na Svetkovinu S. Andrie Aposčtola 29. dòn Novembra. Takoje i od Svetkovinè S. Ivana Aposčtola i Evangielisčtè 27. dòn ovoga misècza.

Oprošt

Oproščègnia Svetkovine Porogiègnia Issukarstova viddi gori
regiu oproščègnii istògh Svetkoviinah. Takogier i Svakè Svet-
kovinè czarkvè, i Redòvah, Svakògh dnèva, Svakogh Peetka, i
sbote, i svakè Nediglie magniè i vechiè, sviu misseczih, viddi gori
n svom mistu; ovdibosamti sàmo Kàzao od ossobitieg devocio-
n Svetkoviinah; koje tojest imaduh, kojeli ne imaduh vechiè od
cicfainih oproščègniah, u vlastite dnève Svojegh posčègnia.

C S L A N A K VI.

Oproščègnia dopùsschienà na Redòv-
niicskè czarkvenè, i drughè gniova Re-
dovnisctva duhovnè sluxbe.

K Ragl vicsgniè slavè Issukarst Gòspodin nasc, ne sàmo u czàrkvi 615
slavnoi drugoga xivota stotruko viscè, negosu za gniegovu
gliubav ostavili, dàje voinikom svoim i viirnim slugam, u slavi vics-
giegh nebeskogh uxiiivagnia : (r) vechie i u ovoi Boinoi priobil- (r) *Matt.*
nhi dariiva s' milosschiiu svojom, dajuchihim u tesckoi ziimi ovo- 19. v. 29.
g xivota obilate quartiire potribitogh pokoja (s) a domachine (s) *Luc.*
omovah gniovògh quartiira obilato blagosiiivajuchi. (t) Tose vi- 22. v. 35.
ci u diili czarkve Katolicfanske, koju Duh gniegov vladà, koja Re- (t) *Matt.*
ovniikom (navlastito Profecchi Redòvah, koisuse Sviita, i sve- 10. v. 12.
g Svitovgniegh za gliubav gniegovu odrekli) za svako dilo gnio-
vgh Redovniicskogh obsluxègnia tolìkè blagosovè, milosti, i
oproščègnia dàje, da i oni, koihi cfinè, i onii koihim dvorè, ako
bchiè pravo cziiniti, moguh priobilno u Karstianskom dugovagniu
bgati bitti, kakochie ovii cslanak ukazati. Dakle

S. I.

*Oproščègnia kojase dobivajuh, sluscajuchi, i daju-
chi govoriti misse u Profecchi Redòvah czarkvam.*

K O devoto uzstoj, i poslusca Kojumu dràgo missu u Profec- 616
chih Redòvah Kojogod czarkvi, kadmu dràgo, dobiiva po
G g g dopùss-

Casarub. V. Indul. quoad Sæcul. 6. dopùsschiegniu Aleksandra IV. od 100. dânah oprosčègnie. (u) kojefu drughii uzmlòxili, za svakii dân priko godinè, do 18. god. 220. dânah : a za svakii priko Korizmè, do 138. god. (x)

n. 9. Peyr. 30m. 1. Privil. in const. 3. Sixti 4. n. 2. apud Cand. Ko kogamu dràgo mlàdogh misniika Profèechih Redòvah pè slusca mlàdu, tojest parvu missu, dobiiva po dopùsschiegniu Honoria III. Bonifaczia VIII. Aleksandra IV. Gargùra IX. Innocenczia IV. Klementa IV. Ivana XXI. Nikole IV. Urbana V. i Honoria IV. pè Svakoga od 100. dânah oprosčègnie : a po Benediçta XI. od 200. dânah. Sçto u sve Skuppa cînii oprosčègnie od 1200. dânah, kojese dobiiva &c.

Brogn. in Spec. Cler. 3r. 3. c. 15. Ref. 15. (x) Ex multis Svakiu koiu u kojojimu dràgo Profèechih Redòvah czarkvi cînii govoriti misse, ili drughè duhovnè sluxbè cîniti, kako govoriti officzie od martvih, ili grobove opiiivati, ili &c. dobiiva po dopùsschiegniu Honoria III. Bonifaczia VIII. Klementa V. Aleksandra IV. Ivana XXI. Nikole IV. Innoc. IV. Gargùra IX. Urbana IV. pè fviu Svakii pùt oprosčègnie od 3048. dânah. (y)

§. II.

auth. Bullis, & oraculis Apost. registratis in Comp. *Oprosčègnia, kojase dobiivaju stojèchi na Boxanstvenoi sluxbi, iliti officziu, i na Prediki, i devoto sluscajuchihi, u czarkvam Profèechih Redòvah.*

617 Privil. Regul. teste Nicolao Prata Taurinensi, & M. Marcello Grassi in libris de SS. Romanar. apud nostr. Michael. Ang. Bo- **S**vi koiu devoto stojè, i sluscajuh, kad Redovniiczi Profèechih Redòvah govoreh Boxanstveno officzie, kako vecèsgniu, Matutinu Primu &c, dobiivaju Svakii puut oprosčègnie od 140. dânah, po dopùsschiegniu Aleksandra IV.

Svi koiu devoto stojè i sluscaju Profèechih Redòvah Predicatura Predike u gniiovim vlastitim czarkvam, u kojemu dràgo vriimè priko godinè, dobiivaju po dopùsschiegniu Honoria III. Bonifaczia VIII. Aleksandra III. Gargùra IX. Innocenczia IV. Klementa IV. Ivana XXI. Nikole IV. Urbana V. Aleksandra IV. po Svakoga od 100. dânah: a po Benediçta XI. od 200. dânah oprosčègnie. Sçto u sve Skuppa cînii oprosčègnie od 1200. dânah. (z) A sluscajuchihi u vlastitim czarkvam u ponedigliak, Sriidu i Peetak, priko Korizme, dobiivaju Svarhu recsenogh, po dopùsschiegniu Aleksandra III. Nikole III. Innocenczia IV. Nikole IV., i Benediçta XI. po fviu Skuppa Svakii pùt oprosčègnie od 3048. dânah. (y)

ut oprosčtègnie od 138. god. i 202. dnèva. A sluscajuchihi u
ojoimu drago czarkvi, dobiivaju po dopùsschiegniu Gargùra IX. od
5. god. po dopùsschiegniu Aleksandra IV. od 40. dènah : a po Kle-
menta IV. od 80. dènah ; po Svidocfanstvu istòga Michael Angiela
Bogliasco, u istomu mistu. A po Svidocfanstvu drughìh (a) (ko-
jimise vidii pravie, jersamga nascao u Kgniga vechmà Kuscànii)
moguh Predikatùri Profecchi Redòvah, na Svakoi Prediki u vlasti-
m czarkvam podiiliti svoim sluscaoczem oprosčtègnie od 18. god.
1322. dnèva. A kad pripovidajuh u drughim czarkvam izvan
toih, od 18. god. i 222. dnèva. A kad uz korizmu pripoviidajuh
u vlastitim czarkvam, moguh imenovanè dnève podiilitihim (vazda
u imè Pàpino) oprosčt. od 156. god. i 524. dnèva.

*Comp. In-
dul. c. 17.
(y) Idem
Marcel. in
Thes. In-
dulgent.
(z) Ex
Comp.
Indnl.
Michael.
Ang. Bogl.
c. 14.*

§. III.

*Oprosčtègnia kojase dobiivajuh s' Profecchi Redò-
vab habitom, s' pokopagniem, i s' drughima devoczionih
u gniovim czarkvam.*

*(a) Casa-
rub. V.
Indulg.
quoad
Sæc. c. 5.
Comp.*

K Ogod s' devoczionom pogliubii habit Profecchi Redòvah,
Kadgod to tako ucsinii, dobiiva pò dopùsschiègniu Ivana
XIII. oprosčtègnie od peet god. i peet csetard. a po dopùsschie-
gniu Leona X. još tolikò. Ko s' posčtègniem i s' devoczionom
mènuje Reed Karmelitanskii, i svakii drughii, dobiiva po dopùss-
chiègniu Urbana VI. za Reed Karmelitanskii, a za ostalè Profec-
chiè, po dopùsschiègniu Pia II. Julia II., Pia IV., i drughìh Pàpa (koi-
i dopùstili Redovom Profecchim milòst opchiegnia, iliti sdiigliègnia
duhovnom blàgu) oprosčtègnie od 3. god. i 3. csetardefnicze. (b)

*Min. tom.
2. q. 95.
Art. 1.
apud Hie-
ro. Roder.
in Comp.
Resol. 77.
n. 58. & a-*

K O priimii habit, Kogagod Profecchiegh Reeda od kogagod sta-
rescine istoga (akochie bitti i malahan kao Koscuglia, ili Brogn.
skapular kao oplechiak, tako daga moxe pod haglinam nositi, ka-
lo nosè ne malo svi Scpagniuli habit S. O. Fr.) ili pojàss, dobiiva
nii dèn kad primii, i na cfas smarti oporsčtègnie puno svih grihah ;
moguh bitti odrisceni na isti cfas od svih grihah, i od svih mùkah
argatoria, dùxnih grihom izpovigienim, ili Skrusceniim, kadse ne-
moxe izpoviditi ; mechiuchise s' takim odriscègniem, koiese zovè
generalo, u istu cfištochiu, pravdu, i Svetigniu dùscè, u koju mechiè
larstègnie.

*pud Cand.
Spec. Cler.
tr. 3. c. 15.
Resol. 14.
(b) Comp.
Indulg.
Michael.
Ang. Bo-
Kogliasc. c. 15.*

619 **K**O oberè ukopatse u habitu Kògagod Profecchiegh Reec, premdaga na Sebii xiiv ne nossii, vechie sàmo narèdii da martva u gniega obùkuh; josc dabiga i neobukli u gniega, doste daga zaxelii, i zaisètè (kakoje iztomacsiò Leon X.) za dobri tri pùt oprosètègnie trechiegh diila sviuh grihah, buduchi dopùs jedan pùt Klement IV. drughii pùt Nikola IV. a trechii pùt Urb (c) Roder. V.: i oprosètègnie puno sviuh grihah, po dopùsschiègniu ista tom. 2. q. Leona.

76. Art. Offim togà imaduh dio sviuh onih oprosètègniah, kojafu c. 10. Lez. V. pùsschiena istim Redovniikom, u gniovim czarkvam u svem Reec, Habitus ilmuhim biila dopùsschiena upràv, ili po milosti opchiègnia, i Cas. n. 6. sdiigliègnia: Kako potvargiujuh Hierolim Roderico, Lezana, i Ca 7. 8. rub. (c)

620 **K**Oii kakomu dràgo, tojest ili s' habitom, ili brez habita oben ukopatse, i ukopajuse u czarkvi kogagod Profecchiegh Reec, primaju po dopùsschiègniu Klementa IV., Nikolè III., Urbana VI. Aleksandra VI. csetvartogh diila; a po dopùsschiègniu Adriana I. i Leona X. puno sviuh grihah oprosètègnie. Offim tòga po od giegniu Julia II. uxivajuh dio sviuh zaduscbiinah, molitavah, miiss, pòstah, i drugih pokorah, i kriposnih diilah, kojase cfinè u nastiiru, i czarkvi u kojojisu ukopani.

621 Odkud (veleh *Pelizarius Bordonius*, i *Manarutta*) (d) oc (d) Peliz. sliidii, daje mlogo boglie, i Korisnie Kopatse u czarkvam Red tr. 8. c. 5. niicskim, nego u czarkvam xùpnicskim Popovskiim, buduchic Sečt. 4. n. kve Redòvniicskè i manastiiri mlogo obilnihi u duhovnim sluxba 144. Bord. i kriposniim obsluxegnma, i vele s' mloxnihim darovma, Povla tom. 3. Re- czam, i oprosètègnma nebeskim obogachieni od czarkve Svè, sol. 51. n. nego xùpnicske czàrkve, Kuchie, i Kapele. Zatoje pravo Pa 87. Ma- Klement VIII. da budè svak podpuno prost, obrati gdimu dra grobniczu, i uxiiivati recsenò duhovnò blàgo, metnuo proklèstvei pag. 189. proglasio proklète sve onè, koii po koimu dràgo nàcsin zabragniu i zapricuju obràgnie grobniczè, i ukopa u czarkvam Redovni- kim, ili nagovarajuh obrati, ili ne prominiti jurve obrànu u vlati toj czàrkvi. Sčtosu poslii potvårdili Pavao V. *Expositum nobis* i r- ban VIII. *Alias felicitis record.* Joicsu odrèdili, i naredili dahi Izisi- vaoczi neviirstvah moguh ocito proczessati, sùditi, i karati; kao

svetazgovètno Svidocfii recfenii Manarutta 8. s' mloghima glàsnim
nacitèglii, koje on istii ondi imenuje.

Svi, i fvakii, koi uniigie i zapiscese u Kojegod Brattinstvo du- 622
hovno, u Profecchih Redòvah czarkvam, offim izbrojenih gori
nom mistu za Brattinstvo Konopnògh pojàffa S. O. Franczescka,
dodivajuh kad uniigiuh, po dopùsschiegniu Urbana V. oprosctègnie
od 100. dānah : a po dopùsschiegniu Adriana II. Stipàna V. Sergia
Ivana XI. i Innocenczia III. oprosctègnie trechiegh diila sviuh
griah. A po dopùsschiegniu Innocenczia IV. i Nikolè V. po Sva-
kòga josc tolikò. (e) Scto u fve Skuppa cfinii oprosctègnie od 300. (e) Ex
dāah, i 15. pùtah odpùsschiegnie trechiegh diila sviuh griah. *Comp. In-*
Krsko fabràgnie oprosctègniah dopùsschienenih od rāzlikii Pāpah dul. Mich.
Brattinstvu konopnogh pojàffa S. O. F. Talianskii, *Breve Compendio Ang. Bo-*
del Indulgenze &c. Sctampāno u Veneczihi god. 1717. mechiè, da gliasco 6.
dobbitti tri pùt u jedan dān odpùsschiegnie trechiegh diila sviuh gri- 14.
ah, jest dobitti oprosctègnie puno svih griah. *Indulgentiam Ple-*
nam.

C S L A N A K VII.

Oproscctègnia podigliena dobrocfinio-
czem, roditegliom, Priategliom, i Pomoch-
niikom Profecchih Redòvah.

Istinaje, buduchi vicsgnia Istina po Svetòm Pavlu rekla, da ko
Svitovgnià dobrah puteno, i tilesno Sijè, tojest harcfsii s' du- 623
hom Sviita (koije oholoft, i izpraznost xivota) na poxegliegnie (f) *Ad*
puti, i tiila, imachie plod razruscegnie. (f) Ali i istinaje od istè u *Gal. 6. v. 8.*
istm mistu recfena, i od nascega stàrcza S. Jerolima potvargiena, (g) *Ibid.*
dāoih duhovno i kripofno Sijè, tojest za gliubav Boga, Kripofci, i dū- *apud Hie-*
scenarcfsii, imachie i poxetichie plod duhovnii vicsgnie zrilofci, i uxii- *ron. lib. 3.*
vania (g) Zatoje IssukarstSvitujuchi bogacze ovoga Sviita, rekaohim *in cap. 19.*
po. Lùki (h) da cfinè kesse blāga koje ne starè, u koima blāgo ne ghinè, *Matt.*
jek' gnima ni mogliacz, ni hargia ne pristaje : da Sijuh tojest na gni- (b) *Luc.*
vilodnoi takogh rodca czarkvè Svète Karstianskogh milofardja, *12. v. 33.*
a e u pùstigni suhoi svitovgnie lakomofci, ili poglii divjih oholofti, (i) *Luc.*
i izpraznosti, gdi fimè sanè, iliga targniè i dracsje dāvii. (i) Da *8. v. 12.*
harcscè

(k) S. Pet. harcsè tojest za uxiiivagnie slavè nebeskè, a ne za naslagiegnie lak-
 Chriſt. mosti, oholoſti, i izpraznoſti Svitovgniè. Vrichieſu ovè i keſ-
 ſerm. 25. doisto ſiromaffi Iſſukarſtovi, navlaſtito koïſu ſiromasctvo dràgl-
 de terren. vogliè zavitovali, kako Proſeechi Redòvah Redovniiczi; (k) u ke-
 ſura deſp. mechiuchi blàgo Svitovgnie, doisto vechmà ràſtè lexechi, nego
 kamati hodechi, jer ne sàmo dobiiva cziinu nebeske Svitloſti za o-
 chie ovii cſlanak ukazati. Dakle

§. I.

*Oproſctègnia podigliena Proſeechib Redòvah
 Dobrocſinioczem.*

624 **S**Vi i Svakii, koi koliko moxe, ili hochie, u mlogo i u male-
 cſinii s' dilii miloſardja tileſnoga, od pràve iſkargnskè gliubavi
 kojegod dobro Proſechim Redovom, dajuchihim pomoch za ràn-
 il za hodichiu Redovniikah, il za koju drugù pravù opchienù gni-
 vih manasſtirah, ili oſſobitù kogagod Redovniika potribu; dobiiv-
 juh, i dobiiva Svakii pùt, po dopùſſchiegniu Klementa IV. Bonif-
 czia VIII. Nikolè IV. Innocenczia IV. Aleksandra IV. Garg-
 ra IX. Benedicta XI. Urbana V. i Ivana XXII. ili XXIII. po Sv-
 kòga od ſedam godiinah oproſctègnie: a po iſtoga Ivana drugh-
 pùt od 10. god. i toliko cſetard. naregienih pokòrah: a po dopù-
 chiegniu Julia II., kako mechiè jednò dvajù ſpomenùtih gori Svid-
 cſanſtvah iz Veneczie, od 120. god. Koi je takogier velii dopùſtio
 (po Michael Angielu Bogliaſco, takogier gori ſpomenùtomu) oſſi-
 imenovanih, potvardili Honorio X. Nikola V. i Benediçt X. da toje-
 sliidechi u takom dobrocſiſtvu, koliko, i kako ko moxe, do ſmar-
 dobiuh, i dobie ſvakii na iſtoi ſmarti oproſctègnie puno ſvih griha
 Scto u ſve Skuppa cſinii oproſctègnie od 193. god. i 10. cſetar-
 kojefe Svakii puut, i za Svako dobrò dilo tileſnògh Karſtianskò-
 miloſardja, kojefe cſinii Proſeechim Redòvom kako gori: a na cſi-
 ſmarti, sliidechi u tomu do iſtè, izpovidivſciſe, ili Skruſcivſe
 oproſctègnie puno ſvih grihah.

625 **S**Varhu toga oprasſchiahi ſpomenùti Ivan Pàpa od dùga ſvih u-
 gnienih zaklèt vah, ako nie s' Sctetom drugoga: i dàje proſc-
 gnie ſvih pomankagniah ucſignienih u Svetkovagniu zapovidgi
 Sv-

Svekovniinah. A czarkovniikom, i Svitovgnim misniikom, tojest Popvom; i ne profeechim Redovniikom; koi tojest ne xiiivu s' profegnom; kadgodhim ucsinè kojegod dobro Karstianskògh misladja, kako gori, dàje oprosčègnie sviuh pomankagniah, ucsinienih ili od nepomgnie, ili od slabosti, i bolesti, ili od mankagia kgniigah, u dovarsciivagniu, i dospiiivagniu dùxnè czarkovne uhovne Boxjè sluxbè, iliti officzia Boxanstvenògh. (1)

(1) *Apud Michael. Ang. Eo-
gliasco in
Comp. In-
dulg. c. 14.*

To ja razùmim ovàkò, da niifu tojest dùxni popraviti, i izpraviti moguchi josć istii dòn; Zasčto za ono Sčtofe nemoxe od slabosti, ili od bolesti, ili od mankagnia potribitih Kgniigah, istii dòn popraviti, i izpraviti, neima potribè od oprosčègnia, buduchi da kadu tomu pomankagnie nie grih: Kako ni Kadse za istii uzrok pro-
vriime vlastito kojegod czarkovne ùre, u istii dòn. Zato ako
usi i popravii, iz izpravii, ne dovarscuje dùgh, vechie cfinii drago-
tognò dilo Karstianskògh Bogogliubstva, komu igiè nova ossobi-
a pichia. Nie takò od pomagnkagnia nepomgnivògh u tomù,
erj nepomgnia grih, koise s' popravglieniem, i s' izpravglieniem
osi ne dixè; jer cziilo, i pravo officzie rechi, i pomgniovoga rechi
ie edan, vechie dva dùga; Zasčtofe moxe officzie cziilo, i pravo ne-
omgnivo rechi: Zatofe s' popraviglieniem poslii, istii dòn, sàmo
ovrscuje dùgh cziilògh, i pravògh officzia; a od nepomgniese vaglia
drghim dragovoglnim dilom opratti; odkud ne perèse s' pomgniom
popravglieniu, jerje i popravglieniu, kako i Svakom iz parva
ziòm, i pravòm dilu, dùxna pòmgnia. Zato dixuchise s' oprosc-
egiem pomagnkàgnie duxnè pomgnie, josć ostaje duugh proprav-
lienia, i izpravglienia.

627

Ofu oprosčègnia Svim Profeechih Redòvah dobrocsinioczem
u opchieno. A od istinitih gniovih dobrocsinstvah govorechi;
tojest toga i togà imenom. Po parvo svim gniovim Temeglniikom,
Fumatoribus: tojest koi iz temeglia ucsinè czàrkvu, ili manastiir,
Kogghod Profeechiegh Reeda Redòvniikom: i svim istih Brani-
regiom, *Tutoribus*, gniovim zarucniczam, diczi rogienoi, i kojachie-
se oditi, dopùstii Julio II. dva puna oprosčègnia Sviuh grihah:
jedò u xivotu, a drugò na cfas smarti; i to Svarhu opchienih iz-
brenih dobrocsinioczem, i Svarhu onih punih, i ne punih, kojase
dokivajuh po Profeechih Redòvah Brattinstvih, akofu istii u ko-
jenu.

K' oto-

628 K' otomu dopùstii istii istiim, dasu dioniiczi, i nebiivsci u kojih istih Brattinstvu, svih oprosčègniah, kojasu istim Redovniiczi dopùsschiena uxiiivati; kakasu sva dosad izbrojenah, i kojachie do Svarhe broiti; Sasvima drughim oslobitim milostma, kojemu Svaru ne izbroine : i da moguh basc kao i Redovniiczi, rekavsci u dève Riimskih, i Jeruzolimskih stajaliisctah, iliti Sctaczionah, pò otàrom Sakramenta, u kojeigod gniovoi czarkvi peet ocse-nàsc, i peet zdravih Mariah, jedan ocse-nàsc, i jednu zdravu Mariu a istoga Pàpu, dobitti sva istih oprosčègnia, basc kao da istah givom pohodè.

629 A onii koii pomoghnuh popraviti kojigod istih Redovczarkvu, ili manastiir, dobiivajuh po dopùsschiegniu Martina IV. Nikole IV. po Svakòga od 40. god. oprosčègnie. A po dopùsschiegniu Honoria III. Klementa IV. Bonifaczia VIII. Innocenczia, Aleksandra III. Gargùra IX. i Urbana V. po Svakòga od 25. god. 120. dènah. A po dopùsschiegniu Stipana V. Sergia III. i IV. Ivana XI. ili XXI. i Innocenczia IV. odpùsschiegnie trechiegh diila svih grihah. Scto u sve Skuppacinii oprosčègnie od 255. god. i 80. dènah, i scèst pùtah odpùsschiegnie trechiegh diila svih grihah, koje dobiivajuh pomochniiczi u popravgliiegniu czarkavah, ili manastiirah Redovniiczkich, i ne biivsci u kojem istih Brattinstvu; alisu, svarhu onih. *Michael Angelus Bogliasco in Compendio, Indul. c. 1*

630 **P**O drugò. Svi i Svakii, koii u Testamentu pripiscè Sctogod kojigod czarkvi Profecchih Redòvah, imàde, po dopùsschiegniu Adriana V. Stipàna V. Sergia III. i IV. Ivana X. i XI. ili XX. i XI. Innocenczia IV. Klementa III. ili IV. Aleksandra II. ili IV. Garga V. i VII. odpùsschiegnie trechiegh diila svih grihah, tojest jednàest pùtah. Istò po istim Pàpam imaduh onii, koii dàduh Sctogod za istih czarkavah ottarah, i misniikah opravu, kako kojigod otarniik, ili prid-ottarniik, Parementu, ili Koscugliu, ili Kalèx ili lampadu ili &c.

631 **P**O trechie. Kogod dàde konak i izpokoi pùtniike Redovnic Profecchih Redòvah, navlastito Reeda Màlè Brattje S. O. Fr. czescka : i koi umòrne na pùtu povezè, ili, bivscihim pùt pòvodè, priko istèhi privezè, ili dahi povezuh, ili privezuh, platèili kojigod drugò Karstianske gliubavi milosardje u pràvoi potrebnosti

puna ucinè, dobiivajuh po dopùsschiegniu i milosti Aleksandra IV. od 10. god. oprosčègnie, Svakii pùt, kad Sčtogod togà ucinè : a ka umruh, akobi imali još Sčto za grihe svoje izpovigienè, ili Skuscenè, u Purgatoriu odstàjati, imaduh ossobitu Povlasticzu od Klmenta VIII. da rekavsci za gnii missu koigod istih Redovniikah, nastito Måle Brattje S. O. Franczescka, osslobodihi sàssvim od muah cistilisčta, iliti Purgatoria : Kako potvargiujuh *Michael Angie Bogliasco* spomenùti, u svom sabragniu oprosčègniah c. 14. Fra Iva Ancsch *in Thesauo perpetuo Indul.* i dva recsenà frescka Svidocstva iz Veneczie.

FO cšetvartò. Ivan XXII. tomacsèchi dopùstii, i odrèdii, da onè 632 dùsce u Purgatoriu, za kojese ucinii kojegod dobro s' lemozi-
aon, Proseechih Redòvah Redovniikom, ili gniovim czarkvam, ili maastirom, imaduh dio sviu zaduscbiinah, kojese u svemu istomu Redu cfinè, i Svih istomu dopùsschiegnih milostih, oprosčègniah, i pvlastiiczah. A onima dobrocsinioczem, koi za istè istiim to ucinè, dopùstii istii Pàpa odpùsschiegnie sèdmògh diila sviuh gnio-
vilgrihah.

§. II.

Oprosčègnia podigliena Roditegliom, i Priategliom Proseechih Redòvah Redovniikah.

FOditegli, tojest Oczì i matere Proseechih Redòvah Redovniikah 633
kah, i istih Redòvah Dùvànah (koje igiuh Skuppa s' Redov-
niizi, u svima milòstma, kojefuhim dosadà izbrojene, i kojese u na-
prlak izbroje) ossim recsenih (buduchi otacz i mater sinovom i
kcierna parvii znanczi i Priategli) imaduh milòst od Kalista III.,
sàto zato Sčtosu Roditegli, da moguh na cšas smarti, izpovidivsci-
se ili Skruscivsci, dobitti oprosčègnie puno svih grihah. Akolisu
u Purgatoriu, Kadhimse Sinovi zafràtre, ili Kchieri zadùvne, pri-
muga ondi.

Priategli, i miloznanczi, ilmu po Karvi, ili drugacše po prà-
ve gliubavi, kògamu dràgo Proseechih Redòvah, imaduh milòst
od Leona X. dobiivati, i uxiivati sva oprosčègnia, kojasu dosad
dopùsschiegnia, i kojase u napridak dopuste czarkvi Svètè Mariè

Pùka *di Santa Maria del Popolo*, u Riimu, u dnève, i Svetkovine, z koiesu istoi istà dopùsschiena, doscavsci, i pomolivsci Boga u Kc joigod istih Profecchih Redòvah czàrkvi, basc kao da Sobstvom ist czàrkvu pohodè. Oviichiese dnèvi, i Svetkovine, i oprosctègni istè czarkvè kazati doli, kadse uzbrojè Prosctègnia Riimskà. Me giu to imase znati, i upamtiti, daje Siksto IV. Svim koi, izpovi divscise i pricfestivsci, ili odlucivsci to na svoje vriime ucsinti, po hode, u kojumu dràgo ùru od parvè do drughè vecsergnie, recseni czàrkvu S. Marie Puuka, na Poglavitè istè Svetkovine; tojest zacse chia, Porogiegnia, u czarkvi prikazagnia, ocisschiègnia, iliti Sviit logh Mariina, Naviisschiègnia, iliti Blagoviisti, Pohogiègnia S. Eli zabetu, i uzascasschia na nebo, iliti Velikè Gospoinè; dopùstie oprosctègnie puno svih grihah.

- 634 Takogier dopùstii za sve subote priko Korizmè, da Kogod oc pravoviirnih, izpovidivscise i pricfestivsci, ili kako gori, dògie isti dān u recsenu czàrkvu, i pomolii u gnioi Boga, dobie takogie oprosctègnie puno svih grihah. Sva dakle ovà, i kojachiese dol kazati, dobivaju Priategli, i miloznanczi Profecchih Redòvah, ob sluxivsci istò, i doscavsci, i pomolivsci Boga u istè dnève, i Svetko vine, u kojogod istih Redòvah czàrkvi, gdimu dràgo na Sviitu.

§. III.

*Oprosctègnia milostivo podigliena svim Pomocnii-
kom, i uzovniikom Profecchih Redòvah, Provincziah,
manastiirah, i Redovniikah.*

- 635 **O** Pravitegli *Procuratores*, iliti Sindiczi Aposctolskii Profecchih Redòvah, gniovih Provincziah, manastiirah, Residencziah, i svi drugih gniovih, kakomuse dràgo zvàli miistah, koi na ime Pàp no, i czarkve Svète opravgliajuh gniove posle, proviigliauhi, darxi i harcsè za gniove Redovniicske potribè pravoviirnih lemozine; z plachiu gniovògh takogh trùda, i gliubavi, i da Svesardnie to csinc dopùstiohimje Martin IV. za Svakù godinu od 100. god. oprosctèni A Innocenczio VIII. daglie, i vechie nadàrio, dopùstivsci, da is Procuraturi, iliti Sindici, i gniovi substituti, iliti namisniiczi, i oba vaju xenè, Sinovi, i Kchieri, Oczi i matere, Brattja, i Sestre, r kavsci gori vechie pùtah spomenùtih Scèst ocse - nàscah, i Scèst zd-

ih Mariah, s' toliko *Gloria Patri &c.* tojest slava ocu &c. u Kojoj-
ocistih Redòvah czàrkvi, u dnève Rìmskih stajalisctah, iliti sta-
zinah, dobiu sva istih oprosctègnia, kako da istà Stajaliscta Sobst-
or pohode; i sva druga koja su dàta dobiivati (govorechi od
cidikah Reedah S. O. Franczescka) istim Redovniikom, i Dùvnam
riu Redòvah S. O. Franczescka, uprav, ili po milosti opchiègnia
neiu Sobom, u duhovnom blàgu: kako je potvårdio Sixsto IV. *sa-
radicatorum & Minorum Fratrum Ordines &c.* Dat. Romæ apud
Ietrum 1479. 7. Kal. Augusti, Pontif. sui an. 8.

Istuje milòst pripiisao Aleksandro VI. Likàrom Proseechih Re- 636
òah Redovniikah, gniovim xenam, sinovom i Kchierma, oczem,
mteram, Brattji i Sestram; da tojest Svakè godinè, kadhim dràgo
olu od 100. god. oprosctègnie, i rekavsci Scèst ocse-nàscàh, i Scèst
dah Mariah, kako gori, sva Rìmskih stajaliisctah, i druga; kad s'
libavju nàstoje oko bolesni Redovniikah, Svakii dàm u potrebi
odechihi.

Istoje od istih Redòvah Provincziah, i gniovih manastiirah uzov- 637
iih, iliti Advokatah, koi tojest na suudu bràne, i pomàxuh pra-
ene uzroke istih, po milosti istoga Martina IV. Po istii nàcsin svi
stlii, koi kakomu dràgo slùxe dragovoglnò i gliubeznivo istih
Redòvah Provincziam, Manastiirom, i Redovniikom, musckim i
eskim. Koi svi, Svarhu svega recsenoga, jesu dioniczi Svega dobra
ose csinii u istom Reedu, kòga u opchieno, ili koju istògh Provin-
zi, ili manastiir, ili Redovniika pomàxu: i sliidechi u tomu do
mrti, primajuh na cfas istè, izpovidivscise, ili Skruscivsci, opros-
ènie puno svih grihah: i to za takà sàmà dila, akobi tojest i ne biili
bjem istih Brattinstvu. Odkud bivsci u kojemu, ovà dobiivaju,
Svarhu dobiitka koise s' Brattinstvo csinii. Po Svidocsanstvu istih,
pokoih gori u parvom csereku.

U Sviise dosadà zabilixenih Redovnicskih oprosctègnii svi- 638
piczi Redòvah, kojefam ja vidio, i Sctio, slàxu, alife u broju go-
dinah, dàmah, i csetardefniiczah istih milosti, svi ne udarajuh; nikii-
bomechiiu magniè, nikii vechiè: csemu ja drugoga uzroka, i ràz-
loa nemogu dati, nego kakofam gori rekao u cslanku 4. csereku 5.
od. brojom kraignim 575. Sumgnitbo od viirnosti, i istinè Piisaczah
igniigah, nemoxese brez velika brezobraztva: a virovati u tomù

himbu i povoglnu privaru, vechiebi mlogo brez-obrazna zlobba biil
nego virovana himba, buduchi sve Kgnighe Katolicfanskich Piifacza
navlastito poslii Sàbora Tridentinskoga, ossobito u koimase tom
cfii, i ràzloxii od dùscno - spasnògh zàkona, i od pomochi gricfn
kah nemochi, varlo kuscàne, i proczigniene, pria nego buduh Sctar
pane, navlastito u zemgli Scpagnskoi, i latinskoi, u kojojisu po
tlacs Sctàmpe mechiana sva Svidocfanstva dopùsschienih Profecchi
Redovom oprosctègniah, kojafam ja za Sadafcgnii moi trùd Sctio

639 Akoli kad pero Piiscza, ili nehotè Svoju, ili himbeno sùdacza
u tomù pamèt i razùm privarii; ili hitra rùka Sctampatura, metnuvl
magnie, ili vechie slòvah, ili prominivsci kojegod, prominii bistven
zlamègnie riicfi, i pràvii razùm (Sctofe, navlastito u nabràjagniu, mox
lakko dogoditi, u kòmu jedna *nulla* saviscè primetnùta, ili odmetnùt
bistveno, i varlo moxe prominiti broii) barzofe tomù u tragh dògiu
navlastito kad Knighe mloghim, i csèsto u rùke, i pod ocfi dohode
kako Kgnighe od oprosctègniah, kojese csèsto primechiuh, zarad cf
stih u pùku Katolicfanskomu devoczionah: i tako barzo dògiu na sù
Izviditègliah piifanah, Sctampànih, pripoviidanih, i dilo vanih obsl
xègniah Karstianskogh xiivgliegniah; koi varlo svarhu togà, navlast
to u spomenutim zemgliam, bdiuh; i barzo, gdi i hole sumgnie po K
tolicfanskom nauku nàgiu, take Kgnighe Sctiti zabraguijuh, i ak
malo himbu poznàduh, u vatruhi bàczajuh, Karajuchi tako, ili
galiom, ili s' osctrom tavniczòm i twardoglave Piiscze i Sctiocze, K
koje gori u diilu 2. pogl. 2. csl. 6. §. 15. recfeno

640 Megiu tò, dase sva oprosctègnia, Kojafam ja dofada ovdi i
broio, i nabroio, nahodè tako zabilixena u Kgnigah Profecchi R
dòvah, u Svakoga tojest vlastitii vlastitih fabràgnii (kojà, kako
gori u pogl. 2. csl. 2. §. 2. ovogh diila recfeno, i posli Gargura X
i Urbana VIII. u Svojoi vriidnòsti stojè) donosii ovo svidocfanst
onii, kod kogafamhi ossobito tako zabilexene nascao; tojest *Mich*
Angelus Bogliasco, Lector Jub. Ord. Min. Observ. u istòga Talianskon
fabràgniu sviuh Povlasticzah i oprosctègniah Profecchi Redòv
Ego Bernardinus Realius, Sacerdos Societatis Jesu, fidem facio, me requ
tum vidisse libros, & loca rerum singula, ex quibus hinc inde à R. P.
Bartholomao de Angelo collecta fuerunt, laboriose quidem ac fideliter, u
versa Indulgentia, quæ hoc secundo volumine continentur. Libri autem

Antiquitatis & Sanctimoniae Eremitarum Montis Carmelli, libritres. Quartus : Compendio dell' Ordine e Regola del Rosario, stampato in Palermo 1571. Quintus : Summario dell' Indulgenze del Rosario, Stampato in Napoli, del 1571. In quorum fidem has promissiones scripsi, solitoque Societatis nostrae Sigillo munivi. Afferens etiam, subscriptas Indulgentias posse imprimi tamquam fidelibus utiles. Napoli, in Collegio Societatis Jesu, die 19. Mensis Januarij 1574.

Bernardinus Realius ut supra.

POGLAVJE III.

Od oprosćègniah, kojasu u Svetoi
emgli, u Riimu, i u Galiczihi, u czarkvi
S. Jakova Aposćtola.

Iduchi Riimske Pàpe, kako pràvi oczi, Prosechim Redovom, 641
One sàmo uprav mlogà, kojasu do sadà izbrojena, i kojachiese
oscu napridak broiti, oprosćègnia milostivo podilili, vechie i Po-
laticzu veliku za dobiivagnie Sviuh Jeruzolimskih, Riimskih, i
czakve S. Jakova Aposćtola u Galiczihi, oprosćègniah dàli, navla-
it Leon X. i Pavao III. da kadgod tojest devoto pohode Sakramenat
ritètii ottara u vlastitoi czarkvi gdise nahodè, sva istih miistah,
grovih stajaliistah oprosćègnia dobiuh. Pacse dopùstisce Ree-
u Màle Brattje, da kad nemoguh pohoditi Sakramenat, gdigod
ekuh Scèst ocse-nasca, i Scèst zdravih Mariah, s' tolikò Gloria Pa-
re. dobiuhi sva, basc kao dasu Sakramenat prisvètii, ili istà
nih stajaliistah pohodili, kakoje gori recseno. Scto Pavao V.
Gagùr XV. i Urbàn VIII. u pomarscègniu opchienomu Redovniics-
ki Povlastiiczah, i oprosćègniah, ne sàmo niisu pomarsili, i dighli,
venie jos razborito potvardili: Pavao V. s' Svojom Romanus Pontifex
23 Maij 1606. A Urbàn VIII. premdaje istò dopùstio (kako Svidocse
Quotianadvègnia s' Rodriqueczom, i s' drughim) s' ugovorom dase istà
molitva rekne prid ottàrom Sakramenta (od kogaje zato i prozva-
nastà molitva stajalisće Sakramenta) niscetanemagnie nie ni tada,
ni oslii digao i pomarsio dopùsschiegnie milostivo Leona X. i Pavla
III.

III. koi niisu tako stèghli tu milòst, kakoseje gori vidilo : buduch dahi ne spominà, nitti mechie obicfainogh kadse Scto marfii, i dixi zatvòrka : *Non obstantibus*, ili *non obstante &c.* A Gargurje XV pruxajuchi tu milòst na Brattinstvo konopnògh pojàssa S. O. F. n 10. Deczembra 1622. razborito istomacfo, i Brattji i Sestram istòg dopùstio, da buduchi pravo zapriicfeni, gdigod, i kadgod, i kol kogod pùtah reknuh istù molitvu, vazda i toliko pùtah dobiu sv recfenih stajaliisctah oprosctègnia.

642 Odkud recfenàje molitva, tojest Scèst ocse-nàscà i Scèst zdr vih Mariah s' toliko *Gloria Patri*, trima Redovom S. O. F. i gniovu Brattinstvom, famo pripiisana i odregiena za dobiichie istih opros tègniah, kadse nemoxe dòchi u czarkvu, i pohoditi prisvèti S kramenat ottara : Zato kad istii pohodè, doscavsci u czarkvu, i vlastitoga Reeda, ili drugoga Profecchiega, ili kojumu dràgo drugi neimaduh toga dùga, tojest rechi basc istù molitvu; dobiivajuchil tadà doisto, kojumu dràgo molitvu, dugu, ili Kràtku, s' pravom oc lukom, i devoczionom rekli. (m) A s' recfenom molitvom, izva (m) Mich. czarkve, dobiivajuhi istih Redòvah i Brattinstvah zavitniiczi, reka Ang. Bo- sciu, ako nemoguh drugacfie, kako bolesniiczi, i lexechi u postegi gliasco cit. po dogùsschiegniu (ossim Leona, Pavla, i Gargura recfenih) Innoc 6. 12. cenczia VIII., koi tako iztomacfi, i potvardii Franczesckanom Dominikanom.

643 Da znàduh dakle moja pridràga Brattja i Sestre zavitnih triu Redòvah, i potvargienih Brattinstvah S. O. Franczescka, i Svi B gogliubnii pogliubglienii istih Priategli, Dobrocsinioczi i Pomoc niiczi, gori imenovanii; koje, onii s' svoim zavitom, onii s' zapi sagniem, i obsluxegniem Brattinstva, onii s' svoim dobrocsinstvom, i Priateglftvom, ossim vlastitogh, gori izbrojenògh, blàgo dùsci do biivaju iz Jeruzolima &c. kod kuchie stojechi : i da oni, i Svi prav viirnii, s' znagniem togà, svakii i svi vechma, i s' uxexeniom xeglio za vlastitim *respective* istogà ràzlogom nastoii, i boglma napriduju svachiuchim Jeruzolimskà, Riimskà, i S. Jakova u Galiiczihi, ovom poglavju Prosctègnia izbroiti; za tim mlogà druga kazat Dakle.

C S L A N A K I.

Oprosćègnia Jeruzolimska, iliti svète
zemglie.

KO Ottàru slùxii, odredioje Bògh i narèdio, da od Ottara i xiivè 644
(n) i zapovidio, da se volu, koi snòpie pscenicze vozii, ili var- (n) *Levit.*
è, ùsta ne zavezuju. (o) Rèdje S.O. Franczescka na svima cseti- 7. v. 6.
na stranam Sviita Ottaru Boxjemu vriidno vazda slùxio, i dan da- (o) *Deut.*
nscgni slùxii. U Europisu, Bulgariu, i blixgnie oko gnie nàrode, 25. v. 4.
Kdjuje Ludoviik Kragl Macxarskii osvoio, god. 1366. naipri ossam
Fatarah Reeda S.O.F. (megiu koima govorise daje bio i B. Fra Petar
zajutro, Provinczie frebarno Bosanskè) za pedesèt dènah dvi stotine
igliàdah dùscàh onih neznaboxnih pùkah na viru Issukarstovu obra-
ti, i Karstili. Sèto vidivsci Kràgl, dvije higliade Fratarah od Ge-
rala zaiskao, koisu Srichno svu Bulgariu, i okolivine na viru bar-
o obratili. Istosu osmericza takogier u Litvanihi s' istim naprid-
om vire ucsinili, koi ne moguchi nàloghi odoliti, da svakoga na-
ose Karstè, Svafu mlosctva, zapovidivsci Kragl *Jaghelon*, malo prie-
ssvim dvòrom svoim od istih karscten, na cšopore dilili, i razre-
ivali, pak tako zadovoljno Skropechi karstili. A Sctosu S. An-
n S. Kapisctran S. Jakov od Markie, i S. Bernardin iz Siene, u istom
ilu sviita ucsinili, gorije na liistu 301. 319. 336. i 344. u istih xi-
otu kazano, buduchi Kapisctran, kadje parvii pùt izascao pripo-
idati, dvanaest higliada macxarah na viru obratio.

Afrikusu SS. Berrardo, s' druxinom, parvii mucseniczi Reeda S. 645
O.F. (od koih gori na liistu 311.) Svojom karvju posvetili, i ne-
amo S. Antuna od Padue, vechie svu Brattju svoju na bòi za slavu
Kriixa Issukarstova, kako Elefante tako oslobodili, dasu, napridu-
uchi junacski u pripoviidagniu slavè Kriixa, s' obilnim dobiitkom
àkona Evangieoskoga, obascli, Addu Madagasckar, Adde Kana-
iinskè, Kriivè doline Libie Blixgnie, Etiopiu, i priloxnè gnioi Ad-
le, Egipar, Czirenu, Troglodrar, Garamantu, Numidiu, Maurita-
iu, Getuliu, Libiu dagliù, Arabiu, Bildulgeridiu, Zaram, Miri-
ziu, Nubiu, Gvineu, Kongo, Kaffrieriu, Monomotapu, Terczeru,
Ma-

Madèru, Bùgu, *Promontorio bonæ spei*, iliti Planine dobra ufàgnia, i Zelenè Glaviczè; i drughè Scirokè, i dalekè istògh diila Sviita zemglie, navlastito czessarstvo Abissinsko: i u svimà s' neizrecsenim trùdom, mukkam, i proliivagniem do potokah karvi, Pribiivaliscta svom Reedu utvardili, i do mloghii Provincziah, i Kusctodiah umloxili; u koima, do danascgniega dnèva, istà, pacse svakii dàn nova progonstva, i mukke tarpèchi, Ottàru Issukarstovu, tojest Kriixu, s' obilnim plodom viirno slùxè.

646 U Amerikisu, iliti u novomu sviitu takogier parvii texàczi Evangeoskii iz Reeda S. O. Franczescka biili; onisu parvii divje zemglie istògh diila sviita pocseli Karcfiti, i sime Evangeoskò u gnima Siati: onisu parvii u istòmu karv za Issukarsta proliili, i tako sve Indie s' znagniem pràvogh Boga, i blaxenstva profvitlili, i s' karvu svojom zdravom rodu i plodu ugoili, da novii stàroga Sviita zemglie u czviichiu, i mirisu Svètignie Skoro nadhodii. I ne famosu Svoga Reeda pribiivaliscta do mloghii Provincziah, i Kusctodiah umloxili, vechie i drughim Redovom puut onamu otvorili, i mista pribiivagniu pripravili: kako sve Svidocsi O. P. Fra Dominik de Gubernatis, u Kgnigam imenovanim Sviit Scerafinski, *l. de Missionibus*, i o. p. Huber u svom Menologiu, in *Hist. Prolog. fol. 63. §. 5. & seq.*

647 I u Svimaje ovim diilom Sviita Czarkva Svèta obilnu duhovnu rànu, istim, i onim koihi sluscaju, i tilefno ràne, i darxè, kako gori, pripravila, i dàla: alihimje ossobito Aziau, csetvartii Dio Sviita, na komuseje Svèt Svètih rodio, i Spassegnie Sviita opravio; navlastito Jeruzolim, i gniegovu okolovinu, kojaje Issukarst s' svojim porogiegniem, s' xivotom, i s' Smarchiu posvètio, za basctinu pripiisala, i odrèdila; buduchi istà zemglia parvii trùd, i dobiitak gniova ocza; jerje S. O. Franczescko, Kadseje Turska Silla protiva Kriixu Issukarstovu naivechma biila dighla, i zatòse s' Karstchianii gliuto zavadila, i ossim obicfainè plàchiè, dukat voiski za Svakù odsicfenù Karstianskù glàvu dati odrèdila; da Scto ostavii naravnà ohološti milòst, fatarè lakomòst. Tada je rekko Franczescko po nadahnuchiu Boxjemu, na priliku velikoga Patriarke naròdah, Abrahama, izascavsci iz svoje zemglie, rodbinè, i kuchiè ocza Svòga, otiscao u Palestiinu Azie, i priko Svè Turske gliutè Sillè, premda s' ustarp-
glie.

iegniem mloghih duscanskih nemilostih, zdravo s' drugom svoim
 i Illuminatom doscao u Egipat, iz kòga pogledavsci na sve strane
 okolo, kako Abram doscavsci u istu zemgliu iz Ur Caldæorum
 sacsbine svoje: i iz sarcza zaxaliivsci xalosnò Suxagnstvo Svetè
 zemgliè, kako Abram pomilovan bio od Boga s' onim velikiim obe-
 diagniem: *Zemgliu, koju vidiisc, tebechiiu dati, i Simenu tvomu: ucfi-*
chiute oczem mloghib nàrodah, i uzmxloxichiiu plemè tvòje kako zvizde
beskè, i piisak morskii: possidovachie Sime tvoje praghe nepriatègliah svojih:
 (p) davscimu toliku milòst prid sultànom Egipacskiim, Kadje prid (p) *Gen.*
 gniaga izascao, i pràvogamu Boga jediina u Troistvu, i Issukarsta 12. & 22.
 passiteglia Sviita navistio; dagaje istii Turcsin, zacsfudivscise gniago-
 om duhu, s' velikom gliubavju zagario, i josè vechmaga pogliu-
 io, kadje mloghè velikè cziinè darove, kojemuje prikazao, kao (q) *Ex*
 lato pogàrdio: nittigaje drugo tadà od Karstègnia zadarxalo ne- *Card. vi-*
 o strah Svòga kulla; nisctanemagnie zasluxioje s' dràgom vogliom triaco l.
 od Boga taku milòst, daje, kako s' mloghima Svidocfii spomenùtii 3. *Hiero.*
Dominicus de Gubernatis, pria Smarti csudnovatim nàcsinom karscten *hist. ad an.*
 io. Megiu to metnuoje na Franczescka zlamegnie svoje milosti, da 1219. S.
 ikko od svojih u gniaga i u gniagove ne tiicsè, nittimu csinii pakosti: Bonav.
 opustio u svoim zemgliam zàkon Issukarstov navisschivati, i pri- *c. 4. le-*
 ovidati. Zacsuvàre svoje glàve uzeo Karsschiane: Kriix Issukarstov *gend. S.*
 tim vràtio, i oko 30000. Karstianskih suxàgniah pustio, i svim *Fran. S.*
 oisfu iz Egipta hotili pòchi, slobodu i sve svoje dobro sobom uzèti Antonin.
 ao, a hoscpitálu Siromasckom istih ondi, basctinu velikògh do- *Tit. 19. c.*
 otka odrèdio, i pridao (q) 8. orb. Se-

I od tadje Reed S. O. Franczescka, ne sàmo u Svih Svètii mistii 648
 Jeruzolimu, oko gniaga, i po svoi Palestini (kojaje Issukarst svojim *raph. de*
 ivotom, s' mukòm, i s' csudeffii svoje milosti, kojaje u stàromu i no- *Missio.*
 omu zàkonu ucfinio, posvetio) stao, i s' dùxnom fàlom posctova *antiq.*
 i pocseo, i današcnii dān posctuje, fassvòm duscanskòm nemi- *fol. 583.*
 offchiiu protivniikah kriixa: vechie i po svima drugim priscirokiim
 stògh diila Sviita zemgliam pruxio, i u svima obilne ottare slavè Boxje
 izdigao, i Kriix Issukarstov na veliko posctègnie digao: navlastito
 Turskoi, Arabskoi, Sirianskoi, Kaldeiskoi, Persianskoi, Hermen-
 koi, velikoga Mogola, Kinèxkoi, i Japonianskoi zemgliam, i pri-
 oxnim morskim Addam: ossobito u Tatarskoi, u kojuje uniscao

po zapoviidi Gargura IX. god. 1233. i tako u poslu Aposćolskom napridovao, daje god. 1275. Abagar Kragl, i *Quolibet* gniegov Di velikii Tatarskii Kam, poslali Elcie u Riim k' Pàpi, da posgl vechiè Evangieoskii texakah, za barxje obrachiegnie svih priscirc kògh Tatarskògh Czeffarstva pùkah. Sctoje bårzo ucfignieno: al i barzò filla paklenà possao Smèla, digavsci na priistoglie istòg Czeffarstva Tangodomanà, Kama, koije Tatare potùrcio god. 128 Nisctanemagnie niifu za mlogo Abdest uzimali, buduchihi op god. 1310. O. Fra Ivan Korviin Reeda màle Brattje, doscavsci on mo Aposćolskiim Slaniikom, i posleniikom, i obrativsci na vi koije tada bio velikògh kama, i gniegovu matèr, sve Karsctègn podloxio, i Issukarstu priporodio; od kogaje Kragl na Karsctègn ime, i Svetigniu uzeo, kojuje malo poslii u Rai odnio, kakoje off docfila istà grobniicza, u kojojifuga nakon trigodiine nascli sasvo hodichiom cziila, kako daje onii dån ukopan. I takoje poslii gngove Smarti Evangieglie napridovalo, i vira Svèta megiu Tatarii czla, dasu josc god. 1400. velii vadingus, Redovniiczi S.O. Franczesca biili u dvòru Tatarskògh kama u kanbelegiu, u Kontrati, u Arnleku, u Iverihi, u Tauriczihi, u Maxenihi, poglavitim Gradovomi u 1453. drugà Tatarskè zemgliè mista.

649 Zemglia u koju Boogh Svemogùchii dovede Abrama, kad p sluscavsciga izagie iz zemglie rogiegnia Svòga; i kojumu obech dati, i dade za basctinu Simenu gniegovu, potvardivsci obech gnie svoje s' mloghih csudeffii svoje milosti, Svemoguchstva, i ilofardia, u Ixaku, i Jakovu: i utvardivsci istè possidovagnie s' redigliegniem, i s' razrègiegniem po rèdu Koliinah dvanaest Sinòv Jakovglievih. Ovasè rekko zemglia poglavito Sdarxii u ovim dxavam: Judia, Palestina, Galilea i Samaria.

650 Judiasèje prozvala od Jude blagosovglienoga Siina Jakovglva, Kògaje dio biila; od kogaje kolina, a plemena Aronova, vaz bio velikii misniik u stàromu zàkonu, i od istògase rodila Divica Maria, i Issukarst. u Komfu diilu, offim ostàlih miistah, Jeruzolin i Betlem. S' istimje Kolinom vazda Skuppa darxalo i vladalose Kòno Beniamina, naimlagiega Siina Jakova Patriarke; i obadvaju a jedno possidovagnie biilo Judia, Palestina, i Galilea. A ostàlie deset koliinah, poslii Salamuna, sve na bascka stajalo, i po Seii Ka-

Iraglie imalo, i vladaloše; i zvàloše s' jednim imenom Izrael; a zemglia istih *Samaria*. Odkud kadje Issukarst doscao u Samariu; i Sidechi umoran kod studencza, zaiskao napiitak vodè od jedne žene, (r) od govorilamu istà: *Kako tii, buduchi iz Judie, isčeteš od (r) Joan. 4. v. 7.* Kojasam Samaritanka; neznascli da Judia ne opchii s' Samariom.

Ovoseje odiglieganie deset Koliinah Izraelskih, od dvaju par- 651
ti, naipri ucinilo pod Davidom Kragliom; Kògasu, kadje poghi-
no Saul, Samo dva recsenà Kolina za Kraglia Svòga poznala: osta-
bofu poscla za Isbofetom Siinom Saulovim. A naiposliseje do-
dilo pod Roboamom Kragliom xudinskim, Siinom Salamuno-
im; Koi je, pridvostrucivsci ocsin bief na podloxniike, imao bar-
o sve deset Koliinah odmetnike, uciniivsci Bògh nad gnima Kra-
liom Jeroboama gniegova slùgu.

Ovaseje zemglia, u svih spomenuti darxava, prozvala Svèta, jer- 652
je Boogh Svemoguchi oslobito posvètio: naipri s' primilostivim i s'
ricfudnovatim bechiagniem s' pùkom Svoim obrànim: pak naipos-
i s' upuchiegniem Riicfi Svojè, s' istè u istoi porogiegniem, xivo-
om, i s' Smarchiu, za gliubav gliudczkoga nàroda. I kako je Boogh
vemoguchii u stàromu zàkonu (Kadsuse, s' pocetkom Garcfogh
Czefarstva, poslii velikògh Aleksandra, za opàkògh Antioka Kra-
lia Garka, Svi Narodi Srocili biili, da dighnuh sve uspomene
ivètignie istè zemgliè, pogardivsci s' vraxjima bajagnii svojih pa-
clenih zàkonah, kako Svidocsè drughè Kgnighe Makabeah u S.
pismu) metnuo u Mattatiu stàrcza, i gniegove Sinove, duboku xa-
òst Svarhu pogardè Svètoga Gràda, i czarkve Jeruzolimske, i prà-
vu xegliu istògh posčègnia i Svetigniè; koifu svu istoga pogardu
podpuno offvetili, i posčègnie povratili. Tako je Issukarst Gò-
podin nasc, kadsu poslii gniegove Smarti, i uzascasschia na Nebo,
istù zemgliu dufcmanskii offvoili i pogardili Tùrczi, metnuo istù xa-
òst i xegliu u Patriarku Franczescka, i gniegove duhovnè Sinove,
koifuse, brez i jednogh opaza na svoi xivot, za dùxnò posčègnie
istè podfatili.

I kako je Jùda Makabeo, Siin Mattatie (kòga istii ostavii na 653
misto svoje voivodom prid Boxjom voiskom obrànoga pùka (kad-
je razbio, i Satarho svu Skupglienih na Sebe i na Svètu zemgliu s'

velikòm oholoffchìu, i farcxbòm fillu nàrodah; i digao s' istè sv
istih ludoboxnè pogarde, poslao u czarkvu Jeruzolimsku, kak
Svidocsè istè Kgnighe, mlogò blàgo za dusce onih, Koifu od Svoj
voiskè, u boju Boxjem poghinuli. Takosu voivode voiske Kar
tianske, Riimske Pape, viirnòm Kapetàn u Barjaktaru Issukarsto
vu, Franczescku, i Svem gniegovom Scerafinskòm Sceregu; za daa
i pomòch gniovih Aposčtolskih bojegah, i trùdah: za posčtègni
Svetih miistah, s' karvju Issukarstovom posvechienih, a sc' gniovor
potvargienih, i za plachiu svim istih u istòm dilu pomochniikah
poslale neizmiirnò duhovno blàgo Boxje milòsti, i milosardni
oprosčtegniah, za dùsce xivih i màrtvih. Kojachiese u ovom cslan
ku nasckii broitti, kakosu u Sčtampànim latinskim, i Talianskim
Kgnigam (s) zabilixene; i kakomihije s' rukopiisom zabilixen
dao jedan nasc Redovniik, koije pria csetiri dnèva iz Jeruzolim
ovde u Budim stigao; i dajuchimi piismo rekao, daje sva kojasu
istom oprosčtegnia, jedan viiran, varlo devot, i naucsan cšovik, pu
tujuchi po Svetoi zemgli, zabilixio, i u istoihi gniemu dao na 12
Marcza god. 1728.

654 I Nebuduchi ista Svèta zemglia ni Sadà u Karštianskom poss
dovagniu (darxechiu josć Turcsin) vechie sàmo u devotom putov
vagniu: i to moxebit) ossim pokaràgnia nascih grihah, za kojej
pustio Issukarst pod Turcsina istu zemgliu, kakoje, govorise, ocs
tovao Svetoi Brigitti) s' ottaistvom nascègh sadašcgniegh xivota
koi nie na ovomu Sviitu u stàgniu, vech u putovagniu k' novom
Nebeskom gradu Jeruzolimu. Zatochìu broi Svih Svetih istè zem
glie miistah, na koimfu oprosčtegnia, razrediti s' nadpisom razlikih
putovagniah, koih u sve ima dvadesset i peet. Dakle.

P U T O V A G N I E I.

Iz Grada Joppe, iliti Jaffe, k' Jeruzolimu.

655 J Oppeje, iliti Jaffa onii Gràd, u Kojegaje morskom Illimanu Jon
Prorok, bixechi od obraza Gòspodinova, kadmuje zapovidi
da igiè u Ninivu, pripovidat zlocšinczem pokoru, metnuose na
mòre. Od kòga do Jeruzolima imà ossam miistah, na koimj
oprosčtegnie.

Pavoj

Parvoje Gràd Rama, u komuje Kapela S. Nikodema. 2. czàrkva . Ivana. 3. czarkva SS. 40. mucseniikah. 4. Gràd liida, i u gniemu zarkva S. Giùrgia. 5. Ograda iliti misto rogiegnia dobrògh raz- oiniika Dizmè. 6. czarkva SS. Makabeah mucseniikah, mucsenih ria Issukarsta, za zàkon Stàrii, pod spomenutim Kragliom Antio- om. 7. Czarkva S. Jeremie Proroka. 8. Dolina Terebinta. Na parvonije ovih miistah, tojest u Gradu Joppe, zarad uspomene onògh velikògh milostivogh csuda, koje ucsinii gospodin S. Jonom a moru, za spassegnie Ninivichianah, a josć vechma zarad onogh velikogh ottaistva, koje ukaza Issukarst Petru, Spustivsci prid gniega neba u istom Gradu jednu pogniavu punu Svakojakih xivinah, oproscègnie puno svih grihah. A na Svakomu ostalih, tojest sedam putah, oproscć. od 7. god. i 7. csetard. Sćto Skuppa csinii oproscè- gnje od 49. god. i toliko csetard. Kojese *Koliko toliko putah* dobiiva ovim putovagniem u S. Zemgli.

PUTOVAGNIE II.

Po Gràdu Jeruzolimu.

NAipri, po Svidocsanstvu *Michael Angiela Bogliasco* (t) S' ulaze- 656 gniem u Jeruzolim, na kojumu drago kapiu, dobiivaju pùt- (t) *Ind* iiczi oproscć. od 40. god. i toliko csetard. a po Svidocsanstvu spo- *Comp.* menùtom Jeruzolimskom oproscègnie puno svi grihah, za parvii *Ind. c. 22.* puut. ofsim togà ima ovo putovagnie u gniemu 14. miistah, na ko- himje oproscègnie.

Parvoje czarkva prisvetogh nascegh spassiteglia, s' manastirom parvim Rèda màle Brattje u Svetoi Zemgli. 2. Ottàr Duha Sve- toga u istoi czarkvi. 3. Ottàr naregiegnia, i odregiegnia prisve- togh Sakramenta, iliti Svetotainiistva pricsesschiegnia. 4. Ottàr ukazagnia Issukarstova Svetom Tommi; obadva u istoi czarkvi. 5. Czarkva S. Jakova vechiegh, Aposćtola. 6. Czarkva prikaza. gnia *Præsentationis* blaxenè Diviczè Mariè. 7. Czarkva Sala- munova; tojest kojuje Salamun ucsinio. 8. Mistò, na Kòmje Issukarst poslii Svoga uzkarfnuchia rekao devotim xenam, kojesu- ga martva u grobu tràxile, *zdrave budte.* 9. Czarkva S. Tommè Aposc-

Aposćtola. 10. Tavnicza S. Petra Aposćtola. 11. Czarkva S. Ivana Aposćtola, na istòm mištu, na Kòmje biila kuchia gniegova oca Zebedea. 12. Czarkva, iliti Kuchia Marie matere Ivana Marka Evangelisćtè. 13. Kuchia Farizea, u kojojije Issukarst oprosćtio Mandalini grihe. 14. Ribgnia, imenom *Piscina probatica*, u komuje Angieo Svakii dòn po jedan pùt zamuchivao vodu, i koibi parvii poslii zamùchiegnia u gniu doscao, ozdraviobi. Na parvie sedam miistah, tojest sedam pùtah, oprosćtègnie puno svih grihah: a na ostàlim, tojest sedam pùtah, od 7. god. i od toliko csetardesniiczah. Sćto u Sve Skuppa cfinii oprosćtègnie od 49. god. i od toliko csetard. kòmu primetnuvsci parvo od 40. god. i 40. csetard. biiva u sve od 89. god. i toliko csetard. Kojese s' ovim putovagniem dobiiva u Svetomu Gràdu.

P U T O V A G N I E III.

Po varhu Siona.

657 **V** Arhje Siona bio Kùla boinà Grada Jeruzolima, na mištu naiviscemu istòga, u kojojiseje tvàrdio protiva nepriategliom; i u istoij David Sastavio pisme duhovnè Psaltiira; i u gnioisu biile Kuchie Annè, i Kaifè velikih misniikah. Osim togà ima na istom varhu 12. Svetih miistah.

Parvoje Czarkva Svetih Aposćtolah na mištu poslidgnie gošpodinovè vecsere. 2. mišto iste vecsere. 3. mišto na kòmuje ocitè doscao Duh S. Svarhu Aposćtolah. 4. mišto, na kòmuje Issukarst oprao ucenikom noghe. 5. Mišto na komuje bio grob Davida Kraglia. 6. Mišto na komuje obran S. Mattia za Aposćtola, na mišto Jùdino. 7. Mišto na komufuse Aposćtoli razdilili, i otiscl po Sviitu pripovidat zàkon Evangieoskii. 8. Gròb novii S. Stipa na parvògh mucsenika. 9. Mišto, na komusu xudie hotile uzeti, baciti tiilo blaxenè Diviczè Mariè, Kadfuga nòssili na pokopagnie. 10. Mišto, na komuje S. Petar grozno proplakao Sćtoje Issukarst zatajao, iliti zaniikao. 11. Mišto, na komuje biila kuchia, u kojojije Divicza Maria, poslii Issukarstova uzascasschia na nebo, stajala i umarla. 12. Mišto, na Komuje biila Kapela, u kojojije S. Ivan Evangelisćta Gòspi missu govorio. Na dvamaje poslidgnim oprosćtègnie

gnie puno svih grijah. A bilo je i na trima prvim, alisu Sada
na ottarii spomene istih mištah u czarkvi i manastiru spassiteglia
u Gradu : koije manastir naipri bio na varhu Siona, na mistu pos-
lignie gospodinovè vecsere ; ali buduchi , kadsu Tùrczi iznova
ociatili , i ogradili Jeruzolim , varh siona ostao izvan bedena (Scto-
maistor , koije tako ogradu osnovao , glavom platio , jergaje csi-
o czar u czarigradu zato zadaviti) manastirje bio usilovan od
čestii tesckii Arabskii zločinstva primistise , i prichi u Gràd , u
ogasu novu czarkvu , ucinivsci u istoi za recsenih mištah posčtè-
gie ottare , prinescena istih puna oprosčtègnia : kojasu zato u gor-
niem putovagniu brojena : a na istimje mistii ondi , i na Svakomu
talih , do dvaju poslidgnih oprosčtègnie od 7. god. i 7. csetard.
jest 10. pùtah. Scto u sve Skuppa cfinii oprosčtègnie od 70. god.
koliko csetard. koiese svarhu dvajuh pùnih dobiiva s' ovim putova-
niem na varhu Siona. A po *Michael Ang. Bogliasco* od 103. onbo na
m. mistu mechie oprosčt. od 40. god. i od 40. csetard.

P U T O V A G N I E IV.

Priko potoka Czedronskoga izvan Gràda.

658.

Otok Czedronskii tecsè po Srid doline *Jozafat* , kojaje takki prid
Kapiom Gràda Jeruzolima , u kojeichie bitti pristoglie strascno- (u) *Jerem.*
sùdcza , kad dogie na Svarhsi Sviita Suditi xiivè , i màrtveh : (u) i 1. v. 15.
ràzlogom , jer gdise zlo ucinii , ondise sùdii i kàrà : a u dolini je Jo- *Joel. 3.*
afata s' drughe stràne potoka Czedronskoga , Issukarst izdan , ufa- v. 2.
nien , Svèzan , i s' mukam na mukke vechiè , i na Smart Kriixa povu-
čen. I ovo putovagnie ima takogier 12. Svètih mištah.

659

Parvoje Ista dolina *Jozafat*. 2. Potok Czedronskii. 3. Vartao
Getsemana. 4. Mistu , na komuje Issukarst ostavio ossam ucenikah.
5. Mistu , na komuje ostavio tri ucenika , kadje otiscao ocza svoga
nebeskoga moliti. 6. Mistu , na komuje bila jedna maslina , u
dvòru Anninom , za kojuje Issukarst bio Svèzan. 7. Mistu , na ko-
muje u dvòru Kaifinom bila tavnica , u kojojje Issukarst onù nòch ,
jojuga ufatili , do dnèva zatvoren stajao. 8. Mistu , na komuje
Issukarst u vartlu Getsemanu do tri pùt zavrachiajuchise molio ocza
nebeskoga , i s' karvjuse znoio. 9. Mistu na Komugaje Judà him-
beno

beno pogliubivsci, pridao xùdiom, i ucſeniczi pobigavſci oſtavili. ga. 10. Miſto kod briga potoka, na komuje Iſſukarſt, vukuchiga pri- nemilo voiniczi, pao na jedan kamen, i u iſtomu oſtavio priliku ſvoih Svetih kolinah lakatah, i obraza. 11. Miſto, na kòmuje biila kuchia, i dvòr Anin. 12. Miſto na kòmuje biila kuchia Kai- fina. Na parvomje za parvii pùt, i na petima poſlidgnim ovih miſtah, tojeſt ſceſt pùtah, oprosčègnie puno ſvih grihah. A na ſva- komu oſtalih, tojeſt drugo ſcèſt pùtah, od 7. god. i od toliko cſetard. Sčto u ſve Skuppa cſinii oprosčt. od 42. god. i od toliko cſetard, kojefe ſvarhu punih dobiiva s' ovim putovagniem, u ſvètoi zemgli.

P U T O V A G N I E V.

Po putu xaloſnomu Kriixa u Gràdu.

660 **P**ultje xaloſnii Kriixa, s' koimje Iſſukarſt, odfugien na mukke i na ſmart Kriixa, proſcao, noſechi na ſvoih ragnienih plechii, ni cſechi, i tuxechi pod gnim xaloſno, vechma od gliubavi, nego oc- boleſti, xaloſtechiga vechma ſčto gliudi, imajučhi u rukuh xivo vicſgni ſvoih dùſcah, duſcmanski mucſechiga, gubè; nego bolèſt kojumu s' prinemilim mukam zadavauh. Ovii pùt nie vas u gràdu bio, buduchi tada Kalvaria izvan gràda biila. U Gràduje oſſan ſvetih miſtah iſtòga, kojafe s' ovim putovagniem pohodè. Sva chiefe Skuppa kazati, i ſviuh oprosčègnia razgovetnie izbroiti dol u pogl. 4. kadſe oſſobito xaloſnii pùt popiiſce, i nácſin devòtògh po iſtom putovagnia dàde. Ovdi megiu to.

661 Parvoje Polacſa, i dvòr Pilata Sùdcza, s' oſtàlim u iſtom Sve tigniam. 2. Czarkva, i kuchia iliti miſto fruſtragnia Gòſpodinova 3. Nàſſlon, iliti Pèrde, s' kogaje Pilàt Iſſukarſta fruſtrana ukazac xudiam, govorechi *evo cſovik*. 4. Polacſa i dvòr Hiruda Tetrar- kè, iliti zapovidaocza Galilee. 5. Czarkva Svete Marie xaloſnè 6. Miſto, na Komuje Scimun iz Czirene bio uſilovan pomochi noſ- ſiti Kriix Iſſukarſtu. 7. Kuchia S. Veronike, kojaje, kadje Iſſukarſ s' Krixem Krai iſtè Kuchiè proſcao, izascla prama gniega, i s' kar- pom ſvoje glàve ottarlamu popgliuan, i nagargien Boxanſtvenii obraz 8. Vràta sùdczkà, na kojafu tojeſt izvodili krivcze, koifu na muku i na ſmarti odfugiivani. Na Svakomje cſetiriu parvii, tojeſt cſetir- pùta

ita, oprosčègnie puno svih grihah. A na četirima ostàlim, to-
jeft druga četiri pùta, od 7. god. i od toliko četard. Što u Sve-
skuppa činii oprosčègnie od 28. god. i od toliko četard. kojese
ovim putovagniem u Svètom Gràdu dobiiva, svarhu punih spo-
menutih.

PUTOVAGNIE VI.

Izvan Grada, k' Istoku, po dolini Jozafat.

OVase dolina zove Jozafat, od Jozafata Kràglia xudinskoga, ko- 662
gaje u istoi grob : ali ne fva, odniklebose zove dolina filoe :
planine koje raztavglia zovuse : jedna, planina masliinah : a dru-
ga Sion, na kojojje Jeruzolim. Po ovoj dolini ima ovo putova-
nie 13. Svetih miistah.

Parvoje Czarkva B. D. M. u dolini Jozafat. 2. Grob istè Di-
vicze u istoi czarkvi. 3. Grob S. Jozipa, u istoi. 4. Grob SS.
Jakima, i Anè, roditegliah Diviczè Mariè. 5. Grob Jozafata Krà-
glia xudinskoga. 6. Scpiglia S. Jakova magniega, Aposčtola. 7.
Grob S. Zakarie Proroka, koga ubice xudie megiu czàrkvom, i
ttàrom. 8. Dolina Siloe, s' onim Gaatom, koise zove *Natatoria Si-*
loe, u kojje poslao Issukarst sliipcza opratise, za progledati. 9.
Misto, na komuje Ixaia Prorok bio pripiiglien s' piilom darvenom.
10. Studenacz, iliti bunàr Nehemie Proroka, u kojje Sakrivena va-
ra Svètà, kadje odveden u Persiu u Suxagnstvo pùk xudinski. 11.
Bussia, iliti Scpiglia, u kojfufse Sakrili Aposčtoli, kadfu Issukarsta
xudie ufatili. 12. Aczeldama, iliti gniva loncfarska, kùpgliena na
okopagnie pùtniikah, za trideffet Srebargniaka, za koje prodade Juda
Issukarsta; Kojaseje zato poslii prozvala gniva karvi. 13. Sdenacz,
iliti bunar, na komuje, govoriše, Divicza Maria, kadje s' malanim
Issukarstom dohodila iz Nazaretta u Jeruzolim na Svetkovinu, prà-
va istòga haglinicze. Na drugomje ovih miistah, tojest jedan pùt,
oprosčègnie puno svih grihah. A na svakomu ostàlih; tojest dva-
naest pùtah, oprosčègnie od 7. god. i od toliko četard. Što u
Sve Skuppa činii oprosčègnie od 84. god. i od toliko četard.
Kojese dobiiva s' ovim putovagniem u Svetoi Zemgli.

PUTOVAGNIE VII.

Po planini Masliinab.

663 **O**Vaje planina mlogò posčègnie od Issukarsta primila, jerje esèsto na gniu Boga moliti uzhodio, i istè zemgliu s' karvju Svojom znojechise natopio, na gnioiboje bio vartao Getsemana : i Sdarxii sedam Svètih miistah, kojase s' ovim putovagniem pohodè.

Parvoje ista planina. 2. Na komuje S. Stipàn bio Kamenovan. 3. Na komuje B. D. M. Sidila, i Boga molila. 4. Na komuje S. Stipàn naipri bio zakopan. 5. Na komuje S. Tomma primio pojàs od Divizè Mariè, poslii istè na Nebo uzascasschia. 6. Na komuje Issukarst pogledavsci na Gràd Jeruzolim, proplakao svarhu gniega. 7. Moost priko potoka, iliti jarka Czedronskoga. Na Svakomu ovih miistah, tojest sedam putah, jest oproščègnie od 7. godiinah, i od toliko csetardefniiczah, Sèto u sve Skuppa cfinii oprošč. od 49. god. i od toliko csetar. kojese Svakii pùt, tojest toliko, kolikose pùtah pohode, dobiiva s' ovim putovagniem, u S. zemgli.

PUTOVAGNIE VIII.

Takogier po planini Masliinab.

664 **O**Ssim izbrojenih, ima ossam drughieh Svetih miistah na planin masliinah. Parvoje, na komuje Issukarst digaoše sa zemglie kadje nakon 40. dènah, poslii Svoga uzkarfnuchia od martvih poscao ocšito, prid svim mlosčtvom Svetogh Skuppa, u slavu ne besku, u drusčtvu Svetih Patriarkah, i Prorokah, i ostalih pràvednih, kojeje iz Kriila Abramova izveo. 2. Kojese zovè *gliudi Galieani*; na komusu tojest zablenuťom u višsinu za Issukarstom mlosčtvu ukazalase dva cšovika u biilo obucšena, i rekla : *Gliudi Galieani Sèto stoiite gledajuchi u nebo &c.* 3. Na komusu Aposčtol fastavili Katolicfansko virovagnie. 4. Na komuje Issukarst molio i ucšenike Boga moliti ucšio. 5. Grobnicza Prorokah. 6. Na komuje Issukarst navistio Gràda Jeruzolima razruscegnie, i Sviit Skoncfagnie. 7. Scpiglia S. Pelagie pokorniczè. 8. Na komuj Gòšpa s' jednom grànom palme primila od Angiela naviischiegni Svoga poscasschia s' ovoga Syiita. Na Svakomje ovih miistah, to je

est offam pùtah, oprosčègnie od 7. god. i od toliko csetard. Ko-
u primetnuvsci deveto misto; tojest gdie Issukarst ucfio, i pripovii-
ao offam blaxenstvi; gdie takogier oprosčègnie od 7. godiinah,
od toliko csetard. biiva u sve oprosčègnie od 63. god. i od to-
ko csetard. A po *Michael Ang. Bogliasco*, od 96. jer on na offmo-
u mistu mechiè oprosčègnie od 40. god. &c. Kojese s' ovim pu-
ovagniem dobiiva na planini Masliinah.

P U T O V A G N I E IX.

Iz Jeruzolima k' Betanibi, i k' Betfagi.

BEtaniaje vechmà proglašcena od milosti Issukarstovè, i od Sve- 665
tignie Svoih gospodarah (bilaboje basčtina SS. Lazara, Martè, i
Mandalinè) nego od lipotè, i velicfinè mista, buduchi biila malano,
humiglieno misto; alie mlogo pùtah biilo Gostionicza Privifokogh,
od gliubavi ponixenogh, koigaje s' trubgliom Svetogh Evangiegla
o Svem Sviitu razglasio, i s' mloghii cfudeffii Svoje milosti cfud-
ovato ucfinio, ucfinivsci k' gniemu Kraglievskii pùt od Svega Svii-
a, posvetivsci na istomu offobito trinaest miistah.

Parvoje, izlazechi iz Jeruzolima, Kapia iliti vrata zlàtnà istoga, 666
na Kojaje Issukarst, jascuchi na czvitnù Nedigliu uniscao u Jeruzo-
im, steruchi po putu pod gniega pùk svoje hagline, a dicza lome-
chi, i nosechi zelene gràne, i pivajuchi prid gnim : *Benedictus qui
venit in nomine Domini, O Sana filio Davit.* 2. Grob S. Lazara, iz
kogagaje Issukarst nakon csetiri dneva xiiva izvadio. 3. Pogle, na
komuje Issukarst proklevsci ofuscio smokveniczu. 4. Kuchia Scimu-
na gubavoga, u Kojoije Maria Mandalina proliila maast pridràgu
na glavu Issukarstovu. 5. Kasčteo, iliti ograda (Kasčteoboje misto
malano ogragieno, kako tomacii *Calepinus*) Lazara, bratta Màrti-
na, i Mariè Mandalinè. 6. Istii Kasčteo Betanie. 7. Kuchia Mariè
Mandalinè. 8. Kuchia Màrtina, obadvè u istom Kasčtelu. 9. Misto
megiu istim kuchiam, na kòmuje rekla Marta Issukarstu : *Gòspodine
dasi ti bio ovdi, brat moi nebi bio umrò.* 10. Bunàr iliti studenacz
Màrtin. 11. Kamen Betanie, na komuje sidio Issukarst. 12. Kasc-
teo, koise sad zovè *Castellum contra vos*, Sčtoje tako Issukarst rekao,
kadje ucfenike u gniega poslao, da dovedu Mazgu s' xdribetom, na

(x) *Matt.* 21. 2. kojeichie u Jeruzolim ujasčiti. (x) 13. Misto Betfagie, na komuje Issukarst uzjasčio. Na dvamaje parvim, tojest dva pùt, oproščègnie puno svih grihah : a na Svakomu ostalih, tojest jedanaest pùtah, oproščègnie od 7. god. i 7. csetard. (Michael Angelus Bogliasco mechiè na poslidgniemu oprošč. od 15. god. i toliko csetard.) Sčto u sve Skuppa cfinii oproščègnie od 77. god. i od toliko csetard (a po Michael Angielu od 85.) kojese dobiiva s' ovim putovagniem u S zemgli.

P U T O V A G N I E X.

K' slavnomu Grobu Issukarstovu.

667 **K** Alvariaje, i Grob Issukarstov, u vriime mukè istoga, biila izvan Grada Jeruzolima, alie sada sve u Gradu, u czàrkvi velikoi istogh groba, jerje Jeruzolim poslii kakoga razhorisce Riimski Czesari Vespazian i Titus, po prorocanstvu Danielovu, i Issukarstovu, koji placsuchi svarhu gniega rekao : *Dòchichie vriime Kadchiete nepriategli tvoi obastarti, i obkoliti s' jendekom, nittichie kamen na kamenu u tebi ostaviti.* Sčto seje dogodilo nakon csetarest i niko liko godiinah poslii gniegove smarti, a nakon 81. poslii porogienia. Poslii togaseje rekko Jeruzolim primistio : i kadsuga Tùrcz iz nova osnovàli, s' pomgniomfu sva offobità i poglavità mista Issukarstove uspomenè u gniega zatvorili : Zatoje, rekko gori, mais tor toga osnova glavu izgubio, Sčtoje varh Siona na dvoru ostavio. Ovo dakle putovagnie ima 18. Svetih miistah, koja, pohodech Grob Issukarstov, nahodii.

668 Parvojè Kapela, na mistu, na komuseje Issukarst poslii svòg uskarsnùchia ukazao naipri od svih Diviczi Marihi. 2. Stùp u isto Kapeli, pri komuje bio frustran. 3. Varh Sveti Kalvarie, na komuje bio ràzpèt, i propeet. 4. Misto na komuje na Kriixu dighnut, i Kriix usàgien bio, i on na istomu umro. 5. Kamen na komuje martav pomazan bio s' mirisii. 6. Grob gniegov slavnii. 7. Misto gdje S. Jelina iskopala, i nascla Kriix gniegov. 8. Kapela isto Svetè Jelinè. 9. Scpiglia, u kojuje Issukarst zatvoren bio, doksumi Kriix opravili. 10. Kapela na mistu, na komuje porùgan, i pogargien bio. 11. Kapela S. Longina, koimuje s' uliczom parfa otvorio

12. Kapela na mistu, na komusu voiniczi odichiu gniegovu razdili-
li i za nescivenu gniegovu haglinu xdribi mechiàli. 13. Kapela na
mistu, na komuje nascafa glava parvogh ocza Adama. 14. Mistu
na komusu stajali znanczi i rodiaczi Issukarstovi, iz daleka gladajuchi,
kadsuga propinali; i gdifu stajale xene kadsuga mazali. 15. Mistu,
skogasu xene na Grob gniegov gledale. 16. Mistu, na komuseje
Issukarst u priliki vartlara ukazao Mandalini poslii uskarfnuchia.
17. Grob Jozippa iz Abarimatie. 18. Mistu u Gradu na komuje
bila Kuchia Farizea, u kojojije Mandalina pokorna traxèhi nascla
Issukarsta. Na Svakomje parvi ossam miistah, tojest ossam pùtah,
oprosctègnie puno svih grihah : a na Svakomu ostalih desset; tojest
10. pùtah, oprosctègnie od 7. god. i 7. csetard. Scto u sve Skuppa
cinii oprosctègnie od 70. god. i od toliko csetard. kojese dobiiva
svojim putovagniem na Kalvarihi u Jeruzolimu.

P U T O V A G N I E XI.

Oko czarkve prislavnoga Groba Issukarstova.

Remdaje czarkva groba Issukarstova, kojuje ucsinila Jelina czef- 669
faricza, varlo velika, nisctanemagnie ne zafachia sva mista, ko-
mu s'ottaištviu mukè Issukarstovè, i stàroga zàkona na Kalvarihi
posvechiena, bivscihi sedam izvan istè, alisu sva u istè izvanskoj
gradi, pod Kgliucsem Turskim, koji darxii Aga Jeruzolimski vla-
dalacz, josć od vrimenta Siksta V. Pàpe, koji, govorise, svu pom-
ni bio metnuo, da Grob Issukarstov iz Jeruzolima u Riim doneše,
akoje i Skale dvòra Pilatova, po koimaje prid istòga Issukarst vo-
ien, donio. I jurveje bio odkopan, i odpiiglien; ali pria negosu-
a odvalili, Tùrczisu spravu poznali, i poslii velikè globè, chilit na
ràta metnuli : ne od devocziona (premda ni brez ossobitè, fast-
om prilikom, voglie Boxje) vechie od lakomosti, zarad velika
ohotka iz Karsschianluka, za posctènie istoga; kojuje Garcskà, i
Iermenska nenavidòst u vechiu pakošt metnula, jerje davsci blago
pravila, da i gniezina odmetniisctva, i odpadniisctva slughe pustii
grobu Issukarstovu stajati; koji i danascgni dān u gniemu stojè; i
ssim pogardè, koju Svetigni mista csinè, csèsto, vechma nego Tùr-
zi, slùghe pràvè Svetignie, mālū Brattju zlobbè, koi vechi dio istè
czarkve darxè.

U ogra-

- 670 U ogradi dakle oko czarkve Groba 1. voje Sveto misto Kapela B. D. M. i S. Ivana Evangelishtë, u kojoj su Skale, iliti listve kamene, po kojima se nikada uzlazilo na Kalvariju. 2. Kapela SS. Angelah. 3. Kapela S. Ivana Karstiteglia. 4. Kapela S. Marië Mandalinë. 6. Misto na komuje Abram hotio prikazati na posvetelishtë Bogu Svoga Siina Ixaka. 6. Misto, na komuje Velikii Misnik Melkisedek, kadje Abram razbio csetiri Kraglia, i ofslobodio od istil suxagnstva svoga bratucfeda Lota, i ostale zarobglienë od obranog puka, prikazao Bogu na posvetilishtë kruh, i vino, i dao od svega Abram u defsëtak. 7. Misto i darvo, na komuje Abram, cšuvši glaz iz neba, da nekoglie Ixaka, obazrivši se vidio ovna za isto darvo s rogovii zapëta, kogaje faxegao Bogu na posvetelishtë na misto Ixaka. Na svakomje ovih miistah; tojest sedam putah, oproshtëgni od 7. god. i od toliko csetard. Scto u sve Skuppa cšinii prosët. od 49. god. i od toliko csetard. kojese s' ovim putovagniem dobiv kod S. Groba.

P U T O V A G N I E XII.

Iz Jeruzolima k' Svetom Gradu Betlemu.

- 671 **B**etlem Grad Davidov, u Judihi, naipri se zove *Ephrata*, kògaj Jakov Patriarka, pàsuchi kod gnega ovce, prozvao Bethlemom, tojest kuchiom kruha; tobo, iztomacivši, zlamenuje im *Betlem*; Scto je s' ottaistvom kruha nebeskoga, koiseje ondi rodio tojest Issukarst nasc Gòspodin, recseno. U istomuseje rodio, i umr Kragl David, premdaje u Sionu ukopan; a *Jesseje* gnegov otac ukopan u Betlemu: gdje i grob Rakele Xenë Jakova Patriarke nahodii. Dalekoje Betlem od Jeruzolima scët miigliah, a od Joppe gdi naipri mechiuh nogu na S. zemgliu pùtniczi, 40. miigliah. D gnega od Jeruzolima ima osam Svetih miistah.

- 672 Parvoje Kùla S. Simeona stàrcza. 2. Terebint B. D. Marië. 3. Bunàr iliti studenacz Svetih triu Kragliah. 4. Misto zvàno S. Ili Prorok. 5. Misto, na kojeje prineo Angieo Abakuka Proroka, s' ruc kom u rukuh, daga dàde Danielu Proroku u Jamilavskoi. 6. Kùla iliti kuchia Jakova Patriarke. 7. Grob Rakele. 8. Grad Betlem. Na svakom ovih miistah, tojest 8. putah, jest oproshtëgnie od 7. god. i 7 csetarc

čtard. Sčto u fve Skuppa cfinii oproščègnie od 56. god. i od to-
čtard. kojese dobiiva s' ovim putovagniem u S. zemgli.

P U T O V A G N I E XIII.

K' Sčtali Betlemskoi iliti k' mistu porogiegnia Issukarstova.

Čtalaje Betlemska, u kojoseje rodio Issukarst odkupitegl Sviita, 673
i Kragl vicsgnie slavè, biila jedna Scpiglia u kamenu, izvan
da, u kojuse Skupgliali u vecser Pastiri s' svoima štadii: kojaje
iko hargiava, i pogardna biila, da i onda kadje naivechi Skup u
Blemu bio, zarad velikè nàloghe od svih štrana na popisagnie,
jeje zapovidio bio Očtavian Riimski Czešsar: ni ondaju rekko nie
nikko ni za konak xivinah uzeo: ali Jozip, i Divicza Maria,
sèchi u utrobi xivoga Boga, nie nego ondi konak imat mogla,
kon pèt danah tescka i trùdna puta iz Nazaretta, ottiravscihi ne-
ovicno s' vràta, i istii znanczi; jer lakomòst, u šgoddi dobiitka, nei-
drugogh znancza offim nòvcza, za kojega gliubav, kako cšesto
šcagnie ucfii, i Bogu hator izgubii. Jozipu dakle i Diviczi Ma-
rii, obascavsci, kako bilixii *Soror Maria de Agrida*, viscè od pedeset
hchiah, traxech zaludu konaka cšak do cšetiri ùre nochi, vaglia-
je u recsenu sčtalu izachi, i ondi u xivinskii jasla Boxanstvenom
om Porodu koliivku pripraviti, da gliudczkii nàrod pristane s'
molim Nabukodonozorom kao voh Siino jisti, koji pristao gristi,
idje Siina Boxjega u jasla na Siinu prid sobom vidio lexati. Ovo
dakle poboxno putovagnie ima 12. Svetih mištah, na koimasu Boxja
proščègnia.

Parvoje Sckula S. Jerolima. 2. Czarkva B. D. Mariè. 3. Czar-674
va S. Katarinè D. i mucseniczè. 4. Sčtala, iliti Scpiglia porogie-
nia Issukarstova, gdie sada manastiir màle Brattje obsluxitegliah.
Misto Jassalah, u kojeje Issukarst rogien poloxen. 6. Misto na
omusumuse u istoi sčtali poklonili Istocsnii Kràgli. 7. Kapela S.
ozippa. 8. Grobnicza SS. Mladinaczah mucseniikah. 9. Molitve-
icza S. Jerolima. 10. Grob istògh S. Jerolima. 11. Grob S. Paulè,
Eusctokie gniezine Kchieri. 12. Grob S. Eusebia Abbata. Na
4. 5. i 6. ovih mištah, tojest cšetiri pùta, jest oproščègnie puno
vih grihah: a na Svakòm ostalih, tojest 8. pùtah, jest oproščègnie
od

od 7. god. i od toliko csetard. Scto u Sve Skuppa cfinii oprosc.
od 56. god. i od toliko csetard. kojese s. ovim putovagniem dobiiva,
igiuchi iz Jeruzolima k' Betlemu.

PUTOVAGNIE XIV.

Oko Betlema.

675 **O**Vo putovagnie ima offam Svetih miistah, na koimaje oprosc.
tègnie. 1. voje Scpiglia Blaxenè Diviczè Mariè, ili czarkva
Svetoga Nikolè. 2. Manastiir Svetè Paulè. 3. Misto, na komusu
Kràgli izgubili zvizdu, kojahije iz Istoka dovela u Betlem. 4.
Sello Pastiira, koimafu Angieli naviistili porogiegne Issukarstovo.
5. Czarkva Svetih Angielah, na mistu na kòmusu navistili Pastirom
porogiegne Issukarstovo. 6. Gràd Tekua. 7. Pùstignia imenom
Engaddi, u kojojisu biili vinogràdi Davidovi, koih grozdu prilikuje
zarucnicza duhovna Svòga dragoga. 8. Manastiir Svetoga sàve,
iliti Sabbè Abbata. Na pètomje ovih miistah; tojest jedan pùt,
oproscègnie puno svih grihah. A na svakom ostalih; tojest sedam
pùtah, oproscègnie od 7. godiinah, i od toliko csetardefniiczah
Scto u sve Skuppa cfinii oproscègnie od 49. godiinah, i od toliko
csetardefniiczah, kojese s' ovim putovagniem dobiiva oko Betlema
u Svetoi zemgli.

PUTOVAGNIE XV.

Iz Betlema na Barda Judie, iliti Judææ.

676 **K**Adje Divicza Maria Zacsèla Issukarsta, od istogaje Angiela
koijoiije naviisto upuchiegnie Siina Boxjega, razumila, daje
Elizabeta gniezina rodicza jurve od scèst mîsèczii trùdna s' Svetin
Ivanom Karstitegliom : i barzo za tim imala zapoviid od Boga, daje
ottigiè pohoditi, kojaje stajala u Gràdu *Jùdi* Judie, iliti Judææ
koije bio daleko od Nazaretta offamdefset miigliah Talianskii, pri
ko osctri Bårdah : nisctanemagnie niese Divicza Matt uplascila, ni o
duglinè, ni od osctrinè pùta, vechie barzo onamo pohitila; tojest
csetvartii dan poslii zacsechia riicsii Boxje u Svojoj utrobi, s' Sve
tim Jozipom Zajedno, uzamsci za pomoch putovagnia sàmo jed
nog

Bogh magarcza, na komuje Divicza Maria Jascila, a Jozipga vodio, ektiuchi nighda pristati na gniezine moglbe, da redom jascuh. voje biilo parvò putovagnie upuchienè Riicfi Boxje na zemgli, od òga govoriì czarkovniik : *Ecce iste venit saliens in montibus, transiens colles*; tojest : Evo ovii igie pegniuchise na planine, i rilazechi Bardah. U ovom putovagniu niisu jednako primillù Diviczu Matèr, kako svidocfiì *Soror Maria de Agrida*, svi docsekivali goftionicze; ali je ona svim jednako milosti cfinila, i ofsobito slav- u uspomenu istim Bardom dàla, ucfinivsci na istim s' istim pùtom òloga cfudeffa, za cfetiri dneva, koje je do Elizabete putovala. Na òm pùtu ima sedam svetih miistah, kojase s' sadafcgnim devotim putovagniem pohode.

Parvoje Bunar, iliti vrilo S. Fillippa Aposctola, na komuje to- 677
est istii Aposcto Karstio Aduma Kandaczè Kragliczè Etiopskè. 2. arda Judiè. 3. Pustignia i Scpiglia S. Ivana Karstiteglia, u kojoj je okoru cfinio, i pripovidaò. 4. Kuchia Zakariina, u koju je uniscla Divicza Maria, i u istoi Elizabetu pozdravila. 5. Czarkva na mistu, a komse je rodio S. Ivan Karstitegl. 6. Misto, na komuje progo- orio Zakaria, i rekao : *Ivanje ime gniegovo*, i fastavio onu duhov- u Popiivku *Benedictus Dominus Deus Izrael* : Blagosovglien Go- podin Bògh Izraelskii. (y) 7. Czarkva S. Kriixa; tojest misto, (y) Ex a komuje usicfen Sveti Kriix. Na pètomje ovih miistah, tojest je- comp. Ind. an pùt, oproscègnie puno svih grihah. A na svakomu ostalih, Mich. ojest Scèst pùtah, oproscègnie od 7. god. i 7. cfetard. Scto u sve Ang. Bogl. kuppà cfinii oproscè. od 42. god. i od toliko cfetard. (A po Mi- c. 22. bael Ang. Bogliasco od 55. jer on na 7. mistu mechiè oproscè. od 20. od. i od toliko cfetard.) kojase dobiiva s' ovim putovagniem u Sve- oi zemgli.

PUTOVAGNIE XVI.

Iz Jeruzolima u Kasceo imenom Emaus.

Ovo putovagnie ima Scèst Svetih miistah, na koimaje Boxje 678
oproscègnie. 1. voje Misto, na komuje Issukarst trechi dòn oslii svoje smarti, pridruxiòse, u priliki pùtniika, dvama ucfeni- tom, koisu, vrachiajuchise doma, sumgniechi razgovaralife od ufa-

gnia, kojemu u gniemu imali. 2. Kasćeo Emaus, i Kuchia Kleofe, jednoga od dvaju sumgnivaczah, u kojojje Issukarst, razlomivsci kruh, od istih poznat bio. 3. Grob Svetoga Samuela Velikoga misniika, i Proroka, na planini Ephraim. 4. Bunar, iliti vrillo istogh Svetogh Samuela. 5. Grobnicza Sudaczah Izraelskih. 6. Grobnicza Kragliah Izraelskih. Na drugomje ovih miistah, tojest jedan put, oprosćegnje puno svih grihah. A na Svakom ostalih, tojest scest putah, oprosćegnje od 7. godinah, i od toliko csetardefnizah. Scto u sve Skuppa cfinii oprosćegnje od 42. god. i od toliko csetard. kojese s' ovim putovagniem, u svetoj zemgli dobiiva.

PUTOVAGNIE XVII.

Iz Jeruzolima k' Jordanu.

679 **J**ordanje riika s' mlogo csudeshah milosti Bozje u Stàromu i u novomu zàkonu slavna. Priko gnieje Bògh Svemoguchi, vodechi putk svoi u zemgliu obechiagnia, priveoga s' suhim nogama, raztavivscise vode kao u moru czarglienome, kadgaje izveo iz Egipta: i kadsu na dnu istè u Sriidi biili, zapovidio da uzmu dvanaest Kamenovah, i metnuhi u Sckrigniu Zàkona, za Svidocsanstvo, dahije s' suhim nogama priko gnie priveo. I u gnioije Issukarst Karsćen bio. A pocsetakje istè riike pod planinom Libana, iz pod koje izticsè na dva vrilla, koihsè jedno zove *Jor*, a drugo *Dan*; koja Saštavivscise cfinè Jordan. Tecsè priko Jezera Genezaret, i uticsè u Riiku *Asphaltbite*; nisćtanemagnie ime svoje ne gubii. Od Jeruzolima dakle do Jordana ima osam svetih miistah, kojase s' ovim putovagniem pohodè.

680 Parvoie Bunar, iliti vrillo Svetih Aposćtolah. 2. Planina Svèta Gospodinove Korizme, u kojojje tojest Gospodin postio. 3. Gràd Jerik. 4. Kuchia Zakea ocitnika. 5. Kuchia Elizea Proroka. 6. Czarkva Svètogh Jerolima, u jednoj pùstigni. 7. Czarkva Svètogh Ivana Karstiteglia. 8. Istà Riika Jordan, i misto, na komuje Issukarst Karsćen. Na drugome, i na osmome ovih miistah, tojest dva put, jest oprosćegnje puno svih grihah. (z) A na Svakomu ostalih, tojest peet putah, jest oprosćegnje od 7. god. i od toliko csetard. Scto

(z) *Etiam
ex Comp.
ut supra.*

u sve

sve Skuppa cfinii oproščègnie od 35. god. i od toliko cšetard.
kojese s' ovim putovagniem u Svetoi zemgli dobiiva.

PUTOVAGNIE XVIII.

Iz Jeruzolima u Ebron.

Ebron (koiseje nikada zvaò *Eleutheropolis*, i *Arbee*, a Sada obicšai- 681
nim nàcšinom, u Arabskii Jezik, *Gallil*) Grad Judie u Palestini,
savan na mlogo mištah u pišmu Svetomu štàroga zàkona: kod ko-
je dolina, iliti poglie Mambre imenom, takogier u pišmu Svèto-
u mlogo slavglieno; kojese zato drughda i dolina Ebron u istomu
pišmu zovè. Bioje naipri Gràd poglavitii Filisčtea: a poslii slavan
pristogliem Davidovim, koije razbivšci i nadobivšci Filesčtee, se-
am godiinah u gniemu Kraglievao svarhu Kolina Jùdina i Beniami-
ova; pak zatim, kadsu sva kolina Sinòvah Izraelski gniemuse pod-
xila, Priistoglie Svoje u Jeruzolim prineo, od Kogaje Ebron dva-
esset Talianskih migliah daleko. Igiuchi dakle iz Jeruzolima u
Ebron, nahodise 6. Svetih mištah, kojase s' ovim putovagniem po-
odè.

Parvoje Sello imenom B. D. Marie. 2. Dolina, iliti Pogle 682
Mambre, i mišto na komuje Abram Patriarka tri Angiela, u priliki
liudczkoi triu pùtnikah, vidio, a jednomse poklonio, s' ottaistvom
ire Boxje Katolicšanske Evangieoske, kojase trima Boxanštvenim
obštvm u jednom Boxanštvu Klagia. 3. Mišto, na komuje Abram
atriarka tri recsenà Angiela pod svoju cšergu primio, i kao pùt-
ike izpokoio, i istiimu obechiàli, dachie Scara zacsèti, i roditimu
iina, kakoseje i dogodilo, premdaseje Scara tada, nasmiavšcise,
arugala, i rekla: *Scaralichie Baba Abram: Siina roditi*; jer nie znala
ohim to naviššchiuje. 4. Gràd Ebron. 5. Scpiglia dvoštruka, ko-
je Abram Kupio od Efrona Poglaviczè nàroda Heth, za grobniczu
càri xeni svojoj, Sebi, i Sinovom svoim: i u istoije ukopana biila,
cara, on, Ixak, i Jakov. 6. Gniva, iliti poglie Damasczensko, na
omuje Bògh Svemoguchi štvorio od zemglie Adama parvògh cšovi-
a. Na Svakomje ovih mištah; tojest scèšt pùtah, oprošč. od 7.
od. i od toliko cšetard. Što u sve Skuppa cfinii oprošč. od 42.
od. i od toliko cšetard. kojese s' ovim putovagniem dobiiva u Sve-

toi zemgli. Na 6. mistu, Michael Ang. Bogliasco mechiè oprosèt. od 10. god. i od toliko csetard.

PUTOVAGNIE XIX.

Iz Judie u Galileu, do Gràda Nazaretta.

683 **N**Azaretje Gràd Palestinè u Galilei, sedam Talianskih miigliah daleko od Planine Tabora, a 12. od Gràda Naim. U gniemuje Issukarst proveo svoje ditinstvo, i Diviczase Maria u gniemu rodila; ondibojojje biila ocfina Kuchia, premdajojje Matt. S. Anna biila rodom iz Betlema. U gniemuje od Angiela Gabriela pozdravgliena biila, i Issukarsta zacsèla : Kogaje pozdravglienia, i zacsèchia Kuchia S. Jelina Czeffaricza s' velikom czarkvom ogradila. Ali bivscise godinè Issukarst. 1291. sve Karstianskè poglavicze megiu sobom zaujile, i vas Karstianluk s' tesckim voiskam smutile, na veliku Sčetu virè, i zàkona Evangieoskoga; jer Bendakàr, Egipacskii Sultan, nie tu sgodu, za koju Turczy vazda molè, propustio, ve-ohie takki digao golemu Sillu, i offvoio Tripolu, Antiochiu, u Sirihi, i Ptoleimadu u feniczihi, Gradove (u koimaje offobito tada vira Svèta u Istoku czvala) i s' takim duscmanstvom obsluxiteglie, i slughe zàkona potukao, i protirao, dasu sva Svèta mista u Istoku 18. godiinah, brez i jednogh Karstianskògh obsluxègnia posčègnia, u Turskom Suxagnstvu plakala. Tadaje rekko Bògh Svemoguchii recsenu Gòspinu Kuchiu po rùke Angielah, iz Srid velikè czarkve s temegliom izvadio, i iz Nazaretta odnioju u Dalmacziu, na zemgliu Nikole Frangipana Harvaczkoga Bàna, kojaje sàma tada u zapadu miirna biila : i metnuoju na Planinu Tarfat, kod Gràda Riike, ukra Mòra Adrianskogh, u istogh gospodina dobru, darxave *Modrussa* istè god. a 10. dòn Maja, u subotu, buduchi Papa Nikola IV. Reeda S. O. Franczescka; a Czeffar u Istoku, *Andronicus*; a u zapadu *Rudolphus* I. ovoga imena, i parvii od sadafcgniega Karla VI. Kuchiè a Macxarskii Kragl Ladislaus ovoga imena III. Pak opet od onuda nakon 3. god. i 7. misseczii; tojest god. 1294. Missecza Decembra 10. dòn istòga, kojje takogier subota bio, prineoju u Latinsku zemgliu, i metnuo na jedan varh kod Grada Rekanati : I opet ondi tri godine tri pùt primisschiao; pak naiposlìi temegljoj u Loreti

utval

tvardio, buduchi da vechie pet stotiinah godiinah ondi u velikom
posčtègniu, i devoczionu svega sviita stoii. Igiuchi dakle iz Judie
Galileu, do Grada Nazaretta, ima 16. Svetih miistah, koiasc s' ovim
putovagniem pohodè.

Parvoje Makmas, gdie jedna czarkva B.D. Marie. 2. Bunar, iliti 684
studenacz Samaritankè, i Basčtina Jakova Patriarkè. 3. Gràd Sikar.
4. Misto, na komuje odsicfena glàva S. Ivanu Karstitegliu, gdie jedna
tòga czarkva. 5. Jamnia, iliti Gemnen, Sello Samarie. 6. Gràd
Jaim. 7. Planina Svèta Tàbor. 8. Gràd Nazaret, u kòmuje czar-
va Gabrielova Gòspi Navisschiegnia, kojuje ucfinila S. Jelina czesła-
cza, kako gori rekko: i na istomje mistu sada manastiir màle Brattje
bsluxitègliah. 9. Kuchia S. Jozippa zarucsnika B. D. M. 10. Bunar,
iliti studenacz Issufov, i Diviczè M. gdie czarkva S. Arkangiela Gabrie-
la. 11. Czarkva, kojase zove S. Maria od štraha, i dartagnia. 12.
Tarpeza Gospodinova. 13. Odsik s' kogasu xudie Issukarsta suno-
rèt turili. 14. Planina, na koju uznesse diavao Issukarsta, napastu-
chiga, i ukazamu Kraglietva Sviita, obechiajuchimu sva dati, ako-
nuse poklonii. 15. Ulicza, i Kuchia, gdifuse rodili Zebedeo, i
niegovi sinovi Jakov vechii, i Ivan Evangielisčta. 16. Czarkva S.
Annè, na mistu gdie biila Kuchia istè, i gniezina zarucsnika Joa-
cima, u kojojseje zacfela, i rodila B. D. Maria. Na 2. 6. 7. 8. i 9. ovih
miistah, tojest peet pùtah, jest oprosčtègnie puno svih grihah. A
na Svakomu ostalih; tojest 11. pùtah, oprosčtègnie od 7. god. i od
toliko csetardesniiczah. Ščto u Sve Skuppa cfinii oprosčtègnie od
77. god. i od toliko csetard. A po *Michael Angielu Bogliasco* od 80.
god. i 100. csetard. onbo na 15. mistu mechiè oprosčtègnie od 10.
god. i od 30. csetard.

P U T O V A G N I E XX.

Iz Nazaretta do Pottoka Jakovglieva, i Mosta na Jordanu.

POtok, ili bogliè, Prùd Jakovglieva (*Vadumbosè* zove voda, ilmu 685
morskà, ili Riika, ili kakomuse dràgo drugacse zvàla, Kojaje
tako pliitka, dase moxe prigaziti) jest ono misto Riike Jordana, na
komujuje Jakov Patriarka, vrachiajuchise u zemgliu Svòga rogiè-
gnia, iz Mezopotamie, od Svoga Tašta Labana, i vodechi Sobom
dvi

dvi xene Svoje, Liu i Rakelu, i jedanaest Sinòvah, s' mlosčtvom velikim ovaczah, dèvah, i drugogh imagnia, s' koimgaje Boogh Sve-
moguchi obilno blagosovio bio; prigazio. I Prudseje gniegova
prozvala, zarad čsuda Boxje milosti, kojeje sc' gnim ondi Boogh ucfi-
nio : kadje tojest, stigavsci ondi, i bojechise Svoga bratta Exauna,
komuje priotteo blagosov od oca, poslaomu, daga utiscii, darove
od Svega Svoga imagnia. Za tim, priko noch, pria zorè, poslao
prid sobom priko vode sve svoje imagnie, a on oštao sàm za vodom,
da u miiru Boga molii, i priporucsimu, daga ofslobodii od rukùh
bratta Svòga Exauna : koigaje barzo ufsliscao, i poslaomu An-
giela, koiseje do jutra sc' gnim ondi harvao, i nemoguchiga nado-
biti, udarioga po steghna xili, kojamuje takki usanula, i on ràmat
pocseo : i od onda xudie nejiduh steghna. Nisčtanemagnie, nek-
tiuchiga josc pustiti, pocseogaje Angieo daga pustii moliti; a onmu
odgovorio, *vechiute pustiti dogodmi ne blagosovisc*, koimuje zato i bla-
gosovio, i imemu Jakov u Izrael prominio, i stimga protiva Exau-
nu brattu, i drughim nepriategliom osnàxio i oslobodio; govorechi
Akosi toliko jak protiva Bogu, Koliko vechma protiva gliudma. Premda
tomacsi naucsnii Abulensis, daje Sčampatur Kriivo metnuo *Vadum*
Jacob, imajuchi bitti *vadum Jaboc*; tojest *Potok Jabok*, koimuje pri-
Jordana na pùtu bio, kod kogaseje sve sčto rekko velii dogodilo
premdaje s' istim pùtom i Jordan prigazio. I prilicnieje po razlo-
gu, jer piismo Svètò, istò Skazujuchi, velii, daje priscao *vadum Ja-*
cob : a pria istòga Jakova Patriarkè nie biilo drugogh Jakova, oc-
kogabise tako prozvala i donle zvàna biila : dakle ima bitti *Jaboc*
a ne *Jacob*. od Nazaretta dàkle, do Potoka Jakovglieva, ima deve-
Svètih miistah, kojase s' ovim putovagniem pohodè.

- 686 Parvoje Kàna Galilee Gràd. 2.su Planine u koimaje Issukarst s
malo Kruhah, i s' čsetirima ribiczam nassitio peet higliadah gliudih.
3. Gràd Tiberiad. 4. Maghdal, Kasčteo S. Marie Mandaliine. 5.
Betfaida Gràd, u komuseje rodio S. Petar Aposčtò. 6. Gràd Ka-
farnaum. 7. Mòre Galileiskò. 8. Suhi Bunar, u kogasu Brattja bà-
czila Jozippa naimlagiega Siina Jakovglieva. 9. Potok Jakovgliev
i Mòst na Jordanu. Na parvomje ovih miistah, tojest jedan pùt
oprosčègnie puno svih grihah. A na Svakomu oštàlih; tojest ostan
pùtah, oprosčègnie od 7. god. i od toliko čsetard. Sčto u Svi

skuppa cfinii oprosčègnie od 56. god. i od toliko cšetard. kojese s' ovim putovagniem u S. zemgli dobiiva.

PUTOVAGNIE XXI.

Po Damascku i oko gniega.

DAmascak nikii mechiuh poglavitii Gràd Sirie; a nikii poglavi-687
tii Czelesirie, Darxavè u istoi Sirihi; jerje Alèp, iliti Hiera-
olis vechii Gràd u Sirihi, nego Damascak, koga Tùrczi zovuh
am, i koije daleko od Jeruzolima scèst dànah hoda, i u gniemu
da stoii Jeruzolimski Pasca. U gniegaje Svèti Pavao iscao progoniti
karstianè, Kadgaje Issukarst oborio s' kognia, i od progoniteglia
cfinio virè Naucsiteglia. I u gniemuje nepijuchi i ne jiduchi tri
nèva Sliip lexao, dokga nie Annania karstio. Po gniemu dakle
nà peet Svètih miistah, kojase s' ovim putovagniem pohodè.

Parvoje. Misto na komuje Pavao Sveti obratioše. 2. Kuchia 688
annanie, kojè Pavla Karstio. 3. Kuchia Judè, u kojojie Pavao tri
ni Lexao ne jiduchi, i ne pijuchi. 4. Czarkva u kojojie Bunàr,
na komuje Pavao Karsčten bio. 5. Pencxer, iliti oblok, na koije
Pavao od Brattje po Issukarstu Spusčten bio, i uklonioše od pro-
onstva. Na Svakom ovih miistah, tojest peet pùtah, jest oprosčègnie
od 7. godiinah, i od toliko cšetardefniiczah. Sčto u Sve Skuppa
inii oprosčègnie od 35. god. i od toliko cšetard. Kojese s' ovim
utovagniem dobiiva u Svetoi zemgli.

PUTOVAGNIE XXII.

Iz Joppe, iliti Jaffè, na Planinu Liban.

[Ibanje planina Sirie, od Sidòna mista u Sirihi, cšak do Scmirne 689
Gràda u istoi Sirihi pruxena, 150. velikii miigliah u duglinu:
Plinioju cfinii dugu od 1500. migliah. Alise *Libanus* i darvo ni-
ò miriscavò zovè, od jednoga istògh imena Sirianskòdh mladi-
hia, koiseje, kako laxuh Pivaoczi, u istò stàblo okrenuo. Garczi
tamgnian *Libanon* zovuh, zarad miriissa. Od Joppe dakle, do
libana planine, ima 10. Svetih miistah, kojase s' ovim putovagniem
ohodè.

Par-

690 Parvoje Czesarea Palestinskà, Gràd. 2. Kasëteo pùtnikah. 3. Planina Carmelus, na kojojè Svetih Ilia Prorok mlogà Zlamegnia Svetignie svoje ostavio. 4. Gràd nikii primorskii, imenom Svet. 5. Ptolemaida Gràd. 6. Sidon Gràd, sadà obicfainim nàcfinom zvàn saida. 7. Bairut Gràd, i u gniemu czarkva. 8. Planina Liban, i na gnioi czarkva. 9. Tripola, iliti Tripolis Gràd u Sirihi. 10. Antiochia, Gràd poglavitii u istoi Sirihi. Na Svakomje ovih miistah, to jest desëtet pùtah, oprosëtègnie od 7. god. i od toliko csetard. Sëtò u Sve Skuppa cfinii oprosëtègnie od 70. god. i od toliko csetard. Kojese s' ovim putovagniem u Svetoj zemgli dobiiva.

P U T O V A G N I E XXIII.

Po Gràdu Kairu, iliti Missiiru, u Egiptu.

691 **E**Gipatje Kragliestvo u Azii, Kogaje sada poglavitii Grad Kair, iliti Missiir, koise i Babilon zove, ali ne onii, koga ucfinisce Sinovi Noevi, Kragliujuchi Nemrot, Siin Kamov : Koiseje tako prozvaò, jerje u gniemu Smeten Jezik gliudczkii, koije tada jedan na Svem Sviitu bio : oviibo grad Babilon nie u Egiptu, vech u Kaldei; kogaje Ninus, ili Semiramis gniegova xena, ili matèr, Kraglicza, tako popravila, i opravila, ucfinivscimu Sidove 50. Lakatah u Scirinu, a 200. u visinu, daje jedno od sedam csùdah na Sviitu bio. Egipacskafu dva Babilona; jedan magnii, drughii vechii, i obadvafu zvana Kair Magnije bliizu Delte Addè Niila, a od Seleuczie daleko 90. miigliah Talianskih. Vechiije daleko od Alexandrie dva dneva hoda, a od Jeruzolima 300. miigliah. Sadaje, velii Kalepin, magnii glàva Kragliestva. A u komufu Kraglievali Farauni Egipacskii, i Jozip Siin Jakova Patriarke vladao, i pùk Izraelskii u Suxagnstvu bio, i Issus s D. Mariom i s' Jozipom doscao, pobigavsci iz Jeruzolima; nitje bio magnii, ni vechii, vech Grad *Memphis*, koise sad zove Kair stàrii. (a)

(a) *Isai*
19. v. 13.
Jerem. 2.
v. 16.

Od Egipacskè zemglie, i Kraglievinè slavè dugobi biilo ovdi govori. U gnioi, govorè koifu ondi biili, nighda kisca ne padà, vechie ju Nilus riika na svoje vriime natàpà, i tako plodnu cfinii, da neima na Sviitu prilikè. Egipatje, velii *Crinitus*, matt Svih zemaglieh, mesëtricza Svih znagniah; Egipcizianibofu naistarji, velii, Svih na Sviitu pùkah - onifu mlogà mudra znagnia vladagniu gliudczkom iznascli

inafclli, i naravi zviizdah, i nebeffah varlo visèti biili. Onifu parvii, d Nàròdah, daje dùfca gliudczkà ne umarla rekli, i od Boxanftva loghè naukè dàli, premdaga do Iffukarfta niifu nighda pravo pozuli, jerje tomù narav ftvorena slabba. U vriime *Amafis* Kràglia biiije u Egiptu dvadesèt higliadah gradòvah. U Egiptu dakle, i lairu ima tri Svètà mifta, kojase s' ovim putovagniem pohodè.

Parvoje czarkva imenom S. Marie od ftùpa, u kojojije tiilo S. 692
urbare diviczè i mucfeniczè zakopano. 2. Czarkva Jakobitah, na iftu na komuje, govorife, Divicza Maria, Kadje onamo doscla, s' Ifufom malanim pribivala: u kojojife i nahodii mifta, na komuje togh postèglicza biila. 3. Bunàr, iliti vrillo B. D. Marie, i mifta rugò, na komuje s' malanim Ifufom, i s' Jozipom zarucfniikom toim pribiivala. Na Svakomje ovih miiftah, tojest 3. pùt, oprofcgnie od 7. godiinah, i od toliko cfetard. Sèto u fve Skuppa cfinii oprofcègnie od 21. god. i od toliko cfetard. kojese s' ovim putoagniem u Svetoi zemgli dobiiva.

P U T O V A G N I E XXIV.

Na planinu Sinai.

Sinaije planina Arabie Petreiskè, u Krai mòra; na kojojije Moifie 693
primio Zakon od Boga, i kojase fastaje s' planinom Oreb, na kojojije Moifih, pàsuchi na iftoi ovcze, ukazaofc Boogh u oghgniu, na ednome gàrmu; i ucfinio gniega Kapetanom, a bratta gniegova Aroa miifnikom pùka Svoga, i poslaohi u Egipat k' Faraunu, daga pokukujuh puftiti pùk gniegov: i za zlamegnie Faraunu, dahije on k' niemu poslao, potvardio Moifievoi Scipki, iliti Sètàpu, Kripost cfiti cfudefa: a za zlamegnie pùku fvomu zapovidio, da kadga izeduh, na iftoi planini gniemu posvetelište prikaxuh. Na planini dakle Sinaju ima 7. Svetih miiftah, kojase s' ovim putovagniem pohodè.

Parvoje Iftà Planina Sinai, kojase sad zovè S. Katarinè D. i 694
mucfeniczè. 2. Kapela na varhu iftè planinè, gdifu Angieli tiilo Iftè Svetè prineli, i metnuli. 3. Czarkva prifvetogh nafcègh Spaffieglija, u kojojifu kofti Svetè katarinè. 4. Planina Oreb, sada zvàna Moifieva, i na iftoi jedna Kapela. 5. Czarkva 40. SS. mucfeniikah.
M m m 6. Ka-

6. Kamèn Oreba, iz Kogaje, udarivsci Moisie s' Svojom Scipkòm, potekla voda. 7. Misto, na komuseje Boogh ukazao Moisihi u oghgnievitu Gàrmu. Na parvomje ovih miistah, tojest jedan pùt, oprosčègnie puno svih grihah. A na svakomu ostalih, tojest scèst pùtah, oprosčègnie od 7. god. i od 7. csetard. Sčto u sve Skuppa cfinii oprosčègnie od 42. god. i od toliko csetard. kojesc dobiivas' ovim putovagniem u Svètoi zemgli.

P U T O V A G N I E XXV.

Po Aleksandribi.

695 **A**leksandria je gràd u Egiptu, ne daleko od Nilskoga uscchia; od mista tojest gdi Nilus riika u more uticsè; u komuje takogier Aleksandro velikii, Maczedognianin, svoje velicsanstvo ukazao, davscimu biichie, i svoje ime, trista i dvadessèt godiinah pria Issukarsta: ucsinivsciga dvostruka, jedan svarhu drugoga, na stùpovih. Dògnii za zimu, a gorgnii za litto; petnaest higliadah koracsajah, tojest petnaest Talianskih miiglah u Scirinu, kako broii kalepin, premda *Quintus Cortius Rufus*, koije istoga xivot, josè pria Issukarsta popiisao, mechiè, dagaje ossamdessèt stàdiah na okolo osnovao; Sčto cfinii dessèt higliadah koracsajah (b) Stadiumboje pùt od 125. Koracsajah. Kojaje mira u obicsai doscla po cšudnovatoi Jakosti Herkula, glàsnògh na Sviitu Junaka, koije stò i dvaest i pèt koracsajah ne odanuvsci na vas mah tarcsao, u ighri cšikaviczè Olimpianske Gràdje ovii s' cšudnovatim maistorlukom s' perom osnovao glàsni na sviitu u tom poslu maistor *Dinocrates*, na priliku mente tadà Macedonianske: a Aleksandrovo moguchstvo, i Silla za sedamnaest dènah, na scèst higliadah koracsajah u okolo, vissokè istoga zidove i kule dighla. Po Aleksandrihi dakle ovoi, i josè po Egiptu, ima peet Svetih miistah, kojasè s' ovim putovagniem pohodè.

(b) Per

Plin. l. 1.

e. 23.

696 Parvoje Czarkva S. Marka Evangielisčtè, na mistu gdie pripovidao, ufachien, i mucsen bio. 2. Czarkva S. Katarinè D. i mucseniczè, na mistu, na komje mucsena. 3. Pustignia S. Antuna Abba ta, kòga oghgnienim zovuh. 4. Pustignia S. Makaria. 5. Pustigni S. Pavla parvogh Remete, iliti Pustigniaka. Na Svakomje ovi miistah, tojest peet pùtah, oprosčègnie od 7. godiinah, i od tol
kok

oko četardefniiczah. Što u Sve Skuppa činii oprostègnie od 5. god. i od toliko četard. kojese s' ovim putovagniem u Svetoi zemgli dobiiva.

[tako ima u Svètoi zemgli u sve 48. miistah, na kojihje Svakòmu po jedno puno oprostègnie svih grihah; osim grobba Issukars- 697 ova, na komusu dva; tojest jedno za xiiivè, a drugò za martvè: remdase Svakò Svakòga moxe za martvih dšce odrediti, i dobiti: ili odrèdivsci, ili sviuh, ili kogamu drago jednoga ostalih miistah puno oprostègnie za martvih, il za martvoga dšcu; za Svoje vlaste grihe ne dobiiva ništa, ili sšvim (odrèdivsci sviuh puna za martvè) ili na takom miistu, kojega tojest ili puno, ili ne puno oprostègnie odrèdii za martvè: buduchi na Svakomu ostalih po jedno, ili puno, il ne puno oprostègnie. A na grobbu Issukarštovu moxe dobiti jedno za Svoje grihe, a drugò za martvòga, koga ho- nie, buduchi ondi dva: izvan dabi obadva za martvih dšce odrè- io, i odlucio. Imase znati dase za sebe nemoxe nego jedno puno oprost. na dān dobitti, kakoje iztomacšio Innoc. XI.

A miistah, na koimje oprostègnie ne puno; tojest od 7. god. 698 7. četard. ima 184. koja Sva Skuppa činè oprostègnie od 1281. od. i od toliko četard. oprostègnie (osim Što višcè nadomechiè *Michael Angelus Bogliasco*) Kojà Svakii pūt, kadgod priko dān poho- è prisvetii Sakramenat ottara, ili reknuh, gdigodmu drāgo, vechiè ūtah spomenutū molitvu, tojest šcèšt ocse-nāscāh, i šcèšt zdravih Mariah, s' toliko *Gloria Patri*, dobiivaju mālā Brattja S. O. F. gniovih brattinstvah Brattja, i Sestre, i svi znanczi, priategli, i dobrocšinio- zi; kako gori. A ostalih Redòvah Redovniczi, i gniovi &c, do- iivauhi takogier, po milosti opchiegnia s' Reedom S. O. Franczesc- a, komusu uprav šva Jeruzolimškā oprostègnia dopùššchiena, i otvargiena od razlikih Papah, kojih Sviuh broi, i milostivè Kgnighe a oššobitštvo mālē Brattje u Svetoi zemgli, i duhovnome blāgu ištē, otvargiujuchi broii Svetē uzpomene Benedišto XIII. Pāpa, u Svo- i milostivoi, kako sliidii.

B E N E D I C T U S E P I S C O P U S S E R V U S S E R V O R U M D E I.

Ad perpetuam rei memoriam.

I.

Summi Pontifices loca sancta Palestinae invisentibus, inque iis commorantibus multas indulgentias largiti.

Loca sancta Palestina, in quibus Christus Dominus redemptionis humanæ mysteria ortu, vita, & morte sua consummavit, ab ipsis nascentis Ecclesiæ primordiis in tanta semper veneratione, & honore ab universis Christianis habita fuerunt, ut per omnes ætates ad ea religionis causa invisenda, undique fidelium turba confluerit, proptereaque antecessores nostri Romani Pontifices plurimas indulgentias & privilegia tam in eos, qui sacram illuc peregrinationem susciperent, quam in alios qui in iisdem sanctis locis commorantes, divino cultui & Proximorum ac peregrinorum saluti, nullis incommodis & vitæ periculis territi, famularentur, larga manu contulerint, & alii postmodum successores eadem collata probaverint, novisque gratiis spiritualibus & largitionibus auxerint. Hinc maxime decet, ut nos quoque ad Indulgentias & Privilegia hujusmodi, Apostolicæ auctoritatis nostræ munimine salva & illæsa servanda prompto animo accurramus.

Indulgentiæ & privilegia loca sancta invisentibus, atque Or-

II. Siquidem nobis dilectus filius, Frater Josephus Maria ab Eбора Procurator Generalis Ordinis Fratrum Minorum beati Francisci, de Observantia nuncupatorum, nuper exponi curavit, se ad Terræ sanctæ subsidium, ac suorum dicti Ordinis Fratrum vineæ Domit excolendæ inibi à multis sæculis operam dantium, pere-

gr

grinosque ex omnibus Christianis provinciis ad eadem *dini Fra-*
lica sancta pie veneranda accurrentes religiosa charitate *trum Mi-*
ventium, & catholicis illarum partium opportuna *norum*
latia præbentium, optare, ut omnia & singula privi- *ibidem*
gia, gratiæ, Indulgentiæ, criminum remissiones & rela- *commo-*
tiones, hætenus eiusdem Terræ sanctæ locis, suis Fratri- *ranti,*
us, aliisque personis, auctoritate Apostolica approbare- *olim con-*
nt, & speciali forma rursus confirmarentur. Nos igitur, *cessa, ite-*
ui ejusdem Terræ sanctæ, ubi steterunt pedes Domini, *rum con-*
sequentiam & venerationem, quantum possumus, pro- *tur.*
novere studemus, hujusmodi piis votis libenter annuen-
tes, ipsumque Josephum spiritualibus favoribus & gra-
tis cumulare omnino cupientes, & à quibusvis excom-
municationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesia-
sticis sententiis, ac censuris & pœnis, si quibus quomod-
libet innodatus existit, ad effectum præsentium tantum
consequendum, harum serie absolventes & absolutum
pre censes, supplicationibus, nobis ejus nomine hu-
militer porrectis inclinati, omnia & singula privilegia,
concessiones, facultates, exemptiones, jura, indulta,
indulgentias, peccatorum remissiones, cæterasque gra-
tias spirituales & temporales, eisdem locis sanctis, ea-
demque visitantibus, atque illorum Custodi & Guardia-
no cœnobii Hierosolymitani, & Fratribus dicti Ordinis,
ibidem commorantibus, nec non eorundem Fratrum
interpretibus, qui Hierosolymis, Betlehem, Nazareth,
nque aliis quibuscumque Terræ sanctæ & Palæstinæ lo-
cis existunt & vivunt, per infra scriptos antecessores no-
stros Romanos Pontifices, Sedemque Apostolicam, in
genere & in specie, aut alias quomodocumque concessas,
tenore presentium iterum confirmamus, atque forma
am-

amplissima approbamus & innovamus, prout ab iisdem Romanis Pontificibus antecessoribus nostris in suis Apostolicis literis olim indultæ & concessæ fuerunt. Hæc vero sunt; videlicet.

1. Gregorii IX. literæ incipientes : *Si Ordinis Fratrum Minorum*. datæ Perusii Kal. Februarias, anno 1238.
2. Aliæ ejusdem, incipientes : *Pro Zelo fidei*, datæ Laterani III. Kalendas Februarias anno 1238.
3. Aliæ ejusdem, incipientes : *Cum messis*, datæ Laterani XVI. Kalend. Jun. 1238.
4. Innocentii IV. incipientes : *Cum hora undecima*, datæ Lugduni XII. Kalendas Aprilis anno 1245.
5. Alexandri IV. incipientes : *Ex relato fide*, datæ Laterani IV. Kalend. April. anno 1257.
6. Aliæ ejusdem, incipientes : *Quum hora jam undecima*. datæ Viterbii XIII. Kalendas Majas, anno 1258.
7. Clementis V. incipientes : *Quum hora undecima*, data Pictavii Kalendas Augustas, anno 1306.
8. Joannis XXII. etiam incipientes : *Quum hora undecima*, datæ Peyræ VI. idus Augusti, anno 1325.
9. Clementis VI. incipientes : *Gratias agimus*, datæ Avinionis XI. Kalendas Decemb. 1342.
10. Innocentii V. incipientes : *Piis fidelium studiis*, data apud Villam novam Diœcesis Avenionensis, noni Septembris 1356.
11. Aliæ ejusdem, incipientes : *Ad ea, quæ in laudem* datæ Avinionis VI. idus Novemb. 1362.
12. Urbani V. incipientes : *Rationi congruit*, datæ Avinionis VI. idus Novembris 1362.
13. Gregorii XI. incipientes : *Sicut de damnabili*, data Avinionis VII. Kalendas Decemb. 1375.

14. Aliæ

1. Aliæ ejusdem, incipientes : *De religiosa Discretione*,
datæ Avenione eodem die, mense & anno.
2. Aliæ ejusdem, incipientes : *Inter cunctos Ordines*, da-
tæ Avenione eodem die, mense & anno.
3. Urbani VI. incipientes : *Ad ea, quæ piorum locorum*,
datæ Neapoli IV. idus Junias 1384.
4. Joannis, in sua obedientia XXIII. incipientes: *Cum*
à nobis, datæ Bononiæ IV. Kalend. Julias 1410.
5. Martini V. incipientes : *Affiduum Christi servitium*:
datæ Florentiæ VII. Kalendas Julias 1420.
6. Aliæ ejusdem, incipientes : *Sincera devotionis, affectus*,
datæ Florentiæ VII. idus Julias 1420.
7. Aliæ ejusdem, incipientes : *Cum à nobis, quod justum*
est, datæ eodem loco, die, mense & anno.
8. Aliæ ejusdem, incipientes : *Provenit ex vestra devo-*
tionis, datæ eodem loco, die, mense & anno.
9. Aliæ ejusdem, incipientes : *Votis vestris*, datæ Flo-
rentiæ IV. idus Julias 1420.
10. Aliæ ejusdem, incipientes, *Exigit vestra devotionis*,
datæ ibidem eodem die, mense & anno.
11. Aliæ ejusdem, incipientes : *Votis vestris*, datæ Flo-
rentiæ XIV. Kal. Septembris 1420.
12. Aliæ ejusdem, incipientes : *Votis vestris*, datæ Flo-
rentiæ VII. Kalendas Septembris 1420.
13. Aliæ ejusdem, incipientes, *His, quæ per Ecclesiastica-*
rum, datæ Romæ XVI. Kalendas Martias 1421.
14. Aliæ ejusdem, incipientes : *Salutare studium*, datæ
Romæ eodem die, mense & anno.
15. Aliæ ejusdem, incipientes : *Studium & sincerus*, datæ
eodem loco, die, mense & anno.
16. Aliæ ejusdem, incipientes, *Sinceritas vestra devotionis*,
datæ Romæ IV. idus Martias 1421.

30. Eugenii IV. incipientes : *Dum onus*, datæ Bononia V. idus Julias 1437.
31. Aliæ ejusdem, incipientes : *Bonus pastor*, datæ Bononia IV. idus Julias 1423.
32. Aliæ ejusdem, incipientes : *Exultantes in Domino*, datæ eodem die, mense & anno.
33. Aliæ ejusdem incipientes : *Per hæc proxima tempora* datæ Florentiæ XVII. Kal. Januarias 1441.
34. Aliæ ejusdem incipientes, *Sacræ religionis*, datæ Romæ Kalendis Februariis 1444.
35. Aliæ ejusdem, incipientes : *Dum præclara merita*, datæ Romæ V. idus Februarias 1446.
36. Nicolai V. incipientes : *Sincera devotionis*, datæ Romæ VI. Kalend. Aug. 1448.
37. Aliæ ejusdem. incipientes : *Apostolicæ Sedis*, datæ Romæ XI. Kalendas Augustas 1451.
38. Aliæ ejusdem incipientes : *Quum à vobis petitur*, datæ Romæ pridie Kalendas Aprilis 1452.
39. Aliæ ejusdem incipientes : *Romanus Pontifex*, datæ Romæ XIV. Kalendas Majas 1452.
40. Aliæ ejusdem, incipientes *Solers Romani Pontificis*, datæ Romæ XVI. Kalendas Martias 1453.
41. Calixti III. incipientes : *Apostolicæ Sedis*, datæ Romæ IV. idus Januarias 1455.
42. Aliæ ejusdem, incipientes : *Quum te nuper*, datæ Romæ XIV. Kalendas Januarias 1455.
43. Aliæ ejusdem, incipientes : *Etsi ex debito*, datæ Romæ IV. idus Januarias 1455.
44. Aliæ ejusdem, incipientes : *Quum itaque*, datæ eodem loco, die, mense & anno.
45. Aliæ ejusdem, incipientes : *Illius cujus in pace*, datæ Romæ IV. nonas Februarias 1455.

4. Aliæ ejusdem, incipientes : *Licet pro nostra*, datæ Romæ V. idus Májas 1455.
4. Aliæ ejusdem, incipientes : *Devotionis vestræ, ardor*, datæ Romæ pridie nonas Februarias 1457.
4. Sixti IV. incipientes : *Suscepti cura*, datæ Romæ pridie idus Februarias 1475.
4. Alexandri VI. incipientes : *Quum, sicut accepimus*, datæ Romæ idibus Augustis 1496.
5. Pii IV. incipientes : *Divina disponente clementia*, datæ Romæ XVI. Kalendas Augustas 1561.
5. Sixti V. incipientes : *Piis fidelium votis*, datæ Romæ die IX. Aprilis 1588.
5. Urbani VIII. incipientes : *Ut dilecti filii*, datæ Romæ die XXI. Aprilis 1632.
5. Aliæ ejusdem, incipientes : *Alias à felicis recordationis*, datæ Romæ die XVIII. Junii 1644.
5. Innocentii X incipientes : *Salvatoris & Domini*, datæ Romæ XIX. Septembris 1645.
5. Aliæ ejusdem, incipientes : *Quum, sicut dilecti*, datæ Romæ XXIII. Septembris 1645.
6. Alexandri VII. incipientes : *Piis Christi fidelium*, datæ Romæ die III. Augusti 1655.
7. Clementis X. incipientes : *Quum sicut dilectus*, datæ Romæ die VII. Julij 1670.
8. Innocentii XI. incipientes : *Ad augendam*, datæ Romæ die XXX. Septembris 1681.
9. Aliæ ejusdem, incipientes : *Piis Christi-Fidelium votis*, datæ Romæ die XXII. Junii 1684.
6. Aliæ ejusdem, incipientes : *Exponi nobis*, datæ Romæ die XXX. Aprilis 1686.

61. Alexandri VIII. incipientes : *Ex in juncto nobis*, datæ Romæ die X. Novembris 1690.
62. Innocentii XII. incipientes : *Alias à felicitis recordationis*, datæ Romæ die V. Decembris 1696.
63. Innocentii XIII. incipientes : *Piis Christi-fidelium votis*, datæ Romæ die VI. Junii 1721.
64. Aliæ ejusdem, incipientes : *Quum ad infrascriptam*, datæ Romæ die XIII. Septembris 1721.

*Hæ omnes
literæ
Apostolicæ
perpetuo
approban-
tur.*

III. Hucusque antecessorum nostrum Romanorum Pontificum ad Fratres Minores, de Observantia nuncupatos, in locis Sanctis Christo Domino militantes, editæ literæ Apostolicæ, quas omnes, & quaslibet alias in ejusdem Ordinis annalibus & monumentis laudatas, ad eos per quoscumque Romanos Pontifices, quomodolibet scriptas, præsertim quoad indulgentias, dummodo de earumdem existentia valide & legitime constet, inque eisdem tam enunciatis, quam aliis quibusvis, contentis quæcumque, etiamsi talia forent, que specialem & specificam mentionem requirerent, ubi tamen Concilii Tridentini decretis non adversentur, cum integris suis tenoribus, & datis, plene & sufficienter expressas, ac si de verbo ad verbum præsentibus insertæ essent, habentes Apostolica auctoritate, præsentium tenore perpetuo approbamus & confirmamus, ac in plenam observantiam & pristinum ac validissimum suum statum restituentes & revocantes, innovamus; &, quatenus opus sit, omnia & singula prædicta denuo concedimus & indulgemus, illisque perpetuæ & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, omnesque & singulas tam juris, quam facti, & quarumcumque solemnitatum, de jure, usu, vel consuetudine, aut alias quomodolibet requisitarum, a

in præmissis fortasse omissarum, nec non quoscumque
alios, quantumvis substantiales defectus, si qui forsan in
iisdem omnibus, & singulis quomodolibet intervenerunt,
supplemus.

IV. Insuper omnibus & singulis cujuscumque Ec- *Nemo*
clesiasticæ dignitatis, status & conditionis, quamtumvis *contra hæc*
privilegiatis, personis, expresse inhibemus, quominus *privilegia*
contra vim & sensum privilegiorum, concessionum, fa- *Fratribus*
cultatum jurium & indultorum, ut præfertur, per nos *Minori-*
approbatorum & confirmatorum, ac etiam innovatorum, *bus in lo-*
ica sive personas, prædicto Guardiano Hierosolymita- *cis sanctis*
re subjectas, ejusque curæ mandatas, respicientium, ul- *degenti-*
tim jurisdictionis, aut superioritatis actum sub quocum- *bus præ-*
que prætextu, in locis & personis prædictis, absque no- *judicium*
stra expressa facultate, sub pœnarum, in iisdem literis *inferat.*
apostolicis, pro locis sanctis, & Guardiano prædicto con-
cessis, approbatis & innovatis, contentarum, incurfu,
exercere præsumat.

V. Præsentes quoque literas nostras, inque eis com- *Hæ literæ*
prehensa quæcumque, ex quavis legitima & privilegia- *in omni-*
t causa, colore, prætextu, capite, etiam in corpore ju- *bus perpe-*
is clauso, nullo unquam tempore de subreptionis vel *tuo obser-*
oreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis nostræ, *ventur.*
at quovis alio, quantumvis substantiali, defectu, no-
tri, impugnari, infringi, restringi, limitari, ad viam &
terminos juris reduci, vel adversus eas quodcumque ju-
is vel facti, aut gratiæ remedium impetrari, posse, de-
cernimus; sed illas semper & perpetuo firmas, validas,
& efficaces existere, & fore, suosque plenarios & inte-
ros effectus in omnibus & per omnia fortiri & obtine-
re, nec non ab omnibus & singulis, ad quos nunc spe-

stat & pertinet, & pro tempore quomodolibet spectabit & pertinebit, cujuscunque qualitatis, dignitatis, ordinis, gradus & conditionis extiterit, perpetuo & inviolabiliter observari debere; nec sub ullis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi; sed semper ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt & vulgabuntur, toties in pristinum & validissimum statum restitutas, repositas & plenarie reintegratas censer; ac denuo etiam sub quacumque posteriori data, per Guardianum & Fratres prædictos quomodocumque eligenda, concessas, validas & efficaces existere & fore, suosque plenarios & integros effectus in omnibus & per omnia sortiri & obtinere, eisque perpetuo suffragari: sicque & non alias per quoscumque judices Ordinarios vel Delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, Vicelegatos, dictæque Sedis Nuncio judicari & definiri debere volumus; & quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Cardinales protectores eas faciant inviolabiliter observari.

VI. Quocirca dilectis filiis nostris dicti Ordinis Fratrum Minorum de Observantia vel etiam prædictæ Terræ Sanctæ Cardinalibus protectoribus, nunc & pro tempore existentibus, seu illorum arbitrio & defectu, alii ex parte S. R. E. Cardinalibus, munus protectoris hujusmodi exercentibus, mandamus, quatenus ipsi Cardinales protectores, seu munus hujusmodi gerentes, vel uno eorum per se vel alium, seu alios easdem præsentibus litteras, inque eis contenta quæcunque, ubi & quando opus

opus fuerit, quoties ex parte prædictorum Guardiani & Fratrum, seu Procuratoris generalis, pro tempore existentium, sive alterius eorum, vel aliorum interesse in præmissis habentium, fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præstatio assistentes, ipsas præsentis literas, inque eis contenta hujusmodi, ab omnibus & singulis, ad quos spectat & pro tempore spectabit, faciant auctoritate nostra iniolabiliter observari, ipsosque Guardianum & Fratres, & alios, quos eadem literæ concernunt, in futurum præsentium literarum & in eis contentorum, commodo & effectu pacifice frui & gaudere; non permittentes illos, seu eorum quempiam super his quomodolibet inledebite molestari, perturbari, inquietari vel impediri; contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna juris & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras & pœnas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si fieri poterit, atque opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

VII. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii *Clausula*
Papæ VIII. prædecessoris nostri Apostolicis literis, qui- *derogato-*
bus cavetur, ne quis extra suam civitatem vel diœcesim, *ria.*
ubi deputatus fuerit, contra quoscumque procedere,
aut alii vel aliis vices suas committere audeat seu præsumat, inque Concilio generali edita Constitutione, de duabus dictis, aliisque quibuslibet in contrarium præmissorum facientibus, quomodolibet editis, vel edendis, specialibus vel generalibus ordinationibus Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus & formis per Romanos Pontifices præ-

prædecessores nostros, ac nos ipsos, & Sedem prædictam, cum quibusvis irritativis annulativis, cassativis, revocativis, modificativis, præservativis, exceptivis, restitutivis, declarativis, mentis attestativis, ac derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis Decretis in genere vel in specie, etiam motu pari, ac etiam consistorialiter, aut alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus, in contrarium præmissorum concessis, approbatis & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut quæcumque alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium & singulorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, latissime & plenissime, ac specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim at eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

*Harum
exemplis
omnimo-
da fides
habeatur.*

VIII. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis, manu alicujus ex Secretariis Ministri vel Commissarii Generalis Ordinis eorumdem Fratrum Minorum de Observantia, seu Notarii publici subscriptis, & sigillo officii ejusdem Ministri vel Commissarii, aut Procuratoris Generalis ipsius Ordinis, vel alterius personæ, in Ecclesiastica dignitate constitutæ, munitis eadem

eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel cõfessæ.

IX. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pàgi-^{Nemo} am nostræ absolutionis, approbationis, confirmatio-^{hanc Con-} nis, innovationis, novæ concessionis, roboris, adjectio-^{stitutio-} nis, defectuum suppletionis, inhibitionis, decreti & de-^{nem in-} rogationis, infringere, vel ei ausu temerario contraire.^{fringere}
Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignatio-^{audet.} nem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apo-
stolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarna-
tionis Dominicæ millesimo septingentesimo vigesimo
septimo, V. Nonas Martias, Pontificatus nostri anno
tertio.

C S L A N A K II.

Oproščègnia u Svii czarkva Riimskii.

O Tacz priposčtovani Krisčtofor *de capite fontium*, Generao Svegà 699
Reeda S.O. Franczeska, u Kgniga Sabragnia Povlasticzah Pro-
techih Redòvah, govorechi od oproščègniah Sedam poglavitih
Riimskih czarkavah, bilixii, daje Bonifazio VIII. proczigniùjuchi
làngo duhovnò czarkve S. Ivana Laterana u Riimu, rekao : *Indul-*
gentiæ Lateranensis Ecclesiæ numerari non possunt, nisi à solo Deo, & ego
omnes illas confirmo : tojest : oproščègnia czarkve Lateranskè
nemoxe niko ossim Boga pribroiti, i ja sva potvargiu-
em.

A o. p. Mesčtar Tomma Coffo *Oronensis*, velii u Kgniga od pris-700
etoga Gòspina Roxaria, Sčtampanii u Genui na 1614. daje Sčtio u
jednom velikè oblàsti, i virè sabragniu opročègniah, dase u Riimu
svakii dån moxe dobiti 45. punih oproščègniah svih grihah, ossim
nloghih ne punih, i drugih povlasticzah za ofslobogiegnie duscah
z Purgatoria. Sčto i Kgnighe ovoga nadpissa, *Ritratto dell' Indul-*
genze

genze, da Sisto Quinto concesse alla Confraternità del Cordone del nostro Serafico Padre San Francesco, Stampane u Piacenczi god. 1597. potvargiuh, s' ovim risma : *U Riimu ima za Svakii dān 45. punih oprosčègniah, Koihse Svakè urè, i Svakògh cšassa istògh dnèva moxe mlogo dobitti.*

701 Svarhu togà u czarkvi S. Ivana Laterana, u czarkvi B. D. Marie za czarkvom S. Petra, i u czarkvi S. Paula izvan Bedena Gradczkoga, offim oprosčègniah vlastitii, gnima u prav dopùsschienih, dobiivajuse u dvama parvim, po Svidocsanstvu o. p. Petra *Fellini*, u Kgni-ga stvarih cšudnovatih Riima, sva oprosčègnia dopùsschiena czarkvi S. Jakova u Galiczihi. A u trechioi, tojest S. Pavla, po Svidocsanstvu *Hieronymi Nolani*, sva onà, kojase dobiivaju pohodechi Svetu zemgliu, i czarkvu S. Jakova u Galiczihi.

702 Da pravoviirnii dobroxeglnii, s' vechim sarczem i duhom, za possao xeglnogh dobiitka, u dobru zavitnih Prosechih Redovnikah, navlastito S. O. Franczeska, prianuh; buduchi da, kako zakonslòvczi sùdè, *numerata pecunia plus valet, quam numeranda*: tojest: vechie vagliaduh novci izbrojeni, nego sàmo ugovoreni, i pogogieni; Svecihuhim blago duhovnogh Riimskògh harfska novacz po novacz u ovom cšlanku izbroiti: Kazavscihim naipri jutragniega bdegna i ragniègnia stajalisčta: za tim sve nadnicze godiscniega trùda. Dakle.

§. I.

Od Riimskih Stajališčah.

703 **R**iimje Gràd u Latinskoi zemgli, kod riike Tibera, koja po Sridgniega tecsè; tako prozvànè od *Tiberina*, koiseje u gnioi utopio, buduchi pria *Albula* zvàna. Dalekoje Riim od mora mediteranskoga; tojest Sridzemglianoga, 12. Talianskih miigliah: komufu pocsetak dàla dva bratta bliznacza, kopilana, *Romulus*, i *Remus*, na 741. ili, kako martirologia Riimska mechiè, na 752. godine pria Iffukarsta. Koihje matèr biila Rhea Silvia, divoika vestalka (vestalkefuse zvàle divoike, kojefu Boxiczi vesti divicšanstvo svoje megiu ludoboxczii zavitovavale, i gnioi sluxechi zajedno u istè czarkvi kao dùvne stajale) Kchier *Numitoris*, Kraglia Latinskoga, u narodu Silvianskom, tojest Scumskòm (koiseje tako prozvao od Silvia,

Svia, koiseje s' cšudnovatim dogagijom u Scumi od Asckania ro-
do) kòga bratt *Amulius*, oholo zaktivajuchi Kraglievinu, brattaje,
pristoglia Skinuo, i svu gniegovu musckù diczu himbeno pogubio;
a Kchier *Ren* megiu dùvne Boxicze Vestè zatvorio, da oczu basčti-
nsa ne ucsinii: Ali Smiscavscife sc' gniom puteno ludoboxkii mis-
nk, koije istè divoike cšuvao, i vladao, zacselaje i rodila dva recse-
n bratta, *Romula* i *Rema*, u Gradu Albi, pod planinom *Alban*: koje,
koje milòst uzroka naravi s' Srichnim dogagijom Sviitu dala, ta-
khije u xivotu pomogla: Zasčtohije, poslavsci recsenii misniik, po-
zpoviidi Kraglia, i za pokriti svoju Sramotu, dahi u spomenutu ri-
k baczè, od potopa ocsuvala; jer bivscife riika izvan posteglie da-
ko, ali pliitko izliila, i nemoguchi zato, koisuhinofsili, k' istè bar-
zu i dubini pristupiti, baczilifuhi u istè izlivenii potop, Sczinechi-
dse i ondi malani moguh utopiti: ali pocsevsci takki voda opada-
i u svojuse postegliu vrachiati, na Sukusu ondi xiivi ostali; kojeje,
civsci istih plac (velè nikii) doscla iz Scumè xeedna vucsicza doi-
i lizati; i takose današcgni dân u Riimu pengaju: alie tà làx
ou istinu pocsetak imala: tojest nascaohije ondi malo poslii Faustu-
s Kragliev ovcsàr, i odneohi svojoj xeni, Laurenczihi imenom,
ojahije odoila, i odranila; i recsenoi laxi razlogh dàla, jerje, za-
rd ncsiti u putenom poganom poxegliegniu, i naslagiegni, pravo
el pastiira, s' koimaje Sramotno opchila, vucsiczom zvàna.

Kadsu Romulus i Remus poodrasli, i razumili opacsinu, koju-704
sc' gnima, i sc' gniovim Didom Numitorom ucsinio materin striicz
Amulius, barzosumuse offvetili, ubivsciga, a Dida opet na pristoglie
Sviansko metnuvsci. Alifuse barzo za tim i oni istòm pokaragniu,
sprilicšnom opacsinom Krivi ucsinili: jer doscavscihim xeglia i
vglia, na istòm mistu, na komuhimseje, dàtim potopu, voda Smi-
lvala, i Laurencziahi odrànila, Gràd ucsiniti, dosclahimje zajedno
phola ùm, s' izpraznom xegliom Kraglievinè; kojaje, zasnovavsci
eglni Gràd, metnula megiu gni hinàd, od kojegachiese dvoicze
nena Gràd nazvati, koilichie u gniemu Kraglievati: i bivsci obod-
vicza od nesloxna mlosčtva druxinè, i razlikè Idòlah gaatkè, s'
nenom Kràglia pozdravgliena; nie biilo pogodbè do zavade, i sab-
ie, kojaje Romulu ràzlogh dàla, a Remuga s' glavom uzèla; il u
bju Kroz hinàd, kochie bitti Kràgl; il na sudu, jer nie bio Kragle-
O o o voi

voi zapoviidi poslùscan; kakoje opchienia ùm : opchienimbose nà-
cfinom govorii, daje hinàd o Kraglievinu Svarscio megiu gnima s'
gaatkom Idòlah; Zascto Kadsu otiscli, *Romulus* u Palatinskù, a *Remu*
u Aventinskù czarkvu, iskati sud od Idòlah, doletivsci k' *Remu* scèst, a
k' *Romulu* dvanaest Jastrebovah, Svifu rekli da Bogovih ochiè *Romula*
za Kraglia, i Svifumuse zato poklonili: ali metnuvsci on zàkon, da
kogod ne uniigiè, i izàgie iz novoga gràda na vràta, vech priskocfi
priko jendeka, uzmemuse glava; bratmuje gniegov *Remus* parvii uz
parkos ucfinio, i zatogaje pogubio : pak zatim novii Gràd od Svò
ga imena nazvao Riimom, i 38. godiinah u gniemu Kraglievao;
takemu Srichiè pocsetak dao, daje sve Gradove, i Kraglie Sviita i
slavi nadašcao, jerje za 700. godiinah sve napridujuchi vas okolifi
zemaglskii vladavii svojoj podloxio : i svarhu svih jednu, i u jedno
sve frichie imao, daseje Issukarst pod istoga vladagniem rodio; ko
premdaje protiva gniemu bio, niemu slavu ukinuo, vech u tolike
vechiù, i bogliu prominio, kolikoje vechià, i boglià nebeskà o
zemaglskè, i duhovna od svitovgnie slave: zatoje vechiè duxan Sve-
tom Petru, koimuje zidove popravio, nego *Romulu* koimuje parv-
temeglie metnuo; jergaje ovii ucfinio glavom duscmanstva paklo-
noga, i mesctrom svih vraxjih bludnostih; a Petar glavom Blaxenst-
nebeskoga, i naucfitegliom nauka xivota; koi i današcni dān dā
svemu Sviitu nauk vicšgniega spassegnia, i rānu duhovnu blaxenog
uxiivagnia, kakochie ukazati ovii cslanak. Dakle.

Riimskà Stajaliscta, i istih oproscègnia.

705 **S**Tajalisctasu Riimskà nikà Svakdàgnia, koihsè tojest oproscègn-
moguh Svakii dān toliko, kolikose pùtah istih czarkve poh-
dè, i pomolii Bògh za uzvisègnie czarkve &c. dobiti : toboje off-
bitòst oproscègnia vicšgniegh, kojese brez odrègiegnia vrime-
dopùsschiuje, kakoje gori na svom mistu recseno. A nikasu samci
odregiene dnève. Svakdagniasu sedam poglavitih czarkavah Riim-
kih. A ostàlihfu czarkavah sàmo u onè dnève, u kojeh bilixii m-
sao Riimskii. I kako Svakdàgnih oproscègnia svaki dān dobiiv-
juh, toliko, kolikohi pùtah &c. Koifu u Riimu, glàvom, i sobstvom
doisto pohodè, neimajuchi povlasticzè. A ostalih sàmo u od-
giene dnève. Tako koi imaduh povlasticzu dobiivathi u Riimu

van Riima, polazechi prisveti Sakramenat u vlastitoi czarkvi, kako
naduh svi profesechih Redovah Redovniczi; ili rekavsci vechiè pù-
h spomenùtih scèst ocseuàscah, i scèst zdravih Mariah, kad nemo-
h pohoditi Sakramenat; kako ima Reed malè Brattje S. O. Fran-
cescka, i istòga Brattinstva, dobrocsinioczi &c; dobiivajuh par-
h oprosètègnia, toliko, koliko pùtah Svakii dòn priko godi-
è to ucinè : a drugh, sàmo u odregienè dnève istih. Ali kad
lape, dopùsschiujuchi takù milòst, i povlasticzu, ne cfinè spomenu
osobitim zatvòrkom, od stajaliiscta sedam poglavitih czarkvah,
e razumise taka povlasticza dopùsschienà za stajaliscta svakdagnia,
echie sàmo za onah kojasu zabilixena u misàlu Riimskom, (c) za (c) *Vinea*
ojaje trima Redovom S. O. Franczescka dopustio povlasticzu Siksto *Seraph. c.*
V. i Pio II. (koih Kgnige viddi *in monumentis ordinum* (d) a Siksto 27. n. 127.
. pruxioju na sva istih Redòvah Brattinstva; *Superne dispositionis*, (d) p. 1.
opùsschiujuchi istim sva oprosètègnia, i povlasticzè Brattinstva po- *trac. 1.*
lavitogh *Confalloris*, kojeje uzdigao S. Bonaventura, i kojemuje *fol. 150.*
opùsschiena povlasticza dobiivati, kako rekko, sva oprosètègnia & 158.
Riimskih stajaliisctah &c. Ovasu stajaliscta kako sliidè.

Do Korizme.

NA malado litto, iliti obrizovagnie Gospodinovo, stajaliscte u 706
czarkvi B. D. Mariè s' drughè stranè riike Tibera, *ad fontes olei*,
oprosètègniem od 154. higliade, 983. godine, i 285. dònah.

NA vodokarschie stajaliscte u czarkvi S. Petra, s' oprosètègniem
od 158. higliadah, i 986. godiinah, i 285. dònah.

UNedigliu sedamdeseticzè stajaliscte u czarkvi S. Lovrena izvan
bedena, *in agro verano*, s' oprosètègniem od 158. higliadah, i
986. godiinah, i 285. dònah: i ofslobagiasè jedna dusca iz Purgatoria.

UNedigliu scesdeseticzè stajaliscte u czarkvi S. Pavla izvan be-
dena, s' oprosètègniem od 155. higliadah, i 290. godiinah, i
100. danah.

UNedigliu Pedeseticzè stajaliscte u czarkvi S. Petra, s' oprosètè-
gniem od stò pedeset i ossam higliadah, devet stotinah scèsèt
ossam godiinah, i dvista ossamdesèt danah.

Michael Angelus *Bogliasco*, u Svojemu sabragniu oprosètègniah,
mechiè u ove tri nediglie magnie godiinah oprosètègnia: u

dvibo parvè mechiè od 12. higliadah godiinah, a u trechii od 28. higliadah : ali csetardefnicze, koih mechiè u parvu 48. u drugu 18. a u trechii 28. cfinè vechii broi dānah. Pak mechiè u Svakū, Svarhu oproščègnia od godiinah, oproščègnie od svih grihah, i oproščègnie trechiegh diila svih grihah, u dvi parvè. Nitti zarad ove razlikosti vaglia sumgniti od istinè, premdasu parvoga broja Svidoci, i Svidocfanstva (kakochiu na Svarhsi ovoga §. kazati) varlo kuscana, i zdravo poznana : Zarad razloga, kogasam dao u cslan. 4. §. 5. liistu 365. pod brojom Kraignim 575. i u cslan. 7. §. 3. liistu 405. pod brojom Kraignim 638. navlastito ovdi, buduchi, kako sad gori rekko, neizbroina oproščègnia sedam poglavitih Riimskih czarkavah.

Priko Korizme.

707 **N**A cistū Sriidu stajalisčte u czarkvi S. Sabinè kod Dominikanah (u koju, Pàpa, svi Kardinali, i svi Prelati igiuh istii dān u processionu na Kognii : i ondi Pàpa pepelii) s' oproščègniem od tri higliade godiinah, i s' punim svih grihah.

U cistii csetvartak stajalisčte u czarkvi S. Gargura, kod olive tanah, s' oproščègniem od desset higliadah godiinah.

U cistii peetak stajalisčte u czarkvi SS. Ivana i Pavla, kod Jexu atah, s' oproščègniem od desset higliadah godiinah.

U cistu Subotu stajalisčtè kod S. Trifūna u czarkvi S. Agusčtina, s' oproščègniem od desset higliadah godiinah; i s' punim svih grihah, po *Mich. Ang. Bogliasco*; koi takogier mechiè, daje u ovu, i u sve subote priko Korizmè stajalisčtè i u czarkva Svetè Mariè pūka i Svetè Mariè miira, s' oproščègniem punim svih grihah, po dopuščiegniu Siksta IV. zarad otrovnè grozniczè, kojaje tadà u Riimu biila.

708 **N**Ediglia 1. Korizmè. U ovuje nedigliu stajalisčte u czarkvi S. Ivana Laterana : a po *Mich. Ang. Bogliasco*, i u czarkvi S. Duha *in Saxia* s' oproščègniem u jednoj, i drugoj od 18. higliadah godiinah, i s' punim svih grihah, i svarhu togà ofslobagiasè jedna dūscā iz purgatoria.

U Ponedigliak stajalisčte u czarkvi ūzah S. Petra, s' oproščègniem od desset higliadah godiinah, i s' punim svih grihah.

U uto

U utorak stajalisće u czarkvi S. Anastazia, s' oprosćègnjem od 3. higliadah godiinah, i od toliko csetard. i ofslobagiasc jedna dũsca i purgatoria.

U Sriidu stajalisće u czarkvi S. Marie vechiè, s' oprosćègnjem od 28. higliadah godiinah, i od toliko csetard. i s' odpũsschiegnjem techiegh diila svih grihah.

U csetvartak stajalisće u czarkvi S. Lovrena *in Paneperna*, gdje jest na gradela pecsen bio, s' oprosć. od higliadu (a po Mich. Ang. bogl. od 10. higliadah) godiinah, i s' punim svih grihah.

U Petak stajalisće u czarkvi dvanaest Aposćtolah, kod màle brattje Conventualah, s' oprosć. od 12. higliadah godiinah, i s' punim odpũsschiegnjem svih grihah.

U Sobotu stajalisće u czarkvi S. Petra Aposćtola, s' oprosćègnjem od 18. higliadah godiinah, i od toliko csetard. i s' odpũsschiegnjem punim svih grihah.

N Ediglia 2. Krizmè. U ovuje nedigliu stajalisće u czarkvi S. Marie vechiè (a po Mich. Ang. Bogl. u czarkvi S. Marie *de Naticella*) s' oprosć. od 18. higliadah godiinah, i od toliko csetard. 709

U Ponedigliak stajalisće u czarkvi S. Klementa, kod Domikanah, s' oprosćègnjem punim svih grihah : a po Mich. Ang. *ogliasco*, Svarhu togà od 11. higliadah godiinah.

U utorak stajalisće u czarkvi Svetè Balbinè, s' oprosćegniem od 10. higliadah godiinah.

U Sriidu stajalisće u czarkvi S. Czeczilie, s' oprosćègnjem tagogier od 10. higliadah godiinah.

U csetvartak stajalisće u czarkvi S. Marie s' drughè strànè riike Fibera, kod vrilla ugia, s' oprosćègnjem od 25. higliadah godiinah.

U Pètak stajalisće u czarkvi S. Vitala, iliti xiivka, s' oprosć. od 10. higliadah godiinah.

U Subotu stajalisće u czarkvi Svetih Petra i Marcellina, mucfenikah, s' oprosćègnjem od 10. higliadah godiinah, i s' punim svih grihah : i ofslobagiasc jedna dũsca iz Purgatoria.

N Ediglia 3. Korizmè. u ovuje nedigliu stajalisće u czarkvi S. Lovrena *in agro verano*, izvan grada, s' oprosćègnjem od 19. higliadah 710

dah godiinah, i od 43. csetard. I ofslobagiasc jedna dũsca iz Purgatoria.

U Ponedigliak stajalisće u czarkvi S. Marka, s' oprosćegniem od 10. higliadah godiinah, i s' punim svih grihah.

U utorak stajalisće u czarkvi S. Pudenczianè, s' oprosćegniem od 10. higliadah godiinah, i s' punim svih grihah.

U Sriidu stajalisće u czarkvi S. Siksta, s' oprosćegniem od 10. higliadah godiinah, i s' punim odpũsschiegniem svih grihah.

U csetvartak stajalisće u czarkvi SS. mucsenikah Guzme i Damgniana, s' oprosćegniem od 10. higliadah godiinah.

U Pètak stajalisće u czarkvi S. Lovrena *in Lucina*, s' oprosćegniem od 10. higliadah godiinah.

U Subotu stajalisće u czarkvi S. Suzane, s' oprosćegniem od 13. higliadah godiinah i s' punim svih grihah, kako gori u parvu subotu Korizmè.

711 **N** Edigliah 4. Korizmè. u ovuje nedigliu stajalisće u czarkvi S. Kriixa, zvanoi *u Jeruzolimu*, s' oprosćegniem punim svih grihah, i ofslobagiasc jedna dũsca iz Purgatoria. Istoje, istii dãn, blãgc u czarkvi S. Marie Angielah po Mich. Ang. Bogl.

U Ponedigliak stajalisće u czarkvi csetiriu svetih okrugnienih mucsenikah, oprosćegnie od 10. higliadah godiinah.

U utorak stajalisće u czarkvi S. Lovrena *in Damaso*, s' oprosćegniem od 10. higliadah godiinah, i s' odpũsschiegniem trechiegh diila svih grihah.

U Sriidu stajalisće u czarkvi S. Pavla izvan Gràda (gdie propechie, kojeje s' Svètom Brigitom govorilo) s' oprosćegniem od 10. higliadah godiinah, i s' punim svih grihah. Svarhu toga jessu u istoj czarkvi, za svakũ nedigliu priko sve godinè, sva oprosćegnia stajaliisćah mukè Issukarstove u Jeruzolimu; i sva czarkve S. Jakova u Galiczihi.

U csetvartak stajalisće u czarkvi Svetih Silvestra, i Martina, mucsenikah, s' oprosćegniem od 10. higliadah godiinah. Istoje, isti dãn, oprosć. u czarkvi S. Martina, recsenoi na *bardu*, po Michae. Angielu Bogliasco.

U Pètak stajalisće u czarkvi S. Euzebia, s' oprosćegniem od 10. higliadah godiinah.

U Subotu stajalište u czarkvi zvanoj Svetogh Nikole u tav-
nczi, s' oprosćègnjem i s' odpùsschiegnjem svih grihah : a po Mich.
Ang. Bogl. i od 10. higliadah godiinah.

N Ediglia 5. Korizmè, kojase zove gluha. u ovuje nedigliu sta- 712
jalisće u czarkvi S. Petra Aposćtola, s' oprosćègnjem od 20.
higliadah god. i od toliko csetard. i s' odpùsschiegnjem trechiegh dii-
l svih grihah.

U Ponedigliak stajalište u czarkvi S. Krizogona mucf. s'
oprosćègnjem od 10. higliadah godiinah.

U utorak stajalište u czarkvi S. Ciriaka mucf. s' oprosćègnjem
od 10. higliadah godiinah.

U Sriidu stajalište u czarkvi S. Marcella, s' oprosćègnjem od
csetet higliadah godiinah.

U csetvartak stajalište u czarkvi S. Apolinara, macxarskoj, i
imacskoj, s' oprosćègnjem od 10. higliadah godiinah.

U Pètak stajalište u czarkvi S. Stipana *in monte celio*, s' ofslo-
bogiegnjem jednè duscè iz Purgatoria.

U Subotu stajalište u czarkvi S. Ivana *ante portam Latinam*, s'
oprosćègnjem od 13. higliadah godiinah, i s' ofslobogiegnjem jed-
nè duscè iz Purgatoria.

N Ediglia 6. Korizmè, Kojase zove czvitnà. U ovuje nedigliu 713
stajalište u czarkvi S. Ivana Lateranskoga, s' oprosćègnjem
od 25. higliadah godiinah, i od toliko csetard. s' odpùsschiegnjem
svarhu togà punim, i s' ofslobogiegnjem jednè duscè iz Purgato-
ria.

U Ponedigliak stajalište u czarkvi S. Praksedè, s' oprosćè-
gnjem od 15. higliadah godiinah, i s' odpùsschiegnjem punim svih
grihah. Svarhu toga, od ovoga ponediglka tia do ponediglka uz-
karssa, jest u istoj czarkvi Svakii dān oprosćègnje puno svih grihah.
Takogier i u czarkvi S. Marka, po dopùsschiegnju Pavla II. kojiuje
popravio.

U utorak stajalište u czarkvi Svetè Priscke, s' oprosćègnjem
od 18. higliadah godiinah, i s' odpùsschiegnjem punim svih gri-
hah.

U Sriidu stajalište u czarkvi S. Mariè Vechiè, s' oprosćègnjem
od 28. higliadah godiinah, i s punim odpùsschiegnjem svih grihah.

Na

Na velikii csetvartak stajalisće u czarkvi S. Ivana Lateranskoga, s' oprosćègniem od 11. higliadah godiinah, i 38. csetardefniiczah : s' odpùsschiegniem svih grihah, i s' ofslobogiegniem jednè dùsce iz purgatoria. Na ovise dòn svakè godinè, na vràti Svetog Petra, Sćtije Pecfatnicza Aposćtolska, kojase zove *Pecfatnicza vècse re Gospodinove*, u kojoji Pàpa prokligniè sve odpadnike odvire.

Na velikii pètak stajalisće u czarkvi S. Kriixa, recsenò *u Jeruzolimu*, s' oprosćègniem punim svih grihah ; Kojeje istii dòn i czarkvi S. Marie Angielah.

Na velikù subotu stajalisće u czarkvi S. Ivana Lateranskoga s' oprosćègniem od 11. higliada godiinah, i 45. csetardefniiczah s' odpùsschiegniem punim svih grihah, i s' ofslobogiegniem jednè dùsce iz Purgatoria.

714 **N** Ediglia velika, tojest uskarfnùchia Gospodinova. U ovujene digliu stajalisće u czarkvi S. Mariè vechiè, s' oprosćègniem od 28. higliadah godiinah, i od toliko csetardefniiczah : s' odpùsschiegniem punim svih grihah, i s' ofslobogiegniem jednè dùscè i purgatoria.

U Ponedigliak, na uskars, stajalisće u czarkvi S. Petra Aposćtola, s' oprosćègniem od 28. higliadah godiinah, i s' odpùsschiegniem punim svih grihah.

U utorak na uskars, stajalisće u czarkvi S. Pavla izvan gràda, oprosćègniem od 20. higliadah godiinah, i od 28. csetardefniiczah s' odpùsschiegniem takogier punim svih grihah.

U Sriidu, stajalisće u czarkvi S. Lovrena izvan gràda, s' oprosćègniem od 28. higliadah godiinah, i od toliko csetardefniiczah, s' odpùsschiegniem takogier trechiegh diila svih grihah.

U csetvartak, stajalisće u czarkvi dvanaest Svetih Aposćtolah s' oprosćègniem od 25. higliadah godiinah, i s' odpùsschiegniem punim svih grihah.

U Pètak, stajalisće u czarkvi S. Marie kod mucseniikah (kojaje za Ludoboxaczah biila czarkva Svih Bogovah, s' jednim sàmim oblokom na varhu, i današcni dòn : jer kakosu Riimgliani kò nàrod nadobiivali, takosu istògh Boga uzimali, i u istù czarkù mechiali : ali rekavsci jedan od gnii u viichiu, da i Karstianskoga Boga, tojest Issukarsta, u nutra metnuh, buduchi i Karstiani po

Riime

liimskom zapovijesti, i vladavju: odgovorili su svi, da ne; jer je gnioz, i košce, *frascan*, i *csadnovat Boogh*: ako gniega u nutra metnufmo, svechie *cughè on na dvòr iztirati*) s' oprostègnjem od 15. higliadah godiinah.

U subotu biilu, stajalisće u czarkvi S. Ivana Lateranskoga, s' oprostègnjem od 15. higliadah godiinah, s' punim odpùsschiegnjem svih grihah, i s' ofslobogiegneim jednè dùscè iz Purgatoria.

N Ediglia biila, iliti mali uskars, tojest osmina istòga. U ovuje nedigliu stajalisće u czarkvi S. Pankraczia, s' oprostègnjem od 15. higliadah godiinah, i s' punim odpùsschiegnjem svih grihah.

Po Uskarsu.

NA dòn vechih Letaniah, tojest na S. Marka, stajalisće u czarkvi S. Petra. A tri dnèva magnii letaniah, prid spafov dòn. Parvie, 715 tojest u ponedigliak, stajalisće u czarkvi S. Mariè vechiè. Drugii, u czarkvi S. Ivana Lateranskoga. Trechii u czarkvi S. Petra: Svakdi s' oprostègnjem od 156. higliadah i 555. godiinah, i od 100. dònah.

N Ediglia Duhovah. U ovuje nedigliu, parvii dòn Duhovah, stajalisće u czarkvi S. Petra, s' oprostègnjem od 158. higliadah, i 968. godiinah, i od 285. dònah.

U Ponedigliak, drugii dòn Duhovah, stajalisće u czarkvi S. Petra, s' oprostègnjem od 158. higliadah, i 968. godiinah, i od 285. dònah.

U utorak, trechii dòn Duhovah, stajalisće u czarkvi S. Anastasia, s' oprostègnjem od 158. higliadah i 968. godiinah, i od 285. dònah.

U Sriidu parvù po Duhovii, quatarah litgnih, stajalisće u czarkvi S. Marie vechiè, s' oprostègnjem od 159. higliadah i 790. godiinah, i od 285. dònah.

U csetvartak, stajalisće u czarkvi S. Lovrena izvan gràda, s' oprostègnjem od 158. higliadah, i 968. godiinah, i od 285. dònah: i ofslobagiasè jedna dùsca iz Purgatoria.

U quatrenii petak stajalisće u czarkvi dvanaest Svetih Apostolah, s' oprostègnjem kako sad gori u csetvartak, izvan da neima ofslobogiegna dùscè &c.

U quatrenu subotu, stajalisće u czarkvi S. Petra Apostola, s' oprostègnjem od 159. higliadah, i 890. godiinah, i od 285. dònah.

Bogliasco u dnëve ovih quatarah mechiè magniè god. oprosètègnia ali u dva parvà mechiè odpùssch. puno svih grihah : a u subotu, od pùssch. trechiegh diila, i odpùssch. puno svih grihah, i ofslobogiegnie jedne dùscè iz Purgatoria.

Na quatre Jessègniè.

716 **U** Sriidu stajalisète u czarkvi S. Mariè vechiè, s' oprosètègnien od 159. higliagah, i 890. godiinah, i od 285. dènah.

U Pètak stajalisète u czarkvi dvanaèst Svetih Aposètolah, s' oprosètègnien od 158. higliadah, i 968. godiinah, i od 285. dènah.

U subotu stajalisète u czarkvi S. Petra Aposètola, s' oprosètègnien od 158. higliadah, i 968. godiinah, i od 285. dènah, s' ofslobogiegniem jednè dùscè iz Purgatoria. *Bogliasco* u dnëve ovih quatarah mechiè magniè godiinah oprosètègnia : ali u parvii mechiè odpùsschiegnie trechiegh diila svih grihah : a u drughii odpùsschiegnie puno svih grihah : a u trechii odpùsschiegnie trechiegh diil svih grihah, i ofslobogiegnie jedne dùscè iz Purgatoria.

Priko Adventa.

717 **U** Parvù nedigliu Adventa, iliti doscasschia gospodinova, stajalisète u czarkvi S. Mariè vechiè, s' oprosètègnien od 158. higliadah, i 790. godiinah, i od 285. dènah.

U drugù nedigliu Adventa, stajalisète u czarkvi S. Kriixa, recf noi *u Jeruzolimu*, s' oprosètègnien od 158. higliadah i 64. godine, od 45. dènah.

U trechiu nedigliu Adventa, stajalisète u czarkvi S. Petra Aposètola, s' oprosètègnien od 158. higliadah, i 168. godiinah, od 285. dènah.

U Sriidu quatarah ziiimskih, stajalisète u czarkvi S. Mariè vechiè, s' oprosètègnien od 158. higliadah, i 790. godiinah, i od 285. dènah.

U quatrenii Pètak, stajalisète u czarkvi dvanaèst Svetih Aposètolah, s' oprosètègnien kako u Sriidu.

U quatrenu subotu, stajalisète u czarkvi S. Petra Aposètola, oprosètègnien od 158. higliadah, i 968. godiinah, i od 285. dènah.

718 **U** Nedigliu csetvartu Adventa, stajalisète u czarkvi dvanaèst svetih Aposètolah, s' oprosètègnien, kako sad gori u subotu.

Na Badgnii vecsèr, stajalisšte u czarkvi S. Mariè vechiè, s' oproschègniem od 159. higliadah, i 890. godiinah, i od 285. dà-
nah. A *Bogliasco* mechiè i odpùsschiegnie trechiegh diila svih gri-
h.

Na parvoi missi, u poh nochi Boxichia, stajalisšte u czarkvi S.
Mariè vechiè, prid Kapelom Jassalah, iliti kolivkè Issukarstovè, s'
oproschègniem od 159. higliadah, i 790. godiinah i od 285. dà-
nah.

Na drugoi missi, u zoru istogh Blaghdana, stajalisšte u czarkvi
Anastazie, s' oproschègniem kako na parvoi missi.

Na trechioi prid pohdne missi, istogh Blaghdana, stajalisšte u
czarkvi S. Mariè vechiè, s' oproschègniem kako na parvoi missi.

Na Svetogh Stipana parvogh mucseniika, stajalisšte u czarkvi
toga in monte celio, s' oproschègniem od 154. higliade i 991. godinè,
od 250. dènah.

Na Svetkovinu S. Ivana Evangielishtë, stajalishtë u czarkvi S.
Mariè vechiè, s' oproschègniem od 159. higliadah i 790. godiinah,
od 285. dènah, s' ofslobogiegniem jednè dùsce iz Purgatoria.

Na Svetkovinu SS. Mladinaczah stajalisšte u czarkvi S. Petra
aposhtola, s' oproschègniem od 155. higliadah i 291. godinè, i od
50. dènah.

B Roi ovii Riimskih stajaliishtëh, s' istih oproschègnii, ovako bili- 719
xè poshtovànii, naucsni, i devotii oczi *Alphonsus de Casarubea*,
Scpagniu, Provincie S. Jakova; i *Angelus Auda de Lantusca* Provincie
Riimske, obadva mala Brattja *obsluxitegli*: Koihsu sabragnia Redov-
nijskih povlasticzah, i oproschègniah, Shtampanah: parvoga u Ve-
necczihi god. 1531. prividiivsciga naipri tri naucsna Ocza Reeda, i
otvardivsci priposhtovani Arczi-Biskup *Hispalensis*, Iziskiivalacz
devirnijskih odpadniishtëvah u Scpagni, i u Sicilihi. A drugoga u
Milànu, i u Riimu, god. 1665. dopùstivsci priposhtovànii meshtar Po-
pacsè Svète Aposhtolskè. S' koimase, ni u broju godiinah, ni u
varstam oproschègniah, navlastito stajaliishtëh pria, i poslii Koriz-
nè, ne udarà *Michael Angelus Bogliasco*, u svom sabragniu istih po-
vlasticzah, i oproschègniah, prishtampanomu, s' dopùsschiegniem
starefcinah, u Livornu, god. 1670. Premda istah oproschègnia,
koja bilixii on, mechiuh i oni u istè dnève, i u istim czarkvam: ali

ne kako oprosćègnia stajalisća, vechie kako bascka ossobita isti czarkavah : zatohi i brojè megiu oprosćègnii godiscgnih, Riimski czarkavah ; koja sliide.

§. II.

Oprosćègnia Riimskà u czarkvam stajaliisćah, drughim ; u dnève stajaliisćah, i drughè, priko godinè, ossim, i svarhu oprosćègniah stajaliisćah.

720 **N**E sàmo oprosćègnia stajaliisćah Riimskih, Jeruzolimskih Galiczie, i Porczyunkule ; vechie i sva drugà, kojasu s' koim drago drughim titulom, iliti nadpissom opchienim, dopùsschiena czarkvam istih miistah ; dopùstii na 3. Feb. 1517. Leon X. dobiiva zavitnim Redovniikom, navlastito Proseechih Redòvah, ossobi mào i Brattji S. O. Franczescka, kad pohode prisveti Sakramen ottara u vlastitoi czarkvi, ili reknuh obicsainih scěst ocse-nàscah, i scè zdravih Mariah, toliko, koliko pùtah na dòn. Kako Svidocsè *Casarum V. Indul. stationum quoad Fratres* §. 15. *Rodriquez in nova collect. Balarij, pag. 318. n. 24. Lantusca fol. 105. i Dominicus viva, in Apend. Indul. fol. 86.* Koja oprosćègnia, kako je vechiè putah recsèno, d biivaju po istii nàcsin i Brattja i sestre Brattinstva ; kad, nemoguci pohoditi Sakramenat, reknuh gdimu dràgo spomenùtù molitvu ; dopùsschiegnii istògh Leona dessetoga, istè god. Gargura XV. *Christi &c.* i Siksta V. *Divinæ Charitatis* 7. Maij 1586. Ovasu oprosćègnia kako sliide, od missecza do missecza, i od dnèva, do dnèva.

S I I C S G N I A.

721 1. Dàn na Svetkovinu obrizovagnia Gospodinova, u czarkvi Svetè Mariè s' drughe strànè riike Tibera, kod vrilla ùglia ; gdie jest poteklo ùglie, kadse je Issukarst u Jeruzolimu rodio, jest oprosc od 24. higliade godiinah, po dopùsschiegnii Celestina II. Pàpe. A u czarkvam S. Mariè vechiè, S. Mariè *in Araceli*, S. Marka, i u czarkvi S. Ivana Lateranskoga, parvè ocfitè na Sviitu ; istii dòn, i Sva priko sve osminè, jest oprosćègnie svih grihah.

6. Na Svetkovinu vodokarschia, u czarkvi S. Petra Apòt. Svakii dòn priko sve osminè jest oprosc. od 18. higliadah godiinah, i puo

puno svih grihah. A u czarkvi S. Duha, recsenoi *in Saxia*, od higliade godiinah. A u czarkvi S. Marie vechiè, puno svih grihah, istii blaghdan, i Svakii priko osminè, po dopussch. Bonif. 7.

7. Na Svetkovinu S. Juliana mucf. u istoga czarkvi oprosetègnie puno svih grihah.

13. Na osminu vodokarsschia, u czarkvi S. Petra Aposet. oprosetègnie od 18. higliadah godiinah, i puno svih grihah.

14. Na Svetkovinu S. Feliicza mucf. u czarkvi S. Sebastiana oprosetègnie od 10. higliadah godiinah.

15. Na Svetkovinu S. Pavla 1. pustigniaka, u czarkvi recsenoi *vèto Troistvo na bardu* oproset. puno svih grihah.

16. Na Svetkovinu SS. 5. mucf. Reeda màle Brattje, i S. Marcella Pàpe, i mucf. u czarkvi S. Sebastiana oproset. od 10. higliadah od.

17. Na Svetkovinu S. Antuna Abbata, iliti oghgnienoga, u istoga czarkvi oprosetègnie puno svih grihah. Istoje istii dàm i u czarkvi S. Mariè vechiè.

U nedigliu prid Svetkovinu S. Antuna, u czarkvi S. Marie od blacsa, jest oprosetègnie s' punim Jubileom, i odpusschiegniem svih grihah, za sve izpovigienè, ili Skruscenè, po dopusschiegniu Pia IV.

18. Na Svetk. stolla Riimskògh S. Petrà, u istoga czarkvi oprosetègnie puno svih grihah. Ovogaje stolla Svetkovagnie nàredio Pavao IV. god. 1557. Stojechi istii i dàm današcni u istoi czarkvi. Istije dàm oproset. puno svih grihah u czarkvi S. Priscckè D. i mucf. buduchi istii istè Svetkovina takogier.

U Nedigliu 2. po vodokarsschii, u czarkvi Duha S. recsenoi *in Saxia*, jest oproset. od 3. higliade god. i od toliko csetard. s' odpussch. trechiegh diila svih grihah.

20. Na Svetk. SS. Fabiana, i Sebastiana, u czarkvi S. Sebastiana oprosetègnie puno svih grihah.

21. Na Svetk. S. Agneze, iliti Jàgniè D. i mucf. u istè czarkvi jest oproset. puno svih grihah. Istoje na drugu istè Svetkovinu 28. dàm istoga missecza; i u czarkvi S. Mariè vechiè.

22. Na Svetk. SS. Vinczenczia, i Anastazia MM. u istih czarkvi kod triuh vriilah, oprosetègnie puno svih grihah. Ossim toga, u czarkvi S. Anastazia jest Svakii dàm oproset. od higliadu godiinah.

25. Na

25. Na Svetk. obrachiegnia S. Pavla, u istòga czarkvi jest oprosètègnie od. 100. god. i od toliko csetard. i puno svih grihah.

27. Na Svetk. S. Ivana Krifost. iliti zlatousnoga, u istoga czarkvi oprosèt. puno svih grihah.

31. Na Svetk. SS. Czira, i Ivana, u istih czarkvi oprosèt. puno svih grihah. Istije dòn stajalisète u czarkvi S. Kriixa, recseno *u Jeruzolimu*, s' oprosèt. punim svih grihah.

U Nedigliu naiposlidgnu ovoga missecza, u istoi czarkvi S. Kriixa, jest stajalisète s' oprosèt. punim svih grihah, zarad nascaschia istògh nadpissa; po dopùsschiegniu Aleksandra VI.

V E G L I A C S E.

722 1. Dòn, vlastiti S. Brigitè, u Koise u istè czarkvi istè Svetkovin slavii, s' oprosèt. punim svih grihah. Istie dòn stajalisète i u czarkvam S. Sabiinè, i S. Klementa, gdie tiilo S. Ignaczie Bisk. i M. oprosètègniem takogier punim svih grihah.

2. Na Svetkovinu Sviitlogh Mariina, u czarkvam S. Mariè vechiè, S. Mariè Angielah, S. Mariè u Scirokoi uliczi, S. Marie miira i S. Marie pùka, oprosètègnie puno svih grihah; koje u poslidgni durà priko sve osminè, po dopùsschiegniu Siksta IV.

3. Na Svetkovinu S. Blàxa M. u istoga czarkvi oprosètègnie puno svih grihah.

5. Na Svetkovinu S. Agatè, u istè czarkvi, i u czarkvi S. Kriixa oprosèt. puno svih grihah.

9. Na Svetkovinu S. Apollonie, u istè czarkvi, i u czarkva S. Ludoviika, i S. Agusctina oprosèt. puno svih grihah.

22. Na Svetkovinu stolla Antiokenskogh S. Petra, u istòga czarkvi oprosèt. od higliadu god. i puno svih grihah.

24. Na Svetkovinu S. Mattia Aposèt. u istòga czarkvi i u czarkvi S. Mariè vechiè, gdimuje tiilo, oprosèt. puno svih grihah. A u czarkvi S. Petra, i SS. Fillippa, i Jakova, na ovù, i na Svakògh Aposèto Svetkovinu, jest oprosèt. puno svih grihah. A u czarkvi S. Mariè vechiè, Svakii dòn priko sve godinè jest oprosèt. od higliadu god. od toliko csetard.

26. Na Svetkovinu S. Constanctie D. i M. jest stajalisète u czarkvi S. Jàgnie, s' oprosèt. punim svih grihah.

U N

U Nediglie Sedamdeseticzè, Seesdeseticze, i Pedeseticzè, ossim
oprosètègniah stajaliisètah, jest u parvu, u carkvi S. Lovrena van grada
oprosèt. puno svih grihah. U drugù u czarkvi S. Pavla jest takogier
oprosèt. puno svih grihah, i od 100. god. i 100. csetard. A u tre-
ciù, u czarkvi S. Petra Aposèt. puno svih grihah, i od 28. higliadah,
od. i od tolikò csetard.

O X U I K A.

Vakoga Peetka ovoga missecza jest u czarkvi S. Petra oprosètè- 723
gnie puno svih grihah, za uspomenu smarti nascègh spassiteglia,
bije u jedan Peetak ovoga missecza umrò; a neznajuchise doisto u
bi, zato se svi istòga missecza u czarkvi, i od devoti ossobito posc-
uju. Ossim togà.

7. Dàn na Svetkovinu S. Tommè od Aquina, u istòga czarkvi
u czarkvi S. Mariè kod Minervè, oprosètègnie puno svih grihah.

12. Na Svetkovinu S. Gargura Pàpe, u istoga czarkvi, i u czar-
kvi S. Petra Aposèt. oprosètègnie puno svih grihah.

19. Na Svetkovinu S. Jozippa Zarucsniika Divicze Mariè, u
czarkvi S. Mariè vechiè oprosètègnie puno svih grihah.

20. Na Svetk. S. Joakima, oca Diviczè Mariè, i vecserno bde-
nie Svetkovini S. Benedièta, jest stajalisète u Kapeli S. Silvestra, s'
oprosètègniem punim svih grihah. Istoje istii dòn oprosètègnie u
czarkvi S. Kriixa recsenoi u *Jeruzolima*, zarad uspomene istè posve-
hiegnia: i u czarkvi S. Marie Angielah.

21. Na Svetk. S. Benedièta Abbata, u czarkvi S. Petra Aposèt.
oprosètègnie od higliadu 154. godine, i od 40. danah.

25. Na Svetkovinu Gospine Blagoviisti, u istè czarkvi (*Bogliasce*
elii neizbroinasu puna oprosètègnia) u czarkvi S. Mariè vechiè, u
czarkvi S. Marie miira, u czarkvi S. Mariè pùka, i u czarkvi S. Jakova,
recsenoi in *Augusta*, oprosètègnie puno svih grihah priko sve osminè.
A u czarkvi S. Petra od higliadu godiinah. Ossim toga, od Svetko-
vinè Gospinè Blagoviistii, csak do parvoga dnèva Agusèta, iliti ko-
ovoza, jest Svakii dòn oprosètègnie: u czarkvi istè od higliadu go-
diinah: a u czarkvi S. Petra od 12. higliadah godiinah, i od toliko
csetard. s' odpùsschiegniem trechiegh diila svih grihah.

L A-

L A X K A.

724 **S**vakii dān ovoga missecza, u czarkvi S. Petra, jest oprosćègnie od 10. higliadah godiinah. Ossim togà.

2. Dān Na Svetkovinu S. Marie Egipacskè ocšitniczè, i pokornicze, u istè czarkvi oprosćègnie puno svih grihah.

3. Na Svetkovinu S. Pankraczia, u istogh czarkvi oprosć. puno svih grihah.

5. Na Svetkovinu S. Vincenczia Fer. u Czarkvi Gospinoi Mi nervè, oprosć. puno svih grihah.

23. Na Svetkovinu S. Giurgia, M. u istoga czarkvi, i u czarkvi S. Petra oprosćègnie puno svih grihah.

25. Na Svetkovinu S. Marka Evang. u istòga czarkvi oprosćègnie puno svih grihah: a u czarkvi S. Petra, kud igiè proczešsion oprosć. od 15. higliadah god. i od toliko cšetard.

29. Na Svetkovinu S. Vitala, iliti Xiivka, M. i S. Petra M. Recda S.O. Dominika: u parvoga czarkvi, a u drugoga Kapeli na Mi nervi, oprosć. puno svih grihah; kojeje i u czarkvi S. Marka, gdi istii dān stajalisće.

S V I I B G N I A.

725 **U** Sve nediglie ovoga missecza jest oprosćègnie puno svih grihah u czarkvi S. Sebastiana. Ossim togà.

1. Dān, Na Svetkovinu SS Aposćolah Fillippa i Jakova, istih czarkvi, i u czarkvah S. Petra, S. Mariè vechiè, Svetih dvanae Aposćolah, i u czarkvi zvanoi Svetogh Jakova *in Augusta*, oprosć puno svih grihah.

2. Na Svetkovinu Nascasschia S. Kriixa, u istoga czarkvi, zvàn *u Jeruzolimu*, i u czarkvi S. Marie, zvàn *oi Okrugbla*, zarad istè istii dā posvechiegnia, oprosćègnie puno svih grihah, svakii dān priko s osminè. Istoje istii dān oprosć. u czarkvi S. Marie Angielah, i Kapeli S. Propechia u czarkvi S. Marcella, po dopùšchiegniu Gaura XIII.

4. Na Svetkovinu S. Monikè, Matere S. Agusćtina, u istog czarkvi oprosćègnie puno svih grihah.

6. N

6. Na Svetkovinu S. Ivana, recšenogh *prid latinski vrätii*, gdie ugliu varen; u istoga ondi czarkvi, i u czarkvah S. Mariè vechiè, i S. Ivana Lateranskoga, oprosčègnie puno svih grihah, i ofslobogiegie jednè dùscè iz Purgatoria.

8. Na Svetkovinu ukazagnia S. Mihovila Arkangiela, u istoga czarkvi, i u czarkvi S. Mariè vechiè, oprosčègnie puno svih grihah. Osim togà, od ovoga dnèva, csak do parvoga Agusčta, iliti kolo-pza, u czarkvi S. Ivana Lateranskoga, jessu svakii dän tri puna op-sčègnia svih grihah.

13. Na Svetkovinu SS. Nerea, i Akilea, u istih czarkvi, i u czarkvi S. Pavla Aposčt. oprosčègnie puno svih grihah.

14. Na Svetkovinu SS. Vičtora; i druxinè, u istih czarkvi op-sčègnie puno svih grihah.

19. Na Svetkovinu S. Pudenczianè D. M. u istè czarkvi op-sčègnie puno svih grihah.

21. Na Svetkovinu S. Jelinè czeffariczè, u istè czarkvi, i u czarkvi S. Mariè kod Araceli, gdiioi kosti pocivaju, oprosčègnie puno svih grihah.

31. Na Svetkovinu S. Petronillè, iliti Petruscè, u czarkvi S. Petra Aposčtola, kogaje Kchier biila, oprosčègnie od higliadu god. i od toliko csetard.

Na Spasov dän, u czarkvi S. Petra oprosčègnie od 28. higliadà godiinah, i puno svih grihah, Svakii dän priko sve osminè.

U Subotu u ocsi Duhovah, u czarkvi S. Ivana Lateransk. oprosčt. puno svih grihah, s' ofslobogiegniem, jednè dùsce iz Purgatoria.

Na Svetkovinu Duhovah, parvii dän, u czarkvi S. Petra; Drugii dän u czarkvi uzah S. Petra, oprosčtegnie puno svih grihah. A tre-cii dän u czarkvi S. Anastazia oprosčt. od 18. higliadah godiinah, s' odpùsschiegniem trechiegh diila svih grihah.

Na Svetkovinu prisvetoga Troistva, u istòga czarkvam (kojesc ovuh. Jedna *Troistvo na Bardu* : A drugà : *Troistvo Pùtniikah*) op-sčègnie puno svih grihah.

Na Svetkovinu tiila Issukarstova, iliti Brascancseva, u czarkvi S. Petra Aposčtola, oprosčègnie od 159. higliadah, i 968. godiinah, i od 285. danah; i puno svih grihah. A u czarkvi Duhha in Saxia od higliadu godiinah, s' odpùsschiegniem sedmògh diila

diila fviuh grihah. U parvoi puno, a u drugoi obadva, duraju fvakii dān priko fve ofminē. A na istii dān ofminē, u czarkvi S. Marka, jeſt oprosčtēgnie puno fviuh grihah, po dopùſſchiegniu Pavla II. ofſim onih, kojase dobiivaju, ſtojechi priko iſtē ofminē na Boxanſtvenom officiū: tojeſt na obadvama vecſerniam, na matutini, i na miſſi, iſtii blāghii dān, na fvakom oprosčtēgnie od 400. danah. A priko ofminē, na fvakom fvakii dān, od 200. danah. A na fvakoi oſtālih czarkvenih urah, iſtii blāghii dān, od 160. dānah: a oſtāle dnēve na fvakom od 80. dānah. A na proczeſſionii, koife cſinē, od 200. dānah: po dopùſſchiegniu, za ovii blaghdan, Urbana IV.

L I I P G N I A.

726 **S**Vegà ovoga miſſēcza (ofſim onih, kojafu zabilixena gori 25. dān oxuika, na Goſpinu Blagoviſt, za fvakii dān u czarkvi iſtē, i czarkvi S. Petra, cſak do miſſēcza Agusčta) jeſt oprosčt. puno fviuh grihah, u czarkvi S. Ivana Lateranskoga; koje takogier donl durà. Ofſim toga.

U nedigliu drugù ovoga miſſēcza jeſt oprosčtēgnie puno fviuh grihah, u czarkvi S. Mariē od utiſcegnia: po dopùſſchiegniu Sikſta IV.

2. Dān, na Svetkovinu SS. Marcellina, Petra, i Erazma, MN u czarkvi S. Marcellina jeſt oprosčt. puno fviuh grihah. A u czarkvi S. Petra oprosčt. od higliadu godiinah.

11. Na Svetkovinu S. Barnabē Aposčtola, u iſtoga czarkvi, drughe ſtrāne riike Tibera, oprosčt. puno fviuh grihah: a u czarkvi S. Petra Aposčt. od 600. godiinah.

13. Na Svetkovinu S. Antuna od Paduē, u czarkvi S. Marce kod Araceli oprosčt. puno fviuh grihah.

15. Na Svetkovinu SS. Vidda, Modeſta, i Creſcenczie, u czarkvi iſtoga S. Vidda, imenom *kod Kaſſapniczē*, oprosčt. od 6. higliadah godiinah; po razlogu ſtajaliſčta: a po razlogu blaghdana, puno fviuh grihah.

22. Na Svetkovinu S. Paulina Biſk. i Izp. u czarkvi S. Ivana Lateranskoga oprosčt. od 7000. godiinah.

24. Na Svetkovinu porogiegna S. Ivana Karſtiteglia, u czarkvi S. Ivana Lateranskoga, i u czarkvi S. Ivana Florentinskoga, oprosčt.

oprosćt. puno svih grijah. Svarhu toga u czarkvi Lateranskoi istii dan jest oprosćt. od 154. higliade, i 985. godiinah, i od 43. dnèva: mislobagiasje jedna dusca iz Purgatoria, po dopùsschiegniu Leona X. sie narèdiò, da ko hochie dobiti ovo, reknè jednu kruniczu za niega.

26. Na Svetkovinu SS. Ivana i Pavla (koisu uzovniiczi za priat-ov vriime, kiscovito, ili suho) u czarkvi S. Ivana Lateranskoga oprosćtègnie od 1000. godiinah.

28. Na Svetkovinu S. Leona Pape, u czarkvi S. Petra Aposćt. zarad istè Svetkovinè, oprosćtègnie od higliadu godiinah, i od toliko etard. A zarad vecfernoga bdègnia Svetkovini SS. Aposćtolah Petra, i Pavla, oprosćtègnie puno svih grijah.

29. Na Svetkovinu SS. Aposćtòlah Petra i Pavla, u czarkva njih, istii blaghii dòn, i svakii priko osminè, oprosćtègnie puno svih grijah. Istòje na blaghii dòn i u czarkvi SS. Fillippa i Jakova Aposćtòlah; u kojojje, kako i u czarkvi S. Petra, na Svakogh Aposćtola Svetkovinu oprosćtègnie puno svih grijah. Svarhu tògà na ovije blaghdàn u czarkvi S. Petra, zarad stajalisćta, oprosćt. od 159. higliadah, i 963. godiine, i od 45. dònah.

30. Na Svetkovinu spomenùchia S. Pavla Aposćt. u istòga czarkvi jest oprosćt. puno svih grijah.

S A R P G N I A.

O Ssim Svakdagnii oprosćtègniah u czarkvam spomenutim na 727 pocsetku proscastògh misècza, jest.

1. Dòn, zarad osminè S. Ivana Karstiteglia, u czarkvi S. Ivana Lateranskòga, oprosćt. puno svih grijah.

2. Na Svetkovinu Gòspina pohogiegna, u czarkvam S. Mariè Jaka, S. Mariè miira, i S. Marie Angielah, u svakoi svakii dòn priko osminè, oprosćt. puno svih grijah.

9. Na Svetkovinu razdigliegna, i razascasschia SS. Aposćtòlah po sviitu, u czarkvi S. Petra Aposćt. oprosćtègnie od 12. higliadah god.

14. Na Svetkovinu S. Bonaventure Kardinala, i Naucfiteglia Seraf. Reeda S. O. Fran. u czarkvam S. Petra Aposćt. S. Marie kod Raceli, i SS. dvanaest Apostolah, oprosćtègnie puno svih grijah.

15. Na Svetkovinu S. Quirika M. u istoga czarkvi oprosćègnie puno svih grihah.

17. Na Svetkovinu S. Aleksia , u istòga czarkvi , i u czarkvi S. Ivana Lateranskoga , oprosćègnie puno svih grihah.

18. Na Svetkovinu S. Sinforozè , i gniezinih sedam Sinòvah , MM. u czarkvi S. Angiela u Ribniczi oprosćègnie puno svih grihah.

20. Na Svetkovinu S. Margaritè D. M. u iste czarkvi priko Tiberi, oprosćègnie puno svih grihah.

21. Na Svetkovinu S. Praksedè D. u istè czarkvi oprosćègnie puno svih grihah, i oprosć. od 6000. godiinah. A u czarkvi S. Petra Aposć. zarad istè Svetk. oprosćègnie od 2000. godiinah : zarad Osminè S. Bonaventurè istii dån , oprosćègnie puno svih grihah, po dopùsschiegniu Siksta IV.

22. Na Svetkovinu S. Mariè Mandalinè , u istè czarkvi oprosć puno svih grihah, po dopùsschiegniu Klementa VII. i Pavla IV. Istoj istii dån u czarkvi S. Mariè vechiè , i u czarkvi S. Celsa , zvanoi *banchi*. Pacseje u istim, istii dån , svarhu punoga , oprosćègnie o mlogo godiinah ; kako i u czarkvi S. Lazàra , bratta Mandalinina.

23. Na Svetkovinu S. Apolinara M. u istoga czarkvi oprosćègnie puno svih grihah. A u czarkvi Lateranskoj oprosćègnie o 100. godiinah.

Na Svetkovinu S. Kristinè , u czarkvi S. Mariè vechiè , oprosć od 40. god. A u czarkvi S. Marie Mand. od 48. god.

25. Na Svetkovinu S. Jakova Aposć. u istoga czarkvi , i u czarkvam S. Petra Aposć. S. Mariè vechiè , i SS. Filippa i Jakova Aposć. tòlah , oprosćègnie puno svih grihah.

26. Na Svetkovinu S. Matere Anè , u istè czarkvi , i u czarkvi S. Mariè vechiè , oprosćègnie puno svih grihah.

27. Na Svetkovinu S. Pantelie, iliti Pantaleona, u istoga czarkvi oprosćègnie puno svih grihah. A u czarkvi S. Mariè vechiè oprosć od 40. god.

28. Na Svetkovinu SS. Nazaria i Celsa , u czarkvi S. Kriixai czarkvi S. Mariè Angielah , oprosć. od 300. god.

29. Na Svetkovinu S. Màrtè , u istè czarkvi oprosć. puno svih grihah. A u czarkvi S. Sebastiana istii dån jest oprosć. od 5000. godiinah.

30. Na Svetkovinu SS. Abdon., i Senen. MM. u czarkvi S. Marka oprosćègnie puno svih grihah.

K O L O V O Z A.

1. Dàn: Na Svetkovinu uzah S. Petra Aposć. u czarkvi istogh 728. lèna, oprosć. puno svih grihah, istii dòn, i svakii za osam dònah. Istie dòn oprosć. puno u czarkvi Lateranskoj. A u czarkvàm: Gospinè blagoviisti od 1000. godiinah: a S. Petra Aposć. od 12000. god. i od toliko csetard. s' odpùsschiegniem trechiegh diila svih grihah.

2. Na Svetkovinu posvechiegnia czarkve Gòspè Angielah, iliti Franczescanske Porczyunkule, u czarkvi S. Mariè *vechiè* oprosć. puno svih grihah.

3. Na Svetkovinu nascasschia tiila S. Stipana parvògh mucf. u czarkvi S. Lovrena van gràda, s' koim u poredò u jednoj grobniczi pocsiiva, oprosć. puno svih grihah.

4. Na Svetkovinu S. Patriarke Dominika, u czarkvi S. Mariè *od Minervè* oprosć. puno svih grihah.

5. Na Svetkovinu S. Mariè *od Sniiga*, u czarkvi S. Mariè *vechiè*, S. Mariè *Angielah*, i S. Mariè *miira*, oprosć. puno svih grihah.

6. Na Svetkovinu Gospodinova priobraxegnia, u czarkvi Lateranskoj oprosć. puno svih grihah. Istoje istii dòn i u czarkvi S. Mariè Angielah. A u czarkvi S. Kriixa, zarad Svetkovinè, istii dòn, S. Siksta, oprosć. od mlogo god.

8. Na Svetkovinu SS. Cziriaka, larga, i Scmaragda, MM. u czarkvi istih oprosć. puno svih grihah. A u czarkvi S. Sebastiana od 1000. godiinah.

10. Na Svetkovinu S. Lovrena, u czarkvi istoga van gràda, gdimu kofci pocsiivaju, oprosć. od 100. god. i od toliko csetard. i puno svih grihah, koje durà svakii dòn priko sve osminè. A zarad stajalisća, kojeje istii dòn ondi, oprosć. od 158. higliadah i 658. godiinah, i od 285. dònah, s' punim svih grihah, i s' odpùsschiegniem trechiegh diila grihah.

12. Na Svetkovinu S. Klàrè, Reeda S. O. Fran. u czarkvi S. Silvestra, i u czarkvi SS. Gufmè i Damgniana, priko Tibera, oprosćègnie puno svih grihah. Istie, dan, po *Mich. Ang. Bogliasco*, oprosć.

oprosćt. puno svih grihah u czarkvi S. Mariè vechiè : a u czarkvi S. Kriixa od 100. god.

13. Na Svetkovinu S. Euzebia , u czarkvi istòga , po *Mich. Ang Bogliasco* , oprosćt. od 1000. god. A po Lantuscki i Casarubiu. puno svih grihah. Istie dòn velii *Bogliasco* i u czarkvi S. Mariè vechiè oprosćt. od 1000. god.

14. Dòn , u czarkvi S. Mariè pùka na vecsergnii , zarad vecsernoga bdegnia k' velikoi Gospoini , oprosćtègnie puno svih grihah.

15. Na veliku Gosponiu , u czarkvi S. Mariè vechiè , oprosćt puno svih grihah , i oprosćtegnie (po svidocanstvu *Bogliasca*) od 1000. god. jedno , i drugò svakii dòn priko sve osmine. Takogie puno oprosćt. istii dòn , po svidocanstvu istòga , jest u czarkvam S. Mariè pùka , S. Mariè miira , S. Mariè Angielah S. Marie okrùghle , i S. Marie kod Araceli : koje i kod S. Mariè pùka durà svakii dòn priko sve osminè , po dopùsschiegniu Siksta IV. A u czarkvam S. Petra Aposćtola na *Vatikanu* , i S. Duha *in Saxia* : u parvoi od 851. higliade , i 162. godinè , i od 100. danah : a u drugoi po dopùsschiegniu Innoc. VII. od dvi higliade. U jednoj i u drugoi svakii dòn priko sve osminè. Osim togà , u czarkvi S. Mariè vechiè (kojase zove S. Mariè od Sniiga , i S. Mariè kod jassalah) od velikè do malè Gospoinè , po svidocanstvu *Bogliasca* , jest svakii dòn oprosćtègnie od 12 higliadah. A po svidocanstvu *Casarubia* , i *Lantuscke* Svakii dòn priko sve godinè , od 15. higliadah godiinah.

16. Na Svetkovinu S. Roka 3. Reeda S. O. Fran. u istoga czarkvi , kod maloga briiga , *alla Ripetta* , oprosćtègnie puno svih grihah.

U nedigliu priko osminè Gospina uzascasschia , u czarkvi S. Mariè kod Araceli , oprosćtegnie puno svih grihah.

21. Na Svetkovinu S. Anastazia M. u istòga czarkvi oprosćtègine puno svih grihah.

22. Osmii dòn Svetkovinè Gòspina uzascasschia , u czarkvi S. Mariè priko Tibera , *ad fontes olei* , oprosćtègnie puno svih grihah.

24. Na Svetkovinu S. Bartula Aposćt. u istoga czarkvi , kod malè Brattje obslux. u Addi Tibera , u kojeimu kosti odpocivaju i stoii kazan , u kojeimu , kadfu sadàrli , koxu metnuli ; istii blaghi dòn , i svakii priko osminè , oprosćtègnie puno svih grihah : kojej istii dòn i u czarkvam S. Petra na *vatikanu* , S. Ivana Lateranskoga , i SS. Filippa , i Jakova.

25. N

25. Na Svetkovinu S. Ludovika Kraglia Franczuskoga, u istoga
czarkvi, imenom *Franczuzka*, oprosćègnie puno svih grihah.

28. Na Svetkovinu S. Agusćina, u istoga czarkvi oprosćègnie
puno svih grihah; a u czarkvi S. Mariè *vechiè* od higliadu godiinah.

29. Na Svetkovinu uslikovagnia S. Ivana Karšt., u istoga czar-
ki, i u czarkvi S. Ivana Lateranskoga, oprosćègnie puno svih gri-
hah.

R U I N A.

1. Dàn Na Svetkovinu S. Egidia Abbata, u istoga czarkvi op- 729
rosćègnie puno svih grihah.

7. U czarkvi S. Mariè Pùka, na vecsergni, zarad vecfernoga
hègnia Svetkovini Gospina Porogiegna, iliti màle Gospoinè, op-
rosćègnie puno svih grihah.

8. Na Svetkovinu Gòspina Porogiegna, iliti màlu Gospoinu,
czarkvi S. Mariè *vechiè*, oprosćègnie puno svih grihah, i oprosć.
po Svidocfanstvu *Bogliasca*) od 1000. godiinah. Punoje oprosć.
vih grihah, istii dòn, i u czarkvam, S. Marie *okrùghle* (u kojoj, Svar-
u punoga, jest takogier oprosćègnie od 159. higliadah, i 790.
od. i od 185. dònah) S. Mariè kod *Araceli*, S. Mariè na *Scirokom pù-*
u, S. Mariè *Angielah*, S. Mariè Pùka (u kojoj dùrà Svakii dòn priko
ve osmine) i S. Mariè Riimskogh *Loreta*. A u czarkvi S. Duha *in*
axia, oprosćègnie od 8. higliadah godiinah. Takogier u czarkvi
S. Mariè *vechiè*, zarad Svetkovinè, istii dòn, S. Adriana, jest oprosć.
od 200. godiinah.

10. Na Svetkovinu S. Nikole iz Tolentina, Reeda S. Agusćina,
a istoga i S. Agusćina Czarkvam, oprosćègnie puno svih grihah;
kojeje u czarkvi S. Agusćina, i u nedigliu priko osminè istè Svet-
kovinè, po dopùsschiegnju Bonifaczia VII.

14. Na Svetkovinu uzviscegnia S. Kriixa, u czarkvi istogh,
imenom *u Jeruzolimu*, oprosćègnie od higliadu i 40. godiinah. A
po Svidocfanstvu *Michael Ang. Bogliasco*, svarhu toga, jest oprosćè-
gnie od 156. higliadah i 64. god. i od 45. dònah: i puno svih gri-
hah, u istoi, i u czarkvam S. Mariè *Angielah*, S. Ivana Lateranskoga,
i S. Marcella; po dopùsschiegnju Gargura XIII.; koje u czarkvi S.
Kriixa, i u czarkvi S. Mariè *Angielah* dùrà priko sve osminè.

16. Na

16. Na Svetkovinu SS. mucf. Eufemie, Luczie, i Geminiana, u czarkvi S. Ivana Laterana oprosćègnie od higliadu godinah.

20. Na Svetkovinu SS. mucsenikah Eusćakia i druxinè, to jest gniegove xenè, i dvaju Sinòvah, u istih czarkvi oprosćègnie puno svih grihah. A u czarkvi S. Sebastiana oprosć. od 13. godiinah.

21. Na Svetkovinu S. Mattie Aposćtola, i Evangielisćtè, u istòga czarkvi, i u czarkvam S. Petra na Vatikanu, i SS. Fillippa i Jakova, oprosć. puno svih grihah. A u czarkvi S. Lovrena van gràda, puno svih grihah, i od 130. godiinah.

27. Na Svetkovinu SS. mucsenikah Gusmè i Damgniana, u istih czarkvi oprosćègnie puno svih grihah, na nacsin Jubilea, iliti oprosćègnia Svetogodiscgniegh; po dopùsschiegniu Leona X. Kako Svidocfii *Bogliasco*. A po Svidocfanstvu *Casarubia* i *Lantuskè*, u istoi czarkvi jest oprosć. od higliadù godiinah, svakii dòn priko godinè. U czarkvi S. Sebastiana ovii dòn, zarad istih Svetkovinè, jest oprosć. od 7. higliadah god.

29. Na Svetkovinu S. Mihovila Arkangiela, u istòga czarkvi i u czarkvi S. Angiela u *Ribgniaku*, oprosć. puno svih grihah. A u czarkvi S. Mariè *vechiè*, oprosć. puno, i od 154. higliade i 991. godinè, i od 200. dònah.

30. Na Svetkovinu S. Jerolima, u czarkvi S. Mariè *vechiè*, gdi mu tiilo pocfiiva, oprosć. puno svih grihah, i od dvi higliade godiinah: i opet od 158. higliadah, i 790. godiinah, i od 285. dònah.

730 **N**A Jessenske quatre, offim oprosćègniah stajaliisćtah, na istil dnève, jest u istim czarkvam, po Svidocfanstvu *Casarubia*, *Lantuske*, i *Bogliascka*: to jest u Sriidu, u czarkvi S. Mariè *vechiè*, oprosć. od 24. higliade god. U Pètak, u czarkvi dvanaest SS. Aposćtolah, od 28. higliadah god. A u Subotu, u czarkvi S. Petra Aposćt na Vatikanu, takogier od 28. higliadah god. i od toliko csetard. s odpùsschiegniem trechiegh diila svih grihah, i s' ofslobogiegniem jedne dùscè iz Purgatoria.

L I S T O P A D A.

731 1. Dòn: na Svetkovinu S. Scerafinskogh O. Franczescka, offim opchienogh u svih istoga Reeda czarkvam, jest offobito u Riimu, u istoga czarkvi priko Tibera, gdie na ovii dòn stajalisćte oprosćègnie puno

puno svih grijah, koje durà priko sve osminè. A u czarkvi S. Pavla, i i dan, zarad istè Svetkovinè, oprosèt. od 185. higliadah, i 968. godiinah, i od 285. dannah, takogier svakii dan priko sve osminè.

14. Na Svetkovinu S. Kalista Pàpe, i M. u czarkvi S. Sebastiana oprosèt. puno svih grijah, zarad grobglija kod istè czarkve, koje od imena istoga zove, u komuje ukopano 174. higliade SS. mučenikah, mègiu koimaje 18. SS. Pàpah.

U parvu nedigliù poslii S. Kalista jest pridavgniascgnie stajaliste, s' mloghima oprosètègnii u czarkvi S. Mariè priko Tibera.

18. Na Svetkovinu S. Lùke Evangelisète, u istoga czarkvi jest stajaliste s' punim oprosèt. svih grijah. A u czarkvi S. Mariè ve-
dè, oprosètègne puno, i od higliade godiinah.

23. Na Svetkovinu S. Teodora, iliti Todora, M. u istoga czar-
ki oprosètègnie puno svih grijah.

28. Na Svetkovinu SS. Scimuna, i Judè, iliti Tadie, jest stajaliste u czarkvi S. Petra Aposèt. na Vatikanu, s' oprosèt. punim svih grijah; kojeje, istii dan, i u czarkvi SS. Filippa i Jakova.

S T U D E N O G A.

1. Dan: Na Svetkovinu svih Svetih Boxji Skuppa, jest stajaliste u czarkvi S. Mariè *okrugloi*, s' oprosètègniem od 155. higliadah, i 732
2. godine, i od 100. dannah, svarhu punògh svih grijah, priko
sve osminè. A u czarkvam, S. Duha *in Saxia*, S. Praksedè, i S. Bi-
lanè, jest istii dan oprosèt. U parvoi od 3. higliade godiinah, i od
toliko csetard. po dopùsschiegniu Bonifaczia XII. i durà cfak do S.
Leonarda, na 6. istoga missecza. U drugoi, od 120. higliadah, i
toliko csetard. s' odpùsschiegniem k' otomu trechiegh diila svih
griah. A u trechioi od 60. higliadah godiinah.

2. Na uspomenuchie svih pokoinih martvih, jest stajaliste u
czarkvi S. Gargura, s' oprosètègniem punim svih grijah, svakii dan
priko sve osminè; koje, premda svakò, ossobitose moxe odrediti za
martvih dùscè. Ossim togà u istoi czarkvi, istii dan, jest oprosèt.
od 154. higliade, i 991. godine, i od 200. dannah; takogier priko

ſve ofminè, ſvakii dān : po ſvidocſanſtvu *Bogliafcka*. Iſtoje pun oprosčtègnie i u czarkvam S. Mariè vechiè, i S. Jakova *in Auguſta* i s' iſtim durāgniem u parvoi.

8. Na ofminu ſvih Svetih jeſt oprosčtègnie puno ſvi grihah czarkvi Svetoga Petra Aposčt. na Vatikanu. Iſtie dān Svetkovir SS. 4. okrugnienih MM. s' oprosčtègniem punim, u iſtih czarkvi.

9. Na Svetkovinu poſvechiegnia czarkve, imenom ſpaſſitegl (kojaſeje tako prozvāla, jer kadjuje Czeſſar Conſtantin, iliti koſt din velikii, ſagradio, i S. Silveſčtro Pāpa poſvètio, ukazalaſeje pūk Riimskomu, na ziidu iſtè, priliki primiloſtivogh naſcegh ſpaſſiteglia koja i danaſcgnii dān ondi, u kapeli na varhu ſvetih Sckalah, ſto na ottāru) u iſtoi czarkvi, kojaſe ſad zove Svetògh Ivana u Later nu, oprosčt. od 100. god. i 300. dānah, ſvarhu punogh ſvih griha Ofſim tōgā u iſtoi, iſtii dān, jeſt ſtajaliſčte, s' oprosčtègniem od 15 higliade, i 683. godinè, i od 285. dānah: po *Bogliafcku*.

10. Na Svetkovinu S. Trifūna M. u iſtoga czarkvi jeſt oprosčt puno ſvih grihah. Takogier, zarad Svetkovine SS. Reſpiczia i Nin iſtii dān, jeſu mlogā oprosčt. u czarkvi S. Lovrena *in agro verano*.

11. Na Svetkovinu S. Martina Biſk. u iſtoga czarkvi, i u czarkvi S. Petra Aposčtola na Vatikanu, jeſt oprosčt. puno ſvih griha. A u czarkvi S. Sebastiana, po *Bogliafcku*, jeſt oprosčtègnie iſtii dā, od 300. god. i od toliko cſetard.

18. Na Svetkovinu poſvechiegnia czarkavah SS. Aposčt. Pet i Pavla, u czarkvi S. Petra na Vatikanu jeſt oprosčt. od 11. high dah godinah, i od toliko cſetard. i odpùſſchiegnie trechiegh dā ſvih grihah, ſvarhu punògh oprosčtègnia. A zarad ſtajaliſčta u iſtii iſtii dān, po *Bogliafcku*, jeſt oprosčt. od 159. higliadah, i 964 god. i od 285. dānah. U czarkvi S. Pavla takogier, iſtii dān, jeſt oprosčt. od higliadu godiinah, i od toliko cſetard. Svarhu punoga ſvih grihah.

19. Na Svetkovinu S. Elizabettè, Macxarskoga Kraglia Kch-ri, 3. Reeda S. O. Fran. u czarkvi S. Kriixa *in Jeruzalem*, po *Casariu* i *Lantufcki*, kako mechiè *vinea Seraphica*, jeſt oprosčt. od 100. gd. A po *Bogliafcku*, od 100. higliadah godiinah; koi Svidocſii, dē iſtii dān i u czarkvi S. Mariè Angielah oprosčtègnie od 10. higa- dah, god.

21. Na Svetkovinu Gòspina prikazagnia u czarkvu, u czarkvi S. Mariè vechiè, jest stajalisće s' oprosćègniem punim svih grihah, kò-
m *Bogliasco* Svidocfii nadometnuto oprosćègnie od higliade godii-
na; dajuchi svidocsanstvo punomu, istii dòn, i u czarkvi S. Mariè
mra.

22. Na Svetkovinu S. Ceczilie D. i M. u istè czarkvi oprosć.
puno svih grihah. A u czarkvi S. Mariè kod *Araceli*, po Svidocsan-
tu *Bogliasca*, jest oprosć. od 21. godinè, i opèt od 159. higliadah,
90. godiinah, i od 285. dònah.

23. Na Svetkovinu S. Klementa, Pàpe i M. u istoga carkvi jest
oprosć. puno svih grihah. A u czarkvi S. Petra Aposć. na *Vatikanu*,
po svidocsanstvu *Bogliasca*, od 158. higliadah, i 966. godiinah, i
250. dònah : koi svidocfii, daje istii dòn i u czarkvi S. Kriixa
oprosćègnie od 40. god. zarad Svetkovine S. Felicità, matere se-
dn Svetih mucsenikah.

24. Na Svetkovinu S. Krizogona, M. u istoga czarkvi jest op-
rosćègnie puno svih grihah. A u czarkvi S. Mariè vechiè, od hi-
gladu godiinah. *Bogliasco*.

25. Na Setkovinu S. Katarinè D. i M. u istè zarkvi, jest stajalisće
oprosćègniem punim svih grihah. A u czarkvi S. Mariè vechiè,
o higliadu godiinah. *Bogliasco*.

29. Na Svetkovinu S. Saturnina M. u czarkvi S. Sebastiana op-
rosćègnie od 100. godiinah.

30. Na Svetkovinu S. Andrie Aposćtola, u czarkvi S. Petra
Aposć. na *Vatikanu*: u Kapeli istoga S. Andrie, van vràta, iliti Kapie
ka, i u czarkvi SS. Aposćtolah Fillippa i Jakova, oprosćègnie pu-
no svih grihah. Offim tòga u czarkvi S. Petra, recsenoi, jest op-
rosćègnie od higliadu god. i odpùsschiegnie trechiegh diila svih gri-
hh : i opet od 159. higliadah, i 975. godiinah, i od 45. dònah.
A u czarkvi S. Katarinè Pechiàrah, iliti Pekarrah, oprosćègnie puno
ih grihah, na nàcfin Jubilea, iliti oprosćègnia svetogodiscgniegh,
p dopùsschiegniu Julia III.

P R O S I N C Z A.

I Csetiri nediglie doscasschia Gospodinova, offim stajaliisćtah, 733
gori izbrojenih, jest u istè u istim czarkvam, po svidocsanstvu

Casarubia, i *Lantuscke*. U parvù u czarkvi S. Mariè *vechiè* oprosčègnie puno svih grihah, i od 28. higliadah godiinah. U drugu, u czarkvi S. Kriixa *in Jeruzalem*, oprosčègnie puno svih grihah, i od 2. higliade godiinah; ako ne budè falio Sčampatùr *in Viena Seraphica*; ta dabobi biilo od 11. higliadah godiinah, kako mechie *Bogliasco* Istoje, u istù, oprosčègnie i u czarkvi S. Mariè *Angielah*. U trečiu, u czarkvi S. Petra Aposč. na *Vatikànu* oprosčègnie puno svih grihah, i od 25. higliadah god. A u četvartu, u czarkvi Svetil dvanaest Aposčolah, oprosčègnie puno svih grihah.

2. Na Svetkovinu S. Bibianè D. i M. u istè czarkvi oprosčègnie puno svih grihah. A u czarkvi S. Mariè *vechiè* od 9. higliadah god.

4. Na Svetkovinu S. Barbarè D. i M. u istè czarkvi oprosčègnie od 16. higliadah god. A u czarkvi S. Kriixa od higliade god.

5. Na Svetkovinu S. Sàve, iliti Sabbè Abbata, u istoga czarkvi oprosčègnie puno svih grihah. A u czarkvi S. Petra na Vatikànu od 100. god.

6. Na Svetkovinu S. Nikolè Bisk. u istoga czarkvi, imenoi S. Nikola *x Tavnici*: i u czarkvam S. Kriixa *in Jeruzalem*, i S. Mariè *Angielah*, oprosč. puno svih grihah. A u drugoi istoga czarkvi oprosčègnie od 300. god. i od toliko četard. svarhu punoga.

7. Na Svetkovinu S. Ambroxia, Bisk. i Načfiteglia S. Cz. u istoga czarkvi oprosčègnie puno svih grihah. A u czarkvi S. Petra na Vatikànu, oprosčègnie od higliadu godiinah, svarhu punoga.

8. Na Svetkovinu pričfistoga D. M. Zacsèchia, u czarkvam S. Mariè *vechiè*, S. Mariè *okrùghle*, S. Mariè kod *Araceli*, S. Mariè *Pùkai*, S. Mariè *Miira*, oprosč. puno svih grihah, svakii dān priko sve č. minè.

13. Na Svetkovinu S. Luczie D. i M. u istè czarkvi, oprosčègnie puno svih grihah.

21. Na Svetkovinu S. Tommè Aposč. u vlastitoi czarkvi, u czarkvam SS. dvanaest Aposčolah, S. Pavla, S. Petra, i SS. Fillippa, i Jakova, oprosčègnie puno svih grihah.

25. Na blaghdan Boxichia, iliti Porogiegnia Issukarstova, a svakoi triu miššah; tojest ponochnoi, zorgnioi, i dnevgnioi, jest oprosč. puno svih grihah, u czarkvi S. Mariè *vechiè*. Na parvoi i u czarkvi

vi S. Marie kod *Araceli*: a na drugoi, i u czarkvi S. Anastazie, koje istii dān Svetkovina.

6. Na Svetkovinu S. Stipana parvògh mucf. Offim stajalisća, ist oprosćègnie puno svih grihah u czarkvi S. Lovrena *in agro Vera-*, van grāda, u kojojimu tiilo s' Lovrenovim zajedno pocfiiva. A u czarkvi istogh S. Stipana, zvānoi *okrùgla*, jessu istii dān dva puna op-rosćègnia, i oprosć. od 28. higliadah godiinah, i od toliko csetard. po *Casarubiu*, i *Lantuscki*. A *Bogliasco* svarhu togā mechiè u istoi czarkvi oprosćègnie od 100. god. i toliko csetard. s' odpùsschie-niem trechiegh diila svih grihah, za svakii dān priko osminè.

27. Na Svetkovinu S. Ivana Evangelisćè, po *Casarubiu* i *Lantuscki*, va puna oprosćègnia svih grihah, i oprosć. od 50. higliadah go-iinah, s' ofslobogieg-niem jedne dùscè iz Purgatoria, u czarkvi S. Mariè *vechiè*, i u czarkvi S. Ivana *Lateranskoga*. *Bogliasco* istii dān bilixii o jedno puno oprosćègnie i u czarkvam S. Petra Aposć. na *Vatika-u*, i SS. Filippa, i Jakova Aposćtolah: a u czarkvi S. Pavla, van grāda oprosćègnie od 100. god. To sve svarhu stajalisća.

1. Na Svetkovinu SS. Mladinaczah, offim stajalisća, jest u czar-vi S. Pavla van grāda oprosćègnie puno svih grihah, i od 40. go-iinah, i toliko csetard. po *Casarubiu*, i *Lantuscki*. A *Bogliasco* me-chiè svarhu punoga, oprosćègnie od 15. higliadah god. i toliko csetard. u istoi czarkvi.

25. Na Svetkovinu S. Silvesćtra, offim stajalisća, jest oprosć. puno svih grihah, i od 10. higliadah god. u czarkvi S. Ivana Late-ranskoga. A *Bogliasco* mechiè i u istoga czarkvi oprosć. puno svih grihah. Stajalisćteje istii dān u czarkvi S. Mariè priko Tibera, s' oprosćègniem od 158. higliadah, i 958. godiinah, i od 285. dānah. *Bogliasco*.

Na ziimske quatre, offim stajaliisćtah, jest u istim czarkvam; to jest u Sriidu u czarkvi S. Mariè *vechiè*. U Pètak, u czarkvi dvanaest SS. Aposćtolah: a u subotu u czarkvi S. Petra Aposćtola, na Va-tikanu, oprosćègnie puno svih grihah. *Casarubius*, & *Lantusca*.

§. III.

Oprosčègnia drugà sedam Riimskib czarkavah.

734 **O**šim izbrojenih oprosčègniah u sedam poglavitii Riimskii czarkvah, u dnève stajališćah, i na Svetkovinè Svetih priko godine megiu ne izbroinim istih duhovnim blagom, kakosam u pocšetak ovoga cslanka rekao; i ovasu u istim oprosčègnia; po svidocšanstvu Bogliascka, u istoga mlogo pùtah spomenutom sabràgniu oprosčègniah, prisčtampanom u Livornu na 1670.

U czarkvi S. Ivana Lateranskoga, Kadgodse ukazuju glàve SS. Aposčtolah Petra i Pavla, koje stoje na ottàru, na komuje Svèti Petar, i sadà sàme Pàpe misu govore; za Riimgliane, koise nàgiu ondi, jest oprosč. od 3. higliade god. Za onè koisu iz blixgnii miistah došli, od 6. higliadah godinah. A za onè koisu iz dalekii zemagliah prišli, od 12. higliadah god. i od toliko cšetard.

Kod istè czarkvè jest jedna Kapela, na koje ottàru stoji prilika spassitegliova, kojaseje na ziidu ukazala, kadje ista czarkva, parvà na sviitu, u novomu zàkonu, ošito, posvechiena od S. Silvesčtra. A viscè ottara stoji jedna prigrada, s' guozdenom pozlachienom rešćetkom, i s' velikii katanczii; u kojoj govoriše dasu zatvorene cšudnovatè svètignie, kakosu mlogà cšudešća ošvidocšila: jer (kakosumi, kadsam ondi stajao, mloghii kazivali) hotiuchi vechiè Pàpah sčtoje u nutra viditi, niisu nighda moghli tu milost imati, zabranivšci vazda ili strah, koihi je ušilovao od tè svarboùmi pristati; ili ošfinna, kojaje kao s' dlanom Scupgline, prid ošfima iz nutra zatis-kivala. U ovoi Kapeli jest oprosčègnie puno svih grihah., svakii dān.

Kod istè Kapelè jessu bassamaczi dvora Pilatova, po koimaje k' istomu vogien Iššukarš, na koihsè jednomu i dān današćni viddii jedna kàp karvi spassitegliovè. Na svakom istih bassamakah jest oprosčègnie od 9. god. i od toliko cšetard. i odpùšchiegnie trechiegh diila svih grihah, za onè koi na kolini po gnima uzlazè.

U istoje carkvi blizu sakrisčtie jedna Kapela, u kojojje Sckri-gnia stàroga zakona, Scipke Mošieva, i Aronova, i tarpeza Kame-nita, na kojojje Iššukarš naiposlii s' ucšeniiczii svoii vecšerao, i posvetio-

Setionam Sakramenat prisvetii ottara : u kojojisu zato mlogà op-
roščègnia. Takogier u istoi czarkvi, kadse obirà nov Pàpa, jest
stajalisčte s' oproščègniem punim svih grihah.

U czarkvi S. Petra Aposčtola na *Vaticanu*, na svakom ottàru 735
jest oproščt. od 18. godiinah : a na sedam ossobitii, tojest povlast-
cienii, jessu mlogo vechia oproščègnia : i toliko jednih, koliko
dughih, na Svetkovinu S. Petra, na Svetkovinè vlastitè istih ottàrah,
jest Svetih, koimsu prikazani : na Svetkovinu svih Svetih, i na
svaku dvostruku Svetkovinu, dvostrukose dobiivaju. A u Kapeli
Ppskoi, na grobu SS. Aposčtolah Petra i Pavla, gdi sàm Papa mišsu
govorii ; koja stoji u frid czarkvè, oproščt. puno svih grihah svakii
dn. A kadse ukazuje obraz spassitiegliov na Karpi Veronikè, koji
u istoi czarkvi stoji, oproščt. Kako gori, kadse ukazuju glàve SS.
Aposčtolah u czarkvi Lateranskoj.

Ossim tòga, od spassova dnèva, csak do parvoga Agusčta, jest
u czarkvi S. Petra oproščègnie od 18. higliadah godiinah, s' odpùš-
čniegniem trechiegh diila svih grihah.

U czarkvi S. Lovrena izvan gràda, na sve istè czarkvè Svetko- 736
vne, i stajalisčta, jest oproščègnie puno svih grihah, po dopùš-
čniegniu Kalista III.

Kod czarkve SS. Fabiana, i Sebastiana, takogier izvan gràda,
jest gròbglie kojese zovè *Cemeterium Calixti* : tojest grobnicze pod
zemgliom, kao u jednome daleko prokopanomu, i tamo ovamo iz-
kivuczanomu lagumu : koje jedna, takki za czarkvom, vràta ima-
u. U koje grobglie kogod, i kadgod izpovigien, i Skruscen-
niigie, dobiiva za doštojanstvo istoga Svetoga Pàpe, koimuje ime
kao ; i mlogo higliadah sveti mucseniikah, koisu ondi zakopani,
oproščt. puno svih grihah. Istoje na drugomu takom svetom grob-
liu u nutra u Riimu, kojese zovè *Calepodii*.

U czarkvi S. Kriixa, zvanoi u *Jeruzolimu*, jest Kapela, kojase
zovè *Jeruzolim*, zarad goleme u gnioi Svetignie ; od kojese i sva
czarkva tako zovè ; jest oproščègnie puno svih grihah, svakii dñ.
Takogier u istoi czarkvi, ossim Kepele, jest svakè nediglie priko-
godinè oproščègnie puno svih grihah, i od 300. godiinah, i toliko
setard. i još odpùšchiegnie trechiegh diila svih grihah. A u sva-
kii pètak mlogà drugà ossobita proščègnia. Ossim togà jest u istoi
svakii

svakii dān priko godinē oprosčègnie puno svih grihah. Pacse
svakoi sedam poglavitih Riimskih czarkavah : to jest S. Ivana *Laterans*
koga, S. Petra Aposč. na *Vatikanu*, S. Pavla S. Mariè *vechiè*, S. Lovren
in agro verano, van grāda. S. Sebastiana *ad Catacumbas*, i S. Kriixa *in Je*
ruzalem; po svidocanstvu istoga svidoka, Jessu tolika puna, i dru
gā oprosč. dahise ne sāmō svakii dān, vechie svaku ūru, i svaki
čas moxe vechiè dobiti, i dobiivaju; ne samo koihi pohodè, vechi
i koi, imajuchi milòst opchiegnia, pohode sveti Sakramenat ottar
gdigodmu drago na sviitu, ili govorè scèst ocse-nāscāh, i scèst zdr
vih Mariah, ako imadu opchiegnie s' Reedom māle Brattje. S. C
FRANCZESCKA.

§. IV.

Drugā ossobita oprosčègnia u razlikim czarkvan
Riimskim.

737 **O**sim oprosčègniah stajaliisčtah, i Svetkovinah u czarkvan
Riimskim, imā mlogo drugih, dopùsschiegnih u prav cza
kvam, zarad Svetigniè istih miistah; od koihsu nikah oprosčègn
stajaliisčtah, i Svetkoviinah u istim czarkvam gdi gdi gori pribroj
na; ali ne sva : Zato dase na bascka istih broi koliko toliko znād
na basckase ovdi mechiè. Rekko holiko toliko; Zasčto sve d
Koncza Skupiti, zabilixiti, i pribroit, imalebise na bascka sama t
kògh broja ovolikè, i vechiè Knighe uciniti. Dakle, kakoje z
bilixio *Bogliasco*.

738 **U** Czarkvi S. Duha *in Saxia* jest Azna duhovnoga blāga, iz Koje
Svakii dān priko godinē moxe dobiti u isto i od 6. higliada
godinah oprosčègnie. Tolikaje i u czarkvam S. Anastazia muc
i SS. Viita, i Marcella.

U czarkvi S. Aghgniexè, iliti Jāgnie, Svakii dān od higliadu go
diinah, i od toliko csetard. s' odpùsschiegniem trechiegh diila svi
grihah. U czarkvi S. Mariè, zvānoi *Scala-cæli*, to jest listve nebeske
gdie ukopano 10. higliadah mucsenikah, svaki dān oprosč. od 10
higliadah godinah. A u czarkvi S. Bibianè, gdje ukopano devet h
gliadah mucsenikah, osim diczè i xènah, za Issukarsta pobienih
oprosč. od 90. higliadah godinah.

U cza

U czarkvi S. Alekse Svakii dān oprosēt. od 100. godiinah, i od
toliko csetard. U czarkvi S. Balbinè Svakii dān oprosētègnie od
7. od. U czarkvi S. Giurgia Svakii dān oprosēt. od 40. god. i od to-
liko csetard. s' odpùsschiegniem trechiegh diila svih grihah. A u
czarkvi S. Mattie Aposētola, i Evang. *in Merula* svakii dān oprosētè-
gnie od higliadu god. i od toliko csetard. s' odpùsschiegniem sed-
migh diila svih grihah.

U Kapeli spassiteglia, u czarkvi S. Ludoviika, na uliczi S. Eusēta- 739
kia, svakii dān oprosētègnie puno svih grihah. U czarkvi S.
Lezie de Chiarica, u prilogu Mosta, svakii dān oprosēt. puno svih
grihah, dopùsschieno, i potvargieno od mlogo Pàpah. U czarkvi SS.
Gsmè i Damgniana, svakii dān, toliko kolikose pùtah u gniu unigiè
oprosētègnie od higliadè god. po dopùsschiegniu Gargura I. zarad
istih svetih, koja u istoi czarkvi, s' mloghima drughim sveti-
gram, pocivaju. A u czarkvi Jerolima, blizu dvòra Farnexkòga,
svakii dān oprosēt. puno svih grihah.

U czarkvi B. D. Mariè *od placsa* svakii dān mlogà oprosētègnia.
Istii nàcfin u czarkvi S. Katarinè Pechiarah, iliti Pekarrah. U
czarkvi S. Petra *in carcere Pulliano*, oprosētègnie od higliadè i dvišta
gdiinah, s' odpùsschiegniem trechiegh diila svih grihah; Kojasu
u vetkovine dvostruka. U czarkvi S. Klementa, svakii dān oprosēt.
od 40. godiinah, i od toliko csetard. s' odpùsschiegniem trechiegh
diila svih grihah; po dopùsschiegniu Pàpe Gelazia, i Aleksandra III.
Kojasu uz Korizmu dvostruka. A u czarkvi S. Rokka *alla Ripetta*;
ješt kod màloga briiga, svakii dān oprosēt. puno svih grihah, po
dopùsschiegniu Pia IV. i mloghij drughij Pàpah.

Na mistu, gdje S. Petar, sufritavsci Iffukarsta, kadje pobigao iz
Rima, rekaomu *kud igiesc Gospodine*, jesu mlogà oprosētègnia. U
czarkvi S. Euzebia, svakii dān oprosētègnie od 7. higliadah, i 800.
gdiinah, i od toliko csetard. A u czarkvi S. Pudenczianè, gdje
u grobliu, iliti grobniczi, zvànoi *Cemeteryum Priscillæ*, ukopano visce
od 3. higliade tilessah svetih mucsenikah, ješt za svakò tiilo oproēt.
od jedne god. i jednè csetard. s' odpùsschiegniem trechiegh diila svih
grihah, po dopùsschiegniu B. Simpliciana Pàpe.

U Czarkvi B. D. Marie, zvanoi *Divicza Maria od Troistva*, blizu S. 740
Spassiteglia u cselu Kùchiah, jesu svakii dān mlogà oprosēt.

Po istii nàcfin u czarkvi B. D. Mariè de Monferato, blizu dvòra fabelianskogh. U czarkvi B. D. Mariè, zvanoi *S. Mario ofslobodinas* od *muùkah Pakla*, svakii dòn oprošt. od 8. god. po dopùsschiegniu S. Silvestrà Pàpe. U Kapeli B. D. Mariè, zvanoi *Maria Czeffaricza*. U kojoj jest jedna istè prilika, kojaje govorila s' Svetim Garguron Pàpom; prid kojom Kadgodse reknuh tri ocse nàsca, i tri zdrave Maria, dobiivase oproštègnie od 16. god. po dopùsschiegniu istòga Pàpe. U czarkvi B. D. Mariè od miraculah, uz beden, kod kapiè Pùka, oproštègnie puno svih grihah. U czarkvi B. D. Mariè, *ne Rione della Pignia*, kadgodse istà pohodii, oproštègnie puno svih grihah. U czarkvi B. D. Mariè od ofslobogiegnia, svakii dòn oprošt. od 11. higliadah godiinah. U czarkvi S. Mariè Angielah, istàhsu stajalisèta, povlasticze, i oproštègnia, koja u czarkvi S. Kriixa, zvanoi *S. Kriix u Jeruzolimu*. A u czarkvi B. D. Marie od utiscègnia, svake subotè, priko sve godinè, i svake drughè nediglie misecza, jest oprošt. puno svih grihah, po dopùsschiegniu Sixsta IV.

741 **U** Czarkvi S. Ivana *in Augusta*, svakè subotè priko godinè jest od pùsschiegnie trechiegh diila svih grihah. A na Gospinu Blagviist i parvii dòn Maja, i na martvih uspomenuchie oprošt. puno svih grihah, i mloghè drughè duhovnè povlasticze, za xiive i za martvè, kako svidocsè piisma na mramorii istè czarkvè. U czarkvi S. Ivana blizu dvora fabelianskògh, svakè drughè nediglie misecza oprošt. puno svih grihah.

U czarkvi Paulanah, zvanoi *Sveto Troistvo na bardu*, od polah Korizmè, cfak do priko sve osmine uskarfa, Kadgodse, svakii dòn, istoi czarkvi reknuh tri ocse nàscah, i tri zdrave Marie, na poschtègniè prìsvetoga Troistva, dobiivase oprošt. od jednè higliadè godiinah. A rekavsci u istoi czarkvi istu molitvu u kojumu dràgo nedigliu Korizmè, dobiivase oproštègnie puno svih grihah, po dopùsschiegniu Leona X. Takogier i na Duhove, i na drughe Setkovine Gospodineve, kakoje recseno gori na svom mistu, liistu 362.

Ostàla oproštègnia Riimskih Svetih miistah, czarkvah, otarrah, svakii dòn, i u istinita vrìmena (kojasu sva, velii *Bogliasco*, u Korizmu pridvostrucsena) ko hochie znati, nachichiehi u sabragni *Casarubia*, fol. 121. i u kgnixicza trechiega Reeda Sètampanii u Rimu, o. p. Angiela Lantuscke.

C S L A N A K III.

Proi oprosčègniah u zarkvi S. Jakova
u Galiczihi.

Alicziaje gràd poglavitii u Scpagni Tarakonexkoi, koise i Com- 742
 postella zovè; a za starineseje zvao *Janazum*: glasan, i slavan
 obito s' grobom Svetoga Jakova *vechiegh*, Aposčtola, bratta ro-
 ginogh S. Ivana Aposčtola i Evangielisčtè; varvèchi u gniega, za
 posčègnie istògh grobba, od svega Sviita devòti pùtniczi: cšemuje
 Divicza Maria pocšetak dàla, kojaje iz Efexa, po zapoviidi
 Iffukarsta, dva pùt Jakova u Scpagni xiiva xiiva pohodila, i mate-
 riskii razgovorila, kako Svidocšii nasca posčtovanà sestra *Soror Ma-*
de Agreda: i kadje drughii pùt k' gniemu doscla, donilamu onu ve-
 liu Svetigniu, po rùke istih Angielah, koisuju nošili, spravglienu,
 kojase i današcgni dàn u Saragoczi posčtuje; tojest priliku svoju od
 kmena, na kamenitu stùpu, kojase zovè: *Madona del Pilar*. I ista-
 ni po zapoviidi Iffukarstovoi naredila, da na istomu mistu oko stù-
 Kapelu gniezinom imenu za posčtegnie Boxje ucšinii, kazavšci-
 ni, Kojechie milosti u istoi, po gnioi, i u Scpagni po gniemu pravo-
 rnim gniezin Siin diliti; i daje voglia istoga, da, kad Kapelu svar-
 ti, dogiè u Jeruzolim, muku parvii od Aposčtolah podniiti, i karv
 soju za istòga proliti. Sčtošeje barzo dogodilo, jerje Bògh s'
 obitim provigiegniem gràgi pomoch dào; kojuje Jakov Svaršce-
 Biskupu istoga mista, i ostàlim svoim ucšenikom priporucšio, a
 bogh naredio Angiela, Koichie do svarhe Sviita istu Kapelu cšu-
 ti. Pak pozdravivšci naipri Gospu u Efexu, doscao vesseo u Jeru-
 zolim, koije, nagliuchien protiva ucšenikom zarad plodnii predi-
 kh Pavlovih, u gniemu sarcxbu svoju iskanio, pridavšciga svezana
 ludu, koigaje pogubio na 25. Marcza, tojest oxuika, godinè poslii
 progiegnia Iffukarstova 41. A ucšeniczi gniegovi istu noch tiilo
 niegovo kradom uzeli, i metnuvšcise na pripravglienu po Boxjem
 rovigiegniu làgiu u Joppi, doscli sc' gnim u Compostelu, iliti Ga-
 lcziu, i ondиму posčten ukop dàli, koije Boogh Svemoguchii tako
 svojom miloššchii potvardio, dasu iz gniega tolike, i takè rii-
 ke

ke blagoslovah nebeskih potekle, daje Sepagnia barzo uzorit czvit. gniak Svetignie postala, i vas Sviit u Svetu nenavidòst i lakomost metnula, pogarnuvsci xegli Svetignie iz svih strànah zemalskogh okolišca k' vrillu takògh blagoslova. I czarkva Svètà, za navaditi vechma na istii devoczion Karščhianskii pùk, i olakscati pùtnikom trùd, otvorila Svoju Aznu, i odredila.

743 Po parvò : da svakii, koi, u kojemu drago vriime, onamo pogiè, kad dògiè, dobie odpùščiegnie trechiegh diila svih grihah.

Po drugo : da Svakii, koi, onamo igiuchi, ili stojechi, ili vrachiajuchise, na smart dògiè, Skruscivscise, primii oprosètègnie puno svih grihah.

Po trechiè : da svi koi budu na processionu, koise u istoj czarkvi S. Jakova u nediglie priko godinè cfinii, dobiu oprosètègnie od 40. danah, svarhu odpùščiegnia trechiegh diila svih grihah : i to svakii dàn sve nediglie danah ; jerse svakii dàn, premda u nedigliu ossobitie, procession cfinii. A u Svetkovine, dogodivscise priko nediglie, od 300. danah, i odpùščiegnie trechiegh diila svih grihah.

Po csetvarto : na Svetkovinu posvechiegnia istè czarkvè. Na dàn vecfernògh bdègnia Svetkovini S. Jakova. I na dàn istògh Svetkovinè, dobivaju oprosètègnie od 600. danah, i odpùščiegnie trechiegh diila svih grihah.

Po peeto. Svi Koi posluscaju missu Arczi-Biskupa, ili koga Kardinala, na ottaru Svetogh Jakova, imaduh oprosètègnie od dvista danah, i odpùščiegnie trechiegh diila svih grihah.

Po scèsto dopùstii Kalisto Pàpa, da kad Svetkovina S. Jakova dògiè u nedigliu, svi, koi onè godinè metnuse u ovo Svèto putovagnie, pohoditi tojest istoga grob, Skruscivscise, i izpovidivsci, dobiu oprosètègnie puno svih grihah.

744 **M**ichael Angelus Bogliasco, u svojim mlogo pùtah spomenutim Kgni- xiczam, ne bilixii viscè oprosètègniah u czarkvi S. Jakova u Galiczihi : ali ja, buduchi tolikà Svetignia onoga mišta, i buduchi tolika zlamegnia, czinè istòga kod Boga, dàla milòst Issukarstova, i Diviczè Mariè : i znajuchi devoczion Sepagniulah, i gniovu varlo pomgnivu xegliu, i xestoko nastojagnie za posètègniem, i goje- gniem Svetignie ; doisto darxim, daje mlogo bogatia Azna duhov- noga

ga blaga istè czarkvè; toliko vechma, buduchi oproscègnia, daje on u recsenim Kgnixiczam zabilixio, i ja sad gori izbroio, prav samim pùtnikom za gniov trùd, i devoczion, i nikim samo duhovnim sluxbam u istoiczarkvi, dopùsschiena. Nisctanemagnie najuchi doisto istih kolikoistvo, i kakoistvo, nemogu visce sviestiti. Sastvim tizim i ovasu pridostoina pripisanoga za dobii istih trùda, buduchi mloghii iz Pakla, i iz Purgatoria offvidocfidabi draghe voglie vas sviit, kadbi biilo moguchie, na golii koii obascli, za ne stajati sàmu jednu uru u muka Purgatoria, koje istè, koje u Paklu, buduchi da, kako velii S. Augustin, istii magn cistii obràne, koi mucii proklètè; s' ovom samom razlikoffciu, daje u Paklu vicsgnia, a u Purgatoriu vrimenita; jer u Paklu nima ufagnia svarhe, i doscasschia slavè; a u Purgatoriuje istinito magnie nebeske slavè, i uxivagnia; jersu svi, koisu ondi, u milosti Boxjoi, Kojahi Kao Sillòm darxii onde, po primilostivom sùdu svoje pravdè, koju premda u svih dilih nadlazii, nemoxuje pogaziti, jerje el potribè biichiu Boxanstva, da svakà istògh izvarstitost ima dùxno potribitò poscègnie vlastitogh dostojanstva.

A cslanakje virè Katolicfanske (kakoje gori u diilu 2. pogl. 1. 745 recseno) daje u czarkvi Boinoi Azna duhovnoga blàga, pribogata s' nezom milostivih oproscègniah. I da pràvii vidovnii poglavar è, tojest Riimskih Pàpa, imà oblàst vaditihi, diliti, i namignivati: živim po ràzlogù sùda, *per modum judicij*, imajuchi svarhu gni czilo zakonvlastvo, *jurisdictionem*, kakoje recseno gori u diilu 2. pogl. 2. martvim po ràzlogu varfnè Bogomolnè zaduscbinè, *pe modum suffragij*. I da Boogh, i sùdacz xiivih i martvih Issukarst, za onèh, i za noliko izpovigienih, ili skruscenih grihah odùxegnie, istih, za koje czarkva odrèdii i dopùstii, griscnikah (govorechi od xivii) primà, pravdase gniegova zadovàglia i naplachiuje; ilmu Pàpa dopùstio podilio upràv, ili po pùtu i razlogu opchiegnia, kakosu sva Riimska, Jeruzolimskah, czarkve S. Jakova u Galiczihi, i mlogà drugà, gori izbrojena, i kojachiese josc doli broiti, dopùsschiena Profecchih Redòvah Redovniikom, i gniovim &c. Zato ko togà neviruje, odpadnikje od virè. A ko od dopùsschiegnia dosad izbrojenih sumgnii, brezobraznoje twardoglav, i vechma himben nego prav, er vas ràzlògh dàje sumgni od gniegovè virè; buduchi istoga ne sàmo

mo vechiè od dva sloxnih zdravih svidokah, vechie i istè takògh dopùsschiegnia, i milostivògh opchiegnia, *communicationis indulgentiarum, & privilegiorum* Aposchtolskè milostivè Kgnighe prid ocsi ma.

746

A ko, virujuchi tu istinu, i darxechi istinito dopùsschiegni take milosti, nemàrii za gniu, iliu slabbo ràdii dobiti, neznam kakvomga manitosschiiu manita zvati; jer svak zdravè pamèti, poznajuchi zlo sctetno, i dobro sebi korisno, od zla bixii, a dobro kakoga potriba tiisctii, tràxii; Zatoje opchiena riicf dùscnoslova czah; *omnis peccator, dum peccat, est ignorans*: tojest, svakie griscnik, kad griscii, neznam; jer poxegliegnie tilefnò, koje, cnechi Sctogod protiva zàkonu, ili ràzlogu, Sliidii, kadse uxexezasliipii razum, navlastito nepomgnivih, razpùsschienih, i zlo obicfainih, koi zato i neimaduh po tomu i kakva ogovora; nitichiegnimati, koi milòst Boxju u oprosctègnii niisu hotili posctovati; navlastito Brattja, i sestre nàscègh Brattinstva, i &c, koi s' kratkomolitivom od scèst ocse-nàscah, i scèst zdravi Mariah, s' toliko *Glori Patri &c*, toliko, kolikoju pùtah na dàm reknuh, sva, kakosam rekao, Riimskah, Jeruzolimskah, Galiczie, Porczyunkule, i mlogò drugà oprosctègnia moguh dobiti; i za svakii grih svoi, akobihi vechiè na dàm ucfiniti, svakii dàm podpuno pravdi Boxjoi dùgh izplatiti; i josf mloghè siromahe u Purgatoriu pomochi; buduchi megiu Riimskih, i megiu Jeruzolimskih oprosctègnih (osim punih koja takogier, odredivsihi za martveh, vade iz Purgatoria dùscu za koju Boogh primii) tolikà ofslobogiegnia dùsce iz purgatoria tojest puna oprosctègnia, za sàmè martveh dopùsschiena. Nechi rekko imati ogovora, ni milosardia, jer takè mechiè u ovu velikò sctetu liinost, koja nie tako nàglo poxegliegnie, da zasliipii razum i zabranii procziniti svoju velikù potribu oprosctègniah: nitti moxbitti, da slabòst naravnà ùmi, pomgniva vazdan, magniè sve nedglie, a josf magniè svega missecza, u zaboravi svoje potribe darxi. Zatochiei doisto stighnuti one nevoglie, kojefam u diilu 2. pogl. §. 7. spomenuo.

POGLAVJE IV.

Od oprosćègniah, kojasu dopùsschie-
na ràzlike molitve, i drugà Bogogliubnà dila,
ucsigniena tóliko u czarkvam Franczesckanskim,
koliko drugih Redòvah, i u drughi czarkvah ossim
Redovnicских, i izvan czarkve.

O Bicsaije rechi, i istina je, daje lakko ondi xiviti, i obogatiti, 747
gdise za svasčto moxe novacz dobiti. I toje parvà fàla u slavi
adalaczah, kad tojest tako urèdè vladagnie gradovah, darxavah,
ragliestvah, da i siromasi s' bogati lakko xiivu; dajuchihim svi s'
ogofovom dānke, kad oni svima daju nācsin dobiitku. Alie ma-
togà danas na sviitu u tilesnom vladagniu csuti, tuxechise svagh-
siromassi, da nemoguh vechie na sviitu xiviti; jer neima milosti-
Gospodarah, i virnii csobanah, koi vissoko striigu vunu, da ne
retnuh u poghibio ovaczah koxu; striiguchi ne malo svi tako nisko,
ili Sadiruh, ili struxuh do karvi koxu, i s' tim izvarscuju današc-
ai dān i Karštiani, Sčtoje davno tuxechise kudio, i pravedno pfo-
o neznaboxacz Virgilio, govorechi : *Sic vos non vobis fertis aratra*
aves. Sic vos non vobis mellificatis Apes. Sic vos non vobis vellera fer-
tes oves. Sic vos non vobis nidificatis aves : tojest : Nitti vi vama
eghlitè volli ralla. Nitti vih vama csinite Pcsele meda.
Nitti vih vama nossiite ovcze rūna. Nitti vih vama vie-
e pticze ghgnizda : Jer ako prigriavsci funcze ne izpecsè, ili
darivsci tucsa golu koxu ne ubie, pria ovcze zakarxgliaju, nego
laku potiraju. Toje vechma gardobno u Karštianii, kojeje mu-
roft Boxia, ne samo po naravnom razumu pofaglienom gori vla-
agniu naucfila, vechiehimga i s' milostivim zakonom urèdila, i
riliku istòga s' duhovnim vladagniem czarkve svoje ostavila, koju-
e tako uredila, da u gnioi, za sve Siromahe, od Svakojakih po izbor
iinah, i svih naiprobitacsnih jizbina, cšast vazda stoi gotova; na (a) Pro-
toju ne csekà sàmo, vechie Scaglie Kochiehi traxiti, i zvāti, dase rāne verb. 9.
prez harsca. (a) Josc Aznu Svakojakogh harska pripravila, i zovè v. 1.
uzi-

(b) *Isaia* 50. v. 1. uzimati brez srebra, i zlata; (b) dàjuchi svakomu za svako dilo, po zakonu, i ràzlogu za gniegovo posčegnie ucfignieno, toliku plàchii, da moguh posčteno xiviti, i u dobro ne izmirno, i blaxeno uxiiivagnie napridovati; kakochie ovo poglavje ukazati; nerazumehise po tomu drugo, nego obilnost Boxjih daròvah, i milostvih griscnikom (koise po siromaffii, i potribniiczii u istom mistu piifma S. razumè) oprosčègniah, u czarkvi Evangieloskogh obsluxe-gnia. Dakle.

C S L A N A K I.

Broi oprosčègniah dopùffchienih na razlike molitve i druga Bogogliubnà dila, ucfigniena u czarkvam Redovniickim.

748 **V**Echiechie u ovom cslanku kazati, nego nadpis istòga obechiaje: Kazachiebose ne samo dila, s' koihse u czarkvam Redovniickim cfigniegniem dobiiva oprosčègnie; vechie i po koihje cfigniegniu dato dobiivat oprosčègnia, za gliubav, i dostojanstvo zàvitnih Redòvah, i Redovniikah, navlastito Profecih, gdigodmuse drago ucfinila. I sčtoje Reedu Serafinskomu (kogaje offobita u ovim Kgnigam odluka blàgo broiti) i za gliubav istoga drughim, ne samo uprav, vechie i po milosti opchiegnia s' drughim Redovma, dopùffchieno. Dakle.

§. I.

Broi devoczionah razlikih, na kojasu uprav Scerafinskomu Reedu dopùffchiena oprosčègnia i ostalim za gliubav istòga.

749 **N**Aipri dakle, kojase oprosčègnia dobivaju u Redovniickim czarkvam (ili po offobitòm svakòm dopùffchiegniu, ili po milosti opchiegnia) sluscajuchi u istim, ili dajuchi govoriti misse; ili cfinechi odpiivati drughè na pomoch martvih zaduscbine; ili stojechi na Boxanstvenoi kora sluxbi, iliti officiu; ili sluscajuchi Predike; ili kopajuchise u istim; ili uzimajuchi na sebe kojegod koga-god

gol istih Redòvah zlamegnie , mechiuchise u kojegod istih Brattinst-
vo ili pomàxuchi s' csmgod istih czarkavah sakrisctie, i ottàre &c;
Kazanoje gori u cslanku 6. i 7. drugògh pogl. ovogh istògh diila.
A oja, kadgodse u istim pomolii Boogh, recsenoje u csl. 4. §. 10.
istgh diila i pogl.

A koja oprosctègnia dobiivaju Redovniczi S. O. Franczescka, 750
i Eattja i Sestre gniovih Brattinstvah, kako i priategli i dobricfinio-
&c, kad u istih czarkvi, i na drugom mistu, reknuh mlogo pù-
talfaglienu molitvu od scèst ocse-nàscàh, i scèst zdravih Mariah, s'
to ko *Gloria Patri &c*, ili ucfinè nutargniu pametnu molitvu, tojest
promiscgliagnie kogagod ottaistva virè, i svarhe pràvè gliudczkè,
i kriposti Karstianske; ili ucfinè possao duhovnii ossam-dnevnè sa-
mchiè; tojest *exercitia spiritualia*, i drugà; Kazanoje u cslanku 1.
pol. 2. drugògh Diila.

O drugo, kadgod Redovniiczi istòga Reeda, tojest S. O. Fran. i 751
Brattja, i sestre &c. reknuh Kruniczu Gòspinu od sedamdeset i
iv zdrave Mariè, i sedam ocse-nàscàh, s' jednim ocse-nàscom i s'
enom zdravom Mariom, za Papu Pavla V. dobiivaju oprosctègnie
suo svih grihah, po dopùsschiegniu istòga Pavla V. na 28. Juna,
pol. 1608. na moglbu O. P. Fra Ludoviika a S. *Evangelista*, Komessa-
Generaloga *ultramontanae familiae*. Kòga dopùsschiegnia ima ocfi-
apotvargiena spomena, usctampana u Riimu, na 19. Januara, god.
1609. Kako Svidocfii Resiginus *in suo Templo Salomonis* c. 26. i Ro-
deicus in resol. qq. Regular. resol. 77. n. 45. Kod Peyrina tom. 3. de
Bivil. Regul. Addit. ad Const. Pauli V. c. 10.

Milòst dobiivati recsenò blàgo duhovno s' ovom Kruniczom, 752
draje Reedu S. O. Fran. jerje istà u istomu pocsetak imala, budu-
ctu istà Divicza jednom Redovniiku noviczu S. O. Fran. ocfitovala,
i povoritju naucfila, kadje, nemoguchi u novicziatu svakii dān, ka-
kè bio obicfajan, jednoj istè priliki, krunu od czvichia cfiniti, i
nglavu mechiati, bio odlucio iz Reeda izahi. (c) Sedamdesetse
vi zdrave Mariè u gnioi govorè, za uspomenuchie godiinah xi-
vca B. D. Mariè, kojaje (darxè i ukazujuh naucfitegli i Piiffczi Sce-
ranskoga Reeda) xivilà 72. godine na ovom Sviitu. Sedamse
dšetiina zdravih Mariah u gnioi govorii, za uspomenuchie sedam
ist Diviczè Radoftii : odkud i zovefe Krunicza sedam D. Mariè Ra-
doftih

(d) Ma-
riale Buft.
p. 12. Ser.
1. p. 3.

dostih ; od Koihje parvu imala , Kadjoije Angieo upuchiegnie Riicfi Boxje u gniezinoi utrobi navistio. Drugù, kadje, otiscavsci pohoditi Elizabetu, pozdravilaju, i onaju odpozdravila. Trechiù, kadje vidila na svojih rukuh rogienu Issukarsta. Csetvartu, Kadje vidila tri Kraglia Klagniatse malanom Issukarstu. Peetu, Kadgaje nakon tri dnèva nascla u czarkvi megiu naucsiteglii. Scèstu, kadgaje naipri vidila od martvih uzkriscena. Sèdmu, kadje s' tiilom, i s' duscorna nebo odnescena, i od prisvetoga Troistva okrugniena. Dessetse zdravih Mariah za svakù Radòst govorii, za vesleglie, i poscetegnie slavi gniezinoi u Raju, Kojaje svarhu devet Kòrah Angieoskih dighnuta, i ona sama cfinii desseti kòr ossobitè slavè. A prid svakomse dessetinom govorii po jedan ocsejàsc, jerje sve dobro, milosti, blagosovi, i slava, u Mariu od Boga doscla. (d)

753

Po trechiè dopustioje Pavao V. da Kogod, i Kadgod reknè na poscetegnie pricistoga zacsechia D. Mariè, Krunè Reeda màle Brattje, na Junacskom Bogoslovskom meidanu dobivenè, ovu *Antiphonu*, iliti pridpiivku : *Hæc est virga, in qua nec nodus originalis, nec cortex actualis culpæ fuit* : i za tim ovii reedak, i odgovor *W. In Conceptione tua Virgo Immaculata fuisti. R. Ora pro nobis Patrem cujus filium peperisti : s' molitvom : DEus qui per Immaculatam Virginis Conceptionem dignum filio tuo habitaculum preparasti, quæsumus, ut qui ex mort ejusdem filij tui prævisa eam ab omni labe præservasti, nos quoque mundos ejus intercessione ad te pervenire concedas. Per Dominum nostrum Jesum &c. dobie oproscetègnie od 100. dènah. Brogn. Tr. 3. c. 15. i Spec. Cler.*

754

Po csetvarto dopustioje istii Pavao V. i za gnim potvardi Urgur VIII. i Gargur XV. da Brattja màlà S. O. Fran. Kad p pripiisagniu svoje Regule igiuh od Kuchiè do Kuchiè profèchi z manastiir pravo potribite stvàri zavitnòm siromasckòm xivotu Radovniikah ; u svakii dèn, u koi, koimu drago, i kolikomu dràgo ognii to ucfinè, dobiu oproscetègnie od 40. dènah : povlastivscihim tim dobiitkom prossiti i od onii, koisu od czàrkve ocfito s' velikin iliti s' vechim proklestvom proklèti. *Apud Brognioli cit. Resol. 18. 4 apud Peyrinum tom. 3. in Addit. ad Const. Pauli V. c. 10. n. 58. in fine.*

§. II.

*Proi devoczionab, na kojeseu uprav Scerafinskomu
Reedu, i ostalim za gliubav istoga, dopisščiena oprosčè-
gnia, po svetigni Jeruzolimski Krixichiab. i Kruniczab.*

K Ogod, imajuchi Krixich, ili Kruniczu Jeruzolimsku, koja suse to- 755
jest dotaknula S. Grobba Issukarstova, i drugih Svetigniah u
etoj zemgli; naiposlji jedan put u nedigli danah reknè ili Kruniczu
Iskarstovu od 33. ocsenàsca, i 5. zdravih Mariah, ili Kruniczu Go-
spinu, od 63. ili od 72. &c, ili istè czilo Roxario, ili trechii dio istò-
g, ili sluxbu, tojest officzie obicšainò Boxanstvenò, ili Diviczè Ma-
rii, ili od martvih; ili sedam pokornii piššamah Davidovi, ili pišme
Salinskè: ili budè obicšajan, po jedan put u nedigli dènah, ucšiti
umitnè nauku Karštianskomu, ili polaziti tavnicsfare, ili bolesnii-
Kogagod Hoscpitala, ili pomochi s' cšingod Siromahe, ili dochi
missu, ili rechiu, akoje misnik (toše razumii u poslen dèn priko
nediglic; jerje u Svetkovinu svak dùxan na gniu dòchi, ili rechiu)
šruscivšcise, izpovidivšci, i pricšestivšci u svaku, i kojumu drago
cijh Svetkovinah; tojest Issukarstova porogiegna, vodokarššchia,
Iassova dnèva, Duhovah, prisvetoga Troistva, Tiila Issukarstova,
iti Brascancseva: Gòspina ocšisšchiegnia, iliti Svütlògh Mariina,
Iagoviisti; velikè, i màlè Gospoinè: Porogiegna S. Ivana Karšti-
gla; Svetih dvanaest Aposčtolah, Petra i Pavla, Andrie, Jakova
Migniegh, Ivana, Tomè, Filippa, Jakova vechiegh, Bartula, Mattie,
Simuna, i Judè, iliti Tadie, i Mattia, i Svih Svetih Boxjih: i po-
molivšci Koliko moxe Boga za izkoregniegnie neviirštva, uzvišce-
nie czarkve Svètè, i rasciregnie virè, i za miir megiu poglaviczam
karštianskim; dobiiva oprosčègnie puno svih grihah

Offim togà, ucšnivšci Kojegod Spomenutih diilah u drugu 756
koju Svetkovinu Issukarstovu, ili Gòspinu, u kojogod to ucšinii, do-
biiva oprosč. od 7. god. i od 7. cšetard. A ucšnivšci u kojumu
drago nedigliu, i drugu Svetkovinu priko godinè, dobiiva istii dèn
ad ucšinii, oprosč. od 5. god. i 5. cšetard. A ucšnivšci u kojumu
drago drugihii dèn priko godinè, dobiiva oprosč. od 100. dènah.

Takogier Ko ima istu Svetigniu, priporucivšci na cšas Smarti, 757
iti u smartnoi bolešti dùscu svoju Bogu, s' zazvagniem, u šarczu,

ako nemoxe u ušma, imena Iſſuſova, i Skruſcivſcife, izpovidivſe ili ſàmo Skruſcivſci, ako nemoxe drugo, dobiiva odpùſſchiegnie, oprosčègnie puno ſvih grihah ſvoih.

758 Takogier, kogod, imajuchi kojugod recſenih Svetigniah, ako bi i jedno zarnce u kruniczi biilo, uſſinii ſčtogod priprave, za rechi devotie miſſu, ili officzie Boxanſtveno, ili Gospino, ili priſſſtitſe; dobiiva ſvakii pùt oprosč. od 50. dànah.

759 Takogier, kadgod pohodii tavnicſare, ili u hoſcpitàlii bolesni ke, i tiſcihi, ili s' razgovorom, ili s' lemozinom, ili s' drugom pomochju u gniovoi potrebi; ili poucſii Skup u czarkvi nauku Karſt anskomu, ili kod Kuchiè ſvoiu diczu, ili rodiake, ili slùghe, dobiiva ſvaki pùt oprosčègnie od 200. dànah, ſvarhu recſenògh punògh u iſtinitè dnève.

760 Takogier, akoje obicſajan rechi, naiposlii jedan pùt u nedig dànah Roxario, ili Kruniczu, ili officzie Gospino, officzie od martvih, naiposlii jedan nočturan, s' laudam, i s' vecſerniom; ili ſeda pokornih piſſamah Davidovi, s' letaniam, i s' molitvam, kako oni ſliidii, dobiiva ſvakii pùt, kad to rekne, oprosčègnie od 100. d nàh.

761 Takogier, kad na zvono zdravè Mariè, u jutru, u pohdne, i vecsèr, reknè obicſainu molitvu *Angieo Goſpodgnii &c*; ili, neznajchi to, ocſe-naſc, i zdravu Mariu: Kako i kadſe za tim dàde zlam gnie za martvih dùſce, rekavſci piſmu *de profundis*; ili, neznajuch, ocſe-naſc i zdravu Mariu, dobiiva za ſvako, ſvakii pùt, oprosčègnie od 100. dànah.

762 Takogier, ako u petak pomislii devoto na muku Iſſukarſtov, i reknè za tim tri ocſe-naſca, i tri zdrave Marie, dobiiva iſtii d àn oprosčègnie od 100. dànah.

Takogier, ako pomolii Boga za onè pravoviirnè koifu na Sko cſagniu xivota, da cſeſtito pogiu h s' ovoga ſviita, rekavſci za gi naiposlii jedan ocſe-naſc, i jednu zdravu Mariu, kadgod to uſſin, dobiiva onii d àn oprosč. od 50. dànah.

763 Takogier: ako, doiſto Skruſcen od ſvoih grihah, s' odluko pràvom pokoritſe, protreſe ſvoi xivot, i izkuſcà dùſcu od vlaſti diila, i reknè za tim tri ocſe-naſca i tri zdrave Marie; Kadgod u uſſinii, dobiiva oprosč. od 100. dànah. Koje takogier dobiiv, ka-

kdgod rekne tri ocse-nàsca, i tri zdrave Marie na posčegnie prifve-
ga Troistva, ili peet ocse-nàscah, i peet zdravih Maria na posče-
gie mukè Issukarstove, ossobito gniegovih peet svetih rànah.

I ovasu, kako in onà kojafu gori izbrojena, i kojachiese u sli-
dchiemu cšereku broiti, Jeruzolimskah oproščègnia, Reedu Sce-
raskomu uprav dopùščiena; a ostalim, koihi moguh uxiiivati,
tko istògh Brattinstva, i priategli, dobrocsinioczi &c, i ostalii Pro-
schii Redovi, i istih Brattinstva &c, po milosti opchiegnia.

§. III.

*Kroi oproščègniab dopùščienib uprav Scerafinsko-
mu Reedu, za xalosnii proceffion Kriixa Issukarstova.*

Proceffionje xalosnii Kriixa Issukarstova, Koise cšinii u Jeruzo-764
mu po onomu pùtu, po komje Issukarst prošao na Kalvariu, nos-
echi Kriix na izragnienii plechii, za odkupglienie, i vicšgnie spaf-
gnie nàroda gliudczkoga. Koi proceffion, da duxnà Bogogliub-
ni uspomena neizmirnè gliubavi Boxje u takom dilu, jednako xiive
Sarczii pravoviirnii na svem Sviitu, uxivajuchi svi jednako milòst
toga; s' mlogomje moglbom, po ossobitom nastojagniu. O. pri-
posčtovanoga Franczescka Diaz à S. Bonaventura, izprofio Reed Sce-
raskinskii màlè Brattje od Innocenczia XI. Pàpe, cšinitiga u Svoih ma-
astiirii i mistii na svem Sviitu, s' milosčhii dobiivagnia po istom
vaghdi istih milostivih oproščègniah, kojase s' istim dobiivaju u
Jeruzolimu, po istòm pùtu, po komugaje vicšgni velikii misnik po
Reedu Melkisedcka, izveo na Kalvariu, nossechi sàm prid gnim
Kriix.

Dopùstii dakle naipri Innocenczio XI. na 6. Novembra 1686.765
Kgnigom koja pocšima *Ad ea per quæ*: a Innocenczio XII. na
14. Decembra 1692. s' Kgnigom istògh pocšetka (kakose vidii u
czarvenslovstvu novògh Franczeskanskoègh Breviara. n. 183.) pot-
vrdii, da kogod, od czarkovonii, i Svitovgnii, musckii i xenskii,
nàlih i velikii pravoviirnii glavàh, sàm po sebi, ili s' mlosčtvom u
posčtòm proceffionu, bude pohoditi, i s' devotom pamechiiu pro-
mislègliati xalosnà ottaistva Kriixa Issukarstova, na mistu i pùtu za
takii proceffion odregieniu, i zabilixenu od Redovniikah Reeda Mà-
le

le Brattje, podloxnih vladagniu Generala obsluxiteglaskoga Svega Reeda S. O. Franczeska, gdigodmu drago na Sviitu; ilmu bio zabilixen u istih czarkvi, ili u manastiiru, ili u pogliu: i ottaistva na istom razregiegnia, i zabilixena, ili s' Kriixii, ili s' Kapelam, ili s' ottarii; dobie sva onà oprosčègnia, i milosti Boxjehg blagosova, kojabi dobio da istò ucsinii u Jeruzolimu, na istom pùtu, pohodechi sobstvom istà mista, kojaje spassitegl s' svoim sobstvom, s' stopam, s' mukom, i s' karviu, nossechi Kriix za spassegnie nasce, posvetio.

766 **D**Ase ovo blàgo s' istim dilom ne dobiiva, nego na mistu, i pùtu za to odregienòm, i zabilixenom, kako rekko, od Redovnikah S. O. Franczeska, spomenutogh vladagnia: A dase na uzdignutom od istih dobiiva basc kao u Jeruzolimu; mechiem za svidofsanstvo istògh Pàpe, koije potvardio, riicsi. *Ut indulgentiæ sæpe eisdem concessæ, & usque modo non revocatæ, obtineri valeant, sine ullo, dubio, in alijs Ecclesijs, Altaribus, & locis pijs, ac devotis, spectantibus ad personas præmemoratæ obedientia, vel directioni subiectas; stante quod Sanctæ Sedis mens fuit semper, hæc omnia loca reddere æqualiter condecorata, & a fidelibus venerata, ob meritum æquale, uniforme, vel æquivalens, quod jam dictæ personæ in Dei, ac Sanctæ Sedis servitio peragunt de continuo. Nos Sententiam prædictæ Congregationis (quæ declaravit ita esse) approbamus. Pak opet. Eadem Congregatio, sub die 10. Mensis Novembris mox elapsi, declaravit, etiam præfata loca VIÆ CRUCIS, seu Calvarij, comprehendi in sæpe dictis litteris Innocentij XI. Prædecessoris nostri, ac proinde frui, & gaudere posse Indulgentijs, ac Privilegijs in eisdem litteris contentis, & expressis: & nos Sententiam pariter benigne approbamus.*

767 A da svak Kakosam rekao, brez i jednògh izvagiegnia, moxe, na svakom mistu i pùtu, koisu za takii devoczion spomenuti Redovniczi odredili, i zabilixili, dobiti s' istim isto blàgo, buduchi da svak moxega dobiti u Jeruzolimu, neima sumgnie; jerse s' istom milosščiu imadè daar po rasciregniu i opchiegniu, s' kojom po parvom dopùščiegniu, kakoje iztomacšio Svèti Skup, i istii Pàpa potvårdio: kojè tomacšegnie, i potvargiegnie ko hochie viditi, i sčtiti, nachichiega u czarvenslovstvu ossobitom novògh Franczeskans-kògh Breviara, pod brojom 182. Nittie potriba, za primiti istò blàgo, izpoviditse, i pricsfestiti; primajuchise doisto, kadse istom u milosti

nosti Boxjoi, kakomuse dràgo u gniu metnuo, na od istih uzdighnu-
 pùtu doisto pohodè stajalishta ottaistvah xalosnogh proczessiona.
 Tajaliisctahje xalosnogh proczessiona, na pùtu Kriixa, 14. Par- 768
 voje u dvòru Pilatovu, gdie Issus na Smart odsugien. 2. Da-
 od parvoga 26. Koracsajah, gdie primio Kriix na plechia. 3.
 Daleko od drugoga 80. Koracsajah, gdie pao parvii pùt pod Krii-
 xem. 4. Daleko od trechiega 61. Koracsai, gdigaje sufrilla prixa-
 na Divicza Mattèr. 5. Daleko od csetvartoga 71. Koracsai, gdifu-
 lovali Scimuna Cirenea damu pomoghne Kriix nossiti. 6. Dale-
 ko od petoga 191. Koracsai, gdimuje Veronika s' Karpom svoje glà-
 vottarla obraz. 7. Daleko od Scestoga 336. Koracsajah, gdie pao
 dighii pùt pod Kriixem. 8. Daleko od sedmoga 348. Koracsajah,
 gdie Issus utiscio, i razgovorio xalosnè xenè. 9. Daleko od osmo-
 ga 161. Koracsai, gdie pao trechii pùt pod Kriixem. 10. Daleko
 od devetoga 18. Koracsajah, gdifuga svùkli, i napoili xucsi i oczta, s'
 ogorkom mirrkom. 11. Daleko od dessetoga 12. Koracsajah, gdie
 bien s' cšavlii na Kriix. 12. Dalexo od jedanaestoga 14. Koracsai,
 gdie Kriix uffagien, i na gniemu umrò. 13. Daleko od dvanae-
 stoga 13. Koracsajah, gdifuga Skinuvsci S' Kriixa dàli na Kriilo pri-
 xlosnoi matteri. 14. Daleko od trinaestoga 30. Koracsajah, gdie
 Seti grob, u Koifuga metnuli, i pokopali.

Na parvomfu, tojest u dvòru Pilatovu, tri puna oprosctègnia 769
 jih grihah. Jedno na mistu gdie spassitegl sviita bio fugien, i odsu-
 gen na smart Kriixa. Drugo na mistu gdie bio frustran i okrugnien
 stargnien. Trechie na mistu nàslona, s' kogagaje Pilat ukazao xu-
 dom, govorechi *Ecce Homo* : Evo cšovik.

Na drugomu. Na trechiemu. Na csetvartomu, Na pètomu, 770
 Na scestomu. Na sèdmomu. Na osmomu. Na devetomu. I na des-
 etomu : na svakomu oprosctègnie od sedam godiinah, i od sedam
 csetardefniiczah. A na jedanaestomu, dvanaestomu, trinaestomu
 csetarnaestomu; na svakomu oprosctègnie puno svih grihah. Scto
 ve Skuppa cšinii sedam punii oprosctègniah, a devet ne punii, tojest
 od sedam godiinah, i sedam csetardefniiczah; Kojase i va dobiiva-
 u svakii pùt, kadgodse devoto kakosam rekao pohodè stajalishta
 pùta Kriixa Issukarstova, kojasu Brattja Màla, vladavi i poslua ob-
 luxiteglskogh Generala, uzdighli, i stoje pod istih upravglieniem;
 basc

basc kao da istà glavna u Jeruzolimu sobstvom pohodii; Kako mloghii tescckii piisczi svidocsè, ossobito Emanuel Rodriquez tom. 2. q. 1. Regul. & q. 92. i Laurentius à Sancto Francisco, u Kgniga *Tesoro celeste* p. 2. §. 7. & *supplementum seu tertia compilatio Privilegiorum Apostolicorum*, fol. 113. Scto nektiuchi nikii iz pocsetka virovati, i usudivscise protiva govoriti, istie Pàpa, tojest Innocenczio XII. Zapoviddio, i dao oblàst nikim Biskupom, takè prokligniatu, sluxbehim duhovnògh dostojanstva zabragnivati, i josè filne s' rukom Svitovgniom stèzati, kako u spomenutom czarvenslovstvu, pod brojom 186. moxesc viditi.

771 Svaserekkò, toliko, Kolikose pùtah na dàn ucfinii istii devoczion, dobiivaju izbrojenà oproscètègnia; ali za sebhè nemoxesene go jedno, od puniih, na dàn dobiti, kakoje odredio Innoc. XI. na 12. Marcza 1678., zato ostalah vaglia za martvih duscè odrediti, ili za xiiivè iskargniè pravednè (takose razumii kadgodse gdimu dràgo vèchiè puni oproscètègniah moxe na dàn dobiti) buduchi dase pravoviirni pravedni mogùh megii sobom u duhovnim potribam pomagati; po onom cslanku virovagnia Katolicfanskoga: *Svetih opchiegnie*; Kakoje iztomacseno gori u diilu 2. pogl. 2. cslan. 4. §. 1.

772 Sva izbrojenà oproscètègnia, sve povlasticze, i drughe milosti za xalosnii proczession na pùtu Kriixa, gdigod se cfinii na sviitu, akoje istom pod upravglieniem màle Brattje, recsenogh posluha, naiposli potvardii Svetè uspomenè Benediè Pàpa XIII, s' Kgnigom koja sliidii.

B E N E D I C T U S E P I S C O P U S S E R V U S S E R V O R U M D E I.

Ad perpetuam rei memoriam.

I.

Christi Do-
mini passio
animo re-
colenda. **I**Nter plurima & maxima signa immensæ erga nos Dei bonitatis ubique occurrentia, summam & admirabilem ejus in humanum genus charitatem declarat æterni
ejus-

eiusdem filii JESU Christi passionis inexplicabile Sacramentum, quo erepti sumus ex faucibus tenebrarum. Hinc Romani Pontifices antecessores nostri eandem passionem memoria recolentes Apostolicas indulgentias & gratias donare consueverunt, quas ad pios Christi fideles in Dominicæ passionis contemplatione sese exercentes, à nobis extendi & confirmari, ut Christiana religio in hominum cordibus augeatur, plurimum in Domino expedire putamus.

II. Ea propter dilectus filius, Frater Josephus Maria *Exercitio*
 de Ebora, Procurator generalis Ordinis Fratrum Minorum *Via Crucis*
 Sati Francisci, qui de Observantia nuncupantur, petitionem nuper exhibendam nobis curavit, qua continetur *passio Christi Domini*
 exercitium, Viæ *contem-*
 Crucis appellatum, quo tota Dominicæ passionis series *planda*
 pictis tabulis, ubi commode fieri potest, expressa, inque *proponi-*
 pares stationes distributa, eo modo, quo peregrini civi-
 tatis sanctæ Hierusalem, loca ipsa, ubi Christus passus est,
 recolentes & frequentantes, invisunt, contemplanda pro-
 poneretur, in varias Christianorum provincias magno
 animarum fructu intulisse, ac piæ recordationis anteces-
 sorem nostrum Innocentium Papam XII. hujusmodi ex-
 ercitiū largitione cœlestium munerum promovisse per
 litteras Apostolicas, in forma Brevis sub anulo Piscatoris,
 incipientes : *Ad ea, per quæ*, Romæ datas apud Sanctam
 Mariam Majorem die XXIV. Decembris, anno MDCXCII.
 Pontificatus II. Ubi inter alia omnibus, & singulis Fra-
 tribus & monialibus atque aliis utriusque sexûs perso-
 nis Ordinum & Congregationum, obedientiæ seu direc-
 tioni Ministri Generalis Fratrum Minorum de Observan-
 tiæ subjectis, Christique fidelibus, confratribus & con-
 U u u foro-

foribus quarumcumque confraterinitatum & societatum
 five sub titulo Conceptionis beatæ Mariæ Virginis Imma-
 culatæ, five sub alia qualibet invocatione, in eorunden
 Fratrum & monialium Ecclesiis canonicè erectarum, sive
 erigendarum, orationi mentali, quæ dicitur Viæ Crucis
 exercitium, quo, ratione suæ regulæ & constitutionum
 quotidie tenentur, operam dantibus, pro qualibet vic-
 dierum centum, per duos quadrantes vero continuato
 vel saltem per quadrantem horæ singulis diebus, per quod
 totum mensem orationi & exercitio hujusmodi vacan-
 tibus : dummodo vere pœnitentes, & peccata sua confessi
 sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, pro
 que Christianorum Principum concordia, hæresum ex-
 tirpatione, ac sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias a-
 DEum preces fuderint, semel quolibet mense plenariam
 peccatorum Indulgentiam & remissionem, quam per me-
 dum suffragii animabus Christi-fidelium, Deo in charita-
 te conjunctis, ex hac vita migrantibus, applicare possent
 Apostolica, auctoritate perpetuis futuris temporibus m-
 fericorditer concessit.

Exerci-
 tium Viæ
 Crucis à
 summis
 Pontifici-
 bus appro-
 batum.

III. Postmodum dictus Innocentius antecessor p-
 alias Apostolicas literas, incipientes : *Sua nobis*, sub plumb-
 Romæ datas apud Sanctam Mariam Majorem VII. Kale-
 das Januarias, anno Dominicæ Incarnationis MDCXC
 Pontificatus V. Inter alia decretum venerabilium fr-
 trum suorum S. R. E. Cardinalium, Concilii Tridentini i-
 terpretum, diei XII. Novembris anni MDCXCV. per
 die XV. ejusdem mensis approbatum, declaraverat, p-
 loca viæ Crucis seu Calvarii ad recolendam & medita-
 dam Christi passionem, à prædictis Fratribus & moni-
 libus, aliisque personis ad instar stationum Calvarii mo-

ti, erecta atque instituta, in privilegiorum atque indulgentiarum plenariarum, nondum revocatarum, generali, mutua, & reciproca communicatione per Apostolicam Sedem concessa, & literis piæ memoriæ antecessoris nostri Innocentii Papæ XI. in forma Brevis, sub die V. Septembris anno Incarnationis Dominicæ MDCLXXXVI. comprehendendi; ideoque frui & gaudere indulgentiis in iisdem literis Innocentii Papæ XI. expressis: quæ omnia sententiis, censuris & pœnis in contradictores infligendis, executioni tradi & publicari mandavit, ut in iisdemque literis ejusdem Innocentii Papæ XII. plenius continetur.

IV. Quum autem, sicut eadem petitio Fratris Johi ab Eborâ subjungebat, prædictum exercitium Viæ Crucis in omnibus ferme Ecclesiis Ordinis Fratrum Minorum de Observantia, diebus festis tam pio operi assig-
ntis, religiose peragatur, quamplurimis Christi-fidelibus, Ministro generali nequaquam subjectis extra Ordinem, quoque illuc accedentibus, idcirco iidem Fratres, ut tam sanctum exercitium pro animarum salute ulterius propagetur, indulgentias & privilegia etiam per viam communicationis, ut præfertur, concessa, & utriusque Innocentii antecessorum nostrorum litteras superius memoratas, atque alias, si quæ sunt, idem exercitium re-
ficientes, decretumque à venerabilibus Fratribus S. R. E. Cardinalibus olim confectum, ac postmodum Apostolica auctoritate confirmatum, prævia ejus declaratione, ad tollendas omnes ambiguitates, super ejus interpretatione forsan exortas. Per nos & Sedem Apostolicam appro-
bri & confirmari cupiant, easdemque indulgentias & privilegia ad quoscunque Christi-fideles, etiam dicto

*Extendi-
tur ad
alios extra
Ordinem
Fratrum
Mino-
rum.*

Ministro generali nullo modo subiectos, extendi & ampliari enixe deprecantur.

*Etiam
ejus in-
dulgencia.*

V. Hinc ad dicti Fratris Josephi Mariæ preces, præmissis omnibus opportune providere cupientes, nos qui omnem operam libenter impendimus, ut omnes Dominicæ passionis memoriam sæpe animo repetant, & salutarem illius fructum percipiant, eundem Josephum specialibus favoribus & gratiis prosequi volentes, ipsumque à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium tantum consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, indulgentias, etiam pro animabus in Christi charitate defunctorum applicabiles, & privilegia etiam per viam communicationis concessa in literis utriusque Papæ Innocentii, inque decreto venerabilium fratrum Sac. Rom. Eccles. Cardinalium expressa & declarata, ac quibuscumque aliis literis Apostolicis idem exercitium Viæ Crucis respicientibus, ad tollendam omnem ambiguitatem, alienamque interpretationem, inde quomodocumque ortam, aut fortasse orituram ut fideles per exercitationem bonorum operum, sacrosanctos Ecclesiæ thesauros absque ulla animi hæsitacione adipiscantur, declaramus, Fratres, moniales ac personas superius memoratas, exercitium Viæ Crucis huiusmodi peragentes, de privilegiis & indulgentiis etiam plenariis sub generali, mutua & reciproca communicatione per Sedem Apostolicam concessis, vere communicare, & participes fieri, proptereaque frui & gaudere indulgentiis ac privilegiis, quæ Romani Pontifices locis sanctis

factis ac illorum stationibus intra & extra Hierusalem
lagiti fuerunt, perinde ac si exercitium prædictum ibi-
dem peragerent : atque ita ab omnibus asseri & censi
debere volumus ; ideoque ea omnia hætenus recensita,
Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo con-
firmamus, approbamus & innovamus, ac perpetuæ ac
inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur iisdem adjicimus,
omnesque & singulos, tam juris, quam facti defectus, si-
qui in eis quomodolibet intervenerint, supplemus.

VI. Insuper, ne à participatione bonorum spiritua- *Clausula*
rum, quæ ab exercitio Viæ Crucis provenire speramus, *præserva-*
tulus arceatur, de omnipotentis Dei misericordia, ac bea- *tiva &*
trum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, *derogato-*
indulgentias, etiam animabus in Christi charitate defun- *ria.*
torum applicabiles, & privilegia superius expressa, etiam
per viam communicationis indulgentiarum, quæ locis
sanctis intra & extra Hierusalem concessæ fuerunt, aut
alias quomodolibet, Fratribus, monialibus ac personis
in dictis, quæ per nos approbantur & confirmantur,
et quoscunque Christi-fideles utriusque sexus, Ministro
generali nullo modo subiectos, qui exercitium Viæ Cru-
cis & alia Christianæ pietatis opera, eisdem modo, & for-
ma, quæ à Fratribus & personis prædictis peraguntur,
sive ac devote penes Fratres dicti Ordinis (privative quoad
alios quoscunque) peragent & implebunt, perpetuo ex-
tendimus & ampliamus.

VII. Decernentes, præsentis literas nostras, inque *Nemo has*
his contenta quæcunque, de subreptionis, vel obreptio- *literas in-*
nis, aut nullitatis vitio vel intentionis nostræ, aut quo- *fringere*
cunque alio defectu notari, impugnari, invalidari, adter- *audeat.*
minos juris deduci, aut contra illas quodcumque juris
vel

vel facti, aut gratiæ remedium, impetrari, nec sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per nos vel successores nostros Romanos Pontifices, aut Sedem Apostolicam, pro tempore factis, comprehendere non posse, sed semper illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum & validissimum statum restitutas, repositas, & plenarie reintegratas, ac de novo semper concessas, ac perpetuo validas, & efficaces existere, suosque plenarie effectus sortiri & obtinere debere; sicque & non aliter per quoscunque Judices ordinarios, vel Delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolice Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos Vicelegatos, dictæque Sedis Nuncios, judicari, & definire debere; & quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari irritum & inane decernimus, non obstantibus, quatenus opus sit, piæ memoriæ Pauli Papæ V. similiter prædecessoris nostri nonnullarum indulgentiarum revocatione siue moderatione, aliisque constitutionibus, & ordinationibus, ac nostra & Cancellariæ Apostolicæ regula, de indulgentiis non concedendis *ad instar*, dictique Ordini etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscunque.

VIII. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, confirmationis, approbationis, innovationis, roboris adjectionis, defectuum supplementationis, extensionis, ampliationis, & decreti, infringere vel ei temerario ausu contraire. Si quis autem hoc attente

etare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei,
beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit
incursum.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno Dominicæ
Incarnationis millesimo septingentesimo vigesimo sexto,
Nonas Martias, Pontificatus nostri anno tertio.

§. IV.

*Eoi molitavah, i dobrih diilah, s' koima Redov-
niiczi, i gniovi Priategli, dobrocsinioczi &c, moguh dobiti,
i koja s' istim dobiivaju, po milosti opchiegnia s' drugimi
Redovma, i Brattinstvi.*

O opchiegniu S' Poglavitim Brattinstvom *Confalonis* (kojeje ta- 773
kogier Brattinstvo Reeda S. O. Franczescka, buduchiga S. Bona-
ventura, po ocitovagniu B. D. Mariè, kakose sctie u vladaliscii
Boga, uzdigao) Svakii Redovniik Reeda Scerafinskoga, i istoga
drugih Brattinstvah Bratt i sestra, i dobrocsinioczi, priategli &c,
kadgod reknè 25. ocse-nascàh, i 25. zdravih Mariah, s' *Gloria Patri*
i svarhsi, i za tim 7. ocse-nascàh, i 7. zdravih Mariah, s' *Requiem*
ernam na svarsi; dobiiva sva oprosc. stajaliiscàh Riimskih, i dru-
gih, kako s' molitvom svakdagniom Brattinstva konopnogh po-
sta S. O. F. A rekavsciu u svakii drugii ponedigliak misècza, i na
dan martvih uspomenuchia, klecsech na kolinii, za kojumu dràgo
uscu Bratta, ili sestre Brattinstva, akose k' otomu izpovidii, i pri-
festii, ofslobagiaju iz Purgatoria; po dopùsschiegniu Gargura XIII.
astoris æterni 13. Octob. 1576. Koi je takogier dopustio istoga
Brattinstva Brattji i Sestram 26. April. 1679. *Omnipotentis*, da izpo-
vidivscise, i pricfestivsci na Svetkovine Gospè od Sniiga, vodokarst-
hia, S. Lucie, S. Alberta, Blagoviisti, SS. 40. mucf. S. Mariè Man-
dalinè, i SS. Aposctolah Petra i Pavla; i pomolivsci koliko moguh u
vlastitoi czarkvi Boga, dobiu oprosc. puno svih grihah. Koje ta-
kogier, po dopùsschiegniu istoga, *Redemptoris nostri* 20. Febr. 1585.
icfinivsci istò, dobiivaju, kad isto Brattinstvo darxii csetarestùrnu
molitvu, jedan pùt na godinu; a po Sikstu V. dva pùt na godinu: a
ostale pùte od 10. god. Po

774 **P**O opchiegniu s' Reedom S. O. Dominika, i s' Brattinstvom Gospina Roxaria, Svakii Redovniik Scerafinskoga Reeda, i Bratt i Sestra istogh Brattinstvah, i dobrocsinioczi &c. Kadgod ob dān ima kod sebe, i nosii na Sebi Roxario, dobiiva oprosēt. od 200. god. i od toliko csetard. oprosēt. A kolikogagod pūtah reknē, svakii pūt dobiiva oprosēt. od 300. god. A rekavsciga na kojumu drago Svetkovinu Gospinu, ako se k' otomu izpovidii, i pricsēstii u czarkvi istogh Roxaria, dobiiva oprosētēgnie puno svih grihah. A ako nstoi u isto czarkvi, i u vlastitoi (po opchiegniu czarkavah megin sobom, kako je recseno gori na liistu 249. broju 432.) kad se piiva *Salve Regina*, dobiiva oprosēt. od 40. dānah. Kad ucsinii kojumu drago dobro dilo, oprosēt. od 100. dānah. Kad budē u proczessionu istogh Brattinstva na Svetkovine Gospine, moxe dobit oprosētēgnie puno svih grihah. A u processionu obicsainom svakogh misse-cza oprosēt. od 7. god. i 7. csetard. akoli rekne Roxario, i puno svih grihah. Kad na Svetkovine Gospinē polazii ottār Roxaria, i reknē prid gnim pēt ocse-nāscāh, i pēt zdravih Mariah; akoli nemoxe polaziti ottār, gdigodhi reknē s' xegliom polazitiga, dobiiva oprosētēgnie puno svih grihah. Kadgod reknē, ili cfinii rechi missu od Roxaria, za dūscu martva Bratta, ili sestre, vadiu iz Purgatoria: Scto takogier opravglia, u koigod dān reknē Roxario za martva Brattia, i sestre dūscu (po Roxariuse, za sva spomenūta oprosētēgnia, ako Pāpe drugacse ne tomacsē u milostivim Kgnigam istih dopūsschiegnia, razumii cziilo Roxario, to jest od 15. dessetiinah) A kad kako gori rekne 5. ocse-nāscāh, i 5. zdravih Maria u czarkvi Roxaria, ili &c, dobiiva i oprosēt. Riimskih, i drugih stajaliisctah: i to svarhu dobiivagnia po molitvi vlastitogh Reeda, i Brattinstva, ako se opchiegnie ne razumii sāmō polak ofsobitih oprosētēgniah.

Sva ovā i drugā oprosētēgnia istogh Brattinstva, obilato bilixii, i tomacsi p. o. fra Ivan de Carthagenā, Bogoslovacz Reeda Māle Brattje obslux. lib. 16. Hom. in fest. SS. Rosarij fol. 175.

775 **P**O opchieniu S' Redom Karmelitanskim, i s' istoga Brattinstvom, Svakii Redovniik Reeda Scerafinskoga i &c, ofsim dobiitka punogh oprosēt. kad se izpovidii, i pricsēstii na Svetkovinu Gospē od Karmela, i ucsnivsci isto, dogiē na proczession misecsnii istoga Brattinstva. Ofsim toga rekko, ako u xivotu svomu uzgovorii tva-

ki dān Gōspino officzie, ilise u Sriidu uzuztexè od jigiegnia mēssa, i obsluxuje s' tim czarkovně polte; parvuchiega subotu poslii gnie-ge smarti izvaditi Gospa iz Purgatoria, ako u gniemu budè; ka-ke istà ocfitovala, i Boogh u Raju gniezino obechiagnie te milosti pevardio, po Svidocanstvu Pàpah Ivana XXII. Klementa V. Alek-andra V. Gargura XIII. Pia V. i Pavla V. koisu zato i dopustili, istu mòst pùku ocfito navisschivati.

Drùga ovoga Brattinstva, i Agusćinianskoga oprosćègnia vid-kođ nascega Jonghen, u Kgniga *Vera Fraternitas*, Exhortat. 9. de Sepulari.

O opchiegniu s' Reedom Pùstigniakah Kamaldulèxkih, i s' istoga 776
Brattinstvom Kruniczè Issukarstovè od 33. ocse-nāscā, i 5. zdra-
vi. Mariah, Svakii Redovniik Reeda Serafinskoga i &c; pacse Svakii
Krstianin, i Karstianka, imajuchi recsenù Kruniczu od spomenutih
Redovniikah blagosovglienu; kadgodju, Skruscen doisto, i izpovi-
gn, ili odlucivsci s' prigodom, i sgodom izpoviditise, reknè; do-
biva oprosć. od 200. god. A akoju sobom uznossii, i u svakii po-
digliak Sriidu, i pètak, i u Svetkovine zapovidgnie od czarkvè
uzgovorii, izpovidivscise k' ottomu u istè Svetkovine, dobiiva op-
rosćegnie od 150. god. Akoju priko godinè, naiposlii csetiri pùta
nedigli dānah uzgovorii, izpovidivscise, i pricfestivsci jedan dān,
ki gniemu drāgo, u godini, moxe dōbiti oprosć. puno svih grihah.
Akoju svakii dān za missecz dānah uzgovorii, izpovidivscise, i pri-
cefestivsci jedan dān istoga missecza, i pomolivsci Boga za uzvisce-
gie S. czarkve, i rasciregnie vire, &c, dobiiva oprosćègnie puno
ih grihah. A koju svakè nediglie dānah naiposli tri pùt uzgovo-
r, nascavscise u boju protiva nepriategliom virè, i dopavsci smart-
i rannè - akojuje istii dān boja, ili dān prid tim rekao, uzdi-
pnuvsci pamet, i sarcze k' Bogu, i Skruscivscise, dobiiva op-
rosćègnie puno svih grihah. Takogier in na cfas smarti drugacse,
akojuje u xivotu obicfajan bio govoriti, priima oprosć. puno svih
grihah, na nācfin Jubilea, zazvavsci devoto ime Issusovo : akoli tada
e umrè, od 200. god. Ovà i mlogà drùga oprosćègnia na ovu
Kruniczu dopustii Gargur XIII. na 14. Febr. 1573., i potvardii Kle-
ment X. na 20. Julja 1670.

777 **P**O opchiegniu s' Reedom, prisvetoga nascègh spassiteglia, iliti S. Birgittè zvànim, svakii Redovniik Scerafinskoga Recda, i &c; pacse svakii Karstianin i Karstianka, imajuchi Kruniczu od istih Redovniikah S. Birgittè blagosovglienu, kad na gniu Boga molii, imàdè za svakii ocse-nàsc od 100. dànah oprosèt. toliko i za svaku zdravu Mariu, i za svakò virovagnie, koje u istoi Kruniczi reknè. A ko na istu Kruniczu reknè, sàm, ili s' drùgom, cziilo Gòspino Roxario, dobiiva on, i drùgh, svakii oprosèt. od 7. god. i od 7. csetard. po dopùsschiegniu Leona X. *Ex Clementi* 6. Idus Julij 1515. A akoju za cziilu godinu dànah svakii dàm uzgovorii, izpovidivscise, i priscistivsci u koimu drago dàm istè godinè, jedàn pùt, i pomolivsci Boga za uzviscegnie czarkve, i rasciregnie vire &c, dobiiva oprosètègnie puno svih grihah; po dopùss. Klem. XI. istom akoje istà Krunicza naiposlui od 5. deffetina.

778 Ali akose, toliko ovà od Redovniikah S. Birgittè blagosovgliena, koliko onà blagosovgliena od Kamaldulexah, drugomu nàrucf dàde, da na gniu Boga molii za dobit oprosètègnia, zaludu chiemuse dati, jer nikakva nechie dobiti: kako ni akose, posl kakosu blagosovgliene, za novcze kùpè; kakoje iztomacchio S. Skup oprosètègnma, i Svetih ostankom pristavglien; na 4. Decembru 1714.

Oprosètègnia ostàlim Redovma i Brattovsčtinam ossobito dopùsschiena (kojase sva kakoje gori na svom mistu recseno, mogu po milosti opchiegnia uxivati) viddi u Svakoga vlastitim Kgnigan ili u drugii sabragnii, jerhi ovdi neimam kad broiti, zasčtose dal ku barzo pùtu od posluha nadàm.

C S L A N A K II.

Od temeglia, pocsètka, i nàcsfina xalosnogh Proczeffiona na pùtu Kriixa.

779 **M**lòst, i xalòst u dvòru pràvè priateglske gliubavi s' jednàkim Koracfajom hodè, i s' jednom miròm meed, i csemèr mir, jer koliko ko u ugodnòm dogagiaju priateglia uxiiva, toliko u ma-
kca

km patii. Gliubav Issukarsta nascega Gospodina s' nama, neima, nu pravdi, ni u velicini prilike; kakoju cziine, ne samo razlozi ne u razumu pameti naucne, vech i milosti neizmiirne i neizbrojane od pameti stvorenè, u dilu primgliene. A nevoglie nascè i slabosti, i vogliè, u ovomu xivotu, cseffchiesu nego piisak morskè vodu; od koih, brez, i do gniegova upùchiegnia, mukè, i smarti, nie blo ufagnia odkùpa, buduchi òn (ilmu mogao, il nemogao drughii biti) od viika odregien tomu za odkupiteglia. Zatoje vas xivot gniegov megiu nama bio jedan zasebecsnii pùt Kriixa, premda Kalvargniegove mukè nie vigienà, dogod nie dosclo vrime odregienògh to dnèva; mucsechiga vechma megiu to vlastite gliubavi polak giudczkogh naroda xaloſti, nego poslii manigoldicifutczkè nenaadoſti; buduchi gniegove gliubavi milòſt (koja kako miluje, takomilii milòga) neizmirnim nàcsinom vechià, nego giudczkè opacſinèukòſt; i ofètria muka pameti i sarcza pràvògh gliubovcza, nego blèſt karvi i tiila, koju zadàje iſtògh uboicza; videchi da ko xivot malo sètimà, malu xalòſt, kadga gubii, imà; a koga mlogo cziinii miluje, cseſtoſe dogagià, daga u ſtrahu od xaloſti pria izgubii, nepo na muke dogiè. I mloghii takogier za xeglnim priategliom, i draghim i mlim od xaloſti umruh, ili u veliku bolèſt pàduh, koi na naiblixgnim po karvi, u prixaloſnii dogagiaii, niſuſe ni u liiczu prominili.

A akoje tako xestoka i tako teſcko boluje, kadſe uvriidii, gliu- 779
av stvorenà, i Svitovgnià, koju vechie uxixe ofſinna, nego iſtina do-
ra; i koja, kad i poznaje i miluje pràvo dobro, nighda nie brez sla-
oſti. Akoje gliubav pràva izkargnska, sàmo po milosti od nebes-
e uxexena, mloghe, i mloghè devote dùſce, za iskargnih ſvoih xa-
oſne vicſgniè i vrimenitè duhovnè sètetè dogagiaje, u taku bolèſt, i
alòſt mechiala, daſu nikè za gnii u paklu u viik gorit iskale, nikè
zvan ſebe od xaloſti iſcle, i u gliute boleſti xivota tileſnoga padale;
nikega na priko ſvarſcivale: kochie mochi procziniti, koli ne virova-
i muku i xalòſt gliubavi Issukarstove, u komuje iſta vatra gliubavi
Boxje s' biſtvom biila, buduchi Boxanſtvo s' gniegovom dùſcom, ne
ſamo po milosti, vechie ſobſtvom Riicſi ſvoje ſjegignieno biilo:
soije od parvoga cſaſſa ſvoga zacſechia, ſve mukke, kojeje u tilu
podnio, vazda cſiſto prid oſſima pameti imao: i S'kakvomchiemuhi

gliutinom, Sarcxbòm, nenavidoffchii, i duscmanstvom zadavati; Koifu Smartnii griifi ucfignieni, koife cfinè, i koichiese do svarhe sviita od svih gliudih ucfiniti; Kolikochie svakii, i svi tescki bitti, i s' kakvomchiehi zlochiom gliudi cfiniti u zakonu gniegove milosti; i kolikochie mlosctvo pripogliubglienih gniegovih duscach saskvim od duhovnoga gniegova tiila odkinuti, i u vicfignie proklestvo baciti; a ostalè u tiilu gniegovu duscanskii tuchi, i u martvilo za vrime mechiati; tojest s' gliubavju gniegovom Boxanstvenom, od koje istò tiilo xivè, raztavgliati; i kolikochiehi vrimenta izvan iste darxati; i kolikechie mukke u purgatoriu za gnii patiti. Sve brez-obraztvo nespoznanstva Judina, i svih xudiah, gniegova obrànoga pùka. Svu dubinu mòra prigliute xalosti svoje pripogliubglienè Diviczè matere, i pridraghe zarucnicze Mandaliinè, za gniegovu muku, i smart. Sve razlike muke kojechie Aposctoli, i svi mucseniczi, do svarhe sviita za gniegovu gliubav podniti, i s' kakvomchiehihim dusc-manskòm nemiloffchii duscmanni zadavati; vazda Skrozi gledao.

781 Sada pomisli kakofe Svitovgnia pràva gliubav, u mlogo magniè xalosnii dogagiaii pogliubglienih svojih prinemaxe od xalosti pak zacsmi u Issukarstu ne izmirnim nàcfinom vechiù, nego pamè stvorenà pomisliti moxe, gliubav prama svih gliudczkih duscach, i svuxexeniu prama onih, kojega vechma gliubè; tadachieti istò tvoj sarcze offvidocfiti, da nie moguchie zacseti, i procziniti, kojumukku Svega xivota Svoga podnosio Issukarst, s' gledagniem recseni xalosnih dogagiajah pogliubglienih svojih: i lakkochiesc virovati daje ne samo, kako Evangieglie govorii, u vartluse Getsemanu Karvavo znoio; vechie i kako nasca posctovana sestra *Soror Maria d'Agreda* svidocfii, josè u ditinstvu po istii nàcfin mlogo i mlogo pùtal Karv livao.

782 Alichiamo ovdi offobito sàmo prikazati pameti pravoviirni pùt Kriixa ocfitii, od dvòra Pilatova do groba; Sctoje tojest spastegl sviita, za spassegnie istoga, podnio od manigoldah paklenih kadjè vas stucsen, izbien, i izragnien, pacse odàrt u frustragniu uzamsci na takà lègia pritesckii Kriix, odneoga iz dvòra Pilatova n Kalvariu, vukuchiga nemilo za vràt Sctrangom kao xivinu, turajichi, i duscanskii gazechi xudie, i nagovoreni od istih, a od Lucz fera svom paklenom sarcxbom nagliuchienineznaboxkii voiniczi

higli

igliadu, trista, i osamnaest koracajah daleko; do mista tojest gdi-
ga razpeta na Kriixu dighli: Komu pribroivsci koracsaje do
mista, na komufuga devoti uceniczki Skinuvsci s' Kriixa prixalosnoi
naiki u Kriilo dâli: i do grobba, gdisuga pokopâli, biiva u sve ovii
ut od 1361. Koracsajah. Dakle.

§. I.

Pocetak xalosnogb proczessiona na putu Kriixa.

PRoceſſion xaloſnii, na putu Kriixa, kogati ovdi (premda nighda 783
za doſta, ni duxnòm poſtegniù iſtògh putà, ni tvojoj Korifti,
napridku) fàlim moi Sctiocſe, nie drugò, nego jedno xiivo pri-
kazagnie naſcoi pameti i ſarczu mukè teſckè naſcegh Goſpodina, i
odkupiteglia Iſſukarſta, kojuje podnio noſechi Kriix na izragnienii
plechii iz dvòra Pilatova, na Kalvariu; prohodechi s' iſtim putom, po
komuje on tako muſcen proſcao; i na miſtii, na koimaje oſſobita
ottaiftvah izpunio, i texè mukke podnio, poſtâjuchi, i u dubglieſe
promiſcgliagnie, i vechiè jadagnie mechiuchi.

Devoczionje ovii priſvètii, prikorisnii, i priduxnii od Karſſ-784
chianah, naipri pocſèla provoditi onà iſtà, kojaje iſtòga Svetigniu
rodila, priſiſtà D. Maria; kojà, metnuvſci u grobniczu priſveto
tiilo ſvòga pridràgoga, muku gniegovu i bolèſt ukopà u ſvom ſar-
czu, a Kriix uſàdii u pamèti; kogaje Ottaiſta i Svetigniu, ne ſàmo
promiſcgliala, i u Skroviſctu Sarcza s' tuxnim nariiczagniem i s'
groznim placſom xaloſnii proczeſſion iſtòga Svakii dâñ ſlidila; ve-
chie cſeſto, s' Ivanom ſvoim poſiinkom, iſta miſta, na koimaje je-
dino rogienii gniezin oſſobita ottaiftva s' xivotom, i s' mukòm iz-
punio, tileſno pohodila; igiuchi ſad k' Jordanu gdie Karſcten; ſad
u czarkvu, gdie pripovidao; ſad u vartao, gdie uſachien; ſad na
Kalvariu gdie propet; ſad k' grobniczi, u kojojje pokopan: a joſc
cſeſſchie prohodechi s' putom, po komuje noſechi Kriix proſcao:
Kako od ſtârii piſſaczah ſvidocſii Adrikomio, u popiſfagniu novoga
Jeruzolima n. 123. *Pia habet traditio majorum, B. Virginem, quæ cum
ſuis cruenta filij veſtigia ad crucem uſque ſecuta fuit, poſt ejus ſepulturam,
hac rediens, primam VIAM CRUCIS ex devotione calcaſſe; unde & Chri-
ſtianorum proceſſiones, ac Crucis geſtationes originem habere videntur.* I
Leon

Leon X. Pàpa potvargiuje, koi u Kghighi potvargiegnia deffet istè Diviczè dragovoglstvah, piifanoi god. 1517. u poglavju 10. ovako govori: *Vulnera filij sui sæpe consideravit, loca passionis continue visitavit.* Csemuje i Andreas Cretensis *de dormitione Virginis* davno sviodofanstvo dao, kadjè rekao: *Omni tempore, quo vixit, filij sui loca, in quibus locutus, operatus, baptizatus, captus, & crucifixus fuerat, & unde resurrexit, & ascendit, indefinenter visitavit.* Pacseje ona istà S. Birgitti ocfitovala l. 6. c. 61. *Omni tempore, & post Ascensionem filij mei visitavi loca, in quibus ipse passus est, & mirabilia sua ostendit.*

- 785 I cfinechi csesto stajaliscta, ne od ùmora, vech od pricsemerna sùmora; i, kao garlicza famicza csesto priliichiuchi, nicficze na zemgliu padala, i karvave stope gliubila, a suzam zaliivala; i gùcsuchi prixalosno, placš jedino rogienoga cfinila, (m) cfinechi i stine tuxno s' sobom jècfati: *In iisdem locis etiam lacrymas fundebat, & Santissimi oris sui oscula dulcissima imprimebat,* velii posctovani Beda (n) Nittie moguchie ne plakati; pacsejè cfudo od placsa i jada ne umriti, (m) *Jerem. 6. v. 26.* *Serm. 5. de Assumpt.* promislivsci pravo s' virnom pamechju, kakoje priliipii i primili megiu sinovma gliudczkim, nemilo vucsen, i mucsen, s' istim pùtom proscao: a koje boglma to mogao promisliti, nego istoga matti, koja poslii gniegà neima prilike u cfistoi gliubavi i milosti. Doisto takoje istoga mukka u gniezinu promiscgliagnju xiiva biila, daseje csesto s' karvju znoila, kakoje nascoi posctovanoi sestri Marihi de Agrida ocfitovala; i mudrii naricsuchi isto po duhu svetomu davnò rekao: *comes, capitis tui sicut purpura Regis: Koffesu tvoje kao plàscet Kraglievskii czargliene: tojest, tomacsi Kardinal Ailgrin in cant. c. 7. miisli tovoje: Cogitationes tue, tinctæ in sanguine Dominicæ passionis, sic afflictæ semper fuerê, quasi recenter viderent sanguinem de vulneribus profluentem.*

§. II.

Napridovagnie xalosnògh proczeffiona.

- 786 **O** Visu devoczion, od Matere istoga tako xestoko primili i slidili parvascgnii Karsschiani, da nittisu vrasctva Ludoboxaczah moglahimga omraziti, i dighnuti iz glàve xiivù uspomenu mukké svo-ga spassiteglia: nitti prigliutah duscemanskah xudiah progonstva mogla

la uplašcithi, i uztèghnuti od polaxegnia mištah, kojaje s' xivotom s' karvju svojom posvetio : negosu još s'asvim tizim tako csèsti svakii dån ondi biili, i tolikohise Skùpglialo, dasu Ludoboxczi pocseli sumgniti, i bojatse od kakve privarè; zatosu na mišto, gdie bio Kriix uslagien, metnuli Boga Svoga *Jupitera*; a gdie grob, Bo-
kiczu *Veneru*: i tako devotè Karščhiane s' velikom gniovom xaloss-
chui odbili od Svetih mištah.

Alihi milòst Boxja nie za dugo u toi sčeti stajat pustila, i ista 787
mišta brez duxnogh posčègnia ostavila, jerje barzo za tim uzdighla
na pristoglie czesàrstva Riimskoga, devotogh zàkonu svòga Issu-
karsta, *Constantina*, Siina S. Jelinè czesàriczè, i ukazalamu u
nebu slavu i Kripòst istòga Kriixa, davšcimu po gniemu victoriu
protiva Maksencziu, i ucšnivšciga istoga pravoviirnim, po Svetomu
Karsčegniu, i naucivšci po S. Silvestru Pàpi, sčto ima za Issukarsto-
vo Ime cšiniti, i u kakvòm posčegniu istòga Kriix darxati. Nada-
nuvšci u istò vriimè gniegovu svetu matèr, da igiè u Jeruzolim, istii
S. Kriix traxiti, i glavna mišta istoga slave u duxno posčegnie met-
nuti : Kojaje barzo, svesardno, i viirno sve opravila; Kriix sveti
nascla, i s' ne izrecšenim veslegliem svegà Karščhianluka uzviššila, i
posčtovat pocsèla sveta mišta, ponukujuchi sve s' prilikom, i s' nà-
redbom, ona, i Siin Constantin, dase u napridak svi Kriixu svetomu
Klagniaju, zabranivšci sc' gnimse odsele za višcala zlocšnaczah slu-
xiti, cšemuje donle sluxio.

Tadasu pravoviirnii devotii s' velikom nàlogom pocsèli, ne vi- 788
scè skrovito, vechie ocšito, s' velikom diikom i slavom pohoditi Kal-
variu, i druga svètà mišta, koja imaduh kojugod uspomenu nascègh
spassiteglia u Palestini. Nittihimje od onda do danascniega dnèva
mankalo ovo posčegnie : jer premdaje poslii gràd onii svetii izgu-
bio pràvu viru, i zàkon svoga posvetiteglia, dopadajuchi uràzlikih
dušcmanah rùke, naiposlii u Turskè, pod koima i danas u suxagn-
stvu placšè : nifumu nighda mankali Bogogliubnii prisclaczi iz svih
stranah Karščhianskoga Sviita, koisuga s' doštoinom šalom posčto-
vali, i posčtuju brez pristanka, sčtoje porodio spassegnie vicšgnie
svima nàrodom : i veselè pùte šionskè, po koimaje hodio xeglnii
svima pùkom Issukarst; promiscgliavajuchi kakoje gliubav od gliu-
bavi

bavi po gnima xalosno profcla, i nemilo na Kriixu umàrla, da pogliubglienii svoi u viik xiivuh.

787 Navlastito kakofu Mälà Brattja S. O. Franczescka, po priliki, i priporuki istòga, i zapoviidi Riimskih Pàpah, navlastito Gargura IX. Kakoje gori recseno, u gràd onii slàvni, i svu svètu zemgliu uniscli, i mista prisvèta, na koimaje svemoguchi csudeffa svoje gliubavi i milosti gliudma ukazao, u csuvagnie svojà uzèli, pria pèt stotiinah godiinah, i csuvaju dàm današcni; duxnohimse posčtegnie cfinii, pivajuchi dàm i noch na gnima pisme fàlah Bogu, i darxechi sve xiivu gniovu slavu, s' uspomenom xiivom xivota, mukè, i smarti Siina, Boxjega; Sčtoje sva kolika gniova pràvà slava i svetignia; tojest daje na gnima xivio, csudeffa pocfinio, mukku podnio, i umrò Siin Boxji. I to ne sàmò s' uspomenom u pamèti, i u ùstii; promiscgliavajuchi tojest na istii mistii xivot, muku, i smart gniegovu, i pripovidajuchi pùkom: vechie i prikazujuchi sve koliko xiivo u junacskii dilii svi Karščhianskii Kripostii; Slidechi xivot s' xivotom u Svetigni; a mukku s' mukòm, u tesckii progonstvii; a smart s' Smarchiu, na razlikii tesckii mukka, za gniegovo ime, viru, i posčtegniè duxnò onih miistah, na koimasu stajale noghe gniegove prisvetè: bilixech Reed Svètii, u broju blaxenih svojih Redovniikah, mloghè, koisu nikii za Issukarsta karv proliili, a nikii Svèto u Gospodinu zaspàli u Svètoi zemgli.

788 Megiu ostàlih Redovniicskogh gniova Bogogliubstva dilii, naio bicfniehimje, i u obicfaju varlo csesto vazda biilo, i jest do današc gniega dnèva, pohogiegne pùta S. Kriixa; igiuchi varlo csesto od dvòra Pilatova, u komuje primilostivi spassitegl himbeno na smart Kriixa ossugien bio, i sc' gnim pogardno natovaren; po istom pùtu po komuje òn s' brimenom svoim tesckim, varlo mucsen, i tùxan, profcao; tia do grobba, u koisuga martva postavili, i pokopàli Brojechi gniegove Koracfaje s' pomgnivim viirnè paneti promiscgliagniem, i mirechi tescke, i karvave stoppe s' velikom boleščhiu pravo gliubezniva sarcza: a na miistii, na koimaje poglavitah ottaistva mukè svoje ispunio, i ossobite pogarde, i bolești podnio, grozno placfuchi, i xalosno uzdiscuchi: cfiniechi istò cfiniti i pùtnike, koi onamo dohodè, vodechihi, kakohim vriime, i nemilòst Turskà dopùščhia, cseste pùte u processionu s' bossim nogam, i pripoviidajuchihim s' jezi-

jezikom, i s' dilii Svetigniu istògh blaxenogh pùta, i potribu takogh evocziona.

I takiisu devoczion, s' istim dilom, mukki Issukarstovoi dobiili 789
cerafinski Redovniiczi; i vatrau gniegove gliubavi u svojem sarczu
axegli, dassu, dilivscise parvii iz Svetè zemglie, istii pùt s' sobom
oneli, i Kalvariu na svi strana Sviita ucsinili; izmirivsci kolikoje od
dnoga do drugoga istogh stajaliisctah koracfajah, i s' istom miròm
azrèdivsci, na mistii podobnii, ne sàmo u svih Provincziah Reeda,
echie skoro u svii manastiirii, i drughii svoii mistii, otaistva istòga
pùta, mechiuchi za zlamegnie svakògh stajaliscta, ili Kriix goh, ili
inechi Kapelicze od Kamena, kakose gdi moxe, i mechiuchi u
vaku vlastitògh ottaistva priliku: da mukka Issukarstova imadè ve-
niè dùxnò posctègnie, oni svoje uxiiivagnie, i svakà dùsca Korist
vetògh pùta, brez duga putovagnia. Sctoje svemù tomù takògh
apridovagnia uzrok biilo, da niisu dosta devoczionu pùka gniove
Kalvarie; zato mloghè i mloghe devotè dùsce, s' istih blagosovom,
svoih Kuchia Kalvarie cfinè, za bitti cseffchie u istom devozionu.
cto razumivsci Riimskè Pàpe, ne samofu tai devoczion potvardili,
istim Redovniikom, i sàmim gnima, kolikogod moguh po istii
àcfin Kalvarie uzmlaxati oblàst dàli; vechie istà oprosctègnia, ko-
se na glavnoi Kalvarihi u Jeruzolimu dobiivaju, dobiivat dopùsti-
, basc kao da onù istu glavom pohode, kad na jednoj, od istih gdi-
odmu dràgo uzdigknutoi, istii devozion ucsinè, kakoje gori recse-
o u cslanku parvom ovogh pogl.

§. III.

Plod ovoga devocziona, i Korist istomu naucsnib dùscab.

Sctoje uzrok drughim, dasu takvà, onoje vechmà takvò, velè 790
naravznanczi; i vodaje gdi izvire jacsà, nego gdi razlivscise
atàpa. Mukkaje Issukarstova svim gliudczkim dilom, po koima
nilost kod Boga nahodè, i blagosove od gniega primajuh, tu Kri-
òst i vriidnòst dàla: Sctose dakle s' drughima devozionii, za spasse-
nie i uxiiivagnie vicsgnie dusce i tiila, kod Boga opravglia, s' devo-
zionomse mukki gniegovoi, i s' istè promiscgliagniem mlogo obil-

nie dobiiva : odkud velii S. Albert velikii, poſtiti O Suhu Kruhui voddi, frustratſe do Karvi, govoriti Svakii dān vas Pſaltiir, boſſonogh hoditi, po Svetii miſtii putovati, i drugā mucſna i trūdna di-la cſiniti, neima tolikogh doſtojanſtva, i cziine kod Boga, Koliko devoto promiſcgliagnie mukke Iſſukarſtove.

791 Poſtovanoi ſluxbeniczi Boxjoi Seſtri Marihi *ab Antiqua* ovuje tuxbu i molbu uſinila, ukazavſcijoife jēdne Svoje martve Seſtre dūvne dūſca : *Jer ne pohodite za menē, i za drughe duſce purgatoria, ſajaliſta pūta S. Kriixa Iſſukarſtova. Molim za tū pomoč, na ime ſvih dūſcab u Purgatoriu* : Kakoſe Sētie u iſtē xivotu l. 2. c. 6. A ukazavſcijoife jedan pūt Iſſukarſt, rekao : *Jachiu vas pūk onoga miſta, gdi i jedna ſāmo dūſca pūt xaloſnii moje mukke s' promiſcgliagniem iſtē pohodii, vazda oſſobito pomagati, i od ſvih poghibilii tileſnii, i duhovnii oſſlobagiat i, gdigodſe ſētuje ſpomena moje mukke.*

792 A. B. Angielihi 3. Reeda S. O. F. ukazavſcife jedan pūt Iſſukarſt na miſſi, poſlii dignuchia S. oſētie, ovakoje, rekao : *Blagoſovglieni vih od mojega oca, koifeſe ſamnom xaloſtili, i progonſtvo podnoſili, i ſlidili moje ſtope, i zaſluxili opratti vaſcu bodichiu u mojoi Karvi. Blagoſovglieni vih koife uſignieni doſtoini, ſdruxiti mene u mojoi mukki i xaloſti, u mojem progonſtvu i pogargiegniu, podneſcenom za vaſcu gliubav, i ſpaſēgnie. Blagoſovglieni onii, koife ſpominaju, koisu devoti mojoi mukki, i ko ſamnom u iſtoi tarpē, kojaje xivot izgubglienii, i utociſēte griſcniikah, jerchie bitti ſamnom dioniczi Kraglieſtva, i ſlavē, kojusam s' iſtom dobio. Blagoſovglieni vih od oca mōga, i od duha Svetoga, i blagoſovglieni s' onima blagoſovom, koichiu dati na dān ſūdgnii obrānim; jer xaloſtechife ſāmnom dāliſtemi pribiivagnie u vaſcima ſarczii, i biili moja druxina.*

793 S. Bonaventura *de ſtim - amor. c. 1.* velii : *Venerabis paſſionis Chriſti continua, & devota meditatio, mentem tuam ab hujus ſaeculi concupiſcentii ſequeſtrabit, cor tuum ad ſpiritualia, & cæleſtia elevavit* : totjeſt, devotochie, i cſēto promiſcgliagnie mukke Iſſukarſtovē od poxegliegnial ovoga ſviita oſfuvati, i na duhovna, i nebeſka uzdignūti ſarcze tvoje onochiete naucſiti, Sēto imāſc miſliti, govoriti, i cſiniti; Sēto imāſc omucſati, na ſētoli odgovoriti. Oſſlobodichiete na ſvaſēto teſcke i mucſno, daſe ponizujēſc, pogargiujēſc, i mucſiſc. Dachieti veliku xegliu Karſſchianske izvarſtitoſti, i pruxiti rūku xeglnē pomochi u ſvakoi potribi. Akofi Siroma, i potribniik Kripoſtih, oboga

tichie

chiete s' Aznom brez dna takogh blàga. Akosi u tmina nezna-
nia potribitih istiinah, prosviitlichiete s' pricistòm Svitlosschii istih.
kosi nerazùman pravòm, i zdravòm xiivgliegniu, naucfichiete s'
ripravednom svojom mudrosschii. Akosi osčtar, i nemio, dati-
hieti tio i milostivo sarczè. Akosi slab u harvagniu s' svitovgnim
oxegliegnma, i s' paklenim napastma, utvardichiete s' nepridobiit-
om Jakosschii. Akosi suha sarcza u dilii Bogogliubstva, natopi-
hietiga s' nebeskim slatkostma svoje milosti. Akosi liin dilova-
niu Kripostih, ucsinichiete takògh ràdina, da nechiesc nighda zalù-
iti vrimenta (ne sàmo Kadse Sassvim brez posla stoii, vechie i kad-
odse sčto lùdo cfinii, vrimese zalugiuje) Dovle S. Bonaventura,
oi ovako zavaršcuje: *Quid plura? Ipsa namque devota & assidua*
memoria passionis Jesu Christi a malis omnibus te servabit, bona singulà ti-
i dabit, & in futuro te sua gloria ditabit.

Sčto i B. Taulerus potvargiuje, koi svidocfii tr. 12. de pass. c. 2. 794
aje Bògh jednom slughi svomu ocšitovao, dachie, koi pùt Kriixa
ssukarstova s' devotim promiiscgliagniem csesto pohodii, devet osfo-
bitih milostih primiti; kojeje sve S. Bonaventura s' recsenim brojom
afatio; dajuchimu u svemu ràzlogh i *Discipulus*, stàrii, varlo pofa-
lienii piisacz, brojechi dvanaest istom dilu osfobitih Boxjih darò-
ah; nadomechiebo *Serm. 48.* iz nauka SS. Ottaczah, da s' ovim di-
om, koga cfinii, vechiè milostih od Boga dobiiva, nego da vas sviit
a gniega molii: daje istò dilo vridnie dobichiu vicsgniè slavè, ne-
go Svih Svetih moglbe: dase s' istim dobiiva dostojanstvo dobrih
lilah od liinosti zabugienih, tojest ostavglienih: dachiega Issukarst
na smarti osfobito pomochi.

Ovii i drughii ne izbroinii privelikè vicsgnie milosti darovi, 795
osfim milostivih izbrojenih oproscègniah, dobiivajuse s' xalosnim
putovagniem na pùtu Kriixa Issukarstova: Zato s' razlogom velii
Hugon Kardinal, in *Psal. 16. v. 5. dulces sunt ista via, propter memoriam*
Dominicae Passionis: Slatkisu ovii pùti, zarad uspomenè muk-
kè Gospodinovè. Slatki velii zarad uspomenè mukke Gospo-
dinovè; jer dabi i nebiilo na gnima tolikògh dobiitka, slatkehi
cfinii svim pravoxeglnim, i milosardnim, sàma uspomena mukke
Gospodinove: jer znajuchi Svetigniu, lipotu, dobrotu, milost, i
slatkost gniegova Kiipa; i virujuchi daje sve, Sčtoje na istom pùtu

podnio, za nasce spassegnie od sàme gliubavi ucsinio, nemoxese nego pakleno sarcze od gliubeznivè xaloſti ne prinemàgati; nitti drugo, ofsim prokletih nespoznanſtva, ne promiscgliati mukku i Smart gniegovu, koi za triest i tri godine nie nighda priſtao za nascu gliubav na iſtu miſliti i xelitju. Niſtànemagnie, o xaloſti! koifu i koi megìu Karſtianii takògh sarcza i nespoznanſtva, Saſſvim da imaduh Evangielie vicſgnie iſtinè, kojehim razborito Svidocſiii iſtoga Svetigniu, lipotu &c i gliubav, Kojuhim imadè, i Sctoje od iſtè gliubavi za gnii dràghe voglie podnio na ovomu pùtu: govorechi S. Bonaventura, da mloghii ovii pùt zabugiujuh, a maliga nahodè.

796 Nemoite nemoite barem vih pridragà Brattjo, i Sestre Scerafinskih Brattiinſtvah, kohimje ofſobito Boogh Svemoguchi priporucio Svoga Kriixa ſlavu i poſtègnie, zaboravitſe iſtòga xaloſnogh puta. Nemoite da Svarhu vaſcii Kalvariah placſè Jeremia: *Via Sion lugent, eo quod non ſit qui veniat ad ſolemnitatem*: Pùti Sionskii, velii, placſu, jer neima kobi doſcao viditi tùgu iſte gliubavi. Moxelife ighda vechià nemiloſt izmiſliti, nego gliubav ne gliubiti, ni xaliti; pak taku gliubav, tako viirnu, tako Svetu, tako ſlatku, tako millu, kojaje, Sctogodje imala, za pràvii xivot, i vicſgnie uxiiivagnie ſvoih pogliubglienih Sveſardno dàla. I ne xalitju, gledajuchi gdi funcze i miſecz pomarcſavſci placſè i xalii, zemglia trefuchife, Kamegnie razpadajuchife, grobovi ottvorajuchife, i Scagliuchi na placſ Svoje martvè. Nemoite, nemoite pogliubglienà Brattjo i Sestre tako nemili bitti, ako xeliite vicſgniu milòſt imati, vech uzmite na sarcze xalòſt vaſce miloſti: a evovam nàcſin kakochiete iſtè xaloſnii pùt pohoditi.

§. IV.

Nàcſin xaloſnoga proceſſiona na pùtu Kriixa.

797 **M**iſto za xaloſnii ovii proceſſion moxe bitti, i czarkva, i manastiir Màle Brattje S. O. Franczeſcka; alie priſtalie, kadſe moxe, na dvòruga cſiniti: Zato vaglia ràditi, gdigodſe moxe, tomu pùt na dvòru zabilixiti, 'ili oko manastiira, ili na drugomu miſtu, akobi i nebiilo miſto Reeda, jerſe i na takomu miſtu oprosètègnia vlaſtita dobiivaju, iſtom akoje zabilixen na iſtomu xaloſnii pùt, s' potribiti ſtalieſti, kakofam gori rekao, od màle Brattje recſenogh vladagnia, ili

li drugih istomu vladagniu kakogod podloxnih, kakosu Tercziari, istògh vladagnia Brattinstva : i pod istih upravglègniem stóii : ako o naiposlii pod upravgliègniem màle Brattje, ili drugih recsenogh osluha ne stóii, oprosčègniaše ne dobiivaju. I premdaje boglie, kose moxe, stajalisčta istoga processiona jedno od drugoga tako daleko zabilixiti, kakohije spassiteglu Jeruzolimu zabilixio; brojechi tojest od jednoga, do drugoga toliko koracsahi, kolikoje Issuskarst nosechi Kriix ucsinio. Nisčtanemagnie nie to potribito za stinito dobiichie oprosčègnia, buduchi tomu dosta, daje onoliko tajaliisčtah, i dase doisto pohodè, igiuchi od jednoga do druga: tako da akoje i jedan koracsai jedno od drugoga daleko, dostaje

Hotiuchise tai Devoczion s' ocšitim processionom csiniti, Svakse do Sebi, kad u czarkvu dògie, moxe ovako k' istomu pripraviti.

Pripravgliègnie xalosnom ProczeSSIONu.

PRivissokii, Svemoguchii, primilostovii Gospodine, 798
evo ja, potribito, prinespoznanò stvoregnie tvoje, grozglivii czàrv ovè zemglie, ponizujuchi do praha mii-
sli, baczamse u dubinu hargie moje, prid velicsanstvom
tvoim : i tako niicschi, humiglienose Klagniam Sveti-
gni tvojoj, i sàšvom pamechiu, sarczem i dúscóm izpo-
vidamte za moga svemoguchiega Boga, Oza, Siina, i Du-
ha Svetoga, tri Sobstva u jednòm Boxanstvu. Klagniam-
se, Sčtujem, i zafagliujem primilostivoi dobroti tvojoj,
na neizbroinii dobrocsinstvii, kojasm od priprostee rù-
kè tvoje obilno primio : Josc, poznajuchi slabost moju,
molim pricsistù Diviczu Maiku tvoju, sve Angiele, sve
Svètè, i sva stvoregnia, date za mene falè i zafagliujuti,
sčtosime od nisčta stvorio, i od vicšgniegh suxagnstva
odkupio, i sàšvima xeglnim darovma Satvoregnia, i od-
kùpgliègnia obilno nadàrio, brez i jednogh mògh zaslu-
xegnia, od sàme primilostivè gliubavi tvoje; kojoišam,
ah kojoj, poznajem i xalostan izpoviidam Boxe moi, pri-
nes-

nespoznanse uclinio ; jer sam, uzamsci bogat dio nebeskoga mòga oclinstva, framotno rassuo blago tvoje, zakopavsciga u zemgliu Svitovgnii poxegliegniah, i naslagiegniah, u koimasam dosadà opako xivot provodio, i ucliniose gardobnihi, nego xivine, s' koimasamse rànio, i u takvimse lokvam vagliao, *uzmloxivsci gribe u svim zlochiam, svarbu piiska morskoga* ; tako, da od *petù, do varba glàvè neima u meni zdravja*. Ali znajuchi dasi tii pri gliubeznivii otacz, koi s' razkriglienim rukam csekaśc, da zagarlisc bludniika Siina tvoga : doscaosam, tuxan i xalostan za tò, prid priistoglie milosti tvoje, i kajuchise iz Svegà sarcza mòga, poznajem i izpoviidam prislatkii Gospodine, dasam, ah dasam, pogazivsci darove tvoje, sve miisli, riicsi i dila moja, upravgliao do sadà na uvriigiegnie velicsanstva tvòga. Xaomie to, ah tako xao moi Boxe, dabi sada pakao za uxiiivagnie darxao, dasam u gniega pao, pria negosamte s' naimagnim grihom uvriidio ; Kakotise odsele xivit obechiajem, ufajuchi, ne u slàbošt moju, vech u svemoguchiu milòšt tvoju. A tii primilosardnii ocse *ne zabaczi pokorno, i humiglieno sarze Siina tvòga (ili, Kchieri tvoje)* vech *od vrativsci lileze tvoje Boxanstvenò od grihab moib*, datiga paklenii obraz zlochiah gniovih iz nova ne uvriidii, *oprostimi sve opacsine moje* ; i potvàrdi obechiagnie, da od tebe viscè ne bixim, vech humiglieno sluscam i svesardno obsluxujem zapoviidi tvoje, koje dàjuh xivot vicsgniega uxiiivagnia, i slavè. Operi primilostivi stvoritegliu, i vladaocse dùscè moje, u karvi Siina tvoga vas smràd istè, udarivsci Scipkom tvoje milosti u pritvàrdnu stiinu moga Sarcza, da pustii tolikè potoke sùzah, kolikohije iz gniegova tila teklo Karvi, u gòrkoi mukki, koju sada hochiu, i xelim s' takim placsom

i xa-

xalosschiu sarcza u ovom xalosnom processionu proniscgliati, za proplakati dostoino velikù slipochiu, u ojoj sam do sada xivio, i Issukarsta moga dragoga vech- na nego xudie na gniegovom xalosnom pùtu mucio; takligniuchise higliadu xivotah odsele pria izgubiti, i na nas viik u mukke paklenè pòchi, nego s' naimagnim grij- nom Boga mòga uvriditi, i primilloga Issusa oxalostiti. Daimi, molimte Svemoguchi vicsgni Boxe, tvoi Sveti blagosòv, da ovii xalosnii pùt s'tim plodom ucinim, na posètègnie, kako odlucujem, i prikazujemti, onoga pù- ta, koije naiposli megiu nama za nàs ucinio tvoi jedino rogienii, iz dvòra Pilatova, do varha Kalvarie, nosèchi tèsckii Kriix. I ucinime dostoina dobiti, kako xelim i mislim, sva onà tvoje milosti oprosetègnia, kojasu Vikàri nascegh spassiteglia Riimske Pàpe za istii devoczion po- diilili, i odrèdili: odregiujuchi zatò, sve Sètogodu ovom processionu *ili pobogiegniu xalosnoga pùta* (poho- dechiga sàm izvan processiona) uzmolim, moliti po od- luki, Svarhi, i uzroczii, po koimaje tako veliko blàgo oprosetègniah dopùsschieno: namignijuchi jedno puno za moju griscnu dùscu; a ostalah puna, i ne puna, za dùsce pokoinih martvih u purgatoriu, po reedu gliubavi, i pravdè, kakoje moja dùxnost za gnii moliti, ili kakoje te- bi dràgo primiti. Molechite humiglieno Sasvim tim, dami, za dostighnuti ovde tvoje milosardje, a na onomu Sviitu slavu vicsgniu, ovii pùt Koristan ucinisc. Amen.

PÚT KRIIXA.

NA ovomse pùtu, kadse s' ocitim processionom pohodii, nosii 799 prid istim Kriix goh, tojest brez Propechia: i naiposlii koi Kriix uznosii, pristaloje da boos igie. A nailipscechie bitti, ako, gdie Brattinstvo Konopnogh pojassa Svetogh Oczu Franczescka, je- dan

dan bratt istòga, u vlastitu pokòrnu vrichiu obucsen, boos Kriix ponefe; a ostala Brattja, Kolikoise moxe u vrichie obuchi, dva i dva bossi za gnim uzigiuh: jerse pristoii, da Brattja i Sestre istogh Brattinstva, ossobito priliku pokore, i xalosti u ovom processionu ukaxuh, buduchi istii ossobito gniovogh Brattinstva dilo, kakoje gori u vladalisctii istògh recseno.

Doscavsci dakle tako obucseni s' Kriixem u czarkvu, misnikchie, parvògh, ili trechiegh Reeda S. O. Franczescka, spomenutogh posluha, naregien od starefcine manastiira, da vodii tai procession u czarkovnu pristalu tomu hodichju obucsen, Klekavsci prid velikim Ottàrom, na glas rechi, a ostàlii sluscajuchi za gnim Sarzem govorit, naipri ovu molitviczu.

Dilovagnia nasca, molimote Gospodine, s' nadanuchiem tvoim priteczi, i s' pomochiu naslidui, da svake nasce molegnie, i dilovagnie od tebe vazda pocme, i po tebi pocfeto svarscii. Po Issukarstu Gospodinu nasce mu. Amen.

Za tim dilo Skruscegnia.

PRidraghii, i primilostivi moi odkupitegliu, Klagniaju chise do zemglie tvojem prisvetomu Kriixu, sasvin sarczem, i s' moguchim humiglienstvom isetem oprosc tègnie svih moih pritesckih grihah, i opacsiinah, kojefam do današcgniega dnèva, i sadašcgniega cšassa protiva tebi ucfinio; kajembose od svih s' czilom xalosschiu prave pokorna sarcza; ne od straha mùkah paklenih, u koje sam zasluxio poslii smarti ichi; vechie sàmo jersam tebe Boga moga, ne izmirno dobro, sc' gnima uvridio: i obechiajem tako tvaro, kakoje jàka u pravoxeglnom sarczu tvoja gliubav, koju ni smart, ni pakao razbitti nemoxe, nigdate viscè s' tvojom pomochiu od moje vogliè ne uvriiditi, a od slabostife sasvom pomgniom cfuvati nittichiu pristati, davscimi josc koje vriime xiviti, s' mogùchiom mojoj slabosti xestinom pokoru cfiniti, za ugodit

iti tvojoj pravdi, kojusam brezobrazno uvriidio. Mo-
imte moi prislatici Issuse, za dostojanstva tvoje gorkè
mukkè, koju sada hochiu promiscgliati, spomenise ko-
esi bolesti za mene podnio, koju karv prolio; i nedài
a tolika karv, tolika mukka u menii budè zalùdna, oti-
cavsci u vicsgnie Suxagnstvo pokletih mùkah, poslii
ako obilnogh odkùpa. Akosu, za usliscatme, potribi-
e, i vriidne moje suze, pripravan sam nigdahi ne ottarti,
echie do smarti plakati, kakosam odlucio, i xelim sada
a ovomu xalosnomu pùtu uciniti, za proxalitite, do-
tino u tvoim pritesckim mukkam, i izprofiti mojoj
riscnoi dùsci u ovom xivotu tvoju milòst, a u dosca-
tomu slavu vicsgniu. Amen.

*Poslii toga, digavscise, pochichiese k' parvom stajalisctu, pivajuchi uz 800
ut dvoicza, od jednoga do drugoga stajaliscta, nariiczagnia plaesa Gòspina,
edno, ili viscè, kako duglina pùta uziziskuje. A ako vas place pivaju-
bi svarscè, pria negose pobogiegne svih stajaliisctah dospie, priuzimackiega
pocsètka, toliko, koliko pùtah bude potriba, dokse pùt sasvim svarscii. Par-
om dakle stajalisctu igiuchi, pivachie*

*Pivaoczi Raczvigliena Maika stàsce,
Polak Kriixa i plakasce
Kad pridràghi Siin visasce.*

ostàlichie svi Skuppa s' ovim jednim nariiczagniem sve do svarhe odgovarati

*Pùk Sveta Maiko ovo stvori,
Ranne Siina ti otvori,
U mojemu mochno farczu.*

STAJALISCTE I.

Issukarsta odsuginjub na Smart Kriixa.

*Kadse dògiè prid parvoga stajaliscta Kriix, ili Kapela, Kakosu gdi zabilixe-
na, Svichie pasti na kolina, i pogliubiti u zemgliu, govorechi*

Redak : Klagnamose tebi, i blagosivamote Issukarste

Odgovor : Jer si s' Kriixem tvoim Svetim odkupio Sviit.

Z z z

Tako-

Takochiese na Svakom stajalischtu Klagniati, istò govorechi. Poslii togachie misnik, koi vodii procession, ili drughii, akose tako vidilo bude, stavsci uzgòr, sve sèto sliidii na glàs Sètiti, a ostàlii Klecsechi, pomgnivo, i devoto sluscati, i u Sarczu, kako sètivegnie ucshi, bolovati, xaliti, i zariiczatse.

OTTAISTVO.

801 **O**Vo parvo stajalischte xalofnoga pùta, prikazuje Kuchiu, i dvòr Pilatov, u komuje primillii Issus, po ruke scèst prinemillii, i pri gliutii voinikah, tako osètro bien bio, s' Sètàpi tarnovi, s' Sètrangam uzlovitim, s' ruxiczam guozdenim, i s' udiczam priosètrim, dasu mu s' Svakim udàrczom messo od kosti odbiali: poslii togaga s' targniem priduscemanski okrunili, i sc' gnimse zauscauchiga narùgali; a Pilatga s' ovimi ricfma na smart odsudio. *Issusa Nazaranina, cšovika laxgliucza, i Smutgliucza, Svuczite, Svexite, osètro izbiite, okrunite s targniem, i cfinite umriti na Kriixu megiu dvama razboiniczii, Dizmon i Gestom, jednako sc' gnim Kriivim. Dàto u Jeruzolimu, na Litosètratu u Peetak vazma, Scèstè ùrè. (a)*

(a) Viag-
gio dolo-
roso f. 275.

Donatus
Calvi Pro-
prinomio
Evang.
pag. 226.

PROMISCGLIAGNIE.

PRomisli i proczini ovdi dùsco odkupglienà s' karvju neosqua gnienoga Jagancza Boxjega, humiglienstvo, ponixenstvo, i kro cfinu istògh tvòga odkupiteglia, koi, Sasvim Boxanstvom, i neosquargnienom Svetigniom Svoga Sobstva, ni priuchise, ni tuxech nitti i s' jednom riicsju protivechi, priima Sasvim nepravedno, hin beno, i zlobno odsugiegnie Svoga prisvetogh xivota, na mukl tescke, i Smart pogardnu Kriixa: pacfese dragovogлно podlàxe, i s' tim tebe pomàxe, cfinéchise za tebe Krivzom, i draghe voglie dà na Smart, kojoi nitje bio, nitti mogao duxan bitti, svoi vrimeniti, da tii vicfgni, kakosi pridostoina, ne izgubisc xivot. Pak zacfudi scise gniegovi gliubavi, poznai, Kriposno stiidechise, tvoje ovi gliubavi nespoznanstvo; i izpovidi, kajuchise, brezobrazne sille tvo xivota, s' koimasi, ne samo priko ràzloga xalostechise u marski dogagiajom istoga, i u nepravednim i zlobnim protivsètinam izk gnih (mih nigda nisèta ne pravedno ne tarpimo, premdanam mo Kogod Sètogod nepravedno ucfiniti) vechie i s' poznagniem prave

u pr

protivnim tebi dosudam, gliuczkim ili Boxjim, Sardechise, prokli-
gniuchi, i psujuchi, josc i ossvechiujuchi; gniegovu ovu xalost, svar-
u duscmanstva cšifutczkògh ocsemerila.

P L O D.

I Naucš po tomu, i tvarðo odlùcš, xeliti odsele Sgodde uz tarp-
gliegnja, ili naiposlii kad u takè priko tvoje voglie i xeglie do-
giesc, Sšvim Karšchianskim humiglienštvom, i uz tarpgliigniẽm
dragovoglno primati, i s' mirom nutargnim dùsce podnositi, i s'
zilom Krocsinom, kadje potriba, pravdatse, ne Sardechise nigda,
echie s' stanovitom jakosschiu vesselo podnosechi, za gliubav ono-
ga, kojiẽ za tebe toliko podnio, istòga da te u tomu pomoghne
ovako molechi.

M O L I T V A.

P Ridobroštvii, i prislatkii moi Issuse, koisise za moju
gliubav kao jedan suxagn dao vezati, bitti, svakoja-
ko nemilo kigniti, i na smart pogardnu nepravedno od-
šuditi, daimi poniznote, niicsechi do praha, i kajuchise,
molim, za gliubav kojateje na tako humiglienštvu, i kro-
csinu za mene ussolivala, da ja moju brezobrazno šilnu
oholost odsele tako tùcsem, da sve pridostoine protivšcti-
ne ovoga xivota, s' pravim humiglienštvom, i s' zdravim
uz tarpgliigniẽm, stanovito do svarhe istoga, za gliubav
tvoju i krivinu moju, dragovoglno podnesem : i pomar-
šivsci s' tvojom karvju, pravednu moju odsudu na smart
vicšgnju, doštojan budem po Kriposti i doštojanštvu
tvoje mukke, cšuti na cšas smarti moje ovu dosudu mi-
losti tvoje : hodi dùsco blagosovgliena u slavu nebeskù,
uxivati plod moje karvi, kojusam za tebe prolio. Amen.

Za timchie svi Škappa na glàs rechi : Budi blagosovgliena, i fagliena
mukka i Smart nascega Gospodina Issukaršta, i xalost prisvetè Divi-
czè Materè, brez machiè griha iztocšnoga zacšetè.

Poslii toga, rešavsci, takogier na glàs, ocse-nasc, i zdravu Mariu, s'

Gloria Patri, pogliubiti svi u zemlju, govorechi: Smiluisse nami Gospodine, smiluisse nami: Pak digavscise, pochi k' drugomu stajalisctu, pivajuchi.

Pivaoczi Koje duscu uczviglienu,
 Prixalosnu, i bolesnu
 Macs prigorkii Skrozi progie

Puk Sveta Maiko ovo stvori &c.

*Kako na ovomu parvomu, takochiese na Svakomu stajalisctu csiniti, i ob-
 sluxivati.*

STAJALISCTE II.

Iffukarst priima Kriix na plechia.

Red. Klagnamose tebi, i blagosivamote Iffukarste

Odg. Jer si s' Kriixem tvoim Svetim odkupio Sviit.

Ottaistvo.

802 **O**Vo drugò stajaliscte xalosnoga pùta, poslii dvaest i scèst Ko-
 racfajah, koje ucsinii Spassitegl Sviita, Kadga odsugiena na
 smart povedosce, prikazuje misto, na komumu dadosce Kriix svo-
 nossiti, koije bio od petnaest noguh dugacfak, a od ossam scirok; s
 koim za natovaritga s' vechiom nemiloschciu, pogardom, i boles-
 chiu, Skinusce sc' gniega Skerletnu izderànù haglinu, s' kojomsuga
 kadsuga s' targniem okrunili, za porugagnie zaogarnuli biili; pa
 obukosce u vlastiitu hodichiu, daga svak lascgnie poznàde: jer po-
 liiczu niega biilo moguchie poznati, kojeje od udaraczah tako zateklo
 biilo, i s' karvju, s' blatom i s' pgliuotinam tako zalipglieno, i pogar-
 gieno, daje vechiè rùxnè xivinè, nego csovika oblicsje imalo: joscsu
 mu i krunu tarnovu s' glave digli, pak opèt, natovarivsci na gnieg
 Kriix, s' velikom nemiloschciu nabili.

Promiiscgliagnie.

PRomisli ovdi, duscò devotà, prigliubeznivoga Iffusa Svega ogre-
 znuta u svojoj karvi, puna gliutih rànah, i ostavgliena od svih
 svojih, u rukuh s' paklenom zlobom nagliuchienih duscmanah: i pro-
 czini kojuje bolèst podnio, kadsu upienu jurve, i slipglienu s' mèssor
 u rana haglinu sc' gniega Skinuli, kojusu tako nemilo Svùkli, dal
 sv

ve ostanke koxe sc' gniega fadarli, i Svegaga jednu ranu ucsinili : i
kolikie k' otomu s' time stiid pritarpio, kadje megiu tolikim mlosc-
vom puka goh oštao; koiga doisto s' texinom tilesnih bolestih nie
aboravio mucfiti, jer griscniczi, megiu ostalim zlochiam, niisu zabo-
avili framotno brezobrazni bitti : i s' kakvom, sasvim tizim, hitri-
om, i s' kolikim dragovoglstvom Kriix priima, i zagarglià, i kakoga
eselo, za slavu svoga oza, i spassegnie Sviita nossii. I znai dasu gliud-
zkà brezobraztva, s' ocstitim framotnim putenim govoregniem, i
signiegniem, u gniegovom stiidu : ohola, i blùdna izpraznòst, s' ne-
rednim hodivagniem, i kichiegniem, u fadiragniu gniegovè haglinè
koxè : blùdne, ohole, i zlobne miisli, u Skidivagniu, i nabiagniu
arnove krunè : a zlovoglstva i marznosti na protivsetine tilesnògh
xivota, u nemilom towaregniu na gniegovo ubicno tiilo tesckògh
Kriixa; Kojasu svim recsenim gniegovim mukkam uzrok dàla, ve-
chii, i gorji od xudiah, i drughii manigoldgah, duscmanni biila;
navlastito kojasu pravoviirnii gniegovi ucsinili, i csinè; tuxechise on-
stii po Davidu : *Si extraneus maledixisset mihi &c.*

Plod.

PRomisli to, i grozno proplacsi, ossobito Sctosi, i Kolikosi tii pù-
tah s' prilicnii griissii tomu uzrok dàla, i tvojega tako gliubez-
niva, i milla odkupiteglia duscmanin biila; odlucivsci, i zarekav-
scise tako goruchie, kako xeliisc u slavu nebesku dòchi, odsele sva-
ku protivsetinu, i tugu ovoga xivota dragovogлно zagarliti, i Kriix
s' Issukarstom vesselo nossiti, sluscajuchi vesselo, i svesardno tvoje
starescine, navlastito u onomu scto ti protiva tvojoj vogli zapovi-
dajuh; molechi ovako za tu milòst Gospodina.

Molitva.

KRagliu vicsgnie slavè, priustarpglivi Issuse, Gospoda-
ru, i primilostivi odkupitegliu dùsce mojè, koisi za
vicsgnie spassegnie istè, draghe voglie podloxio tvoi xi-
vot svoi nenavidosti, i nemilosti pakienè sarcxbe, pu-
stivscise sasvim prizlobnoi vogli proklètoga puka, da te
kako hochie mucsii, i s' tesckim Kriixem natovaraii; opros-
timi

timi molimte sve grube i brezobrazne opacine moje, poznajembo, i kajuchise iz svega sarcza izpoviidam, dasam, ne jedan put, vechie neizbroine pute Juda bio, koi samte, ne samo cšifutczkoi nemiloſti pridao, vechie vechma nego iſtè manigoldi mucio. Oproſti miloſtivi Gopodine, i podilimi milòſt, da odſele, kako s' pravo pokornim sarczem xelim, vazda s' tvojom priſvètom vogliom ſjegignien xiivem, i zagarlivſci ſveſardno Kriix pokore, za moje grihe, ne puſtinga, dogod ne odplacsem iſtih obacine, i dogiem gledati i uxivati tebe u vicſgnioi ſlavi. Amen.

Budi vazda blagoſovgliena, i fagliena &c. Oſce-naſc, zdrava Maria &c. ſlava oczu &c.

Smilufe nami Goſpodine, ſmilufe nami

Igiuchi k' trechiem ſtajaliſtè.

Pivaoczi Kolik tuxna i xaloſna,

Biſce onà priblaxenà

Maika Siina Jedinoga

Puk Sveta Maiko ovo ſtvari &c.

STAJALISCTE III.

Iſſukarſt padà parvii put pod Kriixem.

Red. Klagiamoſe tebi i blagoſivamote Iſſukarſte,

Od. Jerſi s' Kriixem tvoim Svetim odkupio ſviit.

Ottaiſtvo.

803 **O**Vo trechie ſtajaliſtè xaloſnoga puta, poſlii oſſamdeſèt Koracſajah, koje uſinii ſpaſſitegl Sviita, poneſavſci Kriix, prikazuje miſto, na kòmu prituxnii, i prixaloſnii Iſſus, zarad zaſebicſnogh prolivagnia karvi, zarad texine Kriixa, i zarad duſcmanſkògh tarzagnia, turágnia, i gaxègnia paklenih karvoliah i cxelatah, pade parvii put pod Kriixem na zemgliu, s' ne izrecſenom novòm boleſſchiu ſvoga priplemenitoga i priſvetoga tiila, povridivſciſe
gliute

giuto iz nova istoga tefckè rane, i potekavsci iz pod gniega na sve
 l'ane potoczì karvi; jer, offim daje priuzoriti grozd Czipra (a) vas (a) *Cant.*
 ficsen bio, Kriix na gniemu kao tiiffak texafce, kòga niko ne po- *1. v. 14.*
 dzafce, vech s' paklenom farditoffchìu cxelati po gniemu Skacfuchi (b) *Mysti-*
 xauh; à drughii, na tù, i na tù strànu prinemillo sc' gnim tarzajuchi, *ca civ.*
 i pod Kriixaga izvlacfauh, bivsci na tu svarhu, kadsuga povelì, *Dei p. 2.*
 strangumu jednu dva pùt oko vràta obmotàli, darxechi jedni s' jed- *l. 6. c. 21.*
 e strànè jedan krai; a drugkii s' drughè drughii. (b) *n. 1360.*

Promiiscgliagnie.

PRomisli ovdi dùfco Karffchianska u ovoì mukki i bolefi tiila
 tvojegh primillògh, i prigliubeznivogh spaffiteglia, xalòft ve-
 niu gniegove gliùbavi, gledajuchi dòscastah pogargiegnia Svoga
 kriixa megiu iftima pravoviirnìim, na vlastiito vicfgnie izgubgliegnie,
 ohimga s' takom mukkom posvechiuje za vicfgnie gniovo spaffe-
 nie; videchi mloghè i mloghè, koichie tako pod gnim pafci, da
 echie nigda uftati. I proczini daglie gniegovo uftarpgliegnie, i
 rocfinnu, koi toliku mukku bolefi i nemilòft tarpechi, od tako
 lufcmanske Sarcxbe, i nenavidofci, podnofii kako jedno jagnie, nitti
 uxechife, nitti i jednu riics odgovarajuchi, vechie humiglieno di-
 gavfciga opet Kriix zagarglia, i pùt fvoi sliidii; ne od fille (moguchi
 samim voglie fvoje hotegniem, s' jednom riicsju, pacfe s' jednom
 niiscgliu, fvu paklenu himbu, farcxbu, i fillu fvoih dufcmanah za-
 cfas fatarti, i u pakao oboriti) vechie od sàme xalosnih grifcnikah
 gliubavi, da dighne sc' gnii pravednù sarcxbu Boxju, Kojufu, s' neiz-
 bronim padagniem u tefcke prihe, zasluxili u viik kufcati u paklu: i
 dahi s' prilikom fvojom naucfii, i zasluxihim milòft, odfele cfefco
 ne padati, a kad pàduh, lakko, hotiuchi, uftati. I znai daje od po-
 voglnògh, navlastito fvoih pravoviirnih u grihe do svarhe Sviita pa-
 dàgniah, i brezobrazno otvardnùtogh u griifi lexagnia, vechiu nego
 od tiila Svòga u ovom padnuchiu dufcmanah, nemilòft podnio.

Plod.

PROcziini to, i zaplakavsci gorko za ucfignienòmu u ovom padnu-
 chiu s' prilicfnim tvoim opacfinam dufcmanftvo, odlùci i zaku-
 nife,

nise, da akobi odsele na tebe tolike nevoglie, i tako tescke protiv. sctine doscle, dabitise ucsinilo nemoguchie podnitihi (Scto neimase nigda, nitti pravo moxesc zasziniti, jer nemoxe nigda tako tescka nevoglia bitti, dase s' pomochiu milosti Boxje) koja nigda, clinechim od svoje strane koliko moguh, ne manka) nemoxe s' Kriposnim ustarp gliegniem podniiti) vazda jako i s' vesselim sarzem u gni ma stati, i dragovoglno put Kriixa sliditi, za slavu tvojega Gospodina, akobi neznam kakve zaprike, koje diavao moxe metnuti, fufrilla. Molechi za tu milost ovako Gospodina.

Molitva.

POznajem, i s' gorkim placsom pravo skruscena sarcza izpoviidam, moi prigliubeznivi odkupitegliu i spassitegliu, dasu moi pritescke opacine griifi, tescke tako bri me tvoi Kriix ucsinili, kojeteje tako nemilo s' tolikom boleffchiu i xaloffchiu pasti uffilovalo, i tako duscman ski k' zemgli, u blato, i na Kamegnie osctro pritishnulo : dasu oni biili noghe prokletè paklenih cxelatah, kojefutu tako gazile. Poznajem, i dami oprostisc ponizno molim primilosardnii Gospodine : i za onu gliubav, kojateje tomu podloxitse uffilovala, dadescmi milost, dignutse i paklenoga blatta, griscnoga moga smrada, i zagarlivsci dragovoglno Kriix Karffchianskoga ustarp gliegnja, sliidin stanovito put pokore, i czilo obsluxegnie tvojih Svetih zapoviidih do svarhe xivota; i dogiem uxivati plod Kriixa u slavi vicfgnioi. Amen.

Blagosovgliena budi vazda, i fagliena &c. Ocse-nasc, zrava Maria &c. Slava oczu &c.

Smiluisse nami Gospodine, smiluisse nami.

Igiuchi k' csetvartomu stajalisctu.

*Pivaoexi Ka Jadasce i czvigliasce,
I dartaſce kad gledasce,*

Muk.

Mukke Sinka pridragoga
Puk. Sveta Maiko ovo stvori &c.

STAJALISCTE IV.

Iffus susrità prixalosnu Maiku.

Red. Klagniamose tebi, i blagosivamote Iffukarste.

Odg. Jer si s' Kriixem tvoim Svètim odkupio Sviit.

Ottaistvo.

OVo csetvartò stajaliscte xalosnoga pùta, poslii scesdefset i jedan 804
Koracajah, koje ucfinii Spassitegl Sviita s' Kriixem na plechii,
orikazuje misto, na komu prixalosnà Maika Divicza, s' Ivanom, s'
Mandalinom, i s' drugim Mariam, (ukazavfcijoi, i povedavfcii s'
ednim priikim pùtem Angieli, po zapoviidi ocza nebeskoga, kògajè
za to molila, nemoguchi od velika mlosctva blizu pristupiti, ni vi-
diti Svoga pridragoga) izascavsci prid gniegà, Susrite Svòga po-
gliubglienoga, i pogledavfcise prixalosno megiu Sobom, Maikase
orituxnom Svom Boxanstvenom Siinu, kako Bogu, i odkupitegliu
Sviita, brez riicfi poklonii, jer nemilòst duscmanah, turajuchi nemilo,
gazechi Matèr, i Siina, nie dàla progovoriti: ali Maika prixalosnà
s' glasom nutargnim primilostivih materinskih, miislih, i xegliah, za-
profii, da kadga ona pomochi nemoxe, nitti hochie daga pomoghnu
Angieli, metne s' Boxanstvenim Svoim moguchstvom u Sarcze Svoih (c) *M. ff.*
duscmanah xudiah, toliko milosti, da kogagod potràxè, i pustè po- *Civ. ibid.*
mochimu Kriix nossiti: u csemuju usliscà. (c) *n. 1368.*

Promiiscgliagnie.

PRoczini ovdi dùsco s' Kriixem zlamenovanà, Svarhu tilefnè bo-
lesti, i mukkè, tùgu, i xalòst sarcza, i dùsce, Iffusa i Diviczè Ma-
riè, kadsuse sgledali, i u tako pogardno osctroi, i duscanskii ne-
milo i mukki i progonstvu vidili, koii u istini, cfištochi, pravdi, i
xestini gliubavi, toliko kako Boogh i stvoregnie, koliko kako Siin i
mattèr, i kako iskargnii, nittisu imali priliku, nitti moxe bitti ve-
chia od gniove u svim recsenim darovma gliubav, buduchi u Siinu
bùla istà vatra takogh plamena, koja neima u vruchini Kraja; to jest
A a a a Bo-

Boxanstvo : a u Materi, kolikogod moxe u stvorenome sarczu, gorila, i sjala. I promisli s' kakvomje karsschianskòm jakosschiu, i Svetigniom svu tu bolèst i xalòst prixalosnà Maika podniila, kojase ni u dùsci, ni u tiilu nie nigda priko ràzloga Smutila, vechiese tako s' vogliom Boxjom u Svemu sjegignivala, i tako Svèto mucila, i tuxila, daje istè Angiele u csudo mechiàla, premdaje istu mukku i bolèst u tiilu, i xaloft i tugu u sarczu i u dùsci, koju Siin, podnosila, tako osètro, da pamèt gliudczka nemoxe dokucfiti, i zacfeti : i s' takomje svetigniom, u takoi bolesti pridragoga svoga, od ovoga stajalisèta do grobba, neizgubivsciga nigda s' ocflu, slidila. I znai daje u svoi toi mukki i xalofti, kako i Siina, vechma xaloftilo nespoznans-tvo gliudczko, navlastito pravoviirnih karsschianah ; gledajuchi tolikè i tolikè griscnike, kojechie, malo, a drughe ni malo boliti u sarczu mukka Issukarstova.

Plod.

PROCZINI to, i pokajavscise s' pràvim skruscegniem, dasi, ili ni malo, ili varlo slabbo, kao od reeda, mukku Issukarstovu promiisc gliajuchi, boleft iste il ni malo, ili varlo slabbo u sarczu tvomu do sada chiutila. Akolifiga kad xalila, niifi s' Diviczom Maikom vechie s' Judom drugovala ; jer kad niifi mogla, ili od koje izvansk zaprike promiiscgliati, i Boga moliti ; ili od skrovitii napastii, a drugda i od Boxjagh tvoje gliubavi kuscagnia, u promiscgliagniese duboko uvesti, i Boga slatko moliti ; ili kadfi sagriiscila, isclasi s' Judomse obiffiti, priko razloga xaloftechise, zlovoglicchi, i fardechi a drughda i ruxno psujuchi. A kadfi koje tilesne sètete, i marsk dogagiaja dopala, manito placfuchi, i tuxechi, i s' tim ottaino pravdu Boxju, i gniegovo provigiegnie psujuchi ; kako date nechie, i nie moguch u tvojoj potribi pomochi, ili kako da niifi dostoina t i sve drugo patiti. Pokaise od toga, i tvaro odlucfi, vazdase ocfele s' vogliom Boxjom u Svemu sjegignivati, navlastito u onom sètote naivechma tiiscitii, i bolii, molechi ovako Gospodina za t milòft.

Molitva.

ZAsliipioje moi razùm od tasètè slavè, a sarcze otvarò nulo u naslagiegniu tilesnome i vlastitoi gliubavi
mo

oi primillii i prigliubeznivii odkupitegliu, jer niisam ni
 malo mario truditih i musćtrati u skuli tvoga Kriixa,
 a kojeise ucfii pravà slava, i dobiiva tvoja gliubav i
 xivagnie viscgniegh dobra, i naslagiegnia: zato pozna-
 chi s' doštoinim štiidom moju privaru, i gorko placfu-
 ni moju opaku manitòšt, poniznote molim, dami za
 nù xalòšt, i bolèšt, kojatie svarhu svih mùkah, koje-
 ti duscmani zadàli, sarcze ranila, kadje prixalosnà tvoja
 laika prid tebe izafcla, i sufriate na tvojem xalosno-
 mu pùtu; dadesc milošt, u svim protivšćtinam, i xaloštma
 noim tvoju mukku vazda prid ocšima imati, i cšestote
 maikom tvojom na xalosnom pùtu pod Kriixem sufri-
 ati, i naimagni barem dio gniezine bolesti za tvoju muk-
 ku u sarczu chiutiti; za plakati vazda i tvoju bolèšt, i gnie-
 cinu xalòšt. I ti Maiko prixalosnà pomози nevoglna
 risciika, i zabodi u ovo kamenito sarcze macs onii pri-
 orkii, koje tvoje divicšansko sarcze u ovoi skobbi pro-
 cao, da sjegigniuju chise vazda s' vogliom Boxjom, Kriix
 noga Iščukaršta vesselo noššim, i na cšas šmarti moje
 niloštivaga vidiim. Amen.

Budi blagosovgliena, i fagliena vazda &c. Ocše - nàšc. Zdrava
 Maria &c. Slava oczu &c.

Smiluisse nami Gospodine, smiluisse nami.

Igiuchi k' petomu štajališču:

Pivaoczi Kibi cšovik ne plakao
 Kadbi Maiku tu vidio
 U tolikoi bolesti

Puk Sveta Maiko ovo štvori &c.

STAJALISCTE V.

Scimun Czireneo pomàxe Issukarstu Kriix nossiti.

Red. Klagnamose tebi Issukarste, i blagosivamo tebe.

Odg. Jer si s' Kriixem tvoim Svetiim odkupio Sviit.

Ottaistvo.

805 **O** Vo peeto stajaliscte xalosnoga pùta, nakon sedamdesèt i jedan koracajah, koje ucinii, poslii kako fusrite prixalosnù Maiku Svoju, spassitegl Sviita, prikazuje misto, na kòmu Farizei, i slùghe gniovè zlobbè, i sarcxbè; nikii od naravnè milosti, a nikii od pri-zlobnè nemilosti, xelechi s' paklenom nenavidosschiu viditiga pogard-no umrit na Kriixu; a vigiauh damuje xivot sassvim pao, nemogu-chi vechie vladatse uzgor, ni s' nogama miczati, koga zato vechma s' sètrangom za vràt vucziauh, nego on hogiasce; bojechise za to dahim na pùtu ne umrè, dovoglisce, damu kogod pomoghne Kriix nos-siti : a bixechi svak, kao od velikè framotè, rùga, i pogardè, gnie-
 (d) *Mare.* gase i Kriixa gniegova dotaknuti, ussilovasce Scimuna nikoga iz
 15. v. 21. Czirene Grada, Ocza dvaju istoga prixalosnogh spassiteglia Sviita
Mistic. ucenikah, Aleksandra, i Ruffa, (d) damu pomoghne Kriix nossi-
Civ. Dei ti, nedavsci josè gniemu sassvim odpocsinuti, vechiega s' paklene na-
ibid. n. glosti, i sarcxbe nemilosschiu silechi po frid razboinikah brez Kriixa
 1271. hoditi do niklè.

Promiiscgliagnie.

P Romisli i proczini òvdi dùsco pravoviirna u tolikoi nemilosti Karvoliah, i cxelatah neizrecsenè milosti Boxje, gliubav po-lak istii istè, upuchienè, i Sviitu rogiene, i darovanè u primi-lostivom, i prigliubeznivom Issusu, kojiè u tako paklenoi gnio-voi s' sobom sarcxbi, i nenavidosti, vechmahí xalio, negose od tesc-ka Svoga bola na gnii tuxio, bolechiga vechma u sarczu gniova vicsgnia sèteta, koje dopadauh, hitechì tako zlobno, i duscanski nàglechi umoriti pogardno xivot vicsgni, i blaxenoga uxiva-gnia milòst, koju u rukuh imaduh; nego mukka, kojumu zada-vauh. I josè vechma tuxechi, gledajuchi u priliki Scimuna, koi
 Sil.

illom za gnim Kriix noſſii, dachie mloghii gniegovih pravoviirnih
agiè od Scimuna, jer s' vechiom virom u slavu Kriixa, poſlii toliko
ſudèſah, od iſtogafe ſtiiditi, i bixati, i ſrichiu vicſgniegh uxivagnia, (e) *Ad*
najuchiu u rukuh, pogargivati; bixechi, pacſe i prokligniuchi Si- *Philipp.*
omas&vo, bolèſt, i ſve protivſctine tiila na ovomu Sviitu. &c. (e) 3. v. 18.

Plod.

Promisli to, i poznavſci tvoju u tomù povoglnu ſlipochiu, i
framotnù opacſinu, i privaru, pokaiſe, i zaplacſi gorko, zaſti-
livſciſe kripoſno prid Goſpodinom, koije s' tolikim trùdom daoti
auk, i zàkon prave ſlavè, poſctegnia, i uxivagnia; i uſſini odlu-
ku tvargiu od pakla, i od Sviita, odſeleſe u drugomu ne ſlaviti,
nego u Kriixu Iſſukarſtovu, i ſaſvom pravom gliubavju iſkargnie u
potribam inevogliam ſvoim pomagati, i ſaſvom pomgniom ſve po
pùtu Kriixa, da ſliide ſtoppe Iſſukarſtove, upravit naſtojati; mo-
echi ovako za tu milòſt Goſpodina.

Molitva.

KRagliu vicſgnie ſlavè priſlatkii Iſſuſe, koifi od veli-
ke gliubavi, s' kojomſimé od viika pogliubio, oſta-
vio uxivagnia nebeſkogh naſlagiegnia, i doſcao podniti
za mene muku Kriixa, za naucſitme i oſſloboditi s' iſtim
pùtem u ovom xivotu hoditi, zazvavſcime u Scimunu
da ti pomognem Kriix noſſiti, i budem, kako mukké i
xaloſti, tako ſlavè, i radoſti Kriixa s' tobom u viik dio-
niik; poniznote molim, Saſvim Devoczionom pravo-
xeglina ſarcza, da Saſvim meni umrem, odrekavſciſe pod-
puno ſvi izprazni Svitovgnih naſlagiegniah, i tileſnih
uxivagniah; i izkorenivſci ſve moje zlè obicſaje, i nau-
ke, tebi ſamo xiivem, ni u cſemuſe drugomu oſſim tvo-
ga Kriixa ne veſſelechi; i tako do ſvarhe xivota ſtoppe
tvoje ſlidechi, dogiem u xivot vicſgni blaxenogh uxii-
vagnia. Amen.

Budi

Budi vazda blagosovgliena, i fagliena &c. Ocse-nasc. Zdrava Maria &c. Slava ocu &c.

Smiluisse nami Gospodine, smiluisse nami.

Igiuchi k' csetvartomu stajalisču.

Pivaoczi Kobi mogao ne plakati
Jadnu Maiku premiiscgliati
Gdi s' rogienim tuguje

Pük Sveta Maiko ovo stvori &c.

STAJALISCTE VI.

Veronika ottiir à Issusu pogargieno liicze.

Red. Klagnamose tebi, i blagosivamote Issukarste

Odg. Jer si s' Kriixem tvoim Svetim odkupio Sviit.

Ottaistvo.

806 **O**Vo scèsto stajaliscte xalosnoga pùta, poslii stò devedesèt i jèdan koracsajah, koje pogie spassitegl Sviita Svezan megiu rãzboiniczii, od mista gdimu Kriix digosce s' lègiã, prikazuje misto, na kòmu onà devòtã i Svetã xena, imenom Veronika, kad krai gniedzine Kuchiè prohogiafse priliipii i primilii megiu Sinovma gliudczkim, vidivsciga od gliudii tako pogargiena, i naruxena, da ni oblicsja gliudczkoga vechie ne imadiafse; (f) Obrãz gniegov Boxanstvenii, u koga xelè Angieli gledati, od mloghii tesckih zauscniiczah vas izderan, i zatekao svarhu nosa i ocu, pùn prigrozglivii rakotinah, karvi, i praha; kojafuga tako ruxna cfinila, daje strahota biila u gniega pogledati; i koisu od Skuppa, koji za gnim iscao, viditga moghli, pogledavsci u gniègà, ocisu rùkom od strascne gardobe Krili: (g) niscetanemagnie Veronika vidivsciga, izagie prid gniega placsuchi, i pristupivsci skide karpu s' glàve, i ottarmu obraz gniegov Boxanstveni, koi onaki, kakie bio, na karpi upengan osta.

Promiiscgliagnie.

PRomisli ovo dùsco, koja izpovidàsc, daje liicze tvoga spassiteglia prilika brez prilikè, dostoina svakè diike; i virujesc da vi-
gic-

(f) *Isaia*
53. v. 5.

(g) *Myt.*
Civ. Dei
ibid. n.
1367.

iegne istòga blaxenim gledaoczem u Raju xivot vicfgnii, i blaxe-
o uxiiivagnie dàje. I proczini gliubav i milòst ove xenè, koja,
nittise od gniegove tolìkè pogardè, prid tolikim mlosctvom stii-
ii, gdi svak od gniegà kao od gubavcza i zlo glasna bixii, i darxi-
a za zlocfincza, proklecza, i od Boga poràxena : nitti od straha
niegovih duscmanских cxelatah karzmà, i kasnii zagarlitga, i u
niegovoì xalofti utisciti; buduchi tako pohitila, daje i karpu dru-
u za ottartga, ili zaboravila, ili xestina gliubavi nie tomu vrimenta
àla, da barxè zagarlii primilloga. I zastidise, baczivsci u prah
rezobraznii tvoì obraz, i cziiknuvsci odpokornè xalofti, da viru-
uchi u Svetigniu i milòst blaxenu gniegova liicza; i stojechi, ne
negiù neviirniczii i odpadniczi, gdie, koga posctuje, proghnan;
echie u kriilu gniegove czarkvè, gdie s' stolikom slavom i diikom
rachien i posctovan, ne samo ne cistisc, nitti mairisc cistiti gniegov
Boxanstveni obraz, od pogardah, kojemu cfinè griscniczi, navlastito
sramotnim brezobraznim ricfma, i dilii; dajuchimu dùxnò posc-
ègnie, s' protivnim tomu xegliam, i dilii; vechie josc na vas mah
s' vechim brezobraztvom u gniovo drusctvo tàrcsèsc.

Plad.

PRomisli, i proczini to, i zastidivscise takò, s' pràvom, i s' tvar-
dom odlukom uxexi u sarczu tvòmu xegliu, Saffvom Jakoffchii,
i pomgniom nastojati odsele za posctegniem tvojega spassiteglia,
ne ostavgliajuchi nigda ni jednè kolikomu drago malanè sgodè, istom
jeli za gniegovu sluxbu i posctegnie. Ne jer tako obilno plachia
svako nai magniè dilo, kojese za gniegovu sluxbu i posctegnie cfi-
nii, buduchi Veroniki, sctomuje samo obraz ottarla, istoga priliku
na karpi dao : vechie jerje u sebi, i jerteje toliko gliubio, i gliu-
bii, svake cfasti, i posctegnia dostojan. Molechiga ovako za tu
milòst.

Molitva.

O Pràvii prigorùchii gliubovcse dùsce mojè, koifi za
svidocfanstvo gliubavi tvoje, daojoì na pribìloì ha-
glini milosti tvoje, u kojusiu na karsctegniu obukao,
prixeglnu priliku Boxanstvenogh liicza tvòga; za onù
muk-

mukku, kojusi za mene podnio, i za karv kojusi prolio, oproštimi, poniznote iz skruscena sarcza molim, sve brez-obrazne opaccsine moje, s' koimasam pogardio, i sasvim pomarsio istu blaxenogh uxiivagnia priliku liicza tvòga, a nascarao s' martvim garom svitovgnie izpraznosti sablazna strascila paklenih Idòlah, kohimsam na ottaru posctegnia tvoga prikazivao kaad u dimu oholosti, uxi-xuchi sarcze s' poxeglieni tilefnògh naslagiegnia. Oproštimi primilostivi Gospodine, i iznova upengai u sarczu mòmu prixeglenu priliku liicza Boxanstvenogh tvòga; i ucfini, za onu gliubav, kojateje usfilovala podniiti uz-tarpglivo do sada tolika brezobraztva moja, da ja na zemgli ne xelim drugo offim tebe ogledalo vicsgniegh blaxenstva; csuvajuchi, i darxechi s' dilii izvarstite gliubavi cisto liicze tvoje prilike, dogodtiu ne prikaxem u dvòru tvoje vicsgnie slavè, i gliubavi. Amen.

Budi vazda blagosovgliena, i fagliena &c. Ocse-nasc. Zdrava Maria &c. Slava oczu &c.

Smiluisse nami Gospodine, smiluisse nami.

Igiuchi k' sedmomu stajalistu.

Pivaoczi Zarad griha Svoga puka,
Vidii Issusa u tescki mukka,
I bicsem osctrim podloxna.

Puk Sveta Maiko ovo stvori &c.

STAJALISCTE VII.

Issus pada drugii put pod Kriixem.

Red. Klagiamose tebi, i blagosivamote Issukarste.

Odg. Jer si s' Kriixem tvoim Svetim odkupio Sviit.

Ottaistvo.

OVo sèdmo stajalisète xalofnoga pùta, poslii trista triest i scèst 807
Koracsajah, koje ucsinii spassitegl Sviita, nossechi opèt tescko
arvo Kriixa na svoii izragnienii plechii, prikazuje vràta sùdczkà,
'koim bivsci stighli sc' gnime puni paklenoga ghgniva cxelàti, pa-
e drughii pùt pod Kriixem na zemgliu, povridivscimuse s' ne izre-
senim bolom gliutè ranne, mucsechiga Smartno svarhu svih onà
ardnà, kojuje Kriix na ramenu ucsinio bio.

Promiiscgliagnie.

PRomisli ovdi dùsco Karsschianska Gospodina tvòga, koi s' jednim
parstom mogùchstva svoga vas sviit darxii, kako za gliubav tvoju
od Kriixem u blatu kao jedna marczina lexii, ubien od tesckii bo-
estii, pogaxen od nepriategliah, i porùgan od svegà pùka; da svo-
om prisvetom, vrilòm od gliubavi karvju, ofsùscii vlagu prokletè
zemgliè gliudczkoga tiila, koja zaoblacfuje nebo razùma s' dimom
oholosti, i obàrà dùscu s' mugniam, i s' gromovi u paklenè propàsti:
date naucsii humigliavatse pod rukom Boxjom, po Kriposti Krii-
ta, s' koimte kuscà: jer vlaga, koja s' maglom doli padà, zemgliu
goii, i nebo vedrii; a kojase gori dixè, Smuchiuje nebo, i s' Sillòm
ucsè i gromovah padah. I znai dasu Gliudczkè profcastè oholosti,
nepomgniva posarchiagnia u zàkonu Boxjeh posctegnia, na ovomu
nistu Kriix Issukarstu otesccsàla, i na zemgliu tako nemilo baczi-
laga; a doscastà, s' nogam duscmanah gazila; jer da gliudi niisu
sagriiscili, i slughese griha ucsinili, nebi Issukarst mucsen bio. Zato
promisli kolikosi pùtah tii ovu nemilòst sc' gnim ucsinila.

Plod.

PRomisli rekko ovo, i zastidivscise Kriposno, grozno zaplasci, dasi,
videchi Kraglia vicsgnie slàve u blatu lexati, i znajuchi daje to za
gliubav, i nauk tvoii ucsinio, tolikose pùtah iz blatta rogienogh tvògh
humiglienstva filno svarhu sebe, i svarhu drughii dizala, i tvojega
toliko velika, visoka, i gliubezniva Gospodara u blàtu gazila: i od-

B b b b

lùcsi

lùcsi nigdase odsele u kakvoimu drago prigodi ne oholiti, vechie vazda u vlastitom tvom mistu, naiposlìi s' miiscgliu, i sarczem, svakom pod nogama stajati; i akotie tescko traxit dasi pogargiena, naiposlìi kadse dogodii, ne sarditse oholo, vechie vazda u svim protivsctinam s' vogliom Boxjom sjegignivati. Molechi ovako Gospodina za tũ milòst.

Molitva.

O Prihumiglienii, i prikrotkii moi Issuse, koisi, za smèsti smutiti, i satarti moju silnu i sarditu ohološt, pavsci pod Kriixem na ovomu mistu, i tvohimse dušcmanskim karvniikom tako humilio, da sasvom gniovom nemilosščiu niisi ni riicsi tuxechise rekao, ni u sarczu na gnii tuxno zaxalio; za istute gliubav, i dostoianstvo tvoga humiglienstva ponizno moliim, oprostimi moje oholè opacšine; kajembose moi privisokii Gospodine, i stiidechi baczam u moju rogienũ slabòst, u kojojisam, nektiuchiu poznati, tebe toliko pùtah pogazio: i uxexi u mojemu sarczu xeglie pravoga humiglienstva, davscimi milostivu pomòch, da slidechi tebè, vazda u niskoi czini darxim sam sebè; i podnosim dragovoglno, kakosam dùxan, sve protivsctine, za dùxnu pokoru proscastè moje opacšine. Amen.

Budi vazda blagosovgliena, i fagliena &c. Osce-nasc. Zdrava Maria &c. Slava oczu &c.

Smiluisse nami Gospodine, smiluisse nami

Igiuchi k' osneomu stajalisctu.

Pivaoczi Vidii slatkògh rogienoga,

Umiruchi zapuščhiena,

Kad duh Sveti svoi izpuštii,

Pùk Sveta Maiko ovo stvori &c.

STAJALISCTE VIII.

Issus tiscii placšne xene.

Red. Klagniamose tebi i blagosivamote Issukaršte,

Od. Jer si s' Kriixem tvoim Svetim odkupio sviit.

Ottaistvo.

OVo osmò stajaliscte xalosnoga pùta, poslii trista cšetarest i ossam 808
Koracsajah, koje ucsinii spassitegl Sviita, nossechi Kriix tesckii,
prikazuje misto, na kòmu nikè devote xene, sufritavsci i vidivsci
primillogh i prislatkògh Issusa s' tolikom nemilosschiiu, mukkòm,
annam, proliivagniem karvi, i pogardom vogiena na smart, kòga
nalo pria biah vidile s' velikom slavom fagliena od svega pùka,
arad gniegovih cšudèšah; proplakasce grozno svarhu gniega: a Issus
obarnuvscise na gnii, recschim onè riicši, *Kchieri Jeruzolimske ne placši-* (h) *Myst.*
e svarhu menè, vechie svarhu sami sebe, i svarhu sinovah vascih &c, s' Civ. Dei.
simhije doisto utiscio, jerhimje s' poznagniem istinè pamèt prosvit- *ibid. n.*
io, i u sarcze pràvu xegliu, i xalòšt metnuo. (h) 1370.

Promiiscgliagnie.

PRomisli ovdi, procziini, i zacšudise dùsco Bogogliubnà! gliuba-
vi, i xegli Siina Boxjega, za spassegnie vicšgnie gliudczkoga
plemena, koi vechiè martav, nego xiiv, nemoguchi ni odahnuti od
tesckih mùkah, boleštih, i nemilostih svojih duscmanah, nisčtane-
magnie mechieše pripovidati ovim xenama, ponukujuchihi da pla-
cšuh svarhu sebe, tojest svarhu svojih, i svojih sinòvah grihah; ukazu-
juchi s' tim ocšito, daga vechma u sarzu bolii sčteta vicšgnia, koju
s' grifii cšinè duscam svojim griscniczi, nego gliutà i gorkà mukka,
koju za istih grihe patii. I premdaje pravo, i dostoino gniegovu
mukku plakati, i gniega u istoi xaliti; ali nebuduchi nikakve koristi
mukku gniegovu plakati, a od grihase, koisu istè uzrok, ne kajati,
neima gniegova gliubav u takom placšu utiscegnia i naslagiegnia; a
takie placš bio ovih xènah, koje niisu znale uzroka gniegove mukke;
zato za imati xeglnò naslagiegnie u gniovom placšu, hotioje gnii,
i sve svoje devotè u gnima naucšiti, kako imaduh gniegovuh mukku

plakati. Promisli kakofimu tii na takù, i toliku gliubav odgovarala ; jessili i kao ove xene barem u mukki gniegovoï xalilaga.

Plod.

Promisli ovo, i zaštiidise od tvoga nespoznanstva, koja, gledajući s' okom prave virè, slušajući u Predikah, i sčtajući u knjigah tescù i prigòrku tvojegh štvoriteglia i spassiteglia mukku ; još primajući često od istoga, na duxnu, i doštoinù zato xalòšt, ponukovagnia, i po prilikah devotih svojoj mukki slùgah, i po skrovitom gniegove milosti švitovagniu ; ni suzè od xalošti ne pùššchiašc, nitti brez sùzah šc' gnim u šarczu bolujesc : akoli kad placšesc, i xališcga, nigda, ili malokad to činisc kako on uxiiiva, i kako je pravo ; vechie kako krokodrio razdàrtà xivina, koja kad oglogie šfoviku košti, švarhu gnii placšè, ali dok drugoga ugledà, za gnim daga zakogle tarcšè. Zaštiidise od togà, pokai, i odluci, vazda ovdi u gniegovoï mukki plakat, i bolovati, ako mislišc, i xelišc u viikšc šc' gnim vèššeliti ; zašagljujuchimu brez prištanka na istoï mukki, koi nigda ne prištaje s' ištè čfestitii blagošovii darivat te ; i premdasu gòrki, i oščtri, ne karate šc' gnima, šašvim daš kriiva, vechie varlo miluje, jerti šmankaje mukke u Purgatoriu, i pripravglia vechiu krunu u Raju. Koga ovako moxesc moliti za tù milòšt.

Molitva.

Pridobroštivii moi Išuse, košise toliko za mnóm pri-
nespoznaním tvoim štvoregiem zamilovao, da u tesc-
kii, i priosčtrii tvojih mukkah zaboravgliašc šama šebè,
za utišciti mene ; evo gorii od štiiida moi czarnii pakle-
nògh brezobraztva obraz, kajuchišc s' takom bolešščiu
šarcza od mòga nespoznanstva, dabi šada parvò uxiiiva-
gnie moje biilo, dagaje prokletih plamen pria šaxegao,
nego s' takim gàrom nagàrio ; aliga tii primiloštivi Go-
špodine moxesc, i zakleošise da hochiešc švarhu šniiga
obiiliti, kadšc s' suzam prave xalošti, u promišcgliagniu
tvoje mukke, perè : pogledai da kle, po niz no te placšuchi
mo-

nolim, na mojè, kakosi na ovih xènah suze pogledao, i protivsci sva paklenà nespoznanstva moja, dai ovo je-
iino, za koje sadà za vazda moliim, utiscegnie, da s' to-
om dogod xiiiv budem pravo tùxim, i milostivate na
sas smarti moje vidiim. Amen.

Budi vazda blagosovgliena, i fagliena &c. Ocse-nasc. Zdrava
Maria &c. Slava oczu &c.

Smiluisse nami Gospodine, smiluisse nami.

Igiuchi k' devètòm stajalisčtu.

Pivaoczi Maiko vrùchcse od gliubavi,
Čin da mene sarcze bolii,
I da s' tobom vazda placsem,
Pùk Sveta Maiko ovo stvori &c.

STAJALISCTE IX.

Issus padà pod Kriixem trechi pùt.

Red. Klagnamose tebi, i blagosivamote Issukarste.

Odg. Jer si s' Kriixem tvoim Svetim odkupio Sviit.

Ottaistvo.

OVo deveto stajalisčte xalosnoga pùta, poslii stò sčesdesèt, i 809
jedan Koracšajah, koje pogie spassitegl Sviita, niicsechi xalosno
pod tescnim brimenom Kriixa, prikazuje Korèn, iliti dno barda
Kalvarie, gdi pribolesnii, i prixalosnii Issus, prid koimse svako ko-
lino prighiibà, i poklicsuh, koi darxe sviit, (i) prighnù svoja, i pa- (i) *Ad*
de trechii pùt pod Kriixem na zemgliu, s' obrazom svoim Boxanstve- *Philipp.*
nim u prah, napunivscimuse istoga i ùsta, i bràda, pacse zalipivsci 2. v. 10.
sve nebesko liicze, jerse barzo ucšinii pod gnim lokva od gniegove *Job. 9.*
prisvete karvi, potekavsci na czürke iz povrigienii s' novom boleš- v. 13.
chii rànah, jer Kriix na gniemu texàsce, i zarad svoje velicšine, i
zarad duscmanstva exelatah, koi nemilo po gniemu gaxauh, a dru-
ghiga

ghiga zavarzena s' sčrangam, paklenom Sarcxbom iz pod Kriixa tarzauh; tako daje podigavscife opet bio uffilovan pasti.

Promiiscgliagnie.

(k) *Isaia*
43. v. 7.
Matt. 9.
v. 13.

PRomisli ovdi dũsco Kojase Kriixu Issukarstovu, s' pravom virom klagniasc, s' kakomfu gliutinom karvniiczi gniegovi, na ovomu mistu, priblixavscife jurve k' varhu svõga duscmanstva, sve nemilosti sc' gnim ucsinili, daga barxè dignuh; koisu, kakosuga povelì, sasvom paklenom zlobbòm hitili, da barxè svoju duscmansku xegliu izpunè. I proczini texinu grihah, navlastito zlo obicfainih, i otvardnùtih griscniikah; i velicfinu gliubavi, i milosardja Boxjega sc' gnima; koiseje, nemoguchi nisčto gniegovom moguchstvu odoliti, ni protiv gniemu statì, dao od gliubavi, i milosardja griscnikom vèzati, i pod gniove grihe od dràghè voglie hottio pasti, da oni za istè ne ottigiuh u paklene propàsti; buduchi cslanak virè Katolicfanskè, daje Issukarst sàmo za griscnike od gliubavi mukku podnio, i na Kriixu umrò : (k) i na koliko nàcfinah i s' kakom zlochiom moguh gliudi sagrisciti, na tolikoseje nàcfinah, i s' takvim duscmanstvom dao mucfiti; zatoje vechiè pùtah tescko pavsci, opet uštao, da zasluxii gliudma kod svoga oca milòst, da pavsci u tescke grihe, moguh po kriposti gniegova Kriixa, hotiuchi, opet lakko uštati: ali zlo obicfainii, csesto padajuchi; i otvardnùtii, darove Kriixa gniegova ne czinechi, vechie pogargiujuchi, i zato uffilujuchiga opet pasti; priblixàjuse k' varhu svoje zlochie, na komuchie spassiteglia svoga umoriti, i pod vicsgnim odsugiegniem oštati.

Plod.

PRomisli to i prociini, pak pokajavscife tako xalosno, kako xaliisc na xudie, sluscajuchi sčtosu od tvoga spassiteglia na ovomu mistu xalosnoga gniegova pùta ucsinili; i rasardivscife kriposno vechma protiva sebiì, nego protiva gnima, od koifi s' tvoima uzmlonexii griisii vechii gniegov duscmanin biila; odlùcsi tako tvardo, i xestoko, kako xelisc u viik xiviti, i blaxena bitti, tvoje brezobrazno twardoglavè opacfine plakati, zle obicfaje izkorignivati, i u tvomu csigniegniu sasvom pomgniom, da ne padèsc, odsele bditi:
akoli

kolikoli upadèš, ili dasi u grihu spomenèš; u tvojoj karvi na zemgli
e lexati, vechie s' pokorom silovat ušati, Kriix gniegov garle-
ni, i pùt pokorè slidechi do varha Kalvarie, dogod tojest staròga
ovika s' Kriixem Iffukarstovim u tebi ne umoriš; molechiga
vako za tu milòst.

Molitva.

O Primilostivi moi odkupitegliu, koisi, do tri pùta
padajuchi, ussilovaoše s' velikim tvoim bolom, i
nukkòm ušati, da griscnii gliudi, koisute vechma s' svoi-
na griisii, nego xudie s' rùkama, i s' nogama, tako ne-
nilo turali, i gazili; ne oštanu pod vicsgnim odsùgiegniem
i griisiii lexechi; za istùte gliubav ponizno moliim,
oproštimi moje opacšine, s' koimsamte u griscnii obicsàii
noje opakè voglie, ne tri pùt, vechie ne izbroine putè,
pristoglia tvoje milosti u mojoj dùsci, baczio na zem-
gliu u blato tilešnih poxegliegniah, i pogazio s' nogama
putenih, i izpraznih naslagiegniah, nemilie nego xudie,
gniovè nenavidosti slùghe; još hotiuchi milosardno
ušati, i opet u milòst samnom štati, dušcmanskite opet
ussilovao pašti, zabaczujuchi s' brezobraznim twardoglav-
štvom tvoja milosardnà nadanuchia, i ponukovagnia.
Oprošti primilosardnii Gospodine, i dai milòst, da pro-
czigniujuchi cšestò kakosi za mene s' tèsckom muk্কòm
na zemgliu padao, oštavim odvechiè zemaglske brighe,
i izkorenivšci zlè moje voglie obicsaje, obiknemju pro-
mišcgliagniu tvoje milosti, koje dixè dùsce na nebo, i
topihi u neizrecšenoj slatkosti tvoje gliubavi. Amen.

Budi vazda blagosovgliena, i fagliena &c. Ocse-nasc. Zdrava
Maria &c. Slava oczu &c.

Smiluisse nami Gospodine, smiluisse nami.

Igiuchi k' desšetomu štajalištu.

Pri-

Pivaoczi Cfin da moje sarcze gorii,
 Issukarsta u gliubavi,
 Damu pravo ja ugodiim,
Puk Sveta Maiko ovo stvori &c.

STAJALISCTE X.

Issukarsta Svlasè, i napàjaub xucsi, i oczta.
Red. Klagnamose tebi, i blagosivamote Issukarste
Odg. Jer si s' Kriixem tvoim Svetim odkupio Sviit.

Ottaistvo.

(g) *Myft.*
Civ. Dei
ibid. c.
22. n.
1379.

810 **O**Vo desseto stajaliscte xalosnoga puta, poslii offamnaest Koracsa-
 jah, koje pogie spasitegl Sviita od mista na komu trechi put
 pade, prikazuje bardo Kalvarie, na koje stigavsci sc' gnime karvniiczi,
 svukosce sc' gniega opet hagline, i skidosce krunu tarnovu s' glave,
 s' istom nemilosschii, i sarcxbom, s' kojom parvii put, kadsuga s'
 Kriixem natovarili: ali Sviticze iliti nogavicze, ni jedan csetiriu pa-
 tah, Kojesu duscanski sc' gniega u gorkoi mukki hagline sadirali,
 niisu moghli, premdasu tentali, sc' gniega skinuti, namolivsciga pri-
 xalosna Maika, da ne dopustii tu framotu sebi uciniti: (1) pak na-
 poivsciga xucsi i oczta, smiscana s' prigorkom mirhom, bacziscega kao
 czarvglivo pseto u jednu jamu, dok pripravè kakochiega na Kriixu
 razpeti, i pribitti; gledajuchi sve iz bliiza prixalosna Maika, s' svojim
 Svetim drustvom.

Promiiscgliagnie.

PRomisli ovdi duseco devota, u tako duscanskom sadiragniu ha-
 glinè, i krunè, bolèst, i xalost tvoga Issusa, i Diviczè Mariè, i za-
 rad priplemenitih i privitkih gniovih tilètah, i zarad neizrecsene mi-
 losti, i viirnosti gniove gliubavi: i zarad upiene i skorene s' karvju
 u ranam hagline: i zarad paklenè nemilosti cxelatah, koisu, svlacse-
 chi sc' gniega, na glavu, ne scivenu haglinu, s' takom sarcxbom, i na-
 glosschii vùkliu, dasu i krunu sc' gniom s' glave sadarli, i targnie,
 premdaje debelo, i jako biilo, sve iskarscili, ostavsci varhovi u ran-
 na:

a : pakga za tim xuci i oczta napoili, protiva svih duscmanah
duscmanstvu, koi, kolikomu drago veliku, i tescku krivezu, i ko-
likomu dràgo gliuti biili, dajuh prid smart napiitak dobra viina,
lase kolikogod smart podniit oslobodii. I znai dasu svega toga
liudczkà ohola, i izpraznà hodivagnia, i kichiegnia; xivinskà
proxdarlstva, opiiagnia, i putenah brezobraznà ocfità govore-
gnia, i csigniegnia, uzrok biila. Pak procziini, kolikufumu xa-
òst pravoviirnii gniegovi u tomu zadàli, i zadajuh, koi virujuchi
lasu to uzroczi gniegove mukke biili, cfinè istò vechie nego od-
padniiczi.

Plod.

PROCZIINI to, i zaplakavsci s' pràvo skruscenim sarczem od tvoih
oholostih, i izpraznostih u hodivagniu, od proxdarlstavah, i pian-
tvah u gojegnii tilefnih poxegliegniah, i od ne postiidnih riicfih,
diilah u timàru putenih naslagiegniah; odluci, i zakunise, ne tima-
iti odsele tiilo s' poxegliegnii, i s' naslagiegnii ovoga xivota, ve-
hie, spomigniajuchise csesto gorkògh napoja tvojegh spassiteglia,
i svakimu zalogai miscati xucs, Sirchie, i gorku mirhu; a ohole,
izprazne ùmi, baczati u jamu Karsschianskogh humiglienstva, kao
ednu czarvglivu, i smardglivu xivinu; ne naslagiujuchise u drugo-
nu nego u Kriixu Issukarstovu: molechiga ovako za tu milòst.

Molitva.

STIID i fràm velik padà na brezobrazno liicze moje, pri-
ne oskvàrgnienii moi Issuse, proczigniujuchi tebe,
vrillo své nebeske diikè i posctegnia, s' tolikim bolom i
stiidom, prid mlosctvom pùka, gola; a mene, pàgn ogo-
rili paklene grubochie, gledajuchi oholo i izprazno ho-
divena : i joscmi vechma obraz gorii, dasam, znajuchi,
kakosu tvoja primedenà ùsta, koihsu riicfi, riicfi viscgniegh
xivota, i blaxenè slatkosti, za mene duscmanski ocse-
merena; moja, kojasu, neznajuchi nego vraxje pfošti i
blùdnošti bgliuati, sve paklenè gorkosti, dostoina, cfinio
C c c c kuscati

kufcati sve moguchie slatkosti. Poznajem i izpoviidam
moi pricsemernii spassitegliu moju u tomu nepravdu i
opacfinu, i odriicfuchigase zato vechma nego pakla, po-
nizno moliim tvoju milòst, da mi ogorcsà sve otrovnè
poslasticze ovoga xivota, ofsladivscimi sàmo csemèr
tvoga prisvetoga Kriiza. Amen.

Budi vazda fagliena i blagosovgliena, &c. Ocse-nàsc. Zdrava
Maria &c. Slava oczu &c.

Smiluisse nami Gospodine, smiluisse nami.

Igiuchi k' jedanaèstomu stajalisctu.

*Pivaoczi Tvòga Siina ragnienòga,
Za me tescko mucsenòga,
Bolest Samnom razdili,*

Pik Sveta Maiko ovo stvori,

STAJALISC TE XI.

*Issukarsta razpigniub na Kriixu, i pribiiaub
k' istomu.*

Red. Klagiamose tebi, i blagosivamote Issukarste.

Odg. Jer si s' Kriixem tvoim Svètim odkupio Sviit.

Ottaistvo.

811 **O**Vo jedanaèsto stajaliscte xalosnoga pùta, poslii dvanaèst ko-
racfajah, kojè pogiosce duscmanške karvolie, vukuchi kac-
marczinu spassiteglia Sviita, prikazuje misto, na komuga razpèsc-
na Kriixu, pribivsci k' istomu rùke i noghe s' tùpii csàvlii; gledaju
chi sve prixalosna Maika, s' podpunim sjegigniegniem svoje s' vo-
gliom Boxjom, ali brez i jednògh umigniegnia xalošti sarcza, i bo-
lesti tiila, patechi, po ofsobitoi milosti Boxjoi, i dostojanstvu svoj
Svetignie, istu bolèst u tiilu, i xalòst u sarczu, koju rogienii gnie-
zin i pridraghii tako mucsenii Siin; jer Boxanstvo niehi ni malo o-
mùkah xaloštih, i bolestih brànilo, vechie samo da ne umruh, dok
sve ne izvarscii, darxalo.

Pro

Promiiscgliagnie.

DRomisli ovdi dũsco, kojà po posvetelisctu Kriixa sve blagosove
iz neba imàsc, i po istomu u Rai vicsgniegh uxiivagnia dõchi
fàsc, s' kakvimfuga duscmanstvom, i farditosschii proklètii misni-
zi cšifutczkògh neviirstva, ne s' svoim, vechiè s' cxelatah, mlogo
d gniovih magnie poganim, rukam, na istii prisvetii ottàr skresàli,
naloxili; koisu naipri, za uzèti miru vartglinam, na Kriixga ne-
ailo metnuli, pak zabilixivsci gdichie za cšavle provartiti, s' isto-
aga duscmanski turili; i opet, provartivsci, na istii sc' gnim nemilie
darili: i privezavsci naipri desnu rùku, s' tùpim cšetverochioscnim
šavlom, udarajuchi s' màglii, probili, i pribili: a liivu, ne doku-
sujuchi do vartglinè, i jersuju navlašc daglie, negofu zabilixili, pro-
artili; i jersuse, probivsci, i pribivsci desnù, xille stèghle; zavar-
avsci s' sčtrangom, i s' paklenom gliutinom vukuchiu, tako dasu
ve kosti daleko iz sglavakah izvùkli, natèghli do vartglinè, i po istii
nàcsin probili, i pribili: tako i noghe: pak, da zaglavè csàvle, Kriix
na gniega privarnuli, dase izpunii sčtoje po Proroku rekao: *Na lègiišu (m) Psal-*
mooi kovàli. (m) Procziini koliko moxesc u tomu mukku, i xalòst mo 128.
tako mucsenoga, i sc' gnim tarpechie gniegove primilostivè Maike; *v. 3.*
ier kolikusu podniili, poznatichie stoparv na dãn sùdgnii, obrànii za *(n) Myš.*
vechiiu slavu, a prokletii za vechiiu smutgnii. *(n) I znai daga tako Civ. Dei*
mucsè, koi ni malò ne stèxuh tiilo, vechie vas mah puschiajuh isto- *ibid. n.*
ga poxegliegnma. *1385.*

Plod.

ZAtò pogledavsci s' placšnim ocsima na tvoì proscasti xivot, gor-
ko iz pravo skruscena sarcza proxali, dasi ti takii paklenii ko-
vacšbiila, kojasi toliko pùtah gniegove prisvete noghe, i rùke tako
nemillo prikovàla, kolikosi, brez i jednogh straha, i uztezagnia, tvoje
na budalastè izpraznosti Sviita, po poxegliegniiu tiila, protiva ràzlo-
gu, i zàkonu pustila: a kolikosi nezauzdanie u tomuse naslagiivala,
tolikosi nemilie na lègii gniegovi kovàla. I odlùcsi, zaklevšcise
do smarti to plakati, i pria umriti, negose povoglno u to odsele
pustiti; kujuchi zato vazda tiilu na lègii s' cšekicš Karščchianske
pokorè, razpigniajuchiga na Kriixu Iffukarstovu, i prikiivajuchi isto-

mu gniegova poxegliegnja, mucsechiga navlastito u onima, s' koi-
masi Boga tvoga, i Issukarsta uvriidila : molechiga ovako za tu
milost.

Molitva.

JAsam, razèptà gliubavi vicsgniegh blaxenogh uxiiva-
gnia ! cxelàt tvoi, koisamte u istom plamenu tvoje ne
izrecsene samnom milosti tako duscanski mucio ; kazu-
juchimi viscgnia istina u tvojoj svètoi viri, dasu moja povo-
glnà, brezobraznia, i filnia od paklenii, putenà u tilesnim
poxegliegnma naslagiegnja, gliütii csàvli, koisute tako
duscanski razpèli ; moi griisi, opakii manigoldi ; a zlo-
chia istih, tèscckii màgli, koisute s' tako paklenom nemi-
losschju Kriixu pribili ; sètome tako u sarczu bolii, da
sve paklene bolesti u pravoi pokori na mènè xeliim, i te-
be zato ponizno moliim, brez koje milosti neima gliud-
czka xeglia vriidnosti, da s' onim tvoim milostivim
plamenom, u komusise za mene sgorila, saxexesc do
pepela pràvè pokorè sva moja izbraznà, i blùdna poxe-
gliegnja, da sarcze, odarxavsci pod istim vatru, s' ko-
jomfiga sad zaxeghla, planè na csas smarti moje, i ucsi-
niime posveteliscè priatno tvomu velicsanstvu. Amen.

Budi vazda blagosovgliena, i fagliena &c. Ocse-nasc. Zdrava
Maria &c. Slava oczu &c.

Smiluisse nami Gospodine, smiluisse nami.

Igiuchi k' devanaestomu stajalisctu.

Pivaoczi. Csin me s' tobom pravo plakat,
I s' propetim sve bolovat,
Dogod xivot ja imàm,
Pùk Sveta Maiko ovo stvori &c.

STAJALISCTE XII.

*Dixub Kriix s' Issukarstom, i usagiujuga.**Red.* Klagnamose tebi Issukarste, i blagosivamo tebe.*Odg.* Jer si s' Kriixem tvoim Svetiim odkupio Sviit.*Ottaistvo.*

OVo dvanaesto stajaliscte xalosnoga pita mukke Issukarstove, 812
 poslii csetarnaest koracsajah, koje pogiosce vukuchiga na
 Kriixu proklete karvolie, prikazuje misto, na komu, s' duscmanском
 illòm, i sarditoschiu dixuchi, usadisce Kriix, podixuchi jedni s' lè-
 gii, a drughii upiruchi iz pod gniegovii Boxanstvenii Pazuah s' ko-
 ojih, i s' gvozenim na dughiim motkam villam, s' tako duscman-
 skom nemiloschiu, dasu, i zarad silna upiragnia, i zarad texine Krii-
 ka, varhovi duboko u messo megiu kosti zapadali: (o) i digavsci (c) *Myt.*
 visoko svarhu jamè, pustili naglo u gniù Kriix pasti; s' kolikom gnie- *Civ. ibid.*
 govom boleschiu, nemoxese izrechi, ni kazati. *n. 1387.*

Promiiscgliagnie.

PRocziini dusco Karsschianskà ovu nemilost, duscmanah Boxje
 milosti, i bolest uzroka vicsgniegh xivota, i zdravja; i zacsevsci
 dasi na Kalvarihi pod gniegovim Kriixem, u drusctvu prixalosnè Di-
 viczè Maikè, pogledai kako istò Boxanstvo, od kòga sve biichie
 ima, i xiive; kòga slava, velicsanstvo, i moguchstvo neima ni po-
 csetka, ni svarhe, ni mirè; kojeje od neizbroinii Angielah faglieno,
 i posctovano na nebu; za tvoju gliubav pogardno vissii o tri csavla
 na Kriixu, megiu dvama razboiniiczii, i tolikim mlosctvom gliud-
 cztva, vas goh, pun rànah, porùgan, i popgliuan od xudiah, bacza-
 juchi protiva gniemu na Kriix jedni kamegnie, a drughii prah, i
 blatto, i psujuchiga. Vidi kako sasvim tim duscmanstvom za du-
 scmane ocza Svoga nebeskoga molii, kako milostivo Maiku Ivanu
 priporucsuje, kako humigleno xègiu svoju kazuje, i pittii isctè, ka-
 ko duscu svoju oczu priporucsuje, i prighnuvsci glàvu mre, ucfechi
 s' tim pravoviirnè svoje, kakose vaglia k' smarti pripravgliati, i tes-
 tamenat Karsschianski csiniti. I znai da s' vechim duscmanstvom

ovu

ovu nemilòst cfinè sc' gnime pravoviirnii otvardnutii, i zlo obicfanii griscniczi, koi povoglnò mechiuchise, ili od grùbe ne pomgnie dopadajuchi u grihah sgodde, takoga nemilo, kolikoje od gniovè stràne, na Kriixu dixuh, a padajuchi u istim, tako duscmaniskii iz visso-ka u jamu baczaju: a offvechiujuchise, kamegnie, blatto, i brah na gniega propèta hittajuh, s' vechiom boleffschii i xaloffchiù, negoje od cšifutczkoga duscmanstva na ovom mistu primio; koi je, xègia- juchi na Kriixu, vechma xaloſti, i boleſti, kojumu pravoviirnii griscniczi cfinè, nego kojusu cšifuti zadàli, razlagiegnie iskao: i za- toje vechma za gnii oca nebeskoga, dahim prostii, molio, i u svojojhi Maiki, i dùsci, priporucio.

Plod.

PRocziini to, i promislivſci tvoi xivot, zaſtiidise, ako imafc obraz, daſi, gledajuchi s' oſima pràvè virè vas ovii dragovoglnò xalo- nii dogajai tvoga ſtvoriteglia, odkupiteglia, i primillògh jediinogh priateglia, u tvojoj gliubavi; ne sàmo niſi s' dùxnom miloffchiu placſuchi xalilaga, vechie gorii gniegov cxelàt biila, tarcsuchi na Svako zlo, i s' paklenim brezobraztvom u tvoim bludnoſtma diicſechise, i tvardujuchi; i s' vraxjom oholoffchiu dixuchise na offvetu protiva ſvakom tvom pravednom pokaragniu. I pokajav- ſcise od togà s' pràvom xaloffchiu, odlùci, odſele ni jednoj pomgni u uregiivagniu i vladagniu tvoga xivota, ne oproſtiti; i ſardità po- xegliegna tiila, kojate u oholòst mechiuh, jako tùchi: molechi ovako za tù milòst Goſpodina.

Molitva.

POznàjem, i s' xegliom karvavii ſuzah izpoviidam, mi- loſti blaxenogh uxiiivagnia, moi umirùchii pridraghi Iſſuſe, daſu moi tèſckii griiſi, cxelàti, koifute tako mu- cſili; manigoldi, koifuti tako nemilo xivot na skonca- gnie dotirali, i jedinii uzrok tvoje prigorkè ſmarti biili mlogo od cšifutah gorii: koifute toliko pùtah tako dusc- manski mucſili, i nemillo umorili, kolikosamſe pùtah na gnii zlo obicſajan, i malo uman zavratio: ali evo puk-
nut.

uti zato od xaloſti xelim : pomiluime primiloſtivi Go-
podine, za onù kàrv Kojusi za mene prolio, i ne dai da
olika cziina budè u mojoi dùſci zalùdna, pomogavſci-
ne ſve sèto ſad obechiajem ſtanovito do ſvarhe obſlu-
titi, i na cſas ſmarti moje onii prixeglnii glàs iz tvoii
boxanſtvenii ùſta cſuti : *Danaſchieſc bitti ſamnom u Raju.*
Amen.

Budi vazda blagoſovgliena, i fagliena &c. Ocſe-naſc. Zdrava
Maria &c. Slava oczu &c.

Smiluife nami Goſpodine, ſmiluiſe nami.

Igiuchi k' trinaeſtomu ſtajaliſètu.

Pivaoci Pored Kriixa vazda ſtajat,
Dragovogлно, i drugovat,
Ja u placſu s' tobom xelim,
Pùk Sveta Maiko ovo ſtvori &c.

STAJALISCTE XIII.

*Iſſukarſta ſkidajub s' Kriixa, i mechiub Materi
na Kriilo.*

Red. Klagiamoſe tebi, i blagoſivamote Iſſukarſte
Odg. Jerſi s' Kriixem tvoim Svetim odkupio Sviit.

Ottaiſtvo.

OVo trinaeſtò ſtajaliſète xaloſnoga pùta mukchè Iſſukarſtovè, da- 813
leko od uſſagienògh Kriixa trinaeſt koracſajah, prikazuje miſto,
na kòmu, ſkinuvſci s' Kriixa martvo tiilo ſpaſſiteglia Sviita, Jozip iz
Arimatie, i Nikodem, Koifu donle biili ſkroviti ucſeniczi Iſſukarſto-
vi, dadofcega na Kriilo prixaloſnoi Maiki, primivſciga ona na
biilo cſiſto plàtno, kojeje iſtii Jozip kupio, i donio. I kakoje, do-
dajuchijoi s' Kriixa naipri tarnovu krunu, pak cſavle jedan za dru-
ghim, redom, klecſechi na kolini prìmala i gliubila, poliiivajuchi ſu-
zam, naipri ona, pak Ivan, Marie, i oſtálíi pravovirnií, Koiuſe
poſlii

poslii kakofu otiseli Karvniiczi, i otvorionu s' kopjem longin rebra, skupili biili: tako primivsci klecsechi na rùke gniegovo prìsveto tiilo, darxechi Ivan glàvu, a Mandalina noghe, svi klekavsci poklonilimuse, i gliubechiga rèdom, svi za dobri vrìmena klecsechi na ovomu mistu s' prixalosnom Maikom plakali.

Promiiscgliagnie.

PRocziini ovdi dùsco, kojà po pravoì viri pod Kriixem Issukarstovim Stoisc, s' kakvimje placsom, tùgom, xaloffchiu, i bolesschiu sarcza, prìsvèta, i pricisistà Divicza Maika, gledajuchi na svom kriilu martvajedino rogienoga i Boxjega Siina, garlilaga i gliubila; znajuchi, i poznajuchi svarhu svih Angielah, gniegovu Svetigniu, lipotu, milòst i gliubav; i spomigniajuchise s' kakomgaje slatkoffchiu, naslagiegniem, i utiscegziem dùsce svoje u ditinstvu gniegovu garlila i gliubila, i za triest i tri godine prixeglno opchiegnie gniegovo uxiivala. I znai dajoije sve te bolesti, tùghè, i xalosti prigòrkii macs vechma ocfemerilo, i gliuchiè u sarcze zabolo gledagnie nespoznanstva gniegova pùka, za kògaje gliubav sve to podnio: i to vechma pràviirnogh doscastogh, nego neviirnogh cšifutczogh, koije u tiilu tu nemilòst sc' gnim ucsinio; gledajuchi, kakochie, slavechise u czarkvi s' placsnim ceremoniam, i s' pripovidagniem, spomena mukké iste zarucsniika, malise skupgliati, i od tii malii, mali s' pravim devoczionom. Gledajuchi, kakochie griscniczi, koisuga s' svoii griisii opet na Kriix metnuli, doscavsci daga po izpoviidi skinuh, s' nikakvom, ili varlo s' malanòm miloffchiu, i pomgniom to cšiniti, igiuchi na izpoviid, ili brez nikakva, ili s' varlo slabom pripravom, i skruscegziem &c, vechiè od obicšaja, nego od devocziona.

Plod.

PRocziini to, i nascavsci u tvom xivotu, dasi ti, virujuchi u neizrecsenù s' tobom gliubav Issukarstovu, za tebè tako mucsenù; i gledajuchi s' okom pravè virè, gdi f' prixalosnom maikom na Kalvarihi, funcze i misècz, nebo i zemglia placse, i kamegniese razpadà, tako nespoznana, twarda, i nemila sarza biila; ne sàmo ne odvrachiajuchi, Kojesi vidila daga griscechi tako mucsè, vechie
moxe

noxe bit u gniovo drusćtvo na vas mah tarcsàla i traxilaga, a s' rusćtvomse Gòspinim rùgala i pardacfila; zaplacfi zato gorko, s' ràvim skrucsegniem, i odlùcfi, nigda, ni za jedno podsmihivagnie, rusćtvo Diviczè Mariè, u placfu mukè gniezina Siina, tvoga spassieglija, ne ostaviti na Sviitu, ako xelisc u vikse vesseliti; Znajuchi ase takii rugaozi, i Smiacfi doisto s' cšifutii Issukarstu na Kriixu ugaju : molechi ovako za tu milòst.

Molitva.

AH prixalosnà Maiko, doistosi more, a ne Maria sadà, jerje velika kao mòre tùga tvoja, gledajuchi pridragoga tvoga Issusa u Kriilu martva, s' kojegasi zacsechiem nilosti nebeske napugniena, s' porogiegniem Rai, i u čtali uxiivalia; a s' dojegniem Matt prislatkè milòsti, i oriliipè gliubavi, pràvòga znagnia, i Svetògh ufagnia postala. Alie vechià od paklenògh duscmanstva nemiost moga sarcza, kojese, gledajuchi xalòst tolike milosti, nigda nie pravo raxalilo; skruscen zato, i pravo xeglian adà tvoje bolesti, uzdiscem k' tebi Maiko nascè radošti, atopi u mòre tvoje gorkosti ovo sarcze paklenè nemiosti, i pakosti, daga na cšas Smarti ne proxdrè sarcxba stè propàšti, vech utopii u sebe slatkost viscgnia Boxje milosti, Kojoise sadà cšemernoi na tvom Kriilu Klagniam. Amen.

Budi vazda blagosovgliena, i fagliena &c. Ocse-nasc. Zdrava Maria &c. Slava oczu &c.

Smiluisse nami Gospodine, smiluisse nami

Igiuchi k' cšetarnaestomu stajalisćtu.

Pivaoczi Kad Issuse vaglia umriit,
Cšin po Maiki mene dobit,
Dùscè moje protivniike,

Pùk Sveta Maiko ovo stvori &c.

D d d d

S T A-

STAJALISCTE XIV.

Issusa mechiub u Grob.

Red. Klagniamose tebi, i blagosivamote Issukarste.

Odg. Jer si s' Kriixem tvoim Svetim odkupio Sviit.

Ottaistvo.

814 **O**Vo csetarnaesto, i poslidnie stajaliscte xalosnoga pùta, muk-
kè Issukarstove, poslii triest Koracsajah, koje pogie placsnii
proczession s' martvim spassitegliom Sviita, prikazuje grob, u koi
postavisce tiilo istoga, namazavsciga naipri s' pridragom po-
masschii, kakoje bio obicsai xudiom marcze plemenita roda ko-
pati, kupivsci i donefavsci zato Nicodem stò littarah istè; pak
zamotavsciga u biilo novo plàtno, metnuli na nossila: i uredivsci
Gòspa proczession od Angielah (kojeje ona sama vidila) i od gliu-
dii, poneliga za istim na ramenii, Ivan Evangieliscta, Jozip iz Ari-
matie, Nikodem, i stotini, koiseje, kadseje zemglia na Smarti gnie-
govo potresla, i funcze pomarcfalo, obràtio; slidechi za gnim pri-
tuxnà Maika, s' xalosnim Mariam, i s' drugim pravoviirnim.

Promiiscgliagnie.

PRomisli ovdi dùsco Bogogliubna, kakie plac na ovomu ukopu
bio, pogliubglienogh Ivana, goruchiè Mandaliinè, i devotih
Mariah: a offobito kakaje tùga, xalòst, i mukka pricishtë gliubavi
sarcze, Diviczè Maikè, pritishnula, kojaje sàma, Kolikoje moguchie
stvoregniu, podpuno poznala lipotu, svetigniu, milòst, slatkošt, i
mukku svoga marcza; i ona sama tomu znagniu na svu miru s' gliu-
bavju odgovorila. Kakoje tùxno uzdisàla, kakoje jedno i gliube-
znivo nariiczala, kakoje gorko plakala, s' hakvomgaje milosschii
gliubila i oko gniegase priviiala; Kakajoije tegochia na sarcze pala,
kadsu kamen na grob navalili, i sasvim jediunò uxiiivagnie svoje s'
ocsiu izgubila: s' kakvomseje xalosschii od grobba dilila; Koliko-
seje pùtah na gniega obazrila, s' kakvimseje jadom s' Kriixom, do-
scav-

cavsci opet k' gniemu, razgovarala, i s' kakvomga milosščiu i xalossčiu garlila, i gliubila. I znaí dajuje u ovoí tũghi vechma mucšilo promiisegliagnie i gledagnie, kakochie pravoviirnií dosčastii, nechiuchi na pricseščiegniu u grobniczu paršah svoih tiilo gniegovo prifveto, mloghii i mloghii, ili s' nikakvim, ili s' varlo slabim devoczionom to čsiniti : a drughiga, brez biilogh novogh plàtna gniegovè milosti, ne kao u grobniczu, vechie kao u lokvu pogardna kàla, i prigrozgliva smràda baczati, ne ocšistivsci dùscu svoju od grihah, igiuchi na pricseščiegnie brez izpovidi i Skrùsčegnia, ili izpovidajuchise brez pràve odluke, i pripravè, brez Skrusčegnia i isti- nitè voglie obrachiegnia, i pokoregnia; još i zatajuchichi grihè. A za ocšite proczeššione, i drughè blaghdane gniegova posčtegnia, ili ne màriti, ili na gnii ichi, ne za oprosčtègnie, vechie za bludno, il izprazno vigiegnie, i drughi tilesnih poxegliegniah izkagniegnie.

Plod.

PRocziini to, i proplacš gorko tvoje u tomũ opacšine, i navàli na vràta tvoga sarcza texak kamen velikè pokorè, i metni straxane pomgniva bdègnia, dati ucšeniczi paklene himbè ne ugràdu Issu- karšta, i ucšinè poslidgniu, toješt na čsas smarti, gorũ od parvè smutgniu : odlùcš toješt sasvom pomgniom odsele čšuvati sarcze od švitovgnii izpraznoštii, i zemaglskii poxegliegniah; i po tanko pro- trèššati xivot, i izkuscavati dùscu, kad igiesc na pricseščiegnie : molechi ovako Gospodina za tu milòšt.

Molitva.

PRigliubeznivi moi odkupitegliu, i primilostivi Gospo- dine, klagniajuchise s' skruscenim sarczem tvomu prifvetomu tiilu martvu u grobbu, švu koju mogu šàlu dàjem tvojoj neizmiirnoi dobroti, i milosardju, xelechi, i molechi, da ti švi dvòranii nebeskii, i šva štvoregnia samnom za mene zafagliujuh, daš s' tolikom milosščiu doštojaose tako mucšan pùt za moje spaššegnie dovaršci-

D d d d 2

ti:

ti: i kajuchise, do xeglie Karvavii sùzah, i svih tvoih zamene na mene mùkah, od mojega grubgliagh od paklenògh tolikoi gliubavi nespoznanstva, ponizno moliim da ocsistisc moje sarcze, i dadesc milòst, csistaga do smarti darxati, potvardivscime u promiiscgliagniu tvoje prisvètè mukchè, i u xalošti tvoih bolestih, da stiidechise vazda od moje proscastè nemilošti, nespoznanstva, i duscmanstva, takose csuvam i kajem od grihah, uzroka tvoje gorchè mukchè, i bolesti; i s' takim devoczionom bechiam u tvojemu svetomu zàkonu, obsluxujuchi tvoje Svète zapoviidi, da kadgod miloštivo u moja parsa dògièsc, czii-lo posčtegnie s' punim naslagiegniem nàgièsc, i meni na cšas smarti plod tvoje priczignienè karvi podpuno uxii-vati dàdèsc. Amen.

Budi vazda fagliena i blagosovgliena &c. Ocse-nasc. Zdrava Maria &c. Slava oczu, i Siinu &c.

Smiluisse nami Gospodine, smiluisse nami.

*Igiuchi k' Ottàru Sakramenta, prid koim ima vazda
svarsčitse ovii proczešsion.*

Pivaoczi Kada tiilo moje umrè,
Cšin da dùsca tad dobie,
Slavu Raja nebeskoga,
Pùk Sveta Maiko ovo stvori &c.

OTTAR SAKRAMENTA.

815 **K**Adse dògiè prid velikii Ottàr, tojest Ottàr Sakramenta, rechichiese Klecsechi, i s' razpetim rukama, scèst Ocse-nàscah, i scèst Zdravih Mariah, s' toliko slava oczu, i Siinu &c. Peet na posčtegnie, pèt rànab Issu-karstovih, a scèstii za Pàpe Koisu dopùstili, i potvardili oproščègnia. I to na glàs, jedna stràna do polak; a druga od polak, posimajuchi prid gnima na glàs onii, koi proczešsion uzvodii, ovakò.

Pozdrav.

Pozdravgliajuchi Rannu desnè rùkkè nascega spassiteglia, molichiemoga, da nam dàdè milòšt, s' Skruscegniem, i s' zdravom izoviigiu s' ovoga Sviita pòchi, i na desnu gniegovu stati, kada dògie viit suditi. *Ocse-nasc. Zdrava Maria &c. Slava oczu &c. Smiluisse nami Gospodine, smiluisse nami.*

Pozdravgliajuchi Rannu liivè rùke nascega Gospodina Issukarsa, molichiemoga, da nas od svih grihah csùva, i ni u jedan smartnii past nedà. *Ocse-nasc. Zdrava Maria &c. Slava oczu i Siinu &c. Smiluisse nami &c.*

Pozdravgliajuchi Rannu desnè noghè nascega spassiteglia, molichiemoga da nam dàdè milòšt, u prav u nascemu xivotu hoditi, xechi, i obsluxujuchi sasvom pomgniom, u svii dilii nascii, pravdu, i gniegov Svètii zàkon. *Ocse-nasc. Zdrava Maria &c. Slava oczu &c. Smiluisse nami &c.*

Pozdravgliajuchi Rannu liive noghè nascega Gospodina, molichiemoga, da nas csùva od svih napastii, i svi zasidagniah zlobnii, viienih i ne vigienih nascih nepriategliah; i dadenam milòšt, primiti na čas smarti sve Sakramente potribitè. *Ocse-nasc. Zdrava Maria &c. Smiluisse nami &c.*

Pozdravgliajuchi Rannu parfah Gospodinovi, molichiemoga, da nam dàdè milòšt, s' xiivom viròm, s' tvardim ufagniem, i s' goruchiom gniegovom gliubavju umriti, i dragovogлно cšascu gorkè smarti za gniegovu gliubav popiti. *Ocse-nasc. Zdrava Maria &c. Slava oczu. Smiluisse nami Gospodine, smiluisse nami.*

Scèstii ocse-nasc i zdravu Mariu s' Gloria Patri &c. rechichiemo za Pàpe. *Kako gori.*

Za tim rechichie dva Pivaocza na glas ovu pridpiivku.

CHristus factus est pro nobis obediens usque ad mortem, mortem autem Crucis; propter quod & DEus exaltavit illum, & donavit illi nomen, quod est super omne nomen, ut in nomine JESU omne genu flectatur, cœlestium, terrestrium, & infernorum, & omnis lingua confiteatur, quia Dominus noster JESUS Christus in gloria est Dei Patris.

A Misniik, koi vodii proceSSION, stavsci uzgòr.

✠. Adoramus te Christe, & benedicimus tibi.

✠. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

✠. Ora

✠. Ora pro nobis Virgo dolorosissima.

℞. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

✠. Signasti Domine Servum tuum Franciscum.

℞. Signis Redemptionis nostræ.

Oremus.

Domine JESU Christe, qui pro Redemptione mundi voluisti nasci, in templo circumcidi, à Judæis reprobari, à Juda traditore osculo tradi, vinculis alligari, sicut agnus innocens ad victimam duci, atque conspectibus Annæ, Caiphæ, Pilati, & Herodis indecenter offerri; à falsis testibus accusari, flagellis, & opprobriis vexari, sputis conspui, spinis coronari, colaphis cædi, arundine percuti, facie vellari, vestibus exui, cruci clavis affigi, in cruce levari, inter latrones computari, felle, & aceto potari, & lancea vulnerari. Te per has Sanctissimas pœnas tuas quas indigni recolimus, & per sanctam crucem, & mortem tuam, humiliter deprecamur, ut in die judicii ad dexteram tuam audire mereamur: *Venite Benedicti.*

Interveniat pro nobis, quæsumus Domine, nunc, & in hora mortis nostræ, apud tuam clementiam, beatissima Virgo Maria, Mater tua, cujus sacratissimam animam in hora tuæ passionis doloris gladius pertransivit.

Deus qui mira crucis mysteria in beato Patre nostro Francisco multiformiter demonstraisti, da nobis quæsumus devotionis suæ semper exempla sectari, & assidua ejusdem crucis meditatione muniri. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Poslii togachie, s' istim Kriixem Koiseje u proceSSIONu nossio, ili s' drughiim magniim, vidivscimuse pristalie, blagosoviti pûk, govorechi.

Benedictio Dei omnipotentis, Patris, & Filii, Spiritus Sancti descendat super vos, & maneat semper. Amen.

I Stii nàcfin moxe obsluxiivati, kada ko po sebi, sàm, hochie ovii devoczion cfiniti; ako zna sčtiti. Akoli nezna sčtiti, moxe, ova-ko ucfinivfciga, dobiti fva oproscčègnia, i blagosove gori spome-ùtè i izbrojenè. Tojest: Kleknuvsci naipri prid velikim ottàrom, pripravichiese za tò i Skrusciti, kako boglie zna, i moxe, zaxelivsci s' humigliegim sarczem, ucfiniti sve kako igiè. Pak odlucivsci dobiti fva oproscčègnia, naminiti za koga koje hochie. Potomto-ga digavscise, pochi k' parvomu stajalisčtu; i poklonivscise prid istiim, govorechii: *Klagniamose tebi, i blagosivamote Issukarste, jersi s' Kriixem tvoim Svetim odkùpio Sviit*, promisliti kako znà i moxe ottai-ftvo istòga, akoga zna u priliki razaznati, buduchi na svakom sta-jalisčtu prilika vlastitogh ottaiftva, il akogaje upamtio: akoli priilikè neima, ili nezna u gnioi razaznati ottaiftva, nittise vlastiitogh Sva-kog stajalisčta spominà, promisliti kojegod ottaiftvo mukchè Issukars-tovè, akochie na svakomu sve jedno: ili naiposlii rechi s' xalosnim sarczem barem jedan *ocse-nesc, i zdravu Mariu &c. Slava oczu, i Siinu &c. Smiluisse nami Gospodine, smiluisse nami*; Kojà i poslii promiisc-gliagnia vaglia rechi; kad tojest na svakom stajalisčtu promiiscglia, kako rekko, mukku Issukarstovu, koliko dugo moxe, ili imà vrii-me. I tako prid svakim stajalisčtem. A od jednoga do drugoga stajalisčta govoriti Kruniczu Issukarstovu, ili Gòspinu, ili drughè ka-komuje dràgo molitve, i ichi s' pamechiu skupglienom, i k' Bogu dighnutom, darxechi za to ocsi sve na zemgli. A kad svarscii pohoditi fva stajalisčta, vratitse prid velikii ottàr; ili unichi u kojegod czarkvu, akoje na dvòru tomu devoczionu pùt zabilixen; i ondi, Kle-kavsci prid prisvetim Sakramentom, rechi s' razpètim rukama scèst ocse-nascàh, i scèst zdravih Mariah s' toliko slava oczu, i Siinu &c. s' odlukom kako gori: i priporucivsci kako boglie za ucfignienii devoczion Bogu, i poklonivscise, govorechi: *Klagniamose tebi &c. Smiluisse nami Gospodine &c*, pochi u ime Boxie doma.

C S L A N A K III.

Broi oproscčègniah, dopusschienih na razlike molit-ve, i Bogogliubna dila, u kojoiu dràgo czarkvi, i izvan czarkve ucfigniena.

816

BUduchi mlogo miistah, u koim neima Redovniieskii Manastii-rah;

rah; i dosta zemaglah, i darxavah, u koih svakom sellu neima czarkve, vechieih vechiè jednu czàrkvu darxii, jerje veliko Siromasc-tvo gliudii; i mloghii megiu neviirniiczii stojè, koii czarkavah Kato-licfanskii ne tårpe: a i megiu Karstianii mlogo imadè, koim ili staròst, ili bolèst, u czarkvu ichi ne dādè: i mloghe potribitii posli, ili svè nedigliè, dan i noch u pogliu darxè, ili pria zorè na dvòr tiraju; ili za mlogo dānah na pùtu bitti uffiluju. Zato czarkva Svètà, kojaje matt opchienà, da nikomu svoje milosti prikra- chiene ne buduh, ne sàmo za dila, kojase u Boxji Kuchia, vechie i za onà, kojase gdimu dràgo na posètègnie istoga cfinè, obilnu du- hovnu plàchiu dāje; Kakochiese u ovom cslanku viditi. Dakle.

§. I.

*Oprosètègnia, i drughè Boxje milosti, kojese, gdi-
godmu dràgo sluscajuchi missu, dobiivajuh.*

817 **K** Ogod, gdimugod dràgo, i kogamu drago misniika missu de- voto poslùsca, dobiiva svakii pùt, i za svakù tako poslufca- nu missu, po dopùsschiegniu Innoc. VI. oprosètègnie od 30. higlia- dah godiinah: a po dopùsschiegniu Urbana IV. Martina V. Siksta IV. i Eugenia IV. od offam stotinah godiinah, svakiboje od gni dopùstio za to oprosètègnie od dvista godiinah; sèto u sve cfinii offam stotiinah godiinah. *Tako svidocsi Eugenius Pretelli u svojim Kni- gam, imenom Novello Giardino Spirituale.*

818 Kogodse; toliko na missi, koliko izvan misè, klekavsci po- klonii prisvetomu Sakramentu pricseffchiegnia, dobiiva svakii pùt, po dopùsschiegniu Ivana XXII. oprosètègnie od dvaest dānah. A kle- kavsci, i poklonivscife, kad Misniik u Missi govorii one riicsi: *Et verbum caro factum est*; tojest: I Riics put ucsigniena bii, po istomu Ivanu dobiiva oprosèt. od triest dānah. Istò po istomu do- biiva, kadgod prighne glàvu, i pokloniife, kadse u missi, i izvan misè csuje rechi, ili sàm rekne *Gloria Patri &c*; tojest slava oczu, i Siinu, i Duhu Svetomu &c. A kadgodse poklonii Misniku, toliko kad igiè u Sakrisètiu, ili na ottàr missu govoriti, koliko u svakoi drugoi Skobbi, dobiiva po istomu Pàpi oprosèt. od pèt dā- nah. *Tako Svidocsi O. Nicolaus Strata a Taurino.*

Offim

O Sfin togà Velii S. Agusctin, da za onò vriime, koje slusca 819
cfovik missu, nitti starii, nitti slabii vechma negoje pria missè
io. Da onii dān, u koi poslusca devoto Missu, nechie upasti ni
jedan grih Smartnii; à mālimume svi oprasctaju. Da onii dān, u koije
posluscao devoto Missu, umrè, tolikomu vaglia, koliko daje sve po-
tribitè Sakramente na Smarti primio. Da sve stoje, i koracsaje,
koje ko cfinii igiuchi na Svètu Missu, Angieo gniegov straxanin bi-
lixii, i za svakù i svakii priima mloghè blagosove, i darove od Boga.
Da onii dān nechie umriti s' nàglom Smarchiu : a ako umrè brez
pricfesschiegnia, czarkvaga za pricfesschiena darxii. *Dovle S. Au-*
gusctin.

A S. Bernardo bilixii, da posluscavsci devoto bogatacz u dān 820
poslenii missu, nechiemu dobro onii dan ni malo pomankati, nitti-
chiemu basctini u pogliu zlo vriime nauditi. Da Siroma Zanacsia
posluscavsci takogier u dān poslenii devoto S. Missu, ni malo s' tim
svom poslu vrimenta ne gubii, vechiemu nadnicza ràstè, i possao na-
priduje.

S. Ivan Zlatoufnii Svidocfii, da tolikò vaglia S. Missa, koliko 821
Smart Issukarstova; jer kako nasje s' onom od smarti odkupio, tako
nas s' ovom saragniuje. I dase s' svakòm missom mloghè duscè iz
Purgatoria oprasschiajuh. A S. Jerolim velii, da onè duscè Purga-
toria, za koje Misniik u Missi Samo Spomenu ucsinii, i pomolii, prem-
da za drughe missu govorii; nikakve mukke, u onò vriime u koje
missu sluxii, ne tàrpè.

S. Gargür Sudii, dase s' svakom Missom naiposlìi jedan griscniik 822
k' Bogu obràtii, i jedna duscè iz Purgatoria ofslobodii; i svakoga,
koiju s' devoczionom govorii, ili slusca, u dobrocsigniegniu tvardii,
i stanovitii. I da za svakù Missu, za onò vriime dokse govorii,
pristaju, smankavajuse, i dixù mloghe duxnè pokore xiivim, i mart-
viim, navlastito oniim, za kojese govore. A S. Ambroxo podpif-
suje, da vechie vaglia jedna Missa u xivotù za sebè recfena, ili po-
sluscana s' devoczionom, nego stò poslìi smarti. I daje vechie
vriidna Missa za odpusschiegnie Krivinè, i duxnè za Krivinu pokorè,
nego sve ostalè molitve, i Bogogliubnà dila.

Sctiese u xivotu B. Alana, daje istomu ukazavscise jedan put 823
Gospa rekla, dasu tako dràghi gniezinu Boxanstvenom Siinu, Sviita
Eeee odku-

odkupitegliu, onii, koi s' devoczionom sluscaju S. Missu, uspomenu xiiivu gniegove mukke, dabi, kolikoju pùtah sluscajuh, toliko pùtah za svakoga gnii, kadbi biilo moguchie, istù mukku draghe voglie opet tàrpio : ali Sctobihim, recse, iz nova za gnii tarpechi mukku zaslùxio, izvarscuje u Svetoi missi s' neizmiirnim dostojanstvom za sve jedan pùt podnescenè mukke. I istaje S. Dominiku ocfitovala, dajoi je svarhu svih devoczionah, koi joise na posctegnie cfinè, drago posct. koje joise s' devotim govoregniem, ili s' sluscagniem Missie cfinii.

824 A posctovàni sluga Boxji Ivan Lanspergio Kartuzian, bilixii u xivotu S. Mektildè Diviczè, duvnè Benediçtinskè, dachie svakoi personi, koja s' devoczionom Missu Svètù sluscà, kad na smart dògiè, tolikò Boogh Angielah i blaxenih poslari, daju protiva napastma diavaoskim brànè, i s' posctegniem u Rai doveduh, koliko je Miissah u svom xivotu devoto posluscala. Jose piiscuh mloghii drughii glasni naucitegli, dachie sve onè, koi u poslène dneve (u svetacboje svak pod smartni grih duxan sluscatju) sluscajuh Svètù Missu, svarhu izbrojenih, s' ne izmiirnima drughim blagosovii, i doravma Boogh pomilovati.

825 Sada procziini manitošt onih Karsschianah, koi od liinosti, ili bud za scto toliko blàgo zabugiujuh, i toliko mal devoczion Missi Svetoi imaduh, da i u Svetkovine sàmo dase odùxe na gniu dolazè, stojechi na istoï brez i jednogh zlamegnja devocziona, i tolikè Boxje milosti posctègnja; i vùkuh, misto tolikih blagosovah, i milostih, sarcxbu Boga Svemoguchiega na sebè, kako svidocsi ovii dogagiai, kòga bilixii Cezareo : tojest. Stojechi jedan pùt u czarkvi na velikoi Missi jedan velika plemena Gospodin, koi nektivsci ni glàvè prighnuti, kadje vas pùk, pivajuchise na istoï u virovagniu one riicsi :
UPÙTISE U UTROBI DIVICZE MARIE, I CSOVIK UCSINII, na kolina i s' obrazom na zemgliu pao; ukazase u strascnoi priliki vràgh, i pogledavsciga sarditim obrazom, dade tescku zauscniczu, govorechi na glàs : *Nespoznanasc i oboliczo, ne csujesci, kako se je sve moguchi i privissokii Boogh za tebe csovik ucsinio; kako se dakle ne stiidi se s glàvom uzgòr stajati, brez i jednè sctimè, i posctègnja, csujuchi dase je tvo Gospodin za tebe ponizio : jer i tii, kako drughii tvoju glavù ne ponizisc daje za menè to ucsinio, jabimuse do dubinè paklenè klagniao. I s' tin izcsaznu. Prato fierito.*

§. II.

Oprosdèegnia, koiaſe s' razlikim molitvam, i Bogogliubnii dilii dobiivajuh, ſvakdi, i od ſvokoga.

K Ogodſe devoto poklonii, kadſe imenuje ISSUS i MARIA, 826 dobiiva po dopùſſchiegniu Ivana XXII. oproſt. od dvaeſt ànah. A imenujuchi devoto ISSUSA, u i izvan zdravè Marie, adgodſe to ucinii, dobiivaſe po dopùſſchiegniu Urbana IV. oproſt. od trieſt dènah, kòmu Ivan XXII. nadodade joſt toliko. Svarhu togà Innoc. VIII. *Splendor Paternæ gloriæ* dopùſtii oproſt. od peet dènah, i peet cſetardeſniiczah, ſvakomu, koi na ſvarſi zdravè Mariè rekne ESUS. A Pio V. *Injunctum nobis &c.* dopùſtii oproſt. od ſedam ànah Svakòmu, koi u i izvan Roxaria Gòſpina devoto imenuje Ime Iſuſa, i Diviczè Mariè, koliko, toliko pùtah. Sada procziini kolikoſe pùtah to oproſtègnie dobiiva, kadſe Gòſpino Roxario, ili obicſaina Kronicza govorii, gdiſe toliko pùtah imenuje ISSUS, i MARIA: koliko viſcè, kadſe na ſvarſi ſvakògh ocſe-nàſca, i zdrave Mariè rekne AMEN JESUS. Svim tim oproſtègniom za imenovagnie devoto imènah Iſuſa i Mariè nadodade Sikſto V. *Reddituri* 2. Jul. 1587. oproſtègnie od dvaeſt i pèt dènah. A onim, koi to naucſè, i izmu u obicſai govoriti u xivotu, imenujuchihi s' uſtma, ili ſarzem na cſas ſmarti, dopùſtii oproſtègnie puno ſvih grihah. Sètoſe azumii, dabi i nebio u kom Brattinſtvu, nitti imao koju Svetigniu, za tojaje, kakoje gori reſeno, iſtò oproſt. na iſtà imena dopùſſchieno.

Onim, koſe, kadſe ſuſritaju, ovako pozdravgliaju : *Faglien* *ud di Iſſukarſt*, odgovorajuchi *Amen*, ili *u viike*, ili *vazda*, dopùſtii iſtii Sikſto, s' iſtòm Knigom, oproſtègnie od ſtò dènah. A Predikaturom dopùſtii milòſt iſtò dobiivati, i kad priporuſfujuh, naſtoje da toliko ovo pozdravgliegnie, koliko imenovagnie imènah Iſuſa i Mariè oſſim toga, u obicſai dègiè. Sèto ſve naipolii potvardii ſvetè uſpomenè Benediè XIII. Pàpa *Alias Sanctæ mem. Sixtus*. 12. Jan. 1728.

K Adgod ko pogliubii Svètii Kriix, na komumu drago miſtu, do- 827 biiva po dopùſſchiegniu Ivana XXII. i potvargiegniu Klementa IV. oproſtègnie od jednè godine. A koſe devoto poklonii na

zavaršcegnie duhovnih Popiivkah, u koimase obicšainim načšinom imenuje prišvètò Troištvo, dobiiva oprosčègnie od 40. godiinah, po dopùššchiegniu istoga Ivana Pàpe; ilmu sàm govorechi zavaršciivao, ili zavaršcivat cšuo. Ko, kadse govori Pisma *Magnificat anima mea Dominum*, ustane na noghe, i devoto štoii dokse svaršcii, dobiiva po milosti istògh Ivana oprosčt. od 40. dānah.

828 **Z**A Svakii ocse-nasc, i zdravu Mariu, gdimu drāgo, i u kojemu drāgo vriime devoto recšena, dopùštii Innocenczio IV. i Gargùr VIII. Svakii od 40. dānah oprosčt. a Benedišt X. još tolikò, kolikò obodvoicza, nadometnuvšci drugo cšetarešt dānah. Ščto u šve cšinii oprosčt. od dvišta dānah. A kadgod ko rekne petnaest ocse-nāscāh, i toliko zdravih Mariah, za onè koisu u šmartnom grihu, dahi Boogh prošvītlii, i dovedè na pokoru, dobiiva švakii pùt odpùššchiegnie trechiegh diila švih švaih grihāh, po dopùššchiegniu Leona X. Za švaku zdravu Mariu, devoto recšenu, toliko, koliko pùtah, dopùštii Urban IV. oprosčt. od 30. dānah.

829 **Z**A cziilo Officzie Gòspino, dopùštii Pio V. Svakomu, toliko, kolikoga pùtah devoto reknè, oprosčt. od ščò dānah. A Ivan XXII. za švakù istogà na pòse czarkovnu ùru, od 40. dānah. Za onii cšerek Popiivkah istogh officzia, *Maria Mater gratia &c.* tojest: Mario Maiko od milosti, Maiko milošardna došti; od nepriategliāh ti nas cšuvai, i na šmarti ti nas primai; ilmuse rekao u officziu, ili izvan officzia, dopùštii Aleksandro VI. oprosčègnie od dešet god. Za *špassi Kragliczu*, Kadgodse devoto reknè, dopùštii Ivan recšenii oprosčt. od 40. dānah (ova molitva varlo pomaxè utechi od groma uz garmgliavinu; pomaxè cšudnovato trùdnim xenam, da lakko, i zdravo rodee, kakoje kušcala jedna, kojuje, poslii sedam dānah teška trùda u porodu, naucšio S. O. Franczeško, da *špassi Kragliczu* reknè, kako bilixii S. Bonav. I ofslobagia mochno od napastih vraxjih, kakoje Kušcao jedan teško napastovan Dominikan. Ščto bilixii *Pisanus in conform.*) za ovù Pridpiivku *Alma Redemptoris Mater &c.* Svakomu kojiu, i kadgodju reknè, dopùštii Ivan XXII. oprosčt. od pèt dānah. A za ovù *Nativitas tua Dei Genierix Virgo* dopùštii istii oprosčt. od pèt godiinah. Za letanie Gòspine, kadgodse devoto reknù, dopùštii Sikšto V. i potvardii Benedišt XIII. gori špomenùtii, oprosčègnie od dvišta dānah.

ZA officzie mærtvih, za Psalme graduale, i za Penitencziale (offim 830
oprosčègniah, kojase s' istima dobiivaju, bivsci u kojem Brat-
instvu, ili imajuchi koju svetigniu Jeruzolimsku, kakoje gori recse-
io; ili drugù koju Svetigniu, kakochiese sad doli rechi) dopùstii
pio V. kadgod ko devoto reknè; za officzie martvacsko oprosč.
od stò dènah. Za Psalme graduale od 50. dènah; toliko i za Psal-
ne Penitencziale, ilmuhi rekao svitovgnik, ili Redovnik i czarkov-
nik, il u koru, ili izvan kòra.

§. III.

*Oproschègnia, kojase dobiivaju po Kruniczam, Ro-
xariom, Krixichiem, i medagliam, blagoslovoglienim od Riims-
koga Pàpe, ili od onih, koimje offobito dopùstio Papa blagoslovathi,
i diliti.*

KOgod ima jednu takù Svetigniu, dobiiva, po dopùsschiegniu, 831
naiposlii potvargienu od Innoc. XIII. i Benedièta XIII. na istè
Svetkovine, i po istii nàcsin, oprosčègnie puno svih grihah, i sva ne
puna; na Svetkovine, i s' molitvama, za xivè, i za martvè; kojà, i
kako po Svetigni Jeruzolimskoi. Dopùsschiujuchi Innoc. svarhu to-
ga, dobiivati oprosčègnie puno po istoi Svetigni i na Svetkovinu S.
Jozippa Zarucniika B. D. Marie: i odregiujuchi, dase s' Svima, i s'
Svakim Zabilixenih Bogogliubnih diilah, i molitavah gori u pogl.
4. cslanku 1. §. II. liistu 493. za dobiichie izbrojenih ondi oprošt.
po Svetigni Jeruzolimskoi; moguh s' istima, po jednoj ovih Svèti-
gniah istà dobitti, akose, buduchi sàmo jedna, na posčtenu mistu, u
ucxeri, ili drugoi kojoj prigradi Kuchiè, u kojoj stoje, takà Sveti-
gnia, tojest Kriix, ili propechie, ili medaglia, ili drugò prilicno
zlamegnie istè, ucine prid istòm sva, ili kojegod istih diilah, prem-
dabi ni jednu, vlastitu sebi, kogod ne imao.

ABenedièt XIII. posvetivsci offam slùgah Boxjih; tojest Turibia, 832
Arczi-Biskupa Limè Grada u India, Jakova od Markie, izpo-
vidniika, Reeda *obsluxiteglskogh* Mèlè Brattjè, Jagniu *de Monte Poli-
ziano*, Diviczu; Peregrina Laziosi; Ivana *de Cruce*; Franczescka Solana,
izpovidniika Reeda *obsluxiteglskogh* Mèlè Brattje; Aloizia Gon-
zagu, i Stanislaa Kostku, izpovidniike, drùstva Issusova; odredii,
da

da kogod uzimà Kruniczu, ili Kriix, ili Propechie, ili medagliu, kojaje on za posćegnie istih Svetih blagosovio, ili onii, kohimje, na istu svarhu, dào oblàst blagosiviat, i diiliti. Odrèdii rekko, da kogod uzima jednu istih Svetigniah, i obslùxii, sćtoje pripiifano za dobiichie oprosćègniah dopùschienih na Svetignie Jeruzolimskè; dobie oprosćègnie puno svih grihah, offim Svetkoviinah ondi izbrojenih, i na Svetkovine istih offam Svetih. Josć da kogod u ocfi svih, ili kojeghgod istih offam Svetih Svetkovinè, uzpostii, i na Svetkovinuse izpovidii, i pricfestii, dobie takogier oprosćègnie puno svih grihah, imajuchi kojugod recsenih Svètigniah, premdabi ne obsluxio svakè nediglie priko godinè, sćtoje za dobitti puno oprosćègnie, po istoi Svètigni, na drughè u spomenutom mistu imenovànè Svetkovinè, obsluxiivat pripiifano.

833 A Svarhu oprosćègniah ne punih, dilom ondi zabiloxenim odregienih, po Svetigni Jeruzolimskoi; dopùstii. Po parvò: da kogod uzima jednu recsenih, svoga, ili onih, kohimje on dao oblàst, blagosova Svetigniu, dobiè, jedan pùt u godini, sva oprosćègnia, kojase dobiivajuh pohodechi sedam poglavitih Riimskih czarkavah; kad tojest Skruscivscise od svojih grihah, i odlùcivsci pokoriti, pohodii istii dān sedam czarkavah u mistu, gdi stoii; ili, ne bivscihi sedam, sve kojesu; akolie sāmò jedna, sve istè ottàre: i pomolii Boga za izkorègniegnie neviirstvah &c.

834 Po drugò: da kogod promislilii kojegod ottaistvo mukchè Issukarstovè, i na posćegnie istè pogliubii sedam pùtah zemgliu; dobiè istii dān sva oprosćègnia, kojase dobiivajuh u Riimu uzlazechi uz skale Svetè: al i to sāmò jedan pùt svakè godinè.

Po trechie da Kogodse svojih grihah pravo uzodriicsè, s' tvardom odlukom viscè ne grisciti: ili na priliku kogagod recsenih offam svetih ucfinii kojegod kriposno dillo; kadgod to, i kolikogod pùtah ucfinii, dobie oprosć. od sedam godiinah, i od toliko csetardefniiczah.

835 Po csetvarto da kogod prosćtie, ili sćtiti cfuje kojegod poglavie xivota istih offam svetih, ili pohoditi budè Kogagod istih ottàr, ili posćtovati budè priliku: i pomolii Boga za csetito napridovagnie czarkvè Svetè, i obrachiegnie griscniikah: Kadgod, i Kolikogod pùtah to ucfinii, dobie oprosćègnie od stò dānah.

Po peeto : da kogod dàde sctogod Siromahom , ilihi poucii ,
i pouciti ucfinii potribitòm nauku pravè virè , i dobrògh Karff-
nianskògh xiivglienia : Kadgod , i kolikogod pùtah to ucfinii , do-
bie takogier od stò dènah oprosctègnie.

Po scèstò : da istò od stò dènah oprosctègnie dobie , kogod , 836
kadgod , i kolikogod pùtah ucfinii devoczion Svetomu Sakramentu
Ottàra , ili B. D. Marihi ; promiiscgliajuchi ottaistvo tiila , i Karvi
Fukarstove , i dobrà , koja s' istim od Boga priimamo ; ili drugacjie
osctujuchi istò ottaistvo ; i tuxechi i bolujuchi u sarczu s' D. Ma-
hom svarhu mukke , i smarti gniezina pridragoga Siina , nascègh pri-
nilostivògh odkupiteglia.

Po sèdmo : da Svakii , koi u Riimu stoii , ilife izvan gniega ma- 837
nie od dvaest talianskih miigliah daleko nahodii , akoje pravo raz-
loxito zapriiscen , dòchi na blagosov , koi Riimskii Pàpa obicfaje
ocfito davati pùku na uskars , i na spassov dèn ; izpovidivscife , i pri-
scfivscifi , i pomolivscifi Boga za izkoregniegnie neviirstvah ; dobie istà
oprosctègnia , koja dobiivajuh onii , koife na istòm blagosovu nàgiuh.
A koife daglie od dvaest miigliah izvan Riima nahodè , dobiuhi ,
ucfinivscifi istò , ako i niisu pravo rəzloxito zapricfeni u Riim na istii
blagosov dòchi.

Naiposlui odrèdii istii Benediçt , da akofe i od dūga ucfinè sva, 838
li kojegod spomenutih diilah , kako kadhi ko zavituje , ili na izpo-
viidi priimii za pokoru , dobie niscetanemagnie odregienahim oprosct.
Istom ako ima kojegod spomenutih , svòga , ili drughi Riimskih Pa-
pah blagosova Svetigniu. Alie takogier odrèdio , i òn , i Innoc. da ,
ako ko , primivscifi parvii pùt za sebe koju takù svetigniu , drugomuju
poklonii , ili u nàrucu dàde , nikakva oprosctègnia drughii sc' gniom
neimàdè : nitti , akoju izgubii , drughu na misto istè moxe odrèditi :
Quacunque concessione , & privilegio in contrarium non obstante. Post De-
cret. Alex. VII. 6. Febr. 1607. Zato kadse izgubii takà Svetignia ,
gubife i milòst dobiivati izbrojenà oprosctègnia , na Svetkovine , i s'
molitvama recfenim : Kojase ni s' prilikom Svetih na hartih , akobi
ko , imajuchi oblàst diliti taka oprosctègnia , takè prilike , za to bla-
gosovio : hocièbo spomenutè Pàpe , dasu prilike , kadse po gnima
recfenà milòst dàje , na zlatu , ili srebru , ili komu drugomu midju ,
kakofe obicfainim nàscinom cfinè Medaglie.

P O.

P O G L A V I E V.

Od ottaistvah, Kojasu izvarscena u S. O.
Franczefcku : od offobitii milostii, s koimagaje
Bògh svemoguchi nadàrio : i Kojeje zarad gniega
Reedu gniegovom podiilio.

839 **K** Ako Poglavicze Zemaglskè, Kolikohim ko virnie sluxii, toli-
komu vechie milosti cfinè, i offobite povlasticze dàjuh, dixu-
chi gnii i gniove sinove na velika dostojanstva, i posčègnie. Ta-
ko Kragl nebeske slave Issukarst, slughe, kojemu na zemgli viirno,
sluxè, u nebeskoi slavi na vicsgnie posčègnie dixè, dajuchihim, po-
miri viirnosti, dostojanstva, i dilechi mloghim za gniova dostojans-
tva milosti. Zato i u slavi nebeskoi ima doisto viscii, i nixii sida-
liisctah : nittie sumgnie, da kako na zemgli, tako i na nebu, ko bli-
xè Kraglia fidii, vechiu istòga milòst uxiiva, i offobitie posčègnie
imà. Velicsanstva, i dostojanstva offobitògh S. Patriarke Franczesc-
ka, u slavi nebeskoi, mlogasu zlamègnia, u velikii ottaistvii Boxje
milòsti, kojasu u gniemu izpugniena ; premdaje sàmo ono kojeje
istii Kragl nebeskè slavè glavom na gniega na planini *Verna* metnuo,
tojest priliku svoju dao, zadovoljno svidocsanstvo offobitògh gnie-
govògh velicsanstva. I jasam bio namislio, s' duxim govoregniem
sva ottaistva gniegove Svetignie, i darove Boxje milosti, u gniego-
vom xivotu, i Reedu, kazati; alimi skracfaje posluh vriime, zato
u kratko dajem na znagnie.

C S L A N A K I.

Ottaistva izvarscena u Svetome oczu Franczefcku.

840 **O** D ottaistvah, po kojima josè u stàrom zàkonu bii zlamenovan:
jednoje onò u Kgniga Naroda : *Faciamus hominem ad imagi-
nem & similitudinem nostram.* S. Bernardin. Sen. Barthol. Pis. & Uber-
tin. a Cafali. Drugo bii Zlamenovan po onomu cfoviku, kòga, ka-
ko vidii Ezekiel Pròrok, zòvnù Angieo, i zapovidiimu, da igiè po
Jeruzolimu, i bilixii s' slovom T, onè, koi placuh, i tuxè svarhu
opacfi-

pacfinè, kojase cfinii u gniemu. *S. Bonav. S. Bernard. Sen.* Trechie
 i zlamenovan po onomu csetvartomu, koi biase prilicfan Siinu
 Boxjemu, i hogiasce po pechi oghgnia goruchiega s' trima mladichi,
 bje baczii u istu Nabukodonòzor. *S. Antonin. Floren. S. Bernard. Sen.*
 csetvarto, bii zlamenovan po onomu cfoviku poglia-ràdinu, komu-
 niese velii Zakaria Prorok 13. rechi : Kakesu to ranne u frid rukku
 roih &c. *S. Anton. Pad. Mayron.* Peeto bii zlamenovan u novomu
 akonu, ne sàmo po duhovnom, vechie i po pravom slovskom ra-
 amu, po onomu Angielu, koga vidii Ivan Evangieliscta, Apoc. 7.
 bi izlazasce od Istoka, s' Zlamegniem Boga xiiivoga, i viikàsce s'
 velikim glasom csetirima Angielom, koi imadiauh oblàst nauditi
 emgli i mòru; da ne udè, dok ne zabilixii slùgah Boxjih na cselu.
Bonav. sotus, & ubertinus.

C S L A N A K II.

Osobitè milosti, s' koimaje Boogh svemoguchi S. O.
Franczescka nadario.

OD daròvah, s' koimagaje darovala milòst Boxja u xivotu, megiu 841
 ne izbroinim, i ovisu, Daje posvechien u utrobi materinoi, *S.*
onav. & alii. Dagaje Angieo na Karsctegniu darxao. Daseje u sctali
 ao i Issukarst rodio. Dase do gniegà niko nie na Sviitu Franczesc-
 o Zvao. *Vading. & alii.* Da nighda nie smartno fagriscio. *S. Bernard.*
en. Liranus & alii. Daje imao podpuno gospodstvo, i oblàst svarhu
 vòga tiila. *S. Bonav. S. Ber. Sen.* Daje u ovomu xivotu vidio slavno
 fovicfanstvo Issukarstovo, i u tiilu iscao sc' gnim na nebo. *S. Bernard.*
en. Risan. & Gregor. IX. Daje primio od Issukarsta uprav oprosctègnie
 Porczyunkule. *Hon. III.* Daje Issukarst glàvom doscao k' gniemu na
 vernu, kadgaje s' svoim rannam rannio. *S. Bonav. S. Ber. Sen. & Ab-*
bas Angelus Grillo. Daje vidovno doscao na gniega Duh S. Kadje ran-
 ne primio, kao na Aposctole, na Duhove; i sasvim nestalo u gniemu
 quassa griha, iliti *fomes peccati* *S. Ber. Sen.* Daje na svojoj smarti od to-
 iko Angielah obkoglien bio, dasu Diavli dvi miglie daleko od gnie-
 ga stajali *Vital. & Mich. a Purif.* Daje gniegova dùsca, kadje iz tiila
 zascla, kao striila Kros Purgatorie proscla, i sve dùsce Kojesu ondi
 biile u Rai sobom odvela. *Sedul. Vital. Risan.* Da u Raju fidii na Lu-
 sziferovu mistu. Dachie pria dneva sudgniega gniegovo tiilo od

F f f f

mart-

*misniik, klekavsci prid velikim, ili prid Brattinstva Ottàrom, zapocseti pi-
vajuchi Pismu Veni creator Spiritus. A kadse svarsei pisma, stavsci uz-
gòr rechi. V. Adjutorium nostrum in nomine Domini. R. Qui fecit
cœlum, & terram. V. Sit nomen Domini benedictum. R. Ex hoc
nunc, & usque in seculum. V. Domine exaudi &c. V. Dominus vo-
biscum &c.*

Oremus.

DEus, qui ut Servum redimeres, filium tuum per manus impio-
rum funibus ligari voluisti, benedic ✠ quæsumus funes, &
chordas istas, & præsta, ut qui eis, velut ligamine pœnitentiali cin-
gentur, vinculorum ejusdem Domini nostri Jesu Christi perpetuo
memores existant, & in confraternitate, in quam assumuntur devote
perseverantes, tuis cum effectu semper obsequiis se alligatos esse
cognoscant. Per Christum Dominum &c.

Oremus.

OMnipotens sempiterne DEus, qui peccatoribus veniam, & mi-
sericordiam quærentibus tuæ propitiationis indulgentiam tri-
buis, oramus immensam Clementiam tuam, ut has chordas bene ✠
dicere, & sancti ✠ficare digneris, ut qui eis pro peccatis suis cincti
fuerint, veniam, & misericordiam, ac tuæ protectionis perpetuam
assistentiam promereantur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

*Poslii togachiese posckropiti Svetòm vodòm pojàs, i onii, Koichiese sc'
gnim opassati: pak davscimuga dase sam sc' gnim opascè, misnikohie sapi-
gniuchi s' priida pojass, rechi.*

Præcingat te Dominus cingulo puritatis, & Confraternitatis
nostræ, & extinguat in lumbis tuis humorem libidinis, ut maneat
in te virtus continentiae, & castitatis, & à DEO semper protegaris
in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti. Amen.

*Kad sve tako (akohije viscè) opascè, ondachie okrenuvscise k' opassà-
nim rechi. V. Salvos fac servos tuos. R. DEus meus sperantes in te.
V. Esto eis Domine turris fortitudinis. R. A facie inimici. V. Ni-
hil proficiat inimicus in eis. R. Et filius iniquitatis non apponat
nocere eis. V. Domine exaudi &c. V. Dominus vobiscum &c.*

Ore-

Oremus.

Domine JESU Christe, qui Beato Petro Apostolo, significans qua morte clarificaturus esset DEum, prædixisti, per alium in se-
cūtute ipsum fore cingendum, famulos, & famulas tuas, quas cin-
gulo nostræ Religionis præcinximus, tua quæsumus claritate præcin-
ge, & tui nominis metu salutari constringe, ut tua eis opitulante
gratia, in societatis, quam ingrediuntur, devotione usque in finem
ugiter perseverent. Qui vivis, & regnas in sæcula sæculorum. Amen.

*Akolie jedan, ili jedna opassana, svechiese rechi jednostrucno. I kad-
je jedan, ili mlogo Skrovito opassujuh, ostavichiese pisma. Veni creator
spiritus.*

Velikò Brattinskò odriiscegnie, na čas Smarti.

Kada upravitegl Brattinstva, ili drughii mišniik Reeda, poslan od staresci- 845
ne s' istom oblasschii, dōgiè u kuchiu k' bolesnomu brattu, ili sestri,
akoga nāgiè u takom Skoncsagniu xivota, da sumgnii, hochieli i svu obicsai-
nu molitvu odriscegnia svarsciti pria nego dūsca izagie; imamu ovako u kra-
ko odriscegnie dati. Concedo tibi Indulgentiam Plenariam, prout in
hac sequenti absolutione exprimitur. In nomine Patris, & Filii, &
Spiritus sancti. Amen.

*Akoli vidii, dachiemu bolest vechie vrimena dati, rekavsci Pax huic
domui &c, i posckropivsci s' Svetom vodòm bolesniika, i kuchiu, govorechi
Asperges &c, ponukovachie bolesniika na ustarpglivo podnascagnie bolesti
za gliubav Boxju, Spomenuvsciga Sčtoje Issukarst za gliubav gniegovu
dragbè voglie podnio; pak upiitatga imali potribu izpoviditise, i izpovi-
divsciga, ako hotio budè, klecsechi rechi s' drusčtvom, akoje visčto, ili sām
Psalmie Miserere mei DEus &c. Qui habitat in adjutorio altissimi &c.
Laudate Dominum omnes gentes &c. Za rim Kyrie eleison, Christe
eleison, Kyrie eleison. Pater noster &c. Pak ✠. Et ne nos inducas in
tentationem. R. Sed libera nos à malo. ✠. Salvum fac servum tuum.
R. DEus meus sperantem in te. ✠. Mitte ei Domine auxilium de
sancto. R. Et de Syon tuere eum. ✠. Nihil proficiat inimicus in eo.
R. Et filius iniquitatis non opponat nocere ei. ✠. Domine non se-
cundum peccata sua facias ei. R. Neque secundum iniquitates suas
retribuas ei. ✠. Esto ei Domine turris fortitudinis. R. A facie inimici.
✠. Dominus opem ferat ei. R. Super lectum doloris ejus. ✠. Ora
pro*

pro nobis sancta Dei genitrix. Ut digni &c. *ſ.* Ora pro nobis S. Pater Franciscus. *R.* Ut digni &c. *ſ.* Domine exaudi &c. *ſ.* Dominus vobiscum &c.

Oremus.

DEus cui proprium est misereri semper & parcere, suscipe deprecationem nostram, ut nos, & hunc famulum tuum N. quem delictorum catena constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absolvat.

DEus infirmitatis humanæ singulare præsidium, auxilii tui super infirmo famulo tuo N. ostende virtutem, ut ope misericordiæ tuæ adiutus, Ecclesiæ tuæ sanctæ incolumis repræsentari mereatur.

OMnipotens & misericors DEus, qui humano generi, & salutis remedia, & vitæ æternæ munera contulisti; respice propitius famulum tuum N. in infirmitate corporis laborantem, & animam refove, quam creasti, ut in hora exitus sui absque peccati macula tibi Creatori suo per manus Sanctorum Angelorum repræsentari mereatur.

COncede hunc famulum tuum N. quæsumus Domine DEus, perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere, & gloriosa B. Mariæ semper Virginis intercessione à præsentis liberari tristitia, & æterna perfrui lætitia.

DEus qui Ecclesiam tuam B. Patris nostri Francisci meritis foetu novæ prolis amplificas, tribue nobis quæsumus ex ejus imitatione terrena despicere, & cœlestium donorum semper participatione gaudere.

Sanctissimæ Genitricis tuæ Sponsi quæsumus Domine meritis adjuvemur, ut quod possibilitas nostra non obtinet, ejus nobis intercessione donetur. Qui vivis, & regnas in sæcula sæculorum. Amen.

846 *Za tim, ako budè vriime, kakoje gori u diilu 2. pogl. 2. cslan. 6. §. III. recseno, datimu odriscegnie, rekavsci naipri istii bolesnik, ili koi drugii, Confiteor &c; za koimchie misnii naipri: Misereatur tui &c, i Indulgentiam &c; pak s' glasom poviscim, i razgovètnim.*

Dominus noster Iesus Christus, per merita suæ sanctissimæ passionis, te absolvat, & gratiam suam tibi infundat; & ego auctoritas ipsius, ac Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & Summorum Pontificum, mihi in hac parte commissa, & tibi concessa, absolvo te ab omni vinculo Excommunicationis majoris, vel minoris, si quam incurristi, & restituo

te unitati fidelium, & sanctis Sacramentis Ecclesiæ. Item eadem aucto-
ritate absolvo te ab omnibus peccatis tuis, quibus contra DEum, ani-
mam tuam, & proximum tuum, fragilitate humana, ignorantia, vel
malitia deliquisti, concedens tibi remissionem, & Indulgentiam Ple-
nariam omnium peccatorum tuorum, confessorum, & eorum de quibus
etiam non recordaris, aut oblitus fuisti, in quantum claves Ecclesiæ
se extendunt. Item, auctoritate DEI, & Beatorum Apostolorum Petri,
& Pauli, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & Summorum Pontificum Sixti
IV. Sixti V. Nicolai IV. Gregorii XV. aliorumque Summorum Pon-
tificum, mihi in hac parte commissa, & tibi concessa, in quantum cla-
ves S. Romanæ Ecclesiæ se extendunt, absolvo te à pœnis Purgatorii,
quas pro peccatis commissis, & delictis in hoc mundo perpetratis,
meruisti: & restituo te illi innocentia, in qua eras, quando baptiza-
tus fuisti. In Nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti. Amen. Pas-
sio Domini nostri &.

Poslii togachie rechi. ✠. Benedic anima mea Domino. R. Et omnia
quæ intra me sunt nomini sancto ejus. ✠. Benedic anima Dominum.
R. Et noli oblivisci omnes retributiones ejus. ✠. Qui propitiatur
omnibus iniquitatibus tuis. R. Et sanat omnes infirmitates tuas. ✠.
Qui redimit de interitu vitam tuam. R. Et coronat te in misericor-
dia, & miserationibus. ✠. Qui replet in bonis desiderium tuum. R.
Renovabitur ut Aquilæ juvenus tua. ✠. Dominus conservet te, &
vivificet te. R. Et non tradat te in animam inimicorum ejus. ✠. Vias
tuas Domine demonstra ei. R. Et semitas tuas odoce eum. ✠. Do-
minus sit in itinere tuo. R. Et Angelus ejus commitetur te. ✠. Sit
nomen Domini benedictum. R. Ex hoc nunc, & usque in sæculum.
✠. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DA quæsumus Domine servo tuo N. diabolica vitare contagia, &
te solum DEum pura mente sectari.

Misericordiæ tuæ remediis, quæsumus Domine fragilitas ejus sub-
sistat, & quæ sua conditione atteritur, tua clementia reparetur.

DEus qui omnipotentia tuam parcendo maxime, & miserando ma-
nifestas, multiplica super hunc famulum tuum N. misericordiam
tuam, ut ad tua promissa currentem cœlestium bonorum facias esse
consortem.

Quæ-

Quæsumus clementiam tuam omnipotens DEUS, ut per virtutem sanctissimæ passionis tuæ famulum tuum N. gratia tua confirmare digneris, ut in hora mortis ejus non prævaleat contra eum adversarius; sed cum Angelis tuis transitum habere mereatur ad vitam.

Pateant aures misericordiæ tuæ Domine præcibus supplicantium, & ut petentibus desiderata concedas, fac eos quæ tibi sunt placita postulare. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

847 *Za tim more rechi* Si quæris miracula &c. *I ako ne bi mogao csekati dok izdahne, ima priporuciti Kuchidnom gliubav u potribi svoga izkarniega, kakoje recseno gori u diilu 2. pogl. 2. §. 28. I ako nebi imali za dosta Marinskoga, ili drugogh blagosova Sviichiah, buduchi da, kakoje u istom mistu kazano, nepriategli duse varlose boe, i bixe od svitlosti blagosovglienè kod bolesniika, ima od obicsainih Sviichiah, s' koimase u kuchi sluxe, koliko vidii potrihu, blagosoviti; ilmu biile lojane salivenè, ili x czriipu, ili lampada s' ugliem, ako ne moguh bitti vosetanè.*

BLAGOSOV.

✠. Adjutorium nostrum in nomine Domini. R. Qui fecit cœlum, & terram. ✠. Dominus vobiscum. R. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

Domine JESU Christe Fili DEI vivi, benedic ✠ quæsumus candelam istam (vel candelas, vel lampadem, vel lucernam) supplicationibus nostris. Infunde eis Domine per virtutem S. Crucis ✠ benedictionem cœlestem, qui eas ad repellendas tenebras humano generi tribuisti: talemque benedictionem signaculo S. Crucis ✠ accipiant, ut quibuscunque locis accensæ, sive positæ fuerint, discedant Principes tenebrarum; contremiscant, & fugiant pavidi, cum omnibus ministris suis, ab habitaculis illis; nec præsumant amplius inquietare, aut molestare Servientes tibi omnipotenti Deo. Qui vivis, & regnas in sæcula sæculorum.

Posckropi s' Svetom vodom.

Omnia hoc Libro contenta sunt sub Censura, & Correctione S. Romana Ecclesiæ.

SVARHA.

Na posctegnie svemoguchiega Boga, Neoskvargnienè D. Mariè, i S. O. Franczescka.

UKA-

UKAZALISCTE INDEX

Offobitihi skazivagniah , naukah , i stvarih u
vrim Kgnigam ; uregieno s'rèdom slovah Bukviczè. U
tomu parvii broi kazuje liist , i zato stoji prid gnim slovo L. ali
ne obadvè , vechie samo jednu strànu istoga , jerje na svakoi stràni nov
broi liista , koi na varhu istoga stoji. Drughii broi kazuje broi krai-
gnii , *numerum marginalem* , koi stòii na boku liista , krai sctam-
pe ; i zato stoji prid gnim slovo b.

A.

Aleksandrinskaje i Antiokenska
czarkva pria czarigradccke u vi-
ri pomankala. u l. 21. b. 30.
Iz-obrazna filla , i ohološt Aka-
czie Biskupa czarigradcckogh, i ze-
nona czessara , protiva czarkvi
Rimskoi. u l. 24. b. 35.
Zna czarkve katolicsanske nie ne iz-
mirne cziine. u l. 40. b. 57.
rianska himba. u l. 107. b. 167.
Antun Agusctinian, i Franczeskan.
u l. 319. b. 511.
Aleksandria velika i po imenu , i po
gràgi. u l. 436. b. 695.

B.

U Brattinstvo Svetoga o. Fran-
czescka moguse primati , i ula-
ziti , ne sàmo svitovgni gliùdi, ve-
chie i drugih Redòvah redovni-
czi. u l. 7. b. 11.

Brattinstvoje Konopnogh pojasa f. o.
Franczescka u Assizu , Archi Brat-
tinstvo. u l. 8. b. 12.

Brattinstvo Konopnogh poiasa , kod
obsluxitegliah uzdighnuto , nemo-
xe od gni otiscavsci metnutse pod
vladav drugogh koga manastira ,
koi nie u prav podloxan Generalu
obsluxitegliah. u l. 11. b. 14.

Benedict XIII. Papa varlo miluje ob-
sluxiteglie f. o. Franczescka, i cfini-
him pravdu, u l. 11. b. 15.

Blàgo Azne czarkve svete. u l. 10. b. 27.
Boghse s'vrimenom ne pridomiiscglia.
u l. 36. b. 53.

Budalasctina Velika onih , koi malo
màre cfiniti pokoru na ovome svii-
tu. u 50. b. 75.

Blaxeni u Raju jer nemoguh izplatiti
dùgh pokornih griscnikah. u l. 69.
b. 105.

G g g g

Boogh

Boogh ne zapoviida s'nama samo od
gospodstva, vechie i od velikee na-
mi gliubavi, i milofardia. u l. 127.
b. 204.

Bofanski Fràtri f. o. Franczeska do-
sceli u Macxarsku, i Temiscvarsku
krainu, i u Erdègl po zapoviidi Pà-
pe, i moglbi Macxarskoga Kràglia.
u l. 230. b. 393. *Item* u l. 235.
b. 404.

Blago duhovno koje dobiivajuh onii,
koi Bofanske Fràtre pomaxuh. u
l. 233. b. 399. *Item* u l. 234. b. 401.
Item u l. 240. b. 413. &c.

Bofanski Fràtri Traxitegli, i progono-
nitegli neviirstva u Dalmaczihi. u
l. 243. b. 420.

Bofanske Provinczie kraevi. u l. 245.
b. 424.

Bofanske Provinczie sluxba, i gliubav
zaboravgliena. u l. 247. b. 427.

Barjak Nebeskè slavè vlastit Reedu
Màle Brattje. u l. 300. b. 484. i l.
310. b. 500.

S. Bernardin S'imenom Issusovim Ita-
liu, i svu czarkvu tiscii. u l. 301.
b. 488.

Benedict XIII. Pàpa poznàje, i dàje
ràzlogh Reedu Màle Brattie za vla-
stitòst slavè Imena Isusova. u l.
311. b. 502.

S. Bernardiina svèto ditinstvo. u l.
317. b. 509.

S. Bonaventure devot nauk, i naucfan
devoczion. u l. 322. b. 515.

Podriitlo i ottaistvo imena Betlem. u
l. 424. b. 671.

Betlemskè Scpigliè i jassalah srichia.
u l. 425. b. 673.

Babilonia Egipacskà, i Kaldeiskà. u
l. 434. b. 691.

C.

Conventuali ne imaduh nikakva
starescinstva svarhu obsluxite-
gliah; nitti parvorogienstva u Rèdu
f. o. Franczeska. u l. 10. b. 14.

Zasctose zovuh Conventuali. u l. 12.
b. 16.

Kakoje czarkva Katolicfanska na S.
Petru utemegliena. u l. 20. b. 28.

Czarkvase Czarigradcza miiri
s'Rimskom po svetigni Gennadie
Biskupa Czarigradczkoga. I opet
s'gniom zavagia, i s'fsvim od gnie
odmechie, po opacfini Akaczic Bi-
skupa. u l. 24. b. 35.

Czarkvase Czarigradcza opet podlà
xe Rimskoi, po nastojagniu Ivana
Biskupa, i Justina czessara. u l. 24.
25. b. 36.

Czarkvase Czarigradcza opet od
mechie protiva Rimskoi po opa-
cfini Foczic Biskupa, Mihaila czes-
sara, i Barde czessarova uicza.
l. 25. b. 37.

Czessariczu Teodoru progonii brat
siin u istom l. i b.

Czarkvaje Rimska varlo, i mlogo ra-
dila ujediniti Garke s' sobom. u
27. b. 41

Czarkvaje boinà Issukarstova na zem-
gli uregiena kako i slavna na nebi
u l. 33. b. 47.

Cas Smarti kadse razumii. u l. 79.
b. 120.

Cziina pràva molitve. u l. 107. b. 168.

Cziina krìxa Issukarstova kod dobrih,
i kod zlii. u l. 179. b. 299.

Czarkva vlastita za dobiichie oprosc-
tègnia kakose razumii. u l. 203.
b. 342.

Isàst Issukarstova u parsii pricseffchie-
noga. u l. 207. b. 348.

D.

DUh S. koi darxii u viri, i vladà
czarkvu pràvu Issukarstovu, ka-
ko mesčtar vire, stoji u samom jed-
nom csoviku, to jest u Rimskom
Biskupu. u l. 32. b. 46. i l. 34. b.
48. i 49.

Za koju dùscu czarkva sčto odredii, i
naminii, za onu Bogh priimà. u l. 40.
b. 57.

Dùgh za dobiti oproscègnie svetogo-
discgnie. u l. 45. b. 66.

Dobitak Koise cfinii, podnosechi
ustarpglivo izgubglienie oprosc-
tegnia. u l. 50. b. 74.

Duscesu martvih u purgatoriu ùdah
czarkve boinè. u l. 64. b. 96.

Dilo dobrogh posluseniika ne gubii
czinu zarad zlochie zapovidnika.
u l. 69. b. 104.

Dio vlastiti dusce svojè, u svoiem do-
brom dilu, nemoxese po pravdi
drugom pokloniti. u l. 71. b. 107.

Disputa ughgliara, odvirè. u l. 102.
b. 159.

Dusemanstvo Muhameda, i gliubav
ocfinska Pàpina. u l. 103. b. 161.
l. 104. b. 162.

Dùscu vaglia liefiti kao i tiilo. u l. 134.
b. 217. a ne 117. kako ondi stoji.

Dùxnost Pastiirah duhovnih s'boles-
niiczi. u l. 190. b. 316.

Dokoncfagnia sàbora Tridentinskoga
sillòm stèghnùta, i raztèghnùta, za
i protiva Redovniicским Povlasti-
czam. u l. 292. b. 469. &c.

S. Didàk mudar zidàr. u l. 338. b. 537.

Diete Kràgl. u l. 341. b. 541.

Damascak gràd, Pavla Apofčtola Sillè
i humiglienstva svidok. u l. 433.
b. 687.

E.

Eugenio Pàpa sùdacz i svidok
pravde Bernardinova ùzroka u
priliki lmena Issusova. u l. 307. b.
498. 499.

S. Elizabeta Issukarstova miriscavka, i
firomaha maika. u l. 340. b. 539.

Ebrona Gràda stàro i novò ime, i sla-
va. u l. 429. b. 681.

F.

SVetie Franczescko doisto ragnien
bio u tiilu, od Issukarsta. I gdi-
seje to dogodilo. u l. 2. b. 2.

Foczia s'velikim lukavstvom varà
Czesara vassiliu. u l. 27. b. 40.

Foczia progonii martva Ighnacziu. u
istom l. b. 41.

Foczia je opet iztiran iz czarigrada. u
istom l. i b.

S. O. Franczescka xeglia polak posc-
tegnia lmena Issusova u sinovii ju-
nàcški izpugniena. u l. 299. b.
482. &c.

G g g g 2

Friderik

Friderik II. Czeſſar progonii Gargura

IX. Pàpu. u l. 301. b. 486.

S. O. Franczeſcka Cziichia Turakah
gliubav. u l. 311. b. 503.

S. O. Franczeſcko u grobniczi. u l.
332. b. 529.

S. O. Franczeſcko bogat ſiromah , i
ſvèt budala. u l. 334. b. 531.

Franczeſckanska kruna Tùrkom lùda,
i mudra. u l. 335. b. 533.

G.

Generaoje obſluxiteglſki generao
ſvega Rèda S. O. Franczeſcka ,
igniegov parvorogienii : a Conven-
tualſki , i Kapuczinski niſu nego
ſamo ; onii Conventualah ; ovii ka-
puczinah. u l. 10. b. 14.

Gennadia dobri czarigradczi Biskup
uſii od paklenè ſablazi , dachieſe
czarigrad odmetnuti protivaczark-
vi Rimſkoj. u l. 24. b. 35.

Grubochia nakichiena i otrova za-
cſigniena. u l. 120. b. 193.

Gargur XIII. Pàpa xaloſtii , i tiſcii
zavitnè Redove. u l. 268. b. 461.

Gvelf, i Gibel uxixuh s' Paklenom va-
tròm Italiu. u l. 301. b. 487.

Godina xivota , vincſagnia , i poroda
S. S. Joakima i Annè u l. 348. b.
549.

H.

HOmer i Alia diilè Muhamedov
zàkon. u l. 147. b. 245.

Humiglienſtvo , i poſluh podloxni-
kah karſtianskih , navlaſtito duhov-
nih. u l. 189. b. 314.

I.

Ighnacza ſveti Czarigradczi Bis-
kup patii teſcko progonſtvo od
Barde , i Foczie. u l. 25. 26. b. 73.
38.

Iſtok opet izpoviida , daje czarkva
Riimſka mat ſviu czarkavah , i Rims-
ki Biskup opchieni ſudacz zakona
u l. 28. b. 41.

Jedinii naſin , za uklonitiſe mukah
purgatoria. u l. 49. b. 74.

Iſpovid pràvà karſtianska. u l. 58. b.
88. 89.

Iſpovid po piſmu , ſctiuchiu iſpovid-
nik , nie dopùſſchiena : nittje po to-
macſu iſpovidatſe zapovigieno :
alje i jedna i drugà , uſcinivſe ſe , dob-
ra. u l. 59. b. 89.

Iſpovid nimcza. u iſtom l. i b.

Iſpovid onoga , koi neima ſvojegh
jezika iſpovidnika. u iſtom l. i b.

Svaka iſpovid grihah nie ſvetotai-
nieſka , nitti pravdà prid Bogom
gricnika. u iſtom l. b. 90.

Scto izpovidnik na s' krovitomu sùdu
zadovogлно ne kàrà , sùd Boxji ne
pràſcchia. u l. 65. b. 99.

Iſkargni pomoch prìma , akoga i nie
na pameti , kadſe za gniega Bogh
molii. u l. 73. b. 110. 111.

Izgubivſe ſtvàr na kojojje oproſc-
tegnie , moxeſe druga prilicna na
miſto iſte odrediti. u l. 74. b. 112.

Iſpovidagnie razborito virè Katoli-
cſanske , za potribu ſpaſegnia , kako-
ſe razumii. u l. 92. b. 141.

Išukarst ucšii Aposetole, i ostale kar-
stiane Boga moliti. u l. 112. b. 177.
S. Jerolim pohodii Augusćina, i ka-
zujem u sćtoga piita. u l. 117. b.
187.

Ispoviid Farizeiska, i ocšitnicska. u l.
138. b. 224. a ne 124. kako ondi
stoii.

Ispoviid pripisana za dobiichie oprosc-
tegnia, samose razumi od smart-
nih grihah. u l. 167. b. 281.

Ispovidivscise jedan puut od smartnih
grihah, moxe samo skruscivscise
od poslii ucšignienih, primiti oprosc-
tegnie. u l. 168 b. 283.

Ispovidniczi zavitnih Redovah, gdi,
kad, kako, i koje zàvitte moguh
dighnuti. u l. 264. b. 453. &c.

Slavnò junàstvo S. S. Ivana Kapis-
ćtrana, i Bernardiina za Priliku
Imena Isusova, na meidanu Bogo-
slovskogh i karstianskogh boja u
Riimu, i u Biogradu. u l. 304. b.
494. &c.

Izpraznòst, i oholòst sviita u svòm
dvòru biena, i pogargiena. u l. 340.
b. 540.

Išukarst za S. Ludoviika kraglia Fran-
czuzkogh suxagn. u l. 343. b. 543.

S. Jakòv od Markie Pastiir ovaczah,
i branitegl Nimaczah u l. 344. b.
544. 546.

Griha istocsnoga podriitlo, i ràzlogh.
u l. 348. b. 550.

Jordana riike vrillo, i slava. u l. 428.
b. 679.

Jakovglieva potoka pràvo ime, i vla-
stitòst. u l. 431. b. 685.

K

K Gliucsàr Aznè czarkve katoli-
cfanske na zemgli. u l. 40. b. 57.
Kojeje kripofno dilovagnie. u l. 94.
b. 143.

Kriiv suud sladokuusnih. u l. 118.
b. 188.

Karstiansko jutragnie ustajagnie, i
vecsergnie liigagnie. u l. 181. b.
301.

S. Kapisćtrana smarti, i groba misto.
u l. 307. b. 497.

S. Katarine iz Bononie iskargnska gliu-
bav. u l. 315. 6. 507.

S. Klara sviitla imenom, i xivotom.
u l. 329. b. 526.

S. Kapisćtran u ravniczi fillan i pon i.
zan. u l. 336. b. 535.

Korizmè Karstianskè novè i starè ràz-
lògh i svetignia. u l. 372. b. 590.

L

L Inus, i Cletusniisu sillom priot-
tèli Papatstvo Klementi, nittifu
protiva vogli svetoga Petra za gnim
Pape biili. u l. 20 6. 28. 29.

Lutoranska i Kalvinska làx od razum-
gliegneria svetoga piisma. u l. 30.
b. 44.

Lutor ocšito laxè, daje czarkva Išu-
karstova, kojuje na Petru ostavio
pomankala u viri. u l. 35. b. 51.

Lutorani i drughi odpadniczi ne dar-
xè cšistilisćte duscah, na onomu
sviitu. u l. 62. b. 94.

Gliubav materinska czarkve S. u ma-
lanim pokoram ispovidgnim. u. 65.
b. 99. G g g g 3 Li-

Likaria duhovnà zlim obicfajom. u l. 131. b. 212.

Lakomòst dufcmanska. u l. 132. b. istomu i sliidèchim.

Lakom hochie fillom xiviti. u l. 133. b. 214.

Gliubavi Bogoslovske narav, i biichie. u l. 153. b. 257. &c.

Gliubavi Bogoslovske nàcfin. u l. 156. b. 263.

Gliubav materinska czarkvè svete u oprosčegniu. u l. 199. b. 335. i oštàlim.

S. Ludoviika Bisk Tol. rood, pleme, i svètignia. u l. 330. b. 527.

Liban planina, i darvo. u l. 433. b. 689.

M.

Mihailo czessar czarigradczi, i Barda, po pokaragniu Boxjemu, nesrichno xivot svarscuju. u l. 26. b. 39.

Memet 2. Turski czar uzima czarigrad, i Bosnu. u l. 29. b. 43.

Milòst dobivati oprosčegnie, nie dār martvih, vechie xivih. u l. 65. b. 85.

Mirje tilefnii sčeta dūsce. u l. 75. b. 115.

Misnik davsci odrisčegnie oprosčegnsko u smartnomu grihu, ne cfinii svetokvaregnia. u l. 80. b. 121.

Mesčtar pràvi czeremoniah Boxanstvenih. u l. 108. b. 169.

Potribita i pofagliena mudròst ispovidniika u ispoviidi. u l. 136. b. 219. a ne 119, kako ondi stoii i oštaalim.

Milosardje velikò Boxje s' griscinczi, u izpovidniiczii. u l. 139. b. 225.

Molitvè gòrke zàcfinà i plod. u l. 142. b. 233.

Molitvè nutargnie poglaviti plod; i kako se vaglia u gnioi protiva svim protivsčtinam vladati. u istomu l. b. 235., i oštàlim.

Mala Brattja, ossobito Bosanske Provincie, u neviirniciskim zemgliam, moguh gòit kofse, nossit Bràdu, barkove, darxat, i harcfit novcze, i drugà potribitah za xivot virmenitii. u l. 241. b. 415. &c.

Mala Brattja obsluxitegliiisu povlastchieni protiva Reguli. u l. 242. b. 418. &c.

S. Margaritè iz kortone obrachiegnie. u l. 314. b. 506.

D. M A R I A na Planinah Judic. u l. 426. b. 676.

N.

Papase Nikola xestoko podfachia za pravdu Ighnacie svetogh czarigradczkogh Biskupa, i povrachia na svoi Biskupski stò. u l. 26. b. 39.

Naghlost u pokori moxe bitti i od duha ne cistoga. u l. 47. b. 70.

Nauk czarkve Rìmske nemoxese kuditi, ne pokudivsci Boga. u l. 94. b. 144.

Nauk kriiv u viri Katolicfanskoi ne cfini vazda naucsiteglia odpadnogh nevirnika. u l. 99. b. 154.

Nie svakomu dopusschieno piismo sveto sčiti. u l. 100. b. 157.

Naucfi-

Načitegli odpadnikah, i odmetni-
kah od czarkvè Rimske, u csemu-
ju naivechma psuju, naivechma
ukazuju, dasu naimeniczi, a ne
pràvi pastiri ovaczah Issukarstovih.
u l. 105. b. 164.

Nepravda duscmanska zákònah od-
padnicskih, koju csinè Issukarstu, i
dùscam. u l. 105. b. 165.

Nikko, ossim Boga, nemoxe bitti
blaxen brez truuda. u l. 120. b. 193.

Novo posčteegnie, i dostojanstvo,
csinii novu chiuud. u l. 126. b. 202.

Nevogliegliudczkè vogliè. u l. 194.
b. 323.

Nediglaoga dnèva, i ostàlih karstian-
ska imena, velicsanstvo, i sveti-
gnia. u l. 369. b. 583. &c.

Nazaretta Gràda svetignia, i istòga
svetignie prinescegnie. u l. 430.
b. 683.

O.

ZA dobiti oproščtegnie od svih gri-
hah u mlade nediglie Brattinst-
va konopnogh pojasa Franczes-
ckanskogh, vagliaše izpovidit, i
pricestit. u l. 42. b. 60.

Oproščtegnie svetogodiscgnie do-
pùščiasè i izvan svetogh go-
disčta. u 45. b. 66.

Oproščtegnie ne puno sàmo dixè
dùxnu pokoru po dosugiegniu
czarkvenome : a puno, i duxnu
po dosugiegniu pravde Boxje. u
l. 46. b. 68.

Oproščtegnie od vechiè godiinah ne-
go cšovik xìve, i negochie sviit
šajati, nie zaludno. u l. 51. b. 76.

Oblàst ossobitogh provigiegnia czar-
kve protiva màlim grihom. u l. 52.
b. 77.

Oproščtegnie vicsgnie, dopùščhieno
u prav czarkvi, negubise s'razho-
regniem ili s'primiščhiegniem istè.
u l. 53. b. 80.

Ossobitošt oproščtegnia vicsgniegh,
u l. 54. b. 81.

Odriscegnie oproščtegnsko ne dixè
pokorugrihah poslii gniega ucš-
gnienih. u l. 80. b. 123.

Za istinito odriscegnie iziskujuse isti-
niti grìsi. u l. 81. b. 125. 126.

Oruxie potribitò u boju naiposlid-
gniemu dùscè. u l. 83. b. 129.

Odpadniczise s'vlastitim odgovorom
u privari fatajuh. u l. 95. b. 146.

S' Odriscegniemse silnih pokorniikah
ne svarscuje, vechie produgliuje
suud Boxji. u l. 131. b. 211.

U csemuse moxe, u csemuli nemoxe
opchiti s'nevirnìczii. u l. 147. b.
245. &c.

Oruxàgnie varlo korisno za cšas smar-
ti, dokje bolesniik u pameti. u l.
162. b. 273. &c.

Oproščtegnie moxe dobiti, koije u
grihu smartnomu, brez odrisce-
gnia svetotainickogh, al nemoxe
koje u proklestvu, akose od gnie-
ga pria ne odriscii. u l. 166. b. 280.

Oproščtegniese priima, akose sàmo
poslidgnie dilo od pripiisanih u mi-
lošti Boxjoi ucšini. u l. 168. b. 284.

Oproščtegnie ne priima ko sva dila
pripiisana neucšinii. u l. 168. b. 285.

Opros-

Oproščegnie priima, ko običainim
nàcfinom postii. u l. 169. b. 286.

Izprazna slava u cšigniegnju diilah za-
bragnjuje i ne zabragnjuje dobiti
oproščegnie. u istom l. i b.

Oproščegnie ne priima, ko po dru-
gomu dila cšini. u l. istom b. 287.

Ko kojegod dilo pripriisano za dobi-
chie oproščegnia ne moxe ucfini-
ti, moxemuga ispovidnik u drugo
prominiti. u istom l. i b.

Ispovidivšise od smartnoga griha, u
komuje naiposlidgnie dilo od pri-
piisanih ucfignieno, ne priimase
oproščegnie. u istom l. i b.

Kadje oproščegnie *koliko toliko putab*,
dobivase, zasebicze ulazechi, i
izlazechi iz czarkve. u l. 170. b.
289.

Ne gubii oproščegnia, ko nemogu-
chi i unichi u czarkvu, na czark-
veni vràtii, il u czarkvenom grob-
gliu Bogamolii. u l. 171. b. 290.

Bolesni Redovniiczi moguh u po-
stegli oproščegnie dobiti. u istom
l. i b.

Sve sčtofe za dobiichie oproščegnia
pripisuje vaglia istè nediglie ucfi-
niti. u l. 172. b. 291.

Oštar suud Boxii s'onima, koi malo
sčtimajuh gniegovu milòst. u l.
193. b. 322.

Ogovor ne ogovor malo devètih. u
l. 209. b. 351. 352.

Oproščegnia ošobita Bosšanske Pro-
vinczie màle Brattie obsluxite-
gliah. u l. 229. b. 391.

Oproščegnie Porczyunkule u Afšizu
i u drughim czarkvam Reeda. u l.
324. b. 517. l. 325. b. 520.

Ošobitošt oproščegnia Porczyunku-
le drughii dān Agusčta. u l. 328.
b. 524.

Oproščegnie vicsgnie i ne vicsgnie na
Franczesckanske svetkovine. u l.
361. b. 561.

Oproščegniefe s' svetkovinom ne
primiščia. u istom l. i b.

Dopuščiegnie novògh, i ošobitoògh
oproščegnia, nie marščiegnie štà-
rògh, i opchienogh, po razlogu i
zàkonu. u l. 367. b. 578.

Otaistva imènah, dvaju prid korizmu
Nediugliah. u l. 374. b. 592.

P.

GDije czarkvicza Porczyunkule, i
kolikoje daleko od Rima: i zas-
čtofe zove Gòspe od Angielah; zas-
čtoli Porczyunkula. u l. 3. 4. b. 5.

Pojàs S. O. Franczescka sčto zlame-
nuje. u l. 13. b. 18.

Pojassu svetoga O. Franczescka nošfi-
li Pape, kragli, i mlogà drugà ve-
likà gospoda. u l. 16. b. 23.

Svetise Petar Aposčtò po ponukova-
gnju Issukarštovu vrachia u Riim
muku u gniemu podniti i umriti.
u l. 20. b. 28.

Početak odmetništva czarkve cza-
rigradczke. u l. 23. b. 33.

Boxje Garkah pokaragnie, zarad od-
metništva protiva czarkvi Rims-
koi, izarad odpadništva od isti-
ne katolicšanske. u l. 29. b. 43.

Pela-

elagianah i Polu pelagianah blūd-
nost od razumgliegnja S. Piisima.
u l. 30. b. 44.

ràvè prilike Lutora, i Kalvina. u
l. 37. b. 54.

dùxnà pokora za grihe, u purgato-
riu, nemirise s' vrimenom muke,
vechie s' osčtrinom. u l. 41. b. 58.
l. 47. b. 69.

kojè pokorè dùgh dixè oprošte-
gnie. u l. 43. b. 63.

le sàmo pokorah povoglnih, vechie
i uštarpgliegnja u nevoglnii, ma-
loje danas na sviitu. u l. 48. b. 71.
72.

li pokore, kojesu iz pocšètka czark-
ve za grihe pripiisane biile, niisu
izmirene s' ravnom mirom sùda
Boxjega. u l. 49. b. 73.

omgnia potribità u protresagniu
xivota za ispovid svetotainicsku.
u l. 60. b. 90.

ovu dùxnu pomgniu u protresagniu
xivota svak moxe metnuti. u i-
stom l. b. 91.

Ko stavi ovu pomgniu, ako i ne nà-
gie grihah, oduxioseje. u l. 61.
b. istomu.

Pokora sàme vlastite voglie dixè
griscnu krivinu s' griscnika. u l.
61. b. 92.

Ko pokoru naregienu u izpoviidi
izvarscii u grihu smartnomu, odu-
xujese. u l. 65. b. 98.

Posčegnie svetih miistah u Rìmu. u
l. 76. b. 116.

Pomgnia polak spasegnia umiruju.

H h h h

chi brez ispovidi u l. 81. b. 123.
124. 125. 127.

Poghibio nepomgnivaczah, i liina-
czah u poslu vicsgniegh spasegnia.
u l. 86. b. 132.

Poghibio naucsitegliah brez nauka. u
l. 99. b. 154. l. 102. b. 160.

Poghibio Bogoslovaczah u prigova-
ragniu od virè. u l. 102. b. 159.

Prokletisu koi sčtuh odpadnicske
od vire i Bogogliubstva kgnighe.
Ko, i kakohi moxe odrisciti. u l.
104. b. 163.

Priprosčtina nevirniikah xeglina u
pravoìrniczii. u l. 106. b. 166.

Priilika Bogogliubnih na svoi naacfin.
u l. 119. b. 190.

Puuti i zanaat Karštianskogh targo-
vagnia. u l. 121. b. 194.

Pràvò gliudczko putovagnie. i vla-
dagnie. u l. 122. b. 196.

Pokoorniczi ne pokòrni. u l. 128. b.
207.

Pokoorniczi pravo pokorni. u l. 130.
b. 209.

Svakò ponixenstvo nie Karštiansko
humiglienstvo. u l. 136. b. 219. a
ne 119. kako ondi stoi.

Priprosčtina mucno moxe bitti svè-
tignia, u obsluxivagniu zaakona
vicsgniegh spasegnia. u l. 139. b.
226.

Pomgnia potribitaa u potribi, da ne
zablùdì, ko nezna razaznati laax
od istine. u istom l. i b.

Priprostotoft ne priprostota, i manitoft
ohola. u l. 140. b. 227.

Potvar.

Potvargiegnie Regule s. o Franczesc-
ka prilicsno potvargiegniu zàk o.
na Issukarstova. u l. 174. b. 294.

Dùxno posčegnie, i pragnia prisve-
toga sakramenta na bolesniike. u
l. 190. b. 217.

Privilegium, Indulgentia, i dispensatio,
pravo nasckirecscena. u l. 214. b.
361.

Povlasticza ne pravo pogargienà. u l.
215. b. 364. 365.

Povlastiiczah razlik dugoviik. u l.
216. b. 366. *Item* l. 218. b. 369.
370.

Jednaka vriidnost povlastiiczah s' xi-
vim ustma, i s' piismom dàtii. u l.
219. b. 372.

Kad i Kakose s' nemetnuchiem u dilo
gubii povlasticza. u l. 223. b.
380. &c.

Ràzlogh ossobit Redovniicskih pov-
lastiiczah, ne izgubgliegniu. u l.
224. b. 382.

Pocsètak svète sluxbè, to jest izvigi-
vagnia od vire, i progogniegnia ne-
viirstvah, u Bosni u l. 225. b. 384.

Pripovidalaczah Reeda màle Brartje i
Bosanske Provinczie ossobita po-
vlasticza. u l. 239. b. 411. 412.

Proseechii Redovi i s' Jexuitii u svim
gniovim duhovnim milostma op-
chiè. u l. 252. b. 436. *Item* l. 259.
b. 444. &c.

Pitagnia, i odgovaragnia ossobita
svarhu Redovniicskogh opchiegnia
u duhovnim milostma. u l. 260. b.
446. &c.

Povlastiiczah Redovniicskih ossobi-
toft, u i izvan sàbora Tridentins.
kogh. u l. 295. b. 475. &c.

Parvi pengatùr prilike Imena Issusso-
va. u l. 303. b. 491.

Prilika imena Issusova, i Bernardin
zlobno proghnati. u l. 304. b. 492.

B. Petar Karstitegl dvostruk Elcfa. u
l. 312. b. 505.

S. Pasckala liipà kùla. u l. 316. b. 508.

Pokora brez ukora. u l. 335. b. 534.

Pocsètak slavgliiegnia svetih u czàrk
vi katolicfanskoi. u l. 370. b. 585.

Kripòft posta i pakòft proxdarlstva
u l. 372. b. 589.

R.

U Velikoiije cziini, i devoczion
Rèd, i habit s. o. Franczesccka
u scpagni, i Portugalu. u l. 6. b. 10.

Razlikòft griha màloga od velikòg
J kakose obadvaju krivina dixè.
l. 17. b. 24. 25.

Rimje od Boga odregien za misto gla-
ne oblasti czarkve katolicfansk
Issukarstove. u l. 20. 21. 22. b. 2
30. 31. 32.

Ràzlikòft cziine oproschègnia, i
cziine pokornih diilah. u l. 4
b. 63.

Ràzùm pràvii onoga cslanka virov-
gnia: *svètih opchiegnie*. u l. 56. 5
b. 85. 86.

Ràzlogh vridnosti dobri diilah p-
sluscnika griscnika. u l. 68.
103. 104.

Razùm pràvii umi sckotove, od p-
kornih diilah. u l. 69. b. 105.

R.

Rizum pràvi zapovìdi gliubavi is-
kargniega. ul. 71. b. 107 108.
Rizum onoga : *slovo piisma ubià, a*
duh oxivgliuje. u l. 100. b. 155.
156.
Rizlogh doštojanstva gliudczkih
diilah. ul. 114. b. 181.
Anna ne ocššchiena zatvorivšise
biiva otrovnà xivina. ul. 134. b.
216. a ne 116. kako ondi stoji.
Razlikost suuda Boxjega od gliudcz-
koga u ispoviidi. ul. 139. b. 225.
Razlogh i nacšn Karštianskogh na-
pridovagnia. ul. 180. b. 301.
Razlogh obràgnia sluxbenikah, i
vladaoczah, iliti officzirah skup-
ščinah Karštianskih, czarkvenih,
i Redovničkih. ul. 185. b. 306.
Rimske Pàpe pomaxub S. O. Fran-
cznscka, u pripovidagniu pokorè.
u l. 194. b. 324.
Redovniiczi stèghnuti, i povlašchie-
ni u oblàsti izpoviidagnia. ul. 291.
b. 468.
Razlogh ne sloghè u broju oprosc-
tègniah. ul. 365. b. 575.
Razum, i razlogh svetkovinè bla-
ghè, i ne blaghè. ul. 367. 579.
Riima gràda pocsètak i slava. u l.
450. b. 703.

S.

Poslidgnie Garkah sjegigniegnie
s' Rìmom, i protiva istom od-
metništvo. ul. 28 b. 42
Svìsu Sakramenti zàkona Issukaršto-
va u tilesnim stvarma. ul. 31. b.
45.

Smràd putenih poxegliegniah, i na-
slagiegniah Martina Lutora, s' Ka-
tarinom Bore. ul. 38. b. 55.
Sàbor Tridentinski kad igdie ucfi-
gnien. ul. 62. b. 94.
Sàbor parvii pràvi czarkve Katoli-
cfanske, kad igdie bio. ul. 92. b.
140.
Suhochia sarcza u molitvi nie poka-
ragnie, vechie veliko Boxje po-
milovagnie. u l. 109. b. 171. i
ostalim do kraja.
Svarha poslidgnia pràva gliudcz-
kogh satvoregnia, i svakogh di-
lovagnia. ul. 114. 6. 181.
Svarha gliudczkogh vicsgniegh spa-
segnia. ul. 115. b. 183., i ostálím.
Slatkaraana nie za svaki tarbu. ul.
118. b. 189.
Siroma ohol. ul. 123 b. 198.
Slaboošt gliudczke umi, i vogliè,
u tiilu. ul. 126. b. 203.
Slugah Boxjih humiglicna viirnòšt,
i vriidno uštarpgliegnie. u l. 141.
b. 229.
Skup mlošćva nemoxese u jedin-
stvu darxati brez zàkona, ul. 173.
b. 293.
Svetkovagnie Karštiansko zapovid-
gni svetkovinah. ul. 178. b. 298.
Simonie, to jest svetoprodaje pocse-
tak i zlochiah. ul. 236. b. 406.
Sàbor brez Pàpe nie svidok Kato-
licfanskè istinè. u l. 294. b.
472. &c.
Svètignia u koliivki. u l. 331. b.
528.

Naucsnoga fckota 'xivot, smart, i
grob. u l. 350. b. 554.

Skoncfagnia sviita prilicfan ràzlògh.
u l. 375. b. 593.

Scerafinska vatra fva csetiri diila svii-
ta uxeghla, a nJeruzolimu oghgni-
scte ucfnila. u l. 409. b. 644. &c.

T.

Tlilo duhovno czarkve svète ure-
gienoje na priliku tiila pràvogh
Issukarstova. u l. 32. b. 46.

Testamenat Karstianski. u l. 191.
b. 318.

U.

TRi uzla Franczesckanskogh po-
jala scto zlamenujuh. u l. 13.
b. 19.

Utiscegnie xalosnih Boxjih. u l. 141.
b. 230.

Ufàgnia Bogoslovskoga biichie, i
narav. u l. 150. b. 251.

Ufàgnia Bogoslovskoga nàcfin. u l.
152. b. 256.

Uzkriscen odmartvih kazuje, koju
fillu podnosè dùsce karsctene,
na skoncfagniu xivota: i sctohi
tada pomàxe. u l. 159. b. 266. &c.

Ustokè, iliti sivèri vitra pràvo nasc-
ki ime, misto, i podriitlo. u l.
235. b. 403.

Uzrok obiilnosti prosctègniah u Re-
dovniickim czarkvam. u l. 297.
b. 479.

Uzrok i podriitlo imènah triu Ne-
diigliah prid korizmu. u l. 377.
b. 581.

V.

Vassilia pristupa zàklétvu kojuje
ucfinio u sàboru. u l. 27. b. 40.
Kakvoje otaištvo karstiansko vincfa-
gnie. u l. 31. b. 45.

Virovagnie razloxito purgatoria. u
l. 63. b. 94. 95. 96.

Vriidnost dobrih diilah u smartnom
grihu ucfignienih. u l. 66. b. 100.

Vriidnost Kriposti posluha. u l. 67.
b. 101. 102.

Vriidnost posluha zavitnoga. u l. 68.
b. 103.

Vriidnost dila ne namignienogh igie
u Aznu czarkve S. u l. 73. b. 111.

Virovagnie Aposctolsko moxe ne
bit izpovidagnie virè. u l. 89. b.
135.

Virovati s'ugovorom, nie virova-
gnieKatolicfiansko. u l. 93. b. 143.

Ko viru Katolicfiansku sàmodarxii
jerseje u gnioi rodio, ne viruje
pravo. u l. 97. b. 150. 151.

Viru Katolicfiansku vaglia kadgod
omucfati, i od piitagniafe uklo-
niti. u l. 98. b. 152. 153.

Vraxja privara u Bogomolegniu. u
l. 107. b. 167.

Varase ko scziinii da vechma Bogu
slùxii, kadga slatko molii. u l. 109.
b. 170.

Stvorenu vogliu csèsto fvoi kuuff-
varà. u l. 6. b. 186.

Vracfarski s'vragom ugovoor. u l.
125. b. 200.

Vriidnost martvih diilah. u l. 142.
b. 232.

Dva dogagiaja, u kojese ni za xivot nemoxe vira omucfati, u l. 146. b. 242. &c.

Viru zatajat, i viru omucfat nie sve jedno. u istom mistu.

Vrime potribitogh csigniegnia diilah Bogoslovskih kripostih. u l. 150. b. 252. &c.

Vrime korisnogh csigniegnia istih diilah. u l. 159. b. 264. &c.

Vincfagnie cisto, plod ne osquargnien. u l. 348. b. 550.

X.

XEglia, i nastojagnie Aposctolsko parvih Karstianah, czichia napridovagnia, utemegliiegnia zakona Issukarstova. u l. 75. b. 114.

Xeglia i nastojagnie Aposctolsko male brattje obsluxitegliah za posctegnie miistah svete zemglie, posvechienih xivotom, i mukom Issukarstovom. u l. 76. b. 117.

Koii xiivuh, da jiduh, od glada mruh. u l. 133. b. 215.

Xalosti ohole xalosna svarha, u l. 142. b. 231.

Z.

Zasto zakon ne pripisuje pokoru za grihe na ovomu sviitu s' ravnom mirom pravde. u l. 47. b. 70.

Zakon velikih parvascgnih pokorah. u l. 53. b. 78.

Zlamegnie devotih na svoi nacsin. u l. 119. b. 191.

Zaapis kad, i koga pomaxe. u l. 133. b. 214.

Zlocinstvo hatora u izpoviidi. u l. 137. b. 222. a ne 122. kako ondi stoi.

Zapoviid cfiniti dila gliubavi Boxje kad zaduxuje. u l. 155. b. 260. i ostalim.

Zacsechia Diviczè Mariè svetignia, istoga starà i novà slava, i razlozi. u l. 349. b. 551. &c.

S. Zemglie razdigliena. kraglievina u l. 412. b. 649. &c.

KRIIVO POPRAVI

L. hochie rechi liist, B. hochie rechi broi, a R. hochie rechi reedak.

KRIIVO

PRAVO

u opomeni za sctivegnie , 3. l. 1. strani - tokogh	-	-	sctii takogh
u istom mistu 2. l. 2. strani 21. R. - igiuch	-	-	sctii igiuh
u l. 2. b. 1. R. 15. iskagniega	-	-	sctii iskargniega
u l. 11. b. 14. R. 22. - Franczesckansga	-	-	sctii Franczesckanskoga
u l. 18. b. 26. R. 15. - Gliuhavi	-	-	sctii gliubavi
u istom l. b. R. 18. humiglieustvu	-	-	sctii humiglienstvu
u l. 19. b. 26. R. 25. obrachieghia	-	-	sctii obrachiegnia
u l. 23. b. 33. R. 21. - - odsudivisci	-	-	sctii odsudivsci
u istom l. b. R. 16. - - Istoscnogh	-	-	sctii Istoesnogh
u l. 20. b. 28. R. 32. - - dogodivcise	-	-	sctii dogodivscise
u l. 28. b. 42. R. 25. - - privarsi	-	-	sctii privarii
u l. 31. b. 45. R. 29. - - niiti	-	-	sctii nitti
u l. 39. b. 56. R. 13. - - zafagliuju	-	-	sctii zafagliui
u l. 55. b. 84. R. 7. dokonczagnia	-	-	sctii dokonczagnia
u l. 69. b. 104. R. 5. - - drobroga	-	-	sctii dobròga
u l. 72. b. 108. R. 15. - - porribah	-	-	sctii potribah
u l. 73. b. 110. R. 12. - - cscinechi	-	-	sctii csinechi
u istom l. b. 111. R. 1. - - priglieno	-	-	sctii primglieno
u l. 77. b. 117. R. 17. Divoczom	-	-	sctii Diviczom
u l. 79. § 2. R. 2. Oproscetognie	-	-	sctii oproscetègnie
u istom l. b. 121. R. 3. - odricsegnia	-	-	sctii ordiiscegnia
u l. 80. b. 121. R. 27. - griku	-	-	sctii grihu
u istom l. b. 122. R. 9. svetotainieski	-	-	sctii svetotainieski
u l. 86. b. 132. R. 4. - ucsiu	-	-	sctii uscju
u l. 91. b. 138. R. 12. - graduh	-	-	sctii kraduh
u l. 95. b. 145. R. 12. - nebuch duchi	-	-	sctii nebuduchi
u l. 101. b. 158. R. 3. - iskuli	-	-	sctii u skuli
u l. 105. b. 164. R. 13. - gràduh	-	-	sctii kraduh
u l. 121. b. 194. R. 11. - pùra	-	-	sctii pùta
u l. 122. b. 196. R. 15. - radiri	-	-	sctii raditi
u l. 134. b. 216. R. 23. - Ploroku	-	-	sctii Proroku
u istom l. b. 116.	-	-	sctii 216.
u istom l. b. 117.	-	-	sctii 217.
u l. 135. b. 118.	-	-	sctii 218.
u l. 136. b. 119.	-	-	sctii 219.
u istom l. b. 120.	-	-	sctii 220.
u l. 137. b. 121.	-	-	sctii 221.
u istom l. b. 122.	-	-	sctii 222.
u l. 138. b. 123.	-	-	sctii 223.
u istom l. b. 124.	-	-	sctii 224.
u l. 145. b. 241. R. 1. - napastaju	-	-	sctii napastaju

u l. 146. § 25. - nemoxose	-	-	-	sctii nemoxese
u istom mistu - griba	-	-	-	sctii griha
u l. 56. b. 226. R. 9. ttudnii	-	-	-	sctii trüdnii
u l. 174. b. 293. R. 14. - vladagnin	-	-	-	sctii vladagniu
u l. 182. b. 303. R. 6. zfsapcxiah	-	-	-	sctii Essapcxiah
u l. 210. b. 352. R. 12. - JEDIUSTVA	-	-	-	sctii Jedinstva
u l. 215. §. 1. rukuk	-	-	-	sctii rukuh
u l. 216. b. 366. R. 8. avoga	-	-	-	sctii ovoga
u l. 217. b. 368. R. 1. - povlastiaze	-	-	-	sctii povlasticze
u l. 236. b. 406. R. 7 - Jezskom	-	-	-	sctii Jezikom
u l. 238. b. 410. R. 8. - spasonomu	-	-	-	sctii spasonosnu
u l. 240. b. 413. R. 22 - zapriha	-	-	-	sctii zaprika
u l. 243. b. 420. R. 6. - poghlih	-	-	-	sctii poglii
u l. 245. b. 423. R. 3. Boxeghe	-	-	-	sctii Poxeghe
u l. 257. b. 441. R. 17. - bahendis	-	-	-	sctii habendis
u l. 303. b. 491. R. 14. - idololatrave	-	-	-	sctii idololatrare
u istom l. i. b. R. 33. - Riimu	-	-	-	sctii Riim
u l. 310. b. 500. R. 11. - giemu	-	-	-	sctii gniemu
u l. 317. b. 509. R. 11. - materniu	-	-	-	sctii materinu
u istom l. b. 508. R. 39. - tomasio	-	-	-	sctii tomacio
u l. 332. b. 529. R. 7. - pasce	-	-	-	sctii Pasce
u l. 338. b. 537. R. 8. volik	-	-	-	sctii velik
u l. 353. b. 557. R. 12. - praviirnih	-	-	-	sctii pravoviirnih
u l. 364. b. 570. R. 1. - obrizogagnia	-	-	-	sctii obrizovagnia
u istom l. b. 572. R. 5. - som	-	-	-	sctii svom
u l. 365. b. 574. R. 2. - Agosctola	-	-	-	sctii Aposctola
u l. 366. b. 575. R. 21. - zacto	-	-	-	sctii zascto
u l. 375. b. 593. R. 19. - Josc jedaleko	-	-	-	sctii josce daleko
u l. 380. b. 602. R. 31. - vicse	-	-	-	sctii visce
u l. 405. b. 636. R. 5. - zdavih	-	-	-	sctii zdravih
u l. 410. b. 646. R. 9. - onamu	-	-	-	sctii onamo
list 608.	-	-	-	sctii 408.
list 614.	-	-	-	sctii 414.
u l. 449. b. 700. R. 3. - oproctegnia	-	-	-	sctii oproscategnia
u l. 453. b. 706. R. 1. - malado	-	-	-	sctii mladò
u l. 472. b. 728. R. 41. - Gosponiu	-	-	-	sctii Gospoinu
u l. 482. b. 737. R. 6. holiko	-	-	-	sctii koliko
u l. 492. b. 754. R. 2. - Urgur	-	-	-	sctii Urban
u l. 502. R. 13. - suppicationibus	-	-	-	sctii supplicationibus
u l. 505. R. 3. - incursum	-	-	-	sctii incursum
u l. 509. a ne 501. kako ondi stoi-, b. 779. R. 12. zasebecsnii	-	-	-	sctii zasebicsnii
list 502.	-	-	-	sctii 510.
u l. 511. b. 784. R. 5. - ottaista	-	-	-	sctii ottaista
u l. 550. R. 4. - razepeta	-	-	-	sctii razpeta
u l. 553. b. 813. R. 9. - koiuse	-	-	-	sctii koiuse
u l. 555. R. 12. - uxiivalia	-	-	-	sctii uxiivala.

